Quia preposterus est ordo prius humana subsidia petere ut il lis deficientibus diuini fauoris gr̃a postulet̃.de con.di.i.oĩs xp̃ianus.in fi. Jccirco ego Jo.an.bononiensis in oĩbus iuue nis:iter decretoꝝ decretores ꝫ minimus:tamẽ indignus cu piens huius operis mei fore principium ad inuocationeꝫ ho norem ⁊ laudẽ nominis Jesu xp̃i.qđ quãdo re colo flectere debeo ge- nua:saltem cordis.ĩ.de immu.eccle.decet.prius ad eum inquantum pos sum humiles porrigo p̃ ces:ut non ponderatis humanis demeritis sui sola clementia in me sui celestis irrigui:vł regni gr̃aꝫ influat sciẽtie:⁊ elo quentie:supplendo defe ctum:augendo ingenij modulũ ⁊ memorie cḡti tatem:ut possim scriptu rarũ huius libri verita tem pandere:errores fu gare:enigmata resera- re:nodos soluere:obscu ra dilucidare:⁊ dubia đ clarare.infra đ reliqui. c.i.Vł ut sic fuet̃ ⁊ aug mentetur sciẽtia virtus ⁊ gr̃a in meipso ut iuxta uerbum psal.Cũ de ṽtute ambulem in virtutem de pe.di.ij.dum sanctã.plãtetur:edificet̃:roboret̃:⁊ conseruetur huius iu ris scĩa in mẽtibus desiderantium auditorũ.xxiiij.q.i.aduocauit.in fi. vt p eã ipsorũ honorificata ⁊ ditata sint corpora.ꝫ.de preben.de multa ĩ fi. ipsorũqꝫ corporũ mẽbra reddant̃ iusticie seruitura:ut.xlvij.di.oẽs.Vt sic erudite sint aĩe.⁊ adeo picte ĩduteqꝫ iusticia beatitudinẽ mereant̃.đ pe.di. ij.illa aĩa.⁊.c.se. Sit aũt hoc opus memoriale ꝓuectis:iuuenes instruat cũ parib⁹ conferat:⁊ desides excusso negligentie somno.infra de homi.p humani.assiduos ⁊ vigilantes reddat ad studium:vt sermo meus sintil lam amoris huius scientie in eis inueniens in illam fluat ⁊ nutriat:ut cuꝫ creuerit flammã dignissimã faciat.de pe.di.ij.si sermo Laudãtes igitur hoc opus melioribus rõnibus roborantes:⁊ merito reprehẽdẽtes ample ctor:detrahentibus aũt non resisto:sed velut agnus coram tondente non aperiam os meum.de pe.di.ij.si.n.ĩquit.ad fi.ꝓme colũne.paratus ab amiculo doceri.xxiiij.q.iij.c.i.Asscribat̃ igit̃ insufficiẽtie mee qcq̃d ĩ hoc opere reprehendẽdũ extitit:me tñ reddãt aliqualiter excusatum cognoscen de veritatis affectus:⁊ nõ debilis amor:quẽ corde gero firum ad studium ⁊ studentes qbus attrahor ⁊ absolute cõpellor manum ad calamũ mittere ꝫ ad id insufficientissimum me cognoscaꝫ. Si quid auteꝫ ibi fuerit nota di gnum ⁊ vtile prius diuine potentie:secũdo reuerendissimo patri sub cuius vmbra quiesco:⁊ doctor sedeo:ꝫ indignus:domino Guidoni de abay- sio archidiacono bonoñ.ex cui⁹ scriptis ⁊ dictis que non in glosas recipio: sed in textum:⁊ maxime lectura per ipsum super libro decretorum nouiter compilata:infrascripta collegi.Et ꝫ omnium peritorum huius iuris di cta vel scripta suo iudicio putem esse submissa:vt qđ approbat approba- tum:⁊ qđ reprobat habeatur in singulis reprobatuꝫ.filiali tamẽ audacia huius operis scripta sue correctiõi subijcio.⁊ profiteor me tenere qđ appro bat:⁊ non tenere qđ reprobat.Et si qua in hoc opere suis dictis vel rescri ptis essent ꝯ̃ria:habere cogito illa pro non scriptis ⁊ hoc cũctis pateat me reprehendi non posse:vt.xxiiij.q.i.hec est fides.de summa trini.damna- mus.in fi.

Bonifacius ep̃s ea rõne motus qua in principio scđi tertij quarti ⁊ quinti libri decretaliũ.Querere non solem⁹ de his.v.vel.vi. que sunt in cuiuslibet libri principio attendenda.sed in principio voluminis sufficit quesiuisse:in principio huius.vi.libri:licet non ideꝫ sit auctor:q̃rere ꝓ̃termittam:ut sic breuitatis cã ad ea sufficiat remisisse que ĩ principio Gre.compilationis p Ber.notata fuerunt.Et licꝫ antiqua sit rhetoricorũ altercatio an salutatio sit pars epistole:id eorũ disputationi ⁊ solutioni relinquens:hoc proemiũ in quattuor diuido partes.Jn quaruꝫ p̃ma salutatio ponit̃:vsqꝫ ibi sacrosancte.Jn secũda exordium:vsqꝫ ibi sa ne.Jn tertia narratio vsqꝫ ibi vniuersitati.Jn quarta cõclusio:vsqꝫ in fi. Primo igit̃ dñs Bonifacius doctores ⁊ scholares morantes bonoñ.sa- lutat ⁊ benedicit.Secundo exordiẽdo dicit ꝙ intẽdit sollicite circa cõmoda subditorum ⁊ voluntarie laborat.⁊ interdum totis noctibus vigilat anti- qua iura declarando ⁊ noua condendo.ut ipsorum scandala tollat ⁊ lites reprimat:ad qđ se teneri fatetur ex officio dispensationis sibi credite:eo ꝙ preest sancte ro.ecclesie:que a deo prelata fuit cunctis ecclesijs:⁊ effecta to tius orbis magistra.Tertio narrat se a multis requisitum ĩstanter vt eluci dare deberet:que extrauagãtibus editis post cõpilationẽ Greg.ix.ab ipo vel alijs roma.ponti.teneri:⁊ que refutari deberent:⁊ q fuerint auctores ipsarum.Quod efficere desiderans per tres nominatos in lr̃a extrauagã tes ipsas fecit diligentius recenseri:quarũ multe resecate fuerunt:quia tẽ porales uel iuri ꝯ̃rie uel superflue:reliquas in melius reformatas cuꝫ vti libus cõstitutionibus p ipsum nouiter editis mandauit in vnum librum redigi ⁊ sub debitis titulis collocari.Jlluꝙꝫ librum vult adiungi quinqꝫ libris decretali- um.⁊ vocari sextum:cum senarius numerus sit perfectus.Dicit demuꝫ ꝙ ideo non mandauit has constitutiones in compilatione Grego.sub suis titulis põi quia oportuisset multos libros destrui ⁊ nouos fieri cum maximis labori⁹ ⁊ ex pensis. Quarto concludendo mãdat ipsis doctoribus ⁊ scho- laribus ꝙ ipsum librum ma- ture compositum quem eis sub bulla transmittit affectuose reci piant illo usuri ĩ iudicijs ⁊ scho lis:⁊ precipit ꝙ vlterius non re cipiant nec p decre.habeant ali quas constõnes ro.pon.editas post cõpilationẽ.Gre.ix.que ĩ ipso sexto libro ĩserte uł reserua te non sint.h.d.proemiũ.

¶ Sexti libri decretalium cõpila tio illustrata lucubrationibus ⁊ ad ditamentis clarissimi vtriusqꝫ iu- ris doctoris hieronymi clarij brixi ani cum summulis ⁊ diuisionibus dñici de sancto gemi.⁊ aliorum in locis vbi desunt sũmaria. Jo.an.

Bonifacius[a] Episco pus[b] Seru⁹[c] suorũ dei:dilectis filijs[e] do ctoribus[f] ⁊ scholari bus[f] vniuersis bo- noñ[g].ꝯmorantib⁹[h] salutẽ ⁊ apostolicaꝫ bñdictioneꝫ[i]:

a ¶ Bonifacius.ex predecessori bus suis eiusdem nominis licet ipse fuerit octau⁹:credo ꝙ vni- cam decre.habuimus.s.ꝫ.de presum.nullus.Et dr̃ bonifa- cius quasi bona faciens:⁊ vere est consonas nomẽ rei prout cẽ debet.xxi.di.cleros.de preben. cum scđm.instit.de dona.§.est ⁊ aliud.Bonum igitur immo optimũ opus fecit nostrum ius canõ.illuminando:⁊ per decla- rationes antiquorum iuriuꝫ:⁊ per editiones nouoꝝ.ut.ĩ.seqtur.Sed solent iu uenes dubitare qua rõne mutetur nomen in creatione ro.pon.cuꝫ nominis mu- tatio prohibita sit.C.de mu.no.l.i.hic enim prius vocabat̃ Benedictus:modo Bonifacius est nominatus.Jnnocentius.iij.prius Sinibaldus.Grego.x.pri us Theobaldus.Celestinus.v.pri⁹ Petr⁹.Respondet̃ hoc fieri ad ostẽdẽdum per mutationem nominis factam mutationem hominis:cũ.n.prius esset purus homo:nunc vicem veri dei gerit in terris.ꝫ.ut ec.bene.vt nostrum.vł ideo qa oĩs actio xp̃i nostra est instructio.ꝫ.de elec.significasti.ij.q.i.deus oĩpotens.sed in ꝓmotione Petri mutatum est sibi nomẽ cum primo vocaret̃ Simõ.xxi.di. in nouo.sed ro.pon.vicẽ Petri gerit.ꝫ.q fi.sint legi.p venerabilẽ:vñ ad ei⁹ instar primeuum mutandũ est nomen.Preterea equum fuit mutationem fieri qꝛ posset ꝓmotus turpe originale nomen hr̃e.pone exemplum.ꝫ.de elec.p inq sitionem.vnde non esset equuꝫ ipsum illo nomine vocari.Lex aũt de mutatiõe nominis fraudulenta intelligitur.

b ¶ Episcopus.ante cõsecrationẽ ⁊ coronationem sic scribit̃. Bonifacius elect⁹ ep̃s.⁊ adde qđ dicam in fi.li.sup data.Et quare se vocet ep̃m cum sint in eccl̃ia dei dignitates ep̃ali maiores dubitari solet.dic.ix.ordines in ecclesia.xx.di.cle- ros.⁊.xxiij.di.ep̃s.⁊.c.seq.istoꝝ aũt ordinũ ep̃alis est maior:qꝛ nullũ ipso ẽ sue nire maiorem vel parem.nõ ergo a dignitate sed ab ordine uolens nuncupari se vocat ep̃m:⁊ est ꝯ theologos q dicunt solum esse septem ordines.Dicunt.n.ꝙ episcopalis ⁊ psalmistatus non sunt ordines:pro eo ꝙ certũ officium circa confe ctionem eucharistie non est illis ordinibus deputatum:nos iuste contra per iura predicta.de hoc.ꝫ.de pur.cano.quotiens.

c ¶ Seruus seruorũ dei.non simpliciter se dicit suũ:sed seruũ seruoꝝ dei:quasi de his que sunt foris nihil ad eũ.ij.q.i.multi:vel qꝛ his nõ seruit q deo non ser- uiunt:sed illos indicat:his aũt q seruiunt seruit:ut.ĩ.de offi.lega.officij.vel dic seruoꝝ dei.s.apostoloꝝ petri ⁊ pauli quoruꝫ vices gerendo seruire ipsis dr̃:vel ex nimia humilitate hoc dicit sm̃ quam negat se vniuersalem papam.xcix.dist. ecce.⁊ submittit se iudicio seculari.ij.q.vij.nos si.⁊ volũtarie purgationi.ij.q. v.mãdastis.uel dic:ut no.in proemio gre.

d ¶ Filijs.quos papa vocet filios.⁊ quos fratres.dic ut.ꝫ.de cri.fal.ꝙ graui. Et ꝫ aliqs episcopus esset ĩ studio bonoñ.scholaris vel doctor nõ est ꝓpterea re scriptum vitiosum:qꝛ generalius inspicimus:nec est curãdũ de modico.de con- se.di.ij.reuera.ꝫ.de simo.⁊ si questiones.

e ¶ Doctoribus.doctor dr̃ a docẽdo:⁊ debet esse cautus ne ꝓferat tacẽda vł di cẽda reticeat.xliij.di.ẽt rector.in prin.⁊ dꝫ seipsum ⁊ verba sua sm̃ audientiũ ca pacitatem ⁊ ingenium coaptare.viij.q.i.oportet.q.n.ea docet q̃ ab auditorib⁹ ĩtelligi nõ valẽt:nõ eorũ vtilitatẽ:ꝫ sui ostẽtationẽ facit.xliij.di.§.vlt.nec dꝫ cẽ arrogans ꝫ humilis.de ma.⁊ obe.c.vlti.nã hꝫ hoc ꝓpriuꝫ doctrina arrogãtiũ vt humiliter nesciant ꝓferre que docẽt:⁊ recta q̃ sapiunt recte ministrare nõ pos sint.xlvi.di.c.i.⁊ doctores vniuersitatẽ faciũt.ꝫ.de cõsti.ex lr̃is.

f ¶ Scholaribus.a schola dictis.Priuilegiati aũt sunt scholares ĩ his q̃ habẽt .ff.fami.her.l.ea que pater.⁊.C.ne fi.pro pa.ĩ cõsti.habita.

g ¶ Bononie.qđ de alijs.dic ut no.ĩ proemio grego.cõpilationis.

h ¶ Cõmorantibus.multi morantur q parũ studẽt:⁊ hos forte curialiter rep̃hẽ dere voluit sm̃ hostien.

i ¶ Benedictionem.p benedictionem prelati deuote susceptã venialia remittun tur.ad hec.i.q.i.dem.⁊.c.maledicam.⁊.c.seq.Sicut per generalem cõfessionẽ ⁊ orõnem dñicam.de pe.di.iij.de quotidianis.Per aquam benedictam.de cõ se.di.iij.aquam.Per elemosynam ⁊ ieiunia.de pe.dist.iij.sane cauenduꝫ.Et per eucharistiam deuote sumptam.de cõse.di.ij.cum oẽ.Per vnctionem extre mam.ꝫ.de sa.vnc.c.vno ad prin.Per deuotam pectoris tũsionem.de pe.di. .i.tres sunt actiones sm̃ Hostien.qui hoc no.de pe.⁊ re.omnis.⁊ quod dixi de

Sacrosancte[a] romane ecclesie quam imperscrutabilis[b] diuine ꝓuidētie altitudo vniuersis dispositione icommutabili[c] pretulit[d] ecclesijs ⁊ totius orbis precipuum obtinere voluit magistratum[e] regimini presidentes sollicitamur curis continuis: ⁊ assidua meditatione urgemur: vt iuxta credite nobis dispensationis[f] offm subditorū cōmodis[g]: in quorū prosperitate vtiqꝫ prosperamur[h]: iugi[i] quantum nobis ex alto concessum fuerit sollicitudinis studio intendam⁹. Amplectimur qppe voluntarie ꝓ ipsorū qete labores[k]: ⁊ noctes qnqꝫ trāsim⁹ insomnes[l] ut scandala remoueamus ab ipsis. Et quas humana natura nouas semper deprope rans edere formas[m]: lites quotidie inuenire conatur: tunc antiquorū declaratione[n]: nūc vero nouorū editione iuriū[o] ꝓut nobis ē possibile[p] reperiamus. Sane[q] cum post volumē decretalium a feli. re. gre. pa. ix. pre. no. tā ꝓuide[r] q̄ȝ vtiliter[s] compilatum nonnulle ab eo[t] ⁊ ab alijs[u] romanis pōtificibus successiue[x] super diuersis dicerent articulis edite decretales: de quarū aliquib⁹ an decretales existerēt: carumqꝫ auctoribus[y] dubitabatur sollicite in iudicijs ⁊ in scholis. Nos ad apicem[z] summi pontificatus superna dispositione vocati: sup hoc cū istātia reqsiti a multis[⁊] ambiguitatem ⁊ incertitudinem huiusmodi dispendium[ꝯ] pluribus afferētē oio tollere ac elucidare: q̄ de decretalibus ipsis teneri[x] queue deberent in posterū refutari[a] gr̃a suffragāte diuina ꝓ vtilitate publica[b] desiderabiliter affectātes: ꝑ venerabiles fratres nostros Guilielmum archiepiscopū ebredunen. ⁊ Berengarium epm biteren. ac dilectū filiū magistrū Ricardū de senis sancte ro. ec. vicecācellariū[c] iuris vtriusqꝫ doctorē[d] decretales huiusmodi[e] diligentius fecimus recenseri: ⁊ tādem pluribus ex ipsis cū vel tpales: aut sibiipsis vel alijs iuribus cōtrarie[f] seu omnino supflue viderent penitus resecatis: reliquas qbusdam ex eis abbreuiatis[g]: ⁊ aliquibus in toto[h] vel i parte mutatis[i] multisqꝫ correctionibus[k] detractionibus[l] ⁊ additionib⁹[m] ꝓut expedire vidim⁹[n] factis i ipsis: in vnū librū cū nōnullis nostris ꝯstitōibus in quibus ad correctionem[o] morum subditorūqꝫ qetē multa statuunt salubria fruct⁹ vberes deo propitio in domo domini allatura: ⁊ plurima i iudicijs ⁊ extra frequentata dubia deciduntur: redigi mādauimus: ⁊ sub debitis titulis[p] collocari. Quem librum. v. libris alijs dicti voluminis decretalium annectēdū censuimus sextum nuncupari vt idem volumen[q]: senariū[r] q numer⁹ ē perfectus[s] librorum illo adiuncto numerū

remissione venialium itelligas ver: in eo q non est in mortali: ut no. de pe. di. i. perfecta. in vlti. glo. mortale. n. sine veniali pōt dimitti. sed non ecōuerso q: mortale oppōitur charitati. veniale feruori charitatis: sublato vero priori tollit posterius: sed non econuerso.

a Sacrosancte. Exordium: ⁊ id sacrosancta dr: q: cōsecrata fuit martyrio apostolorum petri ⁊ pauli. xxi. di. quāuis. xxij. di. c. ij. j. de elec. fundamēta. ⁊ de relig. c. i.

b Imperscrutabilis. vii. O altitudo diuitiarum sapie ⁊ scie dei quā iperscrutabilia sunt iudicia eius ⁊ inuestigabiles vie ei⁹. ad ro. xi. de pe. di. iiij. si ex bono.

c Incōmutabili. xxij. q. iij. incōmutabilis. s. de sum. tri. firmiter.

d Pretulit. p illa vba. tu es petrus. ⁊c. xxi. dist. in nouo ⁊ c. seq. vel pasce oues meas de ele. significasti.

e Magistratum. xxi. di. c. i. ⁊ ij. s. de sum. tri. c. dānamus ad finem. s. de priui. antiq. C. de sacrosān. eccle. l. iubemus ⁊. j. ti. pri. c. vno.

f Dispensationis. xlij. dist. dispensatio.

g Comodis. i his pcipue quibus aiarū saluti consulit. j. de pben. c. i. de cōsti. c. ul. cum si.

h Prosperamur. j. de offi. lega. officij

i Jugi. i. continuo.

k Labores. idem dicit imperator i auc. diui. iuss. subsc. ha. in glo. que est in prin. col. viij.

l Insomnes. in auc. ut iudi. sine quoquo suffra. in prin.

m Formas. C. de ve. iu. enu. l. ij. §. sed q: diuine.

n Declaratione. ut. j. de elec. statutum. de preben. qr sepe cū similibus.

o Jurium. nunc antiquorum inuocatione: verbum clementis. j. de preben. c. i. cum si.

p Possibile. h. d. q: natura ē itroductum plura esse negocia q vocabula. ff. de prescrip. v. l. natura.

q Sane. narratio.

r Prouide. C. de no. co. compo. in prima constitutione.

s Utiliter. di. iiij. erit.

t Ab eo. ut. j. de rescrip. c. i. de testi. c. i. ⁊ ij. de deci. c. i. de her. c. i. de resti. in integrum. c. i

u Alijs. ut per te. j. videbis.

x Successiue. ⁊ sicut successiue sic ordinate poni debuerūt: ut ex ordinatione iparū qs prior fuerit pateat: ut i pma ꝯsti. C. de no. co. cōpo. qd i hui⁹ libri compilatione bñ suaf: vnde si q decretales greg. ix. ponunt in ti. ille sunt pme: bonifacij semp sūt vltime. In decretalib⁹ tñ eiusdē auctoris dici solet q h ordo nō sp seruat: qd solet probari. s. de of. arch. ad hoc: ⁊. t. nostrū. s. q si. sint leg. cāz. i. ⁊. ij.

y Auctorib⁹. sicut erat i decre. greg. ix. i. de resti. i integ. c. i. quā qdam attribuebant alex. iiij. ⁊ idem in similibus.

z Apicem. idem vbum hēs. xl. di. non nos. ibi. Quis. n. sanctū dubitet quē apex tāte dignitatis attollit: alias extollit: ut. j. de cōces. pben. c. vlti. in prin.

⁊ A multis. me teste fuit sup hoc reqsitus ab vniuersitate bonon. per nuncium suum ad hoc missum: discretum virum bone memorie dñm Jacobum de castello mansionariū bonon. q homūtio erat. i. paruus homo corpore. ⁊ itelligas q magnus fuit in huius iuris scia. Cum proponeret coram papa Bonifacio stās Bonifacius credens genuflexum monebat eum ut surgeret: ⁊ tunc fert Portuēsem. s. fratrē mattheū. de aquasparta dixisse ad papā: zacheus est.

ꝯ Dispendium. coartandum fuit. j. de prescrip. c. iij.

x Teneri. s. inserte in hoc libro: uel reseruate.

a Refutari. s. que hic iserte vel reseruate nō reperient: vt. j. in fi. proem.

b Publica. iiij. di. erit. in fi. Jo. an.

c Vicecācellarium. tunc: nunc diaconū cardinalem ti. sancti eustachi.

d Doctorē. hi erant gloriosi non solum doctrina legum: sed experiētia rerum ⁊ tales debent esse iuris cōpositores. C. de no. co. cōpo. in prima consti.

e Huiusmodi. s. editas post volumen greg. ix.

f Cōtrarie. qd in iure reperi nō dz: ut. s. i pe. gre. ix. ⁊. C. de ue. iu. enu. l. tāta.

g Abbreuiatis. ut est videre i decre. gre. ix. j. de deci. c. i. que per longiora verba extrauagabat: ⁊ icipiebat grauem nobis cuius. cum si.

h In toto. ut i decre. Inno. iiij. q icipiebat: graue nimis. q p breuia verba ponitur ne cle. uel mo. c. ij. ⁊ p decre. que olim icipiebat: sicut dilecti. que per breuia vba ponit. j. de elec. statutū. ⁊ in decre. j. de testa. c. i. q olim icipiebat Jo. frāgepa. c. euagās. Inno. iiij. marie in ter. ⁊ multe sūt similes.

i Mutatis. j. de rescrip. statutum.

k Correctionib⁹. ut. j. de here. quūqꝫ. ad fi. ut ibi dicam. Jo. an.

l Detractionib⁹. vt. j. de rescrip. c. i. ad fi. ⁊ de testibus. c. ij. ad fin. dupl. j. de sen. excom. quia periculosū: vt in omnibus his dicam.

m Additionib⁹. vt. j. de reg. non solum: ut ibi dicā. idē eēt videre in decre. j. de preben. si p clericis pau. ⁊. j. de cōces. prebē. ne caprāde v. lz. ⁊ i decre. executor. v. ptñ habito respectu ad antiqs vñ tracte fuerunt.

n Vidimus. s. de consangui. non debet.

o Correctionē morū. q: hoc solū bñ agit ut vita hominum corrigatur xxiij. q. v. pdest. ⁊ imperator dicit. Legib⁹ nostris mores intendimus corrigere. C. de se. nup. l. i. ad idem. xlvi. di. c. i. ibi: ne clatis morib⁹ ⁊c. ⁊. s. de vi. ⁊ hone. cleri. vt clericorum.

p Titulis. no. rubricas esse autenticas. ad hoc de pe. di. i. §. hautem. s. ne se. va. c. i. vt ecc. be. c. i. ff. qd quisqꝫ iur. l. i. item no. rubricas de textu. p qd collige scriptorem q promisit textum scribere illas ponere debere.

q Volumen. decretalium.

r Senariū. alibi dr septenarius numerus est pfectus de pe. di. i. i fin. sūme ꝫ id qd. j. i glo. se. no. q: pfectus ē numer⁹ senarius q precise cōstat vl resultat: ex oibus partibus suis aliquotis simul aggregatis. so. septēnarius numerus nō ē pfectus nō ob. glo. preallег. summe q: itelligit ibi: pfectus. i. multis similib⁹ approbatus in quātitate numeri septēnarij de quo potes videre multa exēpla de cele. mi. c. i. in glo. si. Hieronymus clarius brix.

s Perfectus. ut. xxv. q. iiij. c. vno. sex. n. etatibus mūdi generatio ⁊ hominis status finit ut ibi: pma. n. etas i hoīe ē īfantia q durat vsqꝫ ad. vij. an. Secūda pueritia usqꝫ ad. xij. vel. xiiij. Tertia adolescētia vsqꝫ ad. xxv. Quarta iuuentus vel virilis etas vsqꝫ ad qnquaginta. Quinta senect⁹ vsqꝫ ad. lxx. Sexta abinde: ⁊ dr seniū aliaꝝ etatū terminus. C. de sacrosā. eccle. vt iter diuinū. sic ⁊ sex generatōes mūdi. Quaꝝ pma vsqꝫ ad noe. Secunda vsqꝫ ad abraā. Tertia vsqꝫ ad dauid. Quarta vsqꝫ ad transmigratione babylonis. Quinta vsqꝫ ad aduentū xpi. Sexta vsqꝫ ad finem seculi. est aūt ad hoc si. s. de cōsan. nō dz. de cō. di. iiij. de trina. sed lz sint bone iste similitudies nō tñ iferūt ipm senariū numerū fore pfectū. vnde dic sm arithmeticos qttuor esse generationes numerorū. Prima q icipit ab vno ⁊ durat vsqꝫ ad. x. ⁊ dr ista numerorū monadicorū a mona qd ē vnū. xvi. q. i. placuit. ij. q: ab vno icipit. Scda dr decadicorū a decade qd est decē. ⁊ durat vsqꝫ ad centū. Tertia dr cētedicoꝝ icipit a cētū ⁊ durat vsqꝫ ad mille. Quarta dr milledicoꝝ. a mille icipiēs ⁊ durat vsqꝫ in infinitū. Ex his qttor generib⁹ numerorum est reperire alios pfectos paucos tñ alios impfectos. Ex ipfectis ē repiri alios minutos: alios abundantes. Dr aūt numerus pfectus q ꝯstat vel resultat pcise ex oibus partibus suis aliquotis simul aggregatis. Est ergo vidēdū q sint ptes aliquote: ⁊ sunt ptes aliquote q aliquotiēs sumpte reddūt suū totū pcise. i. nō plus nec minus. vide hoc i senario q ē pmus pfectoꝝ solus iter monadicos perfectus nā sex vicib⁹ vnū sex sunt: ter duo sex sunt. bis tria sex sunt. abinde non sūt ptes aliquote: q: qttuor aliquotiēs sumptū faceret. viij. vl plus q oēs partes aliquote sunt hec: vnū duo. tria. sed vnum duo tria faciunt sex. ergo senarius numerus ē perfectus secūdum diffinitionē supiorē q hz q numer⁹ perfect⁹ resultat pcise ex oibus partib⁹ suis aliquotis simul aggregatis: vide in alio numero perfecto: i genere. n. decadicorum ali⁹ ⁊ solus nume

rus ē pfectus.s.xxviij.tolle ptes.s.dimidiā z circa.ff.de vb.sig.nomē: qz ultra dimidiā nō cēt repire aliquotas:ut.s.dixi.xiiij.est pars aliquota: qz bis sumptū fa.xxviij.xiij.xii.xi.x.ix.viii.nō sunt ptes aliquote.de.xxviij. aliquotiēs sumpte nō inferunt pcise suū totū.sed plus ul' min⁹. nam. xiij. bis sumptū.fa.xxvi.ter sumptū fa.xxxix.z sic pl⁹ ul' min⁹.z sic d singulis vij.ē ps aliquota:qz q̄ter sumpta infert suū totuz.vi.z.v.non sūt ptes aliquote.iiij.do est pars aliquota:qz septies sūptū infert suū totū tria nō est pars aliquota sed duo z vnū hn̄ sunt ptes aliquote:qz.xiiij.vicib⁹ duo faciūt.xxviij.z.xxviij.vicib⁹ vnū fa.xxviij.ergo restat q̄ oēs ptes aliquote d.xxviij.sūt.xiiij.vij.iiij.ij.z.i.sz er bis aliquotis simt aggregatis resultat pcise totū.qz.xiiij.vij.iiij.ij.z.i.faciūt.xxviij.ergo sz diffinitionē superiorē.xxviij.ē numerus pfect⁹:z sic ēt de alijs pfectis.cputaui āt d isto vt meli⁹ intelligeret dcm̄ de senario.z ex impfectis dixi q̄ alij sūt diminuti de qb⁹ solet poni exēplū in octonario tres.n.sunt ptes aliquote de octo.s.iiij.ij.z vnū faciunt.vij.z sic ē ipfectus diminut⁹ vide in q̄ternario cuius due sunt ptes aliquote.s.ij.z vnū:qz bis.ij.iiij.z q̄ter vnū.iiij.sz duo z.i.faciūt tria ergo z q̄ternari⁹ nūer⁹ ipfect⁹ diminut⁹.z vide in.ix.cui⁹ ēt due sūt ptes aliquote.s.tria z vnuz:sz.iij.z.i.faciūt q̄tuor:z sic ē ipfectus diminut⁹. In ipfecto abūdanti solet exēpluz poni i duodenario cui⁹ aliquote sunt.vi.iiij.iij.ij.z.i.sz iste aliquote sit aggregate:reddūt plus q̄ totuz.s.xvi.ergo ē ipfect⁹ abundās.vide in.xx.cui⁹ partes aliquote sunt.x.v.iiij.ij.z.i.q̄ simul aggregate reddunt pl⁹ q̄ totuz.s.xxij.z sic ē numerus ipfect⁹ abundās: hec late clare z cōputando posui ut bene itelligat hoc qd nō est de materia iuristarum.

comprehendens pfectā i reb⁹ agendis formā tribuat: z in morib⁹ disciplinā. Nec sine[a] cā morē predecessor[b] nr̄oz: q cū cstōnes aliquas pmulgabāt[c]: nouiter eas mandabāt sub ātiquaz serie situari: omisimus in hac parte pnarc.hec.n.fecim⁹ ne ifinitos[d] libros destrui: z alios nō sine maximis dispendijs laboribus[e] z expensis d nouo fieri oporteret. Uniuersitati[f] u're igit p apostolica scripta mādam⁹: quatenus librū hmōi cum multa maturitate[g] digestum quē sub bulla[h] nr̄a vobis trāsmittimus: prompto suscipientes affectu eo vtamini decetero[i] in iudicijs z in scholis[k] nullas alias preter illas que inserunt: aut spāliter reseruāt[l] i eo dcretales aut cstōnes a quibuscūqz nr̄is pdecessorib⁹ ro.pō.post editionē dci voluminis[m] pmulgatas recepturi vl teri⁹: aut pro decretalib⁹ habituri

Rubrica de sūma trinitate et fide catholica.

Gregorius.ix.in generali concilio lugdunensi.

a Nec sine: ātipophora: rn̄det.n.tacite q̄ni qua q̄ri posset q̄re nō māda bat istas decre.poni in antiqua cōpilatione gre.sub suis titulis

b Predecessoruz.inno.iiij.z greg.x.scripserunt.n.hi in proemijs suis doctorib⁹ z scholarib⁹ ut decr.q̄s mittebāt sub suis ti.put exp̄mebat i ipis scri facerēt.vnde qdā faciebāt ipsas scribi i fi.titulorum compilationis. Gre.z isti seruabāt mādatuz: qdam faciebant de eis volumina.z isti nō seruabant mandatum ipsorum ut hic patet.

c Promulgabant.leges istituunt cum pmulgant.iiij.di.§.leges.

d Infinitos.oēs.s.editos ante huius libri cōpilationem.

e Laborib⁹.no.maxios labores esse in libris scribendis z ē cōtra scholares q semp duxsūt i studio faciūt scribi libros duz laborare deberēt ad studiū laborib⁹.n.talib⁹ z expēsis pcedū ē de do.z cō.finem.

f Uniuersitati.conclusio.

g Maturitate: qd fieri dz.xxv.q.viij apsice.s.d sci.ad audiētiā.i.

h Bulla.alias nō creditur mandatum principis.ut.xcvij.di.nobilissimus: vbi de hoc: z.C.de man.prin.l.vna.

i Decetero.cstō ergo respicit futura: qd de pendētib⁹ dicā.j.de ele.lz ea nō q̄n icipiāt ligare cstōnes hui⁹ sexti li.dicā i fi.sexti li.sup data.

k Scholis hoc expone: ut no.in proemio. Gre.

l Reseruant.sicut decre.exijt q seminat.reseruata.j.de vb.si.z cstōnes oēs edicte sup negocio heretice prauitatis nō cōtrie cstōib⁹ huius libri sexti: ut.j.de here.c.vlti.in fi.itē posset dici de reuocatorijs de qbus.j.de pbē.c.pe.z antepe.z de con.preben.c.vlt. Jo.an.

m Uolumis.s.cōpilatiōis gre.ix.z sic vides hodie p hūc finē q̄ decre.de fi.instru.pastoralis.nō hz locū i decretalib⁹ editis post compilationez gre.ix.z añ hunc libruz: sz posset hre locum i decr.bonifacij editis post cōpilationē hui⁹ sexti: z in oībus p eum vel eius successores edendis.

Rubrica de sum.tri. Huius.vi.li.rubrice iudicio meo cōtinuāde nō sunt rō.qz sm̄ hoc q̄ occurrebāt aliq̄ addenda: mutāda: detrahēda: ul' corrigēda.sic addita: mutata detracta vel correcta fuerūt habito respectu ad cōpilationē antiquā: z ipsius rubricaruz hic ordie retēto.si nihil i tit. volebat addere vel mutare illo omisso transibat ad sequētes: vn̄ sm̄ rei veritatem decre.huius libri i cōpilatione antiqua debebat sub suis titulis collocari sed omissum fuit ex cā: ut.s.in proemio ver.nec sine cā: de istius tn̄ rubrice cōtinuatione z materia dic ut no.her.s.co.ti.

Fideli. Errore grecoz q dicebāt spm̄ scm̄ pcedere a solo pr̄e extirpato per canones.de cō.di.vi.c.pe.z vlti.adhuc qdā errores alios inciderūt negantes spiritū scm̄ eternaliter pcessisse a pr̄e z filio alijs dicēti b⁹ q̄ ab vtroqz pcedebat: nō tāquā ex uno pri.sed tāquā ex duob⁹ pricipijs z duabus ispirationib⁹.greg.x.in generali cōcilio lugduñ.primo ponit confessionem suam quam etiaz dicit sancte romane ecclesie catholicoz patrū grecorū doctorū z latinorū obseruantiā z doctrinā .s.q̄ spūs sanctus eternaliter a patre z filio: z tāquā ab vno principio z vnica spiratione pcedit: demuz reprobādo dānat oēs q pmissa negare vel cōtrariū asserere presumpserint.scda ibi.sz quia.

Spūs sanct⁹ eternaliter a pr̄e z filio tāq̄ ab vno principio z vnica spiratione procedit.h.d. Jo.an.

Fideli[n] ac deuota pfessione[o] fatemur: q̄ spūs scūs eternaliter[p] ex pr̄e z filio[q] non tāq̄ ex duob⁹ pncipijs: sz tanq̄ ex vno pncipio: nō duab⁹ spirationibus: sed vnica spiratione pcedit. Hec pfessa est hacten⁹: predicauit z docuit[s]: hoc firmiter[t] tenet z pdicat: profitet z docet sacrosā.ro. ec. mater oiuz fideliū[u] z magistra.hoc hz orthodoxorū[x] patrū[y] atqz doctorū[z] latioz[&] pariter z grecorū[?] incōmutabilis z vera[z] snia. Sed qz nonnulli pp irrefragabilis premisse veritatis ignorantiaz[a] in errores varios sūt plapsi. Nos huiusmodi erroribus viā precludere[b] cupiētes hoc sacro approbāte cōcilio dannam⁹[c] z reprobamus oēs q negare psūpserint eternaliter spiritū sanctū ex pr̄e z filio pcedere: siue ēt temerario ausu asserere[d]: q̄ spūs sanctus ex pr̄e z filio tāq̄ ex duob⁹ pncipis z nō tanq̄ ex vno procedat.

n Fideli.s.co.firmiter: z.s.d here.dubius: z est simile.C.de his q ad ecce.cōfu.l.fideli z dic fideli quo ad mentem: deuota quo ad exteriores act⁹.q.d.humili: ad hoc.j.de imu.eccle.decet.

o Professione.i.confessiōe.

p Eternalr.nam ē pater generās: filius nascēs: spūs sanctus pcedens pariter ab vtroqz absqz initio semp pariter ac sine fine.s.co.firmiter circa princi.de cōse.dis.iij.c.vlt.C.de sum.tri.in epistola inter claras: sz opponitur: trinitas est vnum vniuersoruz principiuz: ut.s.co.firmiter.ergo non ē ibi eternitas: qz eternū vere sine principio: sine fine.sol.ē principium principiās nō principiatū: ut referat pricipiū ad res creatas non ad ipsam diuinitatem.

q Et filio.confundit hic error grecorū dicentiū spūm sanctuz a solo patre pcedere. Mouebant auctoritate euangelica. Jo.xvi.ibi. Spūs sanctus q a patre pcedit.item in symbolo apud eos hec dictio simplr cōtinet qui ex patre pcedit. Nos adimus filioqz: ad idem lex.C.de sum.tri.l.ij.vbi dr spūm sanctum quem ex summo rerum parente speram⁹ zc. sed ad hoc z similia rn̄det q̄ expressio pr̄is nō excludit filium: imo potius icludit cum ipoz opera isseparabilia sunt.xxviij.q.i.sic enim.de cō.di.iij.c.vlti.vnde cum pr̄ z filius sint vna eētia substantia seu natura: ut i pre.decre.firmiter nō pōt ab vno solo pcedere.nec sumus excōicati vt dicebāt greci.addēdo in symbolo filioqz: qz illud poti⁹ ē declarare q̄ addere.z adde q̄ no.de con.di.v.c.pe.sed obijcit ad hanc cōstitutionem q̄ sit supflua: ex eo q̄ hoc idē dictum fuerat.s.co.firmiter.ibi spūs sanctus pariter ab vtroqz zc.sz dic q̄ hic expressius modum pcessionis aperit dicēs q̄ non tāq̄ ex duob⁹ zc.preterea hic dānant asserendo vel negando cōtriuz sentientes.

s Docuit.no.q̄ in his q̄ sunt de fide catholica z eius articulis necessario tenet debemus.z sequi qd tenet z sequitur romana ecclesia: alr essemus heretici.s.e.ti.c.i.z.ij.sed i alijs nō habem⁹ necessario sequi z tenere qd seqtur: nisi sequat z doceat.xi.di.nolite vbi de hoc.xij.di.nouit.xxxi.di.alr.de cō.di.iiij.de trina.in vna.n.fide nil officit sancte ecclesie csuetudo diuersa: ut ibi.

t Firmiter.s.e.firmiter.

u Fidelium.de his q sunt foris nil ad nos.xi.q.iij.inter vba.ij.q.i.multi de dixor.gaudem⁹.lz ab eis expediat bonum habere testimoniuz: ut ibi.z.viij.q.i.lz ergo.s.de san.vn.c.vno.§.ad exhibendum.xi.q.iij.nō sunt.xij.q.i.nolo.

x Orthodoxoz.i.catholicorum.

y Patrum.xv.di.c.i.

z Doctorū.quorū est ordo precipuus in ecclesia.s.de hereti.cuz ex iniuncto.§.cum igitur: z per doctores predicatores z prelatos intelligas.xliij.di.c.i.

& Latinoruz.ut augustini hieronymi.ambrosij: z gregorij.xx.di.d libellis.xv di.sanca.j.de reliqui.c.i.

? Grecorū.aliquorū: ut Joānis chrysostomi.cyrilli: athanasij: didimi: z ephesini concilij patrum.greci.n.cōtrium dicunt: ut.s.dixi vel dic sm̄ Guil.q̄ in generali lugduñ.conci.greci qd hic dr fuerunt publice professi: z symbolum cuz adiectione alr filioqz.ibi publice cantauerunt de mandato imperatoris z ecclesie grecorū.vtinā corde credant.xxiij.di.psalmista.

z Uera.alr posset i melius cōmutari.xxxv.q.ix.apostolice.z.c.seq.

a Ignorantiā.q̄ cunctorū errorū ē mr̄: ut.xxxviij.di.ignorantia.nec i his excusat ignorantia.nā ignorās ignorabit: ut ea.d.q ea. ad idē.xvi.q.i.si cupis.xxij.q.ij.in qbus: z.c.se.

b Precludere.ut.lxxxiij.di.error.s.de spon.iter opera.

c Damnamus.s.e.damnamus.z dic damnam⁹.z reprobamus.i.reprobando damnamus.

d Asserere.s.dixi negare: qd si qs nec negat nec asserit sed tacēs sic sentit videtur non teneri: qz tacere ē preter ista duo.xxij.q.ij.neqs.j.de reg.iur.is qui tacet z.ff.co.l.q tacet.sol.lz non ex vbis: tn̄ ex mēte iudicatur hereticus.de heret.c.i.xxiiij.q.iij.heresis.z.c.hereticus: z deus audit in corde: ut.xvij.q.i.§.si ergo.z.cor.iterrogat.xiiij.q.v.si qd.z.xv.q.vi.c.i.

Rubrica de constitutionibus.

Bonifacius. viij.

Noua cōstō pncipis tollit pmā ɔtrariam quāuis id non exprimat Spāles ɔsuetudies ꝛ statuta rōnabilia ñ tollit: nisi id exprmat. Jo. an.

Licet ro.[a] po. q iura[b] oīa i scrineo pectoris sui censetur habere[c]: ɔstitutiōez ɔdēdo posteriorē: porē[d] quāmuis de ipa mētionē non faciat: reuocar[e] noscatur[f] qr[g] tñ locoꝝ ꝛ psonaꝝ singulariuz[h] cōsuetudines ꝛ statuta: cuz[i] sint fci[k] ꝛ i fcō ɔsistāt: pōt pbabilr ignorare[l]. Ipsis[m] dumtñ sint rōnabilia[n] p ɔstōnez a se nouiter editā: nisi expresse[o] caueatur i ipā nō itelligitur i aliquo derogare[p]. Idem.

Duo sūt dcā. Primū q statuta ordinarioꝝ nō ligāt pbabiliter ignorātes. Scōm q statutū epi extra suā diocesim subditum non ligat. Joannes. an.

Ut aīaꝝ[q] picul' obuiet[r]: sniis[s] p statuta[t] quorūcūqz ordinariorū[u] platis: ligari nolumus ignorātes[x] Dūtñ eorū ignorātia crassa non fuerit aut supina[y]. Statuto[z] epi quo in omnes q furtuz cōmiserint[ꝛ] excōicationis snia pmulgatur. subditi eius furtuz[ꝛ] extra ipius dioce.[ꝯ] ɔmittentes minime ligari noscunt. Cū extra[x] territoriū[a] ius dicenti non paretur impune[b].

Rubrica de rescriptis.

Gregorius nonus.

Rescriptuz impetratū ab excōicato ē ipso iure nullū ꝛ idē secutuz: nisi i cāz excōicationis vl' appellationis. h. dicit.

Ipso iure[c] rescrip-

---

a Licet. Diuiditur qr duo facit primo similitudinē iprobat rōn ez reddēs ꝛ casuz soluit: duas modificationes ponēs. scōa ibi ipsis. Do. Romanus. vocantur interdū epi maximi pōtifices. xci. dist. cleros solus vero papa summus. uel romanus pontifex appellatur: vt hic, xxij. disti. in noīe. j. ti. pri. si granose: de sen. ex. si summus. in cle.

b Jura. no. ex hac lra rōnem q̄liter aliud in iuribus: aliud in rescriptis: ut pmū instollaf per fm ɔriuz: sed non primum rescriptū p scōm. nisi de illo fiat mentio. s. de rescrip. ceterum.

c Ipse. C. de testa. l. oīum. ɔ. xxiij. di. preterea. ꝛ. xxx. q. iiij. qđ aūt vbi non recoluit vrbanus eius qđ predecessor leo prohibuerat. solu. ut i predicto. c. p tercia notatur.

d Priorem. posteriori directe cōtrariam.

e Reuocare. de cō. dis. i. c. uasa. de cog. spi. c. i. ff. de legi. l. si ē nouū. in legib9 ergo ɔriis stamus vltime. idē in testamentis xiij. q. ij. vltima voluntas de cele. mis. cū marthe. ff. de leg. i. si mihi. rō ē vtrobiqz: qr vtrunqz pendet ex voluntate vnius tm̄. in his aūt q̄ pendēt ex volūtate duoꝝ dicut diri. j. de reg. iur. q prior. ꝛ qđ de testō diri. s. q vltio statu9: intelligas etiam si i ipso de pmo nō fiat mētio. fallit in duobus casibus. s. si pmū testm̄ factū sit inter liberos. C. de testa. auc. hoc iter liberos: ꝛ cum ipse testator legem testandi sibi dixit sic: si fecero aliud testm̄ nō valeat: qr tunc secūdū faciendo opz q faciat mentionē pmi. ff. de lega. iij. l. si qs in prin. Jo. an.

f Noscat. ē ɔ. s. de rescri. nōnulli: ꝺ etate. ꝛ qual. cā te. s. ꝺ capel. mo. ex pte. j. de excess. prela. c. vno: ꝛ. xxv. q. ij. rescripta: ꝛ. l. oēs q̄ ē. C. si ɔ ius ul' vti. pu. l. vl. ꝛ ibi de hoc dic predicta iura nō eē ɔria: illa. n. de rescrip. datis ɔ legē loquunf q̄ non valent nisi in ipsis fiat mentio de lege: ꝛ maxie cū ibi cadit error facti: ut i. c. nōnulli. hic de scōa lege loqtur q̄ primaz tollit directe ɔriam: lz de illa nō faciat mētionem: ꝛ potuit eē rō: qr maturius ꝛ deliberati9 fit legis pmulgatio q̄ rescripti ɔcessio. ad hoc. s. in pemio huius libri i fi. in rescripto etiā dicimus q si ɔstaret de certa scia principis valeret rescriptū ɔ ius elicitū: ut in ɔtrariis notaf sz prima facie presumif p iportunitatē obtentū: vñ expectari solet scōa iussio: in auc. ut nulli iudi. §. hec ꝺ iubemus. col. iij. in auc. de iudi. §. oēs aūt col. vi. ꝛ si rescriptum concedit aliqd ɔ ius: iam in eo mutat nomē rescripti: ꝛ dicēdū est priuilegium. iij. di. priuilegia: de ꝺb. si. abbate. item ɔ: qr antiqori iuri standū est. xxiij. q. ij. hoc ipsum. ꝛ. l. di. dño sancto. in fi. dic ut ibi in glo. pe.

g Qr. diuersitatis ratio.

h Singulariū. no. qr p hoc pz q generalē ɔsuetudinē bñ tollit noua ɔstō prīcipis: ꝛ merito: qr illius legis pmulgatio alias supflua ꝛ inutilis eēt: sed in singularibus secus: qr lz lex nō hēat locū bonon. hēbit locū mutine padue ꝛ locis aliis.

i Cum sint. ratio rationis.

k Facti. nō. n. reuocat q̄ ignorat: ignorat aūt q̄ sunt facti: ꝛ puto p hanc lraz terminatā qōnē illā qua querif. an noua ɔstō reuocet statutū epi ɔriū quo soluz cauebatur ius cōe. pone in terminis decre. de eta. ꝛ q̄li. preterea. q̄ quātū ad presentationes patronoꝝ ē hodie reuocata p decre. j. ꝺ insti. c. ij. Nunquid sublatū erit statutū epi quo illud simpliciter cauebaf. qđ dicit decre. preterea. Eodē mō pt poni exemplū de decre. s. de ɔcess. prebē. accedēs. ad decre. eo. ti. c. ij. ꝛ de decr. ꝺ censi. romana. ꝛ. c. exigit ad decre. codē. ti. felicis: dico aūt q sicut sublatuz ē ius cōe, ita ꝛ statutū qđ simplr ɔtinebat ius cōe: cum illud non sit facti: nec consistat in facto: imo sit iuris ꝛ ɔsistat in iure: ꝛ facit qđ no. inno. ꝛ Hostien. ꝛ moderni s. de rescrip. c. i. vbi no. q de rescripto vl' priuilegio qđ simplr ɔtinet ius cōe i secundo priuilegio uel rescripto nō est necesse fieri mētionē: ꝛ si ɔtrariū dicerem9 iā epi possent tollere ptātē sūmo pōtifici tollendi iura in dio. suis statuēdo simplr q̄ iure cauenf. itē probo id euidentissima rōne. ista decre. eqparat ista duo: ɔsuetudines ꝛ statuta singularia: sed iam seqref q oīum iuriū correctio uel mutatio eēt inutilis. dicā. n. q lz reuocatuz sit ius cōe: tñ cōsuetudo prescripta q̄ ɔuatum fuit ius cōe reuocata nō sit cadez rōne qua id dicimus de statuto: ꝛ id eēt absurdum. item non possumus dicere q statuta continentia ius cōe sint singulariū psonaꝝ qđ reqrit hec decre. item si papa tollit suā constitutionē qđ ē plus. multoforti9 cōstitutionē iferioris idē dicētē qđ est minus: ad hoc optime facit de fi. instru. pastoralis vbi df qđ si decre. extrauagās consonat iuri cōi: iudicari dz fm ipsaz qr ius ē idem: igif dicam i locali statuto: q si continet ius cōe sublato iure tollif statutū: qđ ius cōe est. Si igif ɔsuetudo ꝛ statutū singularia sint: ꝛ ɔsistāt in facto: ꝛ sint rationabilia: nec expresse reuocentur: eis non derogatur p constitutionez nouiter editam: alias secus. h. d. decre.

l Ignoraf. s. ut de. bñ. ut nostruz. m Ipsis. s. ɔsuetudinibus ꝛ statutis.

n Rōnabilia: vtruz ɔsuetudo sit rōnabilis: necne: relinquendū ē iudici: cū nec certa regula tradi posset fm Host. q hoc no. in summa de ɔsue. §. qd sit ɔsuetudo. ꝺ. ɔsuetudo ē vsus. ꝛ bñ dicit rōnabilia; qr hoc solum q rationabile est defendit eccl'ia. xxiiij. di. c. vlt. ꝛ. lxxxj. di. si q̄ fine. de rōnabili aūt cōsuetudīe pone exēpla. j. de cōsue. c. iij. ꝛ. iiij. s. de ɔsue. cū dilectus. ꝛ facit qđ dicā j. de ele. ex eo quod. in fi.

o Expresse. j. de ɔsue. c. i. ꝛ. ii. de elec. qr sepe: ꝛ. c. cū nō deceat. in qbus reuocanf ēt priuilegia ꝛ statuta. de cle. nō resi. c. vno. j. de censi. quāquā de pen. ꝛ re. c. ij. de big. c. vno de ca. mo. c. vno cū si. q̄ oīa non videtur cōpetentia exēpla cū illa non essent rōnabilia. qđ uerū pt dici hodie: quia ius resistit. hēs exempla hodie circa ɔsuetudines de eta. ꝛ quali. vt hi qui in fi. cum suis concordātiis.

p Derogare. ɔ. ff. de sepul. vio. l. ii. §. diuus sol. illa lex mltis modis intelligif: ut ibi no. ꝛ. ff. de legi. l. de qbus. sed in quantum dicere videf q ɔsuetudo vel statutū pcedens legez tollaf a lege: dici pōt hoc verꝫ cū princeps hoc intendit: vt no. her. se intelligef illā legē. s. de fi. instru. pastoralꝫ i glo. i. in fi. q̄ solutō approbaf p hanc decre. reprobaf aūt hic opi. hostien. q ɔ hunc tex. no. in sum. de cōsue. §. ꝛ deuirtute. ver. sed speciale est.

Ut animarum. In prima ponit dictuz cui determinationem subdit: ibi dūtñ. in scōa soluit dubiū ꝛ rōnē subdit ibi: cū ex. do. hec decreta. edita ē ad declarationē decre. ꝺ sen. excō. a nobis. i. ꝛ eius quod ibi no. Jo. an.

q Aiarū. ad idē de iureiur. c. i. ꝛ de sepul. c. i.

r Sniis q̄ ligāt aiam ut locū hēat prima rō: lz idē in aliis sententiis q̄ penas tpales iferunt. p. l. ff. de decre. ab or. fa. l. vl. vbi hēs q municipali statuto nō ligaf ignorās: sed sciēs tm̄: ad hoc. C. de testa. l. iubemus in fi. ꝛ pōt dici q i hoc puidef aiab9 saltē ppter peccatuz inobediētie qđ ē maximū. viij. q. i. sciēduz. ul' de his dixit: qr de aliis nō erat dubiū p dictā legē

s Statuta. generalibus q̄ statutis canonū uel legum nō loquif: que ab oibus sciri ꝛ custodiri debēt. s. de consti. c. i.

t Ordinariorū. q dicanf ordinarij no. gof. ꝛ her. s. ꝺ offi. or. cū ecclīaꝝ

u Ignorātes: ɔriuz no. her. in pre. decr. a nob. ꝛ mouebaf ex eo qr icidebat in factum iā dānatuz: ꝛ qr i culpa fuit rē phibitā faciendo: ꝛ q̄rere debuerat: sicut ēt vbi culpa precedit non excusat met9. ff. qđ me. cā. si mulier

x Supina. q̄ ē ignorare qđ oēs sciunt. de postul. c. i. de cle. ex. mi. apl'ice ignorātia ergo aliā fci: alia iuris. si iuris: aut cōis aut singularis: statutū . n. episcopi ius facit iter subditos: qđ tm̄ nō ligat pbabilr ignorātes ut hic.

y Statuto. no. epm posse facere statuta: ad idē. s. proxi. m̄. de ma. ꝛ ob. si quis venerit: ꝛ legar9 in prouincia sua, s. de offi. le. c. vlt. ꝛ sunt talia statuta ppetua ēt post obitum vel recessum: ut ibi.

z Cōmiserint. ɔ. j. de sen. ex. romana. §. caueāt vbi df q p futuris delictis excōicatio ferri non dz. so. aliud ferre in aliquem excommunicationis sniaz pro futuro dlicto: ut si dicat excommunico te si tale qd feceris qđ ibi phibef: aliō statutuz generale facere excommunicatiōez fulminās: qđ hic pmittif: ut. s. de sen. exc. a nobis. i. uel lz ibi phibeaf ferri: tm̄ lata tz: vt ibi no. her. uel si dicaf q istō commiserint sit preterituz: nullum contrarium: qđ prius diri tene: ꝛ adde quod ibi dicam.

ꝛ Furtuz. qđ est ɔtratio rei aliene iuito dño fraudulosa: ꝛ aīo lucrādi insti. de ob. que ex q̄si. deli. in prin. ꝛ. §. furtuz autē: ꝛ. §. placuit. ꝛ phibitū ēt i decalogo. xiiij. q. v. penale. ꝛ i scōa prohibitiōe obtinet quartuz locum qđ dic ut no. xxxij. q. vij. qd in omnibus.

ꝯ Diocesim. in q̄ totā iurisditionē hz ordinariā: ꝛ in quolibz ipsi9 loco: non exempto potest p tribunali sedere. j. de offi. ordi. cum episcopus.

x Cuz ex. rō. ꝛ no. de oib9 ratione reddēdā: qđ dic ut. s. de rescrip. si qñ

a Territoriuz. suuz. de of. deleg. nouit. ff. de iurisdi. om. iu. l. vlti. ꝛ ē territorium vniuersitas agroruz itra fines cuiusqz ciuitatis qđ ab eo dictū q̄dā aiunt: q magistrat9 eius loci itra eos fines terrendi. i. submouendi ius habent. ff. de ver. sig. pupillus. §. territorium.

b Impune. i. sine pena. i. non parens ex eo penam non patitur

c Ipso iure. Ponit dictū a quo duos casus excipit ibi: q̄. do. Ipso iure. ergo sine exceptōis ope: ꝛ sic falsā puto opi. Tā. Inno. s. de offi. dele. prudēñā. §. sexta. ꝛ. her. compos. no. s. eo. c. super lris in glo. h q̄ritur. ꝛ guil. du. no. in specu. titu. de rescripti presentatione. §. ratione autem impetrantis. ver. quid de processu qui oēs dixerunt q pcessus habitus p lras ipetratas ab excōicato valet: si nō opponatur exceptio ꝛ hoc dico territus. cū supradicti oēs excepto Tan. hanc

tum[a] vel pcessus[b] p ipm habit[us] nõ valeat: si ab excõicato[c] super alio[d] Quã excõicationis[e] vel appella tiõis[f] articulo fuerit impetratum[g]. Inno. iiij. i concilio. lugduñ.

Per clausulã qdã alij pñt soli qttuor ꝯueniri: quorũ nõia in primo citatorio exprimantur: ne varia tioni sit locus. Jo. an.

Cum in multis[h] iuris articulis infinitas reprobet[ur]: pؘuide[i] duximus statuẽdũ: vt p illã generalẽ clausulã[k]: qdã alij[l] q frequenter[m] in lris[n] nris iserit[ur]: vltra tres vel[o] qua tuor in iudiciũ nõ trahant[ur]. Quo rũ[p] nõia[q] in pmo citatorio exprimat impetrator: ne locus fraudi[r] forsi tã relinqtur: si circa ea[s] possit[t] libe re variari[v]. Idem in codẽ.

Si actor ꝯtra reũ sup pluribus psonatib[us] lras impetrat ad diuer sos nõ valẽt littere nec pcessus ea rũ ⁊ reo ꝯdemnabit[ur] in expensis: ⁊ idem in reo conueniente vel recon ueniente actoreꝫ eodẽ durãte iudi cio. h. d. Joannes an.

viderint decre. vnde vel non ponderauerunt hoc v̄bum ipso iure: positũ in pncipio hic: vel hanc decre. putauerunt esse correctã p decre. pia qd nõ credo: cum pars illa que correcta est remota fuerit: vt. j. dicam.

a Rescriptũ. s. e. dilectus filius abbas. ⁊ satis h puto terminatã qõneꝫ qua qri solet vtrũ re[us] actorẽ quẽ excipiẽdo ꝯ rescriptũ ⁊ psonã repulit excõi catiõis vigore. corã ipo delegato recõuenire pos sit ⁊ pꝫ q nõ. si. n. nullũ ẽ rescriptũ: ⁊ ꝯuẽtio ẽ pn cipale: recõuẽtio accesso riuꝫ: sublato pncipali ⁊ accessoriũ. j. de reg. iur. accessoriũ. cũ suis ꝯcor. item cã ꝯuentiõis ⁊ recõ uentiõis simul sunt tra ctãde. s. de mu. pe. c. i. de or. co. cuꝫ dilectus: qd h esse non posset. iteꝫ cõuẽ tio ẽ expssuꝫ recõuentio taciuꝫ. sublato igitur ex presso: ⁊ tacitũ ẽ sublatũ. C. si re[us] vel accu. mor. fu. l. vl. ⁊ facit qd no. de de. cõiu. qd ad re. ⁊ hoc tenuit Tã. ber. brix. in qõne veneriali q incipit: actor conueniebat reum.

b Processus. nunqd ẽ correcta est decre. pia. j. de excep. vbi d[icitu]r q pro cessus habitus cũ excõicato tenet donec opponatur exceptio: ⁊ postmoduꝫ ipso absoluto reassumatur cã in codẽ statu. sol. non est correcta: Imo poti[us] corrigeret[ur] ista p illã: cũ illa sit posterior. ẽ. n. Inno. iiij. s3 h gre. ix. s. ti. p ri. c. i. sed neutra per alteram corrigit[ur] sed in diuersis casib[us] loquunt[ur]. No. igitur pmo falsaꝫ esse opi. modernoꝝ: quã ber. in decre. pia in glo. sed mi rũ. ⁊ i pre. decr. dilectus. i glo. hic v[idetu]r. ⁊ i decr. de off. dele. prudẽtiã. i glo. sic v[idetu]r. ⁊ in glo. secus eẽt. in quibus dixit rescriptũ ab excõicato impetratũ valere post suã absolutionem: ⁊ vera est ipsius opi. antiq vt p pdictas gl. apparet. ⁊ de eta. ⁊ qli. cũ bone. ⁊ de cle. ex. mi. pposuit. Circa hãc ig[itu]r ma teriã sic distingue: aut excõicatus maiori agit corã delegato: aut corã or dinario. In pmo casu subdistingue: qr aut erat excõicat[us] tpe impetrati re scripti: aut postea fuit excõicatus. In pmo casu subdistinctionis hꝫ locum hec decre. vt. s. non valeat rescriptum nec processus p ipm habitus: nisi i petratum fuerit sup cã excõicationis vel appellationis: vt hic ⁊ i cõcor. su perius allegatis. In secundo casu. s. qñ post impetratõeꝫ excõicat[us] fuit: lo cum hꝫ decre. pia. de of. dele. prudẽtiã. §. sexta. Si agit coraꝫ ordinario: tunc tria tpa distingue. Sm vetera iura non tenebat processus cuꝫ ipso ha bitus. s. de excep. exceptioneꝫ. alias non video qre ibi fieret cõdẽnatio ex pensarũ si tenuisset processus: vt ibi ẽt no. postmodũ statuit ibi gre. i deci sione huius decre. q teneret processus habitus cũ excõicato si reus cũ sciẽ ter admisit: alias non. Sm moderna vero iura tenet processus: ⁊ locuꝫ hꝫ decre. pia. ⁊ sic corrigit[ur] nec corrigit. Si qratur q sit ratio diuersi iuris ⁊ dicatur q excõicatus ipetrans peccauit: se ingerendo cõioni hõiuꝫ. nõ va let hec respõsio: cum eadem ratio sit in ordinario. Si dicatur q hec sit ra tio: quia rescriptũ ipetratũ fuit tali v̄itate tacita: que expressa lras nõ ha buisset: non valet hec rñsio. qr tũc rescriptũ hꝫ elidi exceptionis ope: non ipso iure. s. eo. sup lris. ⁊ hoc no. ber. s. eo. ad audiẽtiã. ij. vñ satis mirã dum v[idetu]r q si ago corã ordinario tꝫ pcessus: ⁊ si ab eo ipetro delegatũ: nec rescriptũ valeat: nec pcessus: sed põt eẽ rõ qr iurisditio delegata sumit ini tium ex persona agentis ⁊ ipetrãtis: ⁊ ideo cũ vitiosum fuerit pncipiuꝫ. i. q. i. principatus. nec rescripteꝫ valeat nec processus. ordinaria autem iu risditio ab actore agente non incipit: ⁊ ideo ibi secus. iteꝫ iurisditio ordina ria fauorabilis: extraordinaria odiosa: vt. s. eo. ad hoc. item quando pce ditur coram ordinario vel delegato impetrato ante excõicationem ẽ i ali quo qd iputetur reo: q de excõicatiõe debebat excipere si sciebat: al[ia]s inuesti gare debebat: s3 vt plurimũ delegatũ ipetrat actor absente reo: ⁊ ideo nõ valet impetratio nec processus habitus ipsius impetratõis vigore: vt hic his ergo rationibus: ⁊ excõicati odio speciale dicatur: q in casu v̄itas sup pressa ipo iure vitiet rescriptum ⁊ processum habituꝫ per illud.

c Excommunicato. maiori excommunicatione: vt. s. de excep. a. nobis ⁊. j. eodem. c. pia.

d Alio. qd si excõicatus ipetrat lras inqsitionis. no. Gof. de of. deleg. prudentiã. in glo. colligitur q bene valent lre: ⁊ hoc ideo: qr fama ibi ha betur accusatoris loco: vt. s. de accu. qliter. ⁊ lꝫ promouens ineptus appa reat: nihilominus valet rescriptũ ⁊ procedetur p illud de accu. cũ oporteat vbi idem tenet Inno. ⁊ host. ad hoc qñ excõicatus solũ ministeriuꝫ pbuit nec nõiatus fuit in lris. idẽ guil. i spe. de inq. §. i. v. qd si i lra allegat In no. ⁊ host. C. de pci. ipe. of. l. i. ⁊. l. vniuersis: ⁊. ff. de inof. test. posthum[us] §. i. ⁊. l. si pars. §. vlt. non. n. refert sm eos a quo ⁊ quo tẽpore fuerit nun ciatum. ff. de peti. her. l. item veniunt. §. a quo. ⁊. ff. de euic. si rem. §. vl. p hanc lram credo ꝯtrium: cũm in odiuꝫ excommunicati sit hoc inductum q nulle lre valeant nisi h contẽte: nec puto tutuꝫ a lra recedere. ⁊ ad hoc optime facit: qr si excommunicatus p alio lras impetrat ad agendum nõ valent. s. de pba. post cessionẽ. ⁊ bene refert interdum p queꝫ preces offe rantur. j. de here. c. ii. §. iij. ad hec. cum oporteat. rñde vt ibi no. sm Jo. in glo. pe. preterea non est inimicus ita persona pĥibita ab impetrãdo sicut excõicatus. vnde agit pro sua iiuria qd non facit excõicatus: de iudi. intelle ximus. iiij. q. vj. omnibus.

e Excõicationis. s. de sen. exc. cum pro causa.

f Appellationis. s. de excep. cum iter. ⁊. c. significauerunt. ⁊. c. vlti.

g Impetratum. ⁊ sic ispicit[ur] tps date vel ipetrationis: ad idẽ. s. e. cam te. ⁊. j. eo. tibi qui. de preben. cuꝫ cui. sequebat[ur] aũt olim hic i fi. talis lra: q coram eo actũ est coram ordinario siir irritum est cẽsen dum: nisi forsitan q cõuenitur scienter admisisset eundẽ remo ta fuit qr reuocata p decre. pia vt dixi. s. in glo. nunquid ergo Jo. an.

Cum in multis. Duo sunt dicta quorum primũ cãm pmittit: scdm sum mittit ibi: quoꝝ. Dominicus.

b Multis. exemplifica. s. de reli. do. c. vl. ⁊. j. eo. ti. religio num. s. de testi. cuꝫ cãm ⁊. c. si gnificauerunt. ff. de test. l. i. i fi. item in relictis pro redemptiõe captiuoꝝ restringit[ur] ifinitas. C. de sacrosan. ec. vt iter diuinum. item restringitur seueritas cuꝫ multitudo pecca uit. de de. ex. mi. latores. cum si. item non oneratur heres in infinitum fideicõ missum soluere. ff. de le. iij. fideicõmissa. §. si quis decem. item nõ valet promis sio ne vlla exceptio deserti iudicij obijciat[ur]: puta promitto q si p casum fortuituꝫ ipeditus fuero q cõparere nõ possim non obijciam de casu. ff. si qs cau. l. sed ⁊ si quis. §. quesitum. item in stipulatiõe dãni infecti non debet qs esse in infinitum obligatus. ff. de dã. infec. l. q bona. §. vlt. item legatum qd nõ potest sciri ex te stamento: puta lego centũ ei quẽ mihi ticius nomiauerit: nõ valet. ff. de iu. fis. l. ita fidei. ⁊ merito reprobat[ur] infinitas: qr multitudo est canonib[us] inimica. s. de p ben. qr in tm. ⁊ onerosa nihil habet honesti. in auc. de referen. ad fi. col. ij. ⁊ de h habes plures concor. de eta. ⁊ quali. c. pe.

i Prouide. qr per generalitatem istam derogabatur iurisditioni ordinarie cui per hanc constitutionem prouidetur.

k Per generalem clausulam. preter expressos. n. potuerũt quattuor ꝯueniri.

l Quidã alij. s. e. pastoralis: ⁊. c. rodulphus. ⁊ idem intelligo de qlibet consi. clausula: vt si dicat[ur] tici[us] ⁊ nõnulli hoĩes ciuitatis bonoñ. vel si. mõ. item si dica tur hoĩes talis loci: nã aut ꝯueniet eos vt vniuersitatẽ: ⁊ tũc oẽs hñtur loco vni us aut vt singulos: ⁊ tunc solos quattuor preter expressos poterit cõuenire: ut s3 inno.

m Frequenter. ⁊ deo prouidendum fuit. ff. de legi. nã ad ea: ⁊. j. de resti. spo. frequẽns. hodie aũt hec clausula non est in vsu.

n In litteris nostris. quid de litteris epõrum. dic sm Hosti. q nõ extenditur ad illas. ad hoc. xxv. di. qualis.

o Vel qttuor. olim trahebant[ur]. xl. ar. de testi. cũ cãm: ⁊. c. significauerunt. ⁊ de de. ex. mi. latores. si qrat[ur] q sit rõ qre restricta fuit ad qttuor: dic q arbitraria: qr eque potuit restringi ad plus ⁊ minus posset reddi similitudinaria quã hẽs. s. de consan. ⁊ affi. nõ dꝫ. dico tñ sm ber. q sup re indiuisibili puta iudicio cõi diuidũ do fam. her. ⁊ sic pñt p generalẽ clausulam vltra qttuor euocari ad iudiciuꝫ. iteꝫ oẽs vltra illos qttuor q ius hñt in re pñt agere vel defendere pro suo iure coram illo iudice. ar. s. de re iudi. cum super. s. de of. dele sup eo. ar. j. de elec. c. i.

p Quoꝝ. s. illorũ quos intendit conuenire p clausulam: ⁊ dꝫ exprssio i actis scri bi de proba. qm ꝯ. ⁊ dixerũt qdam. s. inno. q in qualibet citatione illoꝝ debeãt oĩa nõia exprimi: satis põt dici q sufficit exprimi in citatione eius q pmo citat[ur] ⁊ scri bant[ur] in actis: vt. s. dixi. sm host. vel sm bar. satis est q scribantur in actis lꝫ i p mo citatorio nõ scribantur: qr iam cessat variatio: qd satis credo: qsi hec lra dice re uelit q antequã fiat citatio nõia exprimẽda sint illoꝝ qttuor: ⁊ credo tutius q fiat hec expressio in prima citatione q sit auctoritate rescripti: ẽt si fiat de expressis in eo. lꝫ alij ꝯdicentes q sufficit q fiat in pma citatione alterius illoꝝ qttuor: sed sm hoc nõ est plene fraudibus puisum: ⁊ si qrat[ur] an de nõ exprssis cõuenire possit priusquã cõueniat exprssuꝫ: est dicendũ q sic: qr dõare liberare ⁊ remittere potest nisi forte in fraudeꝫ expressisset sm formã decre. s. eo. sedes. ⁊ hoc tenebat bar. in qõne veneriali que incipit. Aliqs ipetrauit. s3 ponc quattuor exprssit: postea mu tat vnam ex personis vel neminem expressit: postea alterum conuenit: nihil exci pitur: qritur an valeat iudicium: ⁊ videtur q sic: qr hec exceptio dilatoria ẽ vt di ci cõsueuit de exceptionib[us] duaꝝ dictarũ. s. eo. nõnulli. itẽ qr multa fieri prohi bentur ⁊c. de re. ad apostolicam. cõtrariuꝫ dico sm. h. qr si nõia in primo citato rio vel actis fuerũt expressa tẽpore debito: pinde est ac si in rescripto fuissent exps sa: si non fuerunt expressa tempore debito: perinde est ac si nõ fuisset ibi clausula vnde cum rescripta non extendantur ad alias res vel personas. de offi. dele. p. ⁊ g. dico etiam si non excipiatur: non valet iudicium.

q Nõia. ⁊ cognomina. vel certas circũlocutiones. s. de testi. sed ex quadam. ⁊. ff. si cer. pe. l. certum vt euitet[ur] equiuocatio. s. eo. significãte: ⁊. c. qr nõnulli.

r Fraudi. cui occurendum est. j. de renun. c. ij. cum si.

s Ea. s. omnia. t Possit. impetrator.

v Variari. no. variationẽ ⁊ incõstãtiã reprobari: alibi: pmitti[tur]: qd dic ut plene dixi. j. de re. iu. qd semel. ⁊ no. p hanc lram: q per lras generales ad obtinenda bñficia: ex quo aliqd specificauit sine ptestatione: si succũbat ad aliud trasire nõ poterit: qr pinde est ac si i rescripto fuisset expressum illud beneficiũ qd optauit. j. de concess. preben. qr cunctis: quod sane intelligas sm id qd habes. eodẽ titu. ne

Dispēdia[a] litiū eqtatis cōpendio volētes q̄ possum⁹[b] idustria coartare: statutū fe.re.gre[c].pape.ix.p̄.n.sup hoc editū ampliantes[d] Decernimus: vt siqs contra aliū plures psonales[e] mouere voluerit qōnes: nō ad diuersos iudices sed ad eosdez sup oibus[f] huiusmōi qōnib⁹[g] litteras studeat impetrare[h]. Qui vero ɔtrariū fecerit[i] oi[k] cōmodo careat litteraꝝ nec processus[l] habitus valeat p easdē: al's reo si eū p ipsas fatigauerit i expensis[m] legitimis[n] ɔdēnād⁹. Reus quoqz si eodez durāte[o] iudicio actorē sibi obnoxiū[p] duxerit recōuentionis bn̄ficio vel cōuētiōis[q] si ɔtra eū litteras[r] ipetrare maluerit: de iure suo dz apud eosdē iudices expiri[s] nisi eos vt suspectos pōterit recusare[t] sibi pena[u] si contra hoc fecerit puniendus. Bonifa.viij.

Receptus p litteras facultatis si ad recipiētes spectabat receptio ipsoꝝ ⁊ nō pape auctoritate intelligit eē recept⁹: nisi in litteris aliud esset exp̄ssum. Si aūt receptio non spectabat ad eos: tunc apostolica auctoritate dī recept⁹.h.d.Jo.an.

Cum aliqbus[x] recipiēdi aliquē in canonicū alicui⁹ ecclesie: n̄ obstantib⁹ eiusdē eccl'ie[y] p̄uilegijs ɔsuetudinibus[z] vel statutis[⁊] iuramento: cōfirmatiōe[ɔ] apostolica vl' q̄cūqz firmitate[ꝝ] alia roboratis: p nostras litteras cōcedim⁹[a] facultatē si canōicoꝝ receptio[b] alias i ipsa ecclesia nō spectat ad eos[c] qbus huiusmodi littere dirigūt sed ex earū viribus recipiūt ptātem[d]: is q recipit auctoritate apostolica dignoscitur esse recept⁹. Si vero canonicorū receptio al's ptineat ad eosdem[e] nō apostolica: sz recipientiuz censet auctoritate receptus[f]: nisi[g] q eū auctoritate[h] nr̄a reciperēt: in nostris litteris caueret expresse[i].

Idem.

Rescriptuz papale qō concedit pmoto retētionē pmoꝝ bn̄ficiorū vsqz ad bn̄placitū pape extinguit mortuo papa: secus si ibi dicat vsqz ad bn̄placituz apo.se.nec intelligit tale rescriptū de bn̄ficijs p̄us n̄ canonice detētis.h.d.Jo.an.

Si gratiose[k] tibi a romāo pō-

captande.Jo.an.

Dispendia. Diuidit in duas partes.in p̄ma ponit cā cōstōnis.in scda ibi decernimus ipsa constō in q̄ duo facit.nā primo puidet de actore: ⁊ ɔfaciēti triplicē penā iponit.tertia ibi: reus quoqz: puidet de reo in quo vnuz casuz excipiens predictā penā iponit ben.ca.

a Dispēdia.vocat aūt dispēdiū longū ⁊ inutile: cōpēdiū āt breue ⁊ vtile.ad idē de accu.qualiter ⁊ qñ.ij.ad finē.Jo.an.

b Qua possum⁹.ad idē.s.i p̄hemio hui⁹ libri ⁊ hoc sufficit .xliij.di.ephesis.xlvij.di.c.vl.

c Gregorij.hec ē vera lr̄a: ⁊ loqtur de dec.s.e.ti.c.vl.qdā olim habebāt inno.papa.iiij.⁊ male.Jo.an.

d Ampliantes.ampliauit in eo q statuit q pcessus nō valeat: ⁊ in eo q statuit de reo. naz hec in decretali qz nonnulli: expressa non fuerant.

e Personales.qsi sec⁹ in realib⁹.xxv.di.qlis.ff.de iudi.p̄tor.⁊ pōt eē rō diuersitatis: qz psonales alteri⁹ nature sunt q reales: ⁊ facilius expediunt: qz sepius fit inde instrumentū vel scriptura.ar.ff.de eden.l.si legatū.⁊ cōiter parue sunt personales qōes: reales vo magne. itē i vna petitiōe p plurib⁹ psonalib⁹ actiōib⁹ agere pōt cuilibet assignata cā.C.de anna.except.si ex multis.s.de libel.ob.c.vlti.ſm ber.verior est rō sz modernos: quare aliud in personalibus aliud in realibus: qz due diete que olim dabantur p decre.s.e.nōnulli: vel vna que dat hodie p decre.j.eo.statutū seruata ipsius moderatione cōputantur a finibus diocesis vbi sita est res: qñ agitur reali.s.e.dilectus.ij.contingeret ergo q qs nō possit conueniri sup pluribus realibus coraz eodem iudice: cum res essent adinuicem remote: sed in psonalibus cōputātur a finibus dio. vbi habet domicilium: vnde sup oibus ad vnū iudicem cōmodius ipetrantur ⁊ ideo in istis aliud q in illis: sed forte ista rō nō cessat hodie p decre.j.eo.statutuz ⁊ dic quod ibi dixi in.§.cum vero.in glo.olim dicebamus.

f Sup oib⁹.sed si re⁹ appellauerit sup vna psonali: iudex nō poterit procedere in alia p̄ma nō finita: cū suspectus sit illi.s.de appel.ad hec si in vna g non ē cōmodius agere sub vna q sub diuersis: ⁊ sic damnosa videt ɔstō hec actori.sz potest dici ſm ber.q iniqtas iudicis q pperā pcessit: non facit q reus pp hoc corā alio iudice possit trahi: ⁊ sibi iputet q talē obtinuit iudicez: ⁊ expectet actor donec appellatiōis cā sit finita q̄ si pronūciata fuerit iusta actor postmodū studeat aliū iudicē ipetrare al's si fuerit iniusta pcedit i alijs ipedimētis re non integra.

g Questionib⁹.⁊ sic ad eosdē ⁊ nō ad diuersos dz lr̄as ipetrare ēt vna lite finita ſm ber.licz qdā ɔdicentes q hec constitutio ⁊ illa qz nonnulli intelligūtur qñ actor trahit reum ad diuersos iudices: vel vna pendēte coram vno.

h Impetrare: quid si coram delegato conueniet super vna: coram ordinario super alia: de hoc.s.eo.c.vlt.in glo.secus.

i Fecerit.cum effectu vtendo.s.plurib⁹ lr̄is: qz si vnicis tm̄ vtet bn̄ valebit pcessus habitus p easdem ſm inno.Jo.an.

k Omni.alias oium.

l Processus valeat.in hoc ampliauit statutū qz nōnulli.sz pone processuz fuit coram diuersis iudicibus ⁊ nihil exceptū: nūqd valebit sn̄ia vel pcessus.vr q sic qz hoc ē bn̄ficiū psonale p qō ēt alteri non p̄iudicatur.ɔ regula.ad apostolicā.sz verius est ſm ber.q pcessus non valet p hāc lr̄am al's nil videtur addere hec cōstitutio illi decr.qz nōnulli.⁊ hoc idē tenet inno.⁊ dicit per curiam obseruari.

m Expensis.⁊ damnis.s.eo.c.vlt.Jo.an.

n Legitimis.de hoc dic.ij.q.i.i p̄mis.de do.⁊ cōtu.finē hoc ē generale vt fatigans aduersariū i expēsis puniat.s.de pe.calūniā.de rescrip.ceterū cū similib⁹.

o Durante.qualiter hēat fieri reconuentio,no.s.de mu.pet.c.i.⁊.ij.Jo.an.

p Obnoxiuz,etiā actione reali.ſm ber.

q Vel cōuentionis.ponit hic duo vba: qz si cōueniatur actor vna ⁊ eadez sentētia debet cā terminari: si conueniatur reus tunc potest prius terminari prima q secūda: probatur hoc.s.de mu.peti.c.i.⁊ de or.cog.cū dilectus.vl' forte vtroqz casu vna sententia terminanda est: ⁊ semp eodez durāte iudicio corā eodem iudice agendum est: quo finito corā alio qz tunc nō posset reus agere coram primo delegato cū finita sit iurisditio quātuz ad cognitionem.s.de of.dele.qrenti.an autē corā ordinario reconuenire possit eūdez eo.durāte iudicio dubitabatur ⁊ vr q sic cū hoc dicat lr̄a: lr̄as maluerit ipetrare.vnde soluz ɔ delegato loq videtur: sz qz eadem ratio est vtrobiqz idem ius videtur esse debere ſm ber.forte non est eadē ratio: qz iurisditio ordinaria fauorabilis est ⁊ extraordinaria odiosa: ⁊ ideo aliud in ordinario dici posset ad hoc facit quod tenet Inno.s.c.vlti.

r Lr̄as.forte ē talis cā que non cadit in cognitionem delegati sine spāli mādato pape.vi.q.iiij.si qs eps.s.ɔ ɔfir.vti.vel.iuti.c.i.⁊.ij.s.ɔ rest.in iteg.c.pe.al's enim quare oneraret in lr̄is ipetrandis: qz p lr̄as actoris pōt suum expedire negocium.Jo.an.

s Experiri.i.agere: qz in recōuentione re⁹ fit actor.cōcor.s.de ca.pos.pastoralis.alibi ponitur p defendere.s.ɔ iudi.c.i.⁊.viij.distin.quo iur Jo.an.

t Recusat.ab initio antequam in eos ɔsenserit ſm ber.vel ex supueniēti cā.de of.dele.insinuāte.⁊ pēdēte suspitiōis cognitiōe iudex n̄ pcedat i recōuētiōis cā p lr̄as ipetratas p reuz: qz si ɔtriū diceretur facile eēt deludere huic cōstitutioni sz Inno.

u Sibi pena.supi⁹ expressa i actore.s.vt lr̄is careat: pcessus nō valeat: ⁊ i expēsis cōdēnet: p quem aūt fiat talis ɔdēnatio: no.s.eo.ti.c.vlt.

Cum aliquibus. Duo sūt dicta p̄ncipalia.scōm ibi: si vero dominicus.

x Cum aliquibus.fuit tracta de extrauaganti alex.q̄ icipiebat ɔtingit. Sed ante oīa quero: ad qd expediat scire qō dīc hec decre.expedit pp id qō habes.j.ɔ p̄bē.hi q auctoritate.⁊ ɔ cōces.p̄ben.c.vl.ꝟ.vl' eos.emanauit antē ad declarationem eorū q̄ no.Inno.⁊ host.de lr̄is facultatis.s.de p̄bē.relatum.⁊ compost.s.eo.c.vltra duas chartas.ꝟ.qd si papa.⁊.ꝟ.sed pone q abbati.

y Eiusdem ecclesie.ad quam recipitur.

z Consuetudinib⁹.que seruāde sunt.j.de prebē.cū in ecclesijs.

⁊ Statutis.no.capl'm ecclesie posse facere statutum dūmodo sit licituz vt.j.de ꝟb.sig.constō.vbi de hoc.⁊ concor.s.de consti.cum oēs.

ɔ Confirmatione apostolica.quid operetur confirmatio.no.xvij.q.iiij.frater.⁊.s.de conces.preben.qz diuersitatem.

ꝝ Firmitate alia.puta vinculo pene qui se statuentes spōtanee obligauerunt: vel forte per superiorem ipsis statutis apposito vel cōfirmatione ligari: vel alterius superioris vel alia simili.

a Cōcedimus facultatē.no.ꝟbū.qz si precipet oi casu diceretur apostolica auctoritate receptus.Et no.p hāc formā cū dirigitur eis ad quos spectat collatio q̄ hic vocatur receptio: nō dr̄ grauata eccl'ia adeo q locū habeat decr.s.eo.mādatū.⁊.j.e.c.pe.i fi.qz aliō ē ɔcedere facultatē: ⁊ aliō precipere.xiiij.q.i.qō p̄cipit ad idē.s.de arbi.cū olim.ff.man.l.ij.in.fi.

b Receptio.sumitur hic receptio non pro installatione: sed pro collatione que ius confert.ad idem.j.de preben.cum in ecclesijs.

c Ad eos.in quibusdaz enim ecclesijs canonicorū receptio ⁊ prebēdarū collatio ad solū spectat epm vel prelatum tm̄: in quibusdam ad solum capitulum vel conuentuz: in quibusdam cōiter ad vtrūqz.hoc probatur.s.de elec.cum in ecclesia.j.ne.se.va.c.vno.de reg.c.vlti.

d Ptātem.recipiendi illum in canonicum.

e Ad eosdē.tm̄ itelligo: qd si cōiter ad eos ⁊ alios: adhuc idē credo q i primo casu cum isti ptātem recipiāt ex virib⁹ lr̄aꝝ: nā qō prius facere soli non poterāt modo p̄nt.Et de cōi nullus recte dicit: hoc meuz est.xij.q.i.§.vl.⁊.q.ij.q manumittit ⁊ ar.ff.de serui.vrb.pre.l.si parietem.ibi qz volēs nō solū dn̄s est ⁊ facit.j.de preben.cum in illis.in fi.

f Receptus.si ergo recipiatur alter auctoritate apo.secūdus ⁊ nō p̄mus primo vacātē p̄bēdā habebit: vt.j.de preben.hi qui.Jo.an.

g Nisi.istud fuit additū qō non erat in extrauaganti decre.contingit.

h Auctoritate nostra.tūc g lz ad eos pertineat receptio apostolica dicit auctoritate receptus.

i Expresse.sic.j.eo.duobus.in fi.j.de preben.si motu proprio.in fi.

Si gratiose. Diuiditur quia ponit distinctionez bimembrē.⁊ scōm membrum prosequtur ibi: secus: ⁊ circa vtrūqz determinat casū dubium ibi.preterea vero.do.

k Si gratiose.habuit aūt ortū hec decre.ab extrauagāti clemētis que icipiebat: vt petitioni tue cōgrue satisfiat.⁊ ibi clemēs non distinguebat: sz simpl'r dicebat: q si papa hāc grām cōcesserit vsqz ad sue voluntatis bn̄placitū: q p eius obitū nō expirabat grā.ar.legis dicentis q vsufruct⁹ re

lietus mibi quãdiu ticius remãserit in furore nõ extinguitur mortuo ticio priusquã ad sanã mentẽ reuertaꝛ pro eo ꝙ vsq3 ad oẽ tps vite mei vsufru ctuarij poterat si mibi supuixisset nõ fieri sane mẽtis. C. ð vsufru. l. ambi guitatẽ sic videbaꝛ dicẽdum in casu ꝓposito: q2 papa si supuixisset poterat nõ mutasse voluntatẽ: g̃ nõ expiraret gr̃a. vrbanus aũt 3riũ rñderat vel dicebat. s. ꝙ expirabat in sua ex̃uaganti q̃ incipie bat: significasti nobis: b bonifacius distinguẽdo veritatẽ exprimit ⁊ decla rat qð no. host. s. de pre ca. c. vl. ⁊ vin. de elec. c. dudum. ij. in vlti. glo. ⁊ abbas ibidẽ. Jo. an.

k Gratiose. in hoc fuit gr̃a: plura bñficia simꝛ tenere nõ poterat. vnde si p̃mũ curatũ erat ⁊ se cũdũ curatũ p⁹ receptaꝫ possessionẽ scði statiꝫ ua cat primũ. xxi. q. ij. sigs iam. s. de preben. ð mul ta: vel ex quo p eum stat quominus possessionem hñet. j. de pben. l3. ij. ni si i casu. j. ð pbẽ. si tibi si pmouebatur in epꝫ post cõsecrationẽ vel post de cursum tps ð cõsecrãdis epis vacabũt priora bñ ficia. s. de elec. cũ in cun ctis. ẽ g̃ gr̃a vt donec uo luntas ei⁹ durauerit. be neficia ipsa non vacent. Jo. an.

a A ro. põ. q sol⁹ sub

tifice[a] concedatur: vt bñficia[b] q̃ tpe tue ꝓmotionis[c] obtinebas: posses usq3 ad sue[e] uolũtatibus bñplacitũ retinere: huius gr̃a p eius obitũ: p quẽ[f] ipsius bñplacitũ oĩno extingui tur[f]: eoipso expirat[g]. Secus aũt si vsq3 ad apo.[h] se. bñplacitũ gr̃a cõcedatur predicta: tũc. n. q2 sedes ipsa nõ moritur[i] durabit ꝑpetuo[k] nisi a successore fuerit ꝛeuocata. Pretextu vero talis cõcessiõis que debet: cũ sit ambitiosa restrin gi[l]: ea solum beneficia[m] que canoni ce[n] obtines: potes licite retinere. I. Dem.

Vacatio p mortem ⁊ vacatio p renunciationeꝫ sunt diuersa: ⁊ iõ in lr̃is ad beneficia impetratis uno expsso nõ vẽit reliquũ. h. d. Jo. an.

Susceptum ab ap.[o] se. manda tum vt ab aliquo beneficij qð obtinet resignatiõe recepta: ipsum alteri[p] cõferas ⁊ assignes adiplere non potes: si ille[q] antea q̃ꝫ resignet rebus eximaꝛ humanis[r]. Cum[s] võ nõ p resignationẽ vacauerit: s3 p mortẽ[t]. Nisi de intẽtione man dantis aliud appareret expresse[v]. Si duo sup eodeꝫ bñficio lr̃as impetrent primo[x] eorum per illius obitum q[y] tenebat: scðo vero per cessionem eiusdem[z] ipm proponẽ te vacare: Secundus[?]. Cũ bene ficium ipꝫ cessione nõ morte[?] vaca uerit: dꝫ primo in ipsius assecutio ne preferri[?]. I. Dem.

Licet ignorans beneficium sibi collatum in impetratione alterius illius mentionem non fecerit valẽt littere: alterum tamen eliget. si si mul teneri non possit Jo. an.

Gratia quam sup bñficio a se. apo.[a] te ipetrasse ꝓponis: vi tiosa[b] reputari non dꝫ: quãuis de alio beneficio ab epõ tuo antea[c] ti bi absenti ignoranti[d] collato nul-

ꝯditione ⁊ ad tps sicut vult põt bñficia ⁊ prelaturas ꝯferre. vij. q. i. pasto ralis. s. de fil. pres. veniens ⁊ in his que vult ẽ pro rõne voluntas. insti. de iur. na. §. sed quod pricipi. alius aũt hoc non põt. i. q. ij. quãpio: vij. q. i. quãuis. lxx. di. sanctoꝝ. lv. di. precepta. nec. n. moribus nostris expedit temporales habere filios. ff. de op. le. est quesitum. nec actus legitimi ⁊c. j. de reg. iur. actus.

b Beneficia. large ponitur: ⁊ no. ꝙ dicit beneficia non dicit fructus be neficiorum: vt. j. de preben. si tibi concesso. hoc dico vt denotem ꝙ hic be neficia non vacent: ibi tamen vacant: ut ibi dicam.

c Promotionis. forte in epm. Jo. an.

d Sue. s. rõne põtificis. ⁊ ꝯor. s. e. lr̃is. vbi p cl̃am: nisi p nos ⁊c. non intelligiꝛ dignitas sed psona scribentis. e Per quem. ratio.

f Extinguiꝛ. ꝯor. j. ne se. vaca. c. vno in fi. sic etiam crimina morte exti guũtur. xxiij. di. quorũdã. ⁊. j. de her. accusatus. §. si vero. in fi. ꝑterquã in casibus no. in dicto. c. quorundam. ⁊. xxiiij. q. ij. in summa.

g Expirat. expirãte igiꝛ papa expirat hec gr̃a. ⁊ ꝯõr. ff. loc. l. iiij. vbi di cit ꝙ locatio vel pcariũ p te mibi ꝯcessum quãdiu voles obitu tuo finitur ad hoc signaꝛ 3riũ. s. de pca. c. vlt. ⁊. ff. de pca. cũ pcarium. §. i. vbi dꝛ ꝙ pcariũ nõ finiꝛ morte cõcedentis s3 ibi simplr̃ sem fuerat pcariũ nõ adiecta aliqua cõditione vel termino: vt no. in pre. dec. vlti. de preca. uẽ 3. nonne voluntas pape durare ĩtelligiꝛ donec mutata ꝓbaꝛ. s. de bap. ⁊ eius ef fec. maiores ẽt post mortem. xxv. di. q̃lis. sed in illa q̃ salutẽ aĩe respiciunt item valde 3dicit predicã. l. ambiguitatẽ. C. ð vsufruc. p que iura tenebat abbas opi. clemẽtis. s. de ele. dudũ. ij. in fi. sed in lege illa est fauor q am pliãdus est: hic odium qð est restringendũ: vt h in fi. vel verius: redire vꝛ non redire ad sanam mentem nõ erat in voluntate morientis: sed hic re uocare ⁊ nõ reuocare gr̃am erat in voluntate morientis ex quo ergo adie cit donec volã: pinde ẽ: ac si dixisset donec moriar nisi prius reuocauero.

h Apostolice sedis. no. ergo ꝙ aliud est cũ scribit persona: aliud cuꝫ scri biꝛ dignitas: sicut aliud est cũ scribitur psone: aliud cum scribitur dignita ti. supra de of. deleg. qm̃. j. eo. c. vl. ⁊. j. de priui. ne aliqui.

i Moritur. sic. xij. q. ij. liberti. nõ. n. põt ẽẽ nulla. xxiiij. q. i. pudẽda q2 dominus pro eo orauit. xxi. di. §. i. ad fi.

k Perpetuo. i. donec vixerit ille cui fuit gr̃a ꝯcessa. ad ideꝫ. ff. pro socio .l. i. vbi de hoc. ⁊ no. ꝙ sicut ꝑuilegium psonale ex pte eius cui ꝯcediꝛ exti guiꝛ cũ psona. vij. q. i. petisti. sic priuilegiũ psonale ex pte cõcedentis extin guitur cum ipso concedente ut hic: ⁊ sic de vtroq3 põt intelligi. j. de regu. iur. priuilegium: vt ibi dixi priuilegium aũt reale ex parte cõcedentis cum concedente nõ extinguitur: ut hic.

l Restringi. q2 odia restringi ⁊ fauores conuenit ampliari. j. de reg. iu. odia cum suis concor.

m Beneficia. no p hoc ꝙ hic. s. in princi. dicit beneficia in plurali videꝛ ꝙ qs simul plura possit hr̃e beneficia de hoc dicam. j. c. ij.

n Canonice. nil. n. noui iuris in bñficijs illis tribuat hec dispensatio: s3 vetus ꝯseruat ⁊ ꝓrogat: ⁊ probaꝛ hoc. s. de cle. dudum. ij. in fi. sicut de i nouatione dꝛ. s. de priui. ex parte. ⁊. c. q2 intentionis. ⁊ de confir. vti. vel inuti. c. cum dilectus.

Susceptum. Sunt duo dicta p̃ncipalia. scðm ibi si duo. ⁊ prima pars tria facit ponit dictũ ⁊ rõnẽ reddit ibi: cũ võ. tertio determinat vel casum excipit ibi: nisi. scða pars decidit casuꝫ dubiũ rõnẽ interserens ibi cũ bñficium do. ema nauit aũt ad declarationẽ eoꝝ que no. host. s. de of. deleg. ex parte. i.

o Apostolica sede. item si ab alio q hoc mãdare posset: puta legato q ad hoc hr̃et spãle man datũ alias legatus hoc non põt vt. j. de off. leg. c. pe. §. prohi bemus.

p Alteri. expresso vel nõ expsso nõ curo: l3 iterdũ sit differen tia vt. j. de of. deleg. is cui. ⁊. j. de preben. is cui.

q Ille. q bñficiũ obtinebat.

r Humanis. arg. 3. j. de of. deleg. si delegat⁹. i. rñ. so. ð p pria significatione vocabuli ab esse dꝛ q nõ ẽ in reb⁹ humanis .ff. de vð. si. mulieris. §. si. non sic i propria significatiõe dꝛ re nũciasse: ut. j. dicã q mortu⁹ est cũ renũciatio sit voluntaria illa coacta: iõ secus. ⁊ strictissime fit ĩterpetratio ĩ rescriptis ad bñfi cia. j. de preben. quãuis. i. ⁊ cõ cor. ad hoc. ff. de lib. ⁊ postu. l. commodissime.

s Cũ non. ratio. io. an.

t Per mortem. ⁊ in his for ma mandati diligẽter est suan da. j. de pben. cui de non.

u Expresse. q2 expressit se vel le bñficium tali cõferri resigna tione: uel quocũq3 modo vaca uerit: ⁊ facit. s. e. c. ij. ⁊. j. de pben. si motu proprio.

x Prio ex hoc videbaꝛ dbere pferri: vt. j. e. tibi q. ⁊. j. ð prebẽ. cũ cui. s3 ñ ẽ ita q2 l3 ille posterior sit tpe: iure tñ ẽ potior: eo qð veꝝ dixit: prim⁹ aũt falsuꝫ: ⁊ eadẽ rõne dico ꝙ posito ꝙ nullus ĩpetrauerit scðo bñciũ illð nõ debebiꝛ impetran ti qui falsum sic expressit: nihil. n. ad rubrũ ĩpetratio scði q2 si ius habuisset in be neficio prim⁹ per supuenientẽ impetrationẽ sine prerogatiua illud perdere non potuisset. ⁊ ẽ si. s. de eo qui co. ꝯsan. vx. sue. discretionẽ.

y Qui tenebat. accipe. j. illud asserente vacare alias proponente.

z Eiusdem. s. qui tenebat. ⁊ Scðs qui de cessione dixit.

? Nõ morte. no. g̃ ꝙ aliud est cedere aliud decedere. ad idẽ. j. de pbẽ. quanuis. nbi. ⁊. j. ð ṽ. si. c. vlt. sed nõne renũciãs quo ad ecclesiã habeꝛ p mortuo: ut. vij. .q. i. §. ecce in qbus. sicut ⁊ vir ab vxore iudicio eccl̃e separatus quantũ ad ipam pro mortuo reputatur. xxxiij. q. ij. §. i. sicut ⁊ monachus mortuus reputaꝛ mũdo xvi. q. i. placuit. ij. sol. dic̃ lex ꝙ p fictionẽ iuris dicas nõ ꝯfundiꝛ nec deleꝛ. C. de iur. do. in reb⁹. in pñ. l3 igiꝛ renũcians quo ad ipsã ecclesiã fingaꝛ mortu⁹ tamẽ mortu⁹ nõ est. nec idẽ est p oĩa in eo qð in mortuo. nã talis de nouo posset ad ec clesiã reassumi. s. de renũ. ex transmissa. qð in mortuo esse non posset: bene g̃ di cit Jo. q no. ĩ pdicto. c. placuit. xvi. q. i. ꝙ nũquã mors ciuilis naturali cõparaꝛ nisi in casib⁹ expssis in iure. ad hoc optime. ff. ð ṽ. ob. ex ca pte. §. ĩsulam. ⁊. ff. ð do. ĩter vi. ⁊ vx. l. s3 si mors. ⁊ l3 alias ĩ bñficijs larga fiat ĩterpretatio: ĩ lr̃is be neficialibus q̃ ambitiose reputanꝛ fiat stricta: vt. j. de pbẽ. quãuis. i. intelligim⁹ stricte de naturali morte ꝑut ṽbũ sonat: ⁊ adde qð dicam. j. de pben. cũis. ij.

? Preferri. no. g̃ p illa regula que dicit qui prior est tpe potior est iure. ad qð fa. j. eo. tibi q. ⁊ de pben. eum cui. intelligitur cum vtriusq3 par ẽ cã. vt. ff. de re gu. iur. quotiens vtriusq3. ⁊ dicam. j. de re. iur. qui prior. si aũt potior est cã po sterioris prior erit iure: ut hic. ⁊. j. de preben. hi q. ⁊. c. si a sede. ff. de pui. credi. l. priuilegia. C. qui poti. in pig. ha. l. vlti.

Gratia. Primo ponit dictum ⁊ sui causam. secũdo soluit dubium emer gens ibi. vtrunq3. Do.

a Sede apo. idem si ab alio: ⁊ facit ad hoc. j. de of. leg. c. ulti.

b Vitiosa. est. n. gr̃a vitiosa qñ in ĩpetratione beneficij subticeꝛ aliqð beneficiũ quantũcunq3 modicũ: vt. j. de pben. si motu ꝓprio. nisi forte proprio suo motu papa bñficiũ ꝯferret ut ibi: hinc est ꝙ expressio beneficij dispensationẽ nõ opatur sed hoc solum ꝙ lr̃e surrepticie non dicunꝛ: ut eo. ti. nõ põt. in fi.

c Antea. q2 si post: nulla fuisset dubitatio.

d Ignoranti. idem intelligo de sciente antequã acceptet vel ratam habeat col lationem eãdẽ cum. n. ante hoc beneficium suum dici nõ posset: non necesse est ð ipso fieri mentionem. j. de pben. si tibi absenti. Et no. ex hac decre. ⁊ illa: ꝙ be neficia ecclesiastica licite ꝯferunꝛ absenti. Simile in procuratore qui constituitur ẽt absens: vt. j. de procur. l3. ⁊. ff. de procur. l. i. in. fi. sed hic forte procurator pre sens habens mãdatum ad talia ratum habuerat: ⁊ acceptauerat: per id qð dicit in fi. retinere. vel dic q2 in beneficijs uel lr̃is ad beneficia impetrandis nil debet taceri quod possit mouere animum concedentis. etiam de tali beneficio antequã acceptet debet facere mentionem. ad hoc. s. co. in nostra ⁊. j. de prebẽ. quamuis .i. ⁊. c. si motu. maxime cum hẽat ius ad rem. j. de concess. preben. c. vlti. in ꝑ dicta decre. si tibi.

a ¶ Nescires. diuinare. n. non tenebat: q2 id humanum non est. s. vt ec. bene. ut nostrum. Jo. an.
b ¶ Utrūqz tñ. s. impetratū a papa. ⁊ collatum ab episcopo.
c ¶ De iure teneri. sed que sunt hec beneficia q̄ pñt simul de iure teneri: sup h̄ vi de in spe. ti. de legato. §. restat. v. illud aūt. posset dici fm inno. q hoc tz ō ele. du dū. ō pbē. cuz iam dudū. q̄ hr̄e plura beneficia non curata: ⁊ q̄ de consuetudine vel statuto residenā nō reqrāt: nō ē peccatuz nec ꝯ iura: ⁊ de talib⁹ hic posset itelligi: vel posset dici fm gof. q hoc no. ō ele. nō resi. c. iij. q̄ de iure pōt quis hr̄e plures preben das: quarū altera p se nō suffi cit. allegat. e. ti. ꝯquerēte. qō fa cit et ꝯ ⁊ de pben. cū teneamur. vel dic q̄ loqt̄ de bñficijs vnitis annexis vel depēdentib⁹ illa. n. simul pñt de iure teneri: sed hec lectura nō procedit: p collationez. n. vni⁹ hr̄et vtrūqz: ⁊ sic nō fuisset necessaria alteri⁹ collatio vñ dici posset opi. Inno. verā esse quā seqtur cōsuetudo quā papa scit ⁊ tollerat vł saltez opi. gof. ar. s. c. si gratiose. ar. ꝯ ⁊. ꝯ. j. de pben. is cui. vel dic q̄ lr̄a ista loqtur de his beneficijs q̄ pretextu cōsuetudinis vel statuti sup hoc ex cā facti. simul teneri possunt. ad primū de conces. preben. ex parte. in fi. ad secundum de consti. cum oēs. et simile de iure. s. ut li. pē. c. i. s. de elec. cumana. ad fi. ad pmum ꝯ. j. de cōsue. c. i. ⁊. s. de cōces. pbē. lr̄as. solu. illud spāle in duobus beneficijs in vna ⁊ eadem eccl̄ia. secus in diuersis: vnde videntur facere pro: ⁊ facit quod no. host. in predi. decre. lr̄as. in glo. non obstante. in fi.
d ¶ Nō potes. de iure cōi: dispēsatiue tñ posset ⁊ si q̄rat̄ p quez dispēsari possit vide quod no. lxx. di. sanctorū. xxi. q. ij. si qs iam translatus. de ele. dudū. ij. de preben. de multa ō cōces. pben. lr̄as. ⁊. j. de ꝯsue. c. i. Jo. an.
e ¶ Eligas. sic ⁊ olim dabatur electio ei q duo bñficia curata simul hēbat. s. de pben. referēte: ⁊. c. ꝑterea. hodie secus. eo. ti. de multa. sed nūquid electo vno re integra penitere poterit ⁊ aliud eligere. ar. q̄ sic. ij. q. vi. si qs libellos. s. de elec. i cāis. de iurepa. cū aūt. qō faciet et ꝯ ⁊. j. de of. deleg. quāuis: ⁊. j. de pcur. quāuis: ⁊. j. de reg. iu. mutare cum si. ar. ꝯ. xxxij. q. v. horrendas. de iureiu. quemadmodum. s. eo. li. de rescrip. c. ij. ⁊. j. de reg. iur. qō semel cū suis concor. sol. satis videretur q̄ re integra possit mutare cōsiliū ⁊ aliud eligere p prima iura: ad hoc. j. de pben. si tibi absenti. ff. de opti. lega. l. ij. ꝯrium tene p p̄dictā regulam. qō semel ad hoc. j. eo. c. pe. in fi. ⁊ de postula. c. i.

Vacanus is cuius. Ponit dictum ⁊ interserit exceptionē ibi: nisi. ⁊ rationem addens ibi. cum talis ben.
f ¶ Gratia concessa forte a nicolao quarto vel celestino. v. io. an.
g ¶ Prouideri. nec adhuc prouisum erat nec ad possessionē deuenerant: vñ habebant ius non in re sed ad rem: de cōces. preben. c. vlti. io. an.
h ¶ Proxime. vacaturo: qō solus papa facere pōt: de cōces. pben. c. ij.
i ¶ Reuocata tenorē hui⁹ reuocatorie ꝯstōnis nō habem⁹: sed de ipsa fit mentio. j. de pben. c. pe. ⁊ antepe. de cōces. pben. c. vlti. reuocatoria illarū nicolai icipiebat: pridem ad apicē: illarū celestini: olim celestinus: ⁊. c. dudum.
k ¶ Post reuocationem. idem ⁊ multo magis si ante reuocationem.
l ¶ Similis. s. de beneficio proxime vacaturo.
m ¶ Exp̄sse dixerim⁹. hoc. n. papa pōt facere: ad hoc. j. de pben. c. pe.
n ¶ Cū talis. ecce rō: ⁊ aduerte q2 in ꝯriū videbat̄: ex eo q2 restō ē prioris stat⁹ reparatio: ⁊ restitutus in p̄stinū ius recidit. ar. xv. q. vi. nos sanctorū: ⁊. c. iuratus. s. de ele. q2 diligētia. ij. q. iij. §. notandū in fi. ⁊. C. de sen. pas. l. i. restō eni hoc opari dz ut nec ꝓsit nec obsit qō euenit. ff. ex q. ca. ma. l. i. i. rñ. sed ꝯriū ē verū ut hic: ⁊ sic ꝓ parte hac debuit qō termiari p decre. de renū. ex trāsmissa ⁊ ō simo. ex isinuatiōe: ⁊ cōcor. C. de remis. pig. l. vlt. vbi si de volūtate creditoris ōbitor pign⁹ distrahit: si iterū deueniat ad ipsū debitorē res illa distracta nō renasciť hypothecaria quā hēbat a pricipio: actio. n. semel extincta ⁊c. ō cō. di. iiij. q̄ris. ff. de sol. q res. §. arcā ad ꝯria rñdet̄ q̄ hic non est v̄e restō: imo q̄dā noua cōcessio per pre. iura. ⁊ no. q̄ hec decre. facit in ar. ad qōnem dominicalē an. s. eps inuito patrono restituere possit presbyterū p se depositū: ⁊ determinauit gof. de renun. ex transmissa in fi. q̄ non: p. l. C. de nup. si ut proponis. ij. vbi dř q̄ in mřimonio restaurando p. filiā post diuortiū requiritur consensus pr̄is: sicut a principio in ꝯ hendo: i ꝯriam facit de renū. post trāslation ē. ō iude. iudei ō'ciuitate: ⁊. c. ꝯsuluit de his q̄ fi. a p̄la. cū apostolica. vij. q. i. eos. ⁊ no. de hoc. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor. in prin. dicebat host. opi. gof. esse verā cū restituitur ab inferiori: secus si a principe p iura supi⁹ p restituto īducta. Bar. Brix. in dñicali qōne q̄ incipit sacerdos aliqs fuit: dixit q̄ si depositus appellauit ifra decē dies restitui potest sui to patrono alias nō. Tā. dixit: q̄ si eps preuenit in restōne patronum q̄ valet restō. alias non quod approbat host. in predi. decre. ex trāsmissa. ⁊ de elec. inotuit ⁊ facit quod no. s. de cō. cū accessissent. in vlti.

Iam tempore impetrationis nescires[a]: feceris mentionē. Utrūqz[b] tñ si talia sint beneficia que simł ne queant de iure[c] teneri habere non potes[d] sed eligas[e] quod ex eis malueris retinere. I. Dem.

¶ Si restituatur quis ad gratiam reuocataz sine alterius preiudicio intelligitur restitutus: vnde alteri ante restitutionem impetranti preferri nō debet. h. d. Jo. an.

O Uānis is: cuius gr̄a[f] p quam mandabatur in certa ecclesia ꝓuideri[g] sibi de beneficio ꝓxime[h] vacaturo: p nos fuerat reuocata[i]: restituatur a nobis denuo ad candē: nō tñ ei post reuocationē[k]: ⁊ an restōem predictas similis[l] in eadez ecclesia gr̄a facta fuit. Nisi hoc exp̄sse[m] dixerim⁹ añferri debebit. Cū talis[n] restō vbi aliud non exprimit̄: intelligat̄[o] fieri sine iuris p̄iudicio alieni. I. Dem.

¶ In lr̄is ad beneficia impetrandis inspicitur tp̄s date: vnde p illas beneficium curatum obtinere nō poterit qui licet nunc sit maior illo tēpore minor erat.

S I eo[p] tpe quo tibi ō beneficio cū cura[q] vel sine cura mandauim⁹ ꝓuideri ad obtinēdū curatuz bñficiū idoneam[r] nō hēas etatē: tibi: lz nūc legitime effect⁹[s] sis etatis auctoritate litterarū huiusmodi: cū tpe[t] date ip̄arū adhuc nō esses idoneus[u]: de bñficio curā[x] aiarū hñte: neq̄quā poterit ꝓuideri. ¶ Bñficium[y] aūt sine[z] cura ad ip̄z sufficientem tūc[⁊] etatem[9] haberes: p eas licite[ꝝ] poteris obtinere. I. Dez.

o ¶ Intelligatur. concor. j. eo. c. ij.
Si eo tempore. Ex vno themate. duo dubia soluit ⁊ vtriusqz cāz reddit. scōm ibi: beneficium. Do.
p ¶ Si eo. ꝯdicit ad hanc. de pben. ei cui prouideri ibi sol.
q ¶ Cum cura. nisi hoc fuisset expressum de curato ꝓuideri nō posset. s. ō preben. c. vlt. ⁊. j. de preben. cum illis.
r ¶ Idoneam. s. xxv. annorū. s. de elec. cū in cunctis.
s ¶ Effectus. spectam⁹ ḡ initiū: ⁊ fa. s. de elect. dudū. i. ⁊ qō ibi no. nec cōfirmat̄ tractu tēporis qō de iure ab initio ñ ualebat. j. de regu. iur. nō firmat̄. cum suis cōcor.
t ¶ Cū tpe date. sic no. i spiciendū tp̄s date: sic. s. e. eam te: ⁊. j. eo. tibi q ⁊ de preben. cum cui.
u ¶ Idone⁹. pp defectū etatis: ⁊ idem dici posset defectu ordinū. ar. s. de eta. ⁊ quali. preterea. sed hoc ē falsum: vt. j. ō preben. si pro clericis pauperibus.
x ¶ Curā aiarū. in his q ad curata bñficia promouentur reqrit̄ maior idoneitas q̄ i alijs. ⁊ ideo si mandatur. ꝓuideri ō dignitatibus personatibus vel beneficijs de cura mentione non habita: ō curatis dignitatibus personatibus vel beneficijs non poterit prouideri. j. ō preben. cum illis.
y ¶ Beneficium. quia poterat dubitari ne illa inutilis adiectio. s. cuz cura uitiaret in totum rescriptum. s. q̄ nec etiam de simplici posset ꝓuideri. iō annectit quod sequitur: ⁊ sic no. vtile non vitiari per inutile. j. de regu. iu. vtile cum suis concor.
z ¶ Sine cura. q2 ex se curam nō hz: si autē haberet annexā parochialem ⁊ curatam ecclesiam: dic ut dicam. j. de preben. super eo.
⁊ ¶ Tunc. s. tpe impetrationis. io. an. Adde ergo q̄ si quis impetrauerit beneficium cum cura vel sine cura ⁊ tpe impetrationis est legitime etatis si vacat sibi debet̄ vt in hoc. c. ⁊ hic no. in glo ista antepe. ꝯrium no. ō p. ben. j. in glo. fi. eo. li. vbi apparet sufficere q̄ tpe vacationis hēat sufficientem etatem. solu. ibi no. in. iij. glo. q̄ prima glo. loqtur in ipetratione curati. secūda in ipetratione sacerdotalis. satis obstat quod no. eo. ti non pōt in quarta glo. sed credo glo. c. eum cui posse sustineri licet aliq ꝯ q2 plus ē hr̄e curatuz in actu ⁊ habitu q̄ in habitu tñ: ad hoc quod no. de cle. non residen. q2 nōnulli. super v̄b. parochiales ⁊ p host. de offi. archi. cum satis ⁊ io. an. super v̄b. animarū ⁊ optime probat extrauagans io. execrabilis iuxta fi. v. quantum autem: ⁊ quod no. in preallег. c. eum cui super v̄b. licite in nouella ⁊ vide contrarietatez glo. gr. sed adhuc isto per hunc tex. in fi. ⁊ in glo. que loquitur in beneficio simplici: vnde pōt sic dici q̄ est quedam i habilitas ratiōe etatis temporaliter ad beneficium quedam solum ratione etatis ad qualitatem beneficij curati q̄dam sacerdotalis tantum: in prima ⁊ scōa inspiciamus tempus impetrationis: in tertia tp̄s vacatiōis: q2 plus est aliquem esse inhabilitatū ad totum q̄ ad partē vel ad qualitatem paruam ad hoc qō. no. hic i nouella. de eta. ⁊ quali. indecorum de preben. super inordinata ⁊ quod no. de corp. ui. c. i. ⁊. ij. ⁊ fi. Et forte spāle est in ista qualitate sacerdotali. ut hic sentit io. an. ⁊ adde quod no. de exc. prela. cum nostris per innocen. ⁊ io. an. in aditione que incipit: ⁊ in cle. Hieronym⁹ clarius Brixianus.
9 ¶ Etatem. sed que est idonea etas in beneficio sine cura. dicitur q̄ maior. xiiij. ad illa dicatur idoneus. s. de preben. super inordinata. vbi host. hoc tenet in canonijs propter maturitatem consilij quod reqrit̄ur i illis nam ibi pueri non dicuntur idonei ad beneficia obtinenda. certum autem est q̄ infans dicitur vsqz ad. vij. ann. puer autem de. vij. vsqz ad. xij. vel xiiij. annū. xxij. q. v. pueri: ⁊. C. de fal. mo. l. i. ⁊ dixi. s. in proem. circa fi. sed vt ibi no. her. dici potest q̄ pueri ibi dicuntur minores septennio ⁊ isti dicuntur indigni: septennes autem ⁊ maiores septennio dicuntur idonei. cum enim tales possint ordinari. xxviij. dist. de his. ergo ⁊ in beneficijs i titulari. argu. de preben. cum fm. ad hoc optime facit. j. de elect. ex eo q̄ ⁊ hec vera intelligo nisi essent talia beneficia que sacrum ordinem ex priuilegio consuetudine vel statuto vel alio modo requirerent: ⁊ facit quod dicam. j. de fil. pres. capi. i. i. responso. ⁊ probatur expresse. ifra. de preben. ei cui. prouideri. An hodie dispensent episcopi in etate nota. supra ō electio. cum dilecti. ⁊ dicam infra de electio. licet canon. ⁊ de etate ⁊ qualitate. ca. vno.
ꝝ ¶ Licite. id dicimur posse quod licite possumus. xxij. questio. ij. faciat ioannes andree

SI propter. Propter multiplicitatem intellige glo.io.an.nō sum-mat:pōt tñ sic sūmari fm zen.ut in rubro uel sic. Generalis gr̃a ha bens clausulam generalem.s.non obstantium:nisi id aliter exprimat' ñ p̄ indicat iuri spāliter ex statuto consuetudine vl' priuilegio alij quesito.h.d. fm. Jo.de fantucijs fm quē hoc summariuꝫ cōp̄hendit vtrāqꝫ lec.positā i glo. Diuiditur h̄ꝫ. Jo. an.quia primo ponit the ma ꝛ eius dubiuꝫ soluit ibi intentionis.casum ex ceptū interserens ibi:ni-si. No.casus. Papa cō cessit episcopo boñ. debi torum onere grauato p̄-uilegium ꝙ fructus be neficiorum primi anni vacantium in sua dioc. perciperet ꝛ erat hec gr̃a vsqꝫ ad qnquenniuꝫ du-ratura:apposito in p̄ui-legio ꝙ nō obstarent cō suetudines priuilegia ul' statuta p que sua posset impediri cōcessio. Uaca uit quoddam beneficiuꝫ cuius redditus primi an ni de priuilegio consue-tudine vl' statuto spectat ad fabricam ecclesie vel alium vsum:uel aliquā singularem personam q̄ ritur cui debeantur hui⁹ beneficij redditus primi anni.r̄ñdetur fm vnam lecturam ꝙ debent' fabrice:vel illi vsui:vel singulari p̄sone nisi in concef-sione fcā ep̄o aliud caueret' expresse:uel dic ut.ꝭ.in vlti.glo.io.an.

Gratia generalis non preiudi-cat speciali ꝛ debet facere mentio-nem de precedenti priuilegio: con suetudine vel statuto.hoc dicit. Jo annes andree.

SI propter tua[a] debita persol-uenda fructus[b] beneficiorum primi anni[c]:que in tua vacabunt[d] diocesi tibi non obstātibus quibus libet consuetudinibus priuilegijs vel statutis:per que nostra impe-diri[e] posset concessio vsqꝫ ad quin-quennium[f] de speciali gratia[g] cōce dimus[h]. Intentionis[i] nostre ne-quaquam existit:si fructus huius-modi ecclesie tue fabrice: vel alte-ri[k] vsui seu cuicunqꝫ singulari p̄so ne de speciali consuetudine priuile gio vel statuto[l] forsitā debeantur: ꝙ eis p̄ ꝯcessionem[m] ipsam. Ni si hoc expresse[n] caueatur in ea: pre iudicium[o] aliquod generet'.

I Dem.

Cause ab apostolica sede vel eius legato cōmitti debent digni-tatem obtinentib⁹ vel canonicatuꝫ ecclesie cathedralis:nec tractari de bent nisi in ciuitatibus uel locis insi gnibus.h.d. vsqꝫ ad.§.cū vero.

STatutuꝫ[p] quod circa iudices a sed.apo[q]. deputandos nu-per edidimus:cum quedam[r] con-tenta in eo que pro communi vtili tate[s] credebantur[t] inducta:sicut ex-perientia[v] docuit tēdere dignoscā-tur ad noxam[x]: sanctione[y] presen-ti quam irrefragabiliter obseruare mādamus:suadente vtilitate i me lius[z] duxim⁹ reformadū[ꝛ]. San cim⁹ igit':ut nullus nisi dignitate[ꝯ]

a Tua debita.ad idem.ꝭ.de preben.si tibi.ij.

b Fructus.no.ꝙ non lꝫ retinere bñficia sed fructus: vide vt dixi.ꝭ.eo.si gratiose:in hoc casu vacāt bñficia:vnde is ad quem ptinet electio īfra tem pus statutum necessario habet eligere:ꝛ facit quod no.ber.de magist. qa nōnullis ꝛ p̄batur hoc satis.ꝭ.de preben.si tibi concesso.

c Primi anni.qd dices cōputabitur ne ann⁹ iste a die fructuuꝫ colligē dorꝫ:an a die vacationis vel mortis:credo a die vacationis cōputari: vñ nō credo hic seruari legē de vassallo:q̄ dicit:ꝙ si vasallus decedat post au gustum ꝛ ante calē.marcij:ꝙ ad dñm ptinet:alioqn ad vasallum vel ei⁹ heredem:ut ī li.feu.ti.lex regni.c.si vasallus:sed credo ꝙ a die vacatiōis vsqꝫ ad annum qcqd obueniet beneficio:ꝛ separatum erit a solo totuꝫ erit huius priuilegiati:cōparo.n.hunc priuilegiatum vsufructuario qui fru-ctus separatos ꝛ reconditos suos facit.ff.ꝺ vsufruc.l.arboribus.§.Julia nus.alias incipit si fur.fm moderationem tamen decre.ꝭ.de offi.ordi.p̄ senti.§.porro.ꝛ facit quod ibi dicam:ꝛ dico ꝙ annus iste habebit. ccclxv. dies vnde si vacauerit ecclesia prima die mensis sequenti āno prima die eiusdem mensis finitus sit annus:ꝛ facit quod dicam.ꝭ.de ele.quam sit.ꝛ si esset bisertus illi duo dies cedunt sibi pro vno:pro vno enim computā-tur vt.ꝫ.de ver.signi.quesiuit.ff.de ver.signi.cum bisertus.ff.de diuer. ꝛ tempo.pre.l.ij.in vlt.glo.licet sit ar.cōtra.ff.de statu liber.l.cū hēs.§. stichus:sed illud in penis:uel odijs quē sunt mollienda de pe.dis.i.pene.ꝭ. de regu.iur.ī penis.ꝛ facit quod no.in predi.decreta.q̄siuit:ꝛ.lv.di.c.ij

d Uacabunt.morte.renunciatione: depositione:translatione:vel quo cūqꝫ alio mō. Quid si pmūtatione:vr' ꝙ secus:p decre.ꝭ.de re. permu. c.vno.sed contrariū puto:q: negari nō pōt quin p̄pter pmutationē vacet ꝛ equitas in solo casu iuris rigori p̄efertur:q: in hoc scripta reperitur ī ali is nō. Nō.n.ex illo spāli casu ē regula danda.

e Impediri.secus ergo si differri:ꝛ lꝫ intendat per clausulam non ob.ī-pedimenta tollere:dilationes tamē tollere non intēdit:lꝫ ex dilatione im-pediri posset:ut.ꝭ.dicam.

f Quinquēnium.factum narrat:idem eni ī si in citeriori ꝛ vlteriori tpe.

g Spāli gratia.quia de iure futuris successoribus conseruari debeant vel in vtilitatem ecclesiarum expēdi.ꝭ.de ele.q: spe.ꝛ de of.or.pñti.ꝛ in-telligo hanc gratiām ꝛ illam q̄ sequitur fm moderationē illius decr.pñti .§.porro.s.ꝙ hoc solum intelligatur de illis fructibus ecclesiarum vacan tium q̄ solutis debitis si qua sunt:ꝛ his q̄ necessaria fuerint p seruitoribus ꝛ ministris ꝛ alijs incūbentibus oneribus vsqꝫ ad nouos redditus repta fuerint superesse.

h Cōcedimus:an legatus de latere similem gratiam dare possit:tracta uit Jo.de deo.ī qōibus suis in prin.ꝛ Guil.in spe.ti.de legato.§.nūc tra ctemus.in fi.ꝛ dicunt ꝙ dato ꝙ ex cā hoc posset beneficium tamen vel di gnitas dꝫ cum aliquo emolumento cōferri:qō verꝫ est vt dixi.ꝫ.in glo.p ri.ꝛ in glo.q:. Notat ēt ber.ꝫ.vt ec.bñ.ut nostrū in vlti.gl.ꝙ ep̄s ex ista cā ad tp̄s posset fructus alicuius bñficij retinere.p̄bat p decre.ꝫ.de ꝟ.si. .c.pe.que etiam facit ꝫ cum id fuerit impetratū a papa:sed pōt dici sic fu isse ꝺ facto.ad hoc.ꝫ.de fi.p̄s.lr̃as:vel illud fm gof.in fructibus oīum be neficiorum vacantium vsqꝫ ad certum tp̄s:ut hic ēt:in vno aūt bñficio ꝛ ei⁹ p̄uentib⁹ cōuertendis ex cā in vsum prelati:nō erit necessaria licētia pape: qꝛ cum ep̄s cū capitulo possit supprimere dignitatem ꝛ p̄pter necessitatem possessi ones alienare:multo fortius p̄uentus percipere.

i Intentionis.no.ad itentionē scribētis recurrendū.fa.ꝫ.eo.c.ij.ꝛ.ꝭ.de cōces. p̄ben.c.vlt.ꝛ.ꝫ.de ōci.ex multiplici cū si.

k Alteri vsui.puta mē se capituli.

l Statuto.no.ꝙ oīa priuile-gia cōsuetudines vel statuta q̄-cūqꝫ firmitate vallata:concessa capitulis:cōuētibus:vel collegi is cathedralium:regulariuꝫ: ꝛ cōuentualium ecclesiarū seu sin gularibus earundem personis vt bona ecclesiaꝝ ipsarum va-cantium a prelatis dimissa:vel tpe vacationis obueniētia pos-sint surripere diuidere:vel in su os vsus ꝯuertere sunt hodie re-uocata ꝛ cassata per decre.ꝭ.de elec.q: sepe:ꝛ.c.statutū in ele.q̄ tamē in alijs bñficijs locum nō habet:vt.ꝭ.de offi.or. presenti. in fi.

m Cōcessionē ipsā.sibi fcām.

n Expsse.ad idē.ꝫ.cū aliqbus ꝛ.c.susceptū:ꝛ.ꝗ.quāuis.

o Preiudiciū aliqō.nisi istō vbū eēt ita generale ista decre. sic posset intelligi ꝙ ex ea nil se q̄ret' absurdum.s.ꝙ fabrica vel vsus ille vel alie singulares p̄-sone sic priuilegiate hēant red-ditus scōi āni:iste āt priuilegia tus hēat reddit⁹ p̄mi āni:ꝛ ita hñ cōsequeret' fm hoc suū effectū illa clausula pri uilegij:nō obstantib⁹ qbuslibet ꝯsuetudinib⁹ priuilegijs ꝛc.alij dicūt ꝙ illa fa-brica vl' alij h ꝯtenti habebūt reddit⁹ primi anni q: papa nō intendit eis deroga re sed soli successori:iste aūt priuilegiat⁹ hēbit redditus scōi:q ibi est primus:als quo ad successorē vel bñficiatum:ꝛ sic terti⁹ erit primus:ꝛ sic nullū preiudiciū ēt ex aliq̄ dilatione generabit fabrice:sed fm hoc posset impediri ꝯcessio:q̄ est ꝫ te-norē ipsius gr̃e.pone.n.ꝙ in anno qnto quo finiri dꝫ gr̃a vacet bñficiū:si fabri ca primos redditus hēat:ep̄s nihil hēbit.item qd operabit' illa clausula ñ obstā-tib⁹ ꝛc.cū successori sine cā illa preiudiciū fieret:vñ prima lec.magis mihi plꝫ ꝛ magis ē amica lr̃e vt dicamus ꝙ ista erat dubitatio decre.an p istā ꝯcessionē sic fcām.s.nō obstātib⁹ qbuscūqꝫ ꝛc.videret' derogare ipsi fabrice vsui:vel singula ri p̄sone:vt ex quo ex illius priuilegij vigore reddit⁹ primi anni hr̃e nō pñt:āpli⁹ .nil hēant:ꝛ papa r̄ñdet ꝙ hēbunt redditus scōi anni:quasi ille eis sit superior:ut illa clausula nō obstantib⁹ nō successorē:sꝫ priuilegiatuꝫ tñ coadiuuet.

STatutum. Lꝫ hec decretalis p paragraphos alr̃ diuidatur:eam tñ in q̄t-tuor ptes diuido principales:prima durat a p̄ncipio vsqꝫ.ad.§.insuper.scōa abīde.vsqꝫ ad.§.p̄sterēda.tertia abinde vsqꝫ ad.§.qcqd.q̄rta vsqꝫ ad fi.in p̄ma statuit qb⁹ p̄sonis ꝛ qb⁹ locis cāe a se.ap.legatis vl' delegatis ipsi⁹ cōmitti debeāt ꝛ tractari. In scōa p̄uidet' circa exactiōes q̄ fiebāt ī iudicijs ab ipsis ꝺlegatis:as-sessorib⁹ vl' notarijs cāe ꝛ apponit' pena. In tertia p̄uidet' circa vocationes testiū ad iudiciū q̄ sepi⁹ maliciose fiebāt:ꝛ cā fatigādi testes vel ab eis aliqd extorquen di. In ultima decernit sic cassuꝫ ꝛ irrituꝫ qcqd fuerit factū ꝫ p̄dcā statuta. io.an.

p Statutū loquit' de decre.sua extrauagāti q̄ īcipiebat:statuim⁹. reformat ēt ꝺcre. Inno.iiij.eo.ti.pñti.quā hodie nō habemus.ꝛ decre.ꝫ.c.nōnulli.

q Sede ap.legatis vel delegatis ab eis.vt.ꝭ.patebit.io.an.

r Quedam.ibi nō distinguebat' an actor ꝛ reus essent eiusdē ciuitatis vel dio ce.vel diuersaꝝ.item addit' ꝙ de expresso ꝯsensu partiuꝫ ex' locū quo deputat⁹ est possit iudex cognoscere:ꝛ cōmittere si referas ad decre.pñti.fm illā poterit fieri cōmissio īstitutis ī collegiatis honorabilib⁹ ꝛ in cathedralib⁹ eccl'is.vñ h̄ꝫ cā vi debant' posse cause cōmitti māsionarijs ꝛ qbuscūqꝫ p̄uilegiatis in talib⁹ ecclesijs qō erat absurdū.hic āt p̄uidet' ꝙ solis canōicis cathedraliū ecc'iaꝝ fiat ꝯmissio.

s Cōmuni vtilitate.que in legibus constituendis attendenda est.iiij.di.erit ꝛ .ꝫ.ī proemio huius libri.

t Credebant'.ꝛ erāt sine dubio respectu prioris temporis. Jo.an.

u Experienta ad idē.ꝭ.de elec.quā sit ꝛ.ff.ꝺ le.iij.l.legatis.§.ornatricibus.

x Ad norā.ꝛ iō nō debuit iudicari rep̄hēsibile si fm tpoꝝ varietatē varie't ip̄m positiuū statutū.lxiij.di.§.veꝝ.xxxv.q.i.c.i.ꝭ.ꝺ sen.ex.c.vl.ī p̄n.ꝫ.ꝺ consan.ꝛ affi.ñ dꝫ.cū suis con.sic ꝛ p̄uilegiū cū tēdit ad norā reuocationē vl' moderationē a p̄ncipe recipit.ꝫ.ꝺ deci.suggestū.ꝭ.de p̄ui.c.i.ꝛ.c.auctoritate.ꝛ.c.se.

y Sāctōe.sanctio p̄prie dr' cui addijcit' pena.qō dic vt no.iij.di.in summa.

z Melius.laudabilior ē aūt qui rem emendat eo qui prius inuenit.C.ꝺ ve. iu.enu.l.i.§.sed neqꝫ.

ꝛ Reformādū.eo ꝙ nō ī totū sꝫ p pte corrigit' istud statutū:vt.ꝭ.videbis.

ꝯ Dignitate.dignitas sumit' multis modis:qō dic ut no.io.iiij.dis. deniqꝫ ꝛ vin.ꝛ her.ꝫ.de ele.nō resi.c.iij.hic ad lr̃am de ecclesiasticis dignitatibus ītelli ge.ꝛ no.mirabile q: pñt cōmitti cause maioribus.xx.ānis.vt de of.dele.cū vice simū a quocūqꝫ.ꝛ ēt minorib⁹ a papa:ut ibi:ꝛ.ff.de re.iudi.qdā ꝯsulebāt sꝫ.cer tū ē ꝙ q ē in dignitate vel p̄sonatu dꝫ attigisse saltē.xxv.annū.ꝫ.de elec.cum in cunctis.ꝛ sic vr' ꝙ minorib⁹.xxv.annis nō pñt cause cōmitti:his dico q nō atti

gerint.sol.si cause nõ possent cõmitti nisi psonis in dignitate vł personatu cõstitu tis:tũc pcederet obiectio:sed possent ẽt cõmitti canonicis ecclesiaꝝ cathedralium ĩ quibus nõ reqrit̃ tãta etas:vt pbatur.j.de ele.ex eo qd.⁊ dixi.s.e.si eo tpe.⁊ sic obiectio nõ pcedit. Dico ẽt ꝙ dispensatur põt aliqs hñs dignitatem vel psonatum etiã minor.xx.v.annis.p dispẽsationẽ pape vel epi.primũ pꝫ.ſm pbat̃.j. de eta.⁊ qua.c.vno.

a ¶ Preditis.i.pre aliis dotatis:est.n dignitas quedã preeminẽtia in eccłia:ut.s.de p.si.quãuis.

b ¶ Obtinẽtib⁹.idẽ de officialibus epoꝝ pncipalib⁹ ⁊ foraneis ⁊ de priorib⁹ religiosis cõuẽtualib⁹ ⁊ claustralib⁹.dic ut in cle.eo.ti.⁊ si principalis.

c ¶ Cathedraliũ.sufficit ẽ ꝙ sit cathedralis:⁊ sic sublatũ ẽ qd olim hic cõtinebatur de ecclesijs collegiatis honorabilib⁹:lꝫ ad huc hodie in alio sit cõparatio: ut.j.de ele.q: sepe.alibi eqparãt cathedrales ⁊ regulares.s.ð ele.ne pro defectu

d ¶ Canonicis.habẽtibus igit̃ ppetuũ officiũ in eccłia cathedrali sine dignitate personatu ⁊ canonia:de quo loquit̃.j.ti.pri.c.i.non poterit causa cõmitti:cum de his non exprimat. Item scias ꝙ lꝫ isti canonici delegari possint conseruatores tamen dari nõ possunt:cum decre.vlt.j.de offi.deleg.eos non exprimat:sed ut .s.dixi canonicus põt eẽ maior septẽnio:per decre.de ele.ex eo.⁊ dixi de hoc.s.e si eo tempore.si cõmittatur causa tali canonico:nũquid dicemus litteras valere videtur ꝙ sic:quia ista decre.vltima de hac materia hoc solum requirit ꝙ talis sit ecclesie canonicus:ergo huic stabimus.sed contrarium credo:⁊ dico ꝙ si tali impuberi committeretur causa:nisi appareret de certa scientia pape non teneret commissio:⁊ idem dico si committatur ab alio quã a papa minori.xx.per predictam decre.cum viceſimum.quam non dico nec credo correctaꝫ per hanc:quod enim nõ mutatur ⁊c.C.de testa.sancimus.⁊ correctio iurium est vitanda.s.de elec.ecclesia.⁊.j.de ele.cum expediat.in prin.nec ista decre.dicit ꝙ hoc sufficiat: sed ꝙ hoc requiritur.vnde non cõtradicit:alias eadem ratione dicenduꝫ esset ꝙ dũmodo sit canonicus cathedralis ecclesie vel in dignitate vel in personatu non posset repelli pretextu exceptionis excõicatiõis infamie inimicitiaruꝫ vel alia iusta causa:qd est absurdum:⁊ est simile quod notabo.j.de ele.lꝫ canõ.⁊ no.ꝙ dicit canonicis.olim dicebat institutis:vnde videbatur ꝙ cuilibet instituto ĩ cathedrali etiã mãsionario possent cause cõmitti.quod hodie per decre.hanc sublatuꝫ est Isto.ergo ꝙ pro dignitate ⁊ loco presumitur pro aliquo:qñto enim quis melioribus preest tanto maior ⁊ sanctior est.i.esse presumitur.in auc.de defen.ciui.ad fi.prime colũ.§.nos igitur.col.iij.lxi.di.miramur.lxiij.di.metropolitano.s.ð presum.cum in iuuẽtute.xxiiij.di.qñ de magistris.c.i.⁊.c.q:.⁊.c.sup specula cũ fi.⁊ si tẽpore date quis esset canonicus:tempore presentationis non puto ꝙ pcedere possit:non sic econuerso:spectam⁹.n.initiũ.ad hoc.s.eo.c.i.⁊.c.si eo tempore.s.de elec.dudum.⁊ qd ibi no.ff.de sena.femine.ff.de indi.l.cecus ⁊ hoc habes in glo.fi.in cle.gratie.eo.ti. Jo.an.

e ¶ Cause.hec sine iurisdictione nõ cõmittũtur.s.de offi.dele.preterea.nõ ergo phibet̃ qn audiẽtia alicui⁹ articuli vel mera executio cuilibet clerico cõmitti possit

f ¶ Fax pone papa ĩ lr̃is vocat aliquẽ simplicẽ clericuꝫ:nunquid valebit cõmissio.ſm Ber.⁊ omnes:dic ꝙ nõ habet hic locũ talis exceptio:exquo papa scienter cõmittit.q: facere põt cõ cõstitutionẽ istã:ad hoc optime.s.de priui.cuꝫ oli. ii. §.v.interim.⁊ no.ꝙ ſm Inno.si cãcellarius concedat iudices:⁊ hoc constat:non habet locũ hec exceptio:quare enim imputare debet parti que taleꝫ iudicem non petijt:qd verum est etiã ſꝫ Ber.⁊ Hosti.cũ hoc ex certa sciã facit:quod intelligo si id in lr̃is exprimitur:vt.j.de preben.si motu pprio.

g ¶ Se.ap. Quid de ordinarijs:nũquid cõprehendũtur ⁊ tenebũtur hac cõstitutione:dic ſm Ber.⁊ oẽs ꝙ nõ:⁊ põt esse rõ:q: epi ⁊ ordinarij hñt melius noticiã clericoꝝ dioceſ sue quã papa clericoꝝ totius orbis.vnde etiam si simplici clerico cõmittant ordinarij tenet cõmissio. Pone enim ꝙ simplex clericus excellens sit decretorum doctor.preterea nõ est ita absurdum ꝙ aliquis etiaꝫ rudis ⁊ pannosus clericus gerat vices episcopi:sicut esset ꝙ gereret vices pape:igitur ad ordinarios nõ extendatur hec cõstitutio. Et est simile quod cõsueuit dici.s.eodem nonnulli.⁊ inferius tangam.

h ¶ Legatorum.q: verbum generaliter positum ⁊c.xix.dist.c.i.intelligam hãc litterã generaliter in omnib⁹ legatis quoꝝ tria sunt genera:quod dic ut.s.de of. lega.c.pe.⁊.j.eo.ti.c.i.qd verum puto indifferenter.cum ex legatiõis vigore cõmittunt:⁊ idem intelligas in delegatis.s.cum cõmittunt delegationis vigore.j eodem.c.in nullo quoqꝫ.

i ¶ Decetero. Cõstitutio enim non extendit̃ ad preterita.s.de consti.c.vltimo. Quid de pendentibus.dicam.j.de elec.lꝫ canon. Jo.an.

k ¶ Cõmittantur. Pone ꝙ questio fuerit commissa:pars non excipit:nunquid valet processus. Dicebat Ber.⁊ omnes post euꝫ ꝙ tacite ⁊ expresse poterat pars huic iuri renunciare. Introductum est enim in ipsorum fauorem.ne.s.in opprobrium proprium cogantur episcopi ⁊ magni clerici coram rudibus ⁊ pannosis clericis litigare:⁊ interdum ppter ruditatem ipsorum ius amittere suum:⁊ facit de regulari.ad apostolicam.cum suis concordantijs. Sed hodie per finem istius decretalis credo cõtrarium:vbi innuitur ꝙ ipso iure est irrituꝫ ⁊ inane qd cõ aliqd istoꝝ fit:vnde necessariam non credo exceptionis opem:⁊ facit quod dixi.s.eodẽ .c.i.in principio. Et potest esse ratio.vt.s.tetigi:quia hoc videtur nõ soluꝫ in fauorem partium inductuꝫ:sed etiã in fauorẽ ipsius apostolice sedis:ne vilipendat̃

preditis[a] aut personatum obtinentibus[b] seu ecclesiarum cathedralium[c] canonicis[d] cause[e] auctoritate litterarum[f] se.ap.[g] vel legatorum[h] eiusdem decetero[i] committantur[k] nec audiantur[l] alibi quã in ciuitatibus[m] vel locis[n] insignib⁹: vbi possit commode[o] copia[p] peritoruꝫ haberi. ¶ Cum vero[q] eiusdem[r] ciuitatis seu dioce.fuerint actor[s] ⁊ reus: extra[t] ipsas cã nõ cõmittatur[u]: nec conueniatur aliquis eorũdẽ: nisi[x] ab epo[y] cõ aliquẽ de sua[z] diocesi: vel ab aliquo[z] contra eum aut contra eius capitulum seu cõtra vniuersitatẽ ciuitatis ville aut castri fuerit actio dirigenda: vel nisi actor eandem ciuitatem seu diocesiꝫ intrare

in tali ministerio.lxi.di.in sacerdotibus.cum si.

l ¶ Nec audiant̃.no.ꝙ versiculus iste non prohibet circa cõmissionem:sꝫ circa agitationem:⁊ idem erat in pdicta decretali presenti. Si ergo extra talia loca fiat cõmissio:dũmodo in his locis cã audiatur satisfactuꝫ ẽ huic responso ſm Ber.⁊ omnes.arg.s.eodem ti.nonnulli de exceptio.oliꝫ.⁊.j.§.pro.⁊ eo saluo qd ibi dicitur ⁊ ad hoc.ff.q satisda.cogan.si fideiussor.§.i.ubi dicitur ꝙ cui difficile est satisdar̃ ĩ una ciuitate in aliam mittit̃ vt satisdet.

m ¶ Ciuitatibus.ciuitas̃ muroruꝫ ambitu terminatur regulariter tamen ⁊ si in suburbijs audiret idem credo.argu.j.de sen.excõ.si ciuitas.bene dicit ciuitatibus:q: ĩ eis presumunt̃ esse periti sic ⁊ epi in solis ciuitatib⁹ statuẽdi sunt.lxxx.di.c.i.de pui.c.i.⁊ leges ⁊ artes in regijs ciuitatibus sũt docẽde:ut in pemio.ff.§.hoc aũt.⁊ de magistris .c.i.⁊ noĩe studij nõ ĩtelligit̃ villa vel castrum.de cle.nõ resi.tuc.

n ¶ Locis insignibus. Quidam dicũt ꝙ hec determinatio vbi:q̃ statiꝫ sequitur non refertur nisi ad hoc quod dicit locis insignibus. Sufficit enim ꝙ sit ciuitas licet ibi non sint periti:⁊ est ratio q: cõmuniter ĩ ciuitatib⁹ sũt periti:⁊ eis que raro accidunt iurisconsulti nõ respiciũt nec medent̃:sed his tantum que frequenter occurrunt:in auc.ut sine probi.ma.si.tu.ge.§.qa vero.col.vij.ar.iiij.dist.xix.ff.de legi.nam ad ea.vix enim est ꝙ in ciuitate vel ibi prope non habeantur periti.vnde satis eorum copia in ciuitate haberi põt.ff.de rei ven.que religiosis.vij.q.i.pontifices alij sunt cõ dicẽtes:ꝙ ibi est eadem rõ:primũ placuit Inno.⁊ hosti.ſꝫ hoc expone qd sequitur vbi.⁊c.i.in qb⁹ locis insignibus:⁊ facit pro hac parte.j.eo.§.ĩ nullo:

o ¶ Commode.xxij.q.ij.facit.

p ¶ Copia.pro aduocatis assessoribus consiliariis ⁊ alijs que emergunt .ff.de postu.l.i.§.ait pretor.ff.ex q.cau.maio.l.ab hostibus.§.fi.de vi.⁊ hone.cleri.cum ab omni.xi.q.iij.non licet.quid si inter iudices ⁊ partes est contentio super hoc:quia alter dicit locum insignem:⁊ ibi copiam peritorum haberi:alter negat:quid erit. Hic recurrendum ad cõmunem opinionem vulgi.ff.de suppel.lega.labeo ⁊.s.de spõ.ex litteris. Quid si ad huc super hoc sit contentio:reccurretur ad arbitrium boni viri.ff.de verb. obli.l.continuus actus.non delegatorum qui iurisditioni sue fauerent:ad hoc.C.de arbi.l.nemini.⁊.j.de pe.dilectus ſm Ber.⁊ intelligo bonum virum iudicem ecclesiasticum illius loci ſm Inno. Hostien autem dixit hic recurrendum ad arbitrium iudicis idest boni viri:⁊ sic intelligitur lex continuus.§.cum ita.eligentur ergo ſm eum arbitri.s.eodem pastoralis ⁊ de offi.delega.suspitionis.nisi euidenter notoriuꝫ esset ꝙ ibi peritorum esset copia:ad hoc de ap.cõsuluit.i. Ego credo ꝙ cum iudex se cõstituit aduersarium tunc locum habeant supradicta. Sed si contentio esset solum inter partes certe credo ꝙ iudex de hoc cognoscere ⁊ pronunciare possit: quia video ꝙ pronunciat an sua sit iurisditio quod plus est.s.eo.super litteris.⁊ facit quod recitari consueuit de proba.post cessioneꝫ.⁊ facit.j.§.pri.in fi.

¶ Cum uero. Actore ⁊ reo eiusdem diocesis existẽtibus causa committi non debet extra illam nisi in sex casibus in quibus tamen non traheret̃ vltra vnam dietam.⁊ nisi in duobus casibus impetrans per iuramentuꝫ fidem fecerit de illis repelletur a iudice:⁊ in expensis condẽnabitur. h.d. vsqꝫ ad.§.cũ aũt. Do.

q ¶ Cum vero.hic incipit corrigerẽ ⁊ moderari statutum generalis concilij.s.e.nõnulli.⁊ summe equitatis est quod sequitur. Jo.an.

r ¶ Eiusdem ciuitatis.q: domicilium habẽt in eadem ciuitate vel dioc̃.et idem intelligo cum plura domicilia habent qd esse põt:vt.ff.ad muni.assumptio.qa adhuc dico ꝙ locũ hẽbit.§.iste.⁊ non sequẽs:qd satis probatur.s.de fo.cõpe.ex parte.h.nec negari põt licet ẽt sit iste alterius ciuitatis: qn ẽt sit istius:quod.§.iste requirit.

s ¶ Actor ⁊ reus.vñ dicant̃ isti habes.s.de vb.sig.forus.⁊ in omni.

t ¶ Extra ipsas.ciuitatem seu diocesim.

u ¶ Nõ cõmittatur.hoc verum videt̃ nisi ad id expressus accesserit partiũ cõsensus.arg.j.eo.§.in nullo quoqꝫ.quod ẽt facit cõ:cum in illo casu hoc sit expressum:in isto non:ar.de deci.ad audientiam tamen id videtur cuꝫ hoc solum sit in partium fauorem inductum.de regula.ad apostolicam. cum suis cõcor.⁊ lꝫ hoc satis videatur rõnabile non dico tamen hoc asserẽdo per id quod dicitur in fi.c.audiui tamen curiam id seruare:⁊ tales commissiones de curia emanasse.

x ¶ Nisi.a generali edicto ponit casus exceptos.

y ¶ Ab epo.hoc equissimum est ex eo maxime:q: si in ciuitate vel diocesi sua aliquem ex subditis suis epo iudicem impetraret recusari posset vt suspectus.vt.s.ut lit.nõ cõtesta.accedens.

z ¶ De sua dioce.idem si de aliena:q: ẽt tunc non impetrat in sua:vt.j. .§.prox.sed de sua id dixit:q:.§.iste tractat tñ qñ reus ⁊ actor eiusdẽ dioc̃. sunt.vnde dictio nisi:alias non pprie poneret̃.

⁊ ¶ Ab aliquo cõ eum.vix.n.inueniret actor in ciuitate episcopi iudicem

qui non faueret episcopo. ar. s. vt lite nõ ꝓtestata: accedens. ij. ibi: ⁊ omnes existunt sub districtu ⁊c.

a Non audens. forte gibellinus: ⁊ ibi regunt Guelphi. vel econuerso: vel forte relegatus.

b Potentiã. paritas in iudicijs ẽ seruãda: sed potẽtioribꝰ pares esse nõ possumus. ff. de alie. iudi. mu. ca. fac. quia etiã in principio.

c Merito. no. vbum q: si diceret se dubitare vbi nõ est dubitandum non excusat. s. eo. cũ cõtingat. de simo. ⁊ si que stiones. cum simi.

d Eum. aduersariuz.

e Infra ipsas. ciuitatẽ ⁊ diocesim cuius sunt ip se reus ⁊ actor.

f Secure. qõ in iudicijs regrit: vt ipsoꝝ iudicioꝝ exercẽdoꝝ locus sit idoneus ⁊ securus: alias locũ hz appellatio de appel. ex pte. i. ⁊ tũc etiaz si kas ꝏ ꝓductu hẽret suis inimicis capitalibꝰ se exponere nõ tenet. s. vt lite nõ ꝓte. accedẽs. ij.

g Possit. nõ dicit debeat: vñ dico qõ si cõtra epm vel capitulũ vel potentẽ ipetret i sua ciuitate vel diocesi: bene tenet cõmissio. ⁊ idẽ econuerso semp saluo recusationis iure. Io. an.

nõ audens[a] aut sui aduersarii potẽtiaz[b] merito[c] phorrescens eumꝰ i fra[e] ipsas nequeat conuenire secure[f]. In his quippe casibus extra dictas ciuitatẽ ⁊ dioc. possit[g] cõtra ꝑdictos[b] cã cõmitti: nullꝰ tñ eorũ vltra vnam dietã a fine sue dioc. valeat cõueniri: sed ⁊ in duobꝰ[h] vltimis casibus nisi impetrans de predicto timore quez in litteris cõmissionis exp̃mere teneatur p̃mo[i] fidẽ iudici[m] faciat saltẽ[n] ꝑ proprium[o] iuramentum: iudex ipse nullatenus i causa[p] procedat. sz partes a sua iurisditione dimittens impetrantem eũdez i expensis legitimis[q] alteri p ti cõdẽnet. Cum autem[r] actor ⁊ reus ciuitatum ⁊ diocesum fuerint diuersarum: si actor in ciuitate vel diocesi rei iudicem habere[s] recuset[t]: ipsum non in sua sed in alia ciuitate vel dioce. libere impetra.

re ualeat: reumqz trahere ad eandem: dummodo locus ad quem eum traxerit[v] vltra unam dietam[x] sicut in casu alio premittitur minime sit remotus[y]. In nullo quoque casum predictorum[z] iudex extra ciuitatem seu diocesi. in quibus deputatus[a] fuerit citet ꝓ partes: nec de causa sibi cõmissa cognoscat. Nisi ad id expressus[b] accesserit earundez assensus. Neqz alibi q̃z infra illas[a] et personis dumtaxat designatis[b] superiꝰ committat quomodolibet vices[c] suas.

Insuperꝰ vt gratis[c] ⁊ cum omni puritate[f] iudicium[g] coram[b] ipso procedat nullus munus[i] vel quicquid aliud. Nisi[k] forsan esculentum vel poculentum mera[l] liberalitate ꝏblatum quod paucis[m] consumi[n] possit diebus vel nisi i cũ ipm propter causam sibi commis

distante. hoc dicit vsqz ad. §. in nullo. Do.

r Cũ aũt. s. in pri. §. dicit qd iuris cũ actor ⁊ reus eiusdem dioce. vel ciuitatis sunt: modo dicit hic quid iuris cum sint diuersarum. De prelatis aũt ordinum vel locorum qui impetrant pro membris suis habentibus vel non habentibus speciales administratores vel gubernatores. dic vt i ꝓcilio vicẽ. c. ti. abbates.

s Habere. i. impetrare.

t Recuset. no. q̃ actor recusat iudices. ⁊ hoc vez est in iudice adeũdo delegato vl ordinario vñ si reꝰ plures hz ordinarios. actor alteruz eligit alterũ recusat. sz in iam adito secꝰ: qr tunc actor nõ recusat sz reus bñ nisi er noua cã. vel nouiter ad eius noticiã pueniẽte. s. de offi. deleg. causamqz. ⁊ c. insinuãte.

u Traxerit. ⁊ i quo deputatꝰ est iudex. j. §. prori.

x Dietã. an dieta ista ꝓputãda sit legal'r. s. vt. xx. miliaria cõputenẽ p vna dieta. ff. si qs cautio. l. viccna. an vulgariter. s. hz regiõis ꝓsuetudinẽ dic vt no. s. e. nõnulli: ⁊. j. de elec. cupientes. i. rñso. ⁊ q ꝏ vulgaribus itelligi debeat pbatur. j. ꝏ preben. presenti. §. loca

y Remotus. vñ ⁊ si modicũ vltra vnã dietã remotꝰ ẽ locꝰ ille puta p vnũ miliare ñ potit ibi fieri ꝓuẽtio. ff. ꝏ ꝏb. si. l. iij.

In nullo. Delegatus extra locũ cõmissionis nec ptes citare nec de cã cognoscere põt sine expsso ptiũ ꝓsensu nec subdelegare locis vel psonis alijs q̃z

b expressis. h. d. vsqz ad. §. insuper. Primo ponit duo a qbus vnũ casum excipit ibi: nisi. Secundo alia duo ibi: neqz alibi. Do.

z Predictoꝝ. s. cũ actor ⁊ reus sunt eiusdẽ dioce. ⁊ i eadẽ sunt iudices ipetrati vl er cã i alia. vl sũt diuersaꝝ ⁊ i ciuitate rei ipetrati sũt iudices. vl i tertia citate.

a Deputatus fuerit. no. q̃ q̃ nõ solũ requirit q̃ nõ citet ad locũ vltra dietã nõ remotũ. sz et q̃ nõ citet ex locũ i quo deputatꝰ ẽ. oliz aũt dicebamꝰ de duabꝰ dietis. q̃ si iudex exeũdo locũ i quo deputatꝰ ẽ veniat ad locũ ñ remotũ vltra duas dietas pcedere poterat. de excep. oliz. hodie i suprãdictis casibꝰ ñ sic. vt h vides.

c Citet ptes. ⁊ si citauerit ñ tenet ire: qr citatio irrita ẽ ipo iure: vt i fi. c. ⁊ si ob hoc pcesserint ꝑ eos nõ tz pcessus vt ibi. An aũt citatꝰ teneat ire ꝓuilegiũ vel defensionẽ allegaturus. dic vt no. iij. q. ij. eps. ⁊ de accu. venẽs. in vlti. glo.

x Expsus. i tñ credo iherẽdũ huic lre: q̃ lz iteruenat tacitꝰ ꝓsensus. puta qa nõ opponit exceptio credo q̃ nõ valeat pcessus p finẽ. c. Itẽ credo si intueniat ꝓsensus rei ⁊ ñ actoris. vel econuerso. lz eiꝰ tñ cui ꝓsentit videat cẽ fauor cadẽ rõe cũ lra ista dicat earũdẽ.

a Illas. ciuitates. s. seu dioce. i qbꝰ deputatꝰ ẽ.

b Designatis. superiꝰ. s. ꝓstitutis i dignitate vl psonatu vl cathedraliũ ecclesiarũ canonicis. approbata est igit p hãc lram opi. Ber. ⁊ modernoꝝ q notabãt in decre. pñti. q̃ idẽ iuris erat i delegatis a se. ap. qõ i legatis. In ordiarijs ãt tenet qõ hẽs. j. de of. or. vt litigãtes: ⁊ i. c. eps.

c Vices suas. secus si audiẽtiã ꝓmitteret vl aliquẽ certũ articulũ. ad hoc. s. ꝏ of. dele. sup qõnũ. ⁊ viri. s. e. §. i.

Insuper. Delegatus nihil dz a ptib ꝓrecipe nisi esculentũ ⁊ poculẽtũ libere oblatũ paucis ꝓsũptur diebꝰ vl moderatas expẽsas si nõ sũt paupes qñ p necessitate vel vtilitate ñ maliciose ex domiciliũ pgeret. h. d. vsqz ad. §. assessorẽ. Do. Et ista ẽ ka ps p̃n. vt dirit glo. i. põt ista ps subdiuidi: qr p̃mo põit regulã p̃missa rõe q̃ duos casus excipit p̃ma ibi: nisi. Et ko casui excepto q̃tuor modificationes subijcit ibi: puisurꝰ. Io. an.

d Insup. q. d. s. puidimꝰ ꝏ psonis ⁊ locis qbꝰ ⁊ i qbꝰ cãe cõmittẽde sunt ⁊ tractãde: nũc puideamꝰ ad exactiões indebitas q̃ in iudicijs ⁊ a iudicibꝰ assessoribꝰ notarijs fiebãt. ꝏ tpe pcessus nil dirit: qr satis p antiq̃ iura puisũ erat. s. de fer. c. vl. ⁊ de of. dele. ꝓsuluit. i auẽ. de iudi. §. sedebũt. col. vi.

c Gratis. bñ dicit: qr iudiciũ iustũ vel iniustũ nõ lz vendere. xi. q. iij. nõ lz. xiiij. q. v. nõ sane: de vi. ⁊ bone. cle. cum ab omni.

f Puritate. ꝓscientie. j. eo. §. assessorem. j. de re iudi. cum eterni.

g Iudicium. potest hic poni pro sententia ⁊ etiam pro omni eo quod sniam p̃cedit. ⁊ facit quod viri. j. de reg. iu. in iudicijs. ij. q. i. sicut.

b Coram ipso. delegato. idẽ in cõseruatore. j. de of. dele. c. vlti.

i Nullũ munus. no. q ⁊ tripler ẽ munꝰ a manu: a ligua ⁊ ab obsequo: non ergo dirit simplr munꝰ. sed dirit nullũ munus. ad idẽ. i. q. i. sunt nõnulli.

k Nisi esculẽtuz. q̃ no. qr de aliquo qõ i munerib ꝓsistit et vntꝰ denarij valorẽ recipe nõ põt nisi esculentũ ⁊c.

l Mera liberalitate. vt exactũ vel petitũ directe vel indirecte nõ fuerit ad idẽ de simo. dilectus. i. ad fi. Io. an.

m Paucis. cum numerus nõ adijcitur credere arbitrio boni viri reliquẽdũ: habita et ꝓsideratione psonaꝝ ipsius iudicis recipiẽtis: ⁊ ꝓsuetaꝝ expensaꝝ q̃litate. ⁊ ipsius dantis. ad hoc de simo. ⁊ si q̃stiones. ⁊ saltẽ duo dies nõ videnẽ exclusi. cum pluralis locutio duos numeros cõprehẽdat. de cõ. di. i. h quoqz. ff. de testi. l. vbi numerus. ad hoc. ff. de ꝏb. obli. l. continuus actus.

n Cõsumi. diebꝰ: ita q̃ nõ ꝑducat ad munerũ quantitatẽ. ff. de offi. ꝓconsul.

solent in fi. Talia enim exenia nō sunt lucra: vt ibi. ꝛ. ff. de of. presi. l. plebiscito. ꝛ tollerāt ista: q: nō est verisile ꝙ ꝓpter ista moueret aīus iudicantis. de simo. ꝛ si qōnes. ad fi. sicut ꝛ pro modica re nō dat actio de dolo: q: nō est verisile ꝛc. ff. de dolo. l. i. ꝛ. l. pre. in fi. ꝛ de modico nō est curādū. de cō. di. ij. reuera. alibi nō distinguit īter multū ꝛ modicū. xiiij. q. iij. pleriqꝫ: ꝛ. q. vi. c. vlti. ꝫ. de ap. c. ꝺ appellatiōibus. de si. ex tue. in sti. de rex di. §. gallinarum.

a Propter cāꝫ. i. suadēte vtilitate vel necessitate cāe: vñ nō dꝫ fingere occasionē: vt. ī. seqt siſe. ī. ꝺ in. c. ij. ꝛ h satis vr termīari qꝺ solet q̄ri an si scholari existēti ī studio papa deleget cāꝫ ille possit petere expēsas: lꝫ ille nō sit in domicilio suo sꝫ ex nō est tñ ibi pp cām sed pp studiū: vnde expensas non habebit p hanc lrām: ꝛ de h in Spec. ti. de sala. §. i. ꝟ. si alicui.

b Proficisci. pone exēplū. ꝫ. §. pri. de pscrip. q: indicante.

c Moderatas. nunꝙ minores pōt. ff. mā. si qs. alꝭ ē sub l. iter cās. §. ipēdia. adde. ff. de admi. tuto. cū plures. §. cū tutor. erūt tñ mediocres ꝛ nō delicate. ff. de pig. ac. si seruos ī fi. ad idem de do. ꝛ cōtu. finē: ꝛ. c. primo ꝛ se. de eo q mit. in pos. cū venissent. de sequestra. pos. c. i. ad fi. nec credo cōpensandas vel ducēdas in hoc casu expensas q̄s dñi facturus esset sm qꝺ dicere consueuimus in victore p. l. ff. ad exhibendū. sed ꝛ si. §. i. ff. de peti. here. sed ꝛ si. §. qꝺ aūt. ij. ꝛ. ff. de rei vē. si res: q: dico ꝙ ī ꝓcurationibꝰ his nō deducunt. sic ꝛ eps visitās vel ꝯsecrās ꝓcurationē integrā recipit: ꝛ nil deducit. ꝫ. de simo. cum sit: ꝛ testis ītegre expēsas pcipit. iiij. q. iij. venturis. ꝛ. ī. e. §. pe. alias sequeret interdū ꝙ nil hret: cū īterdū tātidē ꝛ forte plus expendāt in domo ꝓpa: pterea tā cēt dria īter delegatū ꝛ ordinariū q qñ ꝓficiscit expēdit q̄ domi expēsurꝰ erat: vt ī auc. de mā. pn. §. illud. tñ alij ꝯ. Et no. ꝙ lra ista nō distinguit an delegatꝰ hēat bñficia sufficiētia vel nō: vñ dico ꝙ siue abūdet siue si expēsas hēbit cū ꝓficiscit pp cām. lꝫ Host. dixerit delegatos pape peccare si recipiūt expēsas: ex quo hñt sufficiētia bñficia. ꝛ hoc no. ꝫ. ꝺ vi. ꝛ bone. de. cū ab oī. ꝛ ī istis expēsis habet rō nō solū victꝰ sꝫ et vecturarꝫ equorꝫ ꝛ siliuꝫ. Quid dicemus de delegato ordīarij. dic ꝙ si ē delegatꝰ ad vniuersitatē cārꝫ idē qꝺ i ordīario. s. ꝙ nihil hēbit. imo ordinariꝰ ei ꝓuideat. Idē. n. ē ꝯsistoriū. ī. de ap. roma. ꝛ ordinariꝰ ē: vt dixi. ī. de of. vic. lꝫ ad hoc. ꝫ. de of. or. īter cetera. ꝛ ī auc. vt nulli iudi. §. nulli. col. ix. ꝛ ī auc. de mā. pn. §. illud. si sit delegatꝰ ad spālē cām. ꝛ ordinariꝰ ei cām maliciose cōmittit idē. Si nō maliciose vr idē ꝙ in delegato pape sm Inno. q hoc no. ꝫ. de vi. ꝛ bone. de. cū ab oi. sed an pene hēant locum in eo q̄ in delegato pape h exprimunt: vtilis esset declaratio ꝓ eo ꝙ pene nō videntur excedere ꝓpriū casum. de pe. di. i. pene. ī. de reg. iu. in penis. cū suis cōcor.

d Recipere. No. q: non solum exigere ab inuito. sed etiā a volente recipere ꝓhibetur. ad idem. ī. de censi. romana. §. pe.

e Qualitercūqꝫ. no. qr sm leges delegatꝰ habet sportulas. s. duos aureos in prin. ꝛ duos in fi. in auc. de iudi. §. ne aūt. col. vi. ꝛ hoc si cā sit maior centū aureorꝫ: alioqn delegatꝰ et a principe nil hēbit: vt ibi. sm nos nihil vr legato dandū noie sportularꝫ. cū ista lra sic generaliter loquat: ꝛ supra dixit nullum munꝰ vel quicq̄ꝫ aliud. ꝛ facit. ꝫ. de vi. ꝛ ho. de. cum ab omni. ꝛ qꝺ ibi no.

f Excedat. hoc satis. ꝫ. dictum fuerat dum dixerat moderatas.

g Quam ab alia. hoc non hꝫ locū in casu. ī. de iudi. mulieres. cū. n. testē producens illum hēat ꝓcurare: lꝫ ille ꝓ vtraqꝫ parte testet. ī. eo. §. proferendo. a simili in iudice cū ad testē ex cā ꝓficiscit. Itē vbi pars abundat alia nihil hꝫ. Item dico: vt. ī. eo. ver. sed vbi. vnde ibi dicit litigātes ī plurali: ad hoc de elec. cupientes. §. si vero. ver. nisi forsan: ꝛ facit ad idem eadem decre. §. deniqꝫ. ver. vt eo.

h Cōe. facit. ī. §. pri. in fine.

i Utilitas. vel necessitas. no. ista duo paria. ad idem de prebē. exposuisti. ꝛ ibi de hoc: aliqñ non sunt paria. de eo qui mit. in pos. cum venisset. ff. de impen. in re do. fac. l. impense. cum duabus. l. se.

k Occasionem. est si. ī. de iudi. mulieres.

l Notabiliter. nota igitur debet esse paupertas. ad idem. ꝫ. de vsu. cum tu.

m Pauperes. paupertas nō est de genere malorꝫ. xv. q. i. illa in fi. ꝛ no. ꝙ etiā sm leges in hoc casu ordinarius non hꝫ sportulas. in auc. de mā. prin. §. sit tibi col. iij. ꝛ magister in cathedrali ecclesia īstitutus pauperes scholares gratis docet de magi. c. i. ꝛ pp paupertatē due ecclesie vniunt. x. q. iij. vnio. ꝛ pauperibꝰ prouidere dꝫ pretor de aduocatis. ff. de postu. l. i. §. ait pretor.

Assessorem. Delegatus nisi īdulgeat nō assumit assessoreꝫ alꝭ de suo illi ꝓuideat si eget nō suspectū partibus assumet cum moderato salario a partibus soluendo. h. d. Et ponit duo dicta. scōm ibi: Si aūt. Dominicus.

n Ut qñqꝫ. nō hri rōnem de his q̄ raro fiunt. ad idem. ff. de sta. ho. l. non sunt ꝛ. l. vltra. ꝯ. ff. de legi. nam ad ea. Sol. vt no. de despō. impu. lras. in glo. pe.

o Fraudulenter. vel vt partes grauent vel alteram earum: vel ut amicis seruiāt: vel vt lucrū percipiant vel participent: vt. ī. seqt: vel vt seipsos exonerent: qꝺ facere non debent de offi. deleg. pastoralis. in prin.

saꝫ[a] ꝯtigerit extra suū domiciliū ꝓficisci[b] moderatas[c] expēsas recipere[d] ab eisdem ptibus q̄litercunqꝫ[e] psumat. Prouisurus attēte: ꝙ ī ipis expēsis modū nequaquā excedat[f] nec plus ab vna parte q̄ꝫ ab alia[g] exigat cū cōe[h] gerat negociuꝫ utriusqꝫ: qōqꝫ vbi cause sibi ꝯmisse vtilitas[i] uel necessitas ñ exegerit occasionem[k] pp habendas expensas ꝓficiscēdi extra domiciliū non assumat: sed ꝛ vbi notabiliter[l] fuerint paupes[m] litigātes: etiam ꝓ expensis nil ꝓrsus exigat ab eisdem. Assessorem autem vt qñqꝫ[n] faciunt aliqui fraudulenter[o]: nisi eo indigeat[p]: quod cōsciētie[q] relinquatur[r] eiusdem: sibi nequaquaꝫ adiūgat: alioqn[s] de suo proprio ꝓuidere teneatur eidem. Si autem indigeat: ipsum neutri parti suspectuꝫ[t] assumens: ei de cōpetenti[u] salario prouide moderando[x] ab eo faciat a partibus cōmuniter[y] prouideri. Notariū[z] uero uel notarios[ꝛ] in causa sibi comissa scribentes: qui vt plurimū in exigēdo salario metas[ꝯ] rationis excedūt: ut ad ipsius spectat officiū[ꝫ] prudēter[a] refrenet[b]. Nec cū ipsis aut cū assessore pre facto lucruꝫ participet vllo modo. Si qd autē ꝯtra cōstitutionem presenteꝫ receperit[c] ad ipsius restitutionē integrā teneat. Nulla eorū qbꝰ restitutio facienda fuerit remissione[d] ullatenꝰ ꝓfutura eideꝫ.

p Indigeat. q: forte nō est peritus vt cōuenit ad vniuersa puncta cause rimāda. vel q: variis suis negociis vel īfirmitate corporis īpeditur.

q Conscientie. si. de renun. nisi cum pridem in fine.

r Relinquat. p hoc vbū credo ꝙ pars nō possit referre qōnem iudici de legato. s. dicēdo ꝙ assessore nō eget. cū. n. hoc cōscie relinquat ipsius. ergo solus deus h nullus aliꝰ iudex vel cognitor. ꝑterea posito ꝙ summꝰ sit doctor ꝛ parū occupatus: ex quo ꝯscientia sibi hoc dictat pōt assessoreꝫ assumere: vt hic. caueat tñ sibi ne ꝯscia eius improbabilis sit. de simo. per tuas. ij.

s Aliogn. s. si adiuuerit: cum non egeret.

t Suspectum. no. pro suspectis q de facto causis dantur per partes.

u Cōpetenti salario: spe eteniꝫ pmiorꝫ īuitandus ē assessor. C. ꝺ asses. l. i. ꝛ salariuꝫ hre dꝫ. ff. de offi. asses. l. diē functo. dꝫ. n. merces cōstitui ꝓ labore. xij. q. ij. charitatē. nec ꝺ ꝓprio beneficiū qs facere cogit. x. q. ij. ꝑcarie. ꝛ pōt iustuꝫ consilium vendere. xi. q. iij. non lꝫ. adde qꝺ ibi no. ꝛ. xiiij. q. v. non sane de hoc in spe. §. salarium. ver. quid si duobus.

x Moderādo. sm q̄litatē cāe ꝛ partiū cōditionē ꝛ facundiā assessoris. ꝛ loci ꝯsuetudinē: sicut de aduocato dicimꝰ. ff. de var. ꝛ extraordi. cog. l. i.

y Cōiter. q: cōe gerit negociū. ꝫ. §. pri. ꝛ si delegatus morit vel partes concordent: nihilominus assessor salariū statutū hēbit vel habitum non restituet. ff. de offi. asses. l. diem functo. ff. lo. qui operas: ꝛ. l. ex conducto. §. Item si. ff. de var. ꝛ extraor. cog. l. i. §. diuus.

Notarium. Delegatus taxare dꝫ salariū notariorꝫ nec participare dꝫ cū ipsis vel assessoribus in salario. h. d. vsqꝫ ad. §. qs aūt. Primo mādat salariū moderari. Secūdo ꝓhibet iudicem in litteris participare. Do.

z Notariū. quē dꝫ hre delegatꝰ: vt fideliter cūcta iudicij acta conscribat. ꝫ. de ꝓba. qm ꝛ vocat seruꝰ publicus. ī. de vsur. ꝙꝙ. ꝛ priuat ecclesia et laicum hoc offō rōne peccati: vt. ī. de penis felicis. §. i. cum si.

ꝛ Notarios. no. plures notarios assumi ad scribendū in vna cā cuꝫ hoc nō reperiat ꝓhibitū: ꝛ h sit cōcessum. ꝛ facit ad predcā decre. qm.

ꝯ Metas rōnis. ꝛ est istud quasi crimē concussionis rōne officij vltra debitum exigere. i. q. vij. sancimus. C. ad. l. iul. repe. l. vlti.

ꝫ Offm. no. iudicis et delegati ē moderari salaria assessorū ꝛ notariorꝫ quia cum causa sit ei cōmissa ꝛc. de of. delega. ꝑterea. ꝛ est si. de iudi. c. vlti. vnde bene dicebat Guil. in spe. ti. de sala. §. ij. circa fi. ꝙ aut scriptura erat de foro ꝛ iudicialis ꝛ aut extraiudicialis. primo casu puta in exceptionibus replicatiōibꝰ ꝛ similibus scribēdis ad officiū iudicis corā quo agit: et delegati ptinet taliū salariū moderari. ꝛ a grauaminibꝰ partes releuare. de pe. di. i. nemo. ꝛ de of. dele. cum te. ꝛ cūcta q̄ litigatores impediunt emendare. i. q. i. emēdari. de of. dele. c. i. ꝛ tales īprobos exactores punire. C. ꝺ of. prefe. aphri. in noie. vsus si. §. hoc etiā decernimꝰ. moderabitur ergo qd det ꝓ citatione: qd pro termino: qd pro cōtestatiōe: ꝛ sic de singulis: ꝛ in hoc īspiciet cōditioneꝫ psonarꝫ ꝛ cause: ꝛ ꝯsuetudinis fori. ꝛ si sibi videbit p alios fideles notarios faciet hoc taxari. Si vero sit scriptura extraiudicialis: puta īstrumētū venditiōis de qua agit: vel depositi: vel absolutionis: vel silia expediet id p ordinarium loci vel deputatum illi offō: puta p cōsulem tabellionem bonoñ. q si de certo salario nō fuit ꝯuentum inspecta qualitate cause cōditione psone: ꝛ ꝯsuetudine loci taxabit: vel taxari faciet per viros expertos. ff. de var. ꝛ extraordia. cog. l. i. ꝛ de simo. c. i. iij. q. vij. §. tria. ver. apud vrbem.

a Prudenter. ad idem. de accu. qualiter. i.

b Refrenet. alludit vocabulo: ꝛ est si. ꝫ. in proemio compila. Greg. ꝛ. ꝫ. de homici. dilectus.

Si quid autem. Delegatus recipiens aliqd ꝯ ꝓhibitioneꝫ huius. c. tenetur restituere nō obstante dantis remissione. h. d. Prima punit. Secūda penam aggrauat ibi: nulla. Do.

c Recepit. s. a partibꝰ pter esculētū vel poculētuꝫ: vel vltra moderatas expēsas cum ꝓficiscit: vel participādo lucrū cum assessore vel notario.

d Remissione. si. ī. de cēsi. exigit. ad fi. ꝛ in cle. de her. nolētes ver. ꝙ si secus. ꝛ sic est casus vbi dñs rē suā in aliū trāsferre nō pōt qꝺ ē ꝯ regulā q̄ dr. Nihil est tā naturale q̄ꝫ volūtatē dñi volētis rē suā in aliū trāsferre in sti. de re. diui. §. p traditionē. Quid si postq̄ꝫ restituit iudex pars sibi donet: nunqd hoc facere pōt: credo ꝙ sic: q: hic hoc nō prohibetur: sicut nec alia sua bona donare prohibet. Et est rō quare aliud in remissione aliud in donatione: remissio facilius presumitur fraudulenter fieri q̄ꝫ donatio: quia facilius remitteret quis multa q̄ꝫ donaret pauca. sic alꝭ simile.

.ff.ad vell.sed si ego. vbi dicit ꝙ senatusconsultū velleianū mulieri inter cedenti succurrere voluit nō donanti: ideo qꝛ facilius se obligat mulier ꝙ alicui donet: ⁊ hec est causa q̄re ꝓhibet ne pena īteruēiat ī matrimonio ⁊ nō arra: qꝛ facili⁹ ꝓmitteret qs centū noīe pene ꝙ daret decē noīe arre: vt recitari solet. s̄. de spōsali. gēma. hec oīa ītelligo ꝟa eē dūmodo Zetus iste in fraudem non fiat quia tunc nō credo iudices absolutū. ad hoc.ff. de dōna.īter vi.⁊ vxo.si spōsus.§.circa.ff.ad vel leia.ꝙuis.§.si cū essem. ⁊ facit.j̃.ð elec.cōmissa. cū simi.⁊ qð no.xiiij.q. iij.pleriqꝫ.de pulle.ꝙ to.ff.de legi.l.contra. ⁊ qð no. Guil.olim in de cre.de postul. ꝑperādū. Gregor.x.quam hodie non habemus.

Pro ferendo. Delegatus non debet vocare testes nisi q̄n sta tus cā reqrit ⁊ ꝓducente illis admīstrāte expēsas in veniendo stando ⁊ re deundo.h.d. vsqꝫ ad.§. quicqd. Prima pars cā pmissa ꝓhibet idifferen ter testes vocari. Secū da eis ꝓuidet ī expensis ibi. Sed nec. dominic⁹.

a Testimonio: ad qð ne ꝟitas occultet qlibet cōpellit.xiiij.q.ij. ꝙꝙ. de testi.co.ꝓuenit: ⁊ hoc in ciuilib⁹. In crimina libus aūt quid iuris no. eo.ti.dilectorum.

b Laboribus.in eun do ⁊ redeundo.

c Expēsis.no.ꝙ iu dex nō solum parcere dꝫ laboribus ⁊ expēsis par tiū.ut.s̄.de do.⁊ ꝯtu.si nem sed ēt testiū. ut hic.

d Extorqueant. si.s̄. eo.ti.c.ulti.

e Cōditio. ⁊ status: ut si petant sup p̄ncipali li te cōte. ⁊ iurato de calū nia: ⁊ dato termino ad ꝓbandū: ⁊ porrecta intē tione ꝓducentis: tunc testes citentur: vel si petant sup dilatoria ante li.cō te. dato termino per iudicē ad eā ꝓbandā: ⁊ intētione porrecta: ⁊ no. ꝙ si citauerit cōtra hāc formā: citatio nō valet ipso iure.j̃.c.pri.

f A producente.no.ꝙ licet testis iuret dicere veritatē pro vtraqꝫ pte: ⁊ q capitula iuret habes no.ij.q.iiij.nullā: ⁊.s̄.de testi.fraternitatis ī vlti. gl. ⁊ ad hoc teneat.xiiij.q.v.nō sane. ⁊ celat ꝟitatē fit petm̄.j̃.ð cri.fal.c. .i.ti.q.iij.qsqs.tū solus ille q ꝓducit ꝓcurat testē ī ueniēdo stando ⁊ rece dēdo. vt hic: ⁊.iiij.q.iij.§.Itē in criminali.ꝟ. venturus.C.de testi.l.quo niam.C.de appel.l.eos.§.si qs aūt ad hoc concor.j̃.de elec. cū non de ceat.s̄.de vo.⁊ vo.re.magne.

g Expensas.cōsueuerunt aduocati sua dolositate ⁊ īperitia nesciētes ali ter partes iuuare dilatiōes iuris petere ad testes vltramarinos vel ex ꝓ uincijs ꝓducēdos.iij.q.iij.spaciū.vñ poterat iudex si ð malitia p̄sumebat .s.vt id fieret cā ꝓtelandi negociū sacramētū exigere. si sed iurabat: vide bat dāda dilatio. Consueuerāt iudices aliter ꝓuidere s̄m formā decre. de fideiuss.cōstitutus.s.ibi cōmittere receptionē testiū recepta cautione ab illo ꝙ vadat vel mittat ad vidēdū illos iurare.super quo vide qð ibi no. hodie puto melius prouisum per hanc litteram.si.n.diceret pars habeo testes vltra marinos ⁊ iudex dicit paratus sum illos citare ⁊ expectare. de pone salariū pro expensis testis in eundo veniendo: vel stando quod si fa cere nolit causam non differet.

Quicquid. Gesta contra hāc decre.fiunt ipso iure nulla.h.d. Et nō diuiditur. Dominicus.

h Ipso iure.no. igitur ius nouū. qꝛ vt superius dixi in multis capitu lis superioribus valebat olim ꝓcessus si non opponebat exceptio: hodie secus p hāc lrām. qꝛ nullum est exceptionis remediū opportunū.

T Ibi qui. Hec est notabilis decretalis. Et diuiditur qꝛ primo ponit tres casus quibus primus īpetrans est potior quos in fi. moderatur. Secundus casus est ibi: Idem quoqꝫ. Tertius ibi: Quinimo moderatio nem ibi: in predictis. Do.

Pro ferendo quoqꝫ testimonio[a] ꝓtextu cuius aliqui alios fraudulenter interdū a iudicib⁹ vocari procurant: vt eos laboribus[b] et expensis[c] fatigent: aut extorqueāt[d] aliquid ab eisdē nullum vllatenus connocet: nisi quando conditio[e] et status cause requirent. Sed nec tunc nisi a producente[f] cōpetentes vocato pro testimonio veniendo stando ⁊ redeundo faciat ministrari expensas[g]. Quicqd autē cōtra premissa vel eorū aliquod ꝯtigerit attentari sit ipso iure[h] irritum ⁊ inane. Idem.

Sola preuenta p̄sentatio ⁊ receptio in canonicum secundi impetrantis in eadem ecclesia non excludit primum impetrantem a p̄benda vacante tempore sue receptionis vel post vel a vacāte ante suā receptionem vel presentationē: ⁊ si per processum executoris vel interpositionem decreti pro primo ipetrante affecta extiterat nisi dolo uel negligentia excluderetur ab eadem. h.d. Dominicus.

T Ibi qui[i] gratiam in bitturesi. ecclesia ipetrasti a nobis certo[k] executore concesso: qui te in canonicum recipi faceret: ⁊ de prebēda tibi: si qua in eadē ecclesia tunc vacabat: alioquin de vacatura p xime[l]: prouideret[m]: alius similem gratiam post tuam impetrationē obtinens in eadē: licet priusquam tu: suas litteras presentauerit: ⁊ in canonicum sit receptus[n] in prebenda tpe tue receptionis: vel etiam post vacāte: ex quo alteri ante tuā receptionem collata non extitit[o]: anteferri nō debeat. Idē quoqꝫ si ante receptionem[p] tuam in canonicū vacauisset prebenda[q] per processum tui executoris qui ei ad quem p̄bende collatio pertinebat notificauerat[r]: ꝙ eam volebat per huiusmodi ꝓtātem ꝯferre: aut interdixerat ne cōferret eandem: seu illā sue reseruauerat collatōi: p̄sertim[s] cum interpositione decreti affecta: tunc enim tibi ⁊ non alteri dꝫ prebenda huiusmodi assignari. Quinimo si ante receptionem ⁊ p̄sentationem etiam tuā p̄bēda vacauit idē erit censendū: si in huiusmōi gratia tibi facta decretū[t] a nobis fuerat irritū ⁊ inane: quod ꝯtra ipsam contingeret attentari. In predictis[v] itaqꝫ casibus debes in prebendā vacantem potius quā ipetrator vltim⁹ obtinere: dū tamen dolus[x] tibi non posit uel notabilis negligentia[y] imputari. Idem.

Si primo sub ꝯditione ꝓuideri mandatur: ⁊ secundus pure impetrans priusquā veniat ꝯditio a papa vel executore suo canonicatū obtineat in assecutione prebēde p̄mo prefertur. hoc dicit Joannes andree.

S I pro te alicui[z] directa fuerint scripta[⁊] nr̄a: vt tibi de canoni

i Tibi qui: qꝛ decre. est aliquātulū obscure dictata. vide casū lrālē. Ego īpetraui gratiā in ecclesia bonoñ. dato executore mihi p papā vt faceret me recipi ī canonicum bonoñ. ⁊ prouideret mihi de p̄bēda si qua tūc vacabat vel de ꝓxīo vacatura. ticius a papa ipetrauit secūdo loco eādē vel cōsimilē gratiā in ipsa ecclesia bonoñ. tū preuenit me in p̄sentatiōe litterarū ⁊ recept⁹ fuit in canonicū: tertio loco ego lrās meas presentaui ⁊ auctoritate ipsarū recept⁹ fui in canonicū boñ. ⁊ tpe receptiōis mee vacabat p̄bēda: vel postea vacauit: q̄rit cui debeat vel deferat: an mihi p̄io impetranti scdo p̄sentāti ⁊ scdo receptori an illi ticio scdo īpetrāti p̄mo p̄sentāti ⁊ p̄us recepto. Respōdet ꝙ mihi ⁊ non illi debet ex quo illi añ p̄sentationē meā nō erat collata. Scdo q̄rit: pone retēto eodē themate: ꝙ ante receptōnē meā vacauit p̄bēda: ⁊ executor me⁹ notificauit aut interdixit seu reseruauit: ⁊ forte decretū apposuit: cui debebit: an mihi p̄ri⁹ īpetrāti scdo p̄sentāti an illi scdo ipetrāti p̄us p̄sentāti priusqꝫ recepto. Rñdet ꝙ mihi. Tertio q̄rit retētis eisdē terminis. post p̄sentationē ⁊ receptionē ticij añ p̄sentatiōnē meā vacauerat prebēda: sꝫ ī litteris meis erat clausula decreti: q̄rit cui debeat: respōdet ꝙ mihi h ꝟa si dol⁹ vel notabilis negligentia mihi prius impetranti īputari non pōt. h.d.

k Certo. Executor enī dꝫ eē certus vt notat h lr̄a: hꝫ enī de legatā qð pꝫ: qꝛ ipius materia in illo titulo ponit.j̃.de offi.dele.si sup.sicut de ꝯseruatore dicim⁹.e.ti.c.i.⁊ vlt. Sꝫ delegatus dꝫ eē cert⁹.s̄.e.ad hoc. sicut ⁊ arbiter ⁊ tutor.s̄.de arbi.innotuit.ff.de testa.tuto.l.tutor īcert⁹. g ⁊ huiusmodi executor ⁊ propter hoc dixit certo.

l Proxime: hoc ītelligit.ff. de ver.obli.l.cū q calēdis: nisi aliud diceret in lr̄is expsse vel tacite. puta quā dixerit acceptādā.j̃.de cōces.p̄ben.c.i. ⁊ ītelligit hec clausula ⁊ precedēs ð prebenda nulli alij de iure debita: cum talis ꝯcessio sine alterius preiudicio fieri debeat.s̄.e.ꝙuis: ⁊.j̃.de preben.cum in ecclesia: ⁊.c.si postꝙ. hec vera. nisi aliud diceretur. puta quia haberet prerogatiuā.j̃.de conces.preben.c.pe.

m Prouideret. nō dixit compelleret: ⁊ ita alius est casus decre.j̃.de ꝯces.preben.si soli.de hac tamen materia distingue ⁊ subdistingue: vt ibi plene dixi.

n Receptus. videbat ꝙ s̄m cōēm lec. illius decre. caplm sancte crucis.s̄.e.tit.q̄ hēbat ꝙ illud p̄us ibi positū eēt aduerbiū: ⁊ ꝙ ille p̄us p̄sentās dēbat ꝯseq p̄bendā: sꝫ absurdū erat ꝙ iste scdos p̄currēdo lederet ius p̄mi: vt h: ⁊.j̃.ð p̄bē.cū cui. vbi de hoc.

o Extitit. ergo si prius erat alteri collata secus: qð itelligas verū cum determinatione sequentium: sed hoc non haberet locum si canonicatus prius ei collatus fuisset: vt.j̃.de preben.cum cui: ⁊.c.si postꝙ.

p Añ receptionē: ⁊ post p̄sentationē: vt bñ ꝓcedat casus.s.qð.j̃.dr de notificatōe ⁊c. ⁊ ut differat a seqnti.

q Prebēda. tolle qð ē.j̃. affecta p ꝓcessū ⁊c.

r Notificauerat. sꝫ ad qd necessaria ē notificatio: cū sufficiat p̄sentatio: vt.j̃. de cōces.p̄bē.si caplo.so. sufficit p̄sentatio facta ei ad quē spectat collatio: ut ibi sꝫ nō executori: ut h. ⁊ iō dr ibi caplo ipsi factā.

s Presertim.i.maxime.

t Decretū. decretū ergo pape afficit etiā ignorantes.j̃.de cōces.p̄ben.c.i.

u Predictis.s.quādo p̄bēda vacaret tpe receptionis vel post: sed primus iā erat receptus: licet secūdo: vel quādo primus nōdum erat receptus: sed executor saltem notificauerat. vel q̄n p̄mus nōdū p̄sentauerat: sꝫ ī lr̄is eius erat decretū.

x Dolus.j̃.de renun.c.ij.

y Negligētia.j̃.de p̄ben.si clericus.

S I pro te. Non pōt cōgrue diuidi: qꝛ cōstructus pēdet vsqꝫ ad finē ter. loco tamē diuisionis pōt sic ostēdi qd faciat: nā Primo ponit grām ꝯditionalē vni⁹. Scdo purā alteri⁹. Tertio euētū ꝯditionis ⁊ grē. Quarto dubiū d.f finit. Scda ibi: ⁊ alter. Tertia ibi licet. Quarta ibi: in prebenda. Do.

z Alicui.executori: ⁊ eadē rōne idē credo si scriptū fuisset ipsi caplo: ut possent si vellēt ap̄lica auctoritate recipe aliquē in canonicū ⁊ fratrē: vt.s̄.e.cū aliqbus: qꝛ omne ius īpetrantis fertur ad diem ꝯditionis: secundus igitur primo canonicatum obtinuit: preferri ergo debet.j̃.c.priori.

⁊ Scripta nr̄a.p huius tenoris vel filis scripta ecclesiā non puto grauatā: ita

ꝙ locū hēat decre.§.e.lřis:⁊.c.mādatū:⁊.c.abbate:⁊.ꝭ.c.pri.ī fi.rō: qꝛ ꝑ hoc mandatū nō grauanť:sed eoꝝ voluntati relinquunť:⁊ aliud ē pmittere:⁊ aliud pcipere.iij.di.oīs aūt ler.xiiij.q.i.qō pcipiť.§.de arbi.cū olim.ff.mā.l.ij.in fi.

a ¶ Si ad id.cōditio fuit:⁊ ad hui⁹ cōditiōis tpꝰ mādatum referť ⁊ decretum:si qō ibi erat insertū.vt in cle.de ꝯcef.pbē.cū ei quē.i.rñso.⁊ est fi.§.de appel.ꝑte rea de vo.⁊ vo.re.lꝫ.ver.scitu rus.⁊ de cōdi.ap.sup eo.isti.ō ver.obli.§.ex cōditionali:⁊.ff. qui poti.in pig.ha.l.potior.i.rñso.lꝫ sit ꝯ.e.l.ij.Rñ.⁊.ff.de peri.⁊ cōmo.rei vē.ꝙ si pēdē te.vbi dies cōditiōis trahiť ad diē obligatōis:ſꝫ ibi nō erat in ptāte ꝯfētis pmo sub ꝯditiōe ꝯ ctū ꝯditionalē postea pure ꝯfē do reuocare:ſꝫ h secus:qꝛ ī potestate pape cōcedētis erat ꝯditionalē gratiā ēt in totū tollere si voluisset.ꝭ.de concef.pbē.c.pe.⁊ vltimo.

lectam ⁊ ad missam per papam vel per confessionē patris alterius poterit apparere:⁊ facit.§.de resti.spo.cū ad sedē:⁊.ꝭ.de confes.c.i.

s ¶ Quis pmo.qꝛ si de hoc appareret ei debereť.§.e.tibi.ꝭ.de pben.ex cui:⁊.c.si postꝙ. t ¶ Cui.soli:vt.ꝭ.sequitur.

u ¶ In prebenda tunc vel postea vacante.

b ¶ Epi ⁊ capituli:ad quos de iure cōmuni ptinet canonicorū receptio.de cōces.pbē.postulasti.de his q̄ fi.a pla.nouit.⁊.c. q̄to.de elec.cum ecclesia.⁊ ibi de hoc.⁊ tūc debēt absentes canonici vocari q sunt ī loco:vñ ad electionē epi forēt vocādi.ꝭ.ō pbē.cū ī eccřijs:nisi eēt ꝯsuetudo in ꝯriū vt ibi:de ꝯsuetudine aūt vł puilegio īterduꝫ ptiner ad alteꝝ tm̄ pdicta receptio vt.ꝭ.ne se.va.c.vno.de reg.c.vl.⁊ ītelligo ꝯsentire capituluꝫ si ꝯsentit maior ipsius pars in hoc casu:arg.ꝭ.c.proximo cuꝫ suis concor.

c ¶ Assensus.pone mortu⁹ est eps vł īpeditus.ita ꝙ ꝯsentire nō pōt ⁊ canonici cū eo:nunqd executor statim poterit cōferre videtur ꝙ sic:ar.ꝭ.ne se.va.c.vno.in fi.ad hoc.§.e.si gratiose.ſꝫ ꝯriuꝫ credo.h.n.sub certa forma tradita est executori ptās:quā trāsgredi nō poterit.ꝭ.de preben.cui de nō:⁊ sub ꝯditiōe qua nō existēte cessat ipsius ptās:⁊ aliud est cōsiliuꝫ teneri requirere vt ibi:⁊ aliud assensum vt h.⁊ facit.§.de arbi.cū olim.⁊ decre.ne se.vacan.c.vno.loquiť in casu illo cū ad illum ptinet electio quā facere hꝫ cū ꝯsilio epi:hic aūt non ptinet ꝓuisio nisi a die cōditionis.Item ibi loquiť de beneficio iam vacante.vbi periculum est in mora:vt ibi:hic aūt nullum piculum.

catu ⁊ prebenda ecclesie bittureñ.si ad id[a] accederet epi[b] ⁊ capli ecclesie plibate assensus[c] auctoritate[d] apostolica prouideret:⁊ alter postmodū[e] ipetrās q ex collatōe apostolice sedis[f] vel executoris super hoc deputati ꝓuisiōe[g] pusquā epi ⁊ capli pdictorū assensus ad ꝓuisionē tibi accederet faciendā[h]:canonicatum obtinuit bittureñ.lꝫ tu[i] iteruenīēte postea pdictorū[k] assensu dci poris mādati auctoritate ī canonicū ipsius ecclesie sis recept⁹ ī pbēda vacā te[l] tibi merito[m] anteferť. I Dem.

¶ Hec ē solēnis decre.⁊ per Ioan.an.subtiliter glosata:⁊ pōt sic ſꝫ cū summari.Si inter duos ipetrātes non apparet poritas hec decr.duo mēbra distiguit ⁊ ī scō subdistiguit.h.d.Et partes patēt ſm Ioan.an.licet glo.i.latius summat.

Duob⁹[n] sup ꝓuisione simili[o] si bi faciēda ī eadē[p] ecclesia litteras a nobis[q] obtinentib⁹ vna die certis eis executoribus dputatis: si ñ appeat[r] qs pmo[s] ipetrauēit ex eis dē:is coꝝ cui[t] canonicatū ꝯtulim⁹ ē ī pbēda[u] preferēdus alteri q a nobis canonicatū nō extitit assecut⁹:licet pusꝙ alius eis ad quos spectat canonicorū receptio collatio pbēdaruꝫ:suas psentauerit lřas:⁊ ab eis ī canonicū sit recept⁹[y]. Si vero neutri eorū vel vtriqꝫ canonicatū ꝯtulim⁹:tunc ex quo ī gřa sunt eq̄les:is q pmo[z] psitauerit erit potior in pbēda. ¶ Qō si forsan ambo simul ī psentādo ꝯcurrāt[τ].hi ad q̄s vł pmittiť spectat[?] canonicoꝝ receptio ⁊ collatio[ꝫ] pbendaꝝ: vel eoꝝ maior[a] pars ex eis alterum quē voluerint[b] eligere[c] teneātur[d] : quo electo alius oīno[e] careat ipetratis : nisi ex tenore lřarum ipsi⁹[f] expresse[g] apparet: ꝙ vtriqꝫ[h] ipsorū volueri mus[i] prouidere. I Dem.

¶ Omnes indulgentie concesse a bonifacio vel suis predecessorib⁹ clericis de percipiendis perpetuo fructibus suorum beneficiorum in absentia sunt reuocate ⁊ ꝓfitetur papa se illas in posterum non daturum. Joan.an.

Quia per ambitiosam impor

x ¶ Spectat.de communi vel speciali iure:vt dixi.§.c.pri.

y ¶ Recept⁹.nō ğ ī hoc casu īspiciť psentatio vel receptio.§.c.tibi.⁊ subaudi hic:⁊ alter oīno careat īpetratis:nisi ⁊c. vt ī fi.⁊ ita subaudias etiaꝫ in ver.sequenti.

z ¶ Primo psentauerit no.ğ casuꝫ ī quo stať bone die presentatiōi ī lřis ad beneficia: cōcordat in litteris de iusticia.§.de ap pel.vt debitus.

τ ¶ Cōcurrāt.no.qꝛ primo inspiciť ineq̄litas in data:demū ī psentatiōe ſꝫ si oīa sūt paria: tūc locus ē gratificandi: ⁊ faē pro opinione Hoff.no.§.de iudeis.c.i.⁊ ꝯcor.ad hoc.ff.loca.in naue.in fi.ff.ad syl.si c̨ᵃs ī grani.§.cū oēs.§.de iurepa.cū aūt.ī fi.Et no.ꝑ so.Ro.Hoffre.⁊ Ber.no.in dicta decre.cū aūt .s.ꝙ tūc demū locus est gratificationi: q̄ñ qs sit in iure potior dubitať.

? ¶ Spectat.expōe vt.§.

ꝫ ¶ Collatio.prebendarum.ad quam vocandi sunt absentes.quod dic vt.ꝭ.de preben.cum in ecclesijs.Jo.an.

d ¶ Auctoritate apostolica.pfereretur ergo omnib⁹ prius receptis auctoritate inferiorum.ꝭ.de pben.hi qui.

e ¶ Postmodum.vnde posterior videbatur in iure sicut fuit in tempore.ꝭ.ō regu.iu.qui prior cū suis cōcor.quod nō est verū:ratio.ꝭ.patebit.

f ¶ Apostolice sedis.bene dicit qꝛ secus de inferioribus:qꝛ si auctoritate alterius inferioris receptus esset preferetur iste etiam post receptus auctoritate pape.ꝭ.ō preben.hi qui.⁊ sic prodest scire quod dicitur.§.eo.cū aliquibus.

g ¶ Prouisione:qꝛ datus erat ad ꝓmouendū.secus si ad cōpellendum tātuꝫ:qꝛ tunc ꝓuidere non posset.ꝭ.de cōces.preben.si soli.

h ¶ Faciendaꝫ: quod si post consensum habitum impetrasset tunc secus.ad hoc.§.c.pri.in principio.

i ¶ Tu.primo impetrans.

k ¶ Predictorū.episcopi ⁊ capituli.

l ¶ Vacante.quandocunqꝫ.

m ¶ Merito.qꝛ lꝫ ille posterior fuerit in īpetratione:tm̄ fuit prior in iure:mandatum enim ꝯditionale ante ꝯditionē existētē cōsensum nō hꝫ:sicut nec mřimoniū ꝯditionale.vñ nec ex ipso oriť publice honestatis iusticia.ꝭ.de spon.c.i.in fi.

Duobus. Si ex duob⁹ impetrātib⁹ sup simili ꝓuisione nō apparet quis pmo si solū alteri collatus sit canonicatus a papa:ille pferť alteri etiaꝫ pus psentanti ⁊ pmo recepto. Si aūt vtriqꝫ vel neutri est collat⁹,aut alter psentādo pueniť:aut ambo ꝯcurrūt: si alter pueniť:ille pferť:si ambo ꝯcurrūt ille vel illi ipoꝝ maior ps ad quos collatio ⁊ receptio spectat alteꝝ teneňť eligere:⁊ ille sol⁹ admitteť vel alteri pferť:nisi papa vtriqꝫ voluerit ꝓuideri.⁊ faē decre.ista ī ar.ad qōnē de his q ꝓducūt duo testā:⁊ nō appet qō sit pmū ⁊ vterqꝫ īse⁽ᵗ⁾idū se dicit hrdē ⁊ ī possessione mittēdū:q̄ qō no.C.de edi.di.adri.tol.l.edcō.ī glo.illa mitti. Jo.an.

n ¶ Duob⁹.idē si trib⁹ vel plurib⁹.cū eadē rō sit vtrobiqꝫ.

o ¶ Simi.qꝛ vterqꝫ īpetrauit sibi ꝓuidere de canonicatu ⁊ pbēda ītegra. Si aūt īpetratio eēt dissimilis.puta qꝛ vn⁹ īpetraret sup dignitate:alter sup canonicatu vel vn⁹ ad pbēdā ītegrā:alter ad dimidiā tūc qō dř h locū nō hꝫ.qꝛ si vacat ītegra dabiť ei q integrā:si dimidia ei q dimidiā īpetrauit.nec aliud fieri pōt.ꝭ.de preben.cui de non.vel pone dissimilem:vt.§.c.pri.

p ¶ In eadem ecclesia:qꝛ de diuersis non esset questio.

q ¶ A nob.si aūt vn⁹ a papa alť ab ordinario.tene qō hēs.ꝭ.de pbē.si a se.ap.

r ¶ Si nō appeat.sic.ꝭ.de pbē.si a sede.⁊ dico apparere posse p ipsas lřas:puta si diceret in eis:data die tali añ tertiā:in alijs diceret post vespas.ſꝫ hoc nō ē in vsu:pōt ēt apparere p testes p quos ꝓbare poterit suā petitionē pmo eadem die

a ¶ Maior pars.videť enim a toto capitulo factum qō fit a maiori parte.lvi.di.aplica.de elec.cū īter ca.in pñ.de his q̄ fi.a maio.par.ca.c.i.ff.ad municipa.quod maior.

b ¶ Voluerint.datur ergo eis optio.

c ¶ Eligere.nec in ipsi⁹ electi preiudicium poterunt postea variare:ad h de elec.publicato.ꝭ.de postula.prela.c.vno in fi.⁊.ꝭ.de regu.iuris mutare.cum suis concor.⁊ probatur hoc satis per litteram que statim sequiť:⁊ facit ad id quod dixi.§.e.gratia. Jo.an.

d ¶ Teneanť.nō teneňť alterū eligere de necessitate:sed nō certū:vñ non dať eis optio vt eligant vel nō eligāt sed ut alterum eligāt. Sed pone nolunt eligere:vel pari numero discordant in eligēdo qd erit.credo agendū corā superiore vt eos ad eligēdū cōpellat infra certū tpꝰ:vel ad ꝯcordādū qō si nō fecerint:credo ꝙ supior ipse possit eligere.ad hoc.ix.q.iij.cum simus de sup.ne.pla.p totū.ꝭ.ti.pri.c.vlti.ꝭ.de resti.spol.frequens.ꝭ.de pben.si tibi:⁊.ꝭ.de elec.ꝙ sit.ff.de lē.i.huiusmodi.§.fin.C.de inge.ma.diffamari.cū si.⁊.§.de iurepa.nullus cū si.sicut igiť ad supiorē p lapsuꝫ tpis deuoluitur potestas eligendi.de cōces.pbē.c.ij.ita ex eoꝝ negligētia puto ꝙ hic deuoluetur potestas preeligendi de qua hic loquitur.

e ¶ Omnino.vt nec pbēda illa nec sequēs nec canonicatus ēt sibi debeať.

f ¶ Ipsius.non electi.

g ¶ Expresse.qꝛ in ipsis litteris apposita erat clausula.non ob.si pro alio scripsimus qui huiusmodi gratiam ⁊c.vel non ob.si per nos fuerit ecclesia vestra grauata vel similis clausula. Et no.ꝙ dicit expresse.⁊ ē simile.§.e.cum aliquibus:⁊.c.susceptū:⁊.ꝭ.de preben.si motu.p hunt quteꝫ ter.approbatā dico opi.Ber.no.§.eo.ti.mādatū.⁊ reprobatur opi.Hōf.in summa huius ti.ante mediū.⁊ Inno.⁊ Cōpo.§.eo:capitulum.qui dixerunt ꝙ licet ecclesia grauata fuerit in receptione primi: nihilōminus tenetur scōm recipere:nisi in litteris ꝯtinereref:nisi pro alio ⁊c.sed Ber.ꝯtra dicens ꝙ scōm recipere nō tenereť:qꝛ in litteris intelligiť pdicta clausula nisi ꝓ alio ⁊c.⁊ hoc verū nisi in ipsius litteris diceretur.nō ob.si pro alio ⁊c.⁊ hanc opi.Ber.approbat stilus curie.⁊ finis istius decre. Hostien.distinguebat an primo receptus esset sub expectatione pbende nec ne.in pmo casu non valerent littere pro secūdo sine clausula.nō ob.in secūdo sic.⁊ ita no.decre.mandatū.§.eo.ti.cōtra quam opinionem facit ipsa decre.mandatum.sed ibi erat clausula.si pro alio.

h ¶ Vtriqꝫ.electo:⁊ non electo.

i ¶ Voluerimus.statur enim tunc voluntati.§.e.susceptum.

Quia. Primo ponit cām īpulsiuā ⁊ finalē huius constōnis. Scōa ibi: Nos volētes statuit pmo de pteritis.scōo de futuris ibi: ⁊ caruꝫ Do. Potuit ortū hūisse a decre.§.de cle.nō residentib⁹ cū ad h. Jo.an.

a ¶ Importunitatē. ꝑpter quam princeps sepe non cōcedenda cōcedit: vt hic vides. C. de pe. bo. subla. l. i. li. x. ꝭ. de pur. ca. cū in iuuentute. j. de re li. vo. c. i. j. de ꝓcess. pben. detestanda. ⁊ iō locum hꝫ ipsoꝝ reuocatio ut hic .xxv. q. ix. sniam de re iudi. cū olim. ⁊ no. ꝙ dixit ambitiosam: qꝛ est importunitas ambitiosa ut hic: ut cū petitꝭ quod tendit ad noxam. Est ⁊ non ambitiosa. vt cū importune opportune petitꝭ: quod est precibꝰ impetrandus de pe. dis. i. importuna c. di. c. palium. j. de ap. c. ab eo cum si.

b ¶ Perpetuas. i. donec vixerint. sic. j. de ca. mo. c. i. ff. p so. l. i. ⁊ facit qō dixi. ꝭ. eo. si gratiose. tpales ergo puta vsqꝫ ad qnquēniū vel simile tps reuocate nō sūt sed quid dices si cōcessa fuit indulgētia q̄ posset ēē ppetua puta donec erit i seruitio talꝭ principis: vel similis: dicūt quidā talē indulgētiam nō reuocatā: qꝛ ꝙ nō expsse ñ mutatꝭ ⁊c. C. de appel. precipimus. sꝫ cōtrariū credo ⁊ puto hic casum: nō nesi habeo indulgentiā donec in scholis fuero. dicitur hec perpetua: ⁊ sufficit ꝙ indulgētia possit esse ppetua. ff. de con di. inde. l. sufficit. ⁊ quod no. de solu. c. vl. in glo. i. in fi. Jo.

c ¶ Multis. reuocari ergo debebat: qꝛ tendebat ad noxam. ꝭ. de de. ci. ex multiplici. suggesti. ⁊ facit ad hunc casuꝫ. ꝭ. de cle. non resi. cū ad hoc sint. Jo. an.

tunitatem[a] petentiū tāꝫ nos q̄ꝫ non nulli predecessores nostri ro. pon. indulgentias ppetuas[b] multis[c] concessimus de percipiēdis fructibꝰ[d] beneficiorum suoꝝ[e] distributionibus[f] quotidiānis dūtaxat exceptis[g] siue in scholis[h] essent siue in ecclesiarum suarū altera[i] residerent: aut in romana[k] curia morā traherēt seu alio[l] certo loco: vel etiam vbicūqꝫ[m] ex quo insolētie oriunꝭ vagandi[n] ⁊ dissolutionis[o] pparatꝭ materia minuitur cultꝰ diuinus quē desideramꝰ augeri[p] ⁊ officiū plerūqꝫ ꝑpter qō beneficium ecclesiasticum datꝭ[q] omittitur. ¶ Nos volētes emēdare[r] pterita: ⁊ q̄ꝫtum[s] possumus aduersus futura cauere[t] oēs huiōi ⁊ similes indulgentias[v] psonis nō ecclesijs vel dignitatibus[x] datas penitus reuocamꝰ. ¶ Et earū[y] cōcessionem nřis volumus exulare temporibus[z] qōqꝫ nobis licere nō patimur: nřis successoribꝰ iudicamꝰ[⁊].

Rubrica De consuetudine.

Boni. octauus.

¶ Pretextu ꝯsuetudis et iurate uel q̄ꝫtocunqꝫ tpe obseruate nō ptqs nisi vnicū psonatū dignitatē vel aliud ppetuū offiū simul cuꝫ canonia ⁊ prebēda in aliq̄ ecclesia absqꝫ dispensatione se. ap. obtinere vel iā obtenta tenere: ⁊ contra presumptū irritum est omnino. Joan. an.

C Onsuetudineꝫ quā in vřa ecclesia seruatam asseritis tāto tpe ꝙ in ꝯtrium memoria non existit[ꝫ]: videlꝫ ꝙ ipsius ecclesie canonici duos personatus aut duas dignitates vel ppōsituras[ꝝ] seu administrationes aut duo officia[a] vel eorum alterꝫ[b] cū reliquo insimul ⁊ prebēdā possint i ea[c] licite[d] absqꝫ dispēsatiōe se. apo.[e] obtinere corruptelā cum sacris sit inimica canonibus[f]: ⁊ de ambitionis[g] radice pcesserit: merito reputātes eam auctoritate apo. reprobamꝰ. vosqꝫ ad ipsiꝰ obseruantiā et si iuramento[h] firmata extiterit: cū iuramētū iniqtatis uinculū[i] nō existat: decernimꝰ ñ teneri. ¶ Statuētes: vt cū vnuꝫ offiñ[k] vix digne valeat aliqs adiplere: nulli liceat decetero nisi vnicum[l] psonatū vel dignitatem aut ppōsiturā siue administrationē vel officiū perpetuꝫ: quocūqꝫ[m] noīe censeantur cum prebenda insimul: absqꝫ dispensatione dicte sedis in eadem ecclesia obtinere vel iam obtenta[n]

impatoꝛ. Non erubescimus si quid melius hoꝝ que prius ipsi diximus adinueniamus competentem prioribus imponere correctionē: ne ab alijs corrigi expectemus: ad idem de accu. qualiter ⁊ quando. i.

s ¶ Quantum possumus. si. ꝭ. in proemio huius li.

t ¶ Cauere. nota futura preca[u]enda. xxiij. di. in noīe dñi. de pecu. c. i. de ser. nō ordi. ca. i. ⁊ exēpla pñia ⁊c. lxxxij di. plurimos. ff. loca. si qs donum. §. i. Jo. an.

u ¶ Indulgentias. ppetuas. s. nā de his. ꝭ. dixerat.

x ¶ Uel dignitatibꝰ. si ergo dignitati vel ecclesie datum esset tale priuilegiū. per hāc decre. reuocatū nō est: ⁊ potuit ēē rō qꝛ nō tantus fauor psonis debetꝭ sicut dignitatibꝰ vel ecclesijs: de elec. cum nobis olim. i. fi. cum si.

y ¶ Et earum. puidit hucusqꝫ circa preterita nunc cauet circa futura.

z ¶ Temporibus. Quid si tales indulgentias de nouo concedat ualent: qꝛ non potuit sibi legem imponere a qua sibi nō liceret recedere: ad hoc. ff. de lega. iij. l. si quis in pri. ff. p so. cū duobꝰ. §. papinianꝰ. in fi. ⁊ primam ꝯstōnem tollit per secundā lꝫ de ipa nō faciat mētionē. ꝭ. eo. ti. pri. licet.

⁊ ¶ Judicamus. si. C. de legi. digna vox. iudicare potuit: sed non legem imponere: qꝛ par in parem nō habꝫ imperium. ꝭ. de elec. innotuit. cum suis concordan.

C Onsuetudinem. Prima pars dānat consuetudinem decernēs illam et si iurata fuerit non seruari vtriusqꝫ dicti reddens rōneꝫ. secūda statuit ipsiꝰ ꝯsuetudinis cōtrariū qō ad pterita extendit ⁊ decretum apponit. scōa ibi: statuētes. Do.

d ¶ Fructibus. qui de iure cōi tantum residentibus dari debent. ꝭ. de cle. non residen. per totum: de consuetudine tñ pōt induci contrarium vel de speciali statuto. ꝭ. de consti. cum omnes.

e ¶ Beneficioꝝ suoꝝ. pretextu huiꝰ indulgētie q̄ ambitiosa est: fructus solū illoꝝ bñficioꝝ q̄ canonice obtinēt poterūt pcipere. ꝭ. e. si gratiose. §. vlti.

f ¶ Distributiōibꝰ. q̄ interdū manualia bñficia: interdū victualia nūcupanꝭ. de cle. nō resi. decetero. j. e. li. ⁊ ti. c. vno. ⁊. ꝭ. de pbē. lꝫ. Jo. an.

g ¶ Exceptis. ista nō danꝭ et studētibꝰ in theologia. ꝭ. ō pben. lꝫ. nec his qui sunt in seruitio epi vel dñi pape. de cle. nō resi. decetero. ⁊. c. cuꝫ dilectus: vt ibi no. nec debent he distributiones dari et psentibus qui diuinis nō intersunt officijs: nec valet consuetudo in contrarium: ⁊ qui percipiūt ad restōnem tenenꝭ. j. de cle. non resi. c. vno.

h ¶ In scholis essent: vt legendi ⁊ pfitendi eis opportunitas ꝯcedaꝭ in honorē ⁊ augmētū vniuersalis ecclesie que viris litteratis pmaxime noscitꝭ indigere. ꝭ. de magi. c. i. ⁊ p totū. ⁊. j. de elec. cū ex eo. ⁊ nō solū papa. sed et inferiores prelati dant clerico licentiaꝫ se ob has causas absentandi: ⁊ hoc videtur hic intelligere de epis: vt no. de cle. non resi. inter quattuor. Inno. ⁊ Hosti. intelligūt hoc et de inferioribꝰ prelatis. p decre. eo. ti. relatum. ibi prelatoꝝ suoꝝ ⁊c. dispensationem autē de qua loquitur decre. de elec. cum ex eo. dico ꝙ soli epi ⁊ ipsoꝝ supiores facere possunt: cum de eis solis caueaꝭ ibidem ⁊ ibi dicam.

i ¶ Altera. cum eas obtinent ex dispensatiōe: vel sunt tales ecclesie que simul possint de iure teneri. qō dic vt dixi. ꝭ. e. gratia. Jo. an.

k ¶ Romana curia. que hodie hꝫ pnilegia studij: vt. j. de pui. c. ij. p quā decre. et vꝭ ꝙ hi qui sunt in studio de iure cōi possent pcipe fructus suoruꝫ beneficioꝝ: qō nō est dandꝭ. sed illud intellige: vt ibi dicam. Jo. an.

l ¶ Alio certo loco. puta qꝛ in īdulgentia dicitꝭ ꝙ ppetuo: donec in domicilio suo habitauerint: fructus percipere possint.

m ¶ Ubicunqꝫ. qꝛ sic generaliter se hꝫ indulgentia. Jo. an.

n ¶ Uagandi. qō facere nō debent clerici. xli. di. clericum. ⁊ p horam ab ecclesia non debēt abesse: vt. xcij. di. c. vlti.

o ¶ Dissolutiōis. q̄ moribꝰ ⁊ habitu ēē i clericis āputāda. xxiiij. di. q epꝯ: ⁊. c. se. xxi. q. iiij. c. i. ⁊ p totū de vi. ⁊ ho. de. clerici. ⁊. j. de pbē. cū singula.

p ¶ Augeri. ꝭ. de consti. c. pe.

q ¶ Datꝭ. vñ puatus officio ⁊ beneficio puatus itelligiꝭ cū sit eius sequela. lxxxi. di. cos: ⁊. c. si qs sacerdotum. xxxij. di. pter hec. ⁊ ibi ō hoc: ⁊. ꝭ. ō cleri. ex. mi. latores. de ap. pastoralis cū si. Jo. an.

r ¶ Emēdare. xxxv. q. ix. sniam de re iudi. cum olim. xxij. q. iij. magne de ep. cum cessante. de sen. excō. sacro. ⁊ in auc. de nup. circa prin. colla. i. ibi

ꝫ ¶ Non existit. si. ꝭ. de vb. sig. sup quibusdā ⁊ si consuetudo ista alias legitima fuisset: nō esset necesse in ea titulum ostēdere. j. de pscrip. c. i. videtur enim ꝯsuetudo talis ius īducere. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. i. Sed cum consuetudo talis corruptela sit: longitudo tanti tēporis non pdest. ⁊ est. si. j. c. pri.

ꝝ ¶ Prepositurās. certa dignitas in ecclesia. licet alias omnes qui psunt ppositi dicantur. ꝭ. de vb. sig. quāuis.

a ¶ Officia. ppetua: vt. j. sequitur.

b ¶ Alterum cum reliquo. i. dignitate cū psonatu vel ppositura vel admīstratione: vel officio ppetuo insimul cū pbēda prout statim sequitur.

c ¶ In ea. eadem ecclesia. d ¶ Licite. xxij. q. ij. faciat.

e ¶ Sedis apo. Nota casum quo solus papa dispensat: duos similes habes. j. de pben. cum singula.

f ¶ Canonibus. lxx. di. sanctorum de conces. preben. litteras. ⁊ hoc idem dicebat ꝯstitutio vrbani que incipiebat prouisionis vnde tracta fuit decre. ista.

g ¶ Ambitionis. ꝭ. de pben. quia in tantum. de elec. dudum. ij.

h ¶ Juramento. speciali vel generali non curo: qꝛ si specialiter iuraret hanc consuetudinem expresse seruare: fuit iuramentum temerariū ⁊ non seruandum: ⁊ ō eo quod iurauit: posset ⁊ deberet imponi penitentia. de iureiurando. sicut si generaliter iurauit se seruaturū consuetudines ipsius ecclesie. iuramētum istud ad possibilia ⁊ licita tantum extenditur: vt. j. de iureiur. c. i. Jo. an.

i ¶ Uinculum. i. vinculans. vel obligans in iniquitate. concor. xxij. q. iiij. inter cetera. ꝭ. de iureiuran. quāto. ⁊. j. de iureiuran. c. i. Jo. an.

k ¶ Unū offiñ. cōcor. lxxxix. di. singula. ꝭ. de hꝭ. cū ex iniūcto. ⁊. j. ō pbē. cū singula. q̄ ponit similē casuꝫ. ⁊ ē silis. ꝭ. de cele. mis. referēte. de ꝯse. di. i. sufficit.

l ¶ Nisi vnicum. ergo videtꝭ ꝙ de dispēsatione inferioris a papa vnicum psonatū vel officiū cū canonicatu ⁊ pbēda possit habere. ⁊ sic posset approbari illa opinio posita per Ber. de conces. pbē. litteras in fi. vlti. glo. ⁊ idē credo si hoc eēt de statuto vel consuetudine ecclesie. ꝭ. de rescrip. cam te. ibi erat idem Archi. ⁊ canonicus. ad idem. j. de pben. qꝛ sepe. ꝭ. de conces. pben. postulastis. j. ō appel. a collatione. ⁊. j. de pben. cum in ecclesia. in quibus habes ꝙ episcopus pbendarius ⁊ canonicus est in ecclesia.

m ¶ Quocūqꝫ nomine. vnde per hoc et camerlengariam vel massariā vel iconomatum perpetuum credo prohibitum. Jo. an.

n ¶ Uel iam obtēta. qd ergo de obtentis. quero qd retinere. ⁊ qd dimittere potest. videtur ꝙ sibi detur optio. ar. ꝭ. de pben. referēte. ⁊. c. pterea. ⁊ melius. j. ō pben. cuꝫ singula. §. i. vel dicatur ꝙ secundo adeptum retinere poterit ⁊ nō primum cū vacauerit primum ipso iure p predictā decre. de cōces. preben. litteras ad decre. cum singula dici posset ꝙ in alio casu loquitur. Jo. an.

a Omnino. vt possumus dicere q omnib⁹ careat qr omnia illicite cōcupiuit facit. s. de trāsla. lz ꝛ. c. quāto. ꝛ melius. j. de pbē. cū singula. i. rnso. i fi. Jo. an.

Non putamus. Primo ponit dictum. Secūdo rōnem assignat ibi: ne ab eodem. Domi.

b Quātocūqz. etiam si in cōtrarium non sit memoria. s. c. pri. Jo. an.

c De facto. hū dicit. quia de iure non: vt. j. dicam.

d Officiali. generali. s. secus enim si delegatus esset ad cāz spālem ab epo. qr tunc ad ipm epm appellari deberet de offi. dele. super questionum de ap. dilecti. ꝛ ibi de hoc. ff. quis ꝛ a quo ap. sit. l. i. ꝛ reprobata est per istud. c. glo. gof. qui no. in summa d offi. vi. § . item dubitari. q de officiali episcopi debet ad episcopum appellari. et adde q dicā. j. de ap. romana. i. rn. ꝛ reprobata ē gl. ber. posita i ipso. c. dilecti filij prior de ap. vbi dicebat q de consuetudine poterat induci q d officiali ad epm appellaret. sicut idē cit ex ea. q omisso medio appellaretur ad superiorē. ꝛ idē dicebat hosti. j. de ap. romana. i. rn. ꝛ ea rōne. sz falsuz ē vt h vides. ꝛ pōt eē ratio quia appellatio ē de minori iudice ad maiorem prouocatio: vt no. summiste Gof. ꝛ alij i ti. de appel. sed hic non prouocabat ad maiorem: sed ad parem vel eundē vt hic vides patet ergo ex ipsi⁹ appellationis descriptione: q hic appellatio dici non potest: vnde consuetudine induci non poterit id propter quod appellationis substantia descriptione mutetur: ex qua ratione sequitur q non valeret consuetudo q ad minorem appellaretur. sicut vides in simili. qr non valet pactum factum in precario: per quod ipsius precarij natura mutet: vt si vsqz ad certum tempus detur etiam ante tempus reuocabitur. ff. de preca. l. cum precario. Preterea licet interlocutoriam suam iudex reuocet: diffinitiuā tamē nō. quod dic vt no. de appel. cum cessante. cum ergo officialis sententia sit episcopi nō mirum si ipse adiri non potest. ꝛ non obstat q per consuetudinem potest appellari omisso medio: quia appellare gradatim non est de substantialibus appellationis. sed de circunstantijs. vnde appellatur ad papam ꝛ ad legatum omisso medio: ꝛ circunstantie contractuum per pactum tolli possunt. s. de commo. c. vno de depo. bona fides. sic ꝛ ista circunstantia per consuetudinem: vt pdicta decreta. romana.

e Ab eodem. ad seipsum. i. de officiali ad officialem. vel verius d episcopo ad episcopum.

f Auditorium. infra de appella. romana. primo responso.

g Vtriusque. episcopi ꝛ officialis.

h Videat. j. contra de ap. a collatione vbi de epo ad eundez epm appellatur. Solu. non est idem consistorium epi inquātum est canonicus: ꝛ eius inquātum est eps: ꝛ ideo si collationi interfuit vt canonicus ad eum bene poterit appellari: vt ibi ꝛ eodem modo responderi potest ad iura per Bernarduz inducta in supra dicta glo. Item no. q licet sit idem consistorium episcopi ꝛ eius officialis: ita q non appellat de officiali ad epm: tn̄ si officialis epi recusat suspitionis cā coram epo est probanda. j. de offi. dele. si contra vnū in fi. vnde lz dicamus q appellatio ꝛ recusatio paria sint: nō est verū per oīa: vt recitari solet. s. de ap. sup co. ij. vnde in recusatione recurritur ad parem. ꝛ obtinet etiam in delegatis datis cuz clausula: q si nō omnes: vt in ca decreta. si contra in prin.

Non est. Corrigitur: quod no. per hosti. s. de his que fi. a prela. sine consensu. c. nouit: ꝛ. c. ea noscitur. in fi. Jo. an.

i Prescripta. super hoc vide qd no. de consuetudine. c. vlt. ꝛ. viij. di. frustra.

k Canonice. s. cum bona fide ꝛ titulo qd dic. ꝛ. j. de prescrip. c. i.

l Consuetudo. que describitur esse ius quoddā moribus īstitutum. quod pro lege suscipitur cum deficit lex. i. di. consuetudo.

m Quam allegat. ꝛ probat. ei enīz non creditur licet episcopus sit. vi. questio ne. ij. si tantum: ꝛ. c. placuit.

n Corrigendis. ista. n. generali demandatione epi nō transeunt in officialem. j. de offi. vica. c. ij. nec beneficiorum collatio. e. ti. c. vlti.

o Excessibus. ad quos corrigendos proceditur multis modis: vt. s. de symo. licet hely. Jo.

p Teneatur. ad quod alias tenet de iure cōmuni. xv. q. vij. eps nullius de excel. pla c. i. alias irrita esset sententia sua vt ibi. ꝛ in ca. episcopus: ꝛ cōcor. de his que fi. a pla. nouit: ꝛ. c. quāto de talibus senioribus itelligitur. de accu. qualiter. ij. de simo. licet hely. xv. q. vij. si quid. lxxxvi. di. si quid. ꝛ hic adde qd no. xv. q. vij. episcopus. de offi. ordi. c. irrefragabili.

tenere: quod si a quoquā secus presumptum fuerit: irritum sit omnino[a]. Idem.

Nō vz cōsuetudo qd d officiali epi ad epm appelletur. Joā. an.

Non putamus illam consuetudinem quantocunqz[b] tempore d facto[c] seruatam consonam rōni: q ab officiali[d] episcopi ad eū dem epm valeat appellari. Ne ab eodē[e] ad seipsuz: cū sit idez auditoriū[f] vtriusqz[g] appellatio interposita videatur[h]. Idem.

Valet cōsuetudo prescripta q eps in iquirēdo puniēdo ꝛ corrigēdo subditoruz excessus sui capituli cōsiliū regrere nō teneatur. Jo. an.

Non ē: dūtn̄ als sit pscripta[i] canonice[k] cōsuetudo[l] quā allegat[m] eps reprobāda: q in ingrendis puniēdis ꝛ corrigendis[n] subditor excessib[o] cōsiliū sui capituli regrere minime teneat[p]. Idem.

Per rescriptū aplicuz quod d pbenda pmo vacatura mādabat alicui pvideri: laudabilis illius ecclesie cōsuetudo nō tollit: hinc ē q si ibi ē cōsuetudo q ātigores canonici vacātes pbēdas possint optare gradatī illo n̄ obstāte mādato poterint antigores vacantem optare pbendā: ꝛ expectatis p. xx. dies optare volentib⁹ executor de nō optata pvidebit eidē. si aūt pbendā vacātez in curia papa cōfert: tūc illam antigor optare nō poterit. Jo. an.

Cum in tua[q] ecclesia in qua cōsuetudo[r] habetur: q antigores[s] canonici gradatim[t] meliores[v] si voluerint possint cum vacāt[x] p se vel p alios[y] optare pbendas: pvideri mandamus alicui de prebenda nulli alij de iure debita[z]. primo[c] inibi vacatura: hmōi non obstante mandato[?] potuerunt ipsi antiquiores iuxta cōsuetudinem eādē optare: cū prebenda vacabit. ꝛ illa que optata non fuerit[x]: si nulli[a] sit debita: erit illi pro quo scripsim⁹ cōferēda. In pbendis vo apud se. ap. vacātibus[b] cum de ipsis per romanum pontificem ordinatur[c] locus

Cum in tua ecclesia. Diuiditur in tres partes. in prima ponitur casus dubij diffinitio. in secunda exceptio. in tertia prouisio. secunda ibi: in prebendis. tertia ibi: ne autem. Do.

q Tua. in bonon. est talis consuetudo: ꝛ in multis alijs ecclesijs.

r Cōsuetudo. no. simpliciter dixit cōsuetudo: nō dixit pscripta. nota igit q vbi consuetudo rationabilis est ꝛ nō cōtra ius sufficit si sit longeua. licz. xl. an. prescripta nō sit: vn̄ dixit io. tunc sufficere spaciū. x. ānoꝝ h no. xij. di. cōsuetudo ꝛ fac. p his q no. Inno. ꝛ Host. s. eo. ti. c. vlt. ꝛ Cōposto. ibidē i pma glo. vbi dic sic iudicatuz fuisse p papam i mediolanē. ecclesia: in qua erat consuetudo suata. xxv. annis. q antiquior canonicus posset mutare domuz ꝛ pronunciauit papa illaz valere: lz. xl. annis prescripta nō eēt. Si eni papa h putassz pscriptionē regri: ita h addidisset vt. s. addidit. c. pri. Ista vo cōsuetudo inīnt rōni ꝛ eqtati iuris: vt pz i gl. sequenti: ꝛ qd hic dicit d consuetudine. puto verū etiā in statuto ad hoc. s. eo. li. de consti. c. i. ꝛ quod ibi dixi.

s Antiquiores. non etate sed tempore quo in ecclesia militauerunt: ꝛ idem si esset consuetudo de antiquioribus etate: vel maioribus ordine vel aliam equitatem continens: ꝛ no. q consuetudo ista innititur equitati canonice: que vult antiquiores preferre canonicos. ad hoc. lxi. di. quid pderit. ꝛ. c. sequen. ad fi. ꝛ. lxxiiij. di. episcoporū. cum simili.

t Gradatim. s. q pmo antiquior mutare possit: ꝛ si mutare noluerit primus: poterit mutare secundus: ꝛ nolente secūdo tertius. ꝛ sic de singulis: ꝛ hoc vult dicere. Jo. an.

u Meliores. non enim minores optare volunt de cle. nō resi. ca. i. nec vult quis iactare pecunias suas. ff. de proba. cū de indebito. ꝛ no. q in pbendis distinctis non reprobat imparitas: vt vna sit melior altera: ꝛ facit ad ea q no. de maio. ꝛ obe. statuimus. quid si in tali ecclesia minorem magis forte ex cā sibi gratam mutare velit ꝛ optare antiquior canonicus nūquid poterit: videtur q nō. j. de pben. cui. d nō sacerdotali. cōtrium credo qr q fauore ꝛc. j. de reg. iur. qd ob grām. C. de legi. qd fauore. ff. de legi. nulla iuris rō. in fi. ꝛ ar. ff. de vsu ꝛ habi. l. vlti. ꝛ satisfacū creditori intelligit quomodocūqz satisfiat. Ad decre. cui d nō dico illud in mandato speciale: cuius formā transgredi non licet vt ibi pz als regulariter cōtra qr cui licet plus ꝛ minus. j. de re iudi. cui licet cū suis cōcor.

x Cum vacant. non vacantes ergo optare vel acceptare non potest. sed hoc qr consuetudo id non habet. Idem. n. de non vacantibus crederem si consuetudo esset eadem ratione.

y Vel alios. hic. n. inest regula. qd ibi pōt qs p alium qd p se. j. de reg. iu. pōt qs cum suis cōcor. de hoc tamē dic vt ibi dixi.

z De iure debita. p hoc satis pz q pōt fieri mutatio: cōsuetudo enī ē ius quoddaz: vt supra dixi. sz de cōsuetudine debetur hec pbenda antiquiori q mutare voluerit. ergo de iure: nō igitur est de iure hec pbenda debita impetranti. sed alia non optata: vt. j. papa rn̄det. ꝛ hoc idem pbatur olim p decre. de cōces. prebē. ex parte. in fi.

ꝛ Proximo. ꝛ si nō adijceret de prima itelligēdū eēt: als q̄ ratiōe de secūda ꝛ tertia: ꝛ sic de singulis. pbat hoc. ff. de vb. obli. cum qcalēdis.

? Mandato. quo mādatur tibi pvideri de prebē. ꝛc.

x Non fuerit. ex quo enī vacat pbenda: necesse est vnam remanere nō optatā. de illa igit pvideatur impetranti.

a Nulli. puta priori tempore impetrationis. s. ti. pri. tibi. ꝛ. j. d prebē. cum cui. ꝛ. c. si postq. Jo. an.

b Vacantib⁹. iste olim de consuetudine cōferebātur a papa de accu. accedens. hodie vo de iure cōi sedes apostolica illa cōfert. j. de pbē. lz. ꝛ de qbus bn̄ficijs vel pbēdis intelligātur. dic vt eo. ti. pn̄u. ꝛ. c. se.

c Ordinat. sz quare dicit hoc cū alius de ipsis ordinare nō possit: vt dixi. s. in glo. pri. dico q interdum p alios de talib⁹ ordinat: puta cum papa de ipsis non prouidit infra mēsem: vt. j. de prebē. statutum. ꝛ tunc nō haberet locum versi. iste cum locum solum habeat cum papa prouidit: vt patet per litterā. Sed pone de spāli ptāte tributa a dn̄o papa qr gene

ralis non sufficit: vt in predicta decretali. licet collata est per aliū talis prebenda: nunquid locum habebit iste ver. ⁊ dico ꝙ sic. ar. s. e. verbo per se vel per alios: vt. j. de reg. iur. qui facit cum suis concor. hoc optime probatur. j. de pben. hi qui. ⁊. s. ti. prori. cum aliquibus.

a ¶ Predicte ꝛsuetudini. qr. s. antiqor fuato gradu mutare nō poterit.

b ¶ Prouisiones. prebendarū qr canonicatus collatus erat p papā: vl per executorē auctoritate pape: vel cōferri potest.

c ¶ Prouisiōibus. erāt ergo dati ad prouidendum vel forte ad compellendum tñ: vt infra dicam.

d ¶ Xx. dies. similis dilatio tpis. j. de elec. c. i. ⁊ .c. cupiētes ⁊ credo ꝙ tpis currere a tpe sciētie. j. de cōcel. pben. quia diuersitatem cum si.

e ¶ Dumtaxat. credo ꝙ littera ista loquatur de oibus optare volentib? sicut in plurali plata est vñ nō soluz pimus antiquior: sed ⁊ scōus ⁊ tertius ⁊ quartus. ⁊ sic de singulis inter oes solos .xx. dies habebūt. si. n. primum diceremus: iā se quereē ꝙ si viginti eēnt canonici: ⁊ oes deberent viginti dies habere iam haberent annuz ⁊ vltra qō esset absurdū ⁊ cōtra mentez istius decre. que in plurali dicit volentes ⁊ dicit dumtaxat. ⁊ sm hoc antiquior optare nolens impedret alios: qa nō optabit infra viginti dies: nec alij poterunt aū ipsuz optare: ⁊ sic erit casus quo quis punitur sine culpa: sed non sine cā. j. de reg. iur. sine culpa: vel est in culpa: quia capitulū poterat ipsi antiquiori statuere terminum: puta duorum dierum ad mutandum vel optandum. ⁊ sic locus daretur sequentib?: ⁊ sic de singulis: ⁊ si hoc nō fecit sibi imputet: fiet enī prouisio in nō optata: ⁊ si de expressa voluntate canonicorum apparet ꝙ mutare nolūt nō habebit necesse per hos dies expectare: in eorū enim fauorem est hec dilatio inducta: vnde ꝙ renūciare possunt ⁊ facit quod dicit in glo. non enim.

predicte[a] consuetudini non existit.

℣ Me aūt pretextu eiusdez consuetudinis ,puisiōes[b] auctoritate apo. faciende vltra debitum differant. statuimus vt executores sup ipsis ,puisiōib?[c] ōputati optaē volētes p xx. dies[d] dūtaxat[e] expectēt qb? elapsis libere i ñ optatis ad exequēda sibi mādata[f] ,pcedāt prefata cōsuetudine nō obstante.

Rica De postulatione prelatoruz.

B Oni. octauus.

¶ Si aliqs eligat postulādo: vel postulādū: vel in postulandū: vel postulet eligendo vel eligendū: vl in eligendum talis electio vl postulatio est irrita ipso iure. Si autem dicat eligo ⁊ postulo prout melius de iure valere potest idē: nisi ,pbabiliter dubitaretur an esset eligēd? vel postuland?: ⁊ tunc ꝛsensus tpe eligat alteram viam electōis. s. vel postulatōis qua electa ad alterā redire nō poterit. b. d Jo. an.

Perpetuo[g] prohibemus edicto: ne sub aliqua ex his formis q̄s pniciosa[h] curiositas adiuenit: eligo[i] postulando: ⁊ postulo eligēdo aut eligo postulanduz[k] seu postulo eligendum: cū nec vera electio[l] nec vera postulatō[m] resultet ex ipis qn sibi potius inuicē aduersentur[n] aut sub illis verbis: eligo i postulādū: vel postulo in eligēdū: cū rē imperfectam significare noscant: ad faciendas electiones vel postulatiōes decetero procedatur: si secus actū fuerit eoipso irritum[p] decernentes

℣ Sub ea etiā forma eligo ⁊ postulo ,put[q] potest melius de iure valere cū icertitudinē[r] contineat: quēq̄z postulari vl. eligi ,pbibem? statuentes: qō ꝛtra factū fuerit viribꝰ oio carere: nisi qñ ,pbabiliter[s] dubitaē vtrū qs sit[t] eligēdus vl potius postulādus quo casu is q sic postulatus fuerit ⁊ electus cōsensus[v] tpe viam electionis vl postulationis: ne i icerto[x] vageē: eligeē necessario[y] teneat: redeūdi adaliā[z] postq̄z vnaz elegerit sibi ĩnia penitus iterdicta[τ].

Rica De electioe ⁊ electi potestate.

I Pno. iiij. in conci. ge. lug.

¶ Primo dicitur ꝙ si aliquid apponat ꝛtra ,puisionē electionē vel postulationē factā ad psonatū dignitatē vel canoniā in psonam vel formam: ⁊ ob hoc fuerit appellatū ad papā: appellās ⁊ defēdēs ⁊ quorū itereſt a die obiectōis ifra mēsez. arripiāt iter eūdi ad papam. io. an.

Statuim[φ]: vt si qs[χ] electionē postulationē uel ,puisionem[a] prelationem vel societatem faternam canonice facta vocatio.

n ¶ Aduersentur. ⁊ sic repellende. lxxiiij. di. gesta. xxiiij. q. vij. quemadmodum. de appel. sollicitudinem. C. de fur. l. i.

o ¶ Decetero. licet ista constitutio sit iuris veteris declaratoria: puto tamē per verbū ꝗ papam precedentes electiones sic factas noluisse comprehendere: ⁊ potuit esse ratio qr omni cōi iudicio ante istam decre. hec forma bōa putabaē. vnde inijceretur laqueus ei qui cōi iudicio non peccauit: qō esse nō debz. ff. ad mace. se. con. l. iij. xxvij. q. i. de viduis. ⁊ facit de transla. inter cor. versus fi. ibi maiorum secutus errorem ⁊c. ⁊ bene etiaz facit. s. de diuor. gaudemus. i fi. ⁊ de cōse. eccle. vel al. aqua. in fi. vnde fin hoc ad id quod i fra sequitur: si secus actū fuerit ⁊c. repete decetero.

p ¶ Irritum. Iz igitur sequatur admissio vel confirmatio talis electionis vel postulatiōis: nō ,pterea ꝛualescit: quia a pnci pio nullum erat. s. de elec. vudum. ⁊. c. auditis. xvi. q. iiij. §. potest. ver. qō si ab initio. j. ō reg. iu. nō firmatur cū suis cōcor. ⁊ facit quod dicaz. j. ti. prori. quā sit in fi.

q ¶ Prout potest melius. hāc formam approbat glo. s. e. c. vl. ⁊ Jnno. s. co. c. i. Jo. an.

r ¶ Jncertitudinē. vota aūt incerta in electionibus ⁊ postulationibus reprobata sunt. j. ti. prori. c. ij.

s ¶ Probabiliter. in hoc igitur casu itelligatur illa opinio ber. ipse ēt sic itellexit: prout ex verbis suis satis apparet: ⁊ potest pōi exemplū qñ dubitatur an quis in psonatibus vel bñficiis cū cura assumendis attigerit. xxv. an. vel an assumēdus in epm pegerit. xx. annū. s. ō elec. cū in cunctis: vel dubitatur de monacho assumendo ad prelaturam eiusdem vel alterius ordinis: an sit expresse professus. j. ti. prori. nullus. Jn his enim ⁊ similibus casib? poterit eligi ⁊ postulari. prout melius de iure valere poterit: sic enim videmus ꝙ ratione dubij admittē libellus disiunctiuus. ff. quoꝝ legatorum. l. i. §. qui aūt. ⁊ quod hic dicit intelligo si dubitē in facto: si aūt dubitaretur ignorātia iuris: hic secus credo tñ qr pitiores ꝛsulere debuerūt: ⁊ qr iuris ignorātia nec ē ,pbabilis nec excusat. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. regula. j. de reg. iur. ignorātia. c. li. cū suis cōcor.

t ¶ Sit. s. sm hāc vltimā formā eligo ⁊ postulo ⁊ ,put melius pōt de iure valere ⁊ aduerte: qr nullaz de his formis credo in hoc casu pmissam: nisi vltimam hoc casu cū ,pbabiliter est dubium. tū qr in eo casu est sola icertitudo que admittitur cū ,pbabiliter dubitaē: vt. s. ,pbaui. in alijs aūt casibus insurgit ꝛfectas ⁊ res iperfecta: vt pz i ter. tū qr als nō video q̄re sic dimisisset istud. c. faciēdo ibi sub ea .§. ⁊ in prioi pte ponendo spāle ⁊ indeterminatū decretū. in scōa aūt cum determinatione: ⁊ facit de deci. ad audiētiā. ⁊ hoc ,pbo etiam per litteram que sequē postulatus ⁊ electus: qr ista sola vltima forma dicit postulo ⁊ eligo.

v ¶ Consensus tpe: quē infra mensem post pntationem sibi factam exhibere tenetur. j. ti. pri. quam sit. cum determinatione que ibi ponitur.

x ¶ Nec in icerto ꝛcor. ad hoc ⁊ ad id quod sequitur. j. ti. pri. vt qs duas.

y ¶ Necessario teneatur. si quid nō elegerit. dico totum viribus carere: vt. s. cuz enim ista fuerit pena superius imposita: nisi determinatio sequens fuerit obseruata patet ꝙ locum habet pena predicta.

z ¶ Ad aliam vitam.

τ ¶ Interdicta. sic. C. de fur. l. i. ff. de tribu. ꝙ in heredem. §. eligere. preiudiciales ergo sunt sibi adinuicem iste vie: alias enim electione vnius nō tolleretur altera. facit quod no. de libel. obla. c. ij.

Statuimus. Diuidit in tres ptes. scōa ibi: sed si. tertia ibi: adijciētes. Et ista tertia subdiuidit: qr duo facit. pmo punit obijciētes i formā. scōo illū qui obijcit in psonā ibi: qui vero. Et hec scōa ēt tria facē. pmo iponit penā. scōo aggrauat ibi. Ad q̄ ibi: nisi Jo. mo. diē ꝙ pmo pōit statutū qō scōo ,progat ibi. hec āt tertio iponit penā nō ,pbāti ibi: adijciētes. io. an.

φ ¶ Statuimus. tria ergo facit. primo ponit statutum. secundo penam cōtumacis in nō veniendo. tertio penam calūniosi.

χ ¶ Si qs. vel si qua. xvij. q. iiij. si suādēte. ⁊ de sen. ex. mulieres: saluo tñ eo qō dicit. j. eo. Idēnitatibus. §. porro. ⁊. §. se. ad hoc. j. eo. generali. Jo. an.

a ¶ Prouisionem factam. vel ex superioris officio: ⁊ ex negligentia subditoruz .s. eo. ti. ne p defectu. de ꝛces. preben. c. ij. vel suo iure: qr forte ad eū ptinet prouisio ⁊ prouidendo eligit ⁊ cōfirmat: quod dic vt no. de elec. cum iter canonicos

⁊ dirit hic Inno. ꝗ hec decre. locum habet añ ꝛfirmationē: post vero non: ⁊ hoc verum nisi eligendo ꝛfirmaret: puta per prouisionem: vt hic.

a ¶ Factam. quid de facienda dirit abbas hic ꝙ idem: cū vtrobiq; eadem sit rō: credo ꝙ si contra certam personā appellat: vera sit opinio predicta: alias non ⁊ hoc probatur. j. e. qui contra certam. nam quod ibi dicitur de decret. vt circa. j. eo. eadem ratione ĩtelligam ⁊ de ista.

b ¶ Impugnat. dirit hic Inno. ꝙ nullo se opponēte is ad quem pertinet confirmatio poterat confirmare nulla citatione facta ⁊ nullis edictis propositis ⁊ idem in consecratore et ordinatore: quod in conformatore verum erat secundum sua tempora hodie secus. j. eo. tit. .c. vl. tamen nullo se opponēte ipse habet inquirere de meritis eligentium ⁊ persona electi supplet enim in causis electionum de facto. quod dic vt no. xxviij. dist. priusq̃: ⁊. s̃. de ele. cum nobis olim. ⁊ de postula. pre. bone. i.

c ¶ Formam. s̃. eo. q: ꝓpter q̃dam tamē ibi contenta sunt de substantia: quedā vero nō vt ibi no. in glo. dic vt infra Ber. Jo. an.

d ¶ Personam. electi: idem si opponat in psonā eligentiū: vtrūq; enī electionē reddit inualidam. s̃. e. cū in cunctis. cum vintonē. cōgregato. ⁊ in pluribus alijs .c. ⁊. s̃. de consue. cū dilectus. fm Ber. olim cū ipse idem dr mutasse ⁊ dirisse cū Inno. ꝛium: maxime cum hic dicatur personaz in singulari. nec est bona ratio fm Inno. dicere vitium eligentium reddit electionē nullam ergo eadē pena tenentur: q: ⁊ vitium forme reddit nullā electionem: ⁊ tñ non est eadem pena que in persona: vt patet infra. dico tñ fm ipsum Inno. ꝙ licet nō sit idem q̃tum ad huius ꝛstōnis penam: tenetur tñ ire ⁊ appellatiōem prosequi: ⁊ pōt hec obiectio melius dici contra formam q̃ contra personam.

e ¶ Propter hoc. nota quia exprimi debent omnia ⁊ singula que opponūtur ⁊ iuramentum interuenire: ⁊ nō expresse prosequi nō poterit appellans: qō dic vt .j. eo. vt circa. ⁊ hec vera cum in his casibus extra iudicium appellatur. secus si in iudicio: vt. j. e. ti. constitutio.

f ¶ Ad nos. secus si ad alios fm Compost. ab. autem neutrum firmauit. Alij ꝛ. s. hosti. satis credo ꝙ decre. j. eo. cupientes. ⁊ per hoc verbū ꝙ hoc locū habeat solū ĩ appellationibus ĩterpositis ad papā cū a iure exorbitet ⁊ sic ad ꝛsequētiam trahi nō dz. j. de re. iu. que a iure cū suis cōcor. pbat de. e. ti. cām in pn.

g ¶ Appellari. et si nō appellet: sed ĩmediata subiectio confirmationes hax deducat ad papā: in regularib⁹ ⁊ cathedralib⁹ ecclesijs tene ꝙ hēs. j. e. cupientes.

h ¶ Opponit. sed nunqd illi qui se opponūt ⁊ nō appellāt venire tenētur. Respondeo illi soli venire tenentur qui appellant: vel quox noie appellatuz est: vel q: appellationem ratam habuerunt expresse: alij aūt qui solum se opponunt venire nō tenent: vident. n. suo iuri renūciare ⁊ electioni aquiescere. ff. qñ ap. sit. l. .i. §. solent. ff. de ap. scio. vnde illorum absentia non ob. procedet in negocio: tūc enim est appellandū: cum ordo decretum electionis interponat vt in p̄dicto. §. solēt. victoria tamē eox qui appellauerūt oibus proderit. C. si vnus ex pluribus .l. i. s̃. de ap. tua cum si. quid si ille qui appellauit dolose nō prosequt: nunqd q nō appellauit potest negocū assumere etiā ĩuito eo qui ex fide nō prosequit. videtur ꝙ sic. ff. de ap. l. ab executore. §. alio ꝛdemnato Ber. ⁊ Inno. facit ad hoc vlt. j. e. li. de ap. concertationi.

i ¶ Qui defendit. s. electus postulatus: vel in cuius psona facta est puisio.

k ¶ Contingit. sicut adherentes. j. e. vt circa.

l ¶ Per se vel per pcu. ĩ cathedralibus ⁊ regularibus ecclesijs h restrīgitur per decre. j. eo. cupientes. vt per se tātum ire teneātur: nisi ex iusta cā vt ibi: ⁊ etiā de personis instructis dic vt ibi.

m ¶ Iter arripiāt. statuitur hic ⁊. j. e. cupiētes. termin⁹ ad iter arripiēdu; sic. s̃. de ap. ad hoc. ⁊. c. personas. ⁊ de re iudi. cum causas. Ber.

n ¶ Infra mensez. q currit ab ĩterpositiōe appellatiōis facta coram appellato vl ipsius speciali procuratore ad causam: vel post notificatioez alteri eorum debito modo factā: quod dic vt in cle. e. ti. causam que determinat hic ⁊ alibi scripta: vt ibi no. in glo. quid ergo.

¶ Sed si. Si pars altera expectata per. xx. dies post aduētum alterius nō venerit in negocio pcedat. h. d. secūdo vsq; ad. §. adijciētes. Jo. an.

o ¶ Alia. opponēs vel defendens. Jo. an.

p ¶ Per. xx. dies vel similis dilatio temporis. s̃. de ꝛsue. c. vlti. s̃. de fal. duns. s̃. de cle. er. mi. illud.

q ¶ Post aduentum. equior tpis cōputatio est illa quam habes. j. eo. cupiētes .§. ꝙ si per. sed nō est mirum: cum ibi pena priuatiōis imponat: hic aūt pena solus processus est absentia.

r ¶ Electionis. postulatiōis vel prouisionis.

s ¶ Cuiusquā. predictoruz.

t ¶ Absentia. vbi. n. agitur de spūali mr̃imonio ꝛbēdo abſitia contumacis partis nō obest: vt hic ⁊. s̃. eo. dudum. i. ⁊ idem in carnali et ꝛtractu. s̃. vt lit. ñ ꝛte. accedēs. ij. ⁊. c. qñ. §. porro. ⁊ citata est hic pars ĩterpretatiue. ad idē. s̃. de app. sepe. terminus enim p̄firus loco peremptorie citatiōis habet: vt ibi ber. ⁊ qō dicit abſitia: intelligas qficiq; ꝛtingēte: siue ab initio: q: nō venit: siue ex post fō: q: venit ⁊ ꝛtumaciter recessit. s̃. de iu. c. i. ri. q. iij. certū. ⁊. j. de eo qui mit. in pos. cū qui. s̃. vt lit. nō cōte. qñ. §. porro. ⁊. §. qō si forsan. ⁊ vt dirit Inno. si processum fuerit ad aliquod de illis ad qō nō pcedit lit. non cōtes. puta ad receptionem testiū. vel hmōi si postea veniat ⁊ libellum petat vel lit. ꝛte. fieri audiendus nō est. fecit. n. eiꝰ ꝛtumacia ꝙ lis habeat p ꝛtestata. Itē si pcuratori postmodum obijcitur ꝙ non sit procurator nō est postea cogendus probare mandatuz rōne p̄dicta. ff. de pcur. pomponi⁹. §. rati. alij dicūt: ⁊ vt securius fz Inno. qō lz de his que egit añ aduētū ptis nō sit cogēdus pbare mandatum: tñ iudex vlterius nō admittet eum pcuratorio noie agentē nisi mandatum pbet: tñ fm eū cuz hoc videatur esse de quadam equitate non scripta. arg. predicte. l. pomponius. satis vt ꝙ si in remotis partibus ageretur cā nec ō facili posset pbari procuratio q: forte amissa est: ꝙ tunc nō pbata procuratione procederet iudex vsq; ad finē cause: h oia vera dici possent ad partis petitionez credo tñ ne iudex laboret in vanum ꝙ pcuratorem cōpellere poterit exhibere mandatum: vel cauere si dubitatur. ar. s̃. ō procurato. c. i. ⁊ de iudi. causam.

u ¶ Sicut de iure. de iure aūt ē vt distinguat an appellans sit pñs: an appellatus fm formam decre. j. de ap. cordi. fm Inno.

x ¶ Dignitatibus. hic equiparant hec tria dignitas: psonat⁹ ⁊ canonia. Alibi equiparātur dignitās psonatus: ⁊ beneficiū cuz cura aiarum. s̃. de fi. presby. nimis. Alibi psonatus ⁊ beneficiū curā habens. s̃. eo. ti. duduz .ij. Alibi psonatus ⁊ ordo p̄sbyteralis. s̃. ne de. vel mo. sup specula. §. q: vero. in dignitatib⁹ tñ cathedraliū vel regulariū ecclesiax quarū ꝛfirmatio vel ex ĩmediata subiectione vel ex appellatione ad papam spectat: tene quod habes. j. e. cupientes.

¶ Adiicientes. Non pbās quod in formam opponit cōdēnatur parti alteri in expensis. nō pbās qō obijcit in psona vt est a bñficijs triennio suspensus ⁊ ppetuo p̄uatus si se interim ad illa miscuerit he pene locum nō bñt si legitime pateat eū calūniosum nō fuisse. b. d. vsq; ad fi. Jo. an.

y ¶ Plene. no. q: non sufficit semiplena pbatio: rō q: perit ius alterius: ⁊ sic nō ob. de pcur. ex insinuatiōe cum si. ⁊ dic plene ⁊ legitime: ⁊ modos pbādi habes. s̃. de resti. spo. cū ad sedem in fi.

z ¶ Docuerit. taratione ⁊ iuramento premissis: qō dic vt not. s̃. qō me. cau. c. vl. de hmōi expensis dic vt no. de do. ⁊ ꝛtu. finē. ⁊. ij. q. i. ĩ p̄mis. ⁊ adde qō habes. j. de ap. cū appellationibus. ⁊ bene diri taratione ⁊ iuramento: q: taratio iuramētum sequi nō pōt: nec obstat. ff. de in lite iuran. .l. videamus. §. iurare. q: loquit de iuramēto in litē: quod est de affectione vnde illud bene potest sequi taratio: q: nullū fit verecundia iuranti: qa poterat ex affectu estimare. c. rem. que nō valebat quinquaginta: pone exemplum in libro tuo: sed hic loquimur de iuramento quod est de veritate vñ si postquam iurauit se. c. expendisse ō mādato iudicis fieret taratio in iuria ⁊ verecūdia esset iuranti. Jo. an.

a ¶ Defecerit. hanc penā incurret nō simpliciter appellans. sed qui pbādo onus assumpserit: q: licitū est ab appellatione recedere. ij. q. vi. si quis libellos. ⁊. l. appellatione cessante. ff. de in ius vo. l. q̃uis. ⁊ sic recedendo euadet hanc penā. Sed nunqd hoc casu appellans qui nō venit saltē appellato in expensis ꝛdēnabitur legitime cōparenti. vt ꝙ sic. C. de accu. q crimen. nec enim in preiudicium alterius potuit mutare consilium. j. de reg. iur. mutare cum suis cōcor. Et ꝛ̄ videtur: q: nō interest appellati. iaz .n. in absentia eius pcedi pōt acsi presens esset: ⁊ est si. quod no. s̃. de do. ⁊ cōtu. c. vlt. ad hoc facit. ff. de arbi. l. arbiter qui. ⁊. ff. de pe. sanctio legū. So. dic eū teneri ad expensas nec ob. quod dr: ꝙ non interest appellati. q: immo interest q: multa potuisset per cōfessionē eius si pñs fuisset hē. nec ob. l. sanctio. q: condēnatio expensarum nō imponitur sicut pena: sed tanq̃ interesse appellanti fm compost.

x ¶ Defecerit. intelligo fm Compo. hanc penā locū hēre siue crimen aliqō obiectū fuerit siue defectus: cū generaliter loquat ⁊ plura qs obiecit euitat hāc penam: si vnū solum pbat qō ad cassationē sufficiat. s̃. de rescrip. inter cetera. Itē q: penā hāc patit ercipiēs p̄ter ius cōe de ac. sup bis. item pdita ē in illox odiū q ordinationē ĩpediūt: fz ex quo vnū pbauit: patet ꝙ nō fuit ĩ fraudē. ꝛ ¶ Bñficijs. q ĩ illa ecclia obtinet: vt. j. e. si cōpromissarius in fi. x ¶ Quc. bñficia. a ¶ Tp̄s. trium annox.

b ¶ Temeritate. secus enim si auctoritate superioris: vel si restitutus fuisset. C. de senten. pas. ⁊ re. l. i. ij. q. iij. §. notandum.

c ¶ Priuatus. nunqd ille ad quē collatio pinet statim possit illa conferre vt dicam. j. e. cōmissa. d ¶ Spem. nec enim sub spe venie de

bet quis peccare. vt. s. de cle. er. mi. illud. de cõse. di. iiij. qñ quis.

a ¶ Manifestissimis. ii. q. viij. sciant. C. de proba. sciant.

b ¶ Calũnie. no. in excipiẽdo: accusando ⁊ denũciãdo quem calũniari: de accusa. super his. ij. q. iij. q nõ probauerit. ⁊. q. viij. q crimen. ⁊ ꝯ calum. cum vilectus. Jo. an.

c ¶ Sufficiẽs. defecerũt testes q testificari promisserãt probauerã illũ excõicatum: q nũ clanculo se prius absolui fecerat ab hoc. ii. q. iij. paulũ. ꝯ deri. er. mi. ppositum ⁊ no. q ĩ cã appellatõis ñ ldistincte ꝯdẽnatur victꝰ quod dic vt diri. j. ꝯ regu. iur. ignorantia.

d ¶ Si electiõibus Duo facit quia p mo tria in tribus reprobat. scõ ibi statuẽtes ꝯ darat ⁊ punit do.

e ¶ Scrutinijs. scrutiniũ multis modis dr. s. earbacismi. de maio. ⁊ obe. his que. ⁊ de capel. mona. vilectus. ⁊ de illis loquũtur canones ꝯ conse. vi. iiij. añ baptismũ ⁊. c. se. Jtẽ dr illoꝝ qui ad ordĩes vel dignitates promonentur examinatio. s. de scruti. c. vno. Jtem dicitur inqsitio voluntatuz que fit secreto in electiõibus facẽdis. s. eo. q pp. ⁊ sic sumitur hic.

f ¶ Ex qbus. s. scrutinijs ⁊ intellige publice. s. eo. publicato.

g ¶ Drit. saluo eo qꝯ habes. j. eo. perpetuo.

h ¶ Eligẽdi. vel postulandi. s. eo. ti. scriptum

i ¶ Cõditionalia. i. sub cõditiõe plata. hoc modo consentio. in. A. ⁊ si noluerit ꝯsentio in. B. vel ꝯsentio in. A. si nouit iura vt si habuit maiorem partem capituli: vel si decanus in eum consenserit.

k ¶ Alternatiua. eligo. A. vel. B. cardinales: tñ interdũm sub his formis ꝯditionalibꝰ ⁊ alternatiuis eligũt: ⁊ p has formas veniunt ad duas ptes vt dicũt moderni: ⁊ sit in eis spãle sicut ⁊ reliq. s. eo. lz. ⁊. j. c. prori.

l ¶ Jncerta. eligo illũ quẽ archidiaconus eliget. oia talia vota nõ valent: qꝛ certũ consensuz nõ exp̃munt: ⁊ iõ merito reprobanꝯ lz oluz admitterenꝯ vt colligitur ⁊ no. lxi. di. studij. lxxv. di. archidiaconuz. sed ex illis. c. illõ nõ colligitur ⁊ sic ẽt posset intelligi. s. e. ti. cuz terra: no. ergo q hi sunt legitimi actus qui cõditionẽ nõ recipiũt. ff. de re. iur. actus legitimi. ⁊. j. ꝯ re. iur. actus. vbi de hoc: certa enim debet esse psona eligenda sicut inder arbiter tutor ⁊ procurator. s. de rescrip. ad hõc. s. de arbi. innotuit. ff. de testa. tu. l. tutor incertus. ff. de procu. l. ii. de procuratore tñ dic: vt. j. ꝯ p cu. c. i. Sed nunqd qꝯ hic dr de postulatione ⁊ electiõe habeat locum in collatione seu prouisione. dic q sic fm Compost. ⁊ pp eandem rõnẽ nisi sit talis conditio que insit de sui natura: puta confero tibi talem prebẽdã vel talem ecclesiam si vacat vel si capar es. talia enim nõ faciũt actũ cõditionalẽ: vt si dicat do titiuz tutorẽ si satisfecerit: vel titio lego. x. si hereditatem adeat heres. ff. de tu. ⁊ cu. muto. §. i. de prebẽ. significatũ. vnde ⁊ papa ⁊ eius executores tota die ꝯferunt p̃bendas cum ꝯditiõe si vacãt: sed in hoc qꝯ dicit. Cõpo. q valeat electio facta si vacat: ꝯrium posset dici: cum tp̃s eligendi non currat ignoranti: de concess. preben. qꝛ diuersitatem: non ergo dz eligere priusqz sciat vacare. Nec ob. quod dr de tutore dato si satisfecerit: ⁊ legato relicto si adierit: qꝛ ille sunt de futuro ⁊ ĩsunt alias: quare non eadem rõne valeret consentio in illum in quẽ maior ⁊ sanior pars ⁊c. cum hoc ẽt videat ineſſe. s. e. qꝛ pp. nam ⁊ video q conditio que inest si exp̃mat: facit legatum ꝯditiõale. ff. de leg. i. l. si ita legatũ sit. §. i. ⁊ de hoc vide quod dicit. j. de spon. c. vno in vltima glo. Jo. An. Adde ergo q cõditio que de sui natura inest non facit ꝯctum cõditionalẽ vt no. viij. q. iij. in summa ⁊ no. de elec. significasti in. ij. glo. ⁊ de seruis non oꝛ. eo libentius in glo. ij. ⁊ de resti. spo. olim el. i. in glo. ij. Contrariuz no. H in ista glo. So. si apponit ⁊ exp̃mat nihilominꝰ facit ꝯctuz cõditionalem. Sed si non exp̃mat sed relinquitur dispositioni iuris sic disponẽtis ⁊ petitur sic fieri nõ censet ꝯditiõalis dato q̃ ius sub ꝯditione disponat ad hoc qꝯ no. de spon. c. vno in glo. ff. j. e. li. hiero. darius. Brix.

m ¶ Residente. qꝛ si ex. rij. canonicis. iiij. sic eligant: potestas eligendi sic remanet apud reliquos. viij. ac si ipsi. iiij. de capitulo non essent: ita q valebit electio facta ab illis. viij. vel maiori parte ipsoꝝ. Et no. q lz pena decre. cũ l cũctis nõ habeat locũ nisi electione secuta: vt. j. e. ti. perpetuo. Jsta ẽt añ electionẽ locũ hẽat cũ dicat scrutinijs. vñ ẽt si nõ sit ad electionẽ pcessuz: dũmõ in scrutinium fuerit votũ tale depositũ incurrit deponens hãc penam ex ipso ꝯsensu: cũ nõ dicat voce illoꝝ qui elegerint: sed voce illorum qui consenserint.

m ¶ Residente. alias recidente alias residente.

Si manifestissimis[a] constiterit documentis: q ipz a calũnie[b] vitio cã p babilis ⁊ sufficiens[c] excusaret.

Item.

¶ Vota conditionalia ⁊ alternatiua ⁊ incerta electiõib[d] reprobantur ⁊ hãtur p ñ hãtis: ⁊ recidũt i pure consentientes. Jo. an.

In electiouib[e] ⁊ postulationib[f] ac scrutinijs[g] ex quibus[h] ius orit[i] eligendi[k] vota conditionalia[l] alternatiua[m] vel icerta[n] penit[o] fpro bamus. ¶ Statuẽtes vt huiusmodi votis pro nõ adiectis habitis ex puris ꝯsensib[p] celebret electio voce illorũ qui nõ pure ꝯsenserint: ea vice in alios residente[m].

¶ Rego. x. i generali ꝯci. lugdu.

¶ Primo ponit cã ꝯstõnis ⁊ iuris veteris conseruatio. Scõ quõ habet fieri romani pontificis electio qñ morit in ciuitate in qua cum sua curia residebat. Tertio quid iuris qñ morit extra ciuitatem in qua erat curia. Quarto dat executores huic iuri cũ penis. Quinto obtestatur cardinales: vt in electione romani pontificis deponãt omnẽ priuatũ affectuz ⁊ cassat oia pacta obligationes ⁊ iuramenta q̃ data vel facta essent de aliquo eligẽdo. Sexto monet oes fideles. vt statim audita summi põtificis morte eius celebrent exequias: ⁊ quotidie orent p vigili cõcordi ⁊ vtili puisiõe romane ecclesie: prelati aũt in suis p̃cationibus ipsos subditos ad hoc hortent: ⁊ eis frequentiã oronuz ⁊ obseruantiam ieiuniorum indicãt hoc dicit in summa. Jo. an.

Vbi periculum maius itendi tur ibi, pculdubio ẽ pleni[n] cõsulẽdũ[o]: quã grauib[q] ãt sit honesta dispendijs: quot ⁊ quantis sit plẽa periculis ecclesie. ro. prolixa vacatio exacti[p] consideratio temporis edocet: ⁊ cõsiderata prudẽter illi[q] tpis discrimina manifestant[q]. Nic nos euidens euocat rõ: ut dũ reformãdis etiam minorib[r] nr̃a solerter[s] vacat intẽtio: ea que periculosi ora[t] sunt nequaquã absqz remedio reformationis accõmode[v] relinq̃mus: ideoqz oia que p vitanda discordia in electione romani pontificis a nr̃o retro sunt p̃decessorib[x] precipue a felicis recordationis alexãdro[y] papa tertio salubriter instituta: oino immota in sua firmitate manere censentes: nihil enim ꝯtrahere illis itendimus: sed qꝯ experientia[z] ꝯesse probauit p̃nti ꝯstõne supplere hoc sacro ꝯcilio[τ] approbante statuimus: vt si eũdem pontificem in ciuitate[φ] in qua cũ sua curia residebat diẽ claudere ꝯtingat extremũ: cardinales qui fuerint in ciuitate ipsa p̃ntes absẽtes expectare decem diebus[ϗ] tantummodo teneãtur: quibus elapsis siue absen-

n ¶ Plenius. als penitus.

o ¶ Consulendum. xlij. di. gescamus. vij. q. ij. ca. vlti. ff. ad car. l. i. §. i. vel. iij.

p ¶ Exacti. i. retroacti vl trãsacti: sic puidet hic ex p̃teritis circa futura: de hoc vide. xliiij. dis. multi. xxxiiij. q. ij. cũ p bellicam. s. de presump. scribã. ⁊ facit. de procu. c. i. de ser. nõ oꝛ. c. i.

q ¶ Manifestant. ad idẽ. j. eo. fundamenta. Jo. an.

r ¶ Minoribus. s. inferioruz ecclesiarum vacationibus. l. di. postq̃. ꝯ elec. ne p defectu. ⁊. c. se. ⁊. j. per totum. ⁊. xxi. q. v. c. ij.

s ¶ Solerter. alias solerter alias faciliter.

t ¶ Periculosiora. sicut est romane ecclesie vacatio: ⁊ est si. j. de immu. ec. qm̃

u ¶ Accõmode. i. multum commode.

x ¶ Predecessoribus. xxiii. di. c. i. lxxix. di. per totum.

y ¶ Alexandro. s. e. licet. de vitanda. Jo. an.

z ¶ Experientia. sic. s. e. li. de rescrip. statutũ. ⁊. j. e. ti. q̃ sit.

τ ¶ Cõcilio. generali. s. ⁊ edicto lugd. sumit tñ ista ꝯstõ potius vigorem ex renouatione celestini quinti ⁊ hac approbatione ⁊ cõseruatione bonifacij q̃ ex prima ꝯstõne Gregorij. ex eo qꝛ reuocata fuerat per dñm adrianuz ⁊ per dñm Jo. xxi. papam. ⁊ pro reuocata habebat: nec olim inter gregorianas legebat: ⁊ certe cuz ꝯstõ ista tñ vtilis approbatione tanti concilij fuerit edita: nõ equũ fuit q absqz requisitione cõcilij reuocata fuerat. s. de reg. iur. c. i. de plenitudine tamẽ potestatis id facere potuerat: cum sit papa super oia concilia. j. e. significasti.

φ ¶ Ciuitate. ciuitas murorum ambitu terminat. j. de sen. ex. si ciuitas Jo. an.

ϗ ¶ Decem diebus. no. q ꝯstitutio ista nõ iubet eos citari: sed tantum expectari ⁊ sic speciale in electione summi pontificis: cũ in alijs absentes de prouincia sint vocandi. s. eo. corã. vel saltẽ fm q est consuetudo: vt ibi no. ⁊. vii. q. i. factus: ⁊ si cõsuetudo esset nõ vocarenꝯ. j. de preben. cum in ecclesijs. Si aũt queraꝯ que sit p̃uincia romana: dic vt. s. de offi. vi. sua. sed pone cardinales quidã sunt absentes ⁊ ita remoti quod nullo modo possent venire infra decem dies ad locum vbi dz electio celebrari. nunquid poterũt p̃ntes statiz ad electionẽ procedere: vel ante lapsum hoꝝ decem dierũ. ⁊ videt q sic. ff. ad velleia. l. aliqñ. §. fi. maxime pp periculũ more: vt. s. sed cũ hic simpliciter dicaꝯ q expectari debent p decẽ dies simpliciter intelligendũ est fm Guil. ff. de aleato. l. i. §. qꝯ vero. ⁊. s. ꝯ pui. qꝛ circa. possent enim absentes vti faciliꝯ duplomate. ff. de ver. ob. ꝯtinuus. §. cũ ita circa finem. vnde ante decẽdũ procedere nõ dñt ⁊ forte audientes de infirmitate pape vel alia cã venire cerp ant ante mortẽ. ita q infra decem dies a morte

erunt in loco: ⁊ beneficiū iuris nemini est auferendū. xxviij. di. de his. j. de reg. iur. indultum. ⁊ facit optime infra eo cōmissa. i. rñ. cū suis ꝯcor. Sed pone aliquis cardinalis nō debito tpe expectatus vult agere de cōtemptu: queritur vtrū possit. Dic q̄ si electio facta fuit ab oībus religs vel a duabus partibus eo non cōputato nulla obstat exceptio ⁊ sic nec actio. s. c. lz. ⁊. ff. de supfi. l. i. §. ait ī fi. §.

a ¶ Omnes. pñtes. ēt si essent pauciores q̄ tertia pars p hāc constitutionem.

b ¶ Habitabat. si. ff. ō iu. si loc⁹ ff. ō arbi. si cū dies. §. si arbit.

c ¶ Necessitas. vt forte q̄ podagras patit. ita q̄ necesse hz per seruiētes sustineri ⁊ portari vel alias similis causa.

d ¶ Arbitrio. vt possit haberi vel vult clericos. vel vult laicos: vel alterum clericum: vel alterum laicum.

e ¶ Conclaue. ad idez. xii. q. i. c. i. de sta. re. c. i. ff. de dam. ī fec. l. qui conclaue.

f ¶ Velamīe. vt puta sestorijs vel cortinis.

g ¶ Aditu. xviii. q. ij. diffinitit.

h ¶ Secrete. lxxxi. di. clericus. xviij. q. ij. in decima.

i ¶ Instātis. puta aduocati vt iuris perit vel religiosi viri uel tabellionis.

k ¶ Incurrat. no. canonez late snie alīū habes. s. co. c. §. qō si alios hmōi iuris noui notaui. j. de sen. ex. cos. ⁊ cū nō reseruauerit sibi absolutionē. dicamus q̄ ordinari⁹ absoluere poterit: vt dicā. j. c. sciant cuncti.

l ¶ Cōpetēs. ita q̄ null⁹ itrare p eā possit vel exire. vt. s. ⁊. j.

m ¶ Quibus. s. quq̄z diebus.

n ¶ Camera. sic ⁊ ī clericis collegiatarū cathedraliū vel regulariū ecclesiarū. j. c. q: sepe ⁊ fuit hoc statutum: q: forte ꝓpter hec habenda essent in prouidēdo tardiores. Jo. an.

o ¶ Cōmissa. per papaz cuius morte nō expirat officiuz camerariⁿ. vt in cle. c. ti. ne romani. §. eo tamen.

p ¶ Reseruāda. sic. j. eo. q: sepe. ⁊ de offi. or. presenti.

q ¶ Intromittāt. si. j. de bk. accusat⁹. §. sane. ⁊. §. se. In collegiū cardinaliū se. va. papali ptāte vti possit. dicā. j. ō scisma. c. i. ad fi. ⁊ est expeditū hodie q̄ nō nisi quātū hic ꝯcedit: vel nisi circa substitutionē camerarij vel pñiariorū deficiētiū: qō dic vt in cle. eo. ti. ne romani. vbi determinat hanc ꝯstitutionē vel eius ptez tūc p collegiū alterari nō posse. Jo. an.

r ¶ Singulis. lz alias dicet cōsueuerint⁹: qō fit a maiori ptedici factū fuisse ⁊ ꝯcorditer. lvi. di. apostolica ⁊ de ele. cū inter canonicos ⁊. ff. ad mu. qō maior. nisi minor ps iustā cāz ꝯdictionis ostendat ō his que fi. a ma. par. ca. c. i. tū p hāc litterā que hoc ꝶ exprimit vico omnes eē debere concordes.

s ¶ Celeriter. s. suspēso electionis negocio. ⁊ no. q̄ desiderat celeritas de ꝶ diuī. c. vl. Jo.

t ¶ Infirmitatis. alia ergo necessitas non excusat.

u ¶ Exire. si aūt oēs exierint simul vel successiue: dic vt ī cle. eo. ti. ne romani. §. porro.

tes venerint siue non: ex tunc oēs[a] ꝯueniant in palatio in quo idez pōtifex habitabat[b] cōtēti singuli singulis tantummodo seruientib⁹ clericis vel laicis prout duxerint eligendum illis tamen quibus patens necessitas[c] id suggerit in dulgeri duos habere permittimus eisdem electionis arbitrio[d] reseruato.

¶ In eodem autem palatio vnū conclaue[e] nullo intermedio pariete seu alio velamine[f] omnes inhabitent in cōmuni: q⁹ reseruato libero ad secretaz cameraz aditu[g] ita claudatur vndiqz: vt nullus illud intrare valeat vel exire. ¶ Nulli ad eosdem cardinales aditus pateat vel facultas secrete[h] loquendi cum eis nec ipsi aliquos ad se veniētes admittāt: nisi eos qui de voluntate oīum cardinalium inibi presentium p⁹ his tātū que ad electōis instātis[i] negocium ptinēt vocarent. ¶ Nulli etiā fas sit ipīs cardinalib⁹ uel eoꝝ alicui nūciū mittere: vl scripturam. Qui vō cōtra fecerit scripturam mittendo vel nunciuz aut cū aliquo ipōrum secrete loquēdo ipso facto sniam excōicationis incurrat[k]. ¶ In ꝯclaui tū pdicto aliq̄ fenestra ꝯpetēs dimittat p q̄z eisdē cardinalibus ad victum cōmode necessaria ministrentur: sed p eam nulli ad ipsos patere possit ingressus: verum si quod absit infra tres dies postq̄z vt predicitur ꝯclaue p fatum ijdem cardinales intrauerit non fuerit ipsi ecclesie de pastore, puisum p spaciū qnqz dierū imediate sequentiū singulis dieb⁹ tāī prādio q̄z in cena vno solo ferculo sint ꝯtēti quib⁹[m], puisione nō facta decursis: ex tūc tātūmodo pāis vinū ⁊ aqua ministrētur eisdē: donec eadem prouisio subseqtur. ¶ Porro uisionis quoqz huiusmodi pēdente negocio dicti cardinales nihil ō camera[n] pape recipiant nec ō alijs eidē ecclesie tempore vacatōis obuenientibus vndecūqz: sed ea oia ipsa vacatione durāte sub eius cuius fidei ⁊ diligentie camera eadez est cōmissa[o] custodia maneāt p eū dispositioni futuri pontificis reseruanda[p]. Qui autē aliqd receperit teneātur extūc a receptione quorūlibet redditū ad eos spectātiuz abstinere donec de receptis taliter plenariaz satisfactionem impendant. ¶ Idē quoqz cardinales accelerā de, puisioni sic uacēt attentius q⁹ se nequaq̄z de alio negocio intromittant[q] nisi forsan necessitas adeo vrgens incideret: qō eos oporteret

ō terra ipsi⁹ eccl'ie ōfendēda ul' ei⁹ parte aliqua, puidere vl' nisi aliqō tam grande ⁊ tam euidens piculū imineret: q⁹ omnibus ⁊ singulis[r] cardinalib⁹ presentibus concorditer videret illi celeriter[s] occurendū. ¶ Sane si aliquis ex predictis cardinalib⁹ ꝯclaue predictū ut supra exprimitur nō itrauerit aut intrās absqz manifesta causa infirmitatis[t] exierit ipso minime reqsito nec in eiusdez electiōis negocio vlterius admittēdo per alios ad eligendū substituēduz pontificem libere, pcedat. ¶ Si vō ifirmitate superueniēte idez ꝯclaue ex eis alquez exire[v] ꝯtingat ipsa ēt ifirmitate durāte poterit eis suffragio nō reqsito procedi: sz si ad alios p⁹ sanitatem[x] sibi redditā seu ante redire uoluerit: ul' ēt si alij abntes q̄s p decē dies durim⁹ expectādos supuenerint re itegra: videlz[x] aīq̄z ei dē ecclesie sit ō pastore, puisuz ī codez negocio in illo statu ī quo ipm iuenerit[y] admittātur premissa tam de clausura q̄z de seruiētibus cibo ac potu[z] ⁊ reliqs cū alijs seruaturi ¶ Porro si qñ romanū pōtificē extra ciuitatem pdictam ī qua erat cū sua curia[a] ffidēs ꝯtigerit ab hac luce migrare: teneātur cardinales ī ciuitate in cui⁹ territorio[b] seu districtu idē pontifex obiit cōuenire nisi sit forsitan iterdicā[c] uel cōtra ecclesiam romanā ī aperta rebellioē psistat quo casu in alia viciniori cōueniāt que simiiliter nec iterdicto subiacet: nec sit vrp dicitur apte rebellis. ¶ In hac ēt ciuitate tā quo ad expectatōez absentiū q̄z quo ad habitatōnem cōem clausurā ⁊ cetera omnia ī domo episcopali: uel alia qualibet eisdez cardinalib⁹ ōputāda eadē obseruētur q̄ superi⁹ obeū te dicto pontifice in ea in q̄ cuz sua curia residebat fūt exp̄ssa. ¶ Porro terea q: parū est iura cōdere nisi sit q̄ eadē tueatur[d]: adiicēdo sancim⁹ vt domin⁹ alijqz rectores ⁊ officiales ciuitatis illi⁹ ī qua romani pōtificis electio fuerit celebranda[e]: auctoritate nfa ⁊ eiusdē approbatioē consilij potestate sibi tradita: pmissa oia ⁊ singula plene ac inuiolabiliter sine fraude ac dolo aliquo faciāt obsuari: nec cardinales vltra q̄z premittitur artare presumant[f].

¶ Sup his tal' āt obseruādis statī audito summi pō. obitu corā clero ⁊ populo uniuerso ciuitatis ipīs ad ꝶ spāliter cōuocandis prestent corporaliter[g] iuramētū. ¶ Quod si premissa diligēter nō obseruaue

p ¶ Sanitatem. qd si cardinalis pp infirmitatē nolēs inclusus stare renūciet voci sue nūqd valeat renūciatio: ⁊ nūquid rediens admittit. host. cui hoc de facto cōtingit: plene notauit hāc qōnem. s. de renū. nisi cū pridez. §. pp malitiā. dicens finaliter q̄ penitēs ⁊ rediens admittēdus est: ō his aūt que medio tpe facta sunt ꝯqueri nō poterit: ⁊ hec qō satis hic determinatur per sequentia.

y ¶ Videlz. viō mirabilez expositionez hui⁹ verbi re integra al' exponit. s. c. in causis vbi de h.

z ¶ Inuenerit. si. j. vt lite pen. c. ii. in fi.

a ¶ Porro. pone cardinalis abñs venit p⁹ diē octauuz a die inclusure ita q̄ cardinales inclusi tūc ñ hēbāt nisi panē vinū ⁊ aquā. vt dictū ē. s. nūqd iste supueniēs statiz ꝯpellit suscipere eorū vitā ⁊ vt q̄ nō: q: ñ fuit ī cl'pa. s. de ꝯsti. c. ij. dic secus p hāc l'faz: ⁊ p illā supiorem in eo statu ⁊c. ad hoc de sta. regu. recolētes ⁊ sepe sine culpa qs punit ex cā q̄ dic vt. j. de re. iu. sine culpa.

b ¶ Curia. ⁊ erat ordinatum de ipa curia transferēda: als si in pmo loco remāsisset audiētia l'farū ⁊ cāruz. lz suspēsa ibi celebraret electio vt ī cōsti. eo. ti. cle. ne romani. §. sane in fi.

c ¶ Territorio. siue districtu. qd sit territoriuz diri. s. de ꝯsti. c. ii. quo adhūc casum ponit pro diocesi. vt in cle. c. ti. ne romani. §. sane. ⁊ p hāc l'fam puto q̄ si moriat in mari cardīales debeant conuenire in ciuitate p quā loc⁹ ille maris distringitur. ad hoc. ff. de verb. sig. l. pupillus. §. territoriū. ff. de indi. insule italie ⁊ si non distrīgat p aliquā ciuitatē: dicerē in viciniori id faciēdū: ad hoc. s. de cōsue. cū oliz. ff. de ver. si. notidez. §. i. ad h. j. §. i. ibi in alia viciniori. ⁊c.

a ¶ Interdicta. no. q̄ in loco interdcō nō pōt electio celebrari nisi velis dicere hoc spāle in electōne romani pontificis et posito ēt q̄ ī tali loco celebretur: nihilominⁿ valet: q: nulla exceptio admittit vt. s. diri.

b ¶ Tueat. vt. ff. ō orī. iur. l. ij. §. post dōginez ⁊. j. de sta. regu. c. vno. §. ⁊ quoniam.

c ¶ Celebrāda. sz distinctionē superius factaz.

d ¶ Presumāt: q: tūc ēnt excōicati: sic ⁊ in se defendendo modū excedens qō dic: ut. s. de resti. spo. olizī fi. Et not. casum in quo laicus auctoritate canonis ptātez hz in clericuz: ꝯ id. xxvi. di. bñ qdē ō sē. ex. si ōo.

e ¶ Corpaliter. vide qō no. j. c. proxi. Jo. an.

a ¶ Pateant. s. de excess. pla. inter dilectos. j. de reg. iu. infamibus.
b ¶ Priuatos. sic. j. e. fundamēta. §. quod si secus. s. de preben. in quibusdam. ⁊. j. eo. ti. felicis.
c ¶ Contradictione: pscribi tñ possunt qd dic vt. j. de pscrip. c. ii.
d ¶ Predicta. in q̄ fm supiorē distinctionē erat electio facienda. Jo. an.
e ¶ Priuata. sic. j. de pen. felicis in fi. ⁊. xxv. .q. ij. ita nos.
f ¶ Captiuat. i. q̄si captiuatum facit ⁊ tenet.
g ¶ Certum. puta talez eligendum. Jo. an.
h ¶ Electio. que libera ds esse: cū ex consensu p cedat. ad idem de sponsum locum.
i ¶ Sua sunt. de censu. cum apostolus.
k ¶ Possibilitas. q: vltra posse nemo. xxij. q. .ij. facit. j. de regu. iur. nemo. s. de pac. c. vlti.
l ¶ Idoneo. tenentur ergo cardinales idoneum eligere: licz dicamus q̄ nulla exceptio admittit p electuz a duabus partibus. s. e. licz. Quid ergo si laicum illiteratum vroratū eligant? de hoc vid. lxxii. disti. si quis pecunia.
m ¶ Diuine. ad hoc. j. eo. cōmissa in fi.
n ¶ Graui. fuit ē graues offensa. xxiij. q. i. ñ afferamus.
o ¶ Carere. cōcor. j. de offi. ordi. q: pleriqz.
p ¶ Duāna. C. d nup. auē. q̄ eis. ff. de obse. l. nullum. ff. de lega. i. si quis inquilinus. ff. de pac. iur. gentium. §. generaliter. Jo. an.
q ¶ Orationis. xxii. q. .viij. in qualibz. alias ē sub. §. q̄uis. ibi scientes magis religionibus q̄ officijs ⁊ labore corporis vel sudore nostram republicam contineri.
r ¶ Vbi primū. ff. q̄ primum. Jo. an.
s ¶ Circunstantie. puta q: timeē de zizania ⁊ magna discordia inter cardinales.
t ¶ Jeiuniorum. ad hoc concor. de voto ⁊ vo. redē. magne ⁊ vigiliarum exercitium vt ibi.

Marcus. Secundum gar. ⁊ Joan. mo. hec decrē. in sex partes diuidit: quarū prima vsqz ibi: dicto. in q̄ ponit cōstitutionis rāz. secūda vsqz ibi alioquin ⁊ ponit ibi constitutionē tertia vsqz ibi nisi aliqd ⁊ ponit ibi penam non obseruantis constitutionem. quarta vsqz ibi: super huiusmodi i qua facit exceptionem. quinta vsqz ibi: illa sane in qua de iuramento ponit super exceptione prestando. sexta ibi: illa sane. vsqz in fi. in qua corroborat vñi Jnno. decre.

v ¶ Electiōes. no. hic tres modos tangi quibus p̄uidetur ecclesijs sic. s. eo. c. i. eo. li. quorū duo ptinēt ad subditos: alius ad pl̄atos. qui eo ipo q̄ prouident confirmant quod est verum si eodem iure spectat ad illos eligere ⁊ cōfirmare. lxiij. di. in synodo. ff. de auc. tuto. l. iij. secus si diuerso: ⁊ sic intelligitur. s. eo. cū inter canonicos. vbi de hoc: ⁊ de fi. instru. §. ceterum.

x ¶ Viam malitijs. j. c. pri. de rescrip. sedes. ⁊. c. plerunqz. s. qui ma. accu. possignificante. ff. de rei ven. in fundo.

y ¶ Poss. oile. non enim oibus boīum malitijs viā precludere posset. vi. q. i. si oia. malas enī boīum volūtates ad plenū p̄hibere nō possimus. xxi. q. i. rōne in fi. ml enīz est q̄ homo semel deditus malitie nō adinueniat. i auē. coll. .vi. vt bi. qui se ob. ha. perhibres mi. in prin. ⁊ idem. ff. commo. ad eos. ff. d pscrip. ver. natura. C. mā. l. ab anastasio.

z ¶ Periculose. aduerbialiter ponit. sic de pe. di. i. periculose ⁊ ē periculū in spiritualib⁹ ⁊ temporalibus. s. e. ne pro defectu. l. distin. postquam. ⁊. j. e. quam sit.

¶ Dignitatuz. de quibus est idē iudicū. bñdū. s. e. ti. dudū .ii. ⁊. s. de pben. de multa.

? ¶ Alliorū ecclesiasticorū. oīuz vniuersalit. xxix. di. c. i. ff. d offi. pñi. l. iij. igitur siue sup simpli ci beneficio appellet siue super alio locum bz hec decre. Dici enim solet q̄ indefinita canonis vel legis regulā tradere intendentis equipolet vniuersali indefinita cōis locutionis non fm iuristas: vel fm logicos indefinita equipolet vniuersali i materia necessaria: vt homo ē animal. ergo oīs hō. Jn materia vero contingenti secus vt hō currit. ergo omnis homo ñ sequitur. Sed q̄ etiam fz iura indefinita non eqpolet vniuersali. nā si lego alicui omne marmor: videor legasse ⁊ statuas marmoreas ⁊ ceteras species ex marmore factas. ff. de le. iij. heres meus. §. i. ⁊ d au. ⁊ ar. leg. l. i. ⁊ tñ si legat marmor indefinite: sub legato comprehendit sola rudis materia: ⁊ nō species de marmore facte. ff. de le. iij. l. quesitum. §. illō fortasse. Jtem si lana indefinite legetur tincta non cōtinetur in legato. ff. de le. iij. l. si cui in prin. ⁊ si legatur oīs lana ceteā cedit tincta legato. ff. de aur. ⁊ ar. le. l. pediculus. §. labeo. ergo indefinita non eqpolet vniuersali. Jtē aliō qñ trāsigit su per generali petitione: aliō qñ sup indefinita: vt no. s. d trās. .c. i. sed dic qd quādo nō est eadem ratio ⁊ conditio p̄pter aliquod accidens oīum particularū i vniuerso cōprehensorū: indefinita nō eqpolet vniuersali vt pz in ꝓrijs. nam tinctura lane ⁊ spēs marmoris nō p̄cedūt ex ipa origine. fz ex accidēti hominis opatione: ⁊ posse maioris estimatiōis cē ipsum addito tincture vel speciei q̄ ipsum principale sed qñ oīum particularium eadem est rō ⁊ ꝓditio: ut pri⁹ vt q: nō variant p accidēs lz forte sit ibi iparitas ex origie puta q: alia lana melior ⁊ nobilior ex origine. Idez in marmore: tunc indefinita negatiue vel affirmatiue plata equipolet vniuersali. ff. de leg. ij. si pluribus. ⁊. l. si ita. ff. de re. du. l. si is qui. §. vtrum in fi.

x ¶ Perpetuo. i. generali. sic. s. eo. massima. ⁊ sunt hec signa cognoscende generalis ꝓstitutiōis cum edicti vocabulo nūcupatur: vt hic: si mittatur venerabili cetui si p̄cipit p oēs populos diuulgari scriptura publice p̄cedente: si dicatur

rint: aut fraudez in eis vel circa ea cōmiserit cuiuscūqz sint p̄eminētie ꝓditionis aut stat⁹ oī cessante p̄uilegio eoipso sniaz excōicationis incurrāt: ⁊ ppetuo sint infames: nec uncq̄z eis porte dignitatis pateāt[a]: nec ad aliqd publicū offiū admittātur. ¶ Ipsos super feudis ⁊ bōis ceteris que ab eadē ro. ec. uel qbuslibet alijs ecclesijs obtinent ipso facto decernimus eē p̄uatos[b]: ita. qd ad ecclesias ipsas plene ac liberē re uertant administratorū earūdē ecclesiarū arbitrio sine ꝓdictione[c] aliq̄ disponēda. ¶ Ciuitas vo p̄dcā[d] ñ solum sit interdicto supposita: sz ⁊ pōtificali dignitate p̄uata[e]. ¶ Ceterūqz cū arbitriū vel iordinat⁹ captiuat affectus: vl ad certū[g] aliqd obligatiōis cuiusq̄z necessitas adigit cessat electō[h] dū libertas adimitur eligēdi: cardinales eosdē obsecrantes p viscera misericordie dei nri p aspersionem sui pretiosi sanguinis obtestamur: ut pēsantes ar tēti⁹ qd eis iminet. cū agit d creatiōe vicarij iesu xpi successoris petri rectoris ul'is eccl'ie gregis dñici directoris oī p̄uate affectōis iordinatiōe d̄posita: ⁊ cuiuslibz pactōis ꝓuētiōis obligatiōis necessitate: necnō ꝓdicti ⁊ intendimēti ꝓtēplatione cessantib⁹ nō in se reciprocēt ꝓsiderationis intuitū vel i suos: ñ que sua sunt[i] q̄rant nō cōmodis p̄uatis intēdāt: sed nullo artāte ipo rū i eligēdo iudicū nisi d puris ⁊ liberis mētib⁹ nuda electōis ꝓscia vtilitatē publicā libere p̄seq̄nt oī conatu ⁊ sollicitudine p̄ut possibilitas patit: id acturi tñmō: ut eorū ministerio accelerēt utilis ⁊ p̄necessaria totius mundi p̄uisio: idoneo celeriter idem eccl'ie sponso dato. ¶ Qui aūt sec⁹ egerint: diuine[m] subiaceant vltioni: eorū culpa nisi graui[n] p hoc peracta penitētia nullatenus abolenda. ¶ Et nos nibilominus pactiōes: ꝓuētiones: ꝓdita: ⁊ intendimēta oīa siue iurāmēti siue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innexa: cassam⁹ irritamus ⁊ viribus decernimus oīno carere[o]: ita nullus ad illa obseruanda quomodolibet sit astrict⁹: nec quisq̄z ex eorū trāsgressiōe notam uereatur fidei nō seruate: sed indigne laudis titulum potius mereatur: cum lex etiam humana[p] testetur d̄o magis transgressiōes hmōi q̄z iurisiurādi obseruatōes acceptas. ¶ Quia vero fidelib⁹ ñ est tam de sollicita q̄stūcūqz inuentione fidendū q̄z de instantia orationis[q] humilis ⁊ deuote sperādū huic adiuicim⁹ sanctioni: vt in oīb⁹ ciuitatibus ceterisqz insignib⁹ vbi primum[r] de memorati pontificis obitu certitudo claruerit: a clero ⁊ populo solēnib⁹ p eo exequijs celebratis singulis diebus donec de ipsius ecclesie p̄uisione indubitanter rumor p̄tulerit d̄itatez: būiles preces fundant ad dñz apud eum deuotis orationib⁹ insistat: ut ipe q ꝓcordiā facit i sublimib⁹ suis sic efficiat corūdē cardinaliū corda i eligendo ꝓcorda: q⁹ p̄uisio celer cōcors ⁊ vtilis p̄ut aiar sal⁹ exigit: ⁊ toti⁹ orbis requirit utilitas ex ipo rū vnanimitate sequat. ¶ Et ne tā salubre p̄ñtis sanctionis edictū ignorātie negligi p̄textu ꝓtigat d̄ stricte p̄cipim⁹ ut pfiarche: archiepiscopi: ⁊ alii ecclesiar preiati cetericqz qbus ꝓcessum ē p̄ponere uerbum dei clerum ⁊ populū: pp hoc spāliter frequētius ꝓgregādos in suis sermonib⁹ ad supplicum precum suffragia p̄ celeri ⁊ felici exitu tanti negocii frequētanda solerter hortentur: ⁊ ipsis eadē auctoritate non solum oīonum frequentiam sed obseruantiam p̄out circūstantie[s] pensande suaserint ieiuniorum[t] indicant.

¶ Idem in eodem.

¶ Appellātes cōtra electiōes postulationes uel prouisiōes oīa que obiicere intēdūt ꝓtra p̄sonā uel formā tenent expmēt ⁊ iurare q⁹ illa credūt vera esse ⁊ ea posse probare sup nō expressis ipi uel adherētes nō audient nisi de nouo emergāt uel peruenāt vel supueniat p̄bandi facultas: super quo iurat d̄bebūt: statutū Jnno. edictuz ꝓtra non probantes que obiiciunt in p̄sonam vel formam in suo robore conseruatur. Jo. an.

Et circa electiōes[v] postulationes ⁊ prouisiones ecclesiasticas viaz[x] maliciis p̄ut est possibile[y] p̄cludam⁹: ne d iuitis periculo se⁹uacēt ecclesie ul'i p̄sonatuū dignitatū[z] ⁊ aliorū ecclesiasticorum bñficiorum prouisio differatur. Edicto perpetuo[x] p̄uidemus vt si qñ

idē in similibus obseruādū: si lex vel canon appellatur generalis: si iubetur expresse ad oēs pertinere. hos modos habes. C. de leg. l. iij. Jo. an.

aliqui[a] electionibus postulationib9 vel puisionibus se opponūt pponēdo[b] aliq̄ ꝯtra electionis postulationis seu prouisionis formā[c] aut personas eligentiū[d] vel electi[e] siue illius cui erat prouisio faciēda[f] siue facta pp hoc cōtigerit appellari[g]: appellantes in instr̄o publico[h] seu lr̄is[i] super appellatiōe ꝯfectis oīa[k] ⁊ singula exprimant: que in formā intendunt obijcere vel personas corā[l] personis autenticis: aut per sona que super hoc testimonium perhibeāt veritati: corporali[m] pre stito[n] iuramento quod credunt ea que sic exp̄mūt esse vera: ⁊ se posse probare[o]. ℂ Alioquin[p] tam oppo nentes quam tempore appellationis interposite: vel postmodū ad herentes[q] eijsdem obijciendi aliq̄ que non fuerit in huiusmodi litte ris vel instrumentis expressa[r] potestatem sibi nouerint interdictā[s] nisi aliquid postea forsan emerserit[t] vel super antiquis[u] superuene rit pbandi facultas: aut aliqua an tiqua in opponētiū noticiā de nouo puenerint[x]: que appellantes ap pellatiōis tp̄e emisse verisilr[y] igno rare potuerint: ⁊ etiam ignorarint

a ℂ Aliqui. quoꝝ interest: vt q̄ canonici parochiani vel patroni. xvi. q. vij. filijs ⁊ si collegiū obijcit: adhoc tenet. ff. quod me. ca. l. metum aūt p̄ntem. §. animaduertendū. dixit gar. q̄ romana curia q̄libet clericum de diocesi vel ciuitate admittit ꝯ electū ep̄m: siue b̄nficiatus sit siue inde oriundus: si vult obijcere in p̄sonā: ꝯ formam autem nō nisi canonicos admittit.

b ℂ Proponēdo: aliqua: si ergo q̄ opponunt nō sunt talia: sed directe respiciūt ius ecclesie vel opponētis p̄sone: ꝯstitutio ista nō artat vt in cle. eo. ti. cōstitutionem. i. responso.

c ℂ Formā: vt q̄ seruata non fuit forma decr. q̄ pp̄ i electōe ꝯ formā postulatiōis obijci p̄t q̄ nō est ꝯcors. vel saltē a duabus p̄tibus celebrata: ⁊ hoc q̄n vnus postulat ⁊ alter eligit. s. .c. scriptum. vel q̄ postulatus est qui debuisset eligi. s. ti. pr. .c. vno. ꝯ puisionē p̄t oppōi q̄ adhuc nō sit puidendi p̄tās ad supiorem deuoluta: vel q̄a per litteras surrepticias sit facta puisio de rescrip. super litteris.

d ℂ Eligentiū. vt q̄ sunt excōicati maiori: vel ab hoīe suspensi. s. e. cū inter de ꝯsue. cū dilectus vel priuati a canone: vt q̄ scienter elegerūt indignū. s. eo. cum in cūctis. vel sunt infames: quibus sunt actus legitimi interdicti. ff. de regu. iu. actus. sed eligere est actus legitimus. j. de sen. excō. solet ad fi.

e ℂ Electi. puta defectus etatis scientie ⁊ nataliū. s. eo. cū in cunctis. obiectorū aūt defectuum examinatio fiet. vt traditur. j. si forte.

f ℂ Facienda. qō igit hic de puisione dr repetitum intelligat in postulatione ⁊ electione faciendis: qō iuris est in vno ⁊ in reliquo: ⁊ h verū si ꝯ certā personā appellatur: vt non eligat vel postuletur. si aūt ꝯ incertam huiusmodi ꝯstitutōis formā non est necesse seruare. j. eo. qui ꝯ certam.

g ℂ Appellari. ad papā s̄m Guil. ⁊ ē ratio: q̄ appellationes interposite ad papam magis cōsueuerūt ptelare negocia ecclesiaꝝ de ap. sepe ⁊ ad ea que frequētius accidūt ⁊c. ff. de legi. nā ad ea. ⁊ ista ꝯstō vr supplere illā. s. eo. statuimus q̄ expresse de ap. interposita ad papā loquit ar. ad hoc. j. e. is q. ⁊. c. seq. tu. dic s̄m gar. q̄ hec decre. ēt locū h̄z in appellationibus ad inferiores interpositis: cū generaliter loquat: ⁊ sic sit generalr intelligēda. ff. de offi. presi. l. p̄ses. xix. di. ca. i. .ff. qō me. ca. l. metū aūt. §. aīaduertēdū. ff. de publi. de precio. Preterea host. intelligit illā decre. s. e. statuimus l̄z ibi exp̄mat ad nos: ēt in appellationib9 ad inferiores interpositis: qō facit p hac p̄te tñ id non puto veꝝ: ut ibi dixi hec antē decre. s̄m gar. locū habebat siue in iudicio siue extra iudicium appellaret qō nō est hodie veꝝ. non enim locum h̄z nisi in appellationibus extra iudiciū interpositis: vt declaratum est infra. eo. cōstitutio.

h ℂ Publico. facto. s. per manum tabellionis qō sit publicum instr̄m. no. s. de fi. instru. c. ij. ⁊ dic publico. s. super appellatione confecto.

i ℂ Litteris. testimonialibus. s. sigillo autentico sigillatis. j. de offi. ordi. si canonici. ⁊ in decre. cum medicinalis. j. de senten. excom. vel dic q̄ sufficit si per suā vel alterius priuati manum fuerint littere conscripte: probabitur tamē talis scriptura per testes: tamen s̄m Guil. prior intellectus preualet ⁊ ideo dictum est de litteris: q̄ in plerisq̄ locis vsus tabellionum non habetur: sed instrumentorum loco habentur officialium littere.

k ℂ Oia ⁊ singula. quid ergo si dicat electū periurū vel homicidā vel excōicatū nunquid sufficit talis expressio. de hoc fert tp̄e mortis ioannis ⁊ nicolai multum disputatū: ⁊ diuerse declarationes facte dicunt sup hoc: ⁊ vr q̄ hoc satis sufficiat: q̄ quodlibet piuriū vel homicidiū repellit. Sed dic ꝯ p hāc litteram alias q̄re fieret h verboꝝ geminatio: ⁊ pbatur hoc satis. j. de excep. pia. ⁊ melius. j. e. pcurator. ⁊ in cle. ꝯstōnem. eo. ti. i. rñ. ad idem. ff. de dolo. l. si ex dolo. §. fi. j. de testi. p̄ntium. §. testes. ii. q. viij. libellorū. de pe. di. vi. ꝯsideret: ⁊ tutum est q̄ iuret per hunc modum: iuro omnia ⁊ singula ⁊c.

l ℂ Coram. hic sit. vt refertur enim ad inferiora: non ad superiora: coram aliquo antē fieri dicitur qō eo sciente ⁊ intelligente: l̄z nō ꝯsentiente. ff. de ver. sig. corā sed ⁊ hic eius testimonium requiritur vt. j. dicam.

m ℂ Corpali. p hoc dicas s̄m Guil. ⁊ gar. q̄ si iuret p̄nte textu euāgelioꝝ ⁊ nō tangat q̄ huic ꝯstōni satisfactū nō est ⁊ sic papā nicolaū in hoc interlocutum dicūt. Si āt euāgelia tāgeret pede vr cubitu: si man9 h̄z nō sufficit. q̄ singula mēbra singula h̄nt officia. lxxix. di. singula. s. de bf. cū ex iniūcto. facit. n. ꝯ generalē ꝯsuetudinē q̄ est optima īterpres legū. s. de ꝯsue. cū dilect9. Quid si sit ep̄s q appellat. q̄ro an teneat tāgere sacra. dixit gar. q̄ sic q̄ generalr loqt hec dcr. ⁊ sic generalr intelligēda. xix. di. c. i. ff. de of. p̄si. l. iij. Itē puilegiū epoꝝ est corpore iuris clausū. vñ istō tolli vr ac si ius cēt. s. de ꝯsti. l̄z cū suis ꝯcor. Guil. ꝯdicēs q̄ ep̄i tāgere nō tenent. xi. q. i. nec honore. C. de epis. ⁊ cleri. aut. h̄ iuder .s. de iura. calū. c. vl. ⁊ hoc credo verius: l̄z opi. gar. sit tutior. ⁊ facit qō dicam .j. e. pe. sicut. n. per illā decre. nō tollunt illi sp̄ales casus in quibus quis administrat aū ꝯfirmationem de iure veteri: sic ⁊ p istam sublatū nō credam illū casum in quo q̄s tāgere ū tenet. s. in ep̄o: pcederet hoc dcm̄ si puilegiū epoꝝ esset generale. ⁊ tūc rñderet ad ꝯria. j. signata q̄ ponūt casus sp̄ales sed q̄ p iura superi9 allegata: ⁊ p aut. de san. epis. col. ix. §. sed nulli. potius pbat istud sp̄ale in iuramēto testiū postea progatū ad iuramētū calūnie p predictā decre. vlt. de iura. calū. ibi sicut in dicēdo testimonio ⁊c. dicam q̄ in alijs tangere tenent. ad hoc. i. q. vii. quotiēs. s. de iureiu. ego. R. in fi. de pur. ca. quotiēs. §. porro. in p̄n. ⁊ in fi. de sen. excō. venerabili.

n ℂ Prestito. pone q̄ vna die appellauit secūdi die iurauit: q̄rit an sit huic ꝯstōni satisfactum dixerūt Guil. ⁊ gar. q̄ nō. ⁊ sic dicebāt fuisse declaratū p nicolaū: ⁊ ar. ad hoc. ff. de dā. infec. q bona. §. si q̄s stipulaturus. ⁊. s. de elec. q̄ pp. in q̄bus h̄es q̄ stipulaturus de dā. īfec. codē tp̄e dz iurari ⁊ stipulari. al's nō ē ei cauēdū ⁊ publicatio scrutinij collatio ⁊ electio insimul fieri debent non ex interuallo vnde hec vr fuisse isti9 ꝯstōis mens q̄ incontinēti sup oppositis in appellatione iuret: ad idē. ff. de testa. h̄des palā. §. fi. item s̄m eosdē dicas ⁊ hñ qō si appellās dicat sic: offero me paratū iurare oīa ⁊ singula ⁊c. nō est huic ꝯstōi satisfactū: q̄ ꝯstō ista iuramētū exigit non pollicitationē. ad idē. C. de vsur. acceptā. vbi dr q̄ aliud ē soluere. aliud esse paratū soluere. ad idē. s. de eo q mit. in pos. c. i. Itē s̄m eos vt plene ⁊ in oīb9 huic ꝯstōni satisfiat. pmo ipse tabellio fidē faciat in istr̄o de sacro faciat ēt fidem de tactura: l̄z. n. durum videat q̄ ob hoc nō valeat appellatio: si alr pbari possit tactura: tñ sic fert p nicolaum fuisse declaratum.

o ℂ Probare. si aūt dicat se credere posse pbare ea q̄ sufficiāt ad victoriā sue cause nō est huic cōstōni satisfactū. nec valet appellatio. j. eo. is q. qd si appellās q̄dam pbauit ex oppositis ⁊ iuratis que bene sufficiunt ad victoriam sue cause: ⁊ q̄dam non pbauit: qd erit: dicūt quidam eū succūbere: ad h de pba. l̄z. ver. item quoq̄ ⁊ ita dicunt q̄dam nicolaum īterlocutum. Contrarium tñ est veꝝ q̄ ꝯstō ista intendit vt videatur solam9 calūniā excludere: si. n. iurat q̄ sint vera. s̄z q̄ credit ea vera: sic ēt ītelligit hosti. s. e. statuim9. decre. illa l̄z non ob. q̄ ibi se astringit ad vtrūq̄ pbandum. vnde mos gerendus sint. ff. de pba. l. circa.

p ℂ Alioqn. i. si non exp̄sserint oīa q̄ intēdunt opponere. Alij exponūt ⁊ male: aloqn. i. si. non iurauerint: vnde dicūt q̄ pena istius ꝯstitutionis est solū q̄ si nō iurat: nō audiat sup non expressis. Sed hoc est falsū. q̄ si non seruat ꝯstōnē in nullo valet appellatio: ⁊ est expressum. j. e. is q. ⁊ ibi dicam ⁊ pbat hoc cle. e. ti. ꝯstōnem in fi.

q ℂ Adherētes. dicit gar. q̄ adherentes debent seruare hāc ꝯstōnem: vt p̄ncipalis al's non audirent. al's. n. nōn p̄cluderetur via maleficijs: qō intendit ista ꝯstō ad hoc. j. e. auaritie. ⁊ ita dicit papā nicolaū interlocutū. Sed Guil. ꝯ. quod potius credo cum hec ꝯstō nulla q̄ntū ad hoc de adherentib9 mētione fc̄a dicat appellātem iurare debere ⁊ crimina specificare: adherentes quādiu appellās ergo p̄sequr negocium: ad hoc nō tenētur arg. de deci. ad audientiā. nec sit tutum nec honestum cogi multitudinem ad iurādum: illo vero defuncto vel p̄sequi omittente: si ipsi velint p̄sequi bene iurabunt ⁊ specificabunt. Et scias q̄ non admittentur ex virtute appellationis adherentes nisi infra tempus quo appellasse dbuissent: appellationem expresse ratificauerint: ⁊ dixerint se adherere velle. ii. .q. vi. non solent. ff. rem ratha. l. bonorum.

r ℂ Expressa. singulariter vt dictum est.

s ℂ Interdictam. alius aūt qui non appellauit nec adhesit poterit se opponere. nō p̄t tñ p̄sequi in cā illa p interesse cōi articulos nō specificatos qō dic vt in cle. eo. ti. ꝯstōnem. §. ii. ⁊ sic dz intelligi. j. eo. si forte. ibi aūt dabit initiū ⁊c. vt superior ex officio suo ingreret hoc ne elect9 forsan criminosus ascendat ad apicē. xxiij. di. qui ep̄s. Quid si appellans q deficit in pbatione obiectorū vel cuius appellatio reijcit: offert se paratum pbare incontinēti electū excōicatū. dic s̄m guil. ⁊ gar. q̄ nō admittet tanquā pars quod dic vt in cle. e. ti. ꝯstōnē. §. insuper. nā ēt per modum querele nō audiret vt ibi. sed superior ex officio inquiret de hoc. ⁊ hoc si probationes sunt in promptu alias non: sic enim retardaretur confirmatio: taceat ergo. ij. q. vii. plerīq̄. vi. q. ii. si tantum.

t ℂ Emerserit. vt si de nouo homicidium cōmisit vel aliud mortale.

u ℂ Antiquis tūc notis sed nō oppositis: si vero fuissent opposita circunstātijs omissis nō audiretur volens illa exprimere etiā cū iuramento: qō sequit vt in cle. e. ꝯstōnem. ii. rñ. ⁊ que est rō ibi no.

x ℂ Superuenerint. cū enim ab initio pbandi non habuit facultatē exprimere nō debuit. ii. q. vii. plerīq̄. non sic in casu. j. eo. nulli vt ibi dixi. io.

y ℂ Verisimiliter: vt q̄ non consueuerant multam familiaritatem habere cum isto electo: ⁊ que opponuntur non erant publica: ⁊ in facto alieno est probabilis ignorātia. ff. p suo. l. vlti. gar.

a Ignorantia. vt in vltimo casu quo ve ignorantia vicitur.
b Superueniente. vt in secundo casu. In primo ergo casu non iurat ni si vt excludat calumniam: vt sequitur.
c Per propriū. no. ignorantiā ꝓbari p iuramētū. ĵ. e. nulli. ⁊ id cōpel lunt iurare: qr debuerūt ab initio q̄rere: ⁊ qr p̄sumunt malitiose hoc opponet: als qlibz p̄sumit ignorās. ĵ. ō reg. iu. p̄sumit. vbi ō hoc viri: p hāc lēgam p ꝓpriū virit Guil. ꝙ generalis ꝓcurator nō p̄stabit hoc sacramētū: ꝫ spālis. s. habens ad hoc mandatū: bene sic vicit se obtinuisse: ad hoc. ff. de iureiur. iusturādū. §. ꝓcurator. C. de ꝓcura. l. in pecuniarijs. ad hoc. ĵ. e. procurator.
d Statuit. s. e. statuimus. ibi enim ponit pena deficiētis ī probatōe hic pena ñ seruātis hāc formā in appellando.

Aaritie Diuiditur in q̄tuor partes ꝫ Jo. mo. Primo ponit proemiū ad vicēda. Scō narrat fraudē ꝫ ius ānquū ibi: Nōnulli. Tertio illā fraudē reprobat ibi: Cum itaqz. Quarto penaz opponit ibi: omnes. Jo.

e Cecitas. no. auaruz appellari cecum ⁊ ambitiosum. ĵ. e. quorundaz excecant enī ista alos vt agenda non videāt: ⁊ a prohibitis nō ōclinent: vt ibi: ⁊. rl vii. di. vix: ⁊ .c. sic bi. ⁊ qs vicat auarus: qs largus: qs prodigus. no. s. de consue et parte. Jo. an.
f Interdicta. s. ante cōfirmationez administrare .s. e. nosti. ⁊. c. qualiter ⁊. s. de preben. cuz iam vudum.
g Fraudibus. fiebat fraus q̄st vendōtu ad cōtractū: ⁊ hoc ꝓhibitū est quod ꝓsequere: vt no. .xiiij. q. iij. pleriqz. s. de priuile. quanto: ⁊. ff. de legi. contra.

Super huiusmodi aūt ignorātia[a] ⁊ superueniēte[b] facultate probandi fidē per proprium[c] prestanduz corporaliter faciant iuramentuz: hoc adijciendo in iuramento eodez q̄ ad ea ꝓbanda credūt se sufficiētes ꝓbationes hr̄e. ¶ Illa sane que felicis recordationis Innocē. papa quartus cōtra nō plene ꝓbātes ea que in formā uel p̄sonā obiecerant statuit[d]: in suo volumus robore pmanere. Idem ī eodem.

¶ Electus ante ꝓfirmationez administrare nō dz p se vel p aliū ī totum vel ī partē sub quocūqz colore: q cōtra fecerit: ipo iur̄ p̄uati sint iure et electione q̄sito. b. d. Joā. an.

Aaritie cecitas[e] ⁊ damnande ambitiōis ꝓbitas aliquoz animos occupantes eos in illaz temeritatem impellunt: ut que sibi a iure interdicta[f] nouerint exquisitis fraudibus[g] vsurpare conentur. Nōnulli siquidez ad regimen ecclesiarū[h] electi: qr eis iure ꝓhibente nō lz se ante ꝓfirmationez electiōis celebrate de ipis administrationez ecclesiarū ad quas vocant ī gerere[i] ipsam sibi tanquam procuratorib[9] seu iconomis committi procurāt. Cū itaqz non sit malitijs hoīum indulgēdū[k] nos latius[l] ꝓuidere uolētes hac generali ꝓstōne sancim[9] ut nullus deceterо administrationez dignitatis ad quā electus est prius q̄z celebrata de ipso electio cōfirmetur[m]: sub iconomatus[n] vel ꝓcurationis[o] noie aut alio de nouo q̄sito colore[p] in spūalibus[q] vl tpalib[9] [r] p se uel p aliū, p parte[s] uel ītotum gerere[t] uel recipere[v]: aut illis se immiscere p̄sumat. Qēs illos q sec[9] fecerint: iure si quod eis per electionem quesitū fuerit decernētes coipso[x] priuatos[y]. Idem ī eodem.

¶ Eligentes quācito comode p̄sit electionem electo p̄sentēt: electus ī fra mensem ꝓsentiat: alias p̄uatus ē iure quisito: nisi ꝓditio p̄sone ipz excuset: post ꝓsensuz cōfirmationē petat ifra tres mēses: alias electio viribus vacuetur. Joan. an.

Quam sit ecclesijs ipārum dispendiosa uacatio: quā periculosa etiā cē soleat aiab[9]: non solū iura[z] testant: sed etiaz magistra[a] rerum efficax exp̄iētia manifestat. Cupiētes itaqz competētibus remedijs vacationum diuturnitatibus obuiar: hoc ppetuo ōcreto statuimus: vt si qñ fuerit electio in aliqua ecclesia celebrata electores electōez ipsaz q̄z citius[9] ꝓmode[x] poterunt electo p̄sentate ac petere consensum ipsius ꝓcurent. Electus vero illum adhibere infra mēsez[a] a tpe p̄sentationis hmōi teneatur Quē si electus ipse vltra prestare distulerit[b]: iure si quod ei ex sua electione fuerat acquisitum: ex tūc[c] se nouerit eoipso[9] priuatū: nisi forsan ea sit electe persone cōditio[e]: vt electioni de se celebrate absque superioris sui licentia: et prohibitione seu quauis prouisione sedis apostolice consentire non possit: quo casu idez electus seu electores ipsius consentiendi licentiam ab

q In spiritualibus. vt excōmunicare absoluere interdicere pernitentias iniūgere: ⁊ similia. s. de excess. prela. accedentibus.
r Temporalibus. vt recipere census ⁊ debita: habere curam colligendorum ⁊ conseruandorum fructuum ⁊ similia.
s Pro pte. gerere enī videt q minimā partē attigerit de hereditate. ff. ō acq. here. si seruū. §. si qs seruus.
t Gerere. in iudicio vel extra de verbo. signi. verba. ⁊. l. licz inter gesta.
u Recipe. ō prouētib[9] sic dicit lex in tutore. C. ar. tu. l. fi.
x Eoipso. s. q se administratō ni īmiscuit: nō aūt eo q̄ fecē se p curatorē vel iconomū cōstitui. si se non īmiscuit: h ꝓbanē p superiorē litterā: ⁊ ꝓba cū effectu ⁊c. de cle. nō resi. relatū: cū si.
y Priuatos. ipso iure: olim ꝓo per sniam nisi velis dicere q̄ administrantes vt electi nullo colore q̄sito p̄uādi sint p sniaz: p antiq̄ iura: administrātes q̄sito colore p̄uati sint ipso iure vt hic qō satis mihi placet: vt cui tēt correctio: vt. ĵ. e. cū expediat ꝫ pmū veri[9] ꝫ gar. ⁊ p eo. ĵ. .e. cupiētes. §. ceterꝫ. ⁊ si electi[9] als nullū ius habeat ex electōe vl ei renūciauerat: tenet ad fructuum restitutionem: ⁊ als iudicis arbitrio puniri dz ꝫ gui. .s. eo. vudum. ij.

Quam sit Diuidit principaliter ī duas partes qr primo p̄missa cōstōnis cā statuit tria tpa ab antiqs iurib[9] ñ p̄uisa. Primo tp̄s electiōis p̄sentāde sine adiectiōe pene. Ko ibi: electus tp̄s p̄stādi ꝓsensum penā apponēs ⁊ vnū casum excipiēs. Tertio ibi: ceterꝫ tp̄s petendi ꝓfirmationez ⁊ penā apponit ⁊ determinat. Jo.
z Jura. l. di. postq̄. s. e. ne p ōfectu: ⁊. c. cū inter vniuersas.
a Magistra rer. dicē philosoph[9]: natura potentē: ars facilē vsus promptū reddit artificē ⁊ cuilibet artificio p̄bet experientia nutrimentū. ff. de leg. .iii. l. legatis. §. ornatricibus.
? Quancitius. est hoc tempus ad arbitrium boni viri: cū lege vel canone nō terminetur .ff. de iure deli. l. i. ⁊ de offi. dele. de causis. ⁊ magis intellectu q̄ electione certa exprimi p̄ot. de dona. apostolice.
x Cōmode. s. e. qr ꝓpter. xxij. q. ij. facit. ff. de vb. sig. l. nepos ꝓculo. si autez electores fuerunt negligētes in p̄sentādo nō nocet electo: qr nō dz p altez alteri iniqua ꝓditio afferri. ff. de re iu. nō dz. ⁊ est expressuz. ĵ. e. cupientes. §. ceterꝫ. ⁊ tene hodie qō ibi habes: qr si eligētes differūt electionē p̄ntare īfra. viij. dies post q̄ cōmode poterūt totaliter quo ad se exclusi sunt a ꝓsecutione processus: ⁊ ab ecclesiasticis beneficijs q̄ in illa ecclesia obtinēt per triēniū cōtinuū sunt suspensi: electo per hoc nullū fit p̄iudicium. hoc habes in predicto. §. ceterum. ⁊ scias q̄ illud locum hz generaliter in omnibus electionibus: non in illis tantum de qbus alias loquit decre. cupientes: vt ibi dicā. ⁊ hoc probat prin. ipsius decre.
a Mensem. subaudi cōputandū a tpe ⁊c. ⁊ dic fm guil. ⁊ gar. q̄ tot dies habebit iste mēsis quot habuerit ille in quo p̄ntata fuit electio: ⁊ si dies aliqui lapsi erāt supplent de mēse sequēti: ⁊ ꝓbat hoc apte. s. de sup. neg. pla. lz. vbi duo semestria faciunt vnū annū. Si. n. dicerem[9] q̄ mēsis deberet. xxx. dies hr̄e. iā nō facerent duo semestria integrū annū. sed solū. cccl. dies. si. xxi. essent. cccl xxii. si. xxviij. cccxxxvi. est ergo necessario cōcludere: q̄ fieri dz ꝓputatio fm q̄ menses occurunt: ⁊ faciunt ad hoc q̄ no. ff. de diuer. ⁊ rēp. p̄scrip. l. ii. ⁊ idē ītellige in tribus mensibus datis ad eligēdū: ⁊ trib[9] ad cōfirmationē petēdū. vt. ĵ. sequitur.
b Distulerit. p hoc pz q̄ si impeditus fuerit nō currit ei tp̄s: qr impeditus nō differt. de cōces. prebē. qr diuersitatē. ⁊ facit quod in vlt. casu inferius dicitur.
c Ex tunc. extremum tempus significat. ff de condi. ⁊ demon. si bis. §. si ita. vnde vsqz ad finem mensis poterit expectare.
d Eoipso. nec requirit alia priuationis snia: licet vbi dubiū esset declarari posset sententialiter illum esse priuatum: ⁊ adde quod dicam. ĵ. e. cōmissa.
e Conditio. vt qr papa prohibuit q̄ nō cōsentiret electioni de se facte: vel monachus canonicus regularis vel alius frater est qui sine licentia superioris ꝓsentire non possunt. ĵ. eo. si religiosus. i. responso. Licentia autem obtenta dico q̄

habebit mensem integrum: illi .n. non currit nisi ex quo consentire potuit. s. eo. ver. electus. de conces. preben. quia. C. de anna. excep. l. i. §. fi.

a ¶ Celeritate. si hoc in dubium reuocetur: boni viri arbitrio terminetur. ff. de v. borum obli. l. continuus. §. ij. de dona. apostolice.

b ¶ Obtinere. si superior illā dare nolit: dic vt dicā. j. eo. si religiosus. et voluit Guil. i tñ adheret huic lre q dixit: q nisi obtineat: puta qa supior ñ vult dare q electores ad electionē pcedere pñt: qd satis vr iniquū: vñ itelligo obtinere inquātū in eo est fm gar. cuius est dictū guil. vt in gl. se.

c ¶ Facultatē. supple et electus iure si qd sibi cōpetebat fit eo ipso priuatus per extraua. bñdicti. e. ti. si religiosus.

d ¶ Tresmenses. de diuersis temporibus: vide quod dicam. j. e. si electio.

e ¶ Petere. sufficit petere lz nō obtineat ex quo p eū nō stat in ꝯfirmatiōib' cathedraliū vl regulariū ecclesiaꝝ: q ex imediata subiectiōe vl appellatiōe habēt peti a papa. fua decre. nicolai. j. eo. cupientes. et scias fm guil. et gar. q suffic si electores petāt. s. e. cū inter canonicos: et. c. cū dilect': et. c. dudū. i pn. et electo tūc nil petente vitat h pena. Itē elect' p suū pcuratorē ꝯfirmationē petere poterit. s. d rescrip. cū dilecta saluo q semp dcre. cupiētes. fuet i suo cāu. Sz pone q amic' ei' noie ꝯfirmationē petijt sine mādato nūqd sufficit: sic dūmō ratū habeat: q i iudicijs: vt. ff. d in di. l. lz. et in ꝯtib'. C. ad mace. l. vlt. et in maleficijs. ff. d vi et vi ar. l. i. §. quotiens. ratihabitio retrotrahit et ꝯparat mādato. j. de sen. exco. cū qs: et. j. de regu. iu. ratihabitiōez vbi dicā de hoc: et intelligas q dz ratuz habere ante lapsū illoꝝ trium mēsium: alias ratihabitio postea facta nō pdesset. ff. rem ra. habe. l. pe.

eius superiore cū ea celeritate[a] quā supioris ipsius psentia vel absentia pmiserit: petere studeant et hre. Aliogn si lapso tpe pro eiusdē superioris psentia vel absentia vt p mittit moderādo huiusmodi licētiā eos nequaq obtine[b] ꝯtigat: electores ex tunc ad electionem aliaz pcedēdi liberā habeāt facultatez[c]. ¶ Ceterū quis electus ifra tres mēses[d] post ꝯsensuz electioni de se celebrate pstitū ꝯfirmationez electōis ipsi' petere[e] nō omittat: q si iusto[f] ipedimēto cessante ifra huiusmōi trimestre tps omiserit: electō eadē eoipso viribus vacuetur[g].

I Dem in eodem.

¶ Si nō sequat electio: nō est qs ex ꝯsensu in scrutinio scienter habito in indignū eligēndi potestate priuatus. h. d. Jo. an.

P Erpetue[h] sanctiōis oraculo[i] declaram': q scienter in electiōib' noiantes indignum: ppter suffragium[k] i scrutinio pstituz nisi adeo i eo perstiterint[l]: q ex votis coꝝ cōis electō subsequat: nequaquā eligēdi ptāte puent[m]. ¶ Licet pro eo q idignū noiando scienter ꝯtra ꝯsciētias suas agūt: et diuinā vidictā[n] aplice vltionis motū quē qualitas facit suaserit possint non imerito formidare[o].

I dē i eodē.

¶ Eligens vel electioni ꝯsentiēs ꝯtra electū: nisi ex noua cā vel nouiter ei pandita se nequit opponere vel renunciare. h. d. Jo. an.

N Ulli licere decernim': postquam i scrutinio[p] noiauerit aliquem: et electio fuerit subsecuta[q] vel postquaz pstiterit electioni de ipso ab alijs celebrate[r] ꝯsensuz illū sup electōe ipsa: ¶ Nisi ex causis postea emergētib'[s] ipugnare[t]: vel nisi ex moꝝ[v] ipsius antea celata de nouo pandat iprobitas: seu alicuius alterius latentis[x] vitij vel defectus[y] q verisiliter[z] ignorare potuerit: ueritas reuelet[ꝛ]. ¶ De huiusmodi aūt ignorantia fidē faciat p pprio iuramēto[ꝯ].

I Dez in eodez.

¶ Contra electū a duplo maiori parte vel electores ipsi' nil a reliq pte pōt opponi qd votū extenuet. sz id bñ opponit qd uotū annullet.

S I qñ[ꝭ] ꝯtigerit duab' electiōibus celebratis ptē alterā eligētium duplo maiore numero inueniri: ꝯtra electores qui ptē reliquā sic excedūt[a] ad extenuationem zeli meriti[b] vel auctoritatis ipsoꝝ reliqs[c] vel electo ab eis aliqd opponē di[d] oēm presenti decreto interdicimus facultatem[e]. ¶ Si quid autem

f ¶ Iusto ipedimēto. puta infirmitate: viarū discrimine: supioris ipedimēto: frequēti curie mutatiōe: vel alio simili. ff. si qs cau. l. ij. s. d pigno. significante. de ap. cū parati. xviij. di. si eps. cū si. Et no. hoc tps quodāmodo vtile: q ñ cessantibus nō officit. C. d inof. testa. ꝯ maiores. s. de rescrip. si aūt. et. c. plerūq.

g ¶ Uacuet. dixit gar. p sniam: et ideo aliud in isto casu q supiori: q maius viculū ꝯctū est post cōsensuz q ante: et ideo difficilius rūpet. guil. ꝯ: qd puto veruz cū hic dicat lra: eoipso virib' vacuet: p qd satis pz q est canō late snie nō ferēde hoc est gius nouū: nā olim si post pstitū cōsensuz nō petebat elect' ꝯfirmationē: nunq ppter hoc cadebat a iure sibi p electionē iaz qsito: sed p supiorē cogebatur ad cōfirmationē petēdā fm ea que no. Inno. de elec. cū in cūctis. et not fm guil. qd hic statutū est in electione intelligi et in postulatione. q cadē est ibi rō: d consti. translato. Quid si postea cōfirmationē petat electus et eā obtinet: dic nō posse cōualescere quod a pncipio fuit nullum: et peccat detinēdo epatuz: nec facit fructus suos nisi cōfirmatio sciēter fuisset facta per illum qui alias suo iure conferre potuisset fm guil. et facit quod no. s. de eta. et quali. cum bone.

P Erpetue. Primo ponit declaratio. Scdo continuatio ibi: licet. Do.

h ¶ Perpetue. i. generale: vel. i. ppetuo duraturo. xxv. q. i. q ad ppetuā.

i ¶ Oraculo. i. respōso. C. de legi. digna vox. et dicit oraculum: q orādo seu precando ipetratur. cōcor. xxv. q. i. legimus. et de testi. cogen. cum qui.

k ¶ Suffragium. i. cōsensum in scriptis redactum: cum. s. dicit: ego talis calem nomino in prelatum et sumitur suffragium pro auxilio cōsilio seu seruitio. xii. q. ij. quicunqz suffragio. C. de suffra. l. vna. s. de cele. mis. cum marthe. in fi.

l ¶ Perstiterint. sz nōne publicato scrutinio cōpellunt ad electionē. s. e. publicato: et in. c. electiōibus. sz dic illud veꝝ cū dignū noiat: si aūt in collatiōibus forte appareat vel pus apparebat eū indignū: tūc locū hz h decre. et qd h dr de peccato in psonā: idē itellige de peccato in forma: et multo forti': q min' est peccatū.

m ¶ Priuentur. idem intelligo fm gar. et guil. de pena suspensionis a bñficiis cum ea nō puniant noiantes sed eligentes. s. eo. cum in cunctis. §. clerici. et not. q constitutus in mortali eligere pōt: sicut et excōicatus minori. s. d cleri. ex. mi. si celebrat: et interdum eligit etiā q mortaliter peccauit. s. de iureiu. sicut.

n ¶ Uindictam. sic. C. d sum. tri. l. i. et. s. e. vbi. ver. qui autem.

o ¶ Formidare. quero que fuerit ratio dubitationis huius cōstitutionis. Solutio. dicebant qdam olim videlicet Inno. et Hostien. j. eo. dudum. q sciēter nominantes indignū in scrutinio erant priuati potestate eligendi: et pbant hoc tali ratione: certum est q tpe decre. cum i cunctis. innotuit: cum vitoū. adhuc non emanauerat decre. quia ppter: vnde ex solis consensib' videbat illa pena inferenda: q nō erat tunc necessaria alia cōmunis electio. Sed ꝯrium est verum: vt h vides: et triplici ratione. primo: q illa iura puniunt eligētes tantū: secundo q nec nominatio nec votoꝝ publicatio dici pōt cōmunis electio. s. e. in genesi. tertio q simplex nomiatio nō tribuit ius. s. e. qd sicut. Ad id qd dicitur q ante decreta. quia ppter sufficiebat ꝯsensus: veꝝ est tales q electionem inferrent: vnde nō dixit d creta. cū in cunctis. q in quenquā cōsenserint: sz elegerint: vnde et olim suo modo necessaria fuit electio: et hodie suo modo adhuc est vt locū habeat illa pena: fateor tñ q pena decre. s. e. libro eo. ti. c. ij. bene hz locuz ante electionez: vt ibi dixi in glo. penultima.

N Ulli licere. Primo ponit regulam. Scdo dat istantias ꝯ illam. Tertio dat formā pbationis illaꝝ. Secūda ibi nisi. Tertia ibi: De hmōi. Do.

p ¶ Scrutinio: quid sit habes. s. eo. q ppter.

q ¶ Subsecuta. vel scrutiniū publicatū: q post publicationē scrutinij ñ est locus variatiōi. s. e. publicato. et dic ut ibi: nisi in casu pcedētis dcre. vt ibi dictū est. et q dicit subsecuta: intelligas ex illis ꝯsensib' vba. n. sūt cū effectu intelligēda. de cle. nō resi. relatū. ff. q qsqz iuris. l. i.

r ¶ Celebrate. no. h paria eligere vel eligētib' ꝯsentire: sz ñ p oia vt. s. de elec. ecclesia vra. ij.

s ¶ Emergentibus. et sic nouo auxilio opus est de offi. delega. insinuante. ff. de interro. ac. de eta. §. ex causa.

t ¶ Impugnare. s. de pben. per tuas. C. de nō nu. pecu. l. generaliter. et sic no. q semel approbatum nō possum reprobare. et quomodo hoc itelligatur hic habes: et vide quod plene dixi. j. de regul. iuris. quod semel.

v ¶ Morum. debet enim esse moribus temperatus: et boni mores plus q diuitie operant. ff. de tu. et cu. da. ab his. l. scire. et decorari non debent pallio moribus indecori. c. di. contra morem.

x ¶ Latentis. i. quod latebat electores tempore electōis: puta luxuriosus erat vel adulter: vel id simile: vnde in redhibitione erat. ff. de edil. edi. cū lex: et. l. ob que vitia.

y ¶ Defectus. scientie: etatis ordinum vel alicuius irregularitatis.

z ¶ Uerisimiliter. alr de facili nō crederet: ut circa ea q publice facta sunt: vel q oēs sciunt. xvi. di. q dicitis: de postu. prela. c. i. cum si.

ꝛ ¶ Reuelet. quare nō posuit certū casum. s. si sup antiquis supueniat pbatio: vt fecit. s. e. vt circa. rñdeo vt ibi dixi: bene fecit appellās nō exprimēdo crimē: qd pbare nō poterat: sed hic male fecit eligens eligēdo criosum: licet id probare nō posset: cum probatio non quereret ab ipso.

ꝯ ¶ Iuramēto. s. eo. vt circa.

S I quando. Diuidit i duas partes. Prima prohibet. Secunda pmittit ibi: Si quid. Do.

ꝭ ¶ Si quādo. Sz scire debes q extenuare votū est illud obijcere qd nō annullat penitus votum: sed illud minoris reddit auctoritatis: sicut ego litteratus: tu illiteratus: ego in dignitate: et tu simplex canonicus: vl his similia. Annullare est nullū reddere: vt si quis dicat excōmunicat' maiori: vel ab homine suspensus: vel incidisse in decre. cum in cunctis. vel i decre. s. e. c. ii. vel bigamus: vel miles factus: vel vxorem duxerit vl canonicatui renūciauerit: vel voci sue. vij. q. i. q piculosū. vel his similia: et hec bene obiici possunt a tertia parte cōtra duplo maiorē. vt hic.

a ¶ Sic excedunt. in duplo maiori numero.

b ¶ Zeli meriti: d his dic vt. s. ecclia. ii.

c ¶ Reliqs: paucioribus. s.

d ¶ Opponēdi post electionē intelligas: q ante bene fiet de istis collatio nec hoc h prohibet: vnde dixit in prin. electionibus celebratis.

e ¶ Interdicimus. no. q numerus duplo maior pfert auctoritati. et presumit zelus melior. et facit ad ea q no. s. de testi. in nra. Si aūt numerus maior eēt. sed nō in duplo. est ar. a ꝯrio q numerus nō pfert. sed de hoc

no.§.eo.ecclesia.ii.in glo.q̃ incipit ab hac.⁊ not.ꝙ in hoc interdicto vr caueri solum de electoribus vnde videt̃ ꝙ ꝯ electũ bene posset opponi aliquid quod ad extenuationem pertineat sed non est verum ſm Guil. per literam.§.que dixit meriti: quod proprie respicit electum.

a ¶ Nullũ reddat.pone exẽpla q̃ posuit.§.Quid si aliqs excõicatus erat ex eligẽtib⁹ an teneat electio: nõ.si scieñter ei cõicauerũt: alias sic.de sen.⁊ re iudi.ad probãduz.de hoc.ix.q.i.nos in homines.⁊ per modernos.§.eo.illa.

Quamuis.Diuiditur in q̃ttuor partes ſʒ Jo.mo. Primo recitat ꝯstõnem alexandri.Scdo illam reprobat ibi.Sed cũ.Tertio pmittit ab appellatione aliquo casu recedi ibi: Ceterꝫ.Quarto dat certã formã ordinario cuʒ ab appellatione recedit̃ ibi: Inferiores.Do.

b ¶ Cõstitutio: q̃ icipiebat dilecti filij.gar.habebat eam sub rubri.de electione.Guil. de rescrip.Hosti.de appel. q tractat de ipsa ꝺ accu. cum dilectus.⁊ Cõpo.§.eo.statuimus.ad fi. hodie nõ habem⁹ eam: ⁊ est ar.ꝙ cũ vnũ ius reuocat̃ p aliud faciẽda sit de ipso mẽtio: qõ nõ est verũ: vt.§.eo.li.de ꝯsti. .c.i.vbi de hoc.⁊.xviii. di.quoniam.

c ¶ Causas.electionum principales scilicet.

d ¶ Exortas: accidentaliter ⁊ in processu.

e ¶ Maioribus.q̃ sint no.iii.di.pceptis.§.de of.lega.post trãslatõeȝ.

f ¶ Quaslibet.etiã frustratorias: ⁊ erat hoc ꝯ ius cõe: ⁊ p hoc manebant longo tẽpore ecclesie vi duate: ⁊ ideo fuit correctione dignuȝ.⁊ Inixus fuit Alex.opinioni Inno. quã no.§.de appel.vt debitus.in vlti.glo.sua vbi enumerat causas electionum episcopoꝝ inter maiores causas: sed ſm guil.salua pace Inno. Alex.Vincen.⁊ aliorum id dicentium illud saluis ⁊c̃.est quedam ꝓtestatio quã papa facit de iure suo sic.ix.q.iij.saluo.⁊ de sup.neg.prela. licet absurdum enim videt̃ dicere q̃libet appellationem illas causas ad papam deferre: de quib⁹ alius ꝙ papa cognoscere non põt.

g ¶ Extra iudicium.idem si in iudicio: vt.j.sequitur.

h ¶ In predictis.episcoporum.

i ¶ Maioribus. vt archiepiscopatibus: patriarchatibus: primatijs: sed idem hodie in regularibus: qõ dic vt.j.eo.si postꝙ.i.responso.

k ¶ In scriptis.no.appellandum i scriptis.⁊ est hoc generaliter veruȝ siue in iudicio siue extra appellet̃: nisi cum a diffinitiua ⁊ incontinenti appellat̃: tunc appellari põt viua voce.ff.de appel.l.ii.C.de ap.litigatoribus.ij.q.vi.ad fi.qõnis: nisi diceres ꝯriũ in casu huius decre.etiã in diffinitiua: ⁊ adde qõ dicam.j.de ap.cordi.

l ¶ Probabili.dixit gar.ꝙ hoc spãle inducit hec decre.ꝙ siue a diffinitiua seu ab interlocutoria appellet̃ ꝙ teneatur rõnabileȝ cãm exprimere: ſʒ alias regulariter sit secus in diffinitiua.guil.videt̃ tenere ꝯrium: qõ fatis verũ crederem: sed primum dictum est tutius.

m ¶ Legitima.ergo si est expressa legitima defert negocium ad se.ap. ſʒ non manifeste frustratoria: puta ne fiat electio regis precibus nõ expectatis: vt dicebatur in illa cõstitutione dilecti: vt̃ ne eligat̃ nisi doctor decretoꝝ.vel magister in theologia: vel his similia: tunc non defert: sed quid in dubio: dic ſm guil.⁊ gar.deferri: vt illud dubium papa decidat.vi. .q.iiij.osius.Quid si appellauit ⁊ nullam cãm expressit. dicas idem ac si expressisset frustratoriam ſm predictos: q: nullum ⁊ inutile equipollent in iure.§.de transla.inter.ff.qõ cuiusqȝ vniuersitatis.l.i.§.⁊ quideȝ.fuit enim promulgata cõstitutio ista: vt refrenaretur temerarius appellandi vsus: sed ita põt quis appellare temerarie non exprimendo sicut exprimẽdo: videbatur autem contrarium: quia in causa non expressa nihil immutatum videtur: ergo antiquo iuri standum est.C.de appella.precipimus in fi.sed prius dictum veruȝ est: q: hec cõstitutio non vult ꝙ cause ħ deferant̃ ad papã nisi ex cã expssa probabili: que debeat reputari legitima.

opponere voluerint qõ votũ illi⁹ cui opponitur nullũ[a] redderet ipso iure: id eis non itelligimus interdicum. ¶ Idẽȝ in eodem.

¶ Appellatio iudicialis vel extra deuoluit causas electionũ epoꝝ ⁊ superiorũ ad papam si in scriptis ⁊ ex cã ꝓbabili fuerit iteriecta: alias nõ ⁊ ab ea possũt ptes sine prauitate recedere: priusꝙ pape presentata fuerit: ⁊ an in recessu iteruenerit prauitas: iferiores iudices añ oia debẽt ingrere: quã si repererint de cã nõ cognoscẽt: ſʒ statuẽt ptibus terminũ in quo cum actis ⁊ munimentis se apostolico cõspectui representent. Jo.an.

Quãuis ꝯstõ[b] felicis recordationis Alexãdri pape quarti p̃decessoris nr̃i causas[c] electionũ epaliũ seu super electionibus epoꝝ exortas[d] non immerito maiorib⁹[e] causis annumerãs cognitiões ipaꝝ p appellatões q̃slibȝ[f] deuolui asserat ad ap.se.examen. Nos tñ ⁊ temerariam appellãtiũ audaciaȝ ⁊ effrenatã appellationũ frequentiã refrenar̃ volẽtes: hac generali ꝯstõne duximus ꝓuidẽdũ: vt si extra[g] iudiciũ i p̃dictis[h] electionibus vel in alijs dignitatib⁹ epatu maioribus[i] celebratis expssa cã manifesta friuola contigerit appellari: per appellationẽ hmõi nequaquã ad sedẽ eandẽ negotiuȝ deuoluat̃. ¶ Sȝ cũ i electionũ earundẽ negociis in iudicio vel extra iudiciũ appellat̃ in scriptis[k] ex cã ꝓbabili[l]: q̃ ꝓbata deberet legitima[m] reputari ad sedẽ ipsaȝ hmõi negotia deferantur. ¶ Ceterũ id p̃missis[n] oib⁹ casib⁹ liceat[o] ptib⁹[p] ab hmõi appellatõib⁹ nulla tñ iteruenienteprauitate[q] recedere: antequaȝ p̃fate sedi fuerint p̃sentate. ¶ Inferiores aũt iudices quoꝝ erat ipsarũ causarũ cognitio appellatione[r] cesante: an in hoc[s] prauitas itercesserit añ oia diligenter iquirãt[t]: ⁊ si eã itercessisse repererit: se ꝺ causis ipsis nulla tenus intromittant: sed p̃figant dictis ptib⁹ terminũ perẽptoriũ[v] cõpetẽtem in quo cũ oib⁹ actis ⁊ munimẽtis[x] suis apostolico se conspectui representẽt[y]. ¶ Idem i codeȝ.

¶ Si iter reliq̃ q̃ obijciunt̃ ꝓmouẽdo ad dignitatẽ obijcit̃ euidens defectus sciẽtie vel psone: illud añ oia examinari debebit: ⁊ si reperietur falsũ exponẽs a ꝓsecutõe negocij repellit̃: ⁊ puniet̃ p inde ac si defecisset i ꝓbatiõeȝ oiuȝ obiectorũ.Jo.

Si forte inter.ceter a[z] que obijciuntur electo aut postulato: seu alias promouendo[&] ad aliquem dignitatem[ꝯ] euidenteȝ[ꝫ] sciẽ

n ¶ Premissis.cum.s.appellatum est ex causa ꝓbabili in iudicio vel extra.

o ¶ Liceat.ꝙ olim nõ licebat per predictam cõstitutionem alexandri.

p ¶ Partibus.p hoc videt̃ ꝙ nisi ambe partes cõsentiãt nõ põt fieri renunciatio: qõ veruȝ puto ſm guil.⁊ gar.re non integra: sed re ĩtegra solus appellans hoc poterit: ad hoc de elec.in causis.ff. de re.iu.nemo.⁊ adhuc si res non est.integra ⁊ velit satisfacere aduersario de suo iteresse: adhuc poterit penitere: ſm guil. ſm ea q̃ no.in spe.ti.de excepti.§.viso. ꝟ.ſʒ nunqd iudex.ex quo tamẽ appellatio presentata est pape vlterius recedere nõ pñt: etiaȝ si vtraqȝ pars cõsentiat: qõ ꝓbat̃.j. vbi dicit anteꝙ prefate sedi ⁊c̃.ad hec de postu.pre.bone.ij.ver.nec nocebat.de offi.lega.ſʒ in fi.⁊ maxime quãdo obijciunt̃ crimina vel defectus de collu.dte.crimina.xxiiij.q.iij.ecce.Solet queri vtruȝ electus sine superioris licẽtia suo iuri renunciare possit.ꝺ hoc dicam.j.eo.si electio.

q ¶ Prauitate. vt simõiatica pactione: vel aliq̃ illicita datõne: vel promissione: vel violẽtia: vel metu.xx.q.iij. presens si aũt electus ius habeat: an liceat ei vexationẽ redimere? dic vt no.de simo.dilectus.i.

r ¶ Appellatione cessante.i.si appellatio iterposita ñ fuisset.

s ¶ In hoc.in renunciatõe appellationis.

t ¶ Inquirãt. ꝙ si huiusmodi inqsitione omissa ad eosdẽ cõfirmãdos vel cõsecrãdos ꝓcesserint vel alios ꝓcessus in cã fecerint ꝯfirmatio vel cõsecratio vel ꝓcessus illi sunt nulli: ⁊ cõfirmãtes ⁊ ꝯsecrãtes ab epoꝝ ꝯfirmatione ⁊ cõsecratione per annum cõtinuum sunt suspensi.j.c.ti.prouida in fi.

v ¶ Peremptorium: ⁊ adhuc habebit locũ expectatio.xx. dierum scdm formaȝ decre.§.eo. .c.i.secundum Guil.⁊.Gar.

x ¶ Munimentis.i. ꝓbationibus ⁊ instrumentis sic dictis: q: cãm muniunt: alias monumentis.monent enim ⁊ informant iudicem qd facere debeat.

y ¶ Representent.ꝙ si nõ venerint ꝓcedat̃ ad ꝯfirmandaȝ electionẽ.ac si appellatum nõ esset: q: nõ appellare: ⁊ appellare ⁊ appellationem non ꝓseq sunt paria.de of.dele.gratum.de testi.cuȝ venisset.C.de tempo.ap.l.ij.in fi.ſʒ nõ per omnia: vt.j.de sen.excõ.ſʒ: ⁊.§.de eo qui mit.in pos.cum venissent.

Si forte.Diuiditur in duas partes.q: prima dat ordinem.Secunda penam imponit ibi: Ceterum.Do.

z ¶ Cetera.vtputa ꝙ est homicida: periurus: excõicatus: vel his similia q̃ ita de facili probari non possunt: sicut euidens defectus scientie vel persone: que p oculorum inspectionem vel examinationem de facili ꝓbari possunt.

& ¶ Promouendo.puta per superiorem ad quem deuoluta est ptãs.vel q: plures nominati sunt dño pape ⁊ petitur de altero prouideri.lxxv.di. archidiaconum.⁊ de hoc.§.c.ꝙ sicut.

ꝯ ¶ Dignitatem.non est ergo ad simplicia beneficia hoc extẽdendum cum si de eis intelligi voluisset vel expressisset vel generaliter locutus fuisset.ꝺ deci.ad audientiam.ad hoc.j.c.ab eo: ⁊.j.de ver.sig.c.ii.vbi semper hoc repetitur.

ꝫ ¶ Euidentem.si ergo defectum opponit sed nõ euidẽtẽ non hȝ locum pena: ſʒ si opponit manifestum: idem cum hec sint sinonyma.§.de ꝟbo.si.cuȝ olim.⁊ ẽ expressum.j.de ꝟbo.signi.c.ij.sed pone plures opponit euidentes defectus: alterum probat: alteꝝ non: qd erit. Solu.si deficit i primo repellit̃ ipse opponens si ꝓbat primum repellit̃ electus.si aũt simul examinati fuerint si sufficiẽs ẽ defectus q verus reperit̃: repellitur electus.sed opponẽs ẽt de calũnia punit̃: nisi iudex viderit ipsum ꝓbabili de causa a calũnie vitio excusari: vt in auc̃.de iudi.§. oportet col.vi.§.de accu.accedẽs: ⁊.§.c.c.i.Si.aũt opponeret nõ euidẽtia: fateor ꝙ sufficit alteꝝ probari: vt dixi.§.c.i.⁊.§.c.vt circa.⁊ de re iudi.cum.J.⁊.A.sed nũquid iudex ex suo offõ talem discussionem facere põt etiam parte non petente.dic ꝙ sic ſm Gar.q: laborare debet vt breuiẽtur lites.ff.si cer.pet.l. q dam estimauerunt.ff. de postu.l.quos pretor.ff.de procuratoribus.l. filiusfa. .§.inuitus.§.de excep.exceptionẽ.hoc idẽ poterit ẽt si ambe partes expresse renũciẽt p iura p̃dicta.⁊ p legẽ.C.de iura.calũ.l.ij.§.sed q: veremur. si aũt tacite.s. intrãdo iudicium.⁊ pmittim examinãdo oppositiones tã euidentium defectuũ ꝙ alias ⁊ alie reperiunt̃ vere: oppositiões ꝟo euidẽtiũ defectuũ false: nõ hȝ locũ pena huius canonis pp impossibilitatẽ sui: ad idẽ.j.c.indẽnitatibus in fi.pena

.n.est q repellant a psecutione: sed ista iam sunt psecuti: et sic nō pōt locū habere pena. nec ob. q non possunt renūciare expresse: q multa possum⁹ tacite que nō possumus expresse. ff. de pcura. filiusfa. §. veterani. C. de iura. calum. l. ii. §. sed q veremur: et. j. de iura. calum. c. i. et sufficere dz ad repulsionē electi q aliqd inuenitur pbatū qd eū repellat: q vndecūqz crimina claruerint et c. xxiiij. q. iij. ecce. et de iudi. exhibita.

a ¶ Scientie. que etiaz in laicis intollerabilis est. xxxviij. di. si i laicis: sed no. q est qdā itrinseca qualitas. cuz qua homo nascitur. s. q aliquis sit cast⁹: pacificus: sobrius: et hāc quis psumitur habere: donec 9triū pbetur: sic intelligit ð presum. dudum. ð seru. c. vno. Est quedā extrīseca: vt litteratura: et talis qualitas non psumitur: nisi pbetur et ideo super hoc examinatur: et sic intelligitur hic cuz suis similibus de negatiua facti iuris et qlitatis. dic vt. vi. q. vlti. actor. de elec. bone. i.

b ¶ Defectū. sed si electo opponatur q sit illegitime nat⁹ qs habet hoc pbare. dic q opponēs probat p notata p Inno. in. c. super his. ð accu. et ð do. et contu. cum olim.

c ¶ Contingat. nec poterit postea reuocare. j. e. ti. ab eo.

d ¶ Ante omnia. no. q cū plura obijciuntur quorum quodlibet per se sufficit: illud quod facilius probari potest: primo pbandum est.

e ¶ Initiū. videtur q hec pars huius disiunctiue locum habere non possit: q aut electus īuenitur insufficiens: et tūc penit⁹ repellit aut sufficiens: et tūc repellitur opponens: et sic nullo casu obiectorum discussio sumet initium: dic q vbi est obiectio si insufficiens reperitur electus: sed si sufficiens reperit: adhuc locū habebit alioꝝ obiectoꝝ discussio: q superior inquiret ex officio suo illo repulso de alijs obiectis ne per superiorem et c. s. eo. cum nobis: et. j. eo. indēnitatib⁹: et. c. vlti. vel admittet alius cui⁹ itersit: licet iste repellatur propter eādē rōnē. vel dic hoc tunc locū habere: cuz defectus oppositus repit verus: sed nō sufficiens ad repulsionē electi: et tunc alia examinabuntur. admitti tñ nō debuissent ad opponendū talē defectum. vel dic qrto q opponens admittet ad alia pbanda: si probabilis et sufficiens causa cum a calūnia excusauerit. s. e. c. i. ad fi. vt q tales fuerāt verisimilitudines de defectu illo: quod dici vel credi poterat euidens: et sic calūniatus nō fuit fm Gar.

f ¶ Opponentes. nota q dicit opponentes repellendo: non alios quorum intererit: pro eo quod dixi. s. glo. proxi. in secunda solutione.

g ¶ Obiecerunt. et defecerunt. h ¶ Defecissent. vt. s. e. c. i.

Sciant. Non diuidit q totus tex. vno constructu claudit fm Jo. an.

i ¶ Cuncti. etiā epi: nec ob. j. de sen. excō. q piculosum: q nō de snia excōmunicationis: sed suspensionis et interdicti loquitur.

k ¶ Ecclesiasticas. vt conuersos templarios: vel hospitalarios: qui licet nō sint clerici sunt tamen ecclesiastice persone. xvii. q. iiij. quisquis.

l ¶ Spectat. de iure cōmuni in collegiata ecclesia ad collegiū spectat electio: ð iurepa. nobis. xvi. q. vlti. 9gregatio. si nō est collegiū spectat ad patronū: de iure patro. postulasti. et hoc de iure cōmuni: nisi aliud inducat de 9suetudine: de causa pos. cū ecclesia. si aūt nō esset ibi. collegiū vel patronus per diocesanum hz ordinari. x. q. i. regenda. xvi. q. vii. omnes basilice et hec vera quo ad electionē plati. de inferioribus no. s. eo. cum ecclesia vulterana. dic vt ibi Gar.

m ¶ Rogati. an pces iducāt simoniā. dic vt no. vij. q. ii. i sū. et. q. i. moyses: et. s. de eta. et quali. tuā. n ¶ Inducti p pmissionem vel alio modo.

o ¶ Consanguineos. no. spālem casum i quo laicum percutiēs excōmunicatus est ipso iure ad idē. j. de sen. excō. quicunqz. et de imu. eccle. quoniam.

p ¶ Alios. q qui per aliū facit et c. ff. de admi. tuto. ita tñ. §. gessisse. sic et in maleficijs tenetur mandato: ac si per se faceret. ff. de vi et vi ar. l. i. §. deiecisse: et. §. quotiens. et hoc verū ð his que per alios explicari possunt: secus in adulterio et similib⁹ que non possunt p alios explicari. C. de cadu. tol. l. vna. §. ne autē. et mādatarius etiam excōmunicatus hic erit. de sen. excō. mulieres: et. c. vniuersitatis Sed nunqd huius decre. pena locū habebit in presentāte patrono: et videtur q non: q de electione tm̄ loqtur et non psentatione: et est penalis et restringenda. j. eo. ti. si statutum. dic q si patronus est clericus uel psona ecclesiastica locum habebit constitutio: nec est hoc odiosum imo fauorabile ecclesiarum fauore quib⁹ propter hoc melius prouidebitur: et q decre. indefinite loquitur: indefinite itelligitur: et dicit clericos et c. Si autem patronus est laicus pena locum non habe-

tie[a] vel aliū persone defectū[b] opponi contingat[c] in discussiōe obiectorum illū statuimus ordinē icōmutabiliter obseruādū: ut pmouēdus super dfectu ipō ante oia[d] subijciat examini: cuius euentus examinandis alijs aut dabit initiū[e] aut negabit. Ceteꝝ si pmissi examis exit⁹ huiusmodi oppositiōes docuerit vitate destitui: opponentes[f] a prosecutiōe cause i q talia obiecerunt[g] excludimus et pinde puniri decernimus: ac si penitus in probatiōe oium que obiecerant defecissent[h].

Idem in eodem.

¶ Qui grauauerit aliquaz personam ecclesiasticam vel eius cōsanguineos vel ecclesias seu bona: p eo q cum pro quo rogabatur eligere noluit ipso facto excōmunicatus est. Jo. an.

Sciant cūcti[i] q clericos vel q̄slibet alias personas ecclesiasticas[k]: ad q̄s i aliqb⁹ ecclesiis monasteriis aut alijs piis locis spectat[l] electio pro eo q rogati[m] seu alias iducti[n] cum pro quo rogabantur siue iducebantur eligere noluerint vel cōsanguineos[o] eorū aut ipsas ecclesias monasteria seu loca cete-

bit: cum constitutio dicat clericos vel ecclesiasticas personas.

q ¶ Presumpserint. si. de exces. prela. tanta.

r ¶ Snia. si. j. de sen. excō. qcunqz. et fm Guil. epi bene poterunt absoluere ab hac snia: ex quo 9ditor huius cāonis sibi absolutionē nō reseruauit: de senten. excō. nuper. et arg. pdicte decreta. quicunqz in fi.

ra beneficiis siue alijs bonis suis p se vel per alios[p] spoliando: seu alias iuste prosequēdo grauare psumpserint[q] se ipso facto excōmunicatiōis snia[r] innodatos.

Idem in eodem.

¶ Primo punit vsurpantes de nouo custodiam vacantium ecclesiarum Secundo punit clericos et monacos h fieri pcurantes. Tertio punit clericos se talibus nō opponentes. Quarto ponit qualiter debeāt se habere habentes talē custodiam ab antiquo. Jo. an.

Generali constitutione sancimus vniuersos[s] et singulos q regalia[t] custodiam[u] siue guardiam aduocationis seu defensionis titulum in ecclesiis monasteriis: seu quibuslibet aliis[x] piis locis de nouo[y] vsurpare conantes bona[z] ecclesiarum monasteriorum aut locorum ipsorum vacantium occupare[⁊] presumant quantecunqz dignitatis honore prefulgeant[ꝯ]. Clericos etiam ecclesiaruz: monachos monasteriorum et personas ceteras locoruz eorūdē q hoc fieri procurāt[ꝝ] eoipso excōicationis sentētie decernim⁹ subiacere.

Generali. Diuiditur in qttuor partes vt pz in rubro. Secūda ibi: clericos. Tertia ibi: illos vero. Quarta ibi: qui autem. Jo. an.

s ¶ Uniuersos: et vniuersas: naz appellatione si quis et si qua continetur. ff. de vbo. signi. l. i. ff. de pac. tres fratres. et de 9sti. prin. l. i. §. i. ar. contra q si pater exheredat filium nasciturū: si nascitur filia non erit exheredata. ff. de ven. i pos. mit. l. i. §. qritur. Communiter dici solet q i fauorabilibus masculinū concipit femininum in odiosis non: sic soluitur ff. de verb. sig. l. i. Alij dicunt q si masculinuz verbum pferatur ab homine et est odiosum non comprehendit feminaz et sic itelligitur predict⁹. §. qritur. sed si a lege siue sit odiosum: siue nō femina continet. ff. ð iurisdi. om. iudi. si quis id odofredus dicebat q si etiā a lege pferat vbum odiosum non cōprehendit feminaz: nisi id lege caueat. dic fm Gar. q vbum masculinum platum a canone comphendit feminas. qd probat. xvii. q. iiij. si quis suadente. coniuncto cum ca. de sen. excom. mulieres. quod est verum nisi eadem vel alia constitutione excipiatur femina. j. e. indēnitatis. §. sed cum eos.

t ¶ Regalia. i. collecta q̄ fit regis rōne vel imperatoris: vel tributum qd debet regi. xi. q. i. si tributum. sic solet exponi ð iurepa. pterea. ii. vel. i. iura que ad imparatorē pertinere 9sueuerunt: vt portus et vectigalia. sed illa erant ecclesijs 9cessa: et modo volebat ea de nouo aliquis occupare: vt i li. feu. titulo que sint regalia. alias est sub. l. imperialem. Jo. an.

u ¶ Custodiā. et cetera que sequunt expone fm Gar. i. iuspatronatus q fm diuersas regiones diuersa sortit vocabula. j. de iurepatro. q clerici. et. c. pterea. ij. de sta. mo. in singulis. §. i. xvi. q. vij. pie mentis: et. c. frigētius. quocunqz ergo nomine cēseatur vsurpantes de nouo tale ius in ecclesijs et alijs locis pijs: et bona ipsorum locorum vacantium occupantes excōmunicati sunt ipso iure.

x ¶ Alijs. vt hospitalibus vel alijs quocunqz nomine vocatis.

y ¶ De nouo. s. a. xl. annis citra fm Gar. de consue. c. vltimo de pscri. de quarta. xvi. q. iij. quas actionēs. et hoc per litteraz que sequitur: vel ex antiqua consuetudine et c. Crisma tñ: matrimonium: mācipium: vinum dicuntur noua: q̄ non excedunt annum: vetera que excedunt. probatur p mum de cōsecratio. distinctio. iij. litteris. scōz. xxxv. questiōe. viij. c. i. tertium. ff. de publi. et vec. l. i. §. quotiens. quartum. ff. de di. tri. et ol. lega. vetus. alibi dicitur nouum cuius extat memoria et eius contrarium dicitur vetus. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. fina. et. l. in summa. §. i. C. ð verboꝝ signi. super quibusdam.

z ¶ Bona. de quibus nulla est laicis attributa facultas. xvi. di. bene qdem. de. consti. ecclesia.

⁊ ¶ Occupare. in mala parte ponitur. sic. s. eo. vt preterite. alibi in bona vij. q. i. fact⁹ est cornelius. et. s. de procu. non iniuste. et. j. ð pcur. si duo. et de conse. di. v. nunq̄. et pprie mobilia dicuntur occupari vel rapi imobilia dicuntur inuadi: sepe tamen sumitur vnuz pro reliquo. xlvij. di. sicut hi. xi. q. ij. quicunqz. s. de resti. spo. sepe. C. vnde vi. si quis in tantā. insti. vi bo. rap. §. q non solum.

ꝯ ¶ Prefulgeāt. hic assume litteram in fi. sequētis ver. eoipso et c. et maiori pena sunt digni quibus cum plurimum honoris defertur inueniuntur in crimine. v. q. vi. presbyteri.

ꝝ ¶ Procurant. forte occasione discordie inter ipsos suscitate: et dicunt procurare ope: consilio: persuasione: et operatione: de homic. sicut dignū. de offi. delega. c. i. ff. de ser. cor. l. i. §. persuadere.

a Opponunt. nota clericos se debere opponere pro iuribus ecclesie defendendis: ad idem. infra de rebus ec. non alie. hoc consuluissimo.
b Pro tpe. idest pro ea parte temporis. vel. i. ab eo tempore citra.
c Inhibemus. cōtra ergo faciens est transgressor canonis: qui canonem transgreditur probibitionem continentem. iiij. dist. §. vlti. secus si ↄsilium tantum ut ibi. Sed queritur q̄ sit pena trāsgressionis canonis: dic sm gar. q qui transgreditur cāonē credēs romanā ec. nō habere potestatē condendi canones de tali transgressione punitur vt hereticus. xix. di. nulli fas vbi de hoc. si autē credit romanā ecclesiam potestatem habere: sⁱ facit cōtrariū: q sic ei placet est pena depositōis. ut. iiij. distin. §. vlti. ꝛ adde hic qḋ notaꝭ. supra de treu. ꝛ pa. c. i.
d Fundatione. fūdās enim ꝛ dotās ecclesiā de diocesani cōsensu potest ↄstatuere vt fruct⁹ ipsi⁹ ecclesie cū vacabit suos faciat. xviij. q. ij. cleuthe rius. de iurepa. preterea ꝛ capitulo nobis.
e Antiqua. prescripti. s. de cōsuetu. c. vlti. vꝭ q consuetudo q̄ vsurpari possint bona ecclesia rū: ꝛ sic onerosa prescribi possit: ↄ id. s. de consue. c. i. dic q in hoc qḋ quis habeat iuspatronatus custodiā: guardiam uꝭ similia: bene valet cōsuetudo: sed in hoc quod vsurpet non valet: ꝛ sic intelligitur contrarium
f Huiusmodi. s. guardiam. custodiam uel regalia.
g Ministros. qui res alterius saluare tenenꝭ.

Illos vero clericos qui se vt deberent talia facientibus non opponunt[a]: de prouentibus ecclesiarum seu locorum ipsorum pro tēpore[b] quo premissa sine debita contradictione permiserint aliqd percipere districtius inhibemus[c]. Qui aūt ab ipsarum ecclesiarum ceterorumqꝫ locorū fundatione[d]: vel ex antiqua[e] consuetudine iura sibi huiusmodi[f] vendicant: ab illorū abusu sic prudenter abstineant: ꝛ suos ministros[g] in eis solicite faciant abstinere: q ea que nō pertinent ad fructus siue redditus[h] prouenientes vacationis tempore non vsurpēt: nec bona cetera[i] quorū se asserunt habere custodiam dilabi permittant sed in bono statu conseruent.

Idem in eodem.

Parocbialis ecclesia nemini conferatur qui non sit idoneus sciētia moribus ꝛ etate: ꝛ si conferatur non attingēti. xxv. annū: non valet collatio: ille autem cui talis ecclesia collata fuerit tenetur personaliter residere: ꝛ infra annū sacerdos fieri: si aūt promotus non fuerit elapso anno: priuatus est ipso iure: super residentia autem prelatus eius ad tēpus poterit dispensare. Joā. an.

Licet[k] canon[l] a felicis recordationis alexā. papa. iij. predecē. nostro editus inter cetera[m] statuerit: vt nullus regimen ecclesie parrochialis suscipiat: nisi. xxv. annū etatis attigerit: ac sciā ꝛ moribus commēdandus existat: quodqꝫ talis ad regimen assumpt⁹ huiusmodi si monitus non fuerit prefixo[n] a canonibus tpe in presbyterum ordinatus a regiminis eiusdē amoueatur officio ꝛ alij[o] conferatur. Quia tamen in obseruatione canonis memorati se multi exhibent negligentes: nos periculosam[p] illorum negligentiam[q] volentes iuris executione[r] suppleri: presenti decreto statuimus vt nullus ad regimen parochialis[s] ecclesie assumatur: nisi sit idoneus moribus: sciētia[t]: ꝛ etate. Decernentes collatiōes de parochialibus ecclesijs his qui non attigerint[v]. xxv. annū decetero[x] faciendas viribus oino carere[y]. Is ēt[z] qui ad huiusmodi regimen assumetur vt gregis sibi traditi diligentius curā gerere possit: in parochiali ecclesia cuius rector[τ] extiterit residere[ↄ] psonaliter[ꝫ] teneatur. Et infra annum[a] a sibi commissi regiminis tpe numerandum se faciat ad sacerdotium promoueri. Quod si infra idē tempus[b] promotus non fuerit: ecclesia sibi commissa nulla etiam premissa monitione sit presentis constitutionis auctoritate priuatus[c].

fuit negligens. s. de cleri. non resi. relatum alias remouebitur: ut ibi.
p Periculosam: sibi ꝛ illis quos corrigere debebant. ꝛ ita cateruatim sequebatur eos pereuntes multitudo pereūtium. lx. di. si papa.
q Negligētiā: hec oīa ledit ī auc. colla. vi. de q̄store. §. hec oīa: ꝛ nouerca ē erudiciōis. lxxxiij. di. c. nihil.
r Executionē. no. q q̄libet canon q̄ ē late sniē pōt dici executorius: ꝛ hoc ē verū quo ad iuris executionem.
s Parochialꝭ eccle. s; nūqd erit idē ī decanau ꝛ alijs dignitatib⁹ d qb⁹ loqꝭ. §. iferiora: ꝛ arguēdo d sīlib⁹ ad sīlia vꝭ q sic: cū sub eadē prohibitōe manauerit. s. de ↄsti. trāslato. dicas sm guar. ꝛ guil. q ī illis p hāc ↄstōnē nihil īmutaꝭ. q. n. nō mutaꝭ ꝛc. C. d ap. l. pcipim⁹ ꝛ. C. d test. sācim⁹. hēat ḡ tm̄ locū ī ecclia prochiali: nec recedā a ↄbis. ff. de le. iij. nō aꝭ. huabit ḡ ī eis. §. iferiora. Jtē scias q non hꝫ locū hec cōstitutio in parochialib⁹ collegiatis vel assūptis ad eaꝝ regim̄. j. e. ti. statutū. Quid si ecclia olī habuit parochianos s; nūc hꝫ desijt dic sm gar. q nō hꝫ locū ↄstitutio: q: ꝛ deficiēnb⁹ psonis collegij desinit eē collegiū. ut notaꝭ. ff. qḋ cuiusqꝫ vni. l. sic municipiū: si āt reciperēt ibi eē parochiani: ex tūc icipiet ↄstitutio locū hꝫ q: facta ē parochialis ꝛ. o. reuolauit ad. a. xxxv. disti. ab exordio: quēadmodum si de nouo fieret aliqua ecclia parochialis: locū haberet ↄstitutio: ꝛ cōtor. ad hoc hosti. s. de de. nō resi. quia nōn lli.
t Scia. que requ. ira kꝭ eo. habes. xxxviij. di. que ipsis.
u Attigerint. sufficit ergo in his q attigerit. xxv. ānū. sec⁹ ī epo. s. de elec. cū in cūctis: ꝛ in abbatissa. j. e. īdēnitatib⁹: ꝛ in casu. j. de eta. ꝛ qua. c. vno.
x Decetero: ad futura tm̄ extēdiꝭ: ꝛ hꝫ locū ī qualibet ↄstitutiōe pterquā ī casib⁹. s. de constī. c. vlt. dic ut ibi. Quid de pendētib⁹: nūqd ad alia ↄstitutio extēdatur: ꝛ qdē si pēdeat p appellatiōnē negocū decidi dꝫ sꝫ ius qḋ erat tpe pme sniē: nō sꝫ ius qḋ emanauit appellatione pēdēte: ī auc. ut cū de appel. cog. ī pn. ꝛ. §. i. Si autē pncipaliter pendet. dixit host. s. de ↄsti. c. ij. decidi debere sm ius qḋ emanauit gof. ibi. ꝛ accur. C. de leg. leges. sm ius qḋ aū ↄstitutionē erat. ꝛ vterqꝫ allegat pdictā auc. dic sm gar. q si ↄstō loquaꝭ de ordinatiōe negocij uꝭ ↄctus: ut d numero testiū: de scriptura: vel alia solēnitate: vera ē opinio gof. nō enim ps potuit diuinare. C. de testib⁹. testiū. C. de testa. iubem⁹. lxxij. di. pposuisti. Si aūt cōstitutio loquaꝭ circa ordinationē sniē uel processus: pone exēplū. de iura. calū. c. i. §. vlti. de sen. ꝛ re iudi. c. vlti. potest vera esse opinio host. ita q pcessū cause iā factū non tangat sed faciendum: ꝛ quod alias constitutio de sui natura non extendatur ad pendentia: probatur optime. j. de offi. lega. c. pc. in fi.
y Carere ipso iure. si q̄raꝭ an epi possint ī etate dispēsare: sm q olim a qbusdā dicebaꝭ p illā decre. de eta. ꝛ qua. pterea. ꝛ. c. indecoꝝ: ꝛ vtrū dispēsatiue possint ānū progare: dic q nō: p decre. istā q̄ solū sup residētia eis ptātē dispēsandi reꝭuat: eo tm̄ saluo qḋ hēs. j. e. ti. cū ex eo. De dispēsatiōe āt ordinū nihil h prohibeꝭ vñ antiquo iuri stabiꝭ. s. illi decre. pterea. Sed nūqd nō ↄstitut⁹ in maiorib⁹ uꝭ ī minorib⁹ de iure cōi ad talē ecclīaꝫ eligi pōt: ꝛ vꝭ q sic: q: ista decr. nihil exigit nisi q promoueaꝭ īfra ānū: s; ad oēs ordies promoueri poterit īfra ānū. Sꝫ dic ↄ q: h decre. pterea nihil p istā īmutaꝭ: īmo p istā quodāmō exponiꝭ qḋ ibi dicꝭ. j. breue tēpus.
z Is etiā: tertia ps in qua ponit de residentia facienda.
τ Rector. uel ppetu⁹ vicarius. ī quo locū hꝫ qḋ h dꝭ circa ordinē ꝛ etatē p de. nie. de of. vi. qui de ecclesijs. cuius contrarium dixit hic archidi. p hāc litteram.
ↄ Residere. ad hoc etiā tenebaꝭ olim. s. de cle. nō resi. relatum.
ꝫ Personaliter. ergo non per vicarium. nisi in casu supra de preben. extirpande. quam per hanc tolli non credo sm guil.
a Annum: īpedimēto cessante. s. eo. quā sit ī fine. ꝛ est expressum. j. e. cōmissa. ꝛ currit iste ānus ex quo habuit possessionē pacificā: vel p eū stetit quomin⁹ haberet: nec currit iuste impedito: ut. j. e. cōmissa. ꝛ. j. de preben. licet.
b Idē tps. nisi cū eis p epos suos fuerit dispēsatū: ut lꝭarū studio insistētes nō teneanꝭ vsqꝫ ad septēniū promoueri. nisi ad ordinē subdiaconatus dumtaxat ad quē sub hac pena infra annū promoueri tenenꝭ. j. e. cum ex eo.
c Priuatus. ipso iure: olim vero per sententiā: sed nunqd poterit purgari mora anno elapso per aliquot dies: dic q nō. ar. hic ꝛ de sup. neg. prela. lꝫ quia cō-

h Redditus. ut sint silue cedue: q̄ tpe vacationis nō sunt in tali statu q cedi debeant. Et no. q oīs fructus ↄsistit in redditu: sed nō ↄuertiꝭ: q: partus ancille ē in redditu: sed nō ī fructu. ff. de vsur. ī pecudū. §. ptus isti. de rer. di. §. ī pecudū. Sed quero an fruct⁹ medio tpe pceptos faciāt tales suos. ita videꝭ p hanc lꝭam: q: non prohibet de fructibus: sed de his que nō ptinēt ad fructus. tu dic q fructus cōseruari debēt futuro successori. s. d offi. or. cū vos. s. e. vbi periculū. §. prouisionis. ꝛ. j. e. q: sepe. ꝛ d offi. or. pñti. Qui. n. custodiā hꝫ custodire dꝫ non ↄsumere. ff. ut in pos. le. l. is cui. §. q legatoꝝ. hēbūt tm̄ sm guil. q din custodie operā dant moderata cibaria. argu. xij. q. ii. charitatem. s. de preben. extirpāde. ff. cōmo. in reb⁹. §. pñt. ꝛ sic nō hꝫ locū hic. ꝛ ar. a cōtrario sensu. C. de epis. ꝛ cle. ↄuenticulā. ff. de ↄdi. inser. l. i.
i Cetera. ff. de verborum significatione. l. ceteroꝝ.
k Licet canon. Pōt diuidi in sex ptes. In hac pma ponit constitutionē alex. ꝛ statuit cui debeat conferri parochialis ecclesia. In secunda ibi: decernētes. irritat collationē aliter factā. in tertia ibi. is ēt ponit de residētia facienda. in quarta ibi: ꝛ infra annum: de promotione ad presbyteratū. in quinta ibi: q si infra: penā non promoti. in sexta ibi. sup residentia. de dispensatione residentie. Jo. an.
l Canon. s. e. cū ī cūctis: q h in trib⁹ marie suppleꝭ. qḋ ibi collatio parochialis eccle minorib⁹ fieri prohibebaꝭ tm̄: h irrita decerniꝭ nisi dicere velis qḋ id satis erat irritū p ipsam ↄstitutionē: q: sufficit legislatorē aliqd prohibuisse. ꝛ si nō adijciat ↄ factū nō valere. C. de legi. nō dubium: nec fuit hoc ppterea superfluū: cū clarius exprimat. ad idē. s. e. l. de sum. tri. c. i. ꝛ sic inouat ꝛ suscitat illud ius q̄si per abusum abolitū. itē per canonē illum moneri debent ad suscipiendos ordines per istum non. item per illum priuandus est per sententiam: per istum priuatus est ipso iure.
m Cetera. quia multa alia statuit preter ista.
n Prefixo tempore. quod erat in primis quattuor temporibus. lxxv. dis. quasi per totum. uel dic prefixo ab homine.
o Alij. ergo nō pmo. ne fiāt leges ludubrio: ꝛ dicaꝭ solū verbis lex imposita. j. e. cōmissa. §. porro. ꝛ dic alij qui cū effectu faciat id in quo primus

missa non pōt purgari. C. de cōtrahē. ꝛ cōmit. sti. l. magnā ꝛ adē quod dixi. ſ. de regu. iur. mora: ꝛ licet tā modicū tēpus restet de anno ꝙ certum ē eū non posse pmoueri: nō est priuatus. ſ. e. cōmissa. i. rñso ꝛ dic ꝙ pena illius ɔstitutionis cum in cunctis nō est remota p istam: qꝛ si talis ecclesia collata fuerit diacono: ꝛ monitus pmoueri nolit: ēt īfra annū puari poterit ſm tenorē ipsius decre. ꝛ si q̄ratur qñ īcipiat currere tps illi ad quē spectat collatio. dicā. ſ. e. cōmissa. Ho. autem ex hac decre. ꝙ ɔpellit qs ad ordīes p subtractionē bñficij: ſʒ quia iura sup hoc variāt: distīguas ſʒ gar. aut beneficiū hʒ certū ordinē annexū: quo casu prouisum ē hodie p de. ō eta. ꝛ qua. vt hi q. ij. rñso. aut nō. si hʒ: aut iusta cā excusat illū: vt pote irregularitas ī quā postea īcidit sine culpa sua: vt qꝛ oculum vł manū amisit: tūc nec cōpellendus ē nec priuādus. ſ. e. cū ī cūctis. §. hoc sane. si aūt incidit in talem irregularitatē culpa sua dʒ amittere beneficiū: ꝛ sic ītelligitur de eta. ꝛ qua. c. i. Idem si ante adeptū beneficiū in illaʒ irregularitatē īcidit qualitercū qʒ: qꝛ id in pmotiōe sua tacere nō debuit. xxiiij. di. qñ ꝛ. c. vlti. ꝛ de cor. vici. exposuisti. de renū. nisi cū pdē. §. p sone. si autē iusta causa eū nō excusat: aut ē parochialis ecclesia. ꝛ tūc elapso āno priuatus est ipso iure ēt si nō moneatur: ut hic: aut est aliud bñficiū. ꝛ tunc si monitus nō vult pmoueri: puandus ē. ſ. e. cū in cūctis. §. īferiora. in epatu aūt nō requirit monitio: sed sufficit negligētia electi p tps a canone terminatū. c. di. c. i. circa fi. Si vero bñficiū nō hʒ certū ordinē annexū. ꝛ eccłie necessitas vel vtilitas nō exigit: īuitus cogi nō debet. ꝛ punitur q eū cōpellit. lxxiiij. d. c. i. ꝛ. ij. ꝛ. c. vbi ista. si autem necessitas vel vtilitas eccłie requirit vt promoueat clericꝰ si se excusat ptextu crimīs qō se cōmisisse pponit aut si pponit aliud īpedimētū ī qō incidit culpa sua: tūc eps debet inferiores idoneos promouere. ꝛ ipm clericū ab ipso beneficio penitus amouere: nisi alias valde vtilis ꝛ necessarius esset illi eccłie. de eta. ꝛ qua. queris. vbi vero īpedimētū tpale ptēdit: puta īfirmitatē: uel etiā ppetuū ex delicto suo nō pueniēs. non solū cogit: ſʒ etiaʒ si eius excusatio non admittitur poterit appellare: sicut ꝛ tutor appellat ob excusationem rationabilē nō admissam. ff. quādo ap. sit. l. i. §. si quis tutor: quod si volūtate sola renuit ordinari. nil ptendēs nisi qꝛ nō vult: debet cōpelli appellatiōe remota p subtractiōeʒ beneficij ꝛ officij. lxxiiij. distin. c. iij. ꝛ. iiij. de regularibus dicvt ī cle. de sta. reg. ne in agro. §. antepe.

Super residentia vero vt premittitur facienda possit ordinarius[a] gratiam dispensationis ad tempus[b] facere: prout causa rationabilis id exposcit.

Idem in eodem.

Parochialis ecclesia non commendetur nisi constituto in etate legitima ꝛ sacerdotio. ꝛ tali non nisi vna: ꝛ illa tūc demuʒ cuʒ necessitas vel vtilitas exigit: talis autem cōmenda vltra sex menses non duret: ꝛ quod cōtra predicta factum fuerit est irritū ipso iure. Joan. an.

Nemo deinceps[c] parochialem[d] ecclesiam alicui non constituto in etate[e] legitima ꝛ sacerdotio[f] cōmendare[g] presumat: nec tali[h] etiam nisi vnam[i] ꝛ euidenti necessitate[k] vel vtilitate ipsius ecclesie suadente. Huiusmodi[l] autem commendaʒ vt premittitur rite factā: declaramus[m] vltra semestris[n] temporis spacium non durare[o].

Statuentes quicquid secus de cōmendis ecclesiarum parochialium actum fuerit: esse irritum ipso iure.

Nicolaus tertius.

Hec decr. fuit multuʒ vtilis suo tpe āteqꝫ papa reseruaret sibi puisiōes epatuū. glo. i. pōit summarium ꝛ secunda diuisionem. Do.

a Ordinarius. i. suus superior. siue sit eps siue maior vel īferior episcopo. de cle. nō resi. relatū. ꝛ sic illud intelligūt īno. ꝛ host. dispensationē aūt illius. c. ſ. e. cū ex eo. nō pñt inferiores episcopis facere ut ibi dicam. b Ad tps. bñ dicit qꝛ papa sup residētia dat ppetuas indulgentias ꝛ datas per predecessores reuocauit. ut. ſ. e. li. de rescrip. c. vlti.

Nemo Ista facit: qꝛ pmo pmittit cui ꝛ qñ fiat cōmenda parochialis ecclesie. Secundo quātū durat. tertio decretū apponit. scōa ibi huiusmōi auteʒ tertia ibi: statuētes. Do. c Deinceps. per hoc verbū apparet ꝙ hec ɔstitutio ad preteritas commendas non extenditur: ꝛ quia natura cōstitutionis est ꝙ non extendatur ad preterita. ꝛ de hoc supra capitulo primo.

d Parochialē. in alijs ḡ nihil īmutat. ſʒ remanet ius antiquū ſʒ guil. ad hoc. C. de ap. pcipimus. e Etate. s. ꝙ attigerit. xxv. ānū. ſ. c. pri.

f Sacerdotio. ut possit interim ipsi eccłie in sacerdotali ordine deseruire. ꝛ not. ꝙ parochialis eccłia pōt ītitulata dari etiā nō presbytero. ſ. c. pri. ſ. eo. cuʒ ex eo. ſ. de īsti. c. ij. cōmēdari aūt nō. ꝛ hoc ē nouū. qꝛ añ ɔstōnem istā hoc non erat.

g Commēdare. cōmēdare ideʒ ē quod deponere. ff. de ver. si. l. cōmendat. ff. depositi. l. lucius. xij. q. ij. ne qs arbitret. ſ. depositi. c. i. Nñqꝫ accipit cōmendare pro verbali honore alicui impenso. vt cū qs de aliquo laudat. vel quādo amicū cōmendo: vt ei verbalē honorē faciā. ff. mā. si vero. §. cū quidam. ꝛ ea que cōmendandi causa dicuntur non obligant. ff. de edil. edi. sciendū. ff. de contrahen emp. ea que. nec cōmendādi sui causa debet qs facere quod alteri noceat. xi. q. iij si qs vero. sed h de cōmēda agimꝰ: q̄ est custodia ecclesie alicui cōmissa. Et prio q̄ro an talis sit platus. ꝛ dico ꝙ nō: sed pcurator tm̄: hʒ tñ legitimā administrationē. xxi. q. i. relatio. ſ. e. cū nobis olim. ij. §. fi. ꝛ sic no. xxi. q. i. qui plures: ſʒ nū qd interim dicit vacare: dic ꝙ nō. qꝛ titulus iste est canonicꝰ sicut ꝛ alij. ſ. eo. dudū. ij. ꝛ in predicto. c. qui plures. ꝛ cū mō debito fit vt hic. Sed nūqd facit iste talis fructus suos. dic ꝙ non ſm gar. qꝛ custos est. nec in eccłia ius hʒ nec ēt in fructibus nisi ad colligendum ꝛ gubernandum ꝛ prouidendum sibi ꝛ ministris. ꝛ quod superest in vtilitatē eccłie ɔuertendū. sicut ꝛ de visitatore dicit. lxii. di. obitum. ꝛ. c. cathinensis. ꝛ hoc tʒ host. in decre. dudū. de elec. tamen ɔtrarium fit ō facto. Sed nūqd bñs taleʒ cōmendaʒ īpetrās ecclesiā tenet de cōmēda facet mētionē. dic ꝙ sic. ar. decre. de ɔces. preben. cum nostris. ꝛ. c. litteras. Nunquid ad talē ɔmendā vocabit patronus. dic ꝙ ſm Inno. Host. ꝛ Gar. ar. xvi. q. vi. filijs. idem in alijs q ex tali cōmenda leduntur. ff. de adop. l. nam ita. ff. de mi. l. in cause. ſ. de offi. archi. ad hoc. §. fi. si autem fuerint contumaces vlteriꝰ non audientur. ſ. qui fi. sint legi. perlatum. Sed quero an per ordinarium reuocari poterit vel interim ɔferri. ꝛ dic ꝙ non ſm gar. nisi cesset causa ex qua facta fuerat. ar. de vo. ꝛ vo. re. magne. ad fi. lxiij. di. §. verum. Quid si ɔcessum sit epo ꝙ vsqꝫ ad certū tps fructus vacātiū ecclesiarū pcipere possit. ſ. de ver. si. tua. ſ. e. li. de rescrip. si propter. infra de prebē. si tibi concesso. Nunquid talis īdulgētie pretextu fructus cōmēdati beneficij poterit retinere: nō ſm guil. cū cōmenda ius tribuat: vt. ſ. dixi. dicūt aūt quidam ꝙ eps cōmendare pōt tantum vsqꝫ ad illud tps quo pōt cōferre. s. vsqꝫ ad sex mēses: ſʒ certe hoc ſm guil. falsuʒ est. si eniʒ secunda vel tertia die post vacationem cōmēdaret: iā non duraret cōmēda hec p sex mēses: qō tñ pōt per hāc cōstitutionē: si igit vltima die sex mensiū fiat cōmēda: durabit p sex mēses: ꝛ hoc dicit hec cōstitutio. caueat tñ ordinarius vt priusꝙ totum tempus suū labatur cōmendā faciat: qꝛ postea se intromittere non poterit. ar. de offi. dele. de causis. vel dic ꝙ ēt illo finito poterit eā cōmendare alicui custodiendā ꝛ saluandā donec supior pui deat. ar. de ap. cū teneamur. ꝛ de offi. or. cū vos

h Nec tali. s. constituto in etate legitima ꝛ sacerdotio.

i Vnā: ḡ duas cōmendatas hēre nō licet: sic nec duas intitulatas: sed ꝙ possit hēre vnā ītitulatā ꝛ aliā ɔmendatā nō phibet īmo pmittit. vt. xxi. q. i. qui plures: cui antiquo iuri stādū est cum reuocatum non sit.

k Necessitate. ista duo in dispensatione ecclesiasticarū rerum attendenda sunt. xij. q. ij. sine. de preben. exposuisti.

l Huiusmodi. s. factam constituto in etate legitima ꝛ in sacerdotio: ꝛ ex causa ꝛ de vnica tantum parochiali ecclesia.

m Declaramus. de hoc erat antiquorum altercatio: quidam dicebant eam vltra durare: quidam non.

n Semestris. olim dubia erat lrā ista. qꝛ qdā libri hēbant trimestris: qdā semestris: ꝛ lrām trimestris dicebat dñs Guil. se habuisse de bula.

o Durare. nūquid finitis. vi. mēsibus poterit ordinarius eandē iterato eidem vel alteri commēdare: vr ꝙ sic ex causis h expressis. ar. C. de do. sancimꝰ. §. si qs aūt ex diuersa: qꝛ tps lateranē. conci. non currit pendente commēda ex causa facta: sed certe mens huius cōstitutionis ɔtradicit: alīs fraus ei fieri posset ꝛ perpetuo fieri. ar. ſ. de diuor. quāto. §. fi. ꝛ facit optime. ſ. eo. cōmissa. uel distingue vtrū cōmenda fiat ītuitu ecclesie vel persone. ſʒ nūqd commenda expirat morte cōmendātis. dic ſm Guil. ꝙ nō. ſ. de preca. c. fi. ꝛ de cōmo. c. vno. de dona. cū dilectus.

a Cupientes. Casus. tria tempora statuerat Grego. x. circa expeditionē ecclesiarū vtilia. ſ. e. quā sit. Primū de electionibus presentādis electis. Secūdum de exhibendo consensu. Tertiū de ɔfirmatione petēda. Primū ɔfirmat papa nicolaus cum certi temporis adiunctione statuens ꝙ si infra octo dies ex quo cōmode poterūt eligētes electōes electis distulerint presentare: q culpabiles in hoc fuerint a psecutione electiōis in totū sint exclusi: ꝛ beneficijs q̄ obtinēt in ipa eccłia p triēniū suspensi: ad q̄ si īfra illud tps se temere vel colloraṫ miscuerit: illis ppetuo sint priuati. Secūdū precise ɔfirmat ut iacet. Tertiū mutat circa confirmationes cathedraliū ecclesiarū uel regulariū que ex īmediata subiectione vel appellationis deuolutione habent peti a papa: ꝛ statuit ꝙ predicti electi post cōsensum vel post habitā de electione notitiam: si ipsam debito tempore n ɔtingeret presentari infra mensem. iter arripiāt eundi ad sedem apo. pro ɔfirmatione petēda ꝛ causa psequēda cū oībus actis ꝛ munimētis: finito autē mense siue iter arripuerint siue non habebunt tempus arbitrariū. s. ifra quod commode venire possint: consideratis que circa id consideranda fuerint: adhuc post istud tēpus arbitrariū habebunt. xx. dies infra quos si personaliter nō venerint iusto īpedimēto cessante vel iustū impedimētuʒ habuerint: sed infra predictum tempus id proponi nō fecerint: vel ppoñ fecerint infra debitū tēpus impedimētuʒ: sed illud nō pbauerit infra. xv. dies ad hoc assignatos: vel bene proposuerunt ꝛ probauerunt debito tempore: tamen non miserunt procuratorem sufficienter instructum: vel miserunt pcuratorem instructū: tamē īpedimento cessante infra tempus debitum personaliter nō venerūt. In his casibus qnqꝫ vt infra patebit. vel ipsorum altero priuati sunt ipso iure oī iure sibi per electionē quesito. Si autem in aliquo predictoꝝ nō peccauerūt: priuationis penā non patiunt: sed si sine munimentis venerint patiuntur hanc penā. quia pro ipsis pducendis dilationē extra curiam non habebunt nisi ex iusta causa. Statuto igitur de aduentu electi statuit de aduentu eligentium distinguens an electio vna vel plures in concordia vel discordia fuerit vel fuerint celebrate: ꝛ dicit ꝙ si vna tantū electio in concordia fuerit celebrata: duo de eligentibus sufficienter instructi infra supradictuʒ tempus mitti debent per capitulum ad curiam pro instruendo electionis negocio: ꝛ mittentur expensis dignitatis si bona ipsius sint discreta vel de cōmunibus: vel per capitulum alium de prouisis si de illis habere nō possint. Si autē plures

electiones facte fuerint tunc pro qualibet pte mittentur ille due psone expensis electorum: vel si vnica fuerit electio cui aliqui se opponūt: mittant ille psone pro parte electi suis expensis: ⁊ pro parte opponētiū si sint duo vel plures saltē duo expensis opponētiū sufficiēter instructi: ⁊ si electi noluerint expēsas ministrare ſm qualitatem negocij: nisi forte sint pauperes ꝓuati sint ipo iure omni iure sibi ex electione quesito. Si aūt eligētes supradictas personas non miserint: etiam si electi: vel opponentes neglexerint venire vel expensas ministrare priuabūtur a totali cause prosecutione quo ad se ⁊ prouentibus beneficiorum que hnt in ipsa ecclesia per trienniū: hoc verum nisi paucitas capituli eligentium vel ꝯtradicentium ipsos excusaret: seu alia iusta causa: ⁊ tunc mittāt procuratores sufficienter instructum: ⁊ cessante impedimēto mittāt supradictas psonas: alias patientur penā predictā: ⁊ eadem sit pena opponenti vel opponētibus: cū vnica electio: tñ licet opponentes: vel eligētes in predictis casibus priuentur a ꝓsecutione ꝓcessus: electis tñ nullum preiudicium generetur. Et ea que dicta sunt de electis ⁊ eligētibus in concordia vel discordia saluo eo quod dicitur de exhibendo consensu ⁊ ministrādis expensis ad que non teneantur postulati: intelligatur repetita cum suis penis in postulatis ⁊ postulātibus: si ideo sint postulati: quia in ordinibus etate vel similibus defectum patiuntur. Si aūt ideo postulentur: quia sunt alijs ecclesijs alligati antiqua iura seruentur. postulatiões tñ nihilominus pēdent ex gratia sicut olim. Ultimo dicit nicolaus ꝙ in oībus supradictis casibus in recuperandis expensis electi ⁊ eligentium: postulati ⁊ postulantium: vult iura antiqua seruari.

Cupientes[a] ecclesiarum[b] vacationibus[c] periculosis[d] occurrere ac malignantium[e] subterfugijs obuiare[f]: iam[g] prouisis remedijs alia[h] que patenter ipsa rerum experientia[i] ad earum expeditionem indicauit[k] vtilia[l] remedia experta subiungimus: ⁊ quod felicis recordationis Gregorii. papa. x. predeces. noster de electionibus presentādis[m] electis ⁊ ipsorum electorum petendo ac adhibēdo[n] cōsensu salubriter statuit[o] in suo robore cum infrascripti temporis[p] moderatione[q] in presentandis electionibus permanere volentes: sed quod de trimestri tempore post consensum ad petendas confirmationes instituit[r] quo ad illas que petuntur vel peti debent[s] a sede apo. tēperantes: cū interdum aliquorum locorum[t] vicinitas minus exigat: aliquorum distantia prolixius tempus exposcat: hac generali ⁊ in perpetuum valitura[u] constitutione sancimus: vt omnes electi[x] cathedraliū vel regularium[y] ecclesiarū quorum[z] electionum cōfirmationes vel infirmationes ad ipsius sedis examen deducit immediata subiectio[&]: vel appellatio[?] interiecta deuoluit infra vnum mensem[ꝫ] post consensum[a] vel post obtentam[b] de ipsorum electione

a Cupientes. decre. ista ē obscura dictamine: ⁊ quia bonifacius dū eēt notarius nicolai fuit dictator ipsius ideo eā p cōpilatores huius libri mutari ⁊ clarius dictari voluit. ⁊ ē vtilis valde dūmodo qđ in ea statutū ē nō trahatur ad norā: qđ esse nō dꝫ. s. de deci. suggestū. C. de vsuca. pro. emp. l. vlti. Et diuidit. in. vij. ptes pncipales ſm gar. in quarum pma ponit sue ꝯstōnis cām: ⁊ qualiter. ⁊ infra qđ tps electi cathedralium vel regularium ecclesiarū quarū electionū confirmationes appellatio vel imediata subiectio deuoluit ad papā venire debeāt. ⁊ durat vsqꝫ ibi qđ si p. xx. in scđa ponit penā electorum non venientium vel venientiū sine munimentis ⁊ durat vsqꝫ ibi ad hec. in tertia ꝓuidet de psonis ad īstructionē cause qñ fcā est electio in ꝯcordia. ⁊ durat vsqꝫ ibi si do. in qrta qliter mitti debeāt psone instructe ⁊ opponētes venire qñ electio vel electiones in discordia celebrātur ⁊ durat vsqꝫ ibi ceterū. in qnta qliter puniuntur eligētes si electionē debito tpe nō psentent: vel si psonas nō mittāt īstructas. ⁊ durat vsqꝫ ibi deniqꝫ in sexta dicit qđ iuris sit de postulatiōibus: ⁊ durat vsqꝫ ibi porro. in septia que durat ab ide vsqꝫ ad finē: dicit qđ iuris sit de recupatione expensarum.

a Cupientes. tenetur ad hoc ex credite sibi dispensationis officio. ut. s. in proemio huius libri cum suis concor.

b Ecclesiarum. ⁊ cathedralium ⁊ regulariū. ⁊ quarum ꝯfirmationē appellatio vel imediata subiectio deuoluit ad papā. ut infra sequitur: vel ecclesiarū oīum saltem quo ad presentādas electiones: ut dicā. j. §. ceterum.

c Uacatōibus. qlitercūqꝫ vacauerint siue p mortē prelati siue p cessionē dispositionē vel alio modo. cum eadem sit ratio in quolibet pmissorū nec alterum exprimatur. s. de rescrip. susceptum.

d Periculosis. s. e. ne p defectu. l. di. postꝙ. ⁊ hꝫ locū hec ꝯstitutio ēt si vacatio piculosa nō sit puta quia ē ibi in spūalibus ⁊ tpalibus ministrat. lxi. di. obitū. ⁊. c. cathinēsis. quia tali cā cessante non cessat ꝯstō. ff. de postulan. l. §. sextā. xxij. q. vij. tñ: quia finalis huius ꝯstōnis ratio ē: vt celerius expediantur ecclesie: ad hoc optime. j. e. si postꝙ. §. i. ⁊ qre de hoc supra de renū. post trāslationem. ⁊. lxi. di. §. his oībus. alias. c. neophitus.

e Malignātium. p hoc soluitur ꝯtrium de canone. iiij. q. iiij. nullus: vbi hetur ꝙ reorum est subterfugere: potest. n. reus subterfugere opponendo legitimas ⁊ veras exceptiones: nō aūt maliciosas ⁊ falsas. ut hic ꝯsueuit dici ꝙ qui hꝫ ius in principali: cauillationes ⁊ malicias aduersarij potest per alias repellere: ⁊ sic posset itelligi. c. nullus. ⁊ de hoc. xxiij. q. ij. dñs noster ⁊ arg. ad hoc supra de simo. dilectus. i.

f Obuiare. tolle hoc verbum qđ est infra subiungimus.

g Iā ꝓuisis remedijs. s. ꝙ fiat electio ifra tres mēses. l. di. postꝙ. s. e. ne pro defectu: ꝙ fiat in his ecclijs de quibus hic agitur sub certa forma. s. e. quia pp. itē remedia q sūt. s. e. c. i. ⁊. s. e. ꝙ sit. ⁊. c. di. c. i. ⁊ alia multa. s. e. ti.

h Alia que. s. ꝙ veniat electus psonaliter ifra tps huius ꝯstōnis alias certa pena puniatur. ⁊ qđ psone īstructe mittantur: ⁊ qđ certo tpe pñtetur electio: ⁊ pena nō pñtantiū.

i Experientia. magistra rerū efficax. s. e. ꝙ sit. ad hoc. s. de rescrip. statutum. Jo. an.

k Indicauit. alias iudicauit.

l Utilia. ⁊ posito ꝙ casus inueniretur in quo ꝓuisio hoc no repiretur vtilis: vt si diceretur psona nota. ⁊ electōis ſcm̄ notum in curia vel sitis. locum tñ hꝫ ꝯstō: vt. s. dixi in simili super verbo periculosis: non enim in cuiuslibet persona ⁊c. lxi. di. miramur.

m Presentandis. s. quācito commode presentari poterunt.

n Adhibendo. infra mensem a tempore presentationis.

o Statuit. s. e. ꝙ sit.

p Temporis. s. octo dierum j. eo. §. ceterum.

q Moderatiōe. i. moderati tpis adiectione: quia verbum moderatiōis diminutionē cōtinet. s. de ver. si. c. vlt. hoc āt tps auget: vt. j. §. ceterū. vel quia penā apponit que nō erat olim apposita ideo moderari videtur.

r Instituit. s. eo. ꝙ sit. circa finem. Jo. an.

s Dñt. ex immediata subiectiōe vel appellatione: vt sequitur.

t Locorum. sed qūo ex differentia locorum aliquod discrimen inducitur quod lex absurdum reputat. C. de tēpo. in ite. re. supuacuā. Sol. lex illa loquitur ī eo casu cū legislator inspectis locorum circūstantijs certū tps limitauit qđ ad quēlibet locū sufficere reputauit: ut in tpe restōnis petende. ⁊ ad idē. ff. de institu. cum interdū vbi locus nō mutat causam institorie actionis. sed quod hic ⁊ in similibus dicitur in tpe nō limitato sed arbitrario locū hꝫ ſm gar. s. de do. ⁊ ꝯtu. cum olim. ⁊ ꝯcor. ff. de eo qđ cer. lo. l. idqꝫ ibi: quia scimus ꝙ varia sint precia rerum per singulas ciuitates ⁊c. Jo. an.

u Ualitura. idē si hoc dictum nō fuisset. C. de ap. precipimus.

x Electi. de postulatis videbis. j. §. deniqꝫ. Et qđ de ꝓuisionibus: dicas idem iuris in illis qđ hic in electionibus statuitur: ⁊ qđ hoc de electis dr ēt de ꝯfirmatis itelligas si a ꝯfirmatione appelletur. hoc hēs expresse. j. eo. si postꝙ. §. vlti. ⁊ dixit hic gar. ⁊ guil. ꝙ hec ꝯstō locum nō hꝫ in electo in magistrū hospitalis ul templi si appelletur ad papā: tñ quia p mortem talis cathedralis vel regularis ecclesia vacat nō dicitur: quia regimē ecclesiarū nō cadit in laico. s. e. sacrosā. ⁊ quia aliud hospitale: aliud ecclesia. ad hoc. s. e. sciant. ⁊ quia milites sunt quos arma scire volumus ⁊ nō leges. C. de iure deli. l. sancimus. §. loca. ⁊ condu. l. milites.

y Regulariū. virorum intelligas: ī monasterijs. n. monialiū non sibi p oīa locū vēdicat hec ꝯstō. j. e. indēnitatibus. §. sed cū eas. nec hꝫ locū hec ꝯstō in dignitatibus ecclarum cathedraliū vel regulariū que sunt sub epo uel abbate vel pore: sicut sūt archidiaconi: archipresbyteri subpores. vel priores sub abbatibus vel alijs poribus: per mortē talium nō dicuntur ecclesie viduate qđ requirit hoc ꝯstitutio. ⁊ est sile qđ dicimus. s. e. c. ne p defectu. ⁊. c. quia pp. ſm guil. ⁊ gar.

z Quorum electorum. alias quarū: sed pma melior: quia respicit electi: qđ est supra.

& Immediata subiectio. in hoc casu sufficit adire legatū de latere q eporum ⁊ archieporum exemptorum electiōes ꝯfirmare pōt. j. e. si abbatem. ⁊ seruāda erit hoc ꝯstō quia satis est illud ap. se. examē ſm gar. guil. hic nō determinat. dicit. n. ꝙ alij dicunt ꝯtrium per lrām ap. se. ⁊ quia in legato nō est distātia viarū ita ꝙ de facili poterit hre quos volet: sed ſm istā rationē sequeretur ꝙ ista decre. nō hret locū in vicinis romane curie. gar. ēt dixit: tñ guil. fouet ꝯtrium. ꝙ si ecclesia nō ē alias īmediate subiecta pape: puta quia metropolitanū hꝫ: si metropolitana eccla ē scismatica. vel a saracenis capta hēbit locū hec ꝯstō: is. n. primus est quē nullus antecedit. ff. de ver. si. l. primus. ad hoc. s. e. quia diligētia. ⁊ bñ facit p gar. j. de offi. o le. si is cui. qđ nō credas verū si solus archieps ab ipsis paganis vel scismaticis captus eēt: ut. j. de sup. neg. pla. si eps. itē scias ꝙ si ptes sola voluntate vadūt ad papā non hꝫ locū hec ꝯstō. licet bñ facerent si eā seruarēt: ista enim ꝯstitutio non astringit nisi in his duobus casibus. s. cū imediata subiectio vel appellatio deuoluit: ergo in alijs locū non hēat ſm guil. ⁊ gar. vñ ⁊ si relatiōe iudicis deuoluatur ad papā non hēbit locū ſm guil. graue. n. eēt tātas penas vel causas imponere in illo casu non expresso. idē dic ſm eū si papa reuocat ad se tale negocium: quia forte corā ordinario pendebat nisi in reuocatione exprimat hanc constitutionem velle seruari: ⁊ tunc non ex vi constitutionis sed ex vi mandati tenebuntur ad illam seruandam. sic. s. de iudi. quia. v.

? Appellatio. in hoc casu nō sufficit adire legatū ſm guil. ⁊ gar. nisi forsan ptes ꝯcordarēt appellationi renūciādo de ap. ꝯstitutus de of. dele. studuisti. ⁊. c. licet. ⁊ dic appellatio manifeste frustratoria. quia talis non deuoluit negociū ad papam. s. e. ꝙuis: ⁊ sic non hꝫ locum hec constitutio que requirit ꝙ talis sit q deuoluat. s. interposita in scriptis ⁊ ex cā probabili: ut ibi: ⁊ que puenerit ad noticiā appellati. de consti. cognoscētes: quod dic ut in cle. eo. ti. causam.

ꝫ Mensem. iste mensis datur ad parandum se ad iter.

a Post ꝯsensum. sup. qñ debito tpe fuerit pñtata electio alias locum hēbit sequēs clausula.

b Post obtētā. subaudi ſm gar. ⁊ post tpa in quo debuit psentari ⁊ quo debuit deliberare: vel postꝙ deliberauit. absurdū. n. eēt ꝙ in hoc casu nō hēret inducias ad deliberādū. maxīe cū decre. ꝙ sit. s. e. ñ sit reseruata: ut. s. vidisti. qūo. n. veniet nisi pmo deliberet an ꝯsentire velit: ⁊ qūo deliberabit nisi tps hēat. l. di. ponderet. tñ tutius vr sibi ⁊ dño guil. ut dicamus ꝙ ī hoc casu cū electio debito tpe nō presentatur hēat vnū mēsem ad deliberandū ⁊ parādum se ad iter nec illius mensis dimissio sit absurda q sit ex cā: ⁊ ne fraudi locus

relinquatur fm eos: ⁊ sufficit sic scriptũ cĕ. ff. qui ⁊ a qbus. l. psperit. Sed nõne rogatus debet recedere inuitatus fugere: ⁊ sola debet illi suffragari necessitas excusandi. C. de epi. ⁊ cle. si quĕquã. qũo ergo se ingeret. nisi inuitet ⁊ roget: dicas q̃ ex quo electus est inuitatus ⁊ rogat⁹ videt. ⁊ auctoritate ipsius constitutionis sine nota ambitionis hoc facere poterit. alias enim laqueus pararet quod cĕ nõ debet. xxvij. q. i. de viduis: de resti. spo. litteras.

a ¶ Noticiã. certã ⁊ indubitatã puta q: ibi pñs fuit: erat forte canonicus: vel hoies fide digni referũt pro certo sic esse. ar. de postu. c. i. de cle. ex. mi. illõ. vel inde lr̃am recepit autenticã nõ eniz cuilibz referẽti credere tenetur. ad hoc de do. ⁊ cõtu. cuz olim. ⁊ qõ ibi no. Quid si scit se electuz sed nescit appellatum dic q̃ si ecclia nõ ptinet ĩmediate nõ currit iste mensis ĩmo tenet fuare decre. q̃ sit: donec sciuerit appellatũ fz guil. ⁊ gar.

noticiam [a]: si eam debito [b] tempore non contigerit presentari ad sedez ipsam ap. iter arripiant ⁊ ex tunc [c] si ue infra scriptum tempus iter arripuerint siue [d] nõ: absqz fraude [e] quã cito potuerunt commode [f] locoruz cõsiderata distantia petituri [g] suarũ electionum cõfirmationes: vel prosecuturi [h] electiões suas quibus poterunt modis licitis comparere cuz omnibus actis iuribus [i] ⁊ munimẽtis [k] suis ⁊ processus suos contingentibus [l] coram nobis [m] personaliter teneantur. ¶ Quod [n] si per viginti dies post lapsum [o] ex qualitate locorũ moderanda [p] temporis expectati [q]: siue eligentes [r] siue opponentes [s] venerint siue nõ psonaliter cõparere [t]: ⁊ suarum electionũ cõfirmationem vel prosecutionem

b ¶ Debito tpe. s. infra octo dies postquã cõmode pñtari potuit. j. §. ceterũ. ⁊ sic iste mensis nõ currit nisi a tpe quo electio pñtari debuit fm gar.

c ¶ Extunc. i. elapso predicto mense: ⁊ designat extremũ tp̃s istius mensis. ff. de ꝓdi. ⁊ demõ. si is ad fi. Alij exponũt extunc. i. arrepto itinere: qõ est falsum p id qõ sequitur siue infra prescriptũ tĕ. ⁊ sequeret fm id qõ post. x. ãnos arripiẽdo iter tunc inciperet sibi currere tempus: quod est absurdum.

d ¶ Siue non. ⁊ sic de arreptione itineris non curat dũmõ veniat tpe cõpetenti

e ¶ Absqz fraude. si ergo electus dupler habebat domicilium: dico q̃ computatio fiet ab eo loco vbi tunc erat absqz fraude per hanc litteraz: ⁊ idem dico si extra domicilium esset fm gar. ⁊ guil.

f ¶ Cõmode. xij. q. ij. faciat. ff. de ver. si. nepos: ⁊ hz iudex hoc arbitrari inspecta q̃litate psonarũ locorũ ⁊ tpm ⁊ etatũ. ff. de verbo. ob. ꝓtinuus. §. i. ⁊ patet in pn. se. §. ⁊ dico q̃ arbitrari dz iudex fm vulgares dictas. ut ꝓbatur. j. de pbẽ. pñti. §. loca. si. n. q̃ ibi dr̃ spãle est ergo ipsius ꝓriuz regulare: ⁊ qz lex dz patrie cõuenire. iiij. di. crit. ⁊ vsui stat ĕt ꝓtra naturã vocis. ff. de le. iij. l. vrori. in pn ⁊ multũ opatur regionis ꝓsuetudo. ff. de fũ. ĩstru. l. cũ delanionis. §. afinã: ⁊ in arbitratione vulgarium semp respiciaz ꝓditionẽ psonarũ ⁊ tpis vt. s̃. diri. nõ aũt arbitrabit fm singulares q̃ sunt cũ qs vtĕ duplomate. ff. de ver. obli. cõtinuis. §. ij. vel fm legales. ff. si quis cau. l. i. ⁊ si hĩta cõputatide aliqd supest pro illa dabitur vna dies. ff. de ver. si. l. iij. si nõ apparẽt vulgares nõ crederem errari fm guil. ⁊ gar. si recurrerẽt ad legales: dũ tñ q̃litas cause psonarũ locorũ ⁊ tẽporuz id patiant. Et scias q̃ si electus venit añ tp̃s qõ als arbitraret iudex residuũ ei⁹ arbitrij. nõ pp hoc hz de lucro: qz ĩ eo qõ finitũ est ꝓiecturis nõ est locus. ff. de v. obli. l. ꝓtinuus. §. si duplomate. Si aũt modicũ restat de tpe vtendo duplomate penã euitat preueniẽdo vero nil lucrat per predictũ. §. item scias q̃ si electus q per. x. dictas distabat in ꝑncipio mensis iter arripiẽs. xi. die sit in curia non tenet ex citatione illius canonis nisi alias citet a papa: coram papa comparere: si non vult nisi ꝑmo labat mensis. ⁊. x. dies qbus venire poterat. ⁊. xx. qbus postea debuit expectari: ⁊ hoc probat lr̃a superior cuz dicit extũc siue infra prescriptũ mensem venit siue nõ: ⁊ bñficium iuris nulli est auferẽdũ. xxviij. di. de biscj. de reg. in. indultum cum suis ꝓcor. Nec ob. hoc ei qõ viri. s̃. q̃ ꝓueniẽdo nõ lucrat tp̃s qz illud hz locum in tpe qõ iudex hz arbitrari: vñ ꝓueniẽdo non arbitrabit iudex nisi tp̃s in quo venit fm gar. sed nunc loquor de certo tpe ⁊ a iure limitato: ⁊ de eo in quo venit qõ alias habebat iudex arbitrari. Et scias q̃ si electio facta est in ipsa ciuitate vbi est curia ⁊ electⁿ est pñs de tpe arbitrario nihil hĕbit sed mẽsez ⁊ illos. xx. dies habebit fm gui. ⁊ gar. Nõ qz tpe certo ⁊ limitato a iure locorum varietas varietatez iuris nõ inducit. C. de tẽp. i integ. resti. l. supuacuam. Sed quero an iudex arbitrando dare debeat aliquos dies ad quiescendum pone vnũ in septimana: ⁊ videt q̃ non: quasi illi. xx. dies ob hanc cãm dati sint sed dic cõtra fm gar. ⁊ guil. cum enĩ preter mensez. ⁊. xx. dies detur hic tñ tp̃s quãto commode venire possit qs impius iudex arbitrabit q̃ p. xl. dictas vel plures venire cõmode possit non quiescendo. nec illi. xx. dies ob hoc dati sunt: sed quia iudex ĩ perẽptorio nõ multũ dz abstinez festinare. ff. de dã. ĩfec. si finita. §. si forte. credo q̃ pp equitatẽ illius. l. seruãdã isti. xx. dies dati fuerũt. ad idẽ. s̃. de re iudi. cũ bertol dus. ar. s̃. j. de of. ordi. quãuis ibi. ꝓtinuatis ⁊ĉ. sed nõ ĕ ꝓtra ut ibi dicam.

g ¶ Petituri. post consensum.

h ¶ Prosecuturi. referas ad id qõ dixit post obtentã ⁊ĉ. qz dicit fm gar. post cõsensum poterit ꝓfirmationẽ petere: sed post notitiã petet vt cõpellãtur electores electionẽ pñtare. Alij dicũt q̃ post obtentã noticiã potest electioni nõ presentate ꝓsentire ⁊ ꝓfirmationẽ petere: prior lectura magis placuit. Gar.

i ¶ Iuribus. i. rationibus consistentibus circa factum: qz papa omnia iura hz in pectore. de appel. sepe. C. de testa. oĩum. s̃. e. li. de consti. c. i.

k ¶ Munimentis. i. his per que causa sua muniri potest: vtpote cuz decreto electionis cum instrumẽto appellationis protestationũ ⁊ similibus.

l ¶ Contingẽtibus. vt dispensatio super pluralitate beneficiorũ: super natalibus ⁊ similibus si talia opposita sint. si enim talia opposita non fuissent a ꝑncipio: sed modo opponuntur: forte eo mõ quĕ hĕs. s̃. e. ti. ut circa. dico q̃ diuinare nõ tenebatur ⁊ haberet eo casu dilationẽ etiã extra curiã. j. e. ver. electos. ⁊ ĩ casu in quo nõ est pñtata electio hĕat illa muniminĕta que habere põt ad alia non tenetur. ff. de reg. iu. impossibilium. ar. in se. §. ver. electus. ibi nisi iusta cã ⁊ĉ. neqz dico q̃ incontinenti quando venit debeat ostendere munimenta: sed sufficit q̃ paratus sit illa ostĕdere termino sibi assignato: vt p sequẽtia patebit fm guil. ⁊ gar.

m ¶ Coram nobis. p hãc lr̃am dicit archidiaconus q̃ electus nõ veniẽs ap. se. vacãte non ĩcidit in penã. gar. ⁊ io. mo. ꝗ. s. q̃ incidit lz de egtate pena remitti deberet. expeditũ est q̃ incidit per cle. eo. ti. ne romani in fi.

n ¶ Nõ si p. xx. scõa pars. Quicqd dixerit ĩ gar. ⁊ alij. dic plenius q̃ iste. §. ponit quinqz casus in quibus priuatus est electus ipso iure. Primus cum iusto impedimento cessante infra tẽpus statutũ nõ venit. Secũdus cũ iuste fuit impeditus fz infra tp̃s debitum impedimentũ ꝓponi non fecit coram papa. Tertiꝰ cuz bñ facit ꝓponi impedimentum tpe debito sed statuto tẽpore non probauit. Quartus cũ statuto tẽpore opposuit ⁊ probauit: sed procu. nõ misit infra illud tp̃s sufficiẽter instructum. Quintus cũ misit ꝓcu. sufficiẽtem: tñ cessante impedimẽto infra tp̃s debitũ psonaliter nõ venit. In his casibus vel altero ipsorũ priuatus est ipso iure si autĕ in neutro ipsorũ peccauit penã non patit ꝑuationis. Ultimo ponit penaz electi veniẽtis uel mittẽtis eo casu quo mittere põt sine munimẽtis: ⁊ sic construe hãc lr̃am q̃ si expectati p. xx. dies post elapsuz tp̃is moderãdi ex q̃litate locorũ ꝓtempserint psonaliter cõparere: ⁊ petere suarũ electionũ confirmationẽ uel ꝓsecutionẽ: seu executionẽ. siue opponẽtes venerint siue non electiones de ipsis ⁊ĉ. vsqz ibi infra ꝑuatos: hec vera si contẽpserint nulla iusta cã interueniẽte: de qua ꝓposita infra ꝑdictos. xx. dies corã nobis uel alio seu alijs deputando vel deputãdis a nobis si videbat admittenda teneantur infra. xxv. dies post tp̃s huius apud se. ap. facere plenã fidẽ: sub audi alioquin electiones de ipsis ⁊ĉ. vsqz priuatos: nisi ꝓtingeret talia uel tam verisimilia proponi: vel infra cosdẽ. xx. dies seu predictos. xv. eo casu tantũ. cum vt predicitur fuerint ꝓcessi ad ꝓbandã predictam cãm apositam ⁊ admissam: que merito excusaret electos ipsos ab infrascripta. i. subscripta fm constructum pena: ⁊ propter quod videretur forsitan indulgendum eidem. s. electo: si intelligas presidenti ꝓiunge cum videret tempus prolixius ad predictam comparitionẽ. insuper eo etiam casu quo contigerit proponi vel pro. i. admitti ⁊ aliquam iustam causam ad excusandam personalem cõparationẽ electorũ: nisi tunc infra idem tempus se presentauerint per procuratorẽ sufficienter instructũ ad omnia premissa: electiones ⁊ĉ. hec vera iusto impedimẽto cessante: ⁊ subdit tunc nihilominus. i. nõ obstante q̃ procuratorẽ miserint: nisi ipsa cã cessante se presentauerint personaliter: ut premittitur electiones ⁊ĉ.

o ¶ Post lapsum. rõnabilior ĕ hec cõputatio q̃ illa q̃ fit p decre. statuimus. s̃. e. vbi computantur dies post aduentũ partis: quid enĩ si ps vtat duplomate dicta inconueniens sequetur ex eo. Sed non mireris quia hic maior pena imponitur: ut ibi dixi in glo. equiori.

p ¶ Moderanda. ut supra dixi super verbo cõmode.

q ¶ Expectati. sed pone q̃ facta computatione recta in omnibus reperitur vna die venisse post terminum non allegans impedimentũ nũquid moram purgat. dic fm gar. ⁊ guil. q̃ cũ hĩ sniã lata sit a canone pp moram statim elapso termino cõmisso est pena ꝑuationis ipso iure: que amplius purgari nõ poterit: sicut enim a sniã legis vel canonis non appellat. s̃. ó ap. qz nos. ff. de ver. sig. si qua pena. sic nec purgatur in ea mora: cũ eniz statim electio nulla sit: amplius ꝓualescere nõ posset. s̃. e. auditis. ⁊. j. de reg. iur. nõ firmatur. ⁊ adde quod dicam. j. de reg. iur. mora.

r ¶ Eligentes. hoc dicit ne credat aliquis q̃ venientibus eligentibus nõ teneatur electus venire: hoc ergo remouet.

s ¶ Opponentes. quare punitur electus non veniẽs: ex quo non venerunt eius aduersarij cum in eius aduentu nulla videatur vtilitas. ad hoc. ff. si quis in ius vo. l. ij. ad fi. ⁊ no. s̃. de do. ⁊ cõtu. c. vlti. Dic q̃ aduersarijs non venientibus ipse venire tenetur: ideo qz in ipsorũ absentia procedi pt̃ supra eo. c. i. j. de eo q mit. in pos. c. i. ⁊. s̃. vt lit. nõ cõ. quoniam: ⁊ etiam cessantibus aduersarijs ibi locum hz iudicis officium supra eo. cuz nobis olim. cum similibus.

t ¶ Comparere. Quid si electus venit infra tp̃ꝫ ꝓstõnis ⁊ negocio non finito illicẽtiatus recessit. nũqd incidit in penã illius ꝓstõnis: dic q̃ sic. j. e. si postq̃. §. i. Sed pone non venit electⁿ infra tp̃s legitimũ: nec post: petit aduersarius ꝑnunciari ipsum in hãc ꝓstõnem incidisse: apper procura. electi qui dicit hãc ꝓstõnem in eo locũ non habuisse: puta qz non pertinet ĩmediate: vel qz appellatio non fuit talis q̃ deuolueret. Replicatur q̃ hoc debuit ꝓponi infra tempus de quo dictum est. s̃. querit qnd iuris dico fm guil. ⁊ gar. procuratorẽ audiendũ: si enim non habet locũ constitutio satis est clarũ q̃ non habet locũ eius pena uel tp̃is artatio: de hoc igitur cognoscendum est. Sed pone electum in tempus feriatũ incidisse cuius temporis si fiat computatio non venit electus infra tempus venit tamen post tempus antequam iudex sedeat pro tribunali: queritur an incidat in penam: ⁊ videtur q̃ non. ad quid enim prodesset venisse ex quo si venisset processum non fuisset. Dico tamen fm Gar. ⁊ Guil. ipsum

seu executionē[a] petere[b]: nulla iusta[c] causa interueniente cōtēpserint[d] de qua infra predictos viginti dies ꝓposita[e] infra quindecim dies post tempus[f] huiusmodi coram nobis vel alio seu alijs deputando uel deputandis a nobis si admittenda ui debitur[g] teneantur apud[h] sedem ipsam facere plenā fidem[i] nisi vel[k] infra eosdem viginti dies seu predictos quindecim[l] eo casu tñ: cum ad predictam causam propositā[m] vt predicitur ⁊ admissam probandam concessi fuerint: talia ⁊ tam verisimilia[n] proponi contingeret que in iudicio presidentis[o] electos ipsos ab infrascripta pena merito excusarent propter quod forsitan videretur eidem ad predictam cōparitionē[p] tempus prolixius[q] indulgendū. ¶ Insup etiā eo casu quo ad personalē electorū comparitionem excusandam aliquam iustam causam proponi cōtingerit vel[r] ad mitti: nisi tunc[s] infra idem tempus iusto impedimento[t] cessante per procuratorē[x] ad premissa[y] omnia sufficienter instructum: ⁊ nihilominus[z] ipsa causa[⁊] cessāte ut premittitur se personaliter presentauerint[?]: electiones de ipsis factas eoipso viribus vacuantes: ipsos omni iure si quod eis per electionem huiusmodi quesitum esset decernimus esse priuatos[ꝝ]. electos vero qui se sine actis iuribus ⁊ munimentis ⁊ processus suos contingentibus personaliter vel per procuratorē vt premittitur[a] presentauerint: ea volumus ex contemptu cōstitutionis huiusmodi eo[b] casu pena ꝑcelli vt pro exhibendis illis alibi quā apud sedē ipsam nisi ex[c] iusta causa non possint dilationem aliam

in penam incidisse: debuit enī venire ⁊ se presentare ⁊ tali tempore potuit libellum offerre.ff. de adul. miles.§.sexaginta. si enim contrarium dicatur eadem ratione: sequitur ꝙ dies festi ⁊ octaue de tali tempore detrahentur. Preterea ex causa in causa electionis procedi potest tempore feriato. ar.ꝫ. de fer.c.vlti. vbi hoc no. Inno. nec ob.ff. si quis in ius vo.l.ij. ad fi. q2 nec ibi dr ꝙ nō committat pena: sed ꝙ pretor eam remittere potest si vult. sic ⁊ ī hoc casu poterit si voluerit papa remittere.

a ¶ Executionem. forte per hec verba denotare voluit electū presentem esse debere vsq3 ad finē cause vt per hoc ꝙ dicit confirmationem notaret principium: per hoc ꝙ dicit prosecutionē medium per id qđ dicit executionem finem. ⁊ est expressum.ī.e. si postquā.§.i. vel forte loquitur cū petit executio late sententie super confirmatione a qua appellatum fuit: ⁊ quia tunc locum habet constitutio: vt predicta decre. si postquam.§.vltimo.

b ¶ Petere. ex quo aūt personaliter venerit ad curiam ſm gar. ⁊ guil. etiam per procuratorem confirmationē petere poterit sicut ante constitutionem hanc poterat. cum enim hoc expresse reuocatum nō inuenitur antiquo iuri stabitur: vnde notabiliter posuit personaliter prope verbum comparere. ⁊ nō ꝓpe verbum petere. Nec obstat ꝙ aduerbium personaliter intelligatur repetitum: quia per subauditiones ⁊ repetitiōes tacitas iura reuocanda nō sunt sed potius ꝯcordanda. C. de ī offi.do.l.vna. ⁊.ī.e. cum expediat.

c ¶ Iusta causa. puta infirmitatis: aduersitatis maris: vel hyemis: uel incursus latronum.ff. de excu.tu.l.scire.§.obseruabūt.

d ¶ Contempserint. nō facias hic differentiam inter contemnere ⁊ negligere: lʒ alias videatur fieri.xx.di. si decreta. siue enim negligat siue cōtēnat punitur. ⁊ ꝓbatur hoc.ī.e.§.pe. guil. ⁊ gar.

e ¶ Proposita. si misit nūcium ad ꝓponendū: ⁊ nuncius impeditus fuerit ⁊ de hoc ꝯstet: nō nocebit ei dūmodo postea sit negligens. ⁊ probatur hoc.ī.eo.ver. insuper. ibi iusto impedimento cessante. ⁊ si infra illos dies papam vel auditorem habere non potest: ꝓtestetur hoc ne de negligentia notetur: ⁊ habetur ꝓtestatio pro ꝓpositione.ff. ꝺ nau. fe.l.ij. sed solet queri an sufficiat semel ꝓtestari: quod videtur: q2 vnica ꝓtestatio currentem prescriptionē temporis interrumpit.ī. de ap. si iustus metus. de offi. ordi. pastoralis. C. de anna. excep.l. ꝑfectius. ⁊ vnica debiti oblatio vsuras currentes impedit. C. de vsur. si p te. ⁊ vnica solēnis depositio impedit iam currentes: dūmō precedat oblatio ⁊ cōsignatio. C. de vsur. acceptam. Econtra videtur: cum instanter apostoli petendi sint.ff. de lib. dimis.l.vna. de ap. vt sup ⁊ paliū ⁊ littere dimissorie.c.di. ꝑsca. lxi. di. eps. ⁊ sollicitus debet esse ad hoc. C. de temp. ap. ꝯcum anterioribus.§. in his. Credo ſm gar. ⁊ guil. tutum esse electum ꝑluries ꝓtestari: ne de negligētia arguatur: ⁊ sic doceat se agere voluisse: qđ no. Inno. ꝺ prescri. ex trāsmissa ad hoc. C. de vsur. pupil.l. si. tamen si hora ⁊ loco competentibus papam requisiuit: ⁊ eius copiam habere non potuit: ⁊ hoc legitime fuerit protestatus: sibi tp̄s nō curret: donec papa copiam sui fecerit: q2 talis licet vnica ꝓtestatio cursum temporis impedit.ff. qñ ap. sit.l.i.§. biduum. ꝺ. dies.ij.q.vi. biduum. ⁊ ar. in.l. vt perfectius. Et si papa electos ad cameram ꝯsueuit admittere: licet in publico nō faciat copiam sui: hoc coram ostiarijs tabellionē ⁊ personis que occurrerint ꝓtestetur.ī. ꝺ ap. si iustus. ⁊ predicta.l. vt ꝑfectius: ⁊ in scriptis ꝓtestetur: ⁊ in auc. de tēp. nō sol. pe.§. constitutionem. col. vij.

f ¶ Tempus huiusmodi.xx. dierum.

g ¶ Videbitur. quid si dum iudex deliberat an sit admittenda uel nō labitur tempus. nūqd nocet electo: credo ꝙ non ſm gar. ⁊ guil.ꝫ. de ap. ex insinuatione.ij.q.vi. biduū. C. de temp. ap. auc. si lis.

h ¶ Apud sedem. ergo nō alibi nisi forte iusta causa suaderet ꝯtrarium infra eodem versi. electo

i ¶ Fidem. per testes vel alium legitimum modū probandi. de resti. spo. cum ad sedem: ⁊ si ex parte electi ꝓbetur iusta cā absentie: ⁊ opponēs vult contrarium dicere bene audietur. ne quis per testes falsos obtineat de resti. presentium. ⁊ quia probare volenti mos gerendus est.ff. de proba. circa. iudex tamen accelerare dʒ quantū potest: quia hec est huius constitutionis mens ſm gar. ⁊ guil.

k ¶ Nisi vel. h est ver. ⁊ exceptio ab eo qđ dictū erat ꝙ debeant electi ꝑsonaliter cōparere: alias cadant a iure suo: ⁊ hoc verum est nisi ⁊c. ⁊ hoc probat lr̄a infra comparitionem.

l ¶ Quindecim. qui dantur ad probandam causam propositam: sed nunquid iudex datus a papa illos dies poterit abbreuiare vel prolongare: dic ꝙ non ſm guil. ⁊ gar. cum sit tempus limitatum a iure: sicut nec dies qui dantur ad appellandum.ij.q.vi. anteriorum. ⁊ qui dantur ad in integrum restitutionem petendam. C. de temp. in integ. resti.l. si peruacuam. ⁊ facit de.ꝺ in integ. resti. ab ecclesia.

m ¶ Propositam. qui cā proponit debet habere mandatū alias non videtur huic constitutioni satisfactum: cum infra dicatur per procuratorem ad premissa ⁊c. si tamē gerens negocium sine mandato excusat: ⁊ admittatur sit electus ratum habʒ infra tempus infra quod se debuit excusare: credo ꝙ sufficit.ff. rem ra. ha.l. pe. ⁊ facit qđ dixi.ꝫ.e. ꝙ sit.

n ¶ Verisimilia. si autē ꝓponat causam legitimam quo ad ius: non tamen quo ad factum ⁊ vult probare infra temp⁹ debitum audietur. quia plena ꝓbatio presumptioni preferēda est.ff. de his qui sunt sui.l. filiū ⁊ pone exemplū ſm gar. quia valde potens homo dicit se ab impotente detentum: vel corā iudice impressionem passū.ff. quod metus causa: non est verisimile.

o ¶ Presidentis: summi pontificis vel alterius ab eo dati.

p ¶ Comparitionem. personaliter faciendam.

q ¶ Prolixius. arbitrariū hita tñ ꝯsideratione īpedimenti ⁊ qualitatis negocij.

r ¶ Vel. pro ⁊.

s ¶ Tunc. s. cum iusta causa proponitur admittitur ⁊ probatur.

t ¶ Tempus. infra qđ debuit electus personaliter comparere.

u ¶ Impedimento. ⁊ sic in penam non incidit: si iustum impedimentum aduentum procu. impediuit: credo ſm gar. ꝙ seruetur illesus ipso iure sine aliquo restitutionis auxilio per hanc litteram. Si autem electus infra tempus nec venit nec misit: ⁊ aduersarius presens petat pronunciari ipsum in constitutionem hāc incidisse. iudex in hoc casu bene faciet nō multum accelerando: maxime si sit spes de vicino aduētu. supra de do. ⁊ ꝯtu. cum dilecti: sed si processerit iudex ⁊ electus veniens probat impedimentum: propter quod nec venire nec mittere potuit restituitur contra processum. supra de re iudi. cum bertoldus.ff. de dam. infec. si finita.§. si forte.

x ¶ Procuratorē. spālis casus: cū alˢ in arduis īpedit⁹ nō cōpellatur ꝓcuratorē ꝯstituere.ꝫ. de ꝓcuratoribus querelā. vbi de hoc. ⁊.v.q.iij. si egrotans.

y ¶ Premissa omnia. s. proponendum ⁊ ꝓbandum iustam causam absentie ⁊ petendam confirmationem ⁊ prosequendam electionē. Et sic nota ꝙ ꝓponens causas absentie debet habere mandatum ut.ī.dixi.

z ¶ Nihilominus. i. non ob. ꝙ ꝓcuratorem misit.

⁊ ¶ Causa impedimēti: propter quod alias propter quam electus se personaliter presentare non potuit.

? ¶ Presentauerint. dato sibi post impedimēti cessationē omni tpe: quod a principio hac ꝯstitutione dabatur: vnde habebit mensem ad se parandū: ⁊ tp̄s arbitrariū. ⁊ adhuc.xx. dies: ⁊ hoc voluit dicere superior lr̄a ut premittitur. Et quod dico de mense qui datur ad iter. intelligo cū tale fuit impedimētum: quod nō solum iter sed paramētum etiam impediuit. ſm gar.

ꝝ ¶ Priuatos. ⁊ ꝑtineat ꝓuisio ad papam ſm gar. cū mens ꝯditoris fuisse videatur ex quo negociū esset in curia ꝙ papa ꝓuideret deberet alias nō esset celeris ecclesiarū expeditio: ex ꝑtātis plenitudine papa potest facere quod vult: sʒ ꝺ iure credo ꝯtrium: ⁊ dico ꝙ si canonici deliquerunt in ꝑsonam vel formā tūc locū hʒ decre.ī.e. ꝙꝙ. si aūt nō deliquerūt electio reuertitur ad eosdē.ī.e. si electio nec dicam ꝯtrium in hoc casu cū nō reperiā expressū nec ꝑ subauditiōes sunt iura reuocanda: ut dixi.ꝫ.e.§.ī glo. ex quo aūt. Si aūt iudex datus a papa ꝓnūciat electū incidisse in hac ꝯstōne: si ꝯstat eum nō incidisse: vel est dubiū admittitur ei⁹ appellatio. si aūt cōstat eū incidisse nō admitteretur: q2 a pena legis uel canonis nō appellatur.ꝫ. de ap. q2 nos.ff. de ꝟ.sig. si q̄ pena. ſm guil. ⁊ gar. Et si elect⁹ ꝓuat⁹ hac ꝯstōne opponat se alteri electo: vt vn⁹ de capitulo admittēdus vr: q2 exclusus ab illa pte vnde liberi admittitur ab illa pte vñ legitimi.ff. de suc. edic.l.i.§. qbus ꝙ intelligo verū ſm gar. si in alio capite satisfactū est ꝯstōi: q2 ꝑsone instructe misse sunt ꝓuatus est. n. solū iure sibi quesito ꝑ electionē: ut dicit hec lr̄a.

a ¶ Premittitur. s. in casu in quo mittendo excusatur.

b ¶ Eo casu. s. qñ veniunt uel mittunt sine actis.

c ¶ Ex iusta causa. vt quia instrumentum detulit ⁊ misit: vel aliqua de nouo opponuntur: ut dixi.ꝫ. in glo. vt dispensatio. que est glo. vlti.ꝫ. in priori. parte.

a ¶ Ad hec. tertia ps: postquā dixit ad qd tenenẜ electi dicit ad qd tenenẜ electores. τ dic ad hec. i. preter hec. b ¶ Electionib⁹. vt si forma decre. q: pp fuerit obseruata: τ queri dʒ distincte de quolibet ipsius decre. articulo: de quo ī dubium reuocaẜ. c ¶ Eligentibus. vtrum excōicati maiori ab homine suspensi: priuati a canone: hi cnī eligere nō pñt. ş. co. cū ī cūctis. τ. c. cū iter. R. de cōsue. cū dilectus. cū si. Itēʒ de alijs que circa hoc fuerint in dubium reuocata.

d ¶ Electis. inquiretur circa h de his que habes supra eodem cum in cunctis. τ. xv. distin. vs qʒ. ad. dix.

e ¶ Premissa. electiones electores τ electos.

f ¶ Plena. per hanc litteram τ sequentem dico ꝑm Gar. et guil. ꝙ si mittantur canonici: qui tamen non interfuerunt negocio: ꝙ non sufficit: cum τ infra dicaẜ ex ipsis electorib⁹ τc.

g ¶ Absentes. quod alias esse potest. infra de procu. licet.

h ¶ Prouenire. τ licet per talem procuratorē posset instructio prouenire: nihilominus veniunt he persone ꝑm Guil. et facit quod dixi in principi. sup verbo periculosis.

i ¶ Due persone. he psone procuratorium ab eligentibus habere debent: vel alias apparere quomodo transmissi sint. arg. ş. de here. cum ex iniuncto. τ si iste persone nō venerint electus vult tñ plenam instructionem facere per alios. sufficit quo ad se sed non quo ad electores: quia penam incurrent infra eodem. §. ceterū. Et si persone instructe venerunt: τ ante instructionem cause decesserūt: postquā sciuerint hoc eligentes tenentur alias personas mittere infra tantum tempus quantuʒ superius est taxatum: alias propter nouū contemptum penam incurrent: lʒ a principio negligentes non fuissent: ad instar eius quod dicitur de electo. ş. e. §. prox. versiculo insuper.

obtinere. Ad hec[a] ut diligens inquisitio sup electionib⁹[b] τ eligentibus[c] τ electis[d] ac alijs p̄missa[e] cōtingentibus plena[f] informatio possit haberi: quam informationē p procuratores q vt plurimum constituū tur absentes[g]: τ processus ignari cursus causarum nō sentit de facili ꝓuenire[h]: de ipsis electorib⁹ due[i] psone ad minus sup negocio ipso vt de electis p̄mittiẜ[k] sufficienter instructe: qñ electionē cōcordē[l] eē contigerit: ifra idē tp̄s[m] p capitulū i expensis[n] de bonis ad prelatū ipsi⁹ ecclesie de cuius electiōe agiẜ ptinentibus si sint discreta[o] aliogn[p] de communibus: vel p ipsum capitulum aliunde[q] prouisis si de ipsis discretis vel cōmunibus tunc haberi nō possint[r] ad omnia instructi[s] plenarie transmittātur[t]. ¶ Si vero[u] in discordia electio vel electiōes ipse processerint: tūc due[x] psone ad minus de parte qualibet cum sint plures[y] vel de parte electi: cum electio vna processerit i necessarijs[z] τ moderatis expensis electorum quas si electi exhibere cōtempserint[τ]: nisi forsan ipsos facultatum impotentia[ꝯ] pro qualitate negocii excusaret: omni iure ipsis ex tali electione quesito priuentur[ꝫ]: τ quando vnicus[a] est electus: cui aliquis vel aliqui se opponunt[b]: in expensis ipsorum proprijs eo casu tam opponens[c] q̄ʒ opponentes huiusmodi: si duo tantum vl' si plures duo[d] ad minus ex ipsis opponentibus

k ¶ Premittitur. ergo venient cum actis iuribus τ munimentis: ad idēʒ infra. §. proximo.

l ¶ Concordem. licet quidam dicant electionem concordem que a maiori parte capituli facta est: tu dic ꝑm Guil. τ gar. concordem. quando omnes consentiūt nemine discrepante. Ille enim intellectus est ꝯtra significationem vocis: τ probatur hoc infra. §. proxi. τ infra eodem quorūdam.

m ¶ Idem tempus. infra quod electus debet personaliter comparere: τ si elect⁹ sit remotior q̄ electores. sufficit ꝙ persone instructe veniant infra id tempus infra quod electus remotior venire debet ꝑm guil. τ gar. Si autem electus eēt ꝓpinquior: dico eligentes habere mensem τ tempus arbitrariū. τ. xx. dies: ad impossibile enim nō obligatur. infra de regulis iuris nemo. cum suis cōcor. τ verba sunt ciuili modo intelligenda. ff. ad exhi. l. pe. τ dico ꝑm guil. τ gar. ꝙ si in curia ille sit qui est electus vltra montes habebunt persone instructe tempus adueniendum: quod haberet electus si eēt in ecclesia: τ curret a die eis notificati consensus exhibiti. tutius tamen esset ꝙ cum mittunt pro consensu: mitterent etiam personas instructas ꝑm formam huius decre. tamen licet hoc nō fecerint nō incidunt in penam. Qualiter enim artari debent ad prosecutionē cause donec sciant an electus consentiat. Idem dico ꝑm eosdēʒ: ꝙ si duo sunt electi: quorum vnus est in curia alter in ecclesia: ille qui est in ecclesia statim post suum consensum exhibitum artatur hoc tempore: cum enim decreta. ista dicat post consensum τc. stabimus textui. nec dicemus ꝙ habeat vel possit expectare consensum alterius electi.

n ¶ Expensis. necessarijs τ moderatis.

o ¶ Discreta. si autem aliqua sint discreta: aliqua communia: fiant de discretis pertinentibus ad prelatum si sufficiunt: alias quod deest per hanc litteram de cōmunibus suppleatur: sed si de bonis ecclesie plus recipit vnus quam alter: dabit ne tantum vnus sicut alius: dicas ꝑm gar. ꝙ est triplex genus expensaꝝ. In expensis que fiunt in causis vel negocijs generaliter ad totam ecclesiā pertinentibus. fit contributio ꝑm facultates ut qui plus habet plus soluat: de cēsi. sopite: τ. c. cum instantia sicut τ in naui iacture summā pro precio rerū distribui oportet: τ qui plures res seruabit plus conferret. ff. ad. l. rob. de iac. l. i. §. iacture summam. Alie sunt expense pertinentes tantum ad bona discreta: puta ad dignitatem: tunc de illis bonis discretis fieri debent expense dūmodo sufficiant. in expēsis vero que ptinent ad bona cōmunia de cōibus he fieri debēt: hoc satis probat hec littera ꝑm Gar.

p ¶ Alioquin. i. si bona discreta non sunt.

q ¶ Aliunde. ꝯhent mutuuʒ cū manifesta sit in h ecclesie vtilitas. x. q̄ōne. ii. precarie. xij. q. iij. quicūqʒ. vel si id cōmode fieri nō potest a dioc. clericis charitatiuū petunt auxilium: de censi. cum apostolus. §. prohibemus: tractatur enim subditorum salus. lxi. di. miramur.

r ¶ Possint. commode. ff. de verbo. sig. nepos.

s ¶ Instructi. instructe dʒ dicere cum supra dicat persone. gar.

t ¶ Transmittantur. non ergo sufficit eos erigere nisi transmittanẜ. Si ergo electi primo nolunt ire: alios eligant τ transmittant: illi autem electi qui venire noluerint: hac pena tanquam culpabiles puniantur. ī. §. ceterum. quod enīʒ fit a maiori parte capituli. minor pars sequi tenetur: nisi rationabile quid ostendat: de his que fi. a maio. par. ca. ca. i. vnde venire tenebantur: ad idem. iij. q. i. nulli. vij. q. i. quia pater. xvi. q. i. vos autem fratres: τ qō ibi notaẜ.

u ¶ Si v̄o. quarta pars ponit quid iuris de missione personarū quamdo electio facta est in discordia. Jo. an.

x ¶ Due persone. comparēant. quod est. ī. τ si iste persone se aduersarios in iudicio constituant nihilomin⁹ īstruere possunt: cuʒ τ infra dicatur opponentes instruunt: nec sunt isti proprie testes: sʒ instruunt causam cum actis iuribus τ munimentis: τ per hos instruetur papa vel auditor in facti veritate.

y ¶ Plures. electiones τ itelligas siue sint due siue plures dummodo omnes suas prosequantur electiones.

z ¶ Necessarijs. que sunt ille quibus nō factis res peritura erat: vel deterior futura: vtiles que meliorem causam faciunt. δ deteriorem esse non sinunt. ff. de verbo. signi. l. impensa. τ dico ꝙ conditione ex hac decre. electi non tenebuntur ad vtiles: cum de necessarijs tm̄ dicatur: sed actione neg. gestorum bene. ff. de neg. ge. sed an vltro supra de procura. cum pro causa.

τ ¶ Contempserint. sed an teneatur offerre. an sufficiat ꝙ paratus sit soluere dubitatur. τ videtur ꝙ tenetur offerre. C. de ꝯben. τ commit. stipu. magnam. ff. de leg. commis. l. si fundus ad fi. vbi dicitur ꝙ offerre tenetur: alias in penam incidit. τ. ş. de loc. potuit. ar. contra. ff. quorum legatorum. l. fi. §. i. vbi dicitur ꝙ sufficit si paratus sit satisfacere. nec tenetur offerre sed moram petenti nō facere. ff. de ope. lib. cum patronus. ff. de dāno infecto. l. iiij. §. hec auteʒ. So. dico ꝑm guil. τ gar. per iura vltimo allegata τ per decre. de iureiur. breui. τ infra de sen. excom. cum medicinalis. §. exemplum τ per litteram istam que dicit contempserint. quod sufficit si soluere sit paratus. τ contraria loquuntur cum statuta est dies que interpellat.

ꝯ ¶ Impotētia. τ tunc expensas dare tenenẜ electores. vbi. n. ius postulatum excusat: incūbit hoc onus postulantibus infra. §. pe. a simili: vbi ius excusat electū incumbat onus expēsarum electoribus: τ satis hoc patet. ī. §. proxi. ver. vel si psonas. τ idē dico si electi possunt sed nolunt has expēsas soluere per preall. ver.

ꝫ ¶ Priuētur. p sniam: vbi. n. vult. decre. hoc ꝙ sit snia non late snie hī h exprimit: ita τ hic fecisset si hoc voluisset. ş. de deci. ad audientiam.

a ¶ Unicus. si ergo sunt plures electi dico p hanc lraꝫ τ p illā. ī. §. pri. opponētis vel opponētiuʒ cū vnicus est electus: ꝙ opponētes venire non tenenẜ. ista. n. decre. non ꝯpellit alios venire nisi electos postulatos τ personas instructas τ opponētes cū vnicus est electus: a verbis ergo nō recedam: imo verbis edicti deseruiā. ff. de leg. iij. nō aliter. ş. de rescrip. susceptum. τ hoc intellexit guil. τ gar. de his opponētibus qui sunt de electoribus pro illis. n. veniunt electi τ persone instructe: sed si aliqui sunt opponentes preter electores: puta dioc. clerici vel alij quorum intersit: ipsi venire debent: sʒ eadē ratione qua supra dici posset: ꝙ in eis locum non habeat hec decre. sʒ illa. ş. e. statuimus.

b ¶ Opponūt. in formā vel personā aliquid obijciēdo. ş. e. c. i.

c ¶ Opponens. dixit guil. τ gar. ꝙ si archiepiscopus vel episcopus se opponit personaliter venire non tenetur: quia durum esset ꝙ occasiōe hui⁹ oppositionis suam ecclesiam vel prouinciam derelinquat: τ ideo sufficit si procuratorem mittat sufficienter instructum: tanquam iusta τ rationabilis causa cum excuset infra. §. proxi. versi. vel si personas. τ infra. §. pe. vbi non astringit personaliter venire ecclesie alligatum etiam si postulatus fuerit.

d ¶ Duo adminus. si autem. x. sunt opponentes: τ diuersa crimina opponunt utpote vnus adulterium: alius homicidium τ sic de singulis. sufficit duos mittere sufficienter instructos ꝑm guil. τ gar. cum hic littera non distinguat. τ sic satisfactum dicemus huic constitutioni: τ inconueniens esset tot opponētes compelli venire: τ electum per tot distringi. ff de exer. ac. per plures: licet sit ar. ꝯtra quia si plures de vno crimine accusant. magis idoneus eligitur a pretore: si autem de diuersis omnes venire tenentur: nec admittiẜ vnus ꝓ alio. ff. de acc. si plures. C. de accusa. l. q de crimine. Sʒ illud q: vbi criminaliter de crīe agiẜ: nō pōt ꝓcurator interuenire: sed hic agitur ciuiliter τ ideo secus. de accu. super his.

in expensis[a] ipsorum opponentium plene vt dictum est cuȝ actis ⁊ munimentis instructi[b] compareant[c]: vt per premissas personas vel negociū plenarie instructi[d]: vt sedes eadem valeat informari[e]: an ecclesiarum vtilitate pensata ⁊ alijs[f] inspectis circunstantijs superhabendis aliquibus probationibus: seu quibuscunqȝ alijs sit alibi[g] facienda cōmissio vel equitate suadente partes potius apud sedem ipsaȝ in ꝓbationibus ⁊ alijs sint artande[h]. ¶ Ceteruȝ[i] si eligētes electiones[k] ipsas concorditer vel in discordia celebratas infra octo dies[l] postquā cōmode poterūt: electis[m] presentare distulerint: ipsos q culpabiles[n] in hoc extiterint: quo ad se a ꝓcessus ꝓsecutione totaliter[o] excludentes[p] omnib⁹ beneficijs[q] suis que in ipsa eccl'ia[r] de cuius electione agit̄ obtinent per triennium continuum ex tunc[s] incohandum volumus eo ipso fore suspensos[t]: ad que si infra illud tempus se propria temeritate vel alio[u] quesito colore igesserint illis ipso iure perpetuo[x] sint priuati. ¶ Uel si[y] personas instructas vt premittitur[ꝫ] etiam si opponentes vel electi[⁊] mittere vel venire seu expensas ministrare[ꝯ] contennant: destinare neglexerint[ꝝ] nisi eos[a] capituli vel contradicentium[b]

a ¶ Expensis. quas si dare noluerint: ⁊ ita nullus venit: tāq̄ culpabiles puniātur. j. §. proxi. ver. vel si personas.
b ¶ Instructi. respicit illud due psone alias instructi. ⁊ respicit illud duo ex opponētib⁹ ⁊c. ⁊ an illi duo ꝯtribuere teneant̄. dixi. j. e. cū nō deceat.
c ¶ Compareant. infra idē tēpus infra qd' electi venire tenētur: ut intelligatur repetitū. s. de ap. secūdo requiris. ⁊ si electus obijciat opponenti ꝙ tpa non suauit: ⁊ opponens idē obijciat: electio p̄mo discutiet̄ tanq̄ de iudiciali. C. de adul. qm̄. s. de or. cog. tuā. ꝓ nus eniȝ psone opponētiū discutiēde sunt. xxiij. di. illud. de accu. c. i. ⁊ simul de vtroqȝ cognoscere nō dȝ. s. de iudi. exhibita. fm guil. ⁊ gar. dico tn̄ ꝙ iudex exclusio contradicente ex offō suo cognoscet: vtruȝ elect⁹ tpa seruauerit. s. eo. cum nobis olim. qd si opponentes a pncipio non venerunt infra tpa sed post. ⁊ se petant admitti ad ea q̄ de nouo puenerūt: non quid admittent̄ videtur ꝙ sic. s. eo. vt circa. §. alioqn. s. e. c. i. s. q ma. ac. pos. cū l ma. Et ne per surreptionē ⁊c. s. e. cum dilecti. §. nos vero. Sed dic ꝯ per hāc decre. que excludit eum a totali persecutione ꝓcessus: ⁊ qui ꝯ te calūniatus est. ne de illo nec de alio crimine te accusat. ff. de accu. si cui. iij. q. x. si accusatorum nō ob. decre. vt circa. punit̄ enim ibi qui nō expssit. sed exp̄mere nō potuit qd ignorabat. hic aūt punit̄ q2 contempsit. decre. aūt statuimus nō ob. q2 ibi nō ꝓuatur ꝓsecutione ꝓcessus. sȝ in hoc punit̄ ꝙ in eius absētia ꝓcedi tur. veniens igit̄ admittet̄ in eo statu in quo cā repit̄ur. dicamus igit̄ hoc per decre. istā spāliter introductū. nō ob. decre. cū dilecti. q2 officium iudicis nō deficiet: ut in predicta decre. cum nobis.
d ¶ Instructi. ita qd finiri possit.
e ¶ Informari. qm̄ nō est tale quid ꝓbatū: p qd negociū decidi possit.
f ¶ Alijs. circūstātijs. qd eni si p istos informat̄ iudex: ꝙ probationes d facili pnt hēri in curia. vel nō nisi cū magna difficultate. hoc inspecto vel cōmissonē faciet. vl ad ꝓbationē faciendā in curia compellet. Gar.
g ¶ Alibi. ad quid fiet ista cōmissio. cū electus ⁊ opponētes ducere teneantur omnia munimenta. dic illud verum de ꝓbationibus per instrumenta faciēdis sȝ ista cōmissio fit taxatione ꝓbationum faciēdarū per testes quos ad curiā ducere eēt difficile: de fideiuſ. ꝯstitut⁹. ij. q. ij. c. vlti. gar. ⁊ guil. ⁊ idem posset intelligi si hēret ꝓbare p instrumēta que secum ducere non potuit: puta priuilegiū quod alterius erat nō suū: nec illud habere potuit vel impeditus fuit per aduersariū quominus habere posset p similia: ad hoc de fi. instru. ꝯtingit. ⁊. c. accepim⁹ de testi. cogē. ꝓuenit. el p̄mo guil.
h ¶ Artande. ⁊ forsā cōpellendo ad curiaȝ venire. s. d testi. co. c. ij.
i ¶ Ceterum. quinta pars.
k ¶ Electiōes. scias fm gar. ꝙ hoc quod hic dicitur habet locum non solum in electionibus cathedralium ecclesiarum vel regularium: de qbus hic loquitur decre. sed in omnibus alijs electionibus: quia. s. in prin. de ele. nicolaus corroborat quod statuerat grego. cum hac temporis moderatione. Greg. autē de qualibet electione loquitur: sic in qualibet electione locum habebit moderatio.
l ¶ Octo dies. ⁊ si exiuerūt cōpetēti tpe ad presentandū electionem excusabunt̄ pp superuenientē casum. si aūt exiuerunt eo tēpore quo venire poterant vtendo duplomate. impedimētuȝ superueniēs non excusat eos. ff. si quis cau. l. ij. §. si qs tn̄. s. e. cum veteri. fm guil. ⁊ gar.
m ¶ Electis. si aūt pn̄tarent generali ꝓcuratori electi nō sufficit. q2 tpalis hereditas p talē non acquiritur. ff. de acqui. here. per ꝓcuratorem multo minus spūalis: nec matrimoniū carnale p talem contrahitur. j. de proc. c. vlt. ff. de ritu. nup. generali: ergo nec spūale: qd est verū nisi electus ratum haberet infra tps ifra quod sibi debuit pn̄tari. ff. rem ra. ha. l. pe. Si aūt pn̄tet̄ ꝓcuratori ad hoc spāli sufficit p eadē iura. ad hoc. s. de preben accedens. xxiij. q. ij. honorantur. C. de acqui. pos. l. i. cum si.
n ¶ Qui culpabiles. si hoc ignoret̄ qd erit: vr̄ ꝙ nullus incidat in penaȝ: qui sanctius est ⁊c. ff. de pe. absentem ⁊c. ar. cōtra: q2 si plures pcusserint: ⁊ vnus solus letaliter. ⁊ ignoretur quis. oēs de occiso tenentur. xxiij. q. vl. c. vlt. ff. ad. l. aqui. Item mela. §. sed si plures. So. lapsus tpis probat omnes culpabiles: nisi contrarium aliqui ondant: puta de sua diligentia vel ꝙ miserunt: ⁊ missus fuit impeditus vel negligens fm gar. nō tamē videt̄ ꝙ negligentia missi excuset eligentes. j. e. si cōpromissarius. i. misso nisi hic dicas cōtra per hoc verbum culpabiles: nō d ob. contrarium: quia cum sunt plures ⁊ vnus deliquit ⁊ alter non: tunc habet locum lex illa absentem. sed cuȝ omnes deliquerūt sed nō equaliter: tūc hēant locuȝ iura ꝓ hac parte inducta: nec enim potest aliquis innocens appellari: ut in. l. absentem: fm guil. ⁊ gar. hic autem omnes presentare debebāt: nisi ergo probetur contrarium dicam omnes in culpa.
o ¶ Totaliter. per hanc lr̄am dico ꝙ nec electionē alterius partis poterūt impugnare: alias non essent totaliter exclusi: ad hoc. j. e. ver. opponētis.
p ¶ Excludentes. ⁊ sic exclusi sunt ipso iure: ⁊ si cum eis de facto processum est: si postea excipiatur i medio casu: de tali processu se iuuare nō poterunt: iudex tamē ex illo processu posset animum informare cum casus sit iste in quo ꝓcedit ex officio suo: vt pluries supra dixi.
q ¶ Beneficijs. non ergo officijs: ⁊ merito: pone eni ꝙ fuissent omnes culpabiles: quis interim officiaret ecclesiā: ⁊ si nollent isti interim officiare: p priuationem beneficiorum cōpelleret eos epus: si causam rationabilem nō allegent: de cle. nō resi. inter quattuor. vel saltē si vult eos ob multitudinē sustinere fm guil. ⁊ gar. de ipsoruȝ beneficijs faciet ecclesie deseruiri. ut de cleri. nō resi. c. pe. ⁊ de ap. peruenit. ij. ⁊ si hac suspensione durāte vacat ecclesia: eligere possunt: alias decre. cum in cunctis. s. e. ti. non priuasset eos specialiter hac potestate: ad hoc eo. titu. cum victon. eligi autem non possūt medio tempore. in illa saltē ecclesia in qua suspensi sunt fm gar. ⁊ guil. supra eodem titu. per inquisitionem.
r ¶ In ipsa eccl'ia. nō suspēsuȝ a bn̄ficio i vna eccl'ia: nō pp h suspēsuȝ in altera ad idē. j. e. si cōpromissarius i fi. ⁊. j. de re. ec. nō alie. hoc ꝯsultissimo. ⁊. j. de of. or. si canonici: sec⁹ i excōicato vel ab offō suspēso. iiij. q. v. qsqs. ij. q. i. si qs pr̄br.
s ¶ Ex tunc. s. post predictos octo dies.
t ¶ Suspensos. est ergo canon late snīe: sic. s. e. cū in cūctis. ⁊ si eps esset qui vocem hret puta in electione metropolitani euitat hāc penā cū de ipo nō caueat̄ expresse. j. de sen. ex. q2 periculosum. ⁊. j. e. si cōpromissarius. §. hui⁹. penā aūt superiorē nō euitat. s. totaliter a ꝓsecutione ⁊c. Et si querat̄ an eps taliter suspēsus possit absoluere. dicendū est fm guil. ⁊ gar. ꝙ nō. ar. decre. s. e. c. i. ibi nullaȝ ⁊c. ⁊. s. de test. tam lr̄is. ibi donec nostrā mereant̄ ⁊c. facti. n. qd in arbitrio est iudicantis: pene vero ꝓsecutio ⁊c. ij. q. iiij. §. notandū. ff. de abol. l. i. §. ij. iam eniȝ si diceret̄ ꝯtrium: illuderet̄ illius canonis pena ⁊ silētium: qd icōnentēs eēt: nō ob. d ecre. nuper. s. de sen. ex. q2 loquitur in excōicatione fm gar. vbi maius vertit̄ periculū: ⁊ id facilius remouetur: q2 nullus vsqȝ ad certū tps excōicat̄ sȝ donec satisfaciat vel caueat. de ver. sig. ex parte. vñ vere loquēdo ibi pena non remouet̄: sȝ quod statuit adimplet̄. Sed qd dices si electio non fuit pn̄tata tpe debito: elect⁹ post noticiam iter arripuit: fecit expensas postea pn̄tatur sibi electio: electus reperit eam minus canonicam: non vult ꝯsentire: quero nūquid electores teneantur ei ad expensas quas facturus non fuisset si ipsi debito tempor̄ presentassent. dico ꝙ sic fm gar. ⁊ guil. alias electo per constitutionem hanc laqueus pararetur: ad hoc. ff. de peri. ⁊ commo. rei ven. l. vlti. C. de iudi. sancimus. ⁊. j. de offi. ordi. si canonici. i. responso. ⁊. §. i.
u ¶ Alio colore. puta q2 se ingerūt de alicui⁹ supioris auctoritate vl' pone exemplum. s. e. auaritie. ⁊ qd dixi de supiore itelligas quid nō possit ꝯcedere.
x ¶ Perpetuo. itelligebat̄ ⁊ si nō fuisset appositū. ex quo. n. ꝓuant̄ ꝑpetuo ꝓuati itelligunt̄. C. de penis fuus. l. di. c. i. ꝙ dic vt. s. de ꝯsti. ex lr̄is. ⁊ p hāc lr̄aȝ ꝑpetuo dico ꝙ si eps ipsis ꝓuatis ea vellet de nouo ꝯferre nō posset: ad idē. s. e. cū in cūctis. ⁊. c. lȝ canon. ⁊. c. auaritie. ⁊ melius. j. e. c. cōmissa. §. porro.
y ¶ Uel si. viso qualiter puniant̄ eligentes. si electionē tēpore debito nō ꝑsentāt est videnduȝ qualiter puniuntur eligentes si personas non mittunt instructas: ⁊ hic assumme quod sequitur infra. s. destinare neglexerunt.
ꝫ ¶ Ut premittitur. in. §. ad hec. ⁊ in. §. si vero.
⁊ ¶ Electi. sed ad quid debēt venire persone instructe ex quo non venit nec mittit electus: cum ex eo priuatus sit ipso iure. respondeo ut instruatur papa super toto negocio: ⁊ forte possibile est ꝙ electus qui non venit impeditus fuit ad veniēdum ⁊ mittendum: ⁊ sic nō est priuatus. s. e. ver. insuper. ⁊ super hoc ipso vtilis esset instructio ⁊ super alijs occurrentibus.
ꝯ ¶ Ministrare. ⁊ ministrabunt tunc electores q2 ipsi tenent̄ mittet̄: ⁊ missi suis stipendijs nō dn̄t ministrat̄. x. q. ij. precarie: sed ex quo electi ꝯtēnunt ministrare expēsas ꝓuati sunt. ad qd ergo veniūt psone instructe: dic ut dixi. s. glo. pri.
ꝝ ¶ Neglexerint. assume hic ꝯtra lr̄am ⁊ a totali quo ad se. ⁊c. que est infra.
a ¶ Eos negligentes ⁊ opponentes.
b ¶ Cōtradicētium paucitas. qm̄o hoc cū nō pn̄t eē pauciores q̄ vnus vel duo: q tn̄ venire tenentur. s. §. pri. respondeo: q2 nō sunt alij qui ecclesie deseruiāt nisi ꝯtradicētes qui sunt tā pauci. ꝙ si mitterēt nō eēnt q deseruirēt ecclesie: sed nōne sunt electores: forte oēs ꝯdicunt puta cuȝ superior ꝓuidit: sed illi sunt pauci: vel electores ifirmi sunt. vel mortui vel abn̄tes sunt: ita ꝙ nulli ecclesie deseruiūt ꝑter ꝯdicētes. ⁊ illi sunt pauci. Sȝ quot dicem⁹ paucos: hoc relinq̄ arbitrio iudicātis si reuocet̄ in dubiū. alique eni ecclesie indigēt plurib⁹ seruitorib⁹ alique paucioribus. ⁊ sic nō pōt elocutione exp̄mi. ff. d solu. ratū. ⁊ quia respectiue quedaȝ

dicuntur pauca ⁊ multa.xlv.di.disciplina.insti.de iur.perso.§.fi.

a ¶ Allia iusta.puta incursus hostium:infirmitas:nimia paupertas.ad hoc.s. .§.pri.ibi facultatum impotentia.vel est obligatus ecclesie cathedrali.ut episcopus vel archiepis:vt.s.dixit guil.⁊ gar.

b ¶ Probabilis.infra tempus iudicis arbitrio tax̃andum probanda ex quo ꝑ nō determinat fm guil.⁊ gar. .ff.de iur.delī.l.i.

c ¶ Procuratorem.etiā extraneum qui nō sit de electoribus nec de opponentibus vt declarat sequens littera.ibi dictas p̃sonas dirigere teneantur.gar.

d ¶ Nihilominus.si vero antequam cessaret impedimentuz esset negocium in curia terminatum.non credo ꝙ personas dirigere teneantur. cū iam instructioni vlterius nō sit locus ad quid ergo inanibus sumptibus se vexarent.ff.de inoffi.testa.l.i.

e ¶ Priuetur.per sententiam ⁊ priuabit eos papa.vel inder ab eo datus.⁊ hoc idem facere poterit episcopus proprius qui debet canones obseruare.⁊ a subditis facere obseruari. ⁊ sacrorum canonum est minister .xci.di.§.i.⁊ ideo nō credo fm gar.ꝙ si in isto termino se ingesserint.ꝙ sint priuati perpetuo:vt supra ī alio casu.ex quo reperitum nō est:cum sit penale ⁊ restringendum.inder tñ ex eo poterit eos punire. Sed q̃ritur quare in precedenti casu priuantur ipso iure:⁊ hic per sententiā:dixit gar.hoc ideo:quia papa reputauit eos amplio de liquisse:⁊ quia hic est iaz quasi iudicium:⁊ ibi quasi extraiudiciale.⁊ ideo forte iudex nō esset ita paratus ibi ut hic.

f ¶ Contumacia.vt quia non venit.cum sunt vnus vel duo.vel quia duos ex se non mittunt cum sunt plures. Sed nonne ex istorum repulsione posset sequi iniquitas.pone enim electum indignum. So.licet isti repellantur: officiuz iudicis non quiescit:sicut ⁊ vbicūqz periculum anime vertitur supplet.s.c.cuz nobis ō excep.exceptionem.⁊ vbi publica ostenditur vtilitas:vt in milite ꝓcuratore.C. de procu.l.militem.⁊ de his que constant sibi tanq̃ iudici.de postu.prela.bone .i.vbi de hoc.⁊ supplet ea quibus omissis nō valeret processus:de libel.obla.c. .i.de lit.conte.capitulo vno.cauere etiam debet ne sibi illudatur. ff.de iudi.si pretor.⁊ ne in vanum partes vexentur.supra de offi.dele.super questionum.§. porro ad finem.

g ¶ Pena.excluduntur ergo a prosecutione processus:⁊ beneficijs per triēniuz priuabuntur.sed isti opponentes quare puniuntur in beneficijs:nonne a sua oppositione sine pena desistere possunt:intellige fm gar.⁊ guil.hoc de illis qui in sua oppositione persistūt.⁊ recedunt ab ea eo tempore ⁊ modo quo ab ea recedere nō potuerūt.j.eo.ab.eo.s.c.quānis.⁊.c.statuimus.

h ¶ Plectenda.argue ꝗ gar.⁊ guil.ꝙ non est canon late sententie quo ad hoc ⁊ dixit gar.ꝙ isti opponentes per modum denunciationis possunt dicere electionem nullam.ar.supra de accu.veniens.⁊.c.prelatorum.sed per modum oppositionis vel exceptionis nō:q̃ a totali prosecutione ⁊c.officiuz tamen iudicis nō cessat.vt pluries dixi.

i ¶ Nihilominus.i.non obstante ꝙ illi excluduntur.

k ¶ Premissis.s.cum eligentes excluduntur:q̃ electionem non presentauerūt. vel personas instructas non miserunt:⁊ etiam cum opponentes puniuntur quia hanc decre.nō seruauerunt.Jo.an.

l ¶ Priuātur.supple vel priuari mandātur propter casum precedentem.

m ¶ Nullum preiudicium.⁊ ita extraiudicialis negligentia eligentium non nocet huic electo: sed nūquid processus eligentium habitus contra ipsos nocebit electo: vel alijs qui ī iudicio nō fuerūt.dic fm gar.ꝙ electo scienti p̃iudicabit :ignoranti nō.iij.q.vi.hec quippe.supra de do.⁊ cōtu.cum olim.s.de re iudi.Cuis alijs autem quorū interest nō quia sint electi:sed aliter nocet ⁊ scientibus ⁊ ignorantibus vt in actione populari dicitur:in qua processus contra vnum preiudicat alijs etiaz ignorantibus:nisi doceant de collusione: vel de proprio interesse .ff.de accusa.si cui.ff.de iureiu.cum qui.§.in popularibus.

n ¶ Deniqz.serta pars.⁊ supra plene dixit qualiter debeant se habere eligentes ⁊ electi:⁊ etiam opponētes:modo vult dicere qualiter se debeant habere postulantes ⁊ postulati.Gar.

o ¶ Et aliqui.⁊ pro idest vel proprie.

p ¶ Vel etate.qui patiantur in his defectum collige supra eo.cum in cunctis: et capitulo licet canon supra de eta.⁊ quali.preterea cum patientibus autem defectum in ordinibus dispensant episcopi vt in predicta decre.preterea:⁊ eo.ti.tuam:in ep̃atibus papa.de offi.le.ꝙ translationē.de excessi.prela.sicut vnire.cuz

paucitas seu alia[a] iusta ⁊ probabilis[b] causa euidenter excuset:in quo casu procuratorem[c] sufficienter instructuz mittere:⁊ nihilomin[d] cessante causa dictas personas dirigere teneantur: ⁊ a totali quo ad se prosecutione processus ⁊ a prouentuum beneficiorum:que in ecclesia ipsa obtinent per triennium continuum perceptione priuentur[e]: opponentis vel opponentium: cum vnicus est electus cōtumacia[f] simili pena[g] plectenda[h]:nihilomin[i] tamen in premissis[k] casib[l] quib[m] eligentes vel opponentes quo ad se processus prosecutione priuantur[l] electis per hoc in prosecutione seu iuris nullum[m] preiudicium generetur. ¶ Deniqz[n] cum ad postulationem concordem vel discordez procedi contigerit:⁊ aliqui[o] patientes in ordinibus vel etate[p] defectuz vel his similes[q] postulentur[r] non qui alijs ecclesijs alligati[s] liberum non habeant sine nostra[t] permissione volatum circa quos taliter alligatas nihil de veteris[v] iuris obseruantia immutamus: postulatos[x] huiusmodi ⁊ postulantes eosdem ea moderata[y] districtione perstringimus: vt eo saluo q̃ postulati huiusmodi nec suis postulationibus prestare consensum[z]:nec vt de electis dictum[ꝛ] est exhibere expensas aliquibus[ꝯ] teneantur:ſz postulantes ipsi concorditer vel discorditer expensas ipsas personis talibus submistrent[ꝯ] : postulatos in veniendo si non dissenserint[a]: ⁊ postulantes in mittendo personas instructas[b]: vt in concordi vel discordi electione per omnia vt supra premittitur[c] moderatio premissa constringat:⁊ negligentes[d] statuta ibidem similis[e] pena percellat:nec[f] per hoc q̃ de postulatis ꝓ celeri[g] ecclesiarum expeditione statuitur : postulationes ipse minus dependere intelligantur a gratia[h] quam antea dependebant. ¶ Porro[i] singulis casib[l] supra dictis in recuperādis vl̃ reddēdis[k] nec opponētes venire tenentur:sed sufficit ꝙ seruent ipsum ius antiquuz nam ⁊ etiam priuilegium vnius partis sepe ad aliā extenditur.C.de fru. ⁊ lit.expen.l.vlt.supra de mu.pe.c.ij.

a appelletur siue nō:quia ex quo non p̃ot alius dispensare quo ad hoc immediate dicentur ptinere.item cū postulant ad regulares ecclesias ⁊ appellatū ē.vel immediate ptinent ecclesie:vel talis est casus in quo non potest alius q̃ papa dispensare:⁊ quia tūc quo ad hoc immediate pertinere dicentur.

s ¶ Alligati.vt epi archiepi vel similes. quid in alligatis inferioribus ecclijs.puta abbatib[l] ex emptis:oliz erat dubitatio an tales deberent eligi vel postulari:q̃ terminata ē.j.e.si abbatez.s. ꝙ debent eligi ⁊ sic non habet locum iste.§.

t ¶ Nostra.nō ergo loquitur de his q̃ sunt talibus ecclesijs alligati ꝙ sufficit alterius licentia.

u ¶ De veteris.seruent ergo illi decret.s.eo.c.i. Et ex quo postulati in hoc casu nō tenentur ad hoc ius seruandum.propter equalitatem seruandam in iudicijs: dico ꝙ

r ¶ Postulatos hmōi.s.petētes defectū ī ordinib[l] vel etate vl̃ his similes.

y ¶ Moderata.hoc dixit ob id q̃ sequitur:vt eo saluo ⁊c.

z ¶ Cōsensum.ſz ex quo ꝓsentire nō dñt:q̃ incipiet eis currere tp̃s. Nñ. fm guil.⁊ gar.q̃ deliberauerūt de nō dissentiēdo: vl̃ nñdexit se nō dissentire: vñ dixit guil.ꝙ eps postulat[l] ad ecclias sic dz nñdere:nec ꝓsentio nec dissentio:ſz in hoc me volūtati dñi pape suppono ad hoc.viij.q.i.in scripturis.q̃ infra mēsez facere dñt.s.c.q̃ sit. Et dico ꝙ postulatio dz p̃sentari postulato.aſs qualr deliberaret ō dissentiēdo vl̃ nñ dissentiēdo.⁊ si postulātes negligētes fuerit ī p̃ñtando:punient vt electores.p ifam q̃ sequitur:⁊ negligentes statuta ibidē similis ⁊c.

ꝛ ¶ Dcm ē.s.§.si vero.

ꝯ ¶ Aliquibus.ut personis instructis vel alijs.

ꝰ ¶ Subministrēt.eadē distinctione facta q̃ supra dicta est in eligentib[l] .s.an sic celebrata in ꝓcordia:an discordia fm gar.Jo.an.

a ¶ Non dissenserint.nota medium inter consentire ⁊ dissentire.s.nō dissentire.ꝓcor.j.de reg.iur.is qui tacet.

b ¶ Instructas.⁊ dic fm guil.⁊ gar.ꝗ b tert[l] nō exprimat:ꝙ etiā opponentes tenent venire:q̃ ꝓpter parem rōnem habuit pro expresso ad hoc supra.c.i.⁊.c.vt circa.⁊ eadē est ibi ratio.s.ecclesiarum prouisio.

c ¶ Premittitur.in.§.ad hec.⁊.§.si vero.

d ¶ Negligētes.s.postulātes ⁊ postulatos negligētes ī veniendo vl̃ mittēdo.

e ¶ Similis pena in quātū ē p̃ot.elect[l].n.p̃uatus est iure iā sibi acqsito.postulat[l] aūt solū spe gr̃e quā hēbat:⁊ idē dico in eligentibus.

f ¶ Nec ꝙ hoc.ne credat aliquis:ꝙ quia postulati cogūtur ad veniendum habeant maius ius hoc hic remouet.

g ¶ Pro celeri.no.hic mentē ⁊ causam huius constitutionis.

h ¶ Gratia.s.illa generali.de qua dicitur.s.de reseri.cum.⁊.c.nonnulli. ⁊.vlt.⁊.s.de torne.c.ij.⁊ hoc si postulatio cōcors fuit vel saltez a duabus partibus facta:in quo casu fm quosdam peti potest confirmatio .s. eo.cum monasterium.⁊.c.officii.§.fi.⁊ si talē admiserit superior dicetur facere gratiā.⁊ si nō admiserit facit iniuriā.ff.de aq̃ quoti.⁊ esti.l.i.§.pe. Si aūt nō sit fētā in ꝓcordia vel a duab[l] ptib[l].⁊ ex cā dependet ex gr̃a spāli .s.ti.pri.postulationē.⁊.c.bone.fm gar.q̃ b ꝓsecutus fuit quādā materiā extneam de attentatis:quā videbimus.j.de appel.non solum.

i ¶ Porro.septīa ps in q̃ q: supra dixerat electos ⁊ eligentes postulatos ⁊ postulātes teneri ad quasdā expensas faciendas.dubitaret aliquis vtrū postea possent recuperare ideo addit quod sequitur Gar.

k ¶ Reddendis.nec dabitur conditio ex hoc canone ad repetitionem ipsarum quia nulla ꝗ nova obligatio.ff.de condi.ex lege.l. vna.quod enim statutum iam erat hic obseruari precipitur:potius ergo dabitur fm guil. ⁊ gar.condi.ex decre.vt preterite supra eodem.

expensis eligentium[a] electorum po
stulantium et etiam postulati illud
seruari decernimus: quod iustum
fuerit seu equitas canonum iudica
bit[b]. I Dem.

¶ Glosa pma diuidit et summat
totum textum vide eam. Do.

Fundamēta militātis ecclesie
in montibus sanctis prophe
ta[c] rememorās p montes aposto-
los et predicatores patenter insinu
at: quibus tota huiusmodi edificij
fabrica confidenter innititur[d]: q fir
me bases[e] ecclesie super fundamē-
to: preter quod nemo aliud pone-
re[f] potest: quod est christus iesus:
veluti summo angulari lapide so-
lidantur: vt veritas que antea[g] le-
gis et prophetarum preconio[h] ve-
hebatur[i] per apostolicā tubā[k] i salu
tem vniuersitatis exiret: sicut scri-
ptum est[l]: in omnem terram exiuit
sonus eorum: et in fines orbis terre
verba eorum. Huius autem mūeris[m]
sacramētū ita dñs ad omniū apo-
stolorū voluit officium pertinere:
vt in beato petro apostolorū om-
nium summo[n] principaliter collo-
caret: vt ab ipso quasi quodam ca

a ¶ Eligentium. idest quas fecerunt eligentes in prosecutione electionis
et sic expone sequentia.
b ¶ Iudicabit. sed quid est iustum: vel quid iudicat equitas canonum. re-
spondeo sm gar. si electio vel postulatio facte sunt in concordia possunt eli
gentes vel postulantes expensas facere de bonis pertinentibus ad prela-
tū: et si de suo fecerint re
cuperare possunt factas
. s. e. ut preterite. et. s. e.
. c. §. ad hec. vel iudicis
officio: vel cōditione pre
dicte decre. et hoc intelli
go siue obtineat siue nō
siue dignū elegerint si-
ue indignum: dūmodo
ignoranter: sufficit enim
q nō fuerūt in dolo. ff.
de bo. au. iudi. pos. l. p-
tor. §. ij. si autem electio
in discordia fuerit cele-
brata: et maior pars pro
sequatur negocium ele-
ctionis: dummodo vtili
ter incipiat prosequi ex-
pensas habebit. non tñ
sufficit q sine dolo vt in
casu precedenti. sed ē ne-
cesse q vtiliter. ff. de ne-
go. ge. sed an vltro. mi-
nor autem pars ita de-
mum habebit expensas
si obtinet quia apparet
q vtiliter cepit iudicium
prosequi Inno. tamen
dicit q cum facta est ele
ctio in discordia: illa ps
habebit ab ecclesia expē
sas: ō qua postea fuerit
diffinitum per capitulū
super hoc conuocatum
iterum: hoc tamen quod
de expensis dictum est:
cum electio facta est in di
scordia: dicit gar. non seruari: si enim obtinet electus sibi satisfaciat: de te-
sta. relatum. §. nomine. si vero succumbit nō repetit expensas: quia suum
negocium egit. C. de neg. gest. l. i. de statu. et ima. l. vlt. Idem de postula
to intelligas per eadem iura: et hoc nō intelligas in casu illius decre. supra
eodem nihil. quia ibi electus administrationem habet. Si autem aliquis
se opponit aut prosequitur ius proprium: puta dicēs se contemptum. et tūc
nil repetat: quia suum negocium egit. aut egit de iure tangente ecclesiam
dicendo personam nō idoneam. vel formam non seruatam: et tunc si suc
cumbit nil repetit: quia inutiliter excepisse presumitur. ff. iudi. sol. iam ta-
men. §. antepenul. si obtinet recuperat a capitulo. ar. s. de procura. cū p
causa. et. s. de re. ec. non alie. ad nostram. et sic litis terminus declarat ne
gocium expensarum. arg. ad hoc. C. q iudi. rem nō nouam. victus etiam
cōdemnatur victori in expensis: et si nōn est soluendo restituitur actio ad-
uersus capitulum. Hec autem vera inter seculares qui proprium habēt:
si autem sit regularis qui non habet proprium: tunc etiam ad prosecutio
nem cause expensas habebit: alias cum ipse nihil habeat periret ius suū et
ecclesie. s. de accu. ex parte. et. c. pe. de his vide per Ber. Innocen. et Ho
stien. s. eo. ut preterite.

Fundamenta. Decre. hanc que localis est in quattuor partes di-
uido quarum prima durat vsque ad: §. proinde. secūda vsque ad. §. q
si secus. tertia vsque ad. §. vt autem. quarta vsque ad fi. In prima autem p
te ponitur constitutionis causa et origo. in secunda ponitur cōstitutio. i ter
tia pena transgressorum. in quarta quedam cōstitutiōis moderatio. Qua
rum prima subdiuiditur i alias quattuor partes prima durat vsque ad. §.
ne autem. secunda vsque ad. §. decet. tertia vsque ad. §. digne. quarta vsque
ad fi. ipsius partis. In prima autem particula dicit Nicolaus et probat au
ctoritate psal. nostram militantem ecclesiam fundatam esse super aposto
los et predicatores: quorum fundamentum et solidatio est in christo iesu:
horum autem precipuus fuit beatus petrus. cui superna dei prouisio bea
tum paulum adiunxit: qui duo sub vno persecutore eodem die et loco ciui
tatem romanam suo glorioso cruore martyrij christo domino cōsecrarūt.
Secundo dicit ipsam ecclesiam diuino miraculo temporalibus adiutam
auxilijs dum scilicet constantinus imperator ipsi ecclesie in persona beati
siluestri quarto die sui baptismatis donauit ciuitatem romanam: ut ibi
collocata petri sedes gauderet plenaria libertate. Tertio dicit dicens esse
omnem materiam et modum tolli. per quos metus vel terror aliquis im
minere possit ipsi pontifici romano vel suis fratribus in consilijs sibi exhi
bendis et alijs negocijs romane ecclesie que imminent pro tempore facien
da et in creatiōe pōtificis et icipit lfa. v. qdā et i. pmotiōe cardīaliū cū occur
rerēt. Quarto dirigens mentem suā ad vrbem ad memoriā reducit multa
discrimina: magnaque pericula que sustinuit vniuersalis ecclesia propter peregri
na regimina: et senatores incognitos qui prefuerunt ipsi ciuitati romane et maxi
me tempore corradini. In secunda parte principali volens circa futura pericula
exhibere salubre remedium: statuit q nullus imperator: rex: princeps: marchio:
dux: comes aut baro. vel aliquis alius qui sit notabilis preeminentie dignitatis
potestatis: vel excellentie: frater
filius: vel nepos ipsorum: pos-
sit assumi ad tempus vel in per
petuum in senatorem vel recto
rem vrbis rome: quocunque no
mine vocetur ipsa rectoria. item
nullus alius preter predictos as
sumi possit ad ipsius ciuitatis
regimen vltra annum hec ve-
ra nisi specialis iteruenīret ap.
se. licentia per ipsius sedis lit-
teras exprimenda. Tertio con-
trafacientibus penam impo-
nens statuit q nominantes eli-
gentes: vel assumentes: nomi
nati: vel electi: vel assumpti: si
consenserint: et eis obediētes dā
tes auxilium: consilium: vel fa
uorem: ipso facto sint excommu
nicati. et ipsi assumpti: vel electi
ex quo consenserint vel se de re-
gimine intromiserint: sint cum
suis posteris in perpetuum pri
uati omnibus feudis: priuilegi
is: immunitatibus: vel gratijs
et honoribus: que a romana vel
alijs habent ecclesijs: et hi ad
quos illa pertinent de ipsis di-
sponendi liberam habeant fa-
cultatem. item statuta precepta.
sententie contractus: et omnia
q fecerint tanq senatores uel re
ctores vrbis irrita decernit et
vacua: iudices et tabelliones q
patrocinantur talibus vel in-
strumenta cōscribunt: iudicatus
et tabellionatus priuat officijs:
precipit etiam q a supradicta excommunicationis sententia predicti non possint
absolui sine licentia domini pape speciali. Quarto dicit q romani origine vel
ibi incole ad vnum annum vel tempus breuius bene possunt i senatores roma
nos assumi: licet supradictorum fratres sint filij nepotes aut sub comitatus vel
baronie nomine extra territorium vrbis iurisditionem perpetuam vel tempora
lē obtineāt: dummodo nō sint tante preeminentie vel potentatus q cum perso-
nis supra prohibitis merito debeant numerari. Jo. an.

pite dona sua velut in corpus om-
ne diffunderet: hunc[o] enim in con-
sortium indiuidue vnitatis[p] assum
ptum id quod ipse erat[q] dominus
voluit nominari dicēdo[r]: tu es pe
trus: et super hanc petram[s] edifica-
bo ecclesiam meam: uel eterni tem
pli structura deo edificante constru
cta mirabili munere gratia dei in
petri consisteret firmitate: cui[t] salua
toris nostri miranda[v] prouisio be-
atum paulum in apostolatu genti-
um per dexteras[x] societatis adiun-
xit: isti[y] sunt per quos euangelium
rome resplēduit[z]: isti sunt eius pa-
tres veri que pastores: isti sūt q una[&]
die pro merito: vno loco[9] pro glo
ria sub vno persecutore[ꝝ] pro pari-
li[a] virtute compassi vrbem ipsam
glorioso cruore martyrij xpo do-
mino consecrarunt[b]: isti sunt qui il
lam[c] in hanc gloriam pduxerunt:
vt sit gens[d] sancta: populus elect9
ciuitas sacerdotalis et regia: per sa
cram beati petri sedem caput toti-
us orbis effecta. ¶ Ne āt ipsa ma
ter[e] ecclesia in congregatione et pa
stura fidelium temporalibus care-
ret auxilijs: qui poti9 ipsis adiuta

c ¶ Propheta: dauit psal. lxxxvi. qui incipit. fundamenta.
d ¶ Innitit. ē. n. pcipu9 in ecclia pdicator et doc. ordo. de hī. cum ex iniuncto.
e ¶ Bases. i. columne: et dici solent columne et petra durissima.
f ¶ Ponere pōt. i. ad corīth. iij. q. i. cū paulus. de psby. nō bap. veniens.
g ¶ Antea. in veteri testamento. h ¶ Preconio. xliiij. di. sit rector.
i ¶ Vehebatur. i. quasi vehiculo ducebatur et transfundebatur in orbem.
k ¶ Tubam. isa. lvij. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam. xliij. di. sit
rector. Jo. an. l ¶ Scriptum est psal. xlvi. celi enarrant gloriam dei.
m ¶ Muneris. predicandi.
n ¶ Sūmo. administratiōe. lxxx. di. in illis. i fi. ibi inter apsos nō fuit par istitu-
tio s vnus pfuit oīb9 nō aūt meritis: nec obstet ifra: vbi dicit pro parili virtute
et. ij. q. vij. paulus et. xxi. di. in nouo. o ¶ Hūc beatum petrum.
p ¶ Vnitatis. ipi xpo p vnionē charitatis et grē. s. ō sum. tri. dānam9. de cō. di.
ij. i xpo pr. et no. q vnitatē in militāti ecclesia eē voluit. dū sup vnū fundauit. xx
iiij. q. i. loquitur. scismatici aūt conātur hāc scindere. j. de scis. c. vno.
q ¶ Ipse erat. s. petrus. iuxta id. petra autem erat christus.
r ¶ Dicendo. matthei. xvi. et. xxiiij. q. i. loquitur. xxi. di. in nouo.
s ¶ Petrā. a soliditate fidei sic deūs. l. di. fidelior. t ¶ Cui petro.
u ¶ Mirāda. ut in proe. huius li. et. j. de reli. c. i.
x ¶ Dexteras. per dxterā pignus pacis et testis fidei solet dari: alias dicit man9
dextera: quasi dans ex: vñ illa manu solent porrigi dona.
y ¶ Isti. s. petrus et paulus.
z ¶ Resplēduit. sed p euāgelistas cluxit. j. de reliqui. et ve. sanc. c. i. Jo. an.
& ¶ Una die. vt ad christum pariter peruenirent.
9 ¶ Vno loco. ne alteri roma deesset.
ꝝ ¶ Uno psecutore. ut eqlis crudelitas vtrūque pstrigeret. ij. q. vij. beati. vbi sūt
h verba: et dic psecutore. s. cesare nerone. xxi. di. quāuis et adde h qō ibi nota.
a ¶ Parili. et sic petrus paulo virtute nō pfuit. ut. s. diri. et dic p parili vtute. s.
ut perēnem virtutē et cōstātiam ī psecutionē in passione videātur habuisse.
b ¶ Consecrarunt. j. de reli. gloriosus. xxi. di. qūuis. xxij. di. c. ij.
c ¶ Illam ciuitatem romanam.
d ¶ Gens sancta. dic sancta apostolorum affectu. Jo. an.
e ¶ Mater. ij. q. vi. ad romanam. de priuil. antiqua. et. j. de penis felicis.

a ¶ Incrementis.xxij.q.v.prodest.
b ¶ Monarche.i.principis.
c ¶ A deo.qui omnia que fiunt aut iusto iudicio facit:aut permissu suo ita fieri sinit.xxvi.q.v.nec mirum.
d ¶ Curata.medicum enim se uocat.luce.v.capitulo.sed non sanis:sed male habentibus oportunum.de pe.di.iij.adhuc perfidi instant.Jo.an.
e ¶ Firmitate.iuxta illo pauli.ij.ad corinthi.xi.Cuz infirmor tunc fortior sum.supra de renũcia.nisi cum pridem.§.alia.plerunqz enim infirmitas corporis fortitudinem cordis augmentat:vt ibi.Et dic firmitatez per auxilia temporalium.vt supra patet.
f ¶ Satrapis.idest sapientibus vnde solebant vocari satrape prefecti persarum ⁊ ipsorum pn̄cipes.
g ¶ Optimatibus.quasi melioribus ⁊ ditioribus de populo: vñ opes diuitie dicuntur.
h ¶ Pragmaticum. pragma idem est quod causa.
i ¶ Monarchiam. monarchia dicitur a monos quod est vnus vel singularis:⁊ archos quod est princeps vel principatus:q̃ si vnus ⁊ singularis principatus.
k ¶ Declararet.habes plenius in illa pallea.xcvi. distinctione constantinus.
l ¶ Arbitrans.ꝯstantinus.
m ¶ Vbi.rome.s.
n ¶ Celestis.xi.questiõe.iij.iulianus.in fine.alibi vocat rex. vt in proe.decre.
o ¶ Illic.rome.
p ¶ Terrenus.quia de terrestribus ⁊ singularibus tantum habet disponere.xcvi.dist.bñ quidem.s̃.de consti.ecclesia.
q ¶ Plena.si.supra de spon.cũ locum.
r ¶ Homini.⁊ in hac parte papa,nõ est homo:sed dei vicarius;vt infra sequitur.xxxiij. questione.ij.quos deus.expressi⁹ .s̃.de transla.quanto.
s ¶ Decet.nota inspiciendum quid deceat:sic.s̃.de vo.⁊ vo. redem.magne.circa princ.j.de immu.ec.decet.⁊.j.e.cum nõ deceat.
t ¶ Fratres suos.nota ꝙ quando papa permittit de cardinalibus loquitur vocat eos fratres ut hic.⁊.j.de offi.leg.c.i.cum si.sed cum specialiter:episcopos cardinales vocat fratres:reliquos filios supra de testi.lz.iij. cum si.
u ¶ Ipsi⁹.s.romãi pontificis.
x ¶ Vacillare.vt.xxxv.qõe.ir. apostolice.⁊.c.sententiam.s̃.ꝯ priuile.ex ore.in prin.
y ¶ Contigeret.quia non compellit.habet enim in se celestis ⁊ terreni iperij iura.xxij.di.c.i.
z ¶ Eorum.cardinalium.
⁊ ¶ Vicarij dei.s̃.e.ti. vbi periculum.§.ceterum.ut ec.bene.vt nf̃um de trãsla.quãto.cũ si.
? ¶ Electio.facienda: quod est .j.⁊ eo modo quo dicitur.s̃.e. vbi periculum.Jo.an.
ꝯ ¶ Regimine.seculari ut patet per sequenna.
a ¶ Obdurit.quasi de mẽte subduxit.
b ¶ Obliuio.que quandoqz fallit.xxiij.di.preterea.
c ¶ Peregrina.prohibita.iij.q.vi.peregrina:⁊.c.se.
d ¶ Menium.idest edificiorum:⁊ proprie dicuntur menia edificia murorum ciuitatis:dicta ab eo ꝙ ciuitatem muniant:⁊ interdum abusiue dicũtur omnia publica edificia ciuitatum:⁊ interdũ primata:a menio menis, .i.edifico edificas.
e ¶ Ex ruinis.hoc maxime fuit tempore bẽ chalconis de andulo ciuis boñ.qui ciuitatez romanam multis ruinis. reddidit deformem.
f ¶ Non hec.pclamant: quod est infra.
g ¶ Deposita.feruntur hec fuisse tempore henrici fratris regis castelle.
b ¶ Speculum: ciuitas romana.xix. distinctio. enimuero filia pelecta.
i ¶ Reprobati.infra de re iudi.ad apostolice.
k ¶ Constituens.ipsa ciuitas romana.
l ¶ Debitum.infra ꝯ offi.dele.c.i.
m ¶ Periculosos.xxiij. distinctio.in nomine domini ⁊ supra eodem t.tulo vbi periculum.
n ¶ Remedij.huius noui.Jo.an.
o ¶ Infallibilem.de cõ. di.iij.panem.
p ¶ Scientez omnia.xxxiij.distinctiõe.erubescãt. xxiij.questione.ij. deus quando.
q ¶ Quotiescunqz. positum ne quis crederet solum in prima electione senatoris hanc constitutionem locum habere.
r ¶ Nomine.supra codẽ auaritie.xiij.q.iij. plerqz.s̃.de simo.ea que.
s ¶ Alij imperator. puta grecorum.Jo.an.
t ¶ Princeps.quasi primum locum capiens:et potest eẽ dignitatis ⁊ ordinis hoc nomen.
u ¶ Marchio.in li.feudi.q dicat dux marchio: comes:capitaneus: uel valuassor.hẽs ad lfam ꝯ verba:q a principe ꝯ ducatu aliquo iuestitus ẽ dux solito more vocat q ꝯo de marchia: marchio.Qf autẽ marchia qz cara.i.collecta et iuxta mare plerũqz sit posita.q ꝯo de cõitatu aliquo iuestit⁹ ẽ comes appellat.q vero a pn̄cipe vl ptãte aliq̃ ꝯ plebe aliq̃ vl plebis pte fuerit iuestit⁹ is capitãe⁹ appellat q ppie maior valuassor dicebat:q ꝯo a capitaneis antiqt⁹ feudz tenent valuassores sunt:q a valuassoribus valuassini.i. minores valuassores appellant.
x ¶ Perpetuũ.i. vt ad hẽdes transeat.vel.i.donec vixerit:ad idẽ.s̃.coli.de rescriptis:si gratiose.⁊.ff.pro so.l.i.
y ¶ Ifas.nota casum in quo scriptura regrit:alios nota.j.de censi.romana.§.postquam.

spũalibus semp,pficeret incrementis[a] no absqz miraculo factũ esse cõcipit: vt occasionaliter constantini monarche[b] a deo[c],puisa:ſz curata[d] baptismalibus fomẽtis ifirmitas quãdã quasi adijceret ipsi ecclie firmitatem[e]:q q̃rto die sui baptismatis una cũ oibus satrapis[f] ⁊ vniuerso senatu optimatibus[g] ẽt ⁊ cuncto populo in psona beati siluestri sibi romanã cõcedendo urbẽ reliquẽs ab eo ⁊ successoribꝰ eiꝰ p pragmaticuz[h] cõstitutũ disponẽdã esse: decernens ĩ ipa urbe vtriusqz ptãtis monarchiã[i] romanis põtificibꝰ declararet[k]: ñ iustũ arbitrãs[l] vt vbi[m] sacerdotij pn̄cipatũ ⁊ rpiane religionis caput imperator celestis[n] instituit: illic[o] iperator terren⁹[p] hẽat potestatez: qn magis ipsa petri sedes in romano iã ,pp̃o solio collocata libertate plena[q] i suis agendis per oia potiret: nec ulli subesset homini[r] que ore diuino cũctis dignoscitur eẽ plata. ¶ Decet[s] nãqz ipo romano põtifici p fratres suos[t] sacro sancte romane ecclie cardinales q sibi in executione officij sacerdotalis coadiutores assistũt: libera prouenire ꝯcilia: decet ipsi⁹[v] nullo mõ vacilare[x] iudicia: vt fratres ipsos nulli⁹ secularis potestatis met⁹ exterreat: nullus tẽporalis fauor absorbeat: nullus eis terror imineat: nihil eos a veri ꝯcilij solicitate remoueat qn cũ p ipm romanũ pontificẽ i qbuscunqz negocijs ꝯtingeret[y] eorũ⁹ peti ꝯsilia in ꝯsulendo: p oia liberi eidem romano pontifici in oib⁹ que ,p tpe iminent libere cõsulãt ⁊ assistãt: ipsaqz romani põtificis vicarij[z] dei q̃ suis temporibus occurrerit electio[?]: ⁊ corundez cardinalium cum expedierit facienda ,pmotio in oi libertate procedant. ¶ Digne itaqz ad vrbẽ ipaz eiusqz regimẽ aciẽ nfe ꝯsideratiõis extendimus: vt felici ducta regimie[ꝯ] pseruet a noxijs: ⁊ optatis semper ,pficiat iremẽtis. ¶ Nũquid obdurit[a] obliuio[b] q̃ vrbi q̃ icolis nata dispendia itulerũt hactenus pegrina[c] regimina: nũqd nõ hec destructio meniũ[d]. deformatio,pueniens ex ruinis[e] luce clarius manifestent: nũqd nõ hec[f] fideliũ cõtracta deposita[g] nũqd nõ hec ipsa veneranda dei templa p̃sidentis manu sacrilega diebus nostris nefarie violata ,pclamãt: qd plura.nõne ipsius vrbis retro actis temporibus icorrupta cõstãtia sub regentis eo tempore nefãdo subuersa regimine ipsã urbẽ speculũ[h] fidei tãta respsit infamia: vt a matre sua romana ecclesia filia predilecta deuiare compulsa.quõdã corradinuz: q de venenoso radice federici quõdam romani iperatoris,colubri tortuosi iusto ipsius ecclesie iudicio fprobati[i] prodiisse videbat in regulũ: quiqz ad exterminiũ romane matris ecclesie manifestis indicijs vna cum suis fautoribus aspirabat: ⁊ in contẽptu dei ⁊ sue matris ac ipsius vrbis obprobriũ patẽter recipet: recepto faueret: cõstituẽs[k] se p hec tam patẽtis hostis siue matris ecclie filiaz adiutricẽ: hoc ipsi rome prestiterũt senatores icogniti: hoc p̃sides iprouisi: ut gloriosa ciuitas reddere[l] igloria sua stabilitas vocaret ĩstabilis: sueqz constantie antiquata soliditas linguis hoĩuz uocaret infirma. ¶ Proinde officij nostri ꝯ bituz[l] circa huiusmodi tam piculosos[m] euentus ad liberam moderaminis erigẽtes tãte submersionis occasiões ita salubris remedij[n] appositiõe p̃cidimus: ne illoz qui ipsaz rẽpublicã laudabiliter bacten⁹ gubernauerũt: videamur gloriaz sugillare: vel merita que illis apꝯ infallibilẽ[o] ⁊ scientẽ[p] oia retributorez de iam perlatis quesita laboribus salua persistant: vt ergo circa regimẽ ipsũ talis adhibeat in oib⁹ cuz discretione solertia: per quam ipsi romane ecclie plena libertas q̃ in oibus ⁊ per oia ,sibi debet optata ,puenit: vitẽtur iaz experta ,pericula: ⁊ romanus populus ab oppmẽtiũ protect⁹ incursib⁹ sedeat: sedẽdo quiescat i pulcbritudine pacis: in tabernaculis fiducie: ⁊ temporaliũ rege opulẽta: de fratrum nostroz cõsilio hac irrefragabili ⁊ in ppetuuz valitura ꝯstitutõe sancimus: ut qficũqz ⁊ quotiẽscũqz[q] senatoris electio vel alterius quocũqz noie[r] cẽsceat: qui quocũqz mõ vl quocũqz titulo ipsius vrbis debeat preesse regimini: in posterũ imminebit: nullus ipator seu rex romanorũ: aut alius[s] impator vl rex pn̄ceps[t]: marchio[v]: dux : comes aut baro: uel quicunqz alterius notabilis preeminentie: potentie: seu potestatis: excellẽtie: vl dignitatis existat: frater filius vel nepos eorum ad tempus vel in ppetuũ[x]: seu quiuis alius vltra annale spaciuz quouis modo colore uel cã p se vel aliam personam quomodolibet submittendam i senatorẽ: capitaneuz patriciũ: aut rectorẽ: uel ad eiusdẽ vrbis regimẽ seu officiuz noietur eligat seu als etiã assumat absqz licẽtia sedis apostolice spãli: p ipius sedis lfas[y] concessionez licentie bu

iusmodi specialiter exprimentes[a] ¶ Quod si sec⁹ fcm̃ fuerit: notatoꝫ electionē ⁊ assūptionē huiusmodi decernimus esse nullas: ac carere oi robore firmitatis: ⁊ nō solū nominatores electores ⁊ assūptores verū ēt nominati electi ⁊ assūpti si huiusmodi notatōi electioni seu assumptioni ꝓsenserint: aut se ō ipsis quolibet modo intromiserit: itēdē tes[b] ⁊ obedientes eisdē: ⁊ ī hoc oēs dātes ipis notatorib⁹: electorib⁹: assumptorib⁹: aut notatis. electis vel assumptis auxilium consilium vel fauorē publice vl occulte: cuiusc̄ūq; dignitatis[c] vel preeminentie cōditionis aut stat⁹ extiterit: eoipso sniaꝫ excōicatiōis icurrāt[d]: ac nihilominus ipsos notatos electos seu assūptos si ꝫ ꝓstitutōeꝫ pñtē pdcis nominatiōi electiōi vel assūptioni cōsenserit: aut se quoquomō illis ī gesserint: ⁊ eoꝝ posteros ī ppetuū oib⁹ feudis pūilegijs libertatibus īmunitatib⁹ gratijs ⁊ bonorib⁹ q̄ a predicta seu alijs tenent ecclesijs cēsemus esse pūatos: ita q̄ illi ad quos eoꝝ collatō ꝓcessio seu dispositio ptinet resumēdi ea aut retinēdi: cōcedendi seu conferendi alijs seu de ipsis etiam disponendi put ad eos ptinet liberā[e] habeant potestatem: ⁊ ne taliter nominati electi vel assumpti de sua pertinacia vel cōtēptu valeant gloriari[f]: nos quelibet mādata precepta ordinatōes ⁊ statuta q̄ fecerint: oēsq; sentētias quas tulerint: ⁊ quicqd penitus in cōtractibus ⁊ obligatiōibus seu q̄buscūq; alijs urbis nomine: vel tā quam senatores capitanei patricij aut rectores vel officiales ipsi⁹ egerint: irrita prorsus ex nunc ⁊ vacua nūciamus. Iudices[g] vero ⁊ tabelliones q̄ super his aut eorum alicuib⁹ cōtra p̄sentis cōstitutiōis edictū patrocinari uel instrumēta cōficere forte p̄sumpserint: iudicatus ⁊ tabellionatus officijs se nouerint cē pūatos: ꝓtēptoresq̄ seu violatores premissorum vel aliquorum uel alicuius eorū ab huiusmodi excōicatiōis sentētia preterquā in mortis[h] articulo absolui nō possint: nisi p romanū pōtificē: vel de ipius petita ⁊ obtēta licentia speciali: nō obstātib⁹ aliqbus pūilegijs ī dulgentijs ꝓcessionib⁹ cōstitutionibus cōsuetudinibus ⁊ statutis quacūq; firmitate vallatis: que in pre-

missis omnib⁹ nolumus aliquib⁹ vel alicui suffragari: sed omnia quo ad illa decernimus non tenere. ¶ At autem ciues romanoꝝ qui ex ipsa vrbe naturalem duxisse noscuntur originem: aut quiuis alij qui in ipsa eiusue territorio nō aduene sed continui habitatores extiterant: quo ad honores ipsius vrbis aut regimen gratiosis functionibus pariantur[i]: non intendimus q̄ presens constitutio tales excludat[k]: quin ad vnum annum dūtaxat vel ad aliud tempus breuius nominati ad ipsius regimen ⁊ officium eligi valeant ac assumi: etiam si predictorum principum ⁊ aliorum fratres filij vel nepotes existant: aut etiam si extra vrbem: et ipsius territorium sub nomine comitatus baronie seu cuiuscunq; alterius tituli in hominibus vel locis aliquibus iurisditionem seu potestatem aliquam temporalem vel perpetuam obtinerent: dummodo predicta iurisditio vel potestas extra vrbem ⁊ territorium prefata consistens: non tante preeminētie vel notabilis potentatus existat: q̄ eam obtinentes eius occasione vel causa cū alijs exclusis a dicto vrbis regimine: vt premittitur presentis constitutionis oraculo rationabiliter ī cludantur.

B Onifacius octauus.

¶ Canonicis cathedralis ecclesie ipso iure vel per sententiam preterquam in casu negligētie eligēdi potestate pūatis ad papā ius deuoluitur eligendi in inferioribus ecclesijs semper ad proximum superiorem deuoluitur h d.

Quamquam[l] in casu negligētie sit statutum a iure[m] vt ecclesia cathedralis[n] vacante si p eos ad quos spectat[o] non fuerit electio de prelato infra tempus[p] debitum celebrata: eligendi potestas ad superiorem proximum deuoluatur: hoc tamen non est ad casum alium[q] extendendum: igitur si electores in huiusmodi ecclesia vel ipso iure cum eligunt[r] scienter[s] indignum[t] vel per sententiam cuꝝ formam traditam in generali[v] cōcilio non obseruant eligendi potestate priuentur: non ad dictum[x] superiorem: sed ad romanum pōtificem potestas eadeꝫ[y] deuoluetur[z]

a ¶ Exprimentes. sic. ī. de tempo. or. c. i. ⁊ de sp. cordi. infra. ō sentē. ex. cum medicinalis.
b ¶ Intēdētes. idē verbū supra eodē vbi periculū. §. ceterū. ⁊. §. sequenti.
c ¶ Dignitatis. etiam si episcopi fuerint: nec obstat infra de sen. ex. quia periculosum que in sen. ex. non loquitur.
d ¶ Incurrāt. ⁊ absoluētur a solo papa. ī. eo. §. cōtemptores. io. an.
e ¶ Liberaꝫ. etiam illis non vocatis. ī. de preben. lꝫ episcopus. ⁊ hoc itellige saluo eo q̄ dicitur infra de prescrip. c. ij. Io. an.
f ¶ Gloriari. de postula. c. i.
g ¶ Iudices. i. aduocati. ⁊ loquitur ad moduꝫ vulgariū per id q̄ dicit infra patrocinari. uel p pric ponitur.
h ¶ Mortis. iste casus semp excipitur: sic. xvij. q. iiij. si qs suadente et. §. de offi. or. pastoralis ij. responso.
i ¶ Potiantur. olim ēt romani spālia habebāt pūilegia. vnde paulus aduersus iniuriosos se romanum ciuem testabatur. c. distin. si in ad iutorium.
k ¶ Excludat. sicut q̄ ciuis roman⁹ senator ipsius ciuitatis eē pōt: sic ⁊ pretor. C. de offi. preto. l. ij. alias nō pōt qs presidere vel assidere in puincia uel ciuitate sua sine principis licētia. C. de cri. sacri. l. vlti. ff. ex qui. ca. maior. l. hi qui. ⁊. l. sequēti. ⁊. C. de offi. asse. l. in ꝓsiliarijs.

Quamquam. Diuiditur in duas ptes principales primo loquit ecclijs episcopalibus. Secunda ibi secus de iferioribus. vo.

l ¶ Quā quam emanauit ad declarationē eorum que no. ber. §. e. bone. ī vltima glo. ⁊ moderni. §. e. cum in cunctis. ⁊. c. ne p defectu. ut. §. clarius dicā. Et pmuꝫ dictū hui⁹ decre. fuit sūptū ex decre. alex. dilecti. ī fi. ō qua facta fuit mentio supra. c. quāuis.
m ¶ A iure. supra eodē ne pro defectu.
n ¶ Cathedrali. ⁊ idem in hoc casu statutuꝫ ē ō regularibus: vt ibi: ⁊ ō iferiorib⁹ oibus. §. de cōcess. preben. c. ij. sed licet quo ad casum negligentie sint hec paria: nō tñ quo ad alios cāus vt. ī. in fi. patebit.
o ¶ Spectat. quocunq; modo siue iure cōi siue pūilegio uel prescripta ꝓsuetudie. §. e. cū ecclia. ō cā po. cū ecclia. cū si.
p ¶ Debitū. triū mensiuꝫ. l. di. postq̄. §. e. ne pro defectu. saluo eo q̄ dicitur infra de preben. c. ij. ⁊. iii.
q ¶ Aliū. a casu negligētie: ⁊ sic aliud ē eē ī negligētia. aliud in dolo. probatur idē. ī. e. si cōpromissarius. sicut ⁊ aliud ē remitti ī vno q̄ ī alio. ff. de his qui no. infa. l. i. ⁊. ij. ad idem. ff. de suspec. tu. l. he. n. §. e. ti. super eo.
r ¶ Eligunt. hoc intellige siue simul ⁊ semel eligant siue separatim. §. eo. ti. bone. i. lꝫ quidam olim vicerint ꝓtra. ī. Lau. sed hoc est tenendū: ut ibi no. in vlti. glo. ⁊ idē ibi no. moderni omnes.
s ¶ Scientēr. secus si ignorāter qr tūc ad eos rediret electio: ⁊ a die cessatiōis tps integrū haberēt vt. ī. eo. si electio.
t ¶ Indignū. §. eo. cū ī cūctis.
u ¶ Generali concilio. §. eodē quia propter.
x ¶ Dictū superiorē. ī. primū.
y ¶ Eadem. eligendi vel prouidendi in ipsa cathedrali ecclia.
z ¶ Deuoluetur. ut plene scias hanc materiam ⁊ hui⁹ iuris originem. scire debes q̄ ber. ī quadam sua antiqua glo. quam hodie nos hēmus p decre. §. e. ne pro defectu. notabat. §. e. bone. i. in vl. glo. q̄ qñ canonici eligebāt scienter indignū in cathedrali ecclesia q̄ eligendi potestas ad superiorē proximum deuoluebatur. rñdens ad decre. bone. q̄ ibi nō erat alius superior q̄ papa: sed postmoduꝫ cancellata illa glo. in sui aditione quā ibi posuit dixit cōtra: ⁊ opinio eius hic approbat: dixit. n. q̄ qr in decre. cū in cunctis. papa īferioribus exp̄sit: ad quos eligendi ptās deuoluatur: ⁊ in cathedralibus tacuit: dedit ītelligere q̄ ad episcopū in pdictis ecclesijs eo casu potestas deuoluī deberet: ⁊ hoc ibi tenet goff. ⁊ vin. in ꝓrium videbat: qr quasi paria videntur nō eligere infra debitū tempus vel nō eligere idoneū. ad hoc de transla. inter corporalia. sed si illi non elegissent ad illū superiorē deuolueretur potestas: ergo ⁊c. ⁊ super hoc vide q̄ no. inno. §. de ꝓcess. prebē. cum nostris: sed vt. §. dixi. ⁊. ī. patebit aliud ī vno aliud in alio ⁊ merito: naꝫ dicit ler q̄ si qs negligēs fuerit in petenda bonorū possessione infra. c. dies locuꝫ facit in sequēti gradu. ff. ō success. edic. l. i. §. decretalis. ⁊. §. quod dicimus. Si āt pp crimen uel indignitatem bonorum possessionem amittit: applicat fisco nō sequēti ī gradu. ff. de his qui. ut īdignis. l. claudius. ⁊. l. mulierem. ⁊. C. e. tit. l. hēditas: sicut ergo succedit fiscus pp delictum vel indignitatem nō pp negligentiaꝫ: sic ⁊ curia: in pmo casu non: in secūdo succedat. Et igit hui⁹ iuris originalē scias veritatē: scire ōbes de antiquo iure ⁊ dispositiōe ecclesie potestates conferendi episcopatus ad papam pertinere. xxij. di. c. i. conferēdi autē inferiores ecclias ad episcopos: sed hec regula fallit in casibus qui postmodū a iure fuerūt exp̄ssi. Voluerunt enim iura q̄ in cathedralibus sibi eligerent canonici. §. e. cū ecclia: in inferiorib⁹ etiā collegiatis canonici. xxij. q. vlt. cōgregatio. §. eo. c. i. ⁊ statuta fuerūt eis tēpora. §. e. ne p defectu. ⁊ de concess. prebē. c. ij. l. di. postq̄. Scias tamē q̄ primo emanauit ꝓstitutio illa nulla. de concess. prebē. q̄ decre. illa ne pro defectu. Olim ergo ēt post decre. nulla si canonici cathedralis ecclesie. nō eligebāt episcopum debito tempore deuoluebatur ēt in hoc casu negligentie potestas ad papam. ut. §. de concess. preben. dilectus. sed postmodum statutum fuit q̄ in illo casu. ī. negligentie bene deuoluatur ad superiorem proximū: vt in

.c.ne pro defectu.in hoc ergo casu seruabimus illud ius:sed ad alios non extendemus:vt hic vides.sed antiquo iuri stabimus.Refert tñ compost.pluries suis temporibus tractatum fuisse per papã:q̃ hec ptãs archiepiscopis conferret̃ etiaꝫ in his casibus:sed finaliter deliberatio in contrariũ resedit.vt hic vides.Et fuit ratio:q꞉ prompti essent archiepiscopi in cassandis electionibus:ut prouisionum potestas rediret ad eos : fuerat etiã olim ista opinio vin.s.e.in notuit.⁊ sequunt̃ eam innocẽ.⁊ hosti.in decre.cũ i cunctis:⁊ sic seruabat curia ante istã constitutionẽ:⁊ semp intelligas hec vera:cũ oẽs scienter eligunt indignum:siue simul ⁊ semel siue separati.vt.s.dixi.Si aũt aliq eligunt:tunc deuoluitur potestas eligendi ad alios ipso iure vel per sententiã cũ peccãt i formã:ut in decre:q꞉ pp.facit.s.e.c.ij.Sed pone pars eligentiuꝫ peccauit eligendo scienter indignũ:remãsit ergo iurisditio in alios.illi nõ elegerũt infra tps debitũ:qd erit i cãu isto : nũqd deuoluetur electio ad archiepm vel ad papã. dico ꝟm ber.⁊ cõpost.q hoc no.s.e. cũ vinctoñ. cũ pars nõ peccãs fungat̃ vice capituli.ut ibi ⁊.s.e.dudum.si capitulũ negligat ad supiorem deuoluit̃ electio per.c.ne p defectu.sic ⁊ h cũ finalis culpa fuerit in negligentia.

a ¶ Secus.in hoc sec°:q꞉ in inferioribus vtroqꝫ casu deuoluitur ad supiorem.⁊ est eadem rõ quã.s.dixi.ad epm ex dispositiõe antiq̃ ptinebat eccłiarũ seu dioc.dispositio:redit ergo res ad suã naturam.xxv.di.ab exordio.No.ergo q̃ pena decre.cũ in cũctis:hꝫ locũ in inferiorib° dignitatib° ab episcopatib°:⁊ est expressum.s.e.dudũ.i.ꝯ.j.e.si cõpromissarius.§.huius.So.ibi loquit̃ de pena illa suspensiõis a bñficijs p triẽniũ:que nõ hꝫ locũ nisi in epoꝝ ⁊ superiorum electionib°.de qua loquit̃ decre.cũ in cũctis.§.clerici sane.sed hic loquit̃ de illa pena.s.puatiõis ptãte eligẽdi.de qua loquit̃ ipsa decre.cũ in cũctis.in fi.Sꝫ cũ pena suspẽsiõis a bñficijs ibi repetita nõ sit:i illis locũ nõ hẽbit:vt in ꝯrio dicitur.

¶ Secus[a] aũt in iferioribus[b] ecclesijs est censendum. Idem.

¶ Constitutiõi vt circa:nõ satisfecit appellãs qui disiunctiue iurauit se credere opposita esse vera:vel q̃ sufficere deberẽt ex eis.io.an.

IS qui[c] cõtra electiõis formaꝫ vel electi[d] personã aliqua obijciẽs[e] ad sedẽ apostolicã[f] appellauit:corporali a se prestito iuramento:q illa que in appellatiõe sua expresserat.vel ea que de ipis deberẽt sufficere:vera eẽ credebat:⁊ se posse probari:nõ est super obiectis vel expssis huiusmõi audiẽdus[g]. Cuꝫ nõ simpliciter[h] sicuti tenebat̃ iuxta cõstitutioneꝫ felicis recordationis gre.pape.x.pdecessoris nostri editam in cõcilio generali lugdunẽ[i]. iurauerit expressa eadẽ seu obiecta se credere vera esse ⁊ se[k] posse probare:sed indeterminate illa[l] vel ea que deberent sufficere de eisdem[m]. Idem.

b ¶ In inferiorib°.qbuscũqꝫ ab epatib° ẽt in regularib°:oliꝫ tñ curia seruabat ꝯriũ interdũ in regularib°:q꞉ cũ decre.illa ne pro defectu.exparet cathedrales ⁊ regulares sicut in cathedralibus supra dictũ est:ita videbat̃ in regularib° dicẽdum:sed nõ est ita:nec hꝫ locum rõ reddita.s.pri.rñso:q꞉ sufficit non denegari diocesano hãc ptãtem:cũ in sua diocesi oĩa possit:qd nõ est in archiepis:⁊ super hoc vide cõpost.s.e.ne pro defectu.ad fi.Approbat̃ autẽ hic glo.Joan.⁊ Hu.xvij.q.ij.c.i.qui ibi no.q̃ eps aliũ instituet in abbatem cũ monachi indignum eligunt:⁊ quod no.ipse ber.in predicta decre.bone.in ulti.glo.

IS qui. Primo soluit casuꝫ dubiũ:scdo rõnẽ subdit ibi cum non.Do.

c ¶ Is qui.ortũ habuit hec decre.ex gl.gar.posita.s.e.ut circa.sup vbo probare.⁊ gl.guil.ibi posita sup vbo se posse.⁊ hic ipsoꝝ approbat̃ opinio.Jo.an.

d ¶ Uel electi.ꝗ intelligo idẽ de postulato vel eo in cuius persona facta est prouisio:cũ decre.illa ut circa.hec oĩa exparet.vñ qd in vno dr̃ intelligat̃ in alijs repetitũ:⁊ idẽ ẽt intelligas de eligẽdo si ꝯ certã personã appellet̃.j.c.proxi.

e ¶ Obijciens.exempla de his que obijci pñt dixi.s.e.ut circa.

f ¶ Ad se.ap.ista lrã videt̃ facere pro guil.qui no.in decre.ut circa:q̃ decre.ipsa nõ hꝫ locuꝫ nisi in appellationibus interpositis ad papã:sed ꝯriũ credo:ut ibi dixi ꝟm gar.cum decre.illa indistincte loquatur.

g ¶ Audiẽdus.no.q̃ ista decre.declarat que sit pena nõ seruãtis ꝯstõnem illaꝫ vt circa.s.q̃ nõ valet appellatio:dicebãt.n.quidã q̃ illa erat pena ñ iurãtis: q̃ super nõ expressis nõ audiret̃:sup expssis uero bñ:per illũ ver.aliogn q est ibi: sꝫ hoc est falsum:ut hic patet:q꞉ nõ iurãs:vel iurãs alio mõ q̃ debuerit:nõ audit̃ ẽt super expressis:⁊ ille ver:aliogn.exponi debet ut ibi dixi.

h ¶ Simpliciter.no.nõ recedẽduꝫ a uerbis legis.vi.q.iij.scriptuꝫ.de deci.ad audientiam.ff.de exer.l.i.§.si is qui nauem.ff.de leg.iij.nõ aliter.

i ¶ Lugduñ.s.e.ut circa.

k ¶ Et se.repete credere:ꝯstõ enim illa nõ veritatem querit:sed calũniaꝫ excludit vt ibi dixi in glo. si autem.

l ¶ Illa vel ea.sed ꝯtra si duo proponũtur etiã copulatiue que ad vnũ finem tendũt:sufficit alterũ probari.s.de iudi.exhibita.supflua pbatiõe se oneraret astringẽs se ad utrũqꝫ pbãdum.s.de proba.lꝫ.ff.de pba.circa.⁊ ꝟm hoc ẽt copulatiua dissoluit̃ in disiũctiua.ff.de ver.sig.sepe.xvi.q.iij.placuit.Idem est ergo pponere copulatiue uel disiunctiue:cuꝫ utrobiqꝫ sufficiat alteruꝫ pbari:ut p predicta iura probatur.⁊.s.de rescrip.iter ceteras.rñdeo obiectio supradicta vera est q꞉ quo ad probationẽ bene sufficit alteruꝫ:sꝫ nõ quo ad obiecta.noluit.n.illa cõstitutio probatõib° puidere sed obiectiõibus.s.q̃ nihil calũniose opponeretur:⁊ ideo voluit q̃ simpliciter super oĩbus iuraretur.si eniꝫ iurat uera esse que ad victoriam sufficiãt:iã istud iuramẽtũ oĩum obiectoꝝ maliciã nõ excludit:immo ex decem obiectis:si vnicum quod sufficeret esset verũ:reliqua falsa:satisfactum esset illi iuramento:⁊ cõcor.j.e.ut quis duas.

m ¶ De eisdem.s.expressis uel obiectis in appellatione.

Qui contra. Primo ponit casum in quo declarat constitutionem.vt circa.secundo an pena in isto casu locum haberet.Do.

¶ Qui contra certã personaꝫ ne eligatur appellat constitutioneꝫ vt circa seruare tenetur.Io.an.

QUi contra[n] certaꝫ[o] ⁊ noiatã[p] personaꝫ ne ab alijs eligat̃[q] ad sedem[r] apostolicam antequam fiat[s] electio duxerit appellandum: debet per omnia in appellãdo seruare formam constitutionis felicis recordationis Greg.x.pape predecessoris nostri:ut circa[t]: edite in concilio lugduñ.ac si electione iam facta[v] cum contingeret appellare. Alioquin non obseruans pene[x] constitutionis eiusdem se nouerit subiacere. Idem.

¶ Si compromissuꝫ est in plures vt eligãt.p vnũ faciẽda ẽ electiõis pronunciatio:sicut quando procedit per formam scrutinij : aliter electio facta non tenet.Io.an.

SIcut cũ p formã[y] scrutinij ad electionẽ pceditur ẽ per[z] vnũ

n ¶ Qui cõtra.Decre.ista tracta fuit de glosa gar.posita i decr.ut circa:super verbo appellari:⁊ guil.sup verbo facta:⁊ approbatur h ipsorum opinio.

o ¶ Certam.ergo secus si cõtra icertã:puta ne fiat electio nisi canonica vel ne fiat ꝯ tenorẽ priuilegiorũ eccłie.s.e.ꝯsiderauimus:vel ne fiat de aliquo excõicato:vel homicida:uel his similia:tũc eni nõ hꝫ locũ ꝯstitutio.⁊ rõ p se patet: si.n.ante electionẽ ⁊ cõtra in certã psonã appello perte vides q̃ ꝯtra formaꝫ electionis nihil obijcere vel exprimere possum: cũ adhuc nõ sit facta: ⁊ qd nõ ẽ.⁊c.de despõ.impu.ad dissoluẽdũ.idẽ in persona:cum eni nullã exprimã personã que cõtra illaꝫ possum exprimere.

p ¶ Noiatam.itelligo h siue sit pprio noie:puta ne paganus de mutia: vel appellatiuo: puta ne filius.p.vel ne archidiacon°.vel ne pmicerius.uel his sĩle:vel alia certa circũlocutio. ad hoc.ff.de rebus cre.l.certũ.s.de testi.lꝫ ex quadam.

q ¶ Eligatur.uel postulet̃:de puisiõe nõ erat dubitatio:q꞉ expssum erat in ipsa decre.ut circa:ut iã dicã.Quid si appello ne ad electionẽ admittatur eodem modo credo distinguendum:vtrum cõtra incertã:puta ne aliqui excõicati irregulares ⁊c.⁊ tunc nõ tenear.aut cõtra certã:⁊ tũc tenear cõstõnem ipsam seruare per hanc decre.

r ¶ Ad sedem apostolicam.repete que dixi.s.c.proxi.

s ¶ Fiat electio.dubitatiõis cã fuit:q꞉ in decre.vt circa dicebat̃ qñ appellatur ꝯ electũ:sed h nõ appellat̃ ꝯ electũ sed ꝯ eligẽdũ:⁊ sic vĩ hrẽ locũ ꝯstitutio:sꝫ secus ẽ vt hic vides:⁊ sic dicebam° oliꝫ p illã lrãm q̃ ibi est:puisio facienda uel fcã:q꞉ sicut in faciẽda puisione sũãda erat forma in appellatione.sic ⁊ in facienda electione:cũ illud c.illa parificet:ad idẽ.s.e.c.i.si forte.j.e.si postquam.

t ¶ Ut circa.s.co.ti.

u ¶ Facta.sciãs q̃ ita itelligebãt curiales decre.illã:cũ eadẽ rõ sit vtrobiqꝫ.⁊ no.q̃ sicut hec decre.determinat decre.ut circa.ita dico ⁊ determinari decre.s.e.c.i.nã lꝫ ibi dicat̃ electionẽ:postulationẽ:vel puisionẽ factaꝫ sũata istius distinctione.Idẽ dicã in facienda p decre.ut ibi ẽt dixi.Et sic sũat curia:⁊ facit qd no.guil.in decre.ut circa.in glo.no.ergo.

x ¶ Pene.ut nõ ualeat appellatio:nec audiat̃ ẽt sup expssis.s.c.pr.

SIcut cum per formã scru. Primo ponit simile p qd casum decidit.Scdo ponit dissimile ibi quãuis.Do.

y ¶ Per formã.ortum aũt habuit hec decre.ex his que no.p Inno.⁊ hostien.⁊ compost.s.e.q꞉ pp.⁊.c.in genesi:ut infra patebit.Io.an.

y ¶ Formã.not.q̃ ista decre.locuꝫ hꝫ in his electionibus in quibus debet forma seruari decre.q꞉ pp.⁊.c.in genesi:⁊ ꝟm ber.qui hoc ibi no.in pma glo.⁊ Inno.⁊ cõpost.in pma decre.illa locũ hꝫ in electionibus eporuꝫ uel inferiorum platoꝝ qui psunt collegio:⁊ p quoꝝ morte ecclesia dr̃ viduata.in alijs nõ.Hosti.aũt illã intellexit etiã in quocũqꝫ bñficio vel canonijs cuius electio ad plures ut ad collegiũ ptinet.ut ibi no.circa pnci.primos sequor.ꝟm hoc ergo dicemus hoc qd h dicitur de cõi pnunciatione hrẽ locũ in his i quibus sũanda est pdicta forma.In canonijs vero vel beneficijs alijs secus.q꞉ ibi sufficiẽt singulares ꝯsensus:qd verum est si illi sint capitulũ:si ꝯsensus prestent in capitulo als secus ꝟm ber.q hoc no.in decre.in genesi.in glo.super vbõ cõis.⁊ ibi ẽt de hoc p Inno.⁊ Hostiẽ.

z ¶ Per vnũ.q̃ ergo dicit decre.q꞉ pp vt is collatiõe hita eligatur intelligit̃ p iura postmodũ subsecuta p vnũ oĩum vice.Notabat tñ ibi Ho.q̃ lꝫ hoc sũaret curia tñ satis erat si oĩum vno ore ꝟmo pcederet: ad hoc.C.de epis.⁊ cle.l.qñ venerabilis:ibi ab oĩbus vno ore clãnaret̃ ⁊c.nec ob.ꝟm id decre.in genesi.q꞉ ibi singulariter nõ vno ore cõiter elegerant: sed hoc ẽ falsuꝫ ut hic vides:⁊ qd dicit vnũ.si querat̃ p quẽ.dic p eum qui hꝫ pmã vocẽ:uel eũ cui capitulũ ꝯmiserit.sꝫ si capitulũ vel illi q ꝯsenserunt nõ ꝯmittãt hoc expsse alicui.vn° pñtib° alijs fcã collatione eligat vice capituli vel ꝯsentiẽtiũ.⁊ satis est.q꞉ ratihabitio ⁊ taciturnitas mãdato cõparant̃.saltẽ i re appetibili:⁊ meritoria.sicut ẽ q̃ p electionẽ canonicã proui-

deatur ecclesie.ff.mā.ꝙ ſi fideiuſſor.ꝛ.C.man.ſi fideiuſſor:ſecus ĩ onero ſa:vbi requirit expreſſus conſenſus.ff.de procu.filius.§.inuitum ſm In no.qui hoc no.in decre.in geneſi:ꝛ compoſt.in decre.q: pp.

a ℭ Communis.ſed nonne ſufficiunt ſingulares conſenſus.ff.de ſer.ruſti.pre.per fundum.ff.communia predi.receptum.ff.de aqua plu.arcē.l.ſi āt.Sol.leges iſte loquūtur de actu qui diuiſionē recepit:nec eſt ibi communio collegiatorū ſed ſingularium qd dic vt not.ſ.de conſti.cum omnes:ſed h de negocio loquitur ꝙ diuiſionem tranſmutationē vel omiſſionem non recipit:ꝛ ideo ſecus.ff.de verbo.ob.l.ij.

b ℭ Inſtituta.ſupra.e.ti.in geneſi.

c ℭ Debet fieri.ꝛ pnunciari communis electio:vt dictum eſt ſupra.

d ℭ Cōpromiſſi.ꝛ vtrobiq; facienda eſt per verba ſingularis numeri:vt.ſ.de re iudi.cum ab vno.dicebat.decre.qa propter qui vice omniū eccleſie viduate prouideant:vnde videbatur ꝙ omnes haberent prouidere:quod verum eſt:ſ; vnus omnium vice pronunciare ꝛ electionē facere:ut hic.

e ℭ Humana.ff.de arbi.l.item ſi vnus.§.itē ſi plures.vbi dicitur ꝙ aut omnes ſententiā dicant aut nullus.tamen ſm nos vnus alijs preſentibus ꝛ mandantib⁹ ſententia; per verba tñ pluralis numeri poterit recitare:ꝛ idem in pluribus iudicibus.ſ.ō re iudi.cum ab vno.ꝛ etiam no.ff.de arbi.l.ſicuti.

f ℭ Subſiſtat.ratō quia tot videntur eē electiones quot ſunt numero eligentes.vt.ſ.e.in geneſi.

pronuncianda ꝛ facienda cōis[a] electio ſm canonica inſtituta[b]:ſic ꝛ p vnu; debet[c] fieri cum per formam pceditur cōpromiſſi[d]. ¶ Quāuis ĩ arbitris ꝯpromiſſarij lex humana[e] innuat q; ab eis oībus ſit pnunciatio faciēda:alioqn a plurib⁹ cōpromiſſarijs facta ſimul electio eo ipo iurib⁹ nō ſubſiſtat[f]. I Dem.

ℭ Decre.ſupra eode; l; canon.in collegiatis parochialibus eccleſijs ꝛ aſſumptis ad ipſarum regimen locum non habet.io.an.

Statutū[g] felicis recordationis grego.x.pape predeceſſoris noſtri de his qui ad parochialiu;[h] eccleſiarū regimē aſſumūtur pmonēdis[i] ad ſacerdotiū ĩfra[k] ānū alioqn[l] eiſdē eccꝉijs ſint puati[m]. ¶ Qd[n] cum ſit penale reſtringi[o] potius cōuenit ꝙ̄ laxari. ¶ Declaram⁹[p] ad collegiatas[q] eccleſias[r] etiam ſi alias parochiales extiterit:ꝛ ad aſſūptos ad earum regimen non extēdi:ſed antiqua iura[s] ſeruari debet potius in eiſdem. I De;.

ℭ Si cōpromiſſarius ſm traditā ſibi metam ſcrutatis ꝛ ĩ ſcriptis redactis voluntatib⁹ ſingulorū illu; eligat in quē non maior pars capituli ſed plures aliorū cōparatione ꝯſenſerāt nō tenet electio:cum preter formas cōcilij fuit celebrata.io.

Si cui[t] eligendi poteſtas data fuerit ſub hac forma[u] vt ipſe ſecreto[x]:ꝛ ſigillati; votis ſingulorum de capitulo[y] exquiſitis ꝛ in ſcriptis redactis illum eligat in quem plures de capitulo partium cōparatione minorū[z] conſenſerint licet conſentientes maiorē partē totius capituli ñ attigāt:ipſeq;[ꝛ] ſcō huiuſmodi ſcrutinio ꝛ ĩ ſcriptis redacto iuxta traditā ſibi formā eū in quem non maior[ꝯ] ps ſed plures de dicto capitulo quā in quēquā alium dixerant uota ſua duxerit eligendu;. ¶ Talis electio cum. ¶ Preter[ꝫ] formas quas generale concilium[a] ſeruare ſtatuit in electionibus celebrādis:decernēs eas ſi aliter fierēt non valere[b] fuerit attētata robur ñ obtinet firmitatis[c]. I Dem.

ℭ Ex vocatiōe quocunq; modo facta in diſcordia de religioſo mēdicante ad prelaturam extra adminiſtrationē ſui ordinis nō acgritur illi ius:nec cōſentire poterit etiam de prelati licētia.idē de vocatione facta a minori parte nūero ad quālibet planonē de religioſo ñ mēdicāte:ꝛ ſec⁹ ſcm irritū ōcernit.io.an.

Qorūdam oculos[d] ſic vitium ambitiōis excecat[e]: q; quaſi ſue pfeſſionis imemores[f]:qua cōtēptis honorib⁹[g] abiectis diuitijs[h] ſpretiſq; delitijs arbitriū pprium ſubiugarūt alterius ditioni[i]: retro reſpiciunt ad aratrū manu miſſa[k]:

ſtione.vij.ꝛ hic diximus.

bi ad quos primo pertinet infra debitum tempus ad ſuperiorem deuoluet:ꝛ ſic de ſingulis vſq; ad papam:ꝛ ius collegij bene remanet in vno:quod dic vt no.ſ.de poſtu.gratu;.ſi aūt deſtruatur collegium ſuperioris auctoritate:puta quia hoc facit ex cauſa tunc non habebit locum decre. Pone exemplum de no.ope.nun.capitulo.ij.ꝛ ibi de hoc per Inno.ꝛ facit quod no.Lau.ꝛ io.xvi.queſtione.vij.ꝛ hic diximus.

r ℭ Eccleſias ſeculares.nā hodie ſecus in regularibus:quod dic vt in de.de ſta.regu.ne in agro.§.ceterum.

s ℭ Antiqua iura.ſupra eode; titulo.cu; in cunctis.§.inferiora.ꝛ de hac compulſione ordinum plene diri.ſupra eo.licet canon in ſi.

Si cui. Primo ponit caſum:quem ſecundo determinat ibi:talis:motiuum inter ſerens:ibi preter.Do.

t ℭ Cui.idem ſi pluribus:cum ratio capituli ſemper remanet:ꝛ debet iſta decre.iungi cum decre.infra eodem cum expediat.

u ℭ Forma.que non eſt ō premiſſis immo prohibita.ut ſupra eodem quia propter.ꝛ co.titulo eccleſia veſtra.per hanc enī erat reperire electum non a maiori parte totius capituli preſici eccleſie.

x ℭ Secreto.idem ꝛ multo magis ſi non ſecreto:quia tunc eſſet obuia cōcilio.quia propter:ꝛ ſemper locum habet ratio finalis.

y ℭ De capitulo.idem ſi non eſſent de capitulo ſed vocem haberent.ut ſupra ō cauſa poſſeſſionis cu; eccleſia ſutrina.ꝛ ſupra eodem cumana.

z ℭ Minorum.puta cū ex.xij.canonicis.v.conſentiunt ĩ vnū .iiij.in alium.iij.in alium:electum igitur a.v.electus eſt a maiori parte comparatione partium ſed non a maiori parte capituli:quia quinq; nō ſunt maior pars.de.xij.

ꝛ ℭ Ipſeq;.in quem tradita eſt poteſtas huiuſmodi.

ꝯ ℭ Non maior pars.ergo a ꝯrio ſi eligeret illū in quem cōſenſiſſet maior pars valeret electio.ĩ.eo.cu; expediat.q: illa forma p concilium ſubſequens ſublata non videtur.ut ibi.

ꝫ ℭ Preter.Nota iſta duo equiparari preter ꝛ contra:ſimile de fide ĩſtrumētorum paſtoralis.Sed nonne nominatus a maiori parte aliorum comparatione:ex quo placuit omnibus ꝙ ipſe eligeretur.eſt nominatus ab omnibus.vnde ꝛ ĩ electione Romani pontificis ſeruatur interdu; hoc ꝙ nominatus a minus ꝙ̄ a duabus partibus de conſenſu omnium habeatur pro ro.pon.ut nota.compoſt.ſupra eodem licet.ꝛ guil.ſupra codem vbi periculum.dic ꝙ iura voluerunt certas formas ſeruari:ꝛ licet omnes conſentiant ſi non ſeruantur forme nō tenet electio.cardinales nec artantur nec de facto ſeruāt formas.ſed ſufficit ꝙ due partes conſentiant.ſ.e.licet.

a ℭ Concilium.ſ.e.ti.q: propter:ꝛ aduerte ꝙ ſicut diri.ſ.eo.ſicut.cū iſta decre.fundetur ſuper formis concilij.dicam ꝙ vbicūq; non hñt locū ille forme nō hēat locū iſta decre.ſi igit in dignitatib⁹ p q̄s viduate nō ſunt eccle:ſuaret h forma.vel bñficijs vel canonijs.non vitiaretur electio.ſup quo vide qō ibi diri.Io.an.

b ℭ Non valere.ipſo iure.

c ℭ Firmitatis.Et ſic etiam eligentes priuari debent ea vice poteſtate eligēdi:ut .ſ.eo.quia propter.

Statutum. Primo ponit ius antiquū.Secūdo declarationis motiuum.ibi quod cū.tertio declarat ibi declaramus.Do.

g ℭ Statutum.nota q: decre.cum in cunctis ponebāt de dignitatib⁹ ꝛ beneficijs curatis ꝛ parochialibus eccleſijs:decre.ergo licet canō.ſolū de parochialibus:dicens eccleſijs:ad dignitates extendi nō debuit:precipue cum conſtitutio ſit penalis:ut ſequitur.Io.an.

g ℭ Statutum.ſ.e.licet canon.

h ℭ Parochialium.que dicant parochiales.dic ut diri.ſ.e.l; canon.

i ℭ Promouēdis.ad ſacerdotiū.hoc ve; niſi in caſu.ĩ.e.ti.cum eo.

k ℭ Infra annū.numerādum a die quo poſſeſſionē pacificā habuit.uel p eū ſtetit quominus haberet.ĩ.e.cōtrāſa.§.i.de prebē.l;.ij.nec currit iuſte impedito:ut in predicta decre.cōmiſſa.

l ℭ Alioquin.i.ſi ſe nō fecerint infra annum pmoueri.

m ℭ Priuati.intelligas ĩtegro lapſo āno:qō dic vt.ĩ.e.cōmiſſa.i.rñ.

n ℭ Quod ſtatutum.

o ℭ Reſtringi.nā odia reſtringi ꝛ fauores ꝛc.ĩ.de regu.iur.odia.cū ſuis concor.ff.de lib.ꝛ poſtu.cū quidā:ꝛ benignior interpretatio facienda ē in penis.ĩ.de re iur.in penis.cum ſuis concor.

p ℭ Declaramus.hoc olī fuerat ēt declaratū per quādā extrauagantem ale xan.de qua diri.ſ.e.ꝙuis.ꝛ.c.ꝙꝙ.que incipiebat dilecti.

q ℭ Collegiatis.no.ergo ꝙ aut ſunt ibi plures ut collegiū:aut nō:ſed vt ſinguli:in primo caſu locum habebit decret.hec.in ſecundo non:ꝛ ſuper hoc vide quod no.hcr.ſ.e.ti.c.i.ꝛ ō iurepa.poſtulaſti.Si queratur quo modo hoc cognoſcetur:quia iſte ibi eſt rector vt caput:ꝛ canonici vt membra.ſuper his tamen vide quod no.de exceſ.prela.dilecta.S; quero.pone ꝙ eccleſia fuit collegiata:nunc deſinit ibi collegiū:qd erit:hēbit ne locum hec decre.ꝛ videtur ꝙ non:quia deficientibus perſonis deſinit eſſe collegium.ff.ad muni.ſicut municipium.ad hoc.ſ.c.i.x.q.iij.vni.ff.de ver.ſigni.neratius.ꝛ grex eē deſinit:ſi vnū animal remāſit in grege.ff.de lega.i.ſi grege.ar.cōtra.xix.q.iij.que ſemel.vij.q.i.paſtoralis.cum ſimilibus.Dico ꝛ breuiter ꝙ ſi collegium deſinat ibi eſſe:puta canonicorum morte:locum habet decre.quia alij habent ſubſtitui.ꝛ ſi hec non faciant

Quorundam. Decre.diuide in q̄tuor ptes.in pma ponit conſtōnis cām.in ſecūda ꝯſtōnem circa mēdicātes.in tertia ꝯſtōnem circa nō mēdicātes.in quarta decretum.ſecūda ibi volentes.tertia ibi circa.q̄rta ibi nos.Io.an.

d ℭ Oculos.eſt oculus mētis q purus eē d; vt h.ꝛ.i.q.i.c.multi.Eſt oculus corporis q d; eē pudicus.vt.xxxij.q.v.q viderit.Eſt oculus adminiſtrationis q d; eē puidus.xciij.di.diaconi.i.ꝛ.ij.ꝛ.vi.q.i.oues.ꝛ.ſ.de offi.archidia.ad hoc.

e ℭ Excecat.ſic.ſ.e.auaritie.

f ℭ Immemores.mens auida potentie nec abſtinere nouit a vetitis nec gaudere cōceſſis.nec adhibere pietati conſenſum.xlvij.di.virum.ꝛ.ĩ.de conceſ.preben.deteſtanda.

g ℭ Honoribus.xxvij.q.ij.ſcripſit de ſta.re.ea que.

h ℭ Diuitiis.i.q.ij.§.verum.retentio enim propriorū monachatui eſt ꝯria.de ſta.re.cum ad monaſterium.in ſi.

i ℭ Ditioni.xij.q.i.non dicatis.ĩ.e.ti.ſi religioſus.

k ℭ Miſſa.ꝛ ſic non ſunt apti regno dei.luce.ix.c.ꝛ.ſ.de vo.ꝛ vo.c.magne.

a ¶ Litigioꝝ.q̃ a monachis uel religiosis sunt penitus enitãda.s̃.co.de sin.c. vno cũ suis ꝓcor. b ¶ Inuoluũt.ꝛ sic oues ꝓuertunt in lupos.s̃.de renũ. nisi cũ prĕdĕ.§.pp maliciã. c ¶ Solium.s̃.c.fundamẽta.§.ne aũt.in fi.

d ¶ Electionibus.ergo eligi possunt:quod dic ut dicã.j̃.e.nullus.

e ¶ In discordia.intelligo in discordia fieri:siue due siue plures celebrate sint electiones siue vna tm̃ aliquibus ex his ꝓdicentibus ad quos spectat electio.vt.s̃.eo.cupientes. .§.si vero.

f ¶ Superiore.cuius solius licentia alias sufficit.j̃.e. si religiosus.ij.tm̃.

g ¶ Extorta.ꝛ sic non valeret si de hoc ꝓstaret.s̃.de ꝓbil.cuz olim.ij.sicut nec cõfessio extorta.s̃.qõ me.cã.c.perlatuz.xv. .q.vi.ca.i.nec absolutio.j̃.qõ me.cã.c.vno.nec licẽtia extorta preiudicat repetẽti cõiugẽ.s̃.de conuer.cõiuga.accedens.

h ¶ Dispendia.vtãda.s̃.e.cupientes.s̃.de fi.instru.quod super his.j̃.de vsu.vsuraruz.de consti.c.ij.j̃.de sepul.c.i.

i ¶ Maiora.si.de collu.i tm̃.

k ¶ In antea.occurrendũ ergo fuit de ser.nõ or.c.i.de procur. .c.i.cum suis concor.

l ¶ Predicatorũ.no.semp predicatores ꝑmittu:q: antigor fuit ipor institutio:ad idez.s̃.de excess.pla.nimis.ij.de priui. in his.j̃.de excess.pla.c. vno.j̃.de veci.c.i.in superscriptiõe: cum si.ꝛ de reli.do.c.i.

m ¶ Mẽdicãtiũ. mẽdicãtes q certas possessiões uel redditus habere nõ pñt.sed per questum publicũ eis victũ prebet incerta mendicitas. j̃. de re. vo.ca.i. Quid si mẽdicãs eps postulet ad archiepiscopatuz vel episcopatum alium: satis puto cum sub hac prohibitione includi:qz lz sit eps:nihilominus est ỏ ordine mendicantium.

n ¶ Ordinis.in illis enim hic nil noui iuris statuitur.

o ¶ Discordia.quid si oppõat aliquid qõ votũ discordantiũ nullũ reddat:puta qz tales erant ꝙ si cõsensissent eletioni huic ꝛ cum alijs elegissent non ualeret electio.ut ercõicati suspensi uel irregulares.nunquid tunc poterit consentire.satis crederem ꝙ in eo casu non obstaret hec ꝓstõ.ar.s̃.e.si qñ.ꝛ pone exemplũ.j̃.e.ex eo.ꝛ hoc añ oia videret examinandum:cuius euentus ꝛc.s̃.e.forte.ꝛ hec maxie cum supradicta dicuntur notoria ꝛ probationes parate offerũtur.ad hoc.s̃.de rest.spo.lfas.ff.ad exhi.l. .iij.ꝛ alij cõtra dicentes simpliciter debere haberi rationem numeri:ꝛ super hoc vide quod dicam.j̃.e.indẽnitatibus.§.i.declaratum est hodie ꝙ hic simpliciter inspicitur discordia.ꝛ.j̃.§.prori.minoritas.que consistunt in facto nõ in fictione vel iuris effectu: vt in clc.eo.ti.quod circa.

p ¶ Acquiratur.ergo cõfirmatio peti non poterit que ius antiquũ hz firmare.s̃. de fi.instru.inter. q ¶ Prioris ꝙm qõ in diuersis ordinibus diuersa sunt presidentium nomina.ꝛ hẽs idem.j̃.de pactis.qz ex eo.

r ¶ Alios.no.qz per hoc verbũ dico ꝙ circa mẽdicãtes vocatos ad administrationẽ sui ordinis nõ habebit locum iste.§.sed stabitur iurib⁹ antiqs.

s ¶ Numero.no.ꝙ lz minor ps ẽt sanior nõ tm̃ poterit electioni huic cõsentire p hanc litteram:credo tm̃ vt.s̃.§.prori.dixi ꝙ si maior ps ꝑuata esset ipso iure:ita ꝙ vota reciderent in minorẽ ꝙ tunc poterit ꝓsentire:qz non est electus a minori pte:immo a toto capitulo:facit ꝙ no.de postu.gratum.

t ¶ Quaslibet.siue ꝓpriij ordinis siue alterius siue secularium ecclesiarꝝ:ꝛ sic generalior ẽ ꝓhibitio hec quo ad prelaturas q̃.s̃.pri.Ellij.j̃.s.ꝙ administrationes ꝓpriij ordinis nõ cõprehendat: vt rõ capituli i ꝑn.c.posita sit generalior ad non mendicãtes.primũ teneo ꝛ si papa id voluisset expressisset vt fecit.s̃.pri.§.ad hoc de veci.ad audientiã.j̃.de ꝑuile.si papa.i.tm̃so.in fi.

u ¶ Minori.numero.vt.s̃. x ¶ Prelatorũ.quid si monachus rector parochialis ecclesie eligatur in epm̃ vel prelatuz a minori parte numero nũ quid poterit consentire vel acquiretur sibi ius.satis videt ꝙ nõ:per lfam q̃ superius dicit:cuiuscunqz cõditionis vel status existant.lz.n.nihil habeat cum nihil sit cõe.xvi.q.i.ne pro cuiuslibet.tm̃ negari non põt quin monachus uel religiosus existat.xvi.q.i.de monachis.in fi.

y ¶ Inane.si igitur superueniret cõfirmatio id non conualeseret:cum a principio sit nullum.s̃.eo.auditis.

Q Quis Primo ponit victuz rõnem interserẽs ibi cũ non nisi.secunda illud fortificat ibi ẽt.tertia declarat alias rõnem reddens ibi regressuz. do.

z ¶ Duas.ad quid de facto fuerũt due electiões facte de eodẽ:forte fuerat electus ab eis ad quos pertinebat proprio iure:ꝛ quia dicebat iaz tempus elapsum fuerat idẽ electus a superiore ex iure deuoluto ꝛ vtrũqz prosequebat: vel forte fuerãt aliqui ꝓrẽpti in prima cũ quibus postea processum est ad secũdã: vel aliq̃ alia solẽnitas omissa fuit i ꝑma que restaurata erunt i secunda. Sed dices.ad quid ergo ista bestia prosequitur nisi scẽdaz:forte aliq de his q fuerant in ꝑma fuerunt ꝓrẽpti in secunda vñ caute faciebat si id de iure fieri posset vtrãqz prosequendo.sed eẽ nõ potest propter rõnem que sequitur.

duũ precipitanter ruũt i litigiorum[a] anfractus:ꝛ causarũ strepitibus se inuoluũt[b] ꝛ extra administratiões ꝓprij ordinis soliũ[c] plature ꝓscẽdẽ moliuntur: electionibus[d] postulationibus seu ꝓuisionib⁹ de se in discordia[e] celebratis ipronide ꝑstãdo consensuz:prebendi assensũ a suo superiore[f] nõnũquã extorta[g] licẽtia potius quam obtenta:ex quo aniarũ ꝛ ecclĩaruz dispendia[h] noscim⁹ prouenisse:ꝛ prouentura maiora[i] i antea[k] verisimiliter formidam⁹.

¶ Volẽtes igiẽ huic pesti salubri remedio obuiare:ꝑnti cõstitutiõe sãcimus:ut nulli religioso predicatorũ minorũ heremitarũ sci augustini aut quorũlibet mẽdicãtiũ[m] ordinuz:electione:postulatiõe: prouisione seu vocatione ad aliquaz extra administrationẽ sui ordinis[n] ꝑlaturaz in discordia[o] de se facta ius decetero acquirat[p]:nec eorum aliquis tali electioni postulatõi prouisioni aut vocationi quoquo modo ualeat consentire:ẽt si magistri aut ministri vel prioris[q] generaliuz eorundez ad id accesserit licẽtia vl cõsensus. ¶ Circa religiosos quoqz alios[r] cuiuscunqz conditionis vel status existãt: volumus hoc seruari:ut nec ipsi electiõibus postulationibus ꝓuisionibus aut vocationibus a minori parte numero[s] ad prelationes quaslibet[t] de se fcãs q̃ hoc ipo ꝙ a minori[v] pte ꝓcesserint nullum ꝓrsus tribuãt ius eisdem: suũ audeãt prestare cõsensum: etiam si super hoc assensus vel licentia suorum iteruenerit prelatorꝝ[x]. ¶ Nos eniz quicquid contra premissa vel eorꝝ aliquod a quocũq̃ contigerit attentari: omnino decernimus irrituz ꝛ inane[y].

I Dem.

¶ Non potest electus duas electiones prosequi petendo confirmationẽ ex illis: etiã si protestet se contẽtum altera per quã consequi possit sue intentionis effectum: necesse ergo habet alteraz eligere qua electa ad alterã redire nõ poterit.io.

Q Quis duas[z] electiones ỏ se in aliqua ecclesia celebratas prosequatur insimul[a]: ꝛ ꝓfirmationẽ petat ex is. ¶ Cũ ñ nisi ex vna ipsarum valeat ius hẽre rõni[b] cõsonum non putamus. ¶ Etiam si se cõtẽtum[c] esse velle altera per quaz sue intentionis cõsequi possit effectum[d] i initõ ꝓtestet[e]: oportet ergo eum ne cum ipsius ecclesie[f] vel sui aduersarij[g] si quẽ habet: discrimine in icerto vagetur[h]: eligere[i] quã prosequi velit ex illis: ꝛ confirmationez petere tantũmodo ex eadẽ. ¶ Regressum ad aliã cui per electionẽ alteri⁹ renũciare[k] sibiqz ius ex ea nõ cõpetere profiteri videt nullatenus habiturum.

I Dem.

¶ Si electus nõ cõsentit: vel post operat protestatio: per ꝓrium enim factum protestationi videt obuiare: qõ dic.ut.xxvij.di.c.i.de ꝓstit.cũ. ¶ M. de elec. cumana. cum similibus.

a ¶ Cõtẽtũ. si. s̃.e.is q.

b ¶ Effectum. s. confirmationem.

c ¶ Protestet.ergo nil

d ¶ Ecclesie.ad quam electus est. e ¶ Aduersarij. collecti vel alias se opponẽtis.s̃.e.cupientes.ꝛ.j̃.e.c.vltimo.

f ¶ Vaget.qõ nõ lz.ff.de iur.fis.l.ita fidei.ff.de eui.l.i.§.edere.ff.de inter.ac.de etate.§.nihil.s̃.e.i electionib⁹.s̃.e.ii.de rescrip.cũ i multis.s̃. de rescrip.ad hoc.de ap.c.ij.cũ si.ar.ꝓ ꝙ liceat in icerto vagari.ff.de reiuẽ.que de tota.§.icerte.ff.cõi diui.ꝛ si nõ oẽs.§.si incertum. sed specialia sunt:quod dic ut no.de li.ob.c.ij.ꝛ facit decre.ista ad qõnem quã anno disputaui:an valeat alternatiua appellatio.s.appello ad archiepũz ul ad papam.super quo dic ut ibi dixi.j̃.de offi.dele.c.si is cui.

g ¶ Eligere.ꝓponẽda ergo nõ incurrit penam:sed sufficit ꝙ alteram eligat:ꝛ sicut tenet eligere.ut i actiõibus dici solet.aut enim sum certus q̃ mihi cõpetit actio.ꝛ tũc eligere debeo.ff.de trib.ꝙ in heredẽ.§.eligere:aut i certus.ꝛ distingue tũc qz aut suz incert⁹ ꝑ iuris ꝓperitiã.ꝛ tũc nihilomin⁹ eligere debeo qz peritiores ꝓsulere debui.ꝛ ignorãtia iuris nõ excusat. ut .i.q.iiij.§.notandum.j̃.de reg.iur.ignorantia.ff.de iu.ꝛ fac.ignoꝛ.l.regula.aut ꝑ errorẽ facti:ꝛ tunc subdistingue.qz aut erat error proprij facti aut alieni.aut eius in cuius locũ successi:si ex errore proprij facti eligere ỏ beo:qz in proprio fcõ intollerabilis est ignorantia.ff.ad vel.l.q̃q̃.si propter errorem facti aduersarij:tunc non teneor eligere.ff.quorũ leg.l.i.§. ꝙ autem.si propter factum eius in cuius locum successi eligere teneor.ff. de reg.iur.qui in alterius.in fi.ꝛ.j̃.de reg.iur.is q in ius.ꝛ adde qõ dixi de reg.iur.abbate.in prin.

h ¶ Renũciare.ꝛ ẽ rõ:qz sibi sunt ꝓrie vt.s̃.vidisti.ꝛ est si. C. de fur.l.i. ibi enim agendo mandati approbat factum serui.agendo furti reprobat ꝛ ideo vna electa fit alteri preiudicium ad idem.C.si ser.erte.se mã.emi. .l.vna.vbi si ex peculiaribus nũmis seruus se mandauit emi ꝛ emptus est: dominus agit ex vendito ad precium.quia ex illo precio non competit emptori liberatio.vel agit mandati ad mancipium.sed vna electa sibi preiudicium facit in alia ea ratione qua supra.ad idez.C.de codicil.l.vlt. .ff.de le.ij.cum filius.§.varijs.C.de pac.inter emp.ꝛ ven.l.commissorie. Quod ergo dicitur ꝙ edita actio potest mutari emendari ꝛ corrigi

sicut placet vsqz ad litē cōtestatā.ij.q.viij.libellorum.C.de eden.l.edita verū est in his in quibus vna non tollitur per electionem alterius: vt hic ꝛ in predictis concor.ut no.de libel.ob.c.ij.in glo.magna in fi. De hac tñ materia plene no.ff.de tribu.ꝙ in heredem.§.eligere.

Si electio. Primo ponit casum quē per quattuor exempla specificat ꝛ rōnē interserit. secundo solutionem moderat ibi dūmodo. Do.

a ¶ Si electio.ꝛ determinat hec decre.qd tangebatur per host.ꝛ compost.s.e.ne pro defectu p vin.ꝛ abba.s.de ma.ꝛ obe.cum olim.io.an.

b ¶ Effectū.confirmatō nē.s.e.proxi.si enī cōfirmatus eēt.ꝛ cassaret cōfirmatio:dic vt.j.eo.si cōfirmationē vel consecrationem.si talis ē electus.s.eo.cū in cunctis .s.de accu.super his.

c ¶ Renūciat.an electus post ɔsensū sine superioris auctoritate possit renūciare electioni de se facte:fuit cōtētio inter doctores:ꝛ dixerūt io.ber.inno.pe.de samp.ꝛ ab.s.de transla.inter corporalia:ꝙ potest. Hos.ꝛ host.ibi tenēt cōtrariū dicit igitur ber.ꝛ inno.de resti.in integ.c.ij.ꝙ post consensuz ꝛ ante cōfirmationem sufficit renunciare in manib⁹ eligentium.tu dic s̄z guil.qui hoc no.s.eo.ꝙuis:

cōsensuz renūciat vel moritur: vel propter occultū sui vicium electio cassatur: eligentes ad eligenduz ex tunc integrum tempus habebunt: nisi circa id egerint fraudulēter. io.

Si electio[a] ex eo nō sortiat effectuz[b]: q2 electus consentire recusat: vel post cōsensum renūciat[c] iuri suo: aut forte diem claudit extremū: seu ꝑpter occultū[d] ei⁹ vitium irritat: electores q iam fecerāt quod spectabat ad ipsos infra iuris terminū eligendo: habebunt a dissensu[e] renūciatione[f] morte vel irritatiōe predictis: ac si vacatio noua esset: tempus integrū[g] ad electionem aliā[h] celebrādam. ¶ Dūmodo nil fraudulenter[i] egerint in premissis. Idem.

¶ Si religiosus non obtēta licentia consentit electioni de se facte extra suū mōasteriū n̄ valet cōsensus ꝛ irrita ē electio. Scdo dr̄ ꝙ solus superior sine caplo dare pōt ɔsentiēdi ꝛ transeundi licentiam. io.

Si religiosus cuius arbitriuz[k] non ex sua: cum velle vel nolle nō habeat[l]: sed ex illius quez vice dei supra caput suum posuit: ꝛ cuius i perio se subiecit: voluntate dependet: electioni de se ad prelationem aliquam extra suum monasteriuz vel suaz[m] ecclesiam celebrate sui superioris[n]: qui dare ipsam valeat: nō petita licētia ꝛ obtēta[o] ꝑsumpserit consentire: consensus sic prestit⁹ nō teneat[p]: ꝛ in penaz ꝑsumptiōis illius electio eadem ipso facto viribus vacuetur omnino. ¶ Quia vero vtrū religiosis[q] consentiendi electionib⁹ de se factis: ꝛ ad ꝓlationes ad quas electi fuerit transeundi a suis superioribus sine fratruz consilio licentia dari possit: cum iura super hoc sint varia[r] dubitatur interduz. Nos ad huiusmodi dubitationē tollendam[s]: ꝛ vt ordinationes ecclesiarum ac monasteriorū in quibus tales[t] electi[v] extiterint celerius ꝛ facilius valeant expediri: decernimus vt ijdē superiores suis irrequisitis cōuētibus electis[x]

archiepiscopus ad quez ex iure deuoluto spectat eligere: eligit ꝛ electus dissentit: vel renunciat vel moritur: ad canonicos redibit electio. Sed gof.intellexit negligentes priuatos in tota illa vacatione: sed prior opinio verior videtur.q2 si culpa ex delicto ꝑueniens ex pma electiōe tm̄ punit.s.e.cū victoꝝ.mlto forti⁹ h erit culpa q ꝑuenit ex negligētia cū min⁹ puniri debeat negligētia ꝙ dolus.s.e.nihil est de cri.fal.ad falsariorū.

h ¶ Aliam.eadem ratione idez dico in tertia ꝛ in quarta.si secūdus vel tertius dissentit: renunciat: moritur: vel occulto suo vitio cassatur: ꝛ idem in vlterioribus. Nota igitur tempora que dantur in expeditionibus ecclesiarum vacantiū. Primo dantur tres menses electoribus ad eligendum.vel sex mēses secundum distinctionem.s.e.ne pro defectu: de concess.preben.c.ij. ꝛ seruata forma istius decre.ad presentandum datur tempus ꝙciti⁹ fieri potest ꝛ ad huc octo dies.s.e.ꝙ sit.ꝛ.c.cupiētes: in prin.ꝛ.§.ceterum.ad cōsentiendum datur vnus mensis electo si libertatem habet consentiēdi alias quantuz iudex arbitratur ad petendam cōfirmationē dantur tres menses.s.eo.ꝙ sit. ad consecrationem alij tres.c.dist.quoniam.ꝛ.lxxij.dist.c.ij.ꝛ si debet pallium petere.hoc faciat a a tempore consecrationis infra alios tres menses.c.dis.c.i. In causis autem regularium vl' cathedralium que ex immediata subiectione vel appellatione deuoluuntur ad papam: serua decre. Nicolai.s.e.cupientes.

i ¶ Fraudulenter.pone in vltima die trium mensium dixerunt canonici eligamus talem qui dissentiet.ꝛ sic a die dissensus adhuc habebimus tres menses: ꝛ sic fraudem faciēdo reperiebantur sex menses habere: in cathedralibus vel regularibus vel i inferioribus annū quod esse non debet supra.e.auaritie. Et dico ꝙ qui fraudem allegat eam probare debet.ff.de proba.quotiens.§.qui dolo. Nota ergo hanc decre.que facit p his que no.per Inno.ꝛ Ho.de appella.ex ratione.qui ibi no.ꝙ si vna die qs fuerit impeditus de anno appellationis prosequende: habebit integrum annuz per predictam decreta.ꝛ eo.titu.cum sit.ii.questione.vi.ei qui.ꝛ in autē.de his qui ingre.ad appel.in princi.§.i.ij.ꝛ.iij.colla.viij. Sed si beneficio restitutionis eis subueniretur tunc non habebit nisi tantum tempus quantum amisit.ff. in qui.cau.in integrum resti.l.ab hostibus.§.fi.ibi de hoc per eos plenius videre poteris.

ad fi.ꝙ nō confirmatus aut renunciat electioni priusꝙ negocium ad superioris deferatur examen: aut post.primo casu hoc ei licz.s.e.cum inter canonicos de transla.inter corporalia.de resti.i inte.c.ij.vij.q.i.ꝙ periculo sum.si delatum est: aut proponitur tale quid contra electum ꝙ electionez nullam reddat: ꝛ eligentes potestate ꝑuat eligendi: aut non. i pmo casu licet teneat renunciatio quo ad ipsum: non tamen quo ad superiorem quin facta renunciatione possit super propositis veritatem īquirere: ꝛ si de ipsis constiterit eligere ac prouidere: ac si pronunciatum esset: de sup.ne.prela.licet.alias sibi posset illud.s.de postu.bone.ij.§.nec nocebat.ꝛ crimina vndecunqz ꝛc.xxiiij.q.iij.ecce: de collu.c.i.sicut quandoqz de iure defuncti queritur ꝛ sciri possit de iure superstitis.s.de arbi.ex parte. Item secund⁹ accusator de prioris preuaricatione docens admittitur.ff.de preua.l.iij. C.de accu.si quis homicidij.in secundo casu tenet in totum renunciatio: i nullo enim preiudicatur superiori coram quo questio pendet: puta si dicatur ꝙ electio facta sit contra formam concilij.quia propter.ego dico ꝙ ēt si non sit delatum negocium ad superiorem vel etiam in secundo casu distinctionis cum delatum est.s.ꝛ non opponitur id per quod sint priuati: licet teneat renunciatio quo ad electum s̄m opinionem Ber.ꝛ sequatium quam credo veram eē: tamē i nullo casu tenebit quo ad supioris ꝑiudiciū. nam etiam si peccatum sit i forma habz superior tunc prouidere. vt.s.e. ꝙꝙ. Dico ergo breuiter ꝙ in omni casu ante confirmationem tenet renūciatio quo ad electum: quo ad superiorē i nullo casu fit sibi ꝑiudicium p iura pro hac pte inducta ꝛ ar.j.e.ti.ab eo.

d ¶ Occultum.idē si propter supueniēs delictum vl' factum.pone ꝙ peccauit i decre.supra eo.ꝙ sit.vl' i decre.cupiētes.uel i decre.j.e.si religiosus redibit potestas ad electores cum in culpa non fuerint: ꝛ ideo dicit de occulto.ꝙ si sciēter elegissent: potestas eligēdi non rediret ad eos s̄z ad supiorē de voluerectur s̄m distinctionē decre.supra eo.ꝙꝙ.ꝛ sic non procederet q̄stio quantum tempus dbērēt hēre: nullum. Sz pone ꝙ sciēter elegerunt idignum ita ꝙ ꝑuati erāt potestate eligēdi: papa de gratia eos restituit: nūqd hēbunt integrum tempus vl' quantum quod superat: dico ꝙ itegrū p hāc decre.ꝛ p decre.de ma.ꝛ obe.cum olim.q2 itegre restitui itelliguntur.ij.q.iij.notandum.C.de sen.pas.l.i.ꝛ ita no.vin.inno.ꝛ ab.i ꝑdicta decre.de maio.ꝛ obe.cum olim.

e ¶ Dissensu.ut.s.in primo casu.

f ¶ Renunciatione.s.post consensum.

g ¶ Integrum.s.trium mensium in cathedralibus vel regularibus ecclesijs.s.eodem ne pro defectu.in minoribus sex menses de conces.ꝑben.c.ij. Et idē intelligo repetitum in mense qui datur pape ad electionem beneficiorum in curia vacantium.j.de preben.statutum.ꝛ intellige hanc decreta.in his qui de iure proprio habent eligere: quia secus si ex iure deuoluto s̄m ea que no.ber.tan.ꝛ hosti.s.e.ne pro defectu.qui dicunt negligētes esse priuatos tantum in prima electione que occurrit: vnde s̄m hoc si

Si religiosus. Sunt duo dicta.secundū ibi: q2 vero. Do.

k ¶ Arbitrium.dependet ex voluntate illius cuius imperio ꝛc.

l ¶ Habeat.xij.q.i.non dicatis: ꝛ.s.e.quorundam.j.de sepul.c.vlti.

m ¶ Suam.in alijs ergo non habet locum hec constitutio.

n ¶ Superioris.solius etiā sine conuentu.vt.j.proxi.responso.

o ¶ Obtenta.debito modo ꝛ non per extorsionem.vt.s.e.quorundam.ad idez .j.de his que vi metusue cau.fi.c.i. Et nota casum in quo non sufficit petere licētiam nisi obtineatur.interdum sufficit: vt.s.de regu.licet. Sed quid si superior licentiam dare noluit: dixerunt tan.ꝛ Ber.s.de renun.post translationem in princi.ipsum per suum superiorem compellendum: nisi habeat iustam causam denegandi.j.de iurepa.nullus.si habeat iustam causam nō compelletur.lxiij. distin.litteras.lxxi.di.c.ij.ꝛ.iij. Sed quia solius principis priuilegium videtur priuare aliquem re sua.dicunt quidam per superiorem papam intelligendum ꝛ sic loquitur illa decre.nullus.que in papa loquitur.

p ¶ Non teneat.sic.s.e.quorundam.

q ¶ Religiosis.mēdicātibus vel nō.

r ¶ Sint varia.ꝙ enī sol⁹ ꝑlatus illā dare posset videbat p.c.lviij.di.c.i.ibi abbas loci.de caplo nihil dixit.ꝛ.s.de renū.post trāslationē.ibi ꝛ sancti Fridiani pore.ꝛ.s.eo.ti.ꝙ sit.ibi superioris.nil de capitulo dixit. In ɔtriū videbat.s.de ver.si.abbate.ibi abbati ꝛ cōuentui placuit ꝛc.ꝛ est expssuz de sta.mo.c.ij.i fi.ꝛ.xix.q.iij.statuimus.ꝛ hoc s̄z litterā que ibi ē.abbatis ac toti⁹ cōgregatiōis.s̄z s̄z aliā q ē sine ac.facit i ɔtriū.ꝛ prelatus nō pōt alienare res eccl'ie sine ɔsensu capituli.xij.q.ij.sine: g' nec psonas.cuz maior sit alienatio psone ꝙ rerū.ad idē.xij.q.i.ꝑcipim⁹.ꝛ hāc scdam ptē tenebat. Jo. lviij.di.c.i.ꝛ ber.i ꝑdicta decre.post translationē.i tertia lo.ꝑma tñ h approbatur: nō tā de iure antiquo ꝙ de hoc nouo ob celerē eccl'iarū expeditionem.

s ¶ Tollendā.interpretatio.i.declaratio iuriū ad eū spectat.xi.q.i.§.ex his de senten.ex.Iter alia.C.de legi.l.vlt.ꝛ hēs ēt de hoc.s.de postu.c.i.

t ¶ Tales.s.religiosi q nō hn̄t liberū arbitriū transeūdi uel consentiendi.

u ¶ Electi.ex multiplicatōe hui⁹ vbi qd h hēs no.ꝙ religiosi pn̄t eligi ꝛ dicā.j.c.prox.

x ¶ Electis.n̄ dixit eligēdis vn̄ vz licētia data religioso: ut ɔsentiat possit electōi future vel ꝑuisiōi: ēt cū ɔsēsu sui supioris ut i ɔst.de.e.ti.cū ɔcessit

NUllus. Prima ps statuit. sc͠da decernit ibi. Quod si tertia excipit ibi. ad dignitatez fornicationē interserens ibi: ad quā. Jo.

huiusmodi consentiendi ⁊ transferendi liberam dare valeant facultatem. Idem.

Monachus in abbatem eligi non potest nisi sit expresse pfessus: ad dignitatem autem episcopalez ⁊ in seculari ⁊ regulari ecclesia talis eligi poterit. h. d. Jo. an.

NUllus religiosus[a] ad abbatiam seu prelaturaz[b] sue vel alterius[c] religionis decetero eligatur[d] nisi antea fuerit ordinem regularez expresse[e] professus. Quod si secus actum fuerit: eoipso irritū[f] hēatur. Ad dignitatē vero episcopalē ad quā nouitij[g] eligūtur: interdum talem in secularibus vel regularibus[h] ecclesijs eligi minime prohibemus. Idē.

Forma electionis tradita p decre. supra eodē cum dilecti: non est sublata per sequens conciliuz: quia propter. h. d. Jo. an.

CUm expediat[i] concordare iura iurib' ⁊ eorū correctōes sustieri[k] valeāt euitari. Decretalez[l] felicis recordationis innocen. pape tertij predecessoris nostri que innuit sub ea forma posse in electionibus compromitti: vt compromissarij secreto ⁊ sigillatim voluntatibus omnium inquisitis[m] illum in quē maior ⁊ sanior pars capituli[n] consenserit eligere teneātur: declaramus abrogataz non esse per subsecutum concilium[o] generale: immo potest in ipsis electionibus vt prius[p] procedi licite per eandez. Idem.

Accedens ad sedem apostolicam pro instruendo negocio electionis per decre. cupientes eundo hac de causa stādo ⁊ redeundo integre preter quotidianas distributiones percipit fructus beneficiorū quos percipere posset in ipsa ecclesia residendo. Jo. an.

CUm non deceat[q] alicui suum officiū eē dānosuz: statuimus vt hi qui iuxta[r] cōstitutionē[s] felicis recordationis nicolai pape tertij predecessoris nostri super hoc editā ad apostolicam sedē venerit eā circa iminētiū electionū negocia instructuri: cum tales ecclesiaruz suarum prosequentes vtilitatem cēseri debent residentes[t]: fructus beneficiorum suorum q obtinent in illis ecclesijs: quaꝝ negocia prosequuntur: ⁊ etiaz aliorūz quos reciperent vel possent recipere in ipsis ecclesijs residendo[u]: integre quotidianis distributionibus duntaxat exceptis[x] recipiant: ad sedem propterea[y] veniendo eandem ibidez hac de causa[z] morando: et ad ipsas ecclesias redeundo: ac si personaliter in eisdem ecclesijs residerent. non obstantibus quibuslibet consuetudinibus vel statutis ecclesiarum ipsarum contrarijs: seu priuilegijs quibuscunque: per que-

a Religiosus. declarat in pma pte decre. s. eo. cum cām. ⁊ reprobat qd nota. Naso ⁊ cōpost. s. e. cū in magistrū. ⁊ approbat quod ibi no. host. ⁊ gof. ⁊ ab. in decre. cū causam. In secūda approbat qd no. ber. de sta. re. qd dei timorē. l magna glo. Cōpost. s. e. cū causaz ⁊ host. de uoto p tuas. Jo. an.

b Prelaturā. puta prioratuz guardianatū vel magistratum sm q diuersa sunt nomina taliū prelatorū qui religiosis presunt. vt. s. eo. quorundam: ad idē. s. e. fundamenta: sed etiam hodie in administrationibus ⁊ prioratibus monasteriorum hz hoc locum. vt in cle. de sta. re. ne in agro. §. sane.

c Alterius. hodie religiosus eligi nō potest ad prelaturā alterius religionis vel habitus p cle. eo. ti. cum rationi.

d Eligatur. eligere nō potest si tacite sit professus. j. e. ex eo q in fi. ⁊ in cle. indēnitatibus in prin. No. expsse q monachus vl religiosus eligi pōt nec habz postulari sed post electionem postulabit. sine superioris enī licētia qui eam dare possit non poterit cōsentire. s. e. c. pri. p qd idem probat ⁊ per decre. s. eo. q sit. ⁊. s. e. quorundaz. de hoc olim opi. fuerunt: ⁊ tractabant de hoc ino. ⁊ host. s. de renun. post translationē. de vo. p tuas cōpost. s. de postu. c. i. gar. s. e. q sit. ⁊ dicebant quidā qb' fauebat inno. ⁊ cōpost. monachuz extra suū mōasteriū dbere postulari non ob. decre. per tuas. vbi dicebant electum in prelatum alias in episcopū eligi posse: alias extra suum monasterium postulari dbebat. Alij dicebant indistincte eum eligenduz. ad decre. post translationem respondebant illum fuisse postulatum propter ordinem episcopalem: hodie tene eum eligenduz per hec iura.

e Expresse. ergo non solum secularis eligi non poterit in abbatem. vt. s. e. cum ad nostrā. sed nec religiosus tacite professus ut hic. ⁊. j. e. indēnitatibus in princi. vbi in abbatissa vel priorissa idē dr: ⁊ tamen per tacitā professionem bene ē quis monachus: ⁊ votū solēnizat. j. de vo. c. vno: non autem solus habitus sed pfessio facit monachū. s. de reg. porrectū. talē aūt professionem in scriptis facere debēt ut obuiet illis: si postea reclamarent ppria scriptura. xvij. q. i. oēs femine. i. q. vij. saluberrimum.

f Irritū. olim non erat irritū ipso iure sed irritādum per sniam. s. e. cum cām.

g Nouitij. nedū tacite pfessi. ⁊ min' sunt obligati nouitij q pñt ad seculū remanere: nisi appareat eos absolute voluisse vitā mutare. ut. j. de reg. non solum.

h Regularibus. quasi dicat interdum cathedralis ecclesia secularis est. i. secularium canonicorum: interdum regularis: vtroqz casu tacite professus in epum eligi poterit. Sed que est ratio quare in cathedrali regularis eligitur nō pfessus in alijs non prout dixerunt Lau. vin. Tan. gof. ⁊ compost. in predicta decr. cuz causam. i. per excellentiam episcopalis dignitatis ⁊ ordinis: vt episcopus ēt secularis īmediate psit monachis. ⁊ probatur idem. s. de iudi. cām. s. ne se. va. c. i. vbi monasteriū erat vnituz cathedrali ecclesie forte seculari. tñ tancre. ⁊ goff. ibi dixerunt q bathonieñ. cathedralis ecclesia ibi erat regularis: sicut ⁊ multe in anglia. sed ber. ibi videtur tenere contrarium in tertia glo. vnde in cōsecratione religiosus dicitur etiam religiosior abbate: ⁊ episcopus monachos ad professionē recipit vt abbas in auc. de san. epi. s. iubemus. colla. ix. ⁊ facit ad hoc. s. de vo. ⁊ vo. redem. ex multa ⁊ quod no. de capel. mo. c. ij.

CUm expediat. Primo premittit declarationis cām generalem. secūdo declarat ibi: decretalem. Jo.

i Expediat. ⁊ no. ex hoc principio inspiciendu quid expedit. d pe. di. i. aliō. xi. q. i. aliud ⁊. s. de vo. ⁊ vo. redemp. magne. ⁊ proprie expediētia vtilitatem respicit. ut ibi patet. Jo. an.

k Sustineri valeant. reprehēduntur hic illi q volunt sustinere iura que penitus sunt correcta vbi ergo apparet de correctione non sustineantur alias sustineantur. ad idem. C. de inoffi. testa. si quando. ⁊. s. e. ecclesia vestra. ij.

l Decretalem. s. e. cum dilecti.

m Inquisitis. est ergo forma ista partim ex scrutinio: ⁊ partim ex compromisso ut hic patet: sed principalius dicetur ista forma cōpromissi: sz determinati: ⁊ si bene aduertat ista hodie est melior ⁊ expeditior forma iudicio meo q hodie habeamus: non enī volunt canōici. libere ius suuz in alios transferre: ⁊ dare illis potestatem preficiendi prelatum. per formam scrutinij graue est procedere: nec omnes bene sciunt illam formam seruare: immo ⁊ boni iuriste practicam ignorantes in ea deficiunt. expedientius ergo seruabit ista forma.

n Capituli. nota quia secus si diceretur de maiori parte eligentium et cōpromissarij illum elegissent in quem maior pars numero non maior capituli nominasset quia tūc electio esset nulla. s. e. si cui.

o Conciliuz. s. e. quia propter. Dicebant eniz quidaz q forma illa sublata erat per decreta. qa propter. ⁊ hoc videbat hosti. in predicta decre. i princ. qui dicebat diuersas electionum formas. vt. s. eo. cū dilecti: ⁊ propterea ibi tres tantū forme: vel sz alios due approbari videntur. ⁊ propterea ibi dicitur: aliter electio facta non valeat: sed contrarium est verū vt hic vides: ⁊ ppterea ista est forma compromissi sed cum certa dterminatione vt. s. dixi.

p Ut prius. i. sicut poterat ante cōcilium quia propter: conciliuz tamē ⁊ decre. fuerunt eiusdez auctoris.

CUm non. Primo ponit constitutionis cām gñalē. secundo cōstitutionē interserens cām spālem. Jo.

q Deceat. ⁊ no. ex hoc principio inspici quid deceat quod proprie honestatem respicit. s. de vo. ⁊ vo. redem. magne. Nec enim honestū ē officiū suū alicui fore dānosum. iiij. q. iij. §. item in criminali. versiculo venturis s. de rescrip. statutum: in fi. ff. de fur. l. seruus communis. ff. ad velle. ij. §. i. C. d admini. tu. cum quidam. s. de fideius. puenit cum similibus. Jo. an.

r Iuxta. nota qz p hāc lrām dico q talis ē casus quo instruens vadat si astrictus p decre. s. eo. cupiētes. puta quia non est ecclesia cathedralis nec regularis. vel si ē talis appellatio: vel immediata subiecto q nō deuoluit his casibus cū nō hēat locū decre. cupiētes: g nec istius decre. priuilegium per istā litterā. ⁊ cōcor. quod dixi. j. eo. si postq. ij. responso.

s Constitutionem. supra eodem cupientes.

t Residentes. concor. s. de cle. non resi. ex parte.

u Residendo. pone hēt ecclesia Bon. priuilegium q canonici ipsius ecclesie percipiant fructus beneficiorum suorum q habent in alijs ecclesijs i boñ. ecclesia residendo: uel habet ipse qui vadit pro instruendo negocio priuilegium q recipiat fructus tales. s. de rescrip. c. vlti. hoc isto casu percipiet: hoc vult dicere littera.

x Exceptis. que nec dantur studentibus in theologia. s. de preben. licet nec dantur presentibus qui non intersunt horis canonicis. j. de cle. nō residen. c. vno ⁊ licet ista constitutio fingat ipsum presentem non fingit ipsum diuinis officiis interessentem: habeat ergo quod presens haberet qui diuinis officijs nō interesset. ut in predicto. c. vno: quod etiam est contra. cum dicat distributiones quotidianas concedi his qui consequuntur ecclesiarum vtilitatem: ⁊ ibi soluitur.

y Propterea. nota legem pro instruendo negocio electionis iuxta predictam cōstitutionem. ⁊ facit ad id quod dixi in glo. ij.

z Hac de causa. si ergo facta instructione ⁊ finito negocio sola voluntate: ⁊ pro aliorum expeditione maneret in curia: tunc cessabit priuilegium hoc: ⁊ est huic simile quod dicit lex q nen vere reipublice causa abesse dicitur is qui proprij cōmodi causa in legatione est. ff. ex qui. cau. maio. l. nō vere: sed postea ex quo redire inciperet cōpeteret ei hoc priuilegium. redit enim de itinere quod ob hanc causam facit: ⁊ est simile huic qd dicitur d re ste. s. eo. li. de rescrip. statutum. in fi. cum suis cōcor.

a ¶ Effectus. puta q; est statutum cõsuetudo vel priuilegiũ in ecclesia: q; quacũq; de cã quis absit etiã si vtilitatẽ ecclesie ꝓsequatur nihil ꝓcipiat. Quid si talẽ consuetudinem vel statutũ iurauerit nõ credo q; tunc locum habeat hoc priuilegiũ: q; iuramentũ illud põt seruari sine periculo anime .s. de iureiu. si vero. ⁊ q; hic nõ dispensat ꝯtra iuramẽtũ: ut. s. de rescrip. cum aliquibus: cuꝫ suis similibus. Nec obstat si sustulit statutum vel consuetudinem qõ est principale ergo ⁊ iuramentum de illo seruando qõ est accessorium tolle enim instantiam. s. de iureiu ran. cuꝫ contingat ⁊ qõ ibi no. Nec decre. bene facit ad questionẽ õ qua querebat olim gar. i de cre. cupientes. s. eo. an due persone de opponẽtibus que vadunt ꝑ instruendo negocio ad curiam contribuere debeãt ad expensas fiat quod inter eos ꝯuenit. ff. depositi. l. i. §. si ꝯuenerit. si nil erat conuentuꝫ. dicebam iudicis arbitrio relinquẽdum pensatis labore et facultatibus mittentiuꝫ ⁊ missorum cum ista de creta. priuilegiet eos in fructibus percipiendis: satis arbitrabitur iudex eos conferre debere.

A Eo. Diuiditur in duas partes Secunda ibi: cum enim Do.

b ¶ Promouẽduꝫ. ista igitur tria sunt paria concor. s. eo. vt circa. Et no. q; dicit dignitatẽ: ⁊ idẽ dicit. s. eo. si forte. ⁊ idẽ. j. de ꝓb. sig. constitutionem. per quod apparet q; decre. illa si forte non hꝫ locum in alijs beneficijs: ut ibi dici.

c ¶ Manifestũ. ista enim quo ad casuꝫ nostrũ sunt synonima: ⁊ idem designant: ut. j. de ver. sig. ꝯstitutionem.

d ¶ Vel eius qualitas. hoc vult dicere: is qui opposuit forte vult obiectuꝫ reuocare: vnde cum opposuisset euidentẽ deffectuꝫ scientie vel persone: dicit q; vult instare alijs obiectis. ⁊ recedere ab illo. vel non reuocat obiectũ sed qualitatẽ: vnde nunc vult simpliciter dicere q; patitur defectũ sed reuocat id quod dixerat: q; defectus etatis euidens: istud ẽ reuocare qualitatem tantũ ⁊ neutrũ põt: vt hic vides. Jo. an.

e ¶ Excludi. ut. s. eo. si forte.

f ¶ Defecisset. ut. s. eo. ti. c. i.

g ¶ Penitere. vt sic sibi nõ liceat mutare consilium in alterius detrimẽtum. j. de reg. iu. mutare. cũ suis ꝯcor. ad idẽ. s. de elec. cũ publicato. nã ⁊ quod semel placuit nõ põt amplius displicere. vbi versat alterius itereẽ. j. de reg. iur. qõ semel. nisi in casib⁹ in qb⁹ iura penitentiã ⁊ variationẽ admittunt. quoꝫ aliquos ibi nota: ⁊ est simile huic. s. eo. vt quis duas. Quid dices: pone promouẽdus consentit q; opponens renunciet obiectui vel qualitati obiectus: iudex non consentit. nunqd hoc poterit opponens: ⁊ videtur q; nõ: quia quos pretor prohibet ꝛc. ff. de postu. l. quos pretor ⁊ concor. s. de excep. c. vlti. maxime cum in huiusmodi electionibus eruberet iudicis officium. s. de electionibus cum nobis olim cum similibus In contrarium videtur per hanc litteram que dicit in preiudicium eius ꝯtra quem ꝛc. ⁊ quilibet potest renunciare iuri ꝑ se introducto. s. de regula. ad appstolicam. C. de legi. q; fauore. j. de regu. iur. q; ob gratiã. satis videretur per prima iura ⁊ maxime ea ratione: q; si probetur talis obiectus promouendus statim debet repelli q; ipe huic iuri renũciare nõ possit. cum istud ius hꝫ ei faueat: si nõ probatur obiectus: tamẽ ei nocet si fuerit probatum: ⁊ sic videtur renunciari non posse huic iuri inuito iudice: ⁊ facit quod viri. s. eo. si forte.

Ex eo. Sunt due partes principales que patent. Prima subdiuiditur: ⁊ primo ponit dictum. Scõo rõnem subijcit ibi cum tam. Secunda ponit duo dicta. secũda ibi: vel ꝯuersi. do.

b ¶ Ex eo. emanauit pmũ dictũ ad declarationẽ eoꝝ que no. vinc ẽ. tan. gos. Ber. ⁊ moderni. de etate ⁊ quali. ex ratione. Secundũ ad declarationem eorum que nota. Ber. Jnno. ⁊ hostiẽ. de istis. ca. ij. ⁊ abb. s. eo. titu. in genesi. Jo. an.

i ¶ Episcopi. quid de inferioribus dignitatibus: ex his vulgaribus iuribus quibus arguimus a verbis. j. de priuileg. si papa. i. respon. in fi. cuꝫ si. videretur q; i inferioribus secus: cũ si de inferioribus idem voluisset intelligi id expressisset. s. de deci. ad audientiam. contra puto: cũ ratio cap. que. j. sequitur: sit generalis: nec ibi repetatur de episcopo: cum dicit ad

premissorum effectus[a] posset quomodolibet impediri. I Dez.

¶ Is qui opponit euidentem defectum scientie vel persone contra promouẽdũ ad aliquam dignitatẽ penitere nõ põt: cãꝫ reddit. Jo. an.

A Eo qui contra electum vel postulatũ seu promouẽdum[b] ad aliquam dignitatem inter cetera que obijcit euidentem notoriuꝫ seu manifestum[c] scientie vel alium persone defectũ opponit: ipsius defectus oppositio vl' eius qualitas[d] ne queunt postea reuocari. ¶ Cũ enim opponens si quod de defectu opposuit huiusmodi destitui veritate contingat: a prosecutione cause debeat omnino excludi[e]: ⁊ puniri perinde ac si in probatione oium que obiecerat defecisset[f]: iustum est vt postquã ad oppositionẽ eãdẽ ꝑcedit: nequeat in preiudicium eius contra quem opposuit vlterius penitere[g]. I Dem.

¶ Canonicus ipubes ad electionem non vocatus non agit de contẽptu non professi cum professis: vel conuersi laici cuꝫ clericis electioni interesse non debent.

Ex eo[b] q; ad electiõem episcopi[i] que te in pupillari[k] constituto etate in tua ecclesia[l] extitit celebrata: cum ceteris eiusdem ecclesie canonicis non fuisti admissus: de contẽptu[m] cõqueri aut electionẽ eandẽ impugnare nõ potes. ¶ Cũ tam iuris[n] quaꝫ rõnis[o] existat: ut tales cum discretione[p] careant ad prestandum in electiõe suffragiũ[q] nullatenus admittantur. ¶ In ecclesijs quoqꝫ regularibus vel monasterijs hi qui[r] nõ sũt tacite[s] uel expꝫse ꝑfessi non debent cum professis vl' cõuersi[t] laici cũ clericis[v] electionibus[x] interesse. I Dem.

¶ Si ab electione cathedralis vel regularis ecclesie in scriptis ex causa ꝓbabili appelletur ad papam: ea pendente confirmatio facta per ordinarium non valet. Jo. an.

S Jpostquam[y] ab electione i cathedrali vel regulari ecclesia[z] prestandum in electione suffragium ꝛc. ⁊ hoc bene probatur. j. eo. indemnitatibus. in prin. Jo. an.

k ¶ Pupillari. que est in mare minor. xiiij. an. i femina minor. xij. nec distinguimus an malicia supplear: sicut nec in finienda tutela. C. quando tuto. vl' curato. l. indecorũ. insti. qui. mo. finiatur tute. in prin. hꝫ secus in matrimonio: ut. s. de despon. impu. puberes. vbi de hoc. ad idẽ. j. eo. indemnitatib⁹ in prin.

l ¶ Tua ecclesia. nota q; minor xiiij. an. dicitur idoneus ad beneficium etiam ad canonicatuꝫ cathedralis ecclesie: de hoc. s. de pben. super inordiata. ⁊. s. eo. lib. de rescrip. si eo tẽpore.

m ¶ Cõtẽptu. qõ alias cassationem inducit. ⁊ plus in electione nocet q; multoꝫ ꝯradictio. s. e. venerabilẽ. ⁊. c. bone.

n ¶ Juris. scripti.

o ¶ Quam rationis. que deficiẽte iure scripto allegari potest viij. dist. frustra. ⁊. ix. dis. sane quippe. s. vt quis. lex enim est omne quod ratione consistit. i. dist. consuetudo. ⁊ Seneca in epistola. xxxviij. ad Lucillum. Si vis tibi oia subijcer te subijcias rationi.

p ¶ Discretione. iij. q. ij. §. tria ꝏ corpor. vi. ex parte. C. ꝏ falmo. l. i. Et per hãc litteraꝫ dico idem de furioso per ꝑdictuꝫ. §. tria. ⁊. xv. q. i. §. ut itaqꝫ. ꝏ suc. ab inte. cum dilectus. ff. de iur. l. illud. cũ nec tales matrimoniũ carnale contrahere possint: de spõsa. dilectus. xxij. q. vij. neqꝫ furiosus: nec religionem vouere: de regu. sicut.

q ¶ Suffragium. ff. de iur. immu. l. ij. §. impuberes. ⁊ dicit lex. Jndignum nobis videt eam qui stabilem mentem nondũ adeptus est propter priuilegia militum sapientiũ hominũ iura tractare. C. de testa. mili. l. vlti. ⁊ minores sportulas decurionũ accipũt: suffragiũ tamen inter alios non offerunt. ff. de decuri. l. spurius. §. minores. ⁊ si princeps det veniam etatis minoribus: non videtur cõcessisse q; sine decreto alienent: vel citra perfectam etatem liberam administrationem habeant. C. de his qui ve. eta. impe. l. eos. isti enim accusare non possunt nec testificari. ij. q. i. phibentur. iiij. q. iij. c. i. nec testamẽta facere. ij. q. vi. §. diffinitiua: ⁊ talis etas prona est ad maluꝫ. xij. q. i. ca. i. ⁊ est hec littera ꝯtra tan. ⁊ bar. bric. qui dixerunt in questione dominicali que incipit. tutor cuiusdam. q; si pupillus patronus maior. vij. an. presentat vnum: ⁊ tutor eius alium: preferitur presentatus a pupillo. pro eis facit. xvi. q. vij. decernimus.

r ¶ Qui qui. s. fratres vel monachi: nec distinguo in his an sint clerici: prout distinguitur in cõuersis: ut. j. dicam in glo. ii.

s ¶ Tacite. in electis autem requiritur expressa professio. s. eo. nullus. sic. j. eo. indemnitatibus. in prin. Nouitij ergo non admittunt. ⁊ sic tenebat abb. in glo. in prin. allegata. ad hoc. ff. de sta. liber. l. statuliberum. licet tales gaudeant priuilegio canonis: ut. j. de senten. excommu. religioso. tamen non sunt veri religiosi: ut ibi.

t ¶ Conuersi laici. de conuersis ergo hic loquitur. monachi ergo vel fratres ꝑfessi indistincte admittuntur. ad hoc. s. de arbi. cum oliꝫ: de senten. excom. canonica. ⁊. xvi. qõ. i. generaliter. xciij. di. a subdiacono. hodie secus. quod dic vt in de. de eta. ⁊ quali. vt hi qui.

u ¶ Cum clericis. in plebibus ergo vbi sunt clerici ⁊ laici conuersi non admittuntur conuersi laici: ergo in hospitalibus ⁊ locis huiusmodi vbi sunt soluꝫ laici cõuersi isti bene eligunt sibi priorẽ rectorẽ magistrũ vel massariuꝫ. s. de arbi. cum olim: nec hoc hic ꝓhibetur: ⁊ ad hoc infra eodem indẽnitatibus. §. penul.

x ¶ Electionibus. tale enim ius nõ cadit in laicum. s. eo. massana. ⁊. c. sacrosancta. etiam conuersum: ut hic. Quid dices in questione facti in aliquo ordine: puta humiliatorum: vel in aliqua ecclesia seculari prescripserũt laici cõuersi q; debeãt ad electionẽ admitti ⁊ vocari ꝑ hanc ꝯstitutionem clerici nolunt eos admittere: querit quid iuris. Dico q; de iure cõmuni conuersi laici ad electionem non admittunt: ut hic. sed decre. ista nõ tollit specialiũ locoꝫ ordinũ uel personarum consuetudines prescriptas. s. eo. li. de constitu. licet. quare illi prescripte ꝯsuetudini stari debet. Non ob. q; in talibus nõ valeat ꝯsuetudo. s. eo. massana: quia illud dico verũ ꝑm Jnno. ⁊ hosti. qui de hoc no. de insti. c. ij. de laicis ꝑfessiõe ⁊ habitu nõ de ꝯuersis: cum ergo cõuersus sit ecclesiastica persona. xij. q. i. c. duo tale ius spirituale prescribere poterit.

S Jpostqꝫ Sunt tres ptes. Scõa ibi: si electo. Tertia ibi: cum aũt do.

y ¶ Postq; regrit decre. cupiẽtes nõ solũ q; electus veniat: hꝫ q; vsqꝫ ad finem negocium prosequatur: ⁊ habet locum etiam cum appellatur a confirmatione vel prouisione. hoc dicit. Jo. an.

z ¶ Ecclesia. no. quo ad cathedralem ecclesiam bene erat statutum q; appella

celebrata fuerit in scriptis[a] ex cã probabili[b] que probata deberet legitima reputari: ad sedem apostolicã[c] appellatum: electionem ipsam per ordinarium confirmari cõtingat: huiusmodi confirmatio nisi prius fuerit canonice[d] ab appellatione ipsa recessum: cum sit ab eo qui non potuit[e] de facto presumpta: nullaz obtinet roboris firmitatez[f]. ¶ Si vero electus[g] qui iuxta[h] constitutionem[i] felicis recordationis Nicolai pape tertij predecessoris nostri ad dictam sedem venerat pro electionis sue negocio prosequendo de romana curia sine licentia recesserit antequam huiusmodi negocium sit finitum: eius electio auctoritate constitutionis ipsius que non solum vt quis veniat: sed etiam ex sui mente[k] exigit q vsqz ad finem negocium prosequatur eoipso viribus euacuatur omnino[l]. ¶ Cuz autem[m] ab electionis cõfirmatiõe[n] vel facta prouisione[o] per eum[p] ad quem ꝑpter inferiorum negligentiam fuerat deuoluta eligendi potestas: ad sedez appellatur eandez: cõstitutionez predictam in veniendo & mittendo & alijs que perstringũt ĩ ea ɔuẽit obseruari. Idem.

¶ Dispensare possunt episcopi & superiores cum habentibus parochiales ecclesias sibi subiectas. qõ vsqz ad septẽnium studendo non teneantur ad sacerdotium promoueri: ad subdiaconatum tamen debent ꝓmoueri infra annum: alias sunt priuati: & illo durante septennio debet in illis ecclesijs idoneus poni vicari⁹ de fructib⁹ ecclesie sustinẽdus: elapso septẽnio dz rector infra ãnũ in p̃sbyterũ promoueri.

Cum ex[p] eo q felicis recordationis Gre. papa. x. predecessor noster statuit ĩ cõcilio lugdunẽsi[q]: vt ad regimẽ parochialium[r] ecclesiaruz assumpti: se ad sacerdotium promoueri faciãt infra annum a sibi commissi regiminis tempore[s] cõnumerãdum: & personaliter[t] resideãt[u] in eisdez. Alioquin si infra idem tempus promoti non fuerint[x] huiusmodi ecclesijs absqz monitione alia sint priuati: nonnullis ex tunc[y] parochiales ecclesias recusantibus acceptare[z] legendi & ꝓficiendi[&] cum eis facultates nõ superẽt: nec ab ecclesiarum prelatis de alijs beneficijs in plerisqz mundi partibus[ɔ] interdũ prouideat eisdem: oportunitas[ꝝ] sit sublata in grãde vniuersalis ecclesie: que ad sui regimen viris litteratis permaxime noscitur indigere[a]: dispendium & iacturã: nos super hoc multoruz instantia excitati: frequenter volentes cupientibus in scientia ꝓficere: vt fructuz in dei ecclesia suo tẽpore afferre valeant oportunuz vtiliter ꝓvidere[b]: presenti constitutione sancim⁹: ut episcopi[c] eorumqz superiores cum his qui huiusmodi[d] subiectas[e] sibi ecclesias obti

tio deuolueret: eoipso q in scriptis & cã probabili interposita esset. s.e. q̃uis. sed de regulari nõ sic erat expressum: parificate igitur sunt regulares cathedralib⁹. sic. s.e. ne ꝑ defectu. & c. cupientes secus in casu. s.e. q̃q̃.

a ¶ Scriptis. sic. j. de appel. cordi. & de hoc. s.e. ti. quãuis.

b ¶ Probabili. vide istud spãle in istis ecclesijs q sufficit q appellatio sit interposita ex cã probabili: lz cã sit falsa: ad hoc ut d̃uoluat: & põt esse ratio. q: maiora facilius deuoluunt: ut. s. de appel. ut debitus. in fi.

c ¶ Sedem apostolicã. ergo secus si ad inferiorẽ: cum enĩ ista decre. ponat suum casum specialez ɔtra regulã. j. de appel. nõ solum. ij. responso. quo cauetur primo constare debet de veritate cause anteq̃ reuocent attẽtata post appellationez ante sniam interiectaz. ob hoc igit a casu expresso nõ recedam: sed antiquo & generali iuri in alijs stabo. Et potuit eẽ ratio: reuerentia sedis apostolice: & ut melius visitetur: & q: ista maiora de facili transeunt ad papaz: vt in p̃dicta decret. ut debit⁹ in fi. & si appellet ad legatũ nõ puto hanc decre. locũ habere: lz dici soleat examen legatis satis esse examen apostolice sedis. Sz video q si appllet ad sedez apostolicã nõ sufficit adire legatuz nisi partes concordarent appellatiõi renunciando. de appellatio. constitutus. & de offi. lega. studuisti. & c. lz. & dixi. s. eo. cupientes. circa prin.

d ¶ Canonice. sine aliqua prauitate: ut. s. eo. q̃uis. & j. e. ꝓuida. & primo inquiratur de recessu: ut ibi.

e ¶ Potuit. sufficit enim q appellatio sit ĩterposita ex cã probabili: ad hoc vt deuoluat: et alias competentis iudicis iurisditionem reuocet.

f ¶ Firmitatẽ. simile. j. eo. prouidã. & c. se. & c. vlt.

g ¶ Electus. approbat qõ no. guil. & gar. s. eo. cupientes. §. quod si.

h ¶ Iuxta. si ergo talis erat electus q venerat ad curiã: nõ strictus tñ illa ɔstitutione lz añ finẽ cãe recedat: cum nõ habeat ibi locũ hec cõstitutio. ergo nec ius pena. & facit quod dixi ĩ decre. cupientes in prin. super ver. ĩmediata subiectio. & s. eo. cũ nõ deceat.

i ¶ Constitutionem. s. eo. cupientes.

k ¶ Mente. & ita punitur qui mentẽ offendit sicut qui mentem & verba. ff. de iurisdi. om. iu. l. si qs ver. q dudũ ꝓponit. ff. ad mace. si iulian⁹. §. mutui. imo p̃fertur intentio v̇bis. j. de ver. sig. itelligẽtia. & c. pterea. Et in ɔtrariũ videbatur: q: constitutio penalis erat restringenda. ff. de pe. ĩterpretatiõe: sufficere ergo videbatur q venerat prout constitutio dicebat: sed ɔtrarium est verum. ista enĩ sunt paria non venire: & venire & sine licentia recedere. xi. q. iij. certuz ꝺ iud. c. i. ff. de excu. tu. l. scire. §. obseruabũt. videt etiã talis offendere verba ꝟm q no. i. §. q si per. xx. super verbo executionẽ: Nõ ob. q dicitur constitutionẽ penalem nõ extendendam: q: in hoc extenditur quod erat de mente: nec puto electum puniri qui eo tempore quo nõ ĩpeditur processus cause per. xx. vel. xxx. miliaria peregrinationis recreationis vel simili cã iuit extra curiam: nõ enim recessisse dicit qui stati est reuersurus. ff. de procu. presens. ff. de diuor. l. iij. & v̇ba ciuili modo non captiose sunt intelligenda. iiij. disti. erit. ff. de serui. si cui. & hoc tenet guil. & gar. in decre. cupientes.

l ¶ Omnino. qõ dic de pena electi veniẽtis & recedẽtis sine licẽtia dictũ est: eadẽ rõne intelligo repetitũ de pena opponẽtiũ & personarũ instructarũ.

m ¶ Cum aũt. approbat qõ no. Guil. & gar. s. eo. cupiẽtes. in prin.

n ¶ Cõfirmatione. in contrarium videbat ibi enĩ nõ ꝺ meritis electionis: sed ꝺ iniquitate iudicis agitur. s. de appel. ĩterposita. ad fi. ad qd ergo venirẽt ꝑsone instructe: sed ɔtrariũ est verũ: lz enĩ de iudicis iniqtate agatur: nihilominus & ꝺ meritis electionis & si necessaria est instructio personarum.

o ¶ Prouisione. in cõtrariũ videbat: q: penalis erat constitutio: & q: si papa de ꝓuisione voluisset intelligi id expressisset: sicut fecit de electionibus & postulationib⁹ de deci. ad audiẽtiã. sz cũ quotidie iura ista ꝑificẽt electiões postulationes & ꝓuisiones. s. e. statuim⁹. & c. vt circa. qd iuris de vno & ꝺ alio: ut h̃ pz. sz post ꝓuisionẽ nõ videbat vacare ecclesia: & sic nec hz locũ constitutio: que prouidere intendit ecclesijs vacãtib⁹: vt ibi pz in p̃n. sz ꝑ appellationẽ suspendit ɔfirmationis & ꝓuisionis effectus. de iureiur. veniẽtes. vñ merito locũ hz ɔstitutio.

p ¶ Cũ. qõ dic. ut. s. e. ne ꝑ defectu. & c. q̃q̃.

¶ Cum ex eo. Primo ponit ɔstitutionis cãm in qua ponit ius antiquum: & ĩpedimẽtũ ex eo ꝓueniens: in secũda ɔstitutionẽ: que tria facit. Primo premittit dispensationẽ septennẽ. artat ad subdiaconatum & causam reddit. Secũdo prouidet qũo interim ecclesie deseruiatur. Tertio post septẽniuz cũ quo dispẽsatũ fuit reducit ad ius antiquũ. scda ibi porro. tertia ibi: elapso. do.

p ¶ Cuz ex eo. cãm dedit huic constitutioni quod no. Guil. s. eo. li. licz canon. in glo. super verbo priuatus. Jo.

q ¶ Lugdunensi. s. eo. lz canon.

r ¶ Parochialiuz: non collegiatax in quib⁹ locũ hz ɔciliũ: in collegiatis nõ: & sic in illis nõ est h̃ dispensatio necessaria. s. eo statutum.

s ¶ Tempore. i. ex quo possessionem habuit: uel ꝑ eũ stetit quomin⁹ haberet. j. e. pri. §. i. & j. ꝺ preben. lz eps.

t ¶ Personaliter. ergo nõ per vicarium nisi in casu decre. de preben. extirpãde. q casus per cõcilium mutatus non est: vt ibi dixi: & idẽ hodie in casu huius. c.

u ¶ Resideãt. dispensari tamẽ poterat sup residentia: ut in ipsa decret. lz in fi. Jo. an.

x ¶ Nõ fuerit. iusto ĩpedimento cessante: ut hic ĩ fi. & j. e. pri. §. porro.

y ¶ Ex tunc. i. post illud concilium.

z ¶ Acceptare. q: nolebãt sic statiz p̃sbyterari.

& ¶ Proficiscẽdi. ꝺ mag. c. i. & c. q: nonnullis.

ɔ ¶ Partibus. in quibus forte pauca sunt alia beneficia.

ꝝ ¶ Opportunitas. sicut prouident iura q opportunitas ad malũ tollat: vt. xviij. q. ij. diffinim⁹. de coha. cle. c. i. s. e. fundamẽta. j. de testa. regula. c. vno. i. responso in fi. ita prouidẽt: ne opportunitas tollat ad bonum vt hic. & s. de magi. per totum.

a ¶ Indigere. s. de magistris. c. vlti. vnde de aduocatis dicitur q nõ minus prouident generi humano q̃ si patriam armis defenderẽt. C. de aduo. di. iudi. l. aduocati: & doctor scientia mũdus illuminat. s. de here. cuz ex iniuncto. j. de reliquijs. c. vno.

b ¶ Prouidere. sz nõne satis erat ꝓuisuz paupib⁹. s. de magistris. dic q sic circa doctores: sz circa libros & expẽsas nõ: circa q̃ ꝓuidit ista cõstitutio.

c ¶ Episcopi. lz igit iferiores ꝓlati possint ex cã sup residẽtia dispẽsare. s. de cle. nõ resi. relatũ. & ita ibi sentit ĩno. host. & gar. s. e. lz. in vlti. glo. hoc tñ casu nõ dispẽsabũt minores episcopis. & in. §. porro. idẽ repetit. sz nunquid solus eps sine capitulo hãc & alias dispẽsatiões facere potuit: & videtur expressum q nõ. i. q. v. c. vlti. ĩ fi. vbi ẽt de hoc. & l. di. ex penitẽtibus ad idẽ. ff. de exces. pla. c. i. s. de his que fi. a prela. nouit. & c. se. In contrariũ videt ꝑ hanc litterã. & per decre. at si clerici de iudi. cũ ĩ his iurib⁹ dicatur de episcopis nulla mẽtione facta de capitulo: ad idem de ordi. ab epi. qui renũ. epis. c. i. & ij. de cle. ɔiu. sane. ij. de cle. pug. ĩ duel. c. i. ad idẽ. j. de eta. & quali. c. vno de fi. p̃sby. c. i. cũ multis si. & hoc vltimũ credo: & cõmuniter obseruat ꝟm host. q hoc no. de tẽ. ordi. dilectus. in fi. magne glo. & guil. in spe. ti. de legato. §. antepe. ĩ p̃n. ipse tñ host. no. cõtrariuz de sta. reg. q dei timorem. tamen posito q de iure solus dispensare nõ posset: de consuetudine prescripta sibi põt hoc ius acqrere. s. de his que fi. a p̃la. ea noscit in fi. & s. e. li. de consue. c. i.

d ¶ Huiusmodi. parochiales. s.

e ¶ Subiectas. no. q: lz quo ad dãdas dimissorias equiparemus episcopum originis domicilij & beneficij: ut. j. de tẽ. ordi. cuz nullus. i. respon.

nent[a] vel obtinuerint in futurum di
spensare possint libere: q̄ vsq̃ʒ ad
septenium[b] litterarum[c] studio insi-
stentes promoueri minime tenean
tur: nisi ad ordinem subdiacona-
tus[d] dūtaxat: ad quem infra predi
ctum annuʒ recipiendum: ne sicut
a multis de xp̄i[e] patrimonio subli-
matis olim factū esse dignoscitur[f]
a statu retroducere[g] valent clerica-
li omnino astringi volumus: et ni
si receperint: pena[h] cōtenta in dicto
concilio eo ipso percelli. ¶ Porro
septēnio predicto durāte ijdeʒ epi
scopi ⁊ superiores sollicite prouide
re procurent: vt per bonos ⁊ suffi-
cientes vicarios ab eis in huiusmo
di ecclesijs deputādos animarum
cura diligenter exerceatur[i]: ⁊ deser
uiatur laudabiliter in diuinis: qui-
bus de ipsarum ecclesiaruʒ prouen
tibus necessaria congrue ministren
tur[k]. ¶ Elapso vero dicto septen-
nio hi cum quibus fuerit ut premit
titur dispensatum: ad diaconatus
⁊ presbyteratus ordines infra an-
num se faciāt promoueri: alioqn[m]
ex tunc dictam penam[n] nisi iusta de
causa omiserint: ipso iure se noue-
rint incursuros. ¶ Idem.

¶ Quattuor dicit. Primo q̄ ad
penam priuationis rectoris paro
chialis ecclesie non promoti requi
ritur, q̄ annus integer sit comple-
tus. Secundo q̄ annus ille nō cur
rit iuste impedito. Tertio q̄ post p̄
uationem ecclesia eidem conferri
non potest. Quarto q̄ non p̄mo-
tus si eo animo receperat ecclesiaʒ
vt fructus anni perciperet: tenetur
ad restitutionem ipsoruʒ: ⁊ qui ea
mente contulit ecclesiam seruare d̄
bet indemnē. Jo. an.

Commissa[o] tibi parochialis[p]
ecclesia quāquam tantum[q] de
anno transierit: q̄ infra ipsum ne-
queas iuxta statutum generalis cō
cilij lugdunensis[r] ad sacerdotium
promoueri: non est nisi tūc demuʒ
cum ex toto fuerit ipse annus elap
sus[s] censenda vacare: nec potest al
teri antea te nolente[t] cōferri. ¶ An
nus autem huiusmodi qui a tem-
pore illo icepit: quo ipsius ecclesie
regimen commissum tibi extitit:
⁊ possessionem eius pacificam[v] ha
buisti: vel per te stetit[x] quominus
haberes eandem: tibi non currit si
promoueri iusto impedimēto[y] de
tentus infra tēpus huiusmodi ne-
quiuisti. ¶ Porro si infra dictum
tempus non fueris rōnabili causa
cessante p̄motus: tibi ecclesia ipsa[z]
qua dicti statuti auctoritate iam pri
uatus existis[⁊]: ne statutum ipsum
fiat ludibrio[ꝯ]: debitoq̃ʒ frustretur

quo ad casum istum secus. vnde si bon. talem ecclesiā habet mutine mu-
tiñ. ep̄s nō bonon. habebit dispensare per hanc litteram.
a ¶ Obtinēt. si iam elapsus esset annus ita q̄ priuati essent: tunc eas non
obtinēt: sed obtinuerūt: ⁊ sic huiusmodi dispensatio locū nō habet.
b ¶ Septēniū. no. in septēnio scholarē esse debere, puectū. studēs in theolo
gia in quinquēnio. ȝ. de
magi. c. vl. ⁊ etiā studēs
in iure ciuili: vt in proe-
mio. ff. ibi: ⁊ in quīti an
ni ⁊c. ⁊ si voluerit episco
pi in citeriori tempor̄ di
spēsare: bene id poterunt
sed in vlteriori nō. de re
iudi. q̄ ad cōsultationeʒ
de appel. oblate. ī. ō re.
iur. cū lʒ. Sed nunquid
episcopus q̄ dispensauit
in septēnio ante illud tē
pus finitū poterit dispē
sationem reuocare: puto
q̄ non: p reg. ī. de reg.
iur. decet. ⁊. ȝ. de fi. pre
sby. ex tua. vbi de h: ⁊ h
dico nisi euidens cā sua
deret contrariū: ⁊ sic po
test itelligi de cle. non re
si. c. vl. vñ ⁊ p̄uilegiū re
uocatur cuʒ tēdit ad no-
xaʒ. de deci. suggestum
Quid si pendente dispē
satione mecum facta de
isto septēnio assumor ad
aliam parochialem ec-
clesiam sine fraude nun
qd adhuc poterit ī septē
nio meuʒ dispēsari: ⁊ sa
tis videtur q̄ nō p hanc
litteram cū videatur ispi
ci tempus ratione perso
ne: ⁊ sm̄ hoc ⁊ p ea que
dixi in princi. glo. videt
q̄ tempus istud incipiat
a tempore dispensatio-
nis: sed sm̄ h esset reperi
re q̄ per. ix. an. vel qua-
si prorogaretur receptio
ordinis presbyteralis: ⁊
in hoc vtilis esset declaratio.
c ¶ Litterarū. cum non distinguat: intelligo generaliter siue in grāmati
ca siue iure canonico uel ciuili vel scientia theologie studeat: ⁊ caueant
episcopi ne dispensent cū his qui dociles nō sunt: iaʒ enim in eis cessat hu-
ius cōstitutiōis cā. vñ nec fiat dispēsatio. i. q. vij. quod p̄ remedio: ⁊ ha-
bentes dispensationē propter studium studere debēt nō in castris vel vil-
lis: sed in studio generali: vt. ȝ. de cle. nō resi. tue. alias priuilegium non
habebunt. ut ibi.
d ¶ Subdiaconatus. per hoc dicunt quidā q̄ sine dispensatione de cōmu
ni iure potest ī minoribus ꝯstitutus eligi ad parochialē ecclesiā. ad idem
allegant. ī. de preben. si pro clericis. ⁊. ī. de insti. c. ij. Sed puto contra: ⁊
dico ab antiquo iure illius decre. ȝ. de eta. ⁊ quali. preterea non recedi nisi
inquātum reperitur expressum. Nec ob. hec decre. potuit enim dispensa-
ri vel per litteras apostolicas: vel p presentationē patroni consequi paro-
chialem ecclesiam in minoribus ꝯstitutus: si dispensetur cum tali: necesse
habet infra annū subdiaconus fieri. ⁊ sic intelligo istum tex. ⁊ dixi de hoc
. ȝ. in predicta. decre. si pro clericis.
e ¶ Christi. no. dominiū bonoꝝ ecclesiaꝝ esse penes xp̄m: de hoc. xij. q. i.
expedit. ⁊ di. q. i. q̄m quicqd. ȝ. de ver. sig. causa.
f ¶ Dignoscitur. no. ex preteritis circa futura caueri. xxiij. di. I nomine. de
procu. c. i. ⁊. ȝ. e. fundamēta. §. digne.
g ¶ Retroducere. militando: negociando: uel vxorem accipiendo: quod
possunt ipsi clerici in minoribus constituti. ȝ. de cleri. coniuga. c. i. sed qui
sunt in sacris non. ī. de voto. c. vno.
h ¶ Pena. priuationis ipso iure.
i ¶ Exerceatur. prouidit hec constitutio ecclesijs ⁊ personis. sic. ȝ. e. cum
nobis olim. in fi. ⁊. ī. de regula. beneficium.
k ¶ Ministrent. non enim debent proprijs militare stipendijs. xij. q. ij.
charitatem.
l ¶ Septennio. idem est de minori tempore si ad minus tempus dispensa
tum fuisset: quod fieri potest ut superius dixi.
m ¶ Alioquin. ex tunc. i. elapso anno ad finē septēnij.
n ¶ Penam. priuationis.
o ¶ Commissa. Quattuor sunt dicta. Secunda ibi annus autem.
Tertia ibi: porro. Quarta ibi: ceteꝝ. Et ista decre. ē glo. c. cand. e.
titulo supra. Dominicus.
p ¶ Parochialis. non collegiata. ȝ. e. statutum.
q ¶ Tantum. q: ammodo ante finem anni nō expectamus aliqua tempora sta-
tuta ad ordines recipiendos. de quibus. ȝ. de tē. ordi. de eo. vel si superest vnuʒ
tempus adhuc nō est diaconus vel subdiaconus.
r ¶ Lugdun. ȝ. eo. lʒ canon.
s ¶ Elapsus: facta cōputatione
vt dicit. ī. § pri. In ꝯtrarium
videbatur: quia lex dicit qō si
promisisti mihi facere insulam
infra certum tempus: ⁊ iam tē
pus tantū elapsum est: q̄ am-
modo infra illud tempus fieri
non potest: lʒ totum temp⁹ nō
transierit: contra te agere pos-
sum. ff. de ver. oblig. l. hoc iure
⁊. l. si ita stipulatus essem: vn-
de ex quo certum erat illū infra
diem promoueri non posse: vi
debatur pena cōmissa: sed con-
trariū est verum vt hic patet: ⁊
hoc tenebat guil. ⁊ gar. ȝ. eo. lʒ
canon per. l. ff. de ver. obl. l. in
illa stipulatione. ⁊. l. insulam.
vbi expresse dicitur stipulatio-
nem penalem nō cōmitti ante
diem: etiam si sit certum pare
re non posse. Item lʒ certum sit
conditionem extiturā: expecta-
ri debʒ donec existat. ff. quādo
di. le. ce. l. huius legatū. ad con
traria potest responderi ut no.
in dicta. l. hoc iure. vel dic an-
te diem agi posse quanti itereſt
opus inchoatū non esse ut ī pri
mis iuribus: sed ad penam nō
vt in secundis ⁊ hic.
t ¶ Nolente: ⁊ merito non pōt
conferri: q: non conferūtur be-
neficia anteq̄ vacent: de ꝯces.
preben. c. i. ⁊. ij. anno antē ela-
pso libere potest conferri: non
ob. illius possessione. ī. de pre
ben. lʒ episcopus. Idem vides
in morte naturali: q: lʒ certum
sit clericum moriturum: nō ta
men cōfertur eius beneficiū an
te mortem: vt. ȝ. de conces. preben. c. i. ⁊. ij.
u ¶ Pacificam. quid si nactus est possessionem solum minoris partis bonoruʒ
dicunt quidā q̄ nō currit tempus: secus si maiorē. arg. ī. de resti. spo. frequens.
dic sm̄ guil. qui hoc no. ȝ. e. lʒ q̄ si liberū habet exercitiū cure aiarū tenetur hac
constitutione: lʒ tm̄ minoris partis bonoꝝ possessionem habeat: quia cura pars
principalis est: ⁊ dignior de eta. ⁊ quali. cū sit. ad hoc de ꝯse. eccle. vel alta. q̄ in
dubijs: ⁊ eius rōne tenet ad sacerdotium promoueri. de preben. extirpāde. secus
si non habeat liberū cure exercitium: lʒ possessionem habeat etiam maioris par
tis bonorum. Ad idem. ȝ. eo. ti. dudum. ij. circa principium. vnde dixit h littera
ipsius ecclesie regimen. ⁊c. Quid si postq̄ nactus est possessionem mouetur sibi
controuersia dicit Guil. q̄ si incontinenti in ipsa possessione lis sibi mouetur: ⁊
possessio continue turbatur: promoueri nō tenetur: q: que incontinenti fiunt in.
⁊c. ȝ. eo. officij. ff. si cer. peta. lecta. ⁊ quia non videt pacifica fuisse que nō dura-
uit: ad hoc. ȝ. eo. si postq̄. §. ij. ȝ. de ver. sig. nam ⁊ ego. ff. de in rem ver. si p pa
tre. §. versum. de pe. di. i. diuortiū. ⁊ litis euentus dubius est. ff. de pecu. qō de
betur. posset ergo esse q̄ ecclesiam perderet ⁊ sic in presbyterum ordinatus absq̃ʒ
beneficio mendicaret. xciij. di. diaconi vlti. si autem possessionem aliquādiu obti
nuit sine legitio hac ꝯstitutione artatur. ⁊ sufficit q̄ semel cepit pacifice possidere
. ȝ. eo. dudum. ff. de act. emp. l. ex empto. in prin. alias suo velle quilibet posset
sibi litē ꝯfingere in fraudē huius constitutiōis. nec ob. q̄ iste succūbet poterit: q:
mala electio est ī culpa. C. de acqren. pos. l. vlti. C. de iure deli. sancimus.
x ¶ Per te stetit. sic. ī. de preben. lʒ episcopus.
y ¶ Justo impedimento. sic. ȝ. eo. q̄ sit ad fi. pone q̄ toto illo anno egrotauit:
vel absens erat episcopus ⁊ cōmendaticias habere nō potuit: vel cum episcopus
ordinare noluit: vel his similia: he enim sunt iuste cause que excusabūt eum ⁊ p
pter hanc causam dico q̄ elapso anno statim illo nō vocato possit alteri ecclesia
conferri ut in predicta decre. lʒ tamē tutius ⁊ honestius esset ipsum citari: ⁊ facere
pronūciari illum priuatum: si non ostendit dispensationem vel iustum impedi-
mentum. nam si hoc omisso fiat collatio: ipse postea veniens ⁊ de iusto īpedimē
to vel dispensatione fidē faciēs collationem cessari faciet. de re iudi. cū her. sed q:
iudices uel illi ad quos collatio spectat nolūt litigare vel se aduersarios ꝯstitue
re: nec illi qbus faciēda est collatio: nisi p̄mo habeāt ius ī re: iō cōius eligitur al
tera via: ut sine alia p̄nūciatione fiat collatio.
ʒ ¶ Ecclesia ipsa. tolle qō est in fi. §. nullatenus ea vice ⁊c.
⁊ ¶ Existis. qdā hīt h ī lr̄a: ⁊ ad quā ihabilē reddidisti te.
ꝯ ¶ Ludibrio.

sic.C.de bo.q3 li.l.vlti.§.vbi aūt puerilis.
a ¶ Faciendū.ut.C.cōia de le.l.ij.in fi.magis ergo cōsideramus sensū q̄ ver
ba.ad idē.ff.e.si postq̄.§.i.ff.de ver.sig.intelligētia.r.c.preterea.
b ¶ Ea vice.intelligo.i.in illa vacatōe.alias lex esset īposita verbis.facile enī
esset sibi cōferre vni quē sciret nolle ɔsentire: r postea reiterato illā primo cōfer
re:fm illos qui habēt in tertu:
r ad quā te inhabilē rē.non est
dubitatio tanta.
c ¶ Iterato.nā qua rōne posset
p̄mo anno finito iterato eidem
cōferri:eadē rōne finito secūdo
r sic dic de tertio:r sic d' singu
lis:r sic canō frustraret effectu
vt dictū ē ɔcor.ff.de test.l3.iij.
d ¶ Intēdens.si ergo itēdebat
a p̄ncipio promoueri:s3 postea
mutata volūtate p̄motus non
fuerit:nō tenet ad restitutionē
fructuum:qd verū puto de pce
ptis ante mutatā volūtatē: in
alijs crederē secus eadē rōne.
e ¶ Postmodū.elapso anno.
f ¶ Mutata.no.q̄ fraus pur
gatur.sic r mora interdum.ff.
de loca.potuit.r.j.d' reg.iur.
mora.vbi de hoc.r nota exitū
spectari cum vitium consistit ī
aīa:alias spectatur initium.ff.
.co.li.de rescri.si eo tpe.ff.co.
dudum.i.vbi de hoc.
g ¶ Promotus fueris.ad sa
cerdotium infra annum.
h ¶ Promouendum.r in ve
ritate promotus nō fuisti:alias
purgatur vitiū in vtroq3.
i ¶ Offensā3.sic.ff.c.perpetue
cū suis concor.
k ¶ Indēnē.pone enī illū qui
fruct⁹ pcepit nō eē soluēdo: ita
q̄ iefficax ē actio ɔ eū.ff.de so
lu.odoardus dabit ī ɔferentē
vt h vides:r h loqtur nō solū
de obligatiōe ī foro aīe.s3 et in
foro iudiciali.dūmō de tali cre
dulitate vel fraude fiat fides:tn̄
q fraudē allegat illā probabit
.ff.de probatiōibus quotiens
.§.qui dolo.r probabitur id per ɔiecturas.j.ti.pri.c.ii.

effectu:r nō rebus:sed verbis: cū
sit potius contrarium faciendum[a]:
lex īposita videatur:nullatenus ea
vice[b] poterit iterato[c] ɔferri. ¶ Ce
terum si promoueri ad sacerdoti
um nō intēdens[d] parochialē rece
peris ecclesiam: vt fructus ex ea p
annū percipias ipsā postmodum[e]
dimissurus:nisi voluntate muta
ta[f] p̄motus fueris[g] teneberis ad re
stitutionē fructuum eorundem: cū
eos receperis fraudulenter. ¶ Il
lū autē qui eam tibi cōtulit:cum te
nō crederet ad huiusmodi ordinē
p̄mouēdum[h]:p̄ter diuinā quam
exinde incurrit offensam[i] ad seruā
dam indēnem[k] eandē ecclesiam d'
cernimus obligari. Idem.

¶ Abbas exēptus eligit in epm̄ s3 transire non potest sine licētia pape vel legati de latere. Secundo dicit q̄ legatus de latere pōt confirmare electiones ep̄orū exēptorum: reliqui nō sine sp̄ali mādato. Io. an.

SI abbatem[l] ecclesie romane i
mediate subiectum[m] i vestrū
episcopū[n] elegistis[o]:reprehēdi erin
de[p] nulla rōne potestis:ei tamē ab
alio quā a nobis vel apostolice se
dis legato:si sit in prouincia[q] de la
tere[r] nostro missus[s] dari nō pōt li
centia suū deserēdi[t] monasteriū r
ad uestram ecclesiam transeundi[v].

SI abbatem. Ponit duo dicta principalia scd'm ibi:huiusmodi.do.
l ¶ Si abbatē.declarat q̄ no.ber.ff.e.d' postul.c.vl.vltra mediū glo.ɔpo.
ibidē ī p̄n:r ea q̄ no.moderni d' ɔsue.cū venerabil.r gar.ff.e.cupiētes.§.dēiq3.
l ¶ Abbatē.idē itelligas de quolibet alio īferiori p̄lato ab epo:q2 eadē ē ratio.
m ¶ Subiectū.qd cognosci pōt p decre.j.de priuil.si papa.idē de subiectis epo
quo ad hoc eligi possunt.s3 sine licētia episcopi nō trāsibūt.
n ¶ Epm.idem de alijs dignitatibus:puta ad aliam abbatiā.ff.e.c.nullus.cū
si.r eadem est ratio.
o ¶ Elegistis.dubitationis fuit cā:epūs q2 nō h3 liberū volatū sine lnīa pape d3
postulari ad aliū archiepatū uel epatū:r si eligat nō valet electio.eadē ergo rō
videbat ī abbatē imediate subiecto:vt p id deberet postulari nō eligi.s3 illud spe
ciale ī epis.ff.de renū.nisi cū p̄ridē.nō enī quicūq3 h3 petere lnīam trāseūdi po
stulādus est:ut p̄bat.ff.e.si religiosus.r.c.nullus.r ī his q̄ no.de postu.c.vlt.
p ¶ Exinde.q2 elegistis r non postulastis.
q ¶ Prouincia.si enī legatus eēt.s3 nō in illa p̄uincia:lnīam dare nō potest.l3
enī quedā possit que volūtarie iurisditiōis sunt ex p̄uincia sibi decreta eūdo r re
deundo:tn̄ ea que cōtentiose iurisditionis sunt nō pōt vt hic.r.ff.de ɔsue.cū ve
nerabilis.p̄mū p̄bat de offi.lega.q̄ trāslationē.r.c.p.r.ff.de sen.ex.ad eminē
tiā.cū si.r q̄ dicit si sit ī p̄uincia missus:qd est.j.q2 l3 p̄uīciā exiuisset dūmodo
in legatione esset:adhuc licentiā dare pōt.ff.de offi.le.nouit.Si aūt exiuisset p̄
uinciam r legationē secus.r sic posset intelligi hec littera.
r ¶ Latere.s.cardinalis.j.de offi.le.c.ii.in fi.vbi dicam de hoc.
s ¶ Missus.subaudi vel ab alio qui haberet sup hoc sp̄ale mādatum:vt ī fi.ca.
t ¶ Deserendi.sicut enim īferior nō deserit sine sui sup̄ioris licentia suā ecclesiā
de renū.admonet.sic nec iste sine pape licentia qui sibi p̄rimus est supior ut sui
legati de latere suū monasteriū deseret.
u ¶ Transeundi.qd si abbatia nō sit exempta:sed p̄uilegiū h3 q̄ abbas ad epa
tū nō possit assumi sine se.ap.licētia ex cā forte:q2 abbates seuidentes recessuros
res monasterij dispgūt:r habes de hoc p̄uilegio.xvi.q.i.hinc ē ēt:nūqd poterit
legatus de latere huic dare licētiā:satis videt istius decre.ar.q̄ sic:q2 pōt omīa
p̄ter excepta.de offi.le.q̄ trāslationē.xvi.q.i.frater.ff.de offi.p̄se.p̄to.l.vna.s3
ad hoc.j.de v̄.sig.c.i.in p̄n.Unde no.q̄ p hāc decre.reprobata ē opi.host.no.
.ff.de ɔsuetu.cū venerabilis.dicebat enim ibi r de renū.c.vlti.in prin.q̄ illi le
gati habebāt sp̄ale mādatū transferendi abbates exemptos.alias id facere non

possent p decre.de offi.lega.quod trāslationē.s3 cōpost.ibi ɔtradicens q̄
ex generali legatiōe hoc poterāt:r ei⁹ opi.hic approbat:ut video.
x ¶ Huiusmodi.sumptū ex eo qd no.gar.ff.eo .cupientes circa p̄n.super
verbo examen.r dic huiusmodi.s.de latere.
y ¶ Maius.vn̄ minores legati nō exequūtur officiū suū eo p̄nte.ff.d' of.
le.c.volens.

¶ Huiusmodi[x] vero legat⁹ q ma
ius[y] oībus post romanū pontificē
in p̄uincia sibi decreta imperiū[z] cē
setur habere[&]:archiep̄orū ep̄orū
r exēptorum electiones pōt ex offi
cio[?] confirmare. Alij autem legati[x]
hoc[a] nequeunt:nisi id eis a sede ip
sa specialiter[b] sit cōmissū[c]. Idem.

¶ Si cōpromissarius nō eligit infra tp̄s iuris ad supiorē deuoluit ptās p̄uidēdi:si eligit s3 idignū:idistincte redit ad compromittentes: nisi id scienter ratū habuerit. Idē si electus idone⁹ nō cōsentit. Si cōpromissarius scienter eligit idignū ipse solus ab ecclesiasticis beneficijs triēnio est suspensus:nisi id cōpromittentes scienter ratū habuerit. r pena p̄dicta suspensionis nō h3 locū in epo ɔpromissario:nec ī electione inferiorū ep̄orū:r restringit illa pena ad bn̄ficia que obtinet ī ecclesia offensa:r idē ī bn̄ficiis illius qui deficit in probatione eius qd obijcit in personam. Io. an.

SI cōpromissarius[d] in quē de
fūcto epo[e] trāsfert eligēdi[f] po
testas:negligēter[g] ifra tēpus[h] a iure
statutū[i] eligere p̄termittat: ad supi
orē[k] ptās deuoluit p̄uidēdi: sibiq3
cōpromittētes iputēt[l]:q in talem[m]
ptātem huiusmodi[n] trāstulerunt[o]

z ¶ Imperiū.q2 ordina
riū est nec p̄it morte mā
dantis.j.de offi.le.c.ij.
r in eo pares sunt consu
libus ut ibi. Io.an.
& ¶ Habere.ff.de offi.
p̄fe.l.iiij.ff.de offi.p̄
con.sed ideo.
? ¶ Officio legatiōis:q2
nō regrit sp̄ale mādatū
r idē dicebam⁹ p decre.
.ff.e.q2 diligentia.vbi
hoc t3 cōpost.Itē q2 non
erāt hec sp̄alit refuata.
x ¶ Legati.s.nō de late
re.vel q dignitatē illā si
bi vendicāt ecclesiarū p̄
textu.de qbus.ff.d' offi.
le.c.i.r pe.r.j.co.ti.c.i.
a ¶ Hoc.s.confirmare
ep̄os archiep̄os r alios
exemptos.
b ¶ Specialiter.no.qd
nō tn̄ valet gen⁹ quātū
sp̄es de ap.c.ij.r de hoc
de offi.ordi.si sacerdos
r.xxiij.di.quāquā.
c ¶ Cōmissū.no.r bre
uiter q̄ si exēptus p̄lat⁹
inferior epo eligitur ad
epatū t3 electio:tn̄ transi
re nō poterit sine licētia
quā dat papa vel eius
legatus de latere: si ca
nonicus vel alius eligit
in epm̄ vel archiepm̄ exē
ptū vel ad aliā dignita
tē exemptā legatus de la
tere confirmat: inferio
res legati non sine man
dato speciali. Si aūt in
epm̄ vel archiepm̄ postulet:tūc ut trāsire possit sp̄alis licētia pape requiri
tur:q2 casus ille.s.ep̄orū trāslatio est de reseruatis.ff.de offi.le.q̄ trāsla
tionē r sic sane decre.istā itelligas.vnde nō dixit hic q̄ legatus admittat
postulationes:s3 q̄ ɔfirmet electiōes:epi āt nō eligūtur ut predixi.

SI compromissarius. Sunt due partes principales. Prima de
terminat certos casus dubios circa penam p̄uatiōis Scd'a ibi: porro
alios circa penā suspēsionis. Posset et q̄lib3 pars subdiuidi q̄ patet.do.
Declarat.hec decre.multa iura r multas opiniones:r maxie ea que no.
Vin.r Ber.de ɔces.preben.ɔstitutus:in p̄ma glo.r ipse ber.ff.eo.cām r
Inno.r hosti.ff.e.ne p defectu.r cōpo.c.ti.in causis.in fi. Io.an.
d ¶ Cōpromissarius.vel cōpromissarij:cū eadē rō sit ī plurib⁹:r ī vnū r
in plures cōpromitti pōt:vt hic.r.ff.e.cām.r.c.ī cāis.r.c.in iure.cum si.
e ¶ Episcopo.idē itelligas quo ad penam priuationis de īferiorib⁹ digni
tatibus:cum semper inferiores locum habeāt rationes.
f ¶ Eligendi.r tunc poterit etiam postulare:ut.ff.co.in causis de renun.
post translationem.
g ¶ Negligenter.alias nō curret tēpus.de ɔces.preben.q2 diuersitatem
qd si dolo neglexerit:nūqd habebit locū qd hic dicit:an qd dicit.j.§.pri.
puto locū habere qd hic dicit:sufficit enim q̄ nō eligit ad hoc.j.de ap.ab
eo.vbi premittere facere q̄ quis debet infra debitum tempus siue dolo si
ue negligentia id faciat equiparant:ad idem de testi.per tuas in fi.r.ff.d'
rescrip.plerunq3. h ¶ Tempus trium mensiū.
i ¶ Statutum.l.di.postq̄.r.ff.eo.ue pro defectu.
k ¶ Superiorem.proximum vel ad capitulum in inferioribus ī casu. de
conces.preben.c.ii.
l ¶ Imputēt.puniunt.n.ex p̄p̄o facto nō ex alieno:q2 negligētē elegerūt.
m ¶ In talem.negligentem.s.
n ¶ Huiusmodi.eligendi episcopum.
o ¶ Trāstulerunt.poterāt enim sibi p̄uidere sollicitū eligendo. Item alio
mō.s.nō dādo eis totū tēpus qd habebāt.ad hoc de elec.cū ī veteri cū si.
r sic no.q̄ negligētia p̄curatoris nocet dn̄o.de hoc.ff.vt lit.nō conte.c.i.
in glo.vlt.p̄dunt enī ius ex quo p se vel p aliū debito tpe vsi nō sunt.ff.
quead.serui.ami.l.vsu. Ad hāc p̄mā p̄tē ɔtradicit expresse.C.de tēpori.
ap.autē.si tamē.vbi dr̄ q̄ si in cā appellatiōis eligātur arbitri:non cur
rit biēniū appellatiōis p̄sequende pendēte corā arbitris cā.etiam si mille

anni transirent. sed tunc currit cum arbitrium desertū fuerit. So. ibi compromissum factū est de voluntate pscribētis ⁊ eius cui pscribitur: ꝑ aūt de volūtate eius cui pscribit fm Inno. q hoc no. s. eo. ne pro ōfectu. i prin. nec p oia ē idē in arbitris cōpromissarijs: ⁊ cōpromissarijs datis ad eligendum: ut pz. s. eo. sicut. ⁊. j. de re iudi. cū ab vno. Si querat an cōpromittentes hoc mandatuz revocare possint dic vt no. s. e. i cāis antepe. glo.

a Eligat. infra debitum tempus.

b Imputari. in hoc cōcordabant supradicti doctores in glo. s. in prin. allegatis. c. s. e. i causis ⁊ bar. brix. in. q. venerali que incipit: canonici eiusdem ecclesie. peccata enī suos debēt ⁊c. j. e. §. porro. cū suis cōcor. ercepto cōpost. qui tenebat i totū ꝯ istū. §. in decre. s. eo. in causis. i fi. dicebat enī hoc casu ad supiorē ptātem devolui: cuz vice capituli compromissarij predicti fungantur.

c Ignorāter. hic oliz erant opini. ber. tenebat hāc opi. q̄ hic approbata ē. s. e. cāz. ⁊ in ꝑdicta decre. ꝓstitut⁹. de cōces. ꝑbē. ⁊ eadez rōne hosti. ibi ⁊ ꝓpo. e. ti. i cāis. i fi. dicebāt ꝓtrariū p decre. s. e. cū terra. q̄ decre. fi ob. ⁊ intellige eam vt ibi no. Itē illa rōne hoc dicebāt ꝙ isti cōpromissarij fungunt vice capituli: ꝫ capitulū eo casu iterum posset eligere. ergo ⁊ iste cōpromissarius: sed nō est vez vt hic vides.

d Functus. sicut in iudice siue bene siue male semel iudicante de offi. ō le. in lfis. ⁊. c. venerabilis. ff. de re iudi. l. iuder. ⁊. l. paulus. cum fi.

e Scienter. bene dicit: qz sicut a principio si ignoranter elegissent nō haberet locū pena ꝓsiliū. ita nec si ignorāter ratificent.

f Ratā. trahit enīz ratihabitio retro ⁊ compat mandato. ff. de reg. iur. hoc iure. §. deiecit. ⁊. l. semp. §. i. j. de sen. er. cū quis. ⁊. j. de reg. iur. ratihabitione cū suis cōcor. ⁊ bene poterāt ratā habere: qz suo nole id erat factū: alias secus: vt in predicta decre. cū quis. j. de reg. iur. ratum quis.

g Habuerint. in quo casu devoluitur prouisio ad papam. s. eo. ꝙꝙ.

h Libere. qz habebunt liberū tempus ac si noua esz vacatio: vt. s. e. si electio. si. de maio. ⁊ obe. cum olim.

i Eeosdē. Pbabam⁹ hoc olim p decre. de renū. post translationem in fi. nam ibi non valuit electio vel postulatio facta per cōpromissarium: ⁊ nihilominus papa mandat ꝙ cōpromittētes eligant.

k Idem fit. s. ꝙ electio libere ad eosdem reuertitur cōpromittētes.

l Eligit. cōpromissarius.

m Idoneum. s. e. cum in cunctis.

n Renuit. vl post ꝓsensū renūciat. vl diē claudit extremū. s. eo. si electō

o Consentire. approbant ꝑ supradicte glo. ber. ⁊ reprobat opi. hosti. q in hoc puncto dicebat ꝓtrariū in ꝑdicta decre. cām in fi. rōne p eum in supiori casu reddita: ⁊ qz verba cum effectu sunt itelligēda. s. de cle. nō resi. relatū. ⁊ capitulū posset. ergo ⁊ ille q ipsius vicē gerit. rciij. di. c. i. cū si. ꝫ hoc est falsum ppter supiorem rōnē qz functus est ⁊c. Et ꝙ dicit iste. §. ⁊ §. pri. quo ad secundum casum: verū itelligas nisi aliud caueretur i mādato: puta ꝙ possit eligere semel ⁊ pluries ⁊c. ⁊ ita terminauit bar. brix. i qōne sua dominicali q̄ incipit: quidā vederūt ptātē: vnde dicebat damasius. s. in predicta decretali cām. vbi electio defertur a iure pōt sepius fieri ⁊ variari: ꝫ vbi ab homine vnica electione cōsumit potestas. ff. de verbo. ob. eum qui certarū. §. vlti. nō ob. fm euz. ff. de optio. le. l. ii. vbi electio delata ab homine vnica electione nō ꝓsumitur: qz ibi nō fuit exhibita tota familia in q̄ debebat fieri electio. Distinxerūt quidā an det ptās pro nūcēdi an eligendi: ut in ꝓmo casu itez possit eligere. ⁊ i secūdo nō. que distinctio satis equa videt. nec ista decre. cōtradicit. qz de potestate eligendi loquitur. ut pz in ipsius principio.

p Eligitur. scienter: qz alias pena suspensionis locum non hz.

q Nō cōuenit. rciiij. q. iii. si hēs. ff. de dolo. ⁊ elegāter. C. de inoffi. test. si quis suo. in fi. C. de pe. sancimus. j. de iniu. ⁊ dā. da. ⁊ si pignorationes. j. de reg. iur. nō debet. ⁊ dic ut ibi.

r Premittitur. s. §. si vero.

s Teneat. s. de his q̄ fi. a maio. par. ca. q̄stiuit. cū suis cōcordantijs.

t Ecclesiasticis. que in ipsa ecclesia obtinet: vt statim sequitur.

u Concilium. s. eo. cum in cūctis.

x Ipso iure. approbatur i hoc opi. ber. ⁊ host. q hoc no. s. eo. innotuit. ⁊ opini. Inno. s. e. cū in cunctis. ⁊ reprobat opi. Ta. quā no. Ber. i decre. inotuit q dicebat ꝙ regrebat snia p decre. s. e. quisqs: sed nō est vez: ut hic patet ⁊ decreta. illa in alio casu loquitur.

y Huiusmodi. qō hic dicitur tenebat host. de elec. cū in cunctis. ⁊. s. e. ti. cām. i fi. ⁊ dic huiusmodi. s. pena suspēsionis p triennium a beneficijs.

z Eligendū. cpm vel supiorē p id qō statim sequitur.

⁊ Cōpromiss. rius. s. eo. cāz ⁊ idē si cps elegerit ꝓprio iure vt qz habet vocē i electione patriarche vel archiepi vel alterius episcopi: qz eadē est ratio.

? Sic peccante. s. in eligendo scienter indignum.

ꝫ Iure. j. de sen. er. qz periculosum. No. qz hz. hoc teneat hosti. in supradictis glo. ⁊ gar. in decre. cupientes. s. e. §. ceteruz tamē olim dubitabatur: iō qz decre. illa qz periculosuz videtur de sui mente intelligēda de suspēsionibus ab officio vel coherentib⁹ offō: puta ingressu ecclesie ⁊ similib⁹ ibi: ppter crecutionē pōtificalis officij ⁊c. ꝫ laudet de⁹ ⁊ dñs Bonifacius qui dubitationē illā mihi sustulit p hāc lām. ⁊ potuit cē rō: quia spiritualia sine tpalibus diu cē nō pnt: q̄ bnt se ut ꝓcera. i. q. iij. si qs obiecerit. ⁊. c. saluator ⁊ cēt verecūdū epos mēdicare. s. de renū. ad supplicationē.

a Locū. ꝯ. s. eo. ꝙꝙ. in fi. ibi soluitur.

b Restringit. dicebat host. i decre. cū in cunctis. ꝙ super hoc pūcto necessaria erat interpretatio: fouebat tñ cōtrariā opinionē: qz indefinite loquebat cōciliū ⁊ qz constitutio illa fauorabilis videbat ecclesijs. Concordat aūt ad hūc. §. s. eo. cupiētes. §. ceterū. Et nota penas restringēdas. j. de reg. iur. in penis. ubi de ꝑ

c Taliter. s. scienter indignum.

d Spāliter. qz ⁊ generalē offendit ecclesiam que vna sola est. rxiiij. q. i. loqtur

e Offendisse. quantū i eo fuit: lz conatus nō habuerit effectū: nō tamen fuit volūtas suis terminis ꝓtenta. ⁊ ideo puniēda: de pe. di. i. §. cogitatio.

f Illis. s. q̄ in ipsa ecclesia obtinet: vt hic vides: ⁊ sic declara decre. pmā isti⁹ ti. circa fi. ⁊ sic aliquis est suspēsus a bnficio in vna ecclesia nō i alia: sic. s. eo. cupiētes. §. ceterū. j. de of. or. si canonici. ō re. eccle. ꝑ ꝓsultissimo. Quid si i his casib⁹ eligens vel opponēs nō hz in illa ecclesia bnficiū: dic ꝙ pena ex ordinaria puniri poterit. s. de accu. sup his. de iudi. ad liberādā. C. de sepul. vio. l. vlti. i fi. cū si.

g In personā. qz a beneficijs ecclesiasticis triennio est suspensus.

Procurator. Ponit duo que reqrunt in procuratorio ad appellandum in forma. c. vt circa. Secundum ibi habeatqz. Do.

b Procurator. ad appellandū extra iudiciū. decre. enī ista in his casib⁹ locū hz in qb⁹ decre. ut circa. ꝫ decre. illa locū nō hz i appellatiōib⁹ interpositis i iudicio. j. e. ꝓstituto. ergo nec ista: lz alias dicam⁹ ꝙ pcurator est q de mādato dñi aliena negocia in iudicio administrat. ff. de pcu. l. i. ꝫ ad negocia ꝓstituit. j. eo. q generaliter. ⁊ ꝙ dixit ad appellādū itelligo ad quēcūqz ēt iferiorē papa ꝫ gar. q in oibus appellationib⁹ dixit illā decre. locū hē. lz guil. ꝯ: ut ibi dixit.

i Prouisionem. factam vel etiā faciendam: si cōtra certam personam appellatur. s. eo. qui contra certam.

k Decetero. extendit ergo ad futurum. s. eo. lz canon.

l Formam. s. eo. qz propter.

m Personas. in plurali dixit: vt cōprehēderet electū ⁊ eligētes. s. e. vt circa.

n Singulariter. ⁊ clare per hoc satis reputo solutā questionē quā olim formabāt guil. ⁊ gar. in decreta. ut circa. s. eo. an. s. sufficiat. opponēti dicere oppono homicidiū periuriū ⁊ simoniā: ⁊ dico p hanc lām ꝙ nō: ad qd enīz in procuratorio sic singulariter ⁊ clare fieri deberet expressio: si in appellatione ad idē fieri nō deberet: ⁊ de hoc dixit in ipsa decre. ut circa in glo. quid ergo.

o Speciale. No. ꝙ non tñ valet genus quo ad spēm quātum spēs. de hoc vide. rxiij. di. q̄ꝙ. ⁊. s. de offi. or. si sacerdos.

p Mandatū. nō credo ꝙ i casu isto locū habeat decre. illa. j. ō pcu. q ad agēdū: qz casus iste est spālis in quo semp regritur expressio. Idē credo in matrimonio contrahendo: ut eo. ti. c. vlti.

q Voz alias. bñ dicit. alias enī nō puideretur malicie: posset enī eē ꝙ pcurator credit ea vera esse que nō credit dñs. pcurator ergo iurat in aīam dñi nō in propriā. sup hoc dic ut. lxiij. di. tibi dño ⁊ de iur. ca. in ptractādis. de sacramento aūt calū. dicā. j. de iura. ca. c. ij. ij. responso.

r Esse. repete credunt.

a Si confirmationem. Probat qd hic dr. s. de preben. cum iam vnduz maxime p integrā: qz ibi ꝛfirmatus fuit electus ⁊ cassata confirmatio ꝓpter iuris ordinē nō obseruatū: ⁊ iterū papa de electiōe mādat inqri p decre. s. de re iudi. ad probandum vbi cassata est cōfirmatio propter defectum iurisditionis: ⁊ iterum de electione queritur.

b Electiōis. si aūt cassaretur electio seruandū est quod dicit. s. eo. qꝗ. ⁊ c. si electio.

c Juris solēnitatem. s. eo. qꝗ uis. ⁊ j. e. prouida. §. verum ⁊ j. e. c. vlt.

d Potestatē. puta qz als nō erat iudex: vl legitime appellatū erat ab ipso: nel papa inhibuerat. j. d ap. nō solū. vl erat ercōicatus publice iudex. de re iudi. ad ꝓbandū. uel ante ꝛfirmationem reseruauerat papa episcopatū. j. e. si eo tēpore. uel his similia: ⁊ ꝓpter hoc nō valuit ipso iure ꝛfirmatio.

e Propter hoc. propter cassationem. s. ꝛfirmationis.

f Canonica. ex pōnis ⁊ forma. s. e. qz pp. ⁊ c. cū i cūctis.

g Infirmari. imo iterū petit eiusdē electiōis ꝛfirmatio corā debito iudice: ⁊ seruabit debit⁹ ordo: ⁊ sic not. ex hac decret. qꝗ principale nō sequit naturā accessorij: lz accessoriū sequat principalis naturā. j. de offi. dele. si sup gratia. ⁊ d reg. iur. accessoriū. cuz suis ꝛcor. Sz qd dices ꝓut appet ex decre. si iudex cassat ꝛfirmationē vitio electionis. clarū ē si ꝓpter solennitatē omissam. ⁊ hoc est clarum vt hic: qd in dubio fatis videt vicendū inspici debere qd opponebat: ⁊ si ꝛtra electionē erant obiecta: dicat facta cassatio vitio electionis: si de solennitate omissa: tunc locum habeat hec decre. i dubio dicatur vitio solēnitatis facta cassatio ꝛfirmatiōis. ad hoc. ff. d suspec. tuto. hec eni. §. i. ⁊ facit quod ibi no. ad idem. ff. de excep. rei iudi. si ex testamēto. ff. de penis. si preses. ⁊ j. de reg. iur. in penis. ⁊ facit quod no. l. di. c. i. ⁊ de consti. ex litteris. Consulte tñ facit iudex si decernit ad instar eius qui remittitur de exercitu. ff. de his qui no. infa. l. i. ⁊ ij. ⁊ facit ad hoc qd no. moderni. s. e. sup eo. ⁊ hec vera dicantur cum iudex cassat confirmationem tantū: secus si confirmationem ⁊ electionē: qz tunc nō est dubitabilis hec questio. Jo. an.

Quia sepe. Prio narrat factum reprobatum. scdo motuū exprimens illō punit ibi: nos ipsoꝝ. tertio tollit obstātia ibi: non obstantibus. Do.

b Quia sepe. Aduerte. qz decre. ista nō principaliter facit ad titulū: sz qa vacāte ecclesia cū imminet electio faciēda si canonici videant bona vacantis dignitatis sibi deberi: difficultates ingerunt: tardius eligunt: ideo hic prouidit. ⁊ sic etiaz electiom faciende prouidit. idem dico de decre. s. e. faciāt. ⁊ c. generali. ⁊ facit. s. e. vbi periculum. §. prouisionis. Jo. an.

b Sepe. debuit igit ius sup hoc pdire. ff. de leg. nā ad ea. j. de restit. spo. frequēs. cū si. ⁊ ē si. j. de ꝓben. qz sepe. ⁊ de hoc de despon. īpu. lkas. in glo. pe.

i Collegiatis. in alijs nō habet locū hec decre. sed. j. de offi. ordi. presenti. ⁊ q̄ dicuntur ecclesie collegiate. diri. s. eo. statutum.

k Vacantibus. principali prelato per cuius mortem dicuntur viduate. s. e. ne pro defectu. ⁊ c. quia propter.

l Earūdem. No. qꝗ ad extraneos ⁊ qui nō sunt de collegio non extenditur hec constitutio: vt hic vides.

m Dimissa. de quibus an testari potuissent: dicam. j. de offi. ordi. presenti.

n Expendi. ut. s. eo. cupientes. ⁊ de offi. ordi. presenti. §. porro.

o Reseruari. lxxv. di. qm̄ quidā. xij. q. ij. nō lz. ⁊ c. illud. ⁊ fiet hec reseruatio p economum si cum habeat: ut in predictis iurib⁹: uel per visitatorē uel administratorem ecclesie si quē habet. j. eo. is cui. ⁊ de supplen. negligen. prelato. ecclesie. ⁊ super hoc adde qd no. Jo. an. in predicto. c. illud. xij. q. ij. Sed pone vacāte sede certuz est qꝗ capitulum succedit in iurisditione. s. de maio. ⁊ obedien. cuz olim. ⁊ j. e. ti. c. vno. ⁊ de insti. c. ij. nisi esset visitator datus a papa. j. eo. is cui ratione istius iurisditionis aliqua proueniunt: puta ex condēnatione vel sigillo vel huiusmodi: nūquid I his locū habet decre. puto qꝗ non: qz ex quo cōpetit eis iurisditio. ergo ⁊ oīs iurisditionis fructus qui accessorius ē: de regulis iuris accessorium cum suis concor. ⁊ hoc forte voluit dicere illud relatiuum qui in vtilitate ⁊c. Archi. contra: qd est hodie approbatū p clemen. eo. ti. statutum. ⁊ ibi vide. in glo. hic pater.

p Earum ecclesiarum cathedralium regularium. ⁊ collegiatarū.

q Maneāt. qz nō dimittitur peccatū nisi restituatur ablatum. j. de reg. iur. peccatum. cum suis concordan.

r Offō. quidebit autē qꝗ de ipsoꝝ fructib⁹ officietur ecclesia. s. eo cum ex eo. §. porro. ⁊ s. d ap pel. peruenit.

s Beneficijs. qbuscūqz: aliud in casu. s. e. cu piētes. §. cetery. ⁊ s. eo. si cōpromissari⁹. §. pe. ⁊ vlti. Si querat que est rō quare ibi solū a beneficijs ipsi⁹ ecclesie suspēsus est. hic vo ab olb⁹ q̄ etiā extra illaz ecclesiam habet. Breuis est solutio qz hic ab officio suspēsus est: ibi vero nō. cum ergo ab officio suspēsus sit ⁊ ab omnibus beneficijs dr ē suspēsus. lxxi. di. eos. de clericis excōmini. latores ⁊ grauior pena bene debuit h opponi. cū possit statim sibi prouidere restituēdo: ibi suspensus est vsqz ad triennium.

t Donec. ipsis igitur restituentibus ipso iure sine alia sententia restituti erūt: ut no. Jo. an. lxxi. di. si q. xvi. q. vij. si qs deinceps. ⁊ ber. s. de matri. contrac. contra interdic. eccle. de muliere.

u Plene. etiam vsqz ad ouum. iij. q. i. re integranda.

x Restituerint. non credo hic cautionez sufficere iam enim hoc fuisset expressum. sicut. j. de vsu. c. il. ad hoc. s. de deci. ad audientiam sic etiam excōmunicato pro manifesta offensa vel contumacia non sufficit cauere. j. de senten. excōmu. venerabilibus.

y Consuetudinibus. multum vigebant he consuetudines in partibus gallicanis: ⁊ per hanc decre. s. eo. cum nō deceat. potes exemplificare id quod dicitur. s. e. li. de constitu. c. i. vt ibi diri.

z Firmitate. puta cōfirmatio īferioris a papa: vel appositione pene: uel his similibus.

⁊ Omnia. indulgentias priuilegia vel statuta: in alijs aūt ecclesijs non sunt reuocata predicta: seruari tamen debet quod dicitur. j. de offi. ordi. p senti. §. porro. ⁊ ideo statim sequitur quo ad hoc.

Quinto. Sunt due partes. Scda ibi: qñ vero vbi ponit quid in iudicialibus ⁊ cām reddit ibi: cum p eam. Dominicis. Habuit ortum hec decreta. ex his que not. Guil. s. eo. ut circa in glo. no. ergo ⁊ gar. ibidem. in glo. sed nunquid. vbi dicebant contrarium eius quod hic dicitur. s. qꝗ vtrobiqz decre. illa locum habeat: allegabant decre. s. e. quātis. ⁊ generalem rationem decreta. scilicet vt via malicijs precludatur. Sed magis habemus parata remedia in iudicio q̄ extra iudiciuz: ⁊ ideo maior fuit extra iudicium adhibenda cautela. ⁊ decreta. quātis. in alio casu loquitur. Jo. an.

? Constitutio. s. e. ut circa. alias ꝛstitutio. alias ꝛstitutum.

ꝓ Negocijs. electionum postulationum aut pusionum.

a Anteriora. de appella. ut debitus. j. eodem titu. cordi. ⁊ s. eodem capi. cum mille si.

b Eam. constitutionem. ut circa.

c Immutata. nota correctionem iurium euitandam. s. eo. cū expediat cum suis concor.

Scti. Primo tractat de his que sunt iurisditionis. Secundo de his quē sunt ordinis ibi: illa quippe.

Cassata cōfirmatione vel cassata nūciata ꝓpter defectum iurisditionis vel solēnitatez omissaz: non pp hoc electio cassata dicet. Jo. an.

Si ꝛfirmationē[a] electiōis[b] propter debitā iuris[c] solēnitatem in ꝛfirmatione ipsa omissaz uel ex eo qz ipse qui ꝛfirmauit cōfirmādi nō habuit ptātē[d]: cassari seu cassaz ⁊ irritam nūciari cōtingat: nō propter[e] hoc precedēs electio si als sit canōica[f] intelligit ifirmari[g]. Idē.

Si vacante cathedrali regulari vl collegiata ecclesia: singulares persone capituli vel cōuētus occupāt bona a prelato dimissa: vel vacationis tpe obueniētia: donec plene restituāt ab officio ⁊ quibuscūqz beneficijs sunt suspensi: non ob. priuilegijs statutis ⁊ ꝛsuetudinib⁹ q̄ cūqz firmitate vallatis. Jo. an.

Quia sepe[h] cōtingit qꝗ cathedralib⁹ ⁊ regularibus ac collegatis[i] ecclesijs vacantibus[k] capitula conuentus collegia ⁊ singulares earundem[l] persone bona a prelatis ipsarū dimissa[m]: vel vacationis tēpore obuenientia: que in vtilitatē dictarū ecclesiarum expendi[n] vel futuris deberent successoribus fideliter reseruari[o]: occupant: inter se diuidunt surripiūt: dilapidant: dissipant: ⁊ consumunt in earum[p] graue dispēdiū ⁊ iacturaz. Nos ipsorū ausus reprimere ac ecclesiarū indēnitatibus precauere volentes: decernim⁹ vt hi qui premissa dcetero psumpserint: eoipso sint: ⁊ tādiu maneāt[q] ab offō[r] ⁊ beneficiis[s] quibuscūqz suspensi: donec[t] plene[v] restituerint[x] quicquid de bonis pceperint supradictis. Non obstantibus qbuslibet priuilegijs vel indulgentijs aut cōtrarijs consuetudinibus[y] cōstitutiōibus vel statutis iuramento confirmatiōe se. ap. aut alia quacūqz firmitate[z] vallatis que omnia[a] quo ad hoc auctoritate apostolica reuocamus cassam[b] ⁊ irritam[c]: ac n ullius deinceps volumus eē firmitatis. Idem.

Declarat decre. ut circa dicens qꝗ solum in extraiudicialibus appellationibus locuz habet. Jo. an.

Constitutio[?] felicis recordationis greg. pape. predecessoris nostri edita in concilio lugdunensi formā exprimēs ꝓm quaz ab his q in electionibus postulationib⁹ aut ꝓuisionibus se opponunt: debeat appellari locuz sibi non vendicat: nisi solū cuz in eis extra iudiciū appellatur. Quādo vero i iudicijs in huiusmodi negocijs[ꝓ] appellari contingit: anteriora[a] iura. Cum per eam[b] immutata[c] non fuerint: obseruari opportet. Idem.

Vtis plena administrationem cathedralis ecclesie in spiritualib⁹ ⁊ tēporalibus iurisditionalia exercere pōt: sacramētalia non nisi episcopus fuerit. h. d. Do.

Si cui procuratio seu administratio cathedralis ecclesie ple

a ¶ Et libera no. ar. ꝙ prelatus hꝫ liberam ⁊ generalem: ⁊ h no. io. v. q. iij. c. vlt. in fi. mag. glo. alibi. no. ꝯtrꝫ. xi. q. i. c. vl. ꝑ pͣma pte facit. vij. q. i. c. i. xvi. q. i. ⁊ ꝑis. xi. q. i. relatio. ⁊. s. e. cū nobis oli. in fi. siue dicat hēs libere liberā ⁊ generalē: siue generalē ⁊ nō liberā: siue ecōuerso dona re nō pōt nisi hēat cōsuetudo ⁊ modica. de dona. ceterum.

b ¶ Spiritualibus. pos sunt igitur dare lr̄as cō mēdancias ad ordines. .j. de tēp. or. cū nullus .§. pe. ⁊ puto ꝙ iste ad ministrator dispensatio nē decre. cū ex eo. s. e. ti. facere possit ꝑ hāc decre.

c ¶ Soli. preterꝙ in ca su. j. de sup. ne prela. ec clesie cathedrali.

d ¶ Immobilium. puta ꝙ mobilia ⁊ ꝑciosa pos sit in casu licito alienare de his eni que seruando seruari nō possunt nō est dubiū. C. de admi. tut. lex que. si voluisset papa ꝙ alia mobilia alienare si posset hic generaliter locutus fuisset: sicut fecit .s. e. ti. nihil ē in fi. ⁊. s. de accu. c. vlt. j. c. pri. §. si vero. aliqd. n. debent verba opari. j. de puile. si papa. i. rn̄so in fi. ⁊. s. de deci. ad audientiam. .C. de codicil. si idem ad hoc verbū istud qd. j. sequitur duntaxat. ⁊ sic no. ex hac decre. ⁊ ex pdicta decre. nihil est. j. c. pri. administratorem ecclesie vacantis siue datū a iure vel ab homine imobilia alienare nō posse.

na ⁊ libera in spūalibus ⁊ temporalibus a se. ap. cui soli hoc ꝯpetit ē cōmissa: pōt alienatiōe bonoꝝ ꝗ mobilium duntaxat excepta oīa ꝗ iurisditionis episcopalis existunt ⁊ que pōt electus exequi ꝯfirmatus libere exercere. Illa quippe que ministeriū ꝯsecratiōis exposcūt: nisi fuerit epus: ꝑ alios faciat episcopos expediri. Idem.

¶ Monialis non eligit nisi peregerit. xij. an. ⁊ sit tacite vel expresse ꝓfessa: nec eligitur nisi peregerit. xxx. an. ⁊ fuerit expsse professa. h. d. pͥma pars vsqꝫ ibi sane. Jo. an.

Indēnitatibus monasterioꝝ monialiū q̄s frequēter pp electōes in discordia celebratas ī ipis grandia in spūalib⁹ ⁊ tpalib⁹ dispēdia patiuntur occurrere desiderabiliter affectātes statuimus: vt cū in eis fuerit electio facienda: nulla moialis nisi duodecimū an. peregerit ⁊ professa fuerit tacite vel expsse ad eligēdū cū alijs admittatur nec ī abbatissā aut ꝑorissā: vbi ꝑ ꝑorissā monasteriū gubernat decetero eligat aliq̄ nisi tricesimū ānū ꝯpleuerit: ⁊ expresse ꝓfessa fuerit ordinē regularē. ¶ Sane si ad electionē ꝑ formā scrutinij procedat ⁊ votis in diuersa diuisis electōes plures ī discordia celebrari ꝯtigat ea q̄ a duab⁹ ptib⁹ nūero fuerit celebrata: exceptiōe seu ꝯtradictione aut appellatione q̄cūqꝫ ptis alteri⁹ nō obstāte: ꝑ supiorē ꝑus tñ ex officio, put spectat ad ipsum diligenti examinatiōe ꝑmissa: si alias inuenta fuerit canonica confirmetur

per oīa in monasterijs virorum: ut. s. eo. nullus. ⁊. c. ex eo quod in fi.

t ¶ Sane secūda pars. u ¶ Diuisis. quod si est nō est nouū nec reprehensibile. lxiij. di. nosse. ⁊. c. vlti. ⁊. viij. q. i. nec nouū.

x ¶ Duabus. si. s. eo. si quando.

y ¶ Nō obstāte. hoc intelligo nisi opponat id qd eligētis votū nullū reddat: ita ꝙ nō remanēt due ptes. ar. s. eo. si qñ. pone eni ꝙ opponat ꝙ eligētes nō sunt tacite vel expresse ꝓfesse: vel nō sunt pubeřes. s. proxi. rn̄so. vel ꝙ in monasterijs nō mēdicātibus sunt alique recepte quaꝝ non valet receptio. j. ō sta. mo. c. vno. §. sane. Dico tales exceptiōes ad mittēdas: ad hoc de offi. dele. ex parte. ij. ⁊ facit qd dixi. s. eo. quorūdā. vbi ergo de duabus ptibus cōstat nec opponit aliquod qd illas minuat: aliq̄ nō obstabit exceptio. ⁊ sic itelligas hāc lr̄aꝫ. Alij ꝯdicētes hic spāle in casu nr̄o ꝙ excōicate suspēse ⁊ interdicte ⁊ similes persone: ⁊ eligentes sciēter indignaꝫ admittentur ⁊ cōputabunt in numero: sed que nō sunt ꝓfesse vel minores nō: qꝛ non faciunt numerum. Quidam vero dicunt exceptioneꝫ excōicationis bene admitti ꝯtra eligentes: qꝛ excōicatio ꝑuat voce ⁊ numero. ij. q. i. nomē ibi: ō numero collegarū eius supprimere vel delere ⁊c. sed sciēter eligens indignā: lꝫ priuet voce nō numero: ⁊ ibi nō obstat talis exceptio supioris: tñ offm̄ his casibus nō deficiet ut sequit: ego iā his in iudicijs conabar defendere ꝙ eligētes sciēter indignā tanꝙ suspense ⁊ irregulares repellant: ⁊ votoꝝ suoꝝ nō hēatur cōputatio: ita ꝙ ſm hoc electio a minori pte numero possit valere: quo eni ad illā electionē dicaꝫ illas in numero nō cōputādas: vt vitet antiquoꝝ iuriū correctio. si eni ita simpliciter stam⁹ numero: qd dicem⁹. si. xij. sunt moniales. vij. nolūt eligere: instat finis termini. alie v. eligunt q̄re valuit electio facta ab ipsis. v. Quid si papa interdixit. vij. monialib⁹ ne eligant q̄re nō valebit electio facta a. v. si hoc est in interdicto hois: q̄re nō erit in iterdicto iuris nō video. Iteꝫ pone ꝙ alique moniales elegerūt alternatiue ꝯditionaliter vel īcerte: ita ꝙ vota earū transferantur in alias. s. c. ij. dicem⁹ ne voces alteri⁹ ptis lꝫ forte sit minor numero nō valere ex his ⁊ silibus rōnibus vr̄ nō hēri debere rōnem votoꝝ illaꝝ que elegerunt scienter indignā. sꝫ ꝯ hoc facit: qꝛ si nō fit collatio ī electionib⁹ monialiū: vt. j. e. c. §. vt aūt. ergo pena ꝑuationis in eis locū nō hꝫ: sed hoc nō est verū ut ibi. j. dicā ī glo. no. ex hoc. Itē ꝯ id facit finis. c. vbi dr̄ multa spālia statuta in his electiōib⁹ sed id nō ob. qꝛ preter illō sunt spālia multa: ut. j. patebit. Itē obstabit ꝙ lr̄a dicē numero. Itē qa ſm hoc nihil eēt quo ad hoc nouū in electionib⁹ monialiū: qꝛ id erat statutū. s. e. si qñ. per qd. c. ex pn̄. ⁊. fi. ⁊ per decre. s. eo. scriptū. ī q̄tuꝫ ī illis dr̄ ꝙ ꝯ duplo maiorē partē numero pōt obijci id qd votū annulat: ꝓbari vr̄ ꝙ votū nullū ꝯputet in nūero. Et si dicam⁹ vota taliū ꝯputari: multo forti⁹ vota ꝯceptoꝝ. vñ iaꝫ in causis succubui: ⁊ iudicio meo nō solū vtilis: īmo ⁊ necessaria eēt declaratio: ⁊ idē dico circa decre. s. e. quorūdā. vbi hec oīa intelligunt repetita. recepi qd seruat curia: ꝙ in ista decre. ⁊ decre. quorūdā. ꝑcise stet numero: ita ꝙ nō habeat rō excōicationis: suspensionis: irregularitatis: ⁊ alioꝝ que reddūt votū nullū: ⁊ audiui boñ. papā sic in ꝯsistorio dixisse. vide in cle. e. ti. qd circa. ⁊ qd ibi no. Quid dicem⁹ si in ꝯcordia vel a duplo maiori pte sit facta electio: erit ne de necessitate ꝙ fiat ꝓclamatio ſm formā decre. vlt. j. e. ti. ita ꝙ aliter nō valeat ꝯfirmatio. Et procedit dubitatio ista: qꝛ ex eo casu non admittit aliqua exceptio: ut hic: ad quid hꝫ fieri ꝓclamatio: puto ꝯtrium cū illa decre. indistincte loq̄tur. preterea posset esse moniales illas non esse professas: vel non esse etatis legitime: ⁊ iste saltē exceptiōes nō possunt negari quin admittant cū numerū diminuant: ut. s. dixi. Itē forte de ꝯsuetudine prescripta vel ꝑuilegio nō ad ꝯuentū: sed ad alios spectat eligere. fiat ergo citatio: ut ⁊ hoc sciatur: vel forte tenent eligere de certo loco. s. de ꝯsuetu. cū dilectus. de ver. sig. cum abbate. Itē quid dicemus in monasterijs que ꝑ mares regunt. Sunt. n. quedā monasteria monialiū que ꝑ priorē reguntur. ⁊ moniales eligunt sibi illū priorē: ista talia monasteria sunt mihi nota: hēbit ne locū hec decre. in talib⁹ electiōibus. ⁊ ꝑ pn̄. c. vbi dicit statuim⁹: vt cū in eis fuerit electio faciēda: ⁊ ꝑ finē vbi dicit in. §. vlti. in prin. in q̄buslibet mulierū monasterijs ⁊c. vr̄ ꝙ sic: satis credo ꝙ inq̄tuꝫ decre. ista ī spicit eligētes ⁊ factū eaꝝ: ēt in talib⁹ electiōib⁹ hēret locū hec decre. puta ꝙ ⁊ tūc eligētes sint professe: sint etatis legitime: possent accedere collationē zeli ⁊ meriti omittere ⁊ his similia: sed inq̄tum ꝯsiō inspicit electā: puta ꝙ sit. xxix. an. ꝙ administret ante ꝯfirmationē electa a maiori pte ⁊ his similia: forte in illis locū nō habent: ⁊ iudicio meo circa hoc etiā esset necessaria declaratio.

z ¶ Officio. ex quo examinare habet ⁊ supplere in his causis ēt de fcō. s. e. cū nobis olim ⁊ ibi de hoc. s. de postu. bone. i. ⁊. xxviij. di. priusquam.

⁊ ¶ Diligenti. s. e. nihil. ⁊ de ꝑben. graue. nemini eni cito debet manū imponere: ut. xxiiij. di. §. i. lxxviij. di. qd est cito. s. e. cū nobis. ⁊. j. e. c. vlt.

? ¶ Canonica. ex forma debita ⁊ ꝑsona idonea. vnde si eēt illegitima nata. s. e.

e ¶ Cōfirmatus: que sunt ista: vides no. s. e. transmissam. dubitari solet an istius administratoris officium expiret mortuo papa. ⁊ dixit cōpost. s. eo. cū nobis olim ad fi. ꝙ nō expirat. ordinariā. n. hꝫ ptātem ad hoc. ff. ō iurisdi. om. iu. l. ⁊ qꝛ. ⁊. j. de offi. le. c. ij. no. etiaꝫ ibi qd eoipso ꝙ papa dat administratorē vel visitatorē ecclesie cathedrali: si postea canonici etiam ignorāter eligant epm̄ nō tenet electio: q̄si papa dando visitatorem ad se ꝓuisionē reuocauerit: ⁊ sic dicit ꝓnunciatū in curia: sꝫ nō bñ ꝓbat iure.

f ¶ Expediri. ꝯcordat. vij. q. i. pontifices. ⁊ sic mādat quod per se non pōt quod dic ut. s. e. suffraganeis. s. de transla. c. i.

Indēnitatibus. Diuide decre. in septem ptes. In prima ponitur ꝯstōnis cā: ⁊ ꝯstitutio circa personas eligentes ⁊ eligendas in monasterijs monialiū. in secūda ibi: sane. ponit quid iuris cū in ipsis monasterijs plures fuerint electe in discordia per formā scrutinij. in tertia que icipit ibi. ceterū ponit quid iuris cū electe per formā ꝯpromissi aliqua pars se oppōit. in quarta ibi. porro declarat an decre. ut circa. ⁊ decre. cupiētes .s. e. ti. habeant locum in causis ipsarum electionū. in quinta ibi. postremo excōicat aduocatos ⁊ alios vocatos pro dictis electionibus q discordiā seminauerint vel exortā nutriuerint. in sexta ibi. supradicta. fit ampliatio ꝯstōnis ad canonicas nō ꝓfessas ⁊ que habent proprium. in septima ibi. ad hoc. fit quedā protestatio ⁊ antiquorum iurium saluatio. Jo. an.

g ¶ Que. s. monasteria.

h ¶ Dispendia. s. eo. quia propter.

i ¶ Affectantes. s. e. cupientes.

k ¶ Duodecimū. qꝛ tūc dr̄ pubes: de despon. impu. puberes. ⁊ ideꝫ est in viro: qꝛ ante pubertatē ad eligendū nō admittit. s. eo. ex eo quod.

l ¶ Peregerit. sic. j. e. cum in cūctis. s. de eta. ⁊ quali. c. vno. s. de of. de lega. cum vigesimum.

m ¶ Tacite. idem in monasterijs viroꝝ. s. eo. ex eo quod in fi. s. eo. auaritie. ⁊. c. fundamenta. §. proinde.

n ¶ Alijs. professis.

o ¶ Priorissam. idem in alio quocūqꝫ noīe vocet ad hoc.

p ¶ Gubernatur. j. de sta. reg. c. vno. ⁊ ꝑ hāc lr̄aꝫ puto ꝙ in priorissaꝫ vel supriorissam claustralē bene possit assumi minor. xxx. annis: ⁊ de talib⁹ .s. de sta. mona. cum monasteriū. ver. prior autem.

q ¶ Eligatur. eligi prohibet: sed non postulari: sic in epo qui infra idē tpꝰ nō eligitur. s. eo. cum in cūctis. sed bene postulatur. s. e. innotuit. ⁊ puto ꝙ debeat postulari a papa. j. de eta. ⁊ quali. c. vno.

r ¶ Trigesimum. olim abbatissa debebat esse sexagenaria. xx. q. i. iuuenculas. sed nō vtebatur illo iure: sed per decre. s. eo. cum in cūctis. §. inferiora. eligebatur que attigerat. xxv. an. nunc autē imposita est certa meta quam licet in abbatissis seruemus: in abbatibus locum habere nego. ut .j. in fi. c. Jo. an.

s ¶ Expresse. nota ꝙ in eligente sufficit ꝙ sit tacite professa: qd fit cū maior sciens ⁊ sponte sumit habitum professoꝝ infra annū: ⁊ triduo perseuerat. cum stat in religione vltra annū: his modis fit tacite professio ⁊ hoc verū in religionibus nō mēdicātibus: ꝓbatur h. s. de reg. ad nr̄am ⁊. c. ex parte. ⁊. j. e. titu. ꝯstōnem. In electa requirit expressa ꝓfessio ut h ⁊ idē

cum in cunctis. de ſi. presbꝫ. per totum. vel corrupta. xx. q. i. iuuēculas: vel aliat indigna: nō confirmabitur.

a ¶ Abbatiſſa. nota q̃ prioriſſe nō benedicitur. ſed abbatiſſe. ⁊ negligentibꝰ recipere benedictionem infra annū a tempore confirmationis imponitur pena per concilium vicſi. de ſta. regu. attendentes. §. ſtatuimus.

b ¶ Earūdē. ad quas ꝓceſſum fuit per formam ſcrutinij.

c ¶ Ꝓceſſum. hoc eſt contra iura. s. e. publicato. ſz ē in hoc caſu ſpāle: ut vt in ſi. Idem in electione ſummi pontificis. s. eo. lz de vitanda.

d ¶ Diuertāt. nō ſic in electiōe pape: q: etiā poſtq̃ diuerterunt cardinales ad alios actꝰ pñt accedere: ſed hic ſecus: ⁊ poteſt eē rō: q: maior ꝓſtātia eſt in viro q̃ ī muliere: ⁊ q: in electiōe req runt neceſſario due partes: ſed hic nō neceſſario. ⁊ adde rōnez ipſius decre. lz de vitāda. in ſi.

e ¶ Extraneos. ſic. s. e. q: propter. ⁊. c. cū poſt petitā: ⁊ eſt ſimile quod de teſte dr. s. de teſti. cog. preterea.

f ¶ Omni prauitate. ut ſimoniaca datione: de aliq̃ pactione illicita: vel coactiōe: vt extorſione. ſi. s. e. q̃uis. ⁊. j. c. pri.

g ¶ Maiorem. ſecus de minori. j. e. c. §. ſi qua.

h ¶ Computatis. ille enim diſſentire non poterunt: cum de illis cautum non ſit.

i ¶ Benedicat. ſi fuerit abbatiſſa: ut. s. §. prori. in ſi.

k ¶ Ab initio. j. de reg. iur. ratihabitione. cū ſuis ꝓcordā.

l ¶ Premiſſum. ſ. ꝑdictione: exceptione vel appellatiōe partis alterius nō ob. premiſſa tñ diligenti inquiſitione ex officio ſuo fuit premiſſum.

m ¶ Talis. ſcilicet que abinitio vel per acceſſum habuit duas partes.

n ¶ Poſſeſſionem. a qua non impeditur alias quis poſt ꝓfirmationem niſi crimen cuz infamia opponatur. s. de accu. accedens.

o ¶ Facultas. ſic. s. de ꝓceſ. p̄ben. poſt electionē. i ſi. ⁊ ō ap. ꝓſtitutis in ſi. Et ſic no. q̃ datur actio cui denegatur excep. ꝑ id. ff. de reg. iu. iuuitus. §. cui damus. ſed eſt ſpāle. ⁊ adde qō diri. j. de reg. iur. qui ad agendū.

p ¶ Alterius. ſ. minoris.

q ¶ Inquirenda. ſ. de forma electionis ⁊ perſona electa.

r ¶ Strepitu iudicij. ſic. s. de accu. olim. vbi de hoc. vtrū legatus vel iudex inferior poſſit cōmittere cauſam decidendam ſine iudiciorum ſtrepitu: ⁊ quid importent verba iſta. vide quod diri. j. de here. c. vlt.

s ¶ Interim hac cauſa pendente.

t ¶ Auctoritate. no. nouū caſum hic ⁊. j. §. ceterū. vbi electa ātē confirmationez adminiſtrat: aliū habes. s. e. nihil eſt: aliū. s. e. licet de vitanda. xxiij. di. in noſe alium ſm quoſdā in īperatore: ut ſola electione adminiſtret. xciij. di. legimus.

u ¶ Libere. ut. s. e. cū nobis olim in ſi. ⁊. s. c. prori.

x ¶ Rebus. ſtrictius loquitur q̃. s. eo. c. prori.

y ¶ Recipiat. ꝓuēt? tñ recipe poterit ſz diſtictōez. j. ne ſe. va. c. vno ⁊ ō reg. c. ul.

z ¶ Al minori pte. aduerte decre. iſta bene determinat quid iuris qñ facta eſt electio a duplo maiori: ⁊ a maiori: ⁊ a minori. Quid dices in quarto caſu: cum electiones parces voces habeant numero: nunquid altera poterit per acceſſum ratificari: credo q̃ non accedat ad hoc quod no. s. eo. eccleſia veſtra. ij. ad ſi. ⁊ hoc credo precipue iſta ratione: electio facta a minori parte ad quācunqz dignitatem nulla eſt ipſo iure de religioſo quocūqz. s. eo. quorūdam. ⁊. j. ſtatim ſequitur: b igitur eſt ratio quare per acceſſum ratificari nō poteſt: quia qō a ſui principio ſic nullum fuit: tractu tpis non conualeſcit. j. de reg. iu. non ꝓfirmatur. cū ſuis cōcordantijs. ⁊. s. e. auditis. ſed electio facta a media parte ēt nulla eſt. s. e. q: pp. ⁊. c. eccleſia veſtra. i. ⁊. ij. ergo per acceſſum ratificari non poterit. preterea publicato ſcrutinio ⁊c. s. e. c. publicato. ſed iurium correctio eſt vitanda. s. e. cū expediat. ab illo igitur non recedam: niſi inquātum expreſſum inuenio. ſed in electione facta a maiori parte inuenio expreſſum q̃ augetur per acceſſum: hunc igitur caſum non extendam. ad hoc. j. in ſi. c. dicam. ergo ſm hoc minorem partem illā que non eſt maior: ita q̃ acceſſus haberi non poſſet.

⁊ ꝓfirmate electe ſi abbatiſſa[a] extiterit: benedictio impendat. ¶ Si autem nulla earundem[b] electionis a partibus fuerit celebrata duab[c] tunc nō obſtante q̃ ſit publicatum ſcrutiniū ⁊ ad electionem proceſſum[c] poſſint moniales que in aliaz vl'in alias direxerāt vota ſua licite per conſenſum antequaz ad actus diuertant[d] extraneos[e]: omni prauitate[f] ceſſante ad illam accedere: que ab alijs maiorem[g] partem conuentus numero facientibus eſt electa: ⁊ ſi per acceſſuz huiuſmodi ad duas partes peruenirī poterit: illis q̃ antea in eā ꝓſenſerāt computatis[h] ꝓfirmetur ⁊ benedicatur[i]: acſi duas partes ab initio[k] habuiſſet: ut in caſu proximo eſt premiſſū[l]. ¶ Aliū ſi q̃ fuerit moniales que poſtq̃ in premiſſis caſibus talis[m] confirmata ⁊ benedicta extiterit: ac poſſeſſionem[n] ſue adminiſtratiōis fuerit aſſecuta: uoluerint ī modum denunciationis uel accuſationis: ut a dignitate deijciatur adepta: ꝓponere aliquid contra ipſam: eis predicta ꝓponēdi minime ſit ſublata facultas[o]. ¶ Si vero ad illaz que a maiori parte vt premittitur ē electa noluerint alie accedere moniales: vel ſi acceſſerint: non tot tamen quot cuz alijs prius in eam cōſentientibus faciant duas partes: tunc ſuper obiectibus partis alterius[p] ſi que fuerit: ⁊ ſuper alijs que in tali negocio ſunt ex officio inquirenda[q]: plene ſine ſtrepitu[r] iudicij ⁊ figura per ſuperiorem īquiratur primitus antequam ꝓfirmetur eadem electio vel etiam infirmetur: ſed interim[s] preſentis ꝓſtitutionis auctoritate[t] in ſpiritualibus ⁊ temporalib[u] libere[x] adminiſtret: ſic tamen quod de rebus[x] monaſterij nil penitus alienet: nec aliquam in monialem recipiat[y] quoquo modo. ¶ Si qua vero a minori[z] parte ꝓuentus numero nominata fuerit vel electa: ex nominatione vel electione huiuſmodi quas eoipſo q̃ pars minor eas fecerit: vires aliquas nolumus obtinere[a]: ipſi? ius aliquod quomodolibet non queratur: nec ad eam ab alijs per conſenſum in hoc caſu valeat acceſſus haberi. ¶ Ut tamen cum per predictam formam proceditur facilius in huiuſmodi monialium electionibus ad concordiam veniatur: decernimus vt non zeli ad zelum nec meriti ad merituz: ſed ſolum numeri ad numerum fiat collatio[b] in eiſdem. ¶ Ceteruz[c] ſi per formam compromiſſi[d] fuerit in electione proceſſum ⁊ electe pars aliqua ſe opponat: ſi minor[e]: ipſius vt in forma[f] ſcrutinij ſtatuitur[g]: cōfirmet[h] eadē electio ⁊ eidē benedictio[i] ſpendat: ptis eiuſdez[k] ꝓtradictiōe vl'exceptiōe aut appellatiōe q̃libet nō obſtāte: ſz p hoc denūciādi vl'accuſādi eaz poſtmodū ſibi via mīme ſit preclusa[k]: ſi maior ei[l] donec de obiectis ⁊ alijs: ut in eadem forma ſcrutinij premittitur[l] fuerit illa fuiſſet per ſe forma: neceſſario eſſet concludere illam fuiſſe ſublatam: ſed non fuit. q: ſpecies eſt forme compromiſſi: ut diri: ſicut ⁊ compromittitur ad aliam certam metam. s. e. cum in veteri. ⁊ facit. j. c. pri. §. porro. ⁊ hoc ꝓbat tex. ipſius decreta. cum expediat ibi: in electionibus compromitti. Io. an.

⁊ ¶ Obtinere. s. e. quorundam.

? ¶ Ipſi electo vel nominato a minori parte. Io. an.

¶ Collatio. no. ex hoc ⁊ ſuperioribus reprobatam opinionem illorum qui dicebant. s. e. q: propter. in prin. q̃ decre. illa in mulieribus locū non habebat quibus licebat ignorare iura. ff. de iur. ⁊ fac. ignoran. l. regula. ⁊ per hāc lr̄am que dicit collationem zeli ⁊ meriti ī huiuſmodi electiōib? non habere locum. Dicunt quidā q̃ monialis eligens ſcienter indignā non eſt priuata ptāte eligendi: quaſi priuato ex collatione ꝓcedat: ſz certuz ē q̃ tempoꝰ decr. s. eo. cum in cunctis. in electionibus non erat neceſſe collationes fieri: quia adhuc non emanauerat decreta. quia propter. et tamen tunc ſine collationibus eligentes indignos erant priuati poteſtate eligendi: ergo bene infertur q̃ ex collationibus priuatio non ꝓcedit: ſed ex electione: vt. s. eo. titu. perpetuo. nā vt ibi dicitur etiaz ſi poſt collationem non ſequatur electio: non habet locum pena.

a ¶ Ceterū. tertia pars.

b ¶ Compromiſſi. quid ſi proceda̅t per formam. s. eo. cum dilecti. ⁊. ca. cuz expediat: habebit nec locum quod hic dicitur: vel an qō dicitur in ſuperiori proxima parte. credo q̃ locum habebit particula huius decreta. q: forma illa potius compromiſſi eſt q̃ ſcrutinij: vt ꝓbatur per ipam decreta. cuz expediat: ⁊ dico q̃ illa forma non eſt forma per ſe: ſed eſt quedam ſpecies forme compromiſſi: q̃ hoc ſit verū ꝓbatur ex eo q̃ oēs alie forme ſublate erant per decre. q: propter. ſi ergo

c ¶ Si minor. ſatis credo ut diri in prori. parte. idem de media: ⁊ ſm hoc dicamus minorem partem illam que maior non eſt: vel neceſſaria eſſet in hoc puncto declaratio: uel ſtandum antiquo iuri.

d ¶ Ut in forma. j. exponit ibi partes eiuſdem ⁊c.

e ¶ Statuitur. ſ. quādo a principio vel per acceſſum electa ē a duplo maiori parte. s. e. §. ſane. ⁊. §. ſe.

f ¶ Confirmet. aduerte: q: in iſto caſu ⁊ in caſu. s. e. §. ſane. ⁊. §. ſe. nō credo q̃ ante ꝓfirmationem miniſtrare poſſit: ⁊ eſt mirabile: q: ſi eſt electus a duplo maiori parte. ergo a maiori. ergo videtur q̃ ante ꝓfirmationem adminiſtrare poſſit. s. eo. §. ſi vero. Item ſi minor pars ſe opponit: multo fortius videtur q̃ adminiſtrare poſſit. q̃ qñ ē maior pars opponit: ut. j. ſequitur: ſed non miteris: q: in iſtis caſibus non differtur confirmatio propter obiecta: ⁊ ideo non adminiſtrabit ante confirmationem: ſed in illis differtur: ⁊ ideo ante ꝓfirmationez adminiſtrabit iuris pmiſſione: ⁊ q̃ hoc ſit verum probo: q: q̃ electus ante ꝓfirmationē adminiſtret: eſt contra iura. s. e. qualiter. ⁊. c. noſti. a quo iure antiquo dico non recedenduz niſi in quantum permiſſum inueniam. in alijs ius antiquum ſeruabo: ut in ſi. c. ad hoc. s. de transla. c. vltimo. vbi ad maiorem tranſire permittitur: ſed non ad parem.

g ¶ Benedictio. ſi abbatiſſa fuerit. s. e. §. ſane. in ſi.

h ¶ Eiuſdem. ſ. minoris numero.

i ¶ Non obſtante. expone. ut. s.

k ¶ Preclusa. s. e. §. verum.

l ¶ Permittitur. s. §. ſi verum.

a Differatur. hec est ergo ratio quare administrat: ut. s. dixi. Io. an.
b Interim. nota pro his que. s. dixi.
c Predicitur. in dicto. §. si vero. s. bona nõ alienet: nec aliquã in mõia lem recipiat quoquo modo.
d Euentum. qui dubius est. ff. de pecu. quod debetur.
e Expectare. No. electio facta per formã scrutinij a duplo maiori parte: ⁊ electio fcã p formaz compromissi cui minor ps cõuentus se opponit sunt paria: qz in eis statim fit cõfirmatio ꝓdictõ ne ptis alterius: vel exceptiõe vel appellatione nõ obstãte: ⁊ post possessionẽ adeptam utrobiqz admittit accusatio uel ꝺ nũciatio. Itez electio facta a maiori pte per formã scrutinij: ⁊ facta per cõpromissum cui maior pars se opponit sunt paria: qz vbiqz differt ꝓfirmatio: ⁊ interiz administrat exceptis quibusdaz casibus: sed electio facta per formã scrutinij a minori parte cõuentus ⁊ facta per formã cõpromissi cui duplo maior pars ꝓuentus se opponit: non sunt paria: qz prima nõ valet ipso iure: nec ratificatur per cõsensum: secũda posset valere: ſz nõ administrat electus: sed litis euẽtũ expectat. Si quera: quare ius diuersum in forma scrutinii ⁊ forma compromissi: satis patet per se solutio: qz in secũdo casu oẽs cõsensisse videnꝯ eo ꝙ cõpromiserunt qõ nõ est ĩ ꝑmo: per formã enim cõpromissi etiã vno ꝓdicẽte procedi non potuit. s. eo. qz ꝓpter. Equa igitur fuit rõ in eis diuersũ ius statuens.
f Porro. quarta ps.
g Premissa. qa non in electiõe que p formaz scutinij a principio uel p accessum facta reperitur duobus partibus: nec in electione que fcã fuit per formaz compromissi cui minor pars se opponit.
h Ad se. ap. not. arg. p opinione guil. durã. ꝙ decreta. vt circa. non habet locũ nisi in appellationibus interpositis ad papã. sed ꝓriũ viri se quẽdo gar. in predicta decre. vt. s. ꝙ in oibus appellationibus locum habeat: ⁊ dico ꝙ decre. ista hic respicit. c. sequens quod loquitur de decre. cupiẽtes. que locũ nõ hz nisi in appellationibus ad papã interpositis.
i Formã. s. ꝙ exprimat oia ⁊ singula q̃ in formã uel personã intendunt obiicere: ⁊ singulariter ⁊ clare. s. e. procurator. ⁊ ꝙ iurẽt ꝑm formã ibi ꝓtentã. ⁊ ẽ pena ꝙ sup non expressis non audiant nisi ex certa cã. vt ibi patet.
k Lugdun. ut. s. e. vt circa. Io. an.
l Sed cũ eas. §. iste tractus fuit ex glo. gar. posita. s. e. cupientes. circa prin. super verbo regularium. ubi dicebat Gar. ꝙ satis credebat, de mente cõditoris nõ fuisse ꝙ femine irent ad curiam: videbatur tamen per verba ꝙ ire tenerentur: qz in masculino genere ꝓprehendit femininum. ff. de leg. ij. si ita. xvij. q. iiij. si quis suadente. ꝓiuncto cũ decre. de sen. ex. mulieres. Itẽ per iura antiqua in abbatissam electa personaliter suaz electionem prosequi poterat. s. de rescrip. cũ dilecta. ⁊ ꝙ nõ fuerit illa mens conditoris probabat per decre. s. de sen. ex. de monialibus. xviij. q. ij. perniciosam. de coha. cle. per totum de sta. mo. c. vlt. §. si.

inquisitum: confirmatio vl'ifirmatio differatur[a]: sed interim[b] vt predicitur[c] libere administret: nisi forsan pars opponentiuz extiterit duplo maior: tũc eni administrare ipsam volumus: sed litis euentum[d] potius expectare[e]. Porro[f] si in huiusmodi electionũ negocijs contigerit in illis dũtaxat casib[9] in qb[9] oppositiones iurta ꝑmissa[g] fuerit admittẽde ad se. apo[h]. appellari: appellãtes formam[i] constitutiõis felicis recordatõis Gregorij pape predecessoris nostri edite in concilio lugduñ[k]. diligẽti[9] seruare teneantur. Sed cuz eas[l] propter sexus verecundiam[m] sueqz conditionis statum[n] nõ deceat[o]: nec ipsis expediat[p] publico cetui demõstrari: aut extra sua mõasteria euagari[q]: nolum[9] q̃ electe vel ẽt eligẽtes aut appellantes seu be contra quas appellatum[r] fuerit ad eandem sedez personaliter[s] veniant quoquo modo. Sed procuratores sufficiẽter[t] instructos iurta cõstitutionem[v] pie memorie nicolai pape. iij. predecessoris nostri ad sedem ipsam transmittant. per eos electionum ac appellationum ⁊ postulationuz suarum prosecuture negocia: put iustitia suadebit: penã[x] in dicta constitutione ꝓtentam ipso iure si hoc nõ fecerint[k] incurrure. Postremo[3] hi[z] quos ad dirigendes ĩ huiusmodi electionib[9] moniales easdẽ deinceps[2] cõtigerit euocari ab his prorsus abstineãt: per quẽ iter eas super faciendis ipis electionib[9] oriri possit discordia vel exorta nutriri[y]: alias coipo excõmunicationis sententie se nouerint subiacere[z].

Supradicta[a] siquidem nedum in monasterijs in quibus sunt moniales viuentes sub aliqua de religionibus approbatis[b]: sed etiam in illis vbi sũt iurta quarũdam p uinciarũ[c] consuetudinem mulieres que nec proprijs renũciant nec p-

m Verecũdiam. no. meliorem conditionem mulierum ad idẽ. j. ꝺ iudi. mulieres. In quibusdam vero deteriorẽ: quod dic ut. s. de pe. ⁊ re. c. noua quedam.
n Statutum. regularem. s. ⁊ sic duo concurrunt.
o Deceat. ꝟz honestatẽ. p Expediat. ꝟz vtilitatẽ. s. ꝺ vo. ⁊ vo. re. mag.
q Euagari. j. de sta. regu. c. vno. ⁊ xor. C. de his qui ve. eta. impe. l. ij.

fessionem faciũt regularem: sed viuũt vt in secularibus ecclesijs canonici seculares: volum[9] per omnia obseruari: eo quod supra[b] dicitur dũtaxat excepto vt non eligantur: nec eligãt non professe cum in ipis hoc locuz sibi nequeat[c] vendicare: per hoc tamen earum statum ordinem seu regulam nolumus nec intẽdimus approbare. Ad hoc[d] licz premissa que in multis[g] a iure cõmuni discrepare noscũtur: circa electiões ĩ quibuslibet mulierũ monasterijs faciẽdis ex certis cãis rationabilibus spãliter durerim[9] statuenda: intẽtionis tamẽ nostre nequaquaz extitit[h] per illa quo ad electiones in alijs virorum monasterijs vel quibusuis ecclesijs celebrãdis aliquid immutetur: sed iura p̃cedentia in sua omnino remaneãt firmitate[i]. Dez.

Si ordinarius post recessuz appellationis interiecte ad curiam in causis electionum episcopatuũ nõ inquisito an pranitas interuenerit ꝓcedit: confirmat: vel cõsecrat: ꝑdicta nõ tenent: ⁊ ipe ab eꝑorũ cõfirmatione ⁊ cõsecratione suspẽditur. h. d. Do.

Prouida[k] consideratione generale cõcilium lugduñ[l]. concessit[m] vt ab appellationibus in iudicio vel extra[n] iudicium ad sedez[o] apostolicam in electionum episcoporum ⁊ eorũz superiorum[p] negocijs interiectis per quas ad sedem ipsam eadem negocia deferũtur[q] partes[r] nulla interueniente prauitate recedere valeant: antequam ipsi sedi ap. appellationes eedem fuerint presentate: sed inferiores iudices: quorum est appellatione cessante negociorum cognitio eorundem: si in hoc prauitas intercesserit: ante omnia diligenter inquirant: ⁊ si eam intercessisse repererint se non intromittant vllatenus de eisdem: sed prefigant ipsis

r Appellatũ. q̃ venire tenebãtur ꝟm formã decre. cupiẽtes.
s Personaliter. in hoc ergo solo. s. in personali aduentu locuz non habet decre. cupientes. alias vero bene.
t Sufficienter. s. cum omnib[9] actis iuribus ⁊ munimentis ad cãm spectãtibus. s. eo. ti. in decre. cupiẽtes. §. q̃ si p. rr.
u Cõstõem. s. e. cupientes.
x Penã. s. ꝙ electe si ĩtra tempus debitum procuratores non miserint sunt priuate omni iure sibi per electionem quesito. si ãt miserint: sed nõ cum actis iuribus ⁊ munimẽtis sufficienter ĩstructum: pro illis exhibendis alibi q̃ apud se. ap. nisi ex iusta causa dilationem aliquam non habebunt eligentes appellantes vel opponentes quo ad se a totali sũt exclusę prosecutione p cessus ita ꝙ per hoc electis nullum preiudicium generetur: B ⁊ alia habes in predicta decre. cupientes.
y Hoc nõ fecerit. s. procuratorẽ nõ miserint: uel non sufficienter instructum.
z Postremo. quinta pars.
a Hi. puta religiosi viri. rl. iij. di. obeũnb[9]: vel ꝓfiliarii uel aduocati vel discreti viri ad B vocati: ⁊ qõ dicit hi. dic vel be. qz si religiosas ul' discretas mulieres ad hoc vocarent: ipse tenentur hac ꝓstõne: ⁊ facit quod viri. s. §. pri. s. e. generati.
2 Deiceps. respicit. n. futura
y Nutriri. no. ista duo paria esse: ad idẽ de priuil. cũ ⁊ plantare. in prin.
x Subiacere. no. nouum casum in quo quis excõicatus est ipso iure: ⁊ credo ꝙ episcopi tales possunt absoluere: cuz papa sibi nõ seruauerit absolutionez. s. de sen. ex. nup. ⁊ adde ꝙ viri. s. e. sciant cuncti. Io. an.
a Supradicta. vi. pars.
b Approbatis. de re. do. religionum.
c Prouinciaruz. vt in theutonia: ⁊ vide quod no. Io. xij. q. vlt. ⁊ ber. de ma. ⁊ obe. dilecta. in glo. pe.
d Supra ꝺ. s. ĩ ꝑma pte. e.
e Nequeat. pp facti impossibilitatem cũ nõ profiteanꝯ: necesse ẽ ꝙ eligãt: ⁊ eligãt nõ professe.

f Ad hec. vij. ⁊ vltima pars.
g In multis. ut in electione confirmanda exceptione aliqua nõ obstante in administrando ante confirmationem in recedendo ⁊ consensu post publicatũ scrutinium ⁊ secutam electionẽ ⁊ in multis alijs. h Extitit. alias existit.
i Firmitate. quod fauorabile ⁊ expediẽs est. s. e. cum expediat.
k Prouida. Primo ponit ius antiquũ. Secꝺo ipsius transgressionez ibi: verũ. Tertio prouisionẽ penalem ibi: nos. Io. an.
l Lugdunen. s. e. ti. q̃uis. Io. an.
m Cõcessit. qz id prius per alexã. phibitum fuerat ut ibi viri.
n Vel extra. latior est ergo ista decre. ⁊ illa. s. eo. q̃uis: q̃ illa. s. eo. vt circa. q̃ locũ hz solum in appellatiõib[9] extra iudicium interpositis. s. e. ꝓstitutus.
o Ad se. apo. in alijs secus cũ cautum nõ reperiatur.
p Superiorum. archiepiscoporum patriarcharum ⁊ primatum.
q Deferunt. nã frustratorie nõ deferunt. s. e. quãuis. licet olim secus: ut. ibi.
r Partes. ergo altera pars tantum hoc non posset. quod dic vt viri. s. e. quãuis. ⁊ sequentia expone etiam ut ibi exposui.

partibus peremptorium terminũ cõpetẽtẽ: quo cũ actis & monumẽtis suis apostolico se cõspectui rep̃sentent. Uerum[a] cum nonnulli concessione huiusmodi abutẽtes[b] suã: inquisitione prefata[c] omissa cognitionem in eisdem negocijs[d] interponãt ad cõfirmãdas electiões & cõsecrãdos electos temere p̃cedendo. Nos super hoc expressius[e] prouidere volentes: cõfirmationes & cõsecrationes[f] huiusmodi & quoscũq̃ processus alios quos inquisitione premissa non habita cõtigerit decetero in talibus negocijs attentari: decernim[us] nullius penitus existere firmitatis[g]: & confirmãtes & consecrãtes eosdẽ: vt in eo in quo[h] peccauerint puniantur[i] ab ep̃orum cõfirmatione ac consecratione per annũ cõntinuum[k] ip̃o iure fore suspẽsos[l]. Idem.

¶ Si papa sibi prouisionẽ ecclesie cathedralis reseruauit: inhibuit & decreuit: non est viciata electio q̃ precesserat: oĩa tamen q̃ reseruatõnem sequuntur carẽt effectu. io. an.

Si eo tempore[m] quo prouisionem alicui[us] ecclesie cathedralis[n] ex quauis causa[o] dispositioni seu ordinationi sedis apostolice reseruamus[p] inhibentes ne ad electionem vel prouisionem[q] faciendã in ea quomodolibet procedatur: & decernentes si secus super hoc a quoquam scienter vel ignoranter[r] attentatum extiterit: irritum & inane. si vero iam[s] ad electionẽ forsitan sit processum in ipsa. Presenti constitutione sancimus: q̃ licet reseruatio inhibitio & decretũ[t] huiusmodi non afficiãt electionẽ vel alia[u] que precedunt officiũ: tamẽ ut effectu[x] careãt ea q̃ postmodum[y] subsequũtur. Idem.

¶ Absens plures procuratores ad actũ electionis dare potest insolidum & nõ aliter: & in altero admittendo ponit tres gradus. h. d. usq̃ ad. §. porro. Do.

Si quis iusto[z] impedimẽto detẽtus[&] electionis negocio nequeat commode interesse: potest nedum vni: prout dicitur in con-

a ¶ Uerum. secunda pars.
b ¶ Abutentes. & sic priuilegium uel concessionẽ amittere debuerunt: vt. s. de priuil. suarũ: de sen. ex. cũ illorum: & c. contingit. xi. q. iij. priuilegium cum si.
c ¶ Prefata. s. an in illo recessu interuenerit prauitas nec ne.
d ¶ Negocijs. s. episcoporum electione & suorum superiorum.
e ¶ Expressius. hoc dicit ex eo: q̃ satis erant nullaq̃ per illos fiebant p̃ ip̃am decre. Quis: q̃ satis est legislatorẽ aliq̃d p̃hibuisse: & si non adijciat q̃d cõtra factũ fuerit non valere. C. de le gi. nõ dubium. & expressius ẽ propter penam quam addit.
f ¶ Consecratiões. cõsecrationẽ enim p̃cedere dẽ cõfirmatio: alias nõ valeat cõsecratõ. s. de do. & cõtu. cuz olim. D. h autem cõfirmatio non precessit: q̃ idem est nõ esse quod nullũ esse. s. de transla. iter corporalia. p̃ ergo q̃ non tenuit consecratio.
g ¶ Firmitatis. electio tamẽ p̃pter hoc nõ vitiatur: sed de nouo petetur confirmatio coram papa: nõ corã illo qui prius confirmauerat: q̃ suspensus est per annum cõtinuum a cõfirmationibus episcoporũ: ut sequitur. s. e. si confirmationẽ: quam explicare potest p̃ istam: ut ibi dixi: sed si reperietur electio canonica: de nouo cõfirmabitur: vt. s. dixi: sed nũquid de nouo cõsecrabitur. & videtur q̃ sic per istam l̃ram: credo q̃ cum character impressus fuerit aĩe ad instar episcopi ordinantis: quem ordinare nõ poterat: puta non suũ subditũ: verus episcopalis ordo collatus fuerit: sed nõ eius executio: & sic intelligam consecrationem esse nullius firmitatis quo ad executionem: ad idem. ix. q. i. c. i. & c. ordinationes. & . q. ij. c. i. & c. episcopum. s. de te. or. q̃ translationẽ. s̃m hoc ergo illius ordinis sibi tradetur executio. facit q̃d no. d renũ. post trãslationẽ ad si.
h ¶ In quo. p̃pter hoc dico q̃ si solum cõfirmauit a cõfirmatõe tñ suspẽsus est: si consecrauit & confirmauit: suspensus erit ab vtraq̃.
i ¶ Puniantur. s. de tẽpo. or. l̃ras. cum si. Jo. an.
k ¶ Continuũ. credo q̃ a die confirmatiõis incipiet annus suspẽsionis a cõfirmatione: a die cõsecrationis annus suspensionis a cõsecrationibus.
l ¶ Suspensos. repete decernimus quod ẽ. s.

Si eo tempore. Fraudulenta renũciatio spectãti nõ nocet. h. d. duo facit. Primo ponit casũ dubiũ: quẽ secũdo soluit ibi: p̃nti. Do.

m ¶ Si eo tempore. Cãm dedit huic decre. q̃ vacãte ecclesia boñ. per mortẽ bone memorie dñi octauiani ipsius ecclesie episcopi infra biduum canonici de reseruatione timentes elegerunt bone memorie dñm sclatam fratrem suum postmodum papa bonifacius audiẽs d morte. O. reseruauit. inhibuit & decreuit. post triduum audiuit d electione facta de dño sclata predicto: satis gratum habuit: ab astantibus iurisperitis quesiuit an ad ipsum an ad archiepiscopum ipsius electõnis spectaret confirmatio: quod hic determinat: & dterminantur per hanc decre. q̃ no. s. e. innotuit. in si. Jo. an.
n ¶ Cathedralis. quid de inferioribus: videtur q̃ in eis locũ non habeat: q̃ si d eis voluisset intelligi: illud expressisset. s. de deci. ad audiẽtiam. & ad hoc faciunt oĩa argumẽta que inducũtur a verbis. Cõtra videtur q̃ idem sit in alijs: cũ eadem sit in eis ratio: ergo idem ius: & est si. quod dixi. s. eo. ex eo. quod satis põt dici q̃ esset standũ l̃re. ut in cathedralibus tñ locũ habeat decre. nec est verũ q̃ sit eadem ratio: q̃ cause episcopatuũ sunt merito cõnumerãde maioribus causis. s. e. quãuis. in p̃n. quod nõ est in alijs. & ideo l̃ iurisditio pape sit preuẽta: tñ propter maioritatẽ suã deferẽtur ad papam. inferioribus vero que non sic cõnumerant maioribus sufficiet preuẽtio: vñ ex quo precesserat electio reseruationem poterit quicquid faciẽdũ imminet per ordinariũ expediri: alias graue esset q̃ p̃p reseruationẽ que electionẽ alicuius beneficiati sequitur: necesse eẽt pro confirmatione papam adire: nec hic eq̃parabo regulares cathedralib[us]: sicut nec. s. e. quã quã. l̃ equiparẽtur. s. eo. si postquã. vñ si post cõfirmationẽ abbatis fiet reseruatio: ante bñdictionẽ bñdicet ordinarius: hec vera: nisi papa aliud in reseruatione iussisset: & sic nõ habilitabo verba: nec recedam a littera.
o ¶ Ex quauis causa. ex sola etiam volũtate: sibi enim sola voluntas est pro rõne de concess. p̃ben. proposuit. cum suis cõcor.
p ¶ Reseruamus. has reseruationes legati etiam d latere facere nõ possent. s. de offi. delega. cõliberationem. in p̃i.
q ¶ Prouisionem. puta faciendam ex iure deuoluto. s. eo. quãquam. nunquid sola reseruatio sine inhibitione sufficeret. credo q̃ nõ ad cessationẽ. s. d preben. dilectus. puniendi tamen essent qui elegerunt postquã reseruationẽ sciuerant eẽ factam ut ibi: & . j. de cõces. p̃bẽ. si soli. per quã decre. videtur q̃ inhibitio bene sufficiat sine decreto: hoc verũ ad causandũ ea que scienter post inhibitionẽ sunt facta: sed ad hoc vt ab ignorantibus facta vitietur necessariũ videtur decretum: ut hic. Jo.
r ¶ Ignoranter. no. q̃ decre. ignorãtes afficit: sed notare potes cõtrarium si eñi ignorãtes afficeret quare hic additũ fuisset vel ignorãter superflua s̃m hoc videreẽ hec littera. in decreto pape dicimus q̃ ignorantes afficit. j. de cõces. prebẽ. ga cunctis.
s ¶ Iam ad. s. añ temp[us] quo facta fuerit reseruatio: quid si eadem die facta fuit reseruatio & electio: dico q̃ si potest apparere que primo: puta per instrumẽta electiõis & reseruatiõis. puta si in eis dicaẽ de die & hora vel per testes qui predictis interfuerũt: h nullũ dubiũ. si aũt hoc nullo modo põt apparere: dico negociũ ad papam d ferendũ. vt sua voluntate determinet: p̃ decre. s. de rescrip. c. pe. eo. li. cũ enim hic de iure pape q̃ratur: quod dubium ẽ: non poterit inferior ipso gratificare: & hoc cum reseruauit tantũ: sed si reseruasset & contulisset p̃fertur dat[us] a papa. in eo casu. j. de preben. si a sede. Jo. an.
t ¶ Et decretum. not. copulatiue & non disiunctiue ponũtur: & facit pro his que. s. dixi.
u ¶ Uel alia. si ergo confirmatio & cõsecratio precessissent decretum: esset electi negocium expeditum. si autem sola electio cõfirmatio & consecratio pertinebit ad papam: si autem precesserat electio & confirmatio: tunc sola cõsecratio ad ipsum pertinebit.
x ¶ Effectu. si ergo ante reseruationem electus: & post reseruationem cõfirmatus fuerit: nõ valet confirmatio etiã ab ignorantibus exhibita: & recepta. electio tñ p̃p vitiosam cõfirmationẽ nõ vitiatur. s. e. si cõfirmationẽ quã per hãc exẽplificare potes: & adde quod dixi. s. e. c. proxi.
y ¶ Postmodũ. s. post reseruationẽ. inhibitionẽ & decretũ. & argue ex hac decre. q̃ si papa p̃uidit alicui de episcopatu: alius q̃ papa sine eius mandato illũ nõ poterit cõsecrare. ar. ad idem de accusa. meminimus.

Si quis iusto. Hanc. decre. diuido in tres partes. prima durat vsq̃ ad. §. porro. secunda vsq̃ ad. §. absens. tertia vsq̃ ad fi. Aliquis iusto impedimento detentus in electionis negocio cõmisit pluribus vices suas: queritur an valuerit cõmissio. respondetur q̃ sic: dũmodo insolidũ dati fuerint: & erit melior tũc occupãtis cõditio: si autẽ nullus occupat. sed ambo simul cõcurrunt: admittetur ille quem capitulũ vel maior pars elegerit. si aũt capitulum non concordat: ille admittetur qui primo in instrõ procurator extiterit nominatus. Et ratio quare alter solus admitti debet est: quia possent vota dirigere in diuersos. & sic res non haberet exitum: & quod fieret non valeret: si autẽ non fuerint dati insolidum: tunc neuter admittetur p̃p superiorẽ rõnem & sibi imputet qui sic eos instituit. Secundo queritur aliquis dedit procuratorẽ ĩ negocio electionis: ille procurator nomine suo eligit vnum & nomine dñi alium eligit: querit̃ an possit: respõdetur q̃ non: nisi de certa persona eligenda habuerit speciale mandatum. Tertio queritur: pone canonicus absens nõ inuenit aliquẽ procuratorem in collegio: queritur an possit dare extraneũ. r̃ñdetur q̃ non inuito capitulo. Sed queritur an saltẽ votum suũ possit exprimere per l̃ras: & r̃ñdetur q̃ nõ: q̃ votum in ipso scrutinio secreto & sigillatim tantũmodo est exprimendũ: & nõ ante scrutinium. Emanauit hec decreta. ad declarationem decreta. de elec. q̃ p̃p. §. pe. & eorum quẽ ibi no.
z ¶ Iusto. hoc relinquendum est iudici: q̃ nec numerari possent: exempla tamen habes. ff. si quis cau. l. ij.
& ¶ Detẽtus. & in loco existẽs de quo debeat reuocari. alias locũ nõ h̃ cõmissio. s. e. q̃ propter. §. pe. & d hoc ĩpedimẽto si opus fuerit fidem facere dẽ iuramẽto: ut ibi. vñ non est d necessitate q̃ iuret ĩ instrõ procurationis ipse dñs: sed cautũ est q̃ det mãdatũ ipsi p̃curatori iurãdi in animã suam q̃ ipse tali ĩpedimẽto detẽtus est: s̃m oẽs modernos q̃ hoc not. in decre. q̃ p̃p. Et est rõ: q̃ si capitulum requireret iuramentum: p̃curator iurare nõ posset: nec preterea vlterius expectareẽ. fuit enim procurator minus suffi-

ciens: ꝛ ideo sibi cõstituẽs ĩputet: ad hoc. ĩ. §. si aũt. nec debet dicere procurato: dico dñm in loco in quo debet vocari. ꝛ iusto impedimẽto detentum: qꝛ ista sunt vba iuris: sed dicere debet vba facti. s. dico dñz in tali loco ꝛ tali impedimento detentũ: puta tali infirmate vel talibus inimicitijs ꝛ tunc si non admittatᷓ: appellet sm Hosti. qui hoc ibi no.

sm ꝯpost. ꝙ si liberũ mandatũ habuit cõpromittere poterit: qꝛ id põt qđ dñs: si aũt ad certã personã: tũc cõpromittere nõ põt: qꝛ sola necessitatis forma. s. seruanti tunc intelligitur demandata. argu. ff. ð pecul. l3. §. si seruus.

s ℂ Illã. certã personã ð qua habuit mandatũ expssum: ꝛ nota illã: qꝛ aliam eligere non põt: qꝛ faceret cõtra formã mãdati. ŝ. de rescrip. cũ dilecta. ꝛ. ff. mã. diligenter. ꝛ. ĩ. ð pbẽ. cui de nõ.

a ℂ Cõcilio. ŝ. c. qa pp. Ista enĩ fuit dubitatio: qꝛ ibi dicebatur ꝯmittat vni de collegio.

b ℂ Pluribus. idẽ not. Inno. ꝛ cõpo. ŝ. c. qꝛ pp. pter. ꝛ quod dicit pluribus: intelligo siue duo fuerint siue plures: dũmtamen ĩsolidũ: ut sequiᷓ qꝛ eadem ratio est.

c ℂ Insolidũ. aliter neuter admittitur. ĩ. c. §. si autem.

d ℂ Tunc. cũ potestatez habent insolidum.

e ℂ Occupantis. ŝ. de p cu. non iniuste vbi ð h.

f ℂ Insimul. ita ꝙ non apparet quis primo.

g ℂ Dũtaxat. i. tãtũmõ vnde isto electo alter oẽs amittit: ꝛ est si. ŝ. de rescrip. c. pe. quod verũ credo nisi in ĩstrumento diceretur meliorẽ nõ eẽ conditionẽ occupantis: ꝛ quod vnus incepisset: alter finire posset. ar. ad hoc in pdicta decre. ĩ si. ꝛ. ĩ. de pcu. si duo.

cilio[a] generali: sed ꝛ plurib[9b] committere vices suas: dumtamẽ eorum cuilibet det insolidum[c] potestatem: ꝛ erit tunc[d] melioꝛ conditiõ occupantis[e]. ℂ Uerũ si ambo cõcurrant insimul[f]: ꝛ postulent se admitti: audiri eos nõ expedit: quia possent vota sua dirigere in diuersos: sicqꝫ res non haberet exitum ꝛ quod ab eis hoc casu fieret nõ ualeret: sed is admittatur duntaxat[g] quem capitulum vel pars maioꝛ[h] elegerit[i]: vel si concordare nequeant[k]: is qui pꝛimo in instrumento vel litteris pcuratiõis extiterit nominatus[l]. ℂ Si autez nullus ipsorum insolidum fuerit deputatus: tũc ppter rationẽ eandẽ[m] ipsorum aliquis nõ debebit admitti[n]: sibiqꝫ ĩputet qui sic eos constituit idiscrete[o]. ℂ Porro[p] cum vnus est pcuratoꝛ simpliciter constitutus si is vnum suo ꝛ aliũ domini sui nomine in scrutinio nominãdũ duxerit nihil agit[q]: nisi de certa[r] eligenda psona sibi dominus dederit speciale mãdatũ. tũc eniꝫ in illã[s] eius ꝛ in aliam suo nomine licite poterit cõsentire[t]. ℂ Absens[v] quoqꝫ l3 nullus de collegio velit esse procuratoꝛ[x] eiusdem: nec ipse nolente[y] capitulo extraneum ualeat deputare nõ poterit aliquatenus per litteras exprimere votum suũ[z]: qđ non est ante scrutinium: s3 ĩ ipso scrutinio secrete ꝛ sigillatim tantũmodo exprimendum[ꝛ]. I Dem.

ℂ Si appet coelectus vl se opponẽs ꝛ q ꝯfirmationẽ petit: ille vocabiᷓ noiati: alias fiet crida in ecclesia generali: ꝙ se ꝯfirmatiõi volẽtes opponere veniant pemptorio assignato: alias ꝯfirmatio facta si tenet. Io. an.

Q Uoniã electiõe[ꝰ] nõ in cõcordia[ꝫ] celebrata supioꝛ ad quẽ electiõis ipi[ꝰ] ꝯfirmatio ptiet[a] ꝯsueuit iterdũ sue ꝯfirmatõis celeritate[b]

t ℂ Consentire. Io. ar. ꝙ hñs spãle mandatũ id põt qđ alias nõ posset: ad idẽ. ĩ. de pcur. c. s. ꝛ vlti. ꝛ facit ad questionez quã hoc anno disputaui: an delegatus ab alio ꝙ a principe habẽs spãle mandatum subdelegandi subdelegare possit: ꝛ de hoc dixi ĩ. de offi. dele. is cui.

u ℂ Absens. hic in pꝛimo dicto appꝛobatur glo. ber. ŝ. c. quia ppter ĩ glo. pe. ꝛ olum moderno2ũ idẽ ibi notantiũ: s3 in scđo puncto reprobaᷓ eiusdem ber. opinio ĩ eadẽ glosa ꝛ qsi hostiẽ. ꝯsentiebat: s3 ibidẽ Inn. ꝛ ber. ꝛ cõpost. ŝ. ꝛ eoruz appꝛobatur h opinio: ꝛ ĩtelligas hanc lrã ð supꝛadicto absente q cõpromittere põt. s. iuste ĩpedito ꝛ existente in loco de quo ꝛc.

x ℂ Procuratoꝛ. dicebat gof. ꝙ putabat talẽ canonicũ indirecte ꝯtẽni alij dicebãt ꝙ compelli debebat aliqs de capitulo: vt ab ipso mandatũ susciperet: sed nõ est verũ: a pricipio enĩ nullus cõpellitur procuratorẽ recipere. C. de procura. ĩuitus ĩsti. mã. §. mandatũ. Io. an.

y ℂ Nolẽte. si enĩ capitulũ vellet bene tunc posset exᷓneum deputare. sed inuito capitulo non: ꝛ sic debet intelligi decre. qꝛ propter. extraneum enim ẽt sine mandato admittere posset. ꝛ sibi pĩudicare ꝛ in extraneum etiã cõpromittere. ŝ. c. cãm cum si.

h ℂ Maioꝛ pars. sic. ŝ. eo. li. de rescrip. c. pe. ad idem. l vi. di. apostolica de elec. cum inter canonicos. ff. ad muni. ꝙ maioꝛ.

i ℂ Elegerit. nec credo ꝙ variare possint: vt. ŝ. e. ut quis duas. de postu. c. vno. in fi. Io. an.

k ℂ Nequeant. qꝛ nolũt eligere: uel pari numero discordãt: ꝛ nota ꝙ pꝛimo recurrendũ est ad electionẽ capituli. secundo ad oꝛdinẽ scripture. tabelliones enĩ pponũt quos volũt ĩ instrumẽtis: ꝛ iđ fuit equius pmo recurri ad electionẽ capituli: per quã magis idoneus eligeᷓ. ad hoc. ĩ. de pcur. si duo. ff. de accu. si plures. secũdo ad scripture oꝛdinẽ in subsidium.

l ℂ Nominatus. p oꝛdinẽ scripture. concoꝛ. optic. ĩ. de pben. mandato ad idẽ. xliij. di. sit rectoꝛ. in fi. cũ suis ꝯcoꝛ. ꝛ. ŝ. de rescrip. cuz dilecta. cuz suis concoꝛ. ꝛ facit. ff. de leg. ij. cuz pater. §. pe. quid si non appet: puto qꝛ duo sunt instrumẽta: nec apparet qđ prius: puto ꝙ mutuo se impediant. ff. de vsufruc. l. quotiens. ꝛ ĩputet sibi qui sic eos constituit.

m ℂ Propteꝛ rõnez candẽ. qꝛ possent vota dirigere in diuersos: ꝛ sic res non haberet exitum.

n ℂ Admitti. qđ ergo nũqđ de nouo citabiᷓ ipse canonicus: nõ: alias qđ sibi ĩputaret vt seqtur. Idẽ enĩ ẽst nõ venire: qđ non sufficiẽter venire: cõtumax ergo fuit: ꝛ procedẽt ipsius socij ad electionez. ŝ. ĩ. de procu. si duo vbi dᷓ ꝙ si in cãis electionũ sunt dati plures procuratores: sed non insolidum: iudex eligit idoneorez. Sol. ibi loquitur de procura. dato ad iudicia in cãis electionũ postulationũ uel prouisionũ: hic ð procura. dato ad negociũ. s. ad ipsam electionẽ faciendã. ꝛ ibi de iure iã nato: hic de nascituro qđ minus fauorabile ẽ: ꝛ vtrobiqꝫ vtilis puisũ ob celerẽ expeditionẽ.

o ℂ Indiscrete. non enim debent stulti melioris esse conditionis ꝙ periti. ĩ. de preben. cum qui beneficium.

p ℂ Porro. scđa pars: h appꝛobaᷓ opinio vin. ꝛ cõpo. ŝ. c. qꝛ pp. ꝛ abba. eo. ti. ꝯgregato. tñ gof. ꝛ host. ibi no. satis poterat dici valere cũ in diuersos ꝯsentit: dũmõ neuter sit malus: qđ falsum est: ut hic vides.

q ℂ Nihil agit. rõ: qꝛ qua consciẽtia teneᷓ meliorẽ eligere suo nomine: eadẽ ratione teneᷓ ad idẽ noĩe dñi sui: ad hoc. xlvi. di. sicut non suo. ꝛ ĩcerta videᷓ: hoc no. ŝ. co. c. ij. ꝙ dicit nihil agit. intellige qꝛ neutrum votũ valet ꝛ est simile qđ dicimus in delegato: qui subdelegationẽ recepit a socio. ŝ. de offi. dele. super questionum. in. §. si vero.

r ℂ De certa. no. appꝛobatã opi. cõpo. ꝛ Inno. ꝛ reprobatã opi. vĩ. q dicebat. ŝ. c. ꝯgregati. ꝙ nõ poterat fieri cõpromissũ uel mãdatuꝫ pcuratori de certa psona: dicebat enĩ ꝙ videbaᷓ singularis electio ꝛ sic non valebat. ŝ. c. ĩ genesi. Itẽ talis ꝯmissio ẽ contra conciliũ: qđ reqrit ꝙ committat vicẽ suã: sed iste nõ committit vices suas q dat mandatum de certo. s3 falsum est ut hic p3. ꝛ de hoc p abba. ŝ. c. congregato. Sed nunqđ pcurator ad eligendum datus poterit aliuꝫ substituere dic sm compo. ꝙ sic qa pcuratoꝛ est ad negociuꝫ: q aliũ pcuratorez dare potest. ĩ. ð procur. c. i. ĩ si. ff. mãda. si procuratoꝛ. Est tñ ar. ŝ. ĩ. de offi. dele. is cui. ꝛ. ŝ. ð offi. dele. c. vlti. So. illa loquunᷓ in iudicibus non in procuratore. Iteꝫ quero nunquid procuratoꝛ datus ad eligendum compromittere poterit: dic

s ℂ Uotum suum. Ber. contradicebat: ita tñ ꝙ publicatio ipsius voti fieret tãtũ cum alioꝛ fiebat publicatio: sed nõ insperit ꝙ nõ solũ publicatio: sed etiã expressio in scrutinio tantum fieri debet ut sequitur.

t ℂ Exprimendũ. Nota ꝙ nõ sola publicatio ĩspiciᷓ. sed ẽt expressio: sed cõtra. ŝ. proxi. §. vbi exprimit votũ cosensus ante scrutiniũ dãdo. s. procuratori mãdatũ de certa persona eligenda. Sol. falsum est ꝙ tũc exprimat votũ: sed mandatum dat de voto exprimendo: sicut aliud est inuestire: aliud mãdare ð inuestiendo: ð his que fi. a ma. par. ca. ex oꝛe. vnde aduerte: põe ꝙ procuratoꝛ q mandatuꝫ habuit de certa persona eligenda nõ eligit: ille electus fuit a quibusdã alijs nũquid vox illius absentis ꝛ mãdãtis augebit numerũ illius: ut possit dicere ꝙ elect⁹ sit a decem: qꝛ nouẽ elegerunt: ꝛ decimus mandauit de eo eligendo: absit: dico ergo ꝙ aliud est dicere cõsentio in talẽ: ꝛ hoc debet fieri in scrutinio ꝛ secreto ꝛ sigillatim: vt hic: ꝛ tali mõ cõsentit ĩ spirituale matrimoniũ: ꝛ aliud dicere do mãdatum ticio de tali eligendo: qꝛ istud nõ est votũ nec p hoc cõtrahiᷓ matrimonium ꝛ iđ ante scrutiniũ fieri põt: vt ibi: sic vides in matrimonio carnali: aliud ẽ cõtrahere: aliud ẽ dare mandatũ de cõtrahẽdo: hinc est ꝙ qui contrahit amplius non penitet. sed qui mandatũ ðdit penitet ante cõtractũ. ĩ. de procurato. c. vlti. sic ergo intelligas: nec similitudinẽ dicas vbi non est. Io. an.

Q Uoniam. Hec ẽ solẽnis decre. ꝛ quotidie praticaᷓ. Primo ponit confirmatum abusum quem prohibet cũ decreto. Secundo ponit vocatiõis formã ibi vocationẽ. Tertio ad electionẽ cõcordẽ h progat ibi: que ẽt. Do.

ꝰ ℂ Electione. idem dicam de postulatione: cum eadẽ sit rõ qđ verum puto ĩ admissione postulatiõis: q̃ fit a supioꝛe illo qui postulatũ admittẽdo confirmat. secus in eo q postulatur a pꝛelato suo vt monachus electus in epm ab abbate: qꝛ ĩ ea nõ fiet vocatio. idem puto in presentatõe: vt ẽt ille cui fit presentatio seruare teneatur hanc decre. ꝛ sic seruatur de collationibus: dicam in fi. c.

ꝫ ℂ Concoꝛdia. idẽ si in ꝯcoꝛdia quo ad vocationẽ faciẽdã: ut dᷓ in fi. c. Io. an.

a ℂ Pertinet. verbũ hoc late patet. ff. de vb. si. verbũ ptinere. vnde intelligo si iuͤ ptineat iure cõi: vt ad epm. xvi. q. vij. nullus omnino. ð here. cũ ex iniuncto: siue iure spãli: puta ex pꝛiuilegio vel consuetudine pscripta: siue iure ðlegato: qꝛ omnes habebunt hanc formam seruare.

b ℂ Celeritate. No. ꝙ hic reprobatur celeritas. ꝛ est generale ĩ oĩbus personis p mouendis. viij. q. ij. dilectissimi. Itẽ ppter rei nouitatẽ. xxxiij. di. cõis filius. ubi de hoc p archi. xxiij. di. c. i. itẽ ppter reuerẽtiã sacramenti recipiẽdi: de conse. di. iij. iudei. itẽ ppter metũ incõmoditatis emergẽtis. xij. q. ij. sine exceptõe. item propter honestatẽ: ꝛ vt res carioꝛ habeatur. xxvij. q. ij. institutum. iteꝫ ppter certitudinez habendã: vt. xvij. q. ij. si qs ĩcognitus. itẽ propter reuocandi difficultatẽ ut in dãdis sententijs. ij. q. i. deus oĩpotens. ꝛ h. vel in ipsaꝝ execurione. xi. q. iij. cũ apud. idem in legib⁹ cõdendis. iiij. di. ĩ istis. itẽ propter rei dignitatẽ. lxi. di. miramur. itẽ ppter piculosam sacramẽti iterationẽ: ð con. di. iiij. itaqꝫ. iterdum aũt desideratur acceleratio propter metũ cõtaminatõis. viij. di. mala. propter metũ defectus. v. di. baptizari. propᷓ metũ vsurpatiõis. xxv. q. ix. loci. p

pter magnitudinē trāsgressionis.xxvij.q.i.si custos.ppter inobedientie culpam .xij.q.ij.qui ⁊ humanis.ppter debitū obediētie.xciiij.di.c.i.ppter rectitudinez vispēsatiōis.xlv.di.disciplina.ppter periculū imminēs vt in vacatiōe ecclesie .s.e.cū inter vniuersas:vnde ⁊ cautio dāni ifecti celeritatez desiderat.ff.de dā. infec.l.i.⁊ idem in similib⁹:vt.s.de re iudi.c.ij.ō rescrip.ad hoc vbi ex certa cā idem est reperiri.

a ¶ Preferens.sic.s.eo.anaritie.⁊.c.quorundam.

b ¶ Cupiditatē.que oīum malor radix ē.xl vij.di.bonor de pe.di.ij.qr radix.

c ¶ Iuri.quod facere nō debet. vij.di.si quis eps in fi.

d ¶ Unicus.si.s.eo.cupientes .§.si vero.

e ¶ Discusso negocio.male faciunt ⁊ puniūtur si pmouent in dignum:vt.s.e.nihil est.⁊.s. de preben.graue.

f ¶ Apostoli.Pauli.i.ad thimothe.vi.c.xxiij.dis.§.i.lxxviij.di.qd ē cito.s.e.cū nob oli.

g ¶ Manus. confirmatorias de quibus loquimur.

h ¶ Morbo.ná q medicamenta morbis exhibent hoc iura negocijs:ī autē.hec constitutio q̄ inno.cōsti.in prin.col.viij.

i ¶ Fraudib⁹ obuiare.qō faciē dum est.s.eo.anaritie.⁊.c.cōmissa.⁊.j.eo.ti.pri.c.ij.

k ¶ Tales.s.factas nō vocatis cōpetitorib⁹:vel his qui se vellent opponere:si qui essent.

l ¶ Innanes.dicebamus olim: ⁊ no.de hoc inno.⁊ hos.de appella.ꝓstitutis.ij.ō vo.⁊ cōtu. cū olim.q cōfirmatio facta vocatis his qui vocandi erāt ⁊ cuz cāe cognitione habet vim diffinitiue:hinc est q revocari non poterit ⁊ si appelletur appellari potest a diffinitiva. Si autem fiat sine cāe cognitiōe ⁊ non vocatis vocātis vim hz iterlocutorie:ibi de hoc plenio⁹ eos videre potes:sz hodie nō valet cōfirmatio sine vocatiōe huius ō cre.ut hic vides. Quid si sic cōfirmatus administrat:satis credere q si errauit in facto:qr credidit vocationē factā que facta nō erat: excusetur a pena decre.s.eo.anaricie.⁊.c.qualiter maxime cū vocatio ⁊ citatio ista sit superiorīs officium ⁊ non partis:sed si errauit in iure:a dicta pena non crederez excusari:ad hoc.j.de re.iur.ignorantia cum suis concor.

m ¶ Nominatim.si.j.de sen.ex.statuimus.

n ¶ Generaliter.⁊ publice:qr talia edicta ī publico pponi debent:ō postu.c.i.⁊ est contra illos qui adhuc fraudē faciūt ꝓstitutioni faciēdo hāc vocationē fieri coram certis amicis. o ¶ Opponere.ne electus confirmetur.

p ¶ Perēptorio.nūqd post hūc terminū veniēs audirēt sup h.dic vt.s.q ma. accu.pos.cū in tua.offīsi tamē iudicis in his nō qescit:vt.s.eo.cū nobis olim.

q ¶ Cōpetenti.fm locor distātiā personarū ⁊ negocij qualitatem. Io.an.

r ¶ Que.s.dicta de vacatiōibus faciēdis:⁊ q nō valeat ꝓfirmatio aliter facta.

s ¶ Obseruari.qd in puisionib⁹ vel collationib⁹:nunqd in eis habebit fieri hec vocatio:tutū puto ⁊ in his hec fieri:nō tamē credo de ēbis vel mente bui⁹ iuris hoc esse:⁊ facit.j.de pben.cū in illis.⁊ optime.eo.ti.lz eps. Io.an.

Q Uoniam. Diuiditur in tres ptes fz Io.an.in pma ponit cā constitutionis celestini.in secūda ipsius cōstitutionis mens ibi:celestin⁹:in tertia ex duplici cā illam inter has cōstitutiōes interserit ibi:nos igit. Io. an.Casus. t ¶ Quoniaz.Qr qdā plusq̄ expediret curiosi referebāt in dubiū:an papa possit renunciare papatui:celestinus qntus cum presideret ecclesie romane regimini:statuit de consilio ⁊ assensu suor fratrū q summus pontifex libere possit renunciare papatui:qō statutum ne obliuioni darēt:⁊ ne de pdicto casu dubitēt vlterius:inter alias huius serti libri cōstitutiōes de fratrū suorum cōsilio dñs bonifa.hic redegit ad perpetuā rei memoriā. Io.an.

u ¶ Curiosi.q maiores curas exhibere volunt q̄ res exigat.ad hoc.iiij.di.denq̄z.de con.di.v.quinqz modis.

x ¶ Expediūt.qō faciendū nō ē.C.de sum.tri.l.nemo.j.de here.c.ij.⁊.j.ō re iudi.abbate.ad fi. y ¶ Apostoli.pauli in epistola ad romanos.c.xij.⁊ habes eadem verba.xliiij.di.sit rector.

z ¶ Sollicitam.vnde.j.deducere minus prouide videbantur.

a ¶ Marie.cōpatiuū.vñ ēt si sufficiēs sit renūciare poterit:ut p iferiora patebit

b ¶ Insufficiētez.ppter hoc tamē nō posset deponi.qr ppter solā heresim ōponi

tur.ti.di.si papa.sed alij prelati ppter īsufficiētiā bene ōponūtur:⁊ ecclesiastici ⁊ seculares.xviij.q.ij.si quis abbas.xv.q.vi.alius.⁊ ppter negligentiā.lxxi.dis.dictū.s.de here.excōicam⁹.in fi. Et nota q̄ iz oīs sufficiētia ē dicat ī papa:ita q oīa iura ī pectoris scrineo habeat.s.de cōstōnibus.c.i.tñ interdū insufficiēs ē pōt:ut hic:⁊ interdum eum fallit obliuio .xxiij.di.preterea.vbi ō hoc.sic sedes ipa aut sāctū inuenit:aut sem facit qs enī sāctū dubitet quē aper tāte ⁊c.xl.dist.non nos.⁊ tamē heretic⁹ posset ē:⁊ pp heresim ōponi.c.di.si papa.⁊ posset ex multis insurgere īsufficientia hec:vt ex defectu litterature.ex senectute.ex infirmitate:vel similibus. Io.an.

x ¶ Regendā.ad qō ex officio tenet:ut ī pemio huius libri.

a ¶ Videbantur.⁊ erat ipor rō motiua:qr q renunciat renunciare ōbet ī manib⁹ supiorīs:⁊ alit matrimoniuz spirituale nō dissoluitur.s.e.ō renun.admonet:sed papa supiorē nō hz ergo renūciare nō pōt. Itē fungit vice dei: quas vices sic vt ossibus hīe anneras q a se abdicare nō possit ad hoc de sta.mona.cuz ad monasteriū.ī fi.Sed ꝓriū verū ē:ut hic vides ⁊ probat ex eo qa marcellin⁹ renuncauit papatui: cui substitutus fuit marcellus.xxi.dis.nunc aūt. Itē clemens renunciauit papatui cui successit lin⁹.⁊ eo mortuo detus:⁊ illo mortuo iteruz successit clemens: vt in chronicis.⁊ vide de hoc .viij.q.i.c.i.hinc disputat hic mūdus ⁊c.⁊ hāc opinionem approbauit Io.vij.q.i.c.nō autem ad id quod dī q̄ renūciatio fieri dz in manib⁹ superiorīs:fateor id verum vbi ē superior:sed hic ppter īpossibilitatē ius illud seruari non pōt:⁊ facit optime.s.ti.prori.indēnitatib⁹.§.pe.⁊.s.eo.lz.de vitādā discordia.ī fi. Itē inferiores prelati a suis prelatis ꝓfirmātur ⁊ instituunt:vnde non est mirum si sine ipsor licentia renūciare nōn possunt:sed papa a nemine cōfirmatur.vnde sicut sine superiore instituitur:ita sine superiore renūciet: ad hoc.s.de reg.iur.c.i. Io.an.

b ¶ Predecessor.cū dignitas vacat alias q̄ per mortē successor non congrue dī predecessor:sed dicere deberet precessor.pdecessor enī idez qō predecedēs:nisi dicere velis q quomodocūqz vacet platura quo ad illam decessisse putatur:⁊ est expressum.viij.q.i.§.ecce.ī qbus.⁊.xxiiij.q.ij.§.i.

c ¶ Dum eiusdē.postea enī ipsius constitutio nō valuisset:qr pōtifex non erat:ut.j.patebit. d ¶ Fratribus.cardinales ergo fratres vocat:cum de ipsis permirtim loquitur.j.de offi.leg.officij.

e ¶ Statuit.credēdū ē pape hoc referēti.s.de testi.cū a nobis.in fi.

f ¶ Resignare.hoc expresse no. Io.vij.q.i.non aūt.ī glo.magna in fi.⁊ facit qō no.lxxix.di.si qs pecunia.xviii.q.ij.q̄ sit.

g ¶ Temporis.hinc est q̄ antiquorum memoria melius prescripta tenet ⁊ de hoc vide qō nota.s.de proba.tertio.

h ¶ Obliuioni.oīum enim habere memoriaz ⁊ in nullo peccare ⁊c.vt.s. vt eccle.bene.ut nostrum.

i ¶ Recidiuā.qō ē nō dz:ut.s.de vb.si.ex parte.ij.cum suis concor.

k ¶ Memoriam.facit.j.de re iudi.ad apostolice in superscriptione:⁊ qō ibi dicam in prima glo.

S I te prebendam. Fraudulenta renūciatio nō nocet expectāti.h dicit fm zen. Diuidit ī duas partes.prima prouidet īpetrantibus ꝓtra fraudes de quar coniecturis ponit exēpla ibi:vt qr.secūda ibi.certū cōuincit ⁊ punit fraudulētos.h.d.fm Io.an.

l ¶ Si te prebendam.scire debes q̄ qr nemo videt fraudare eos qui sciūt ⁊ consentiunt:ut.ff.de reg.iur.nemo videt.⁊.j.e.ti.scīēti.puto nec ōcre. istam nec eius penam locum habere.vbi expectans consentit hoc sciens voluit illam tenuem habere:pone enim quod plus sibi placet prouisio

preferens[a] cupiditatem[b] propriam iuri[c] ⁊ ordinatum affectum etiam equitati cōpetitorē aliquando vbi alius vel eos qui se volūt opponere:quādo electus est vnicus[d] supplantare:dū nullis vocatis ⁊ non discusso[e] negocio per repētinaz cōfirmationē cito contra doctrinam apostoli[f] imponit manus[g] electo: Nos uolētes huic morbo[h] ⁊ fraudibus[i] obuiari: presenti cōstitutiōe sancimus confirmatiōes tales[k] viribus oīno carere: ipsasqz decernimus irritas ⁊ inanes[l] ¶ Vocationem autē huiusmodi nominatiz[m] vbi est coelectus:uel apparet oppositor alias generaliter[n] ī ecclesia in qua electio facta est: vt si qui sint qui se velint opponere[o] cōpareant assignato peremptorio[p] termino cōpetenti[q] faciendaz esse censem⁹. ¶ Que[r] ēt si electio in ꝓcordia celebrata fuerit: volumus obseruari[s].

Rubrica De renunciatione.

B Onifacius.viij.

¶ Roman⁹ pōtifex pōt libere papatui renunciare.h.d.fm zen.

Q Uoniaz[t] aliqui curiosi[u] disceptātes de his: que nō multum expediunt[x] ⁊ plura sape quaz oportet cōtra doctrinam apostoli[y] temere appetentes in dubitationem sollicitam[z] an ro.po.maxime[a] cum se insufficentem[b] agnoscit ad regēdam[c] vniuersalē ecclesiam: ⁊ summi pontificatus onera supportanda renunciare valeat papatui eius qz oneri ⁊ honori: deducere min⁹ prouide videbātur[d]. ¶ Celestin⁹ papa quintus pre[e] noster duz eius dem[f] ecclesie regimini presidebat volens super hoc hesitationis cuiuslibet materiam amputare deliberatione habita cuz suis fratrib⁹[g] ecclesie romane cardinalibus: de quorum numero tunc eramus: de nostro ⁊ ipsorum omniuz concordi consilio ⁊ assensu auctoritate apostolica statuit[h] ⁊ decreuit ro. ponti. posse libe[i] resignare[k]. ¶ Nos igit ne statutuz huiusmodi per temporis[l] cursuz obliuioni[m] dari: aut dubitationem eandez in recidiuaz[n] disceptationez vlterius deduci contigat: ipsū inter constitutiones alias ad perpetuam rei memoriā[o] ō fratrum nostrorum cōsilio duxim⁹ redigendum. I Dem.

¶ Si in fraudē expectātis prima vacaturam cum in proximo credetur pinguis vacare renunciet aliquis tenuē quaz habebat:non tenetur expectans illam recipere: imo illa dimissa expectabit aliam sine fraude vacantez:⁊ si illi renunciantī illa pīguis postea ꝓferat hoc ipo pbato sit fraus:⁊ carebit vtraqz.

S I te prebendam[p] vel dignitatem in aliqua ecclesia ,pri-

tamen quod non cōmittatur simonia. Jo. an.

a ¶ Proximo vacaturam. debebatur enī sibi primo vacās: & sic per fraudes videbatur via precludi ad aliā: secus si habet litteras sup ea quam duceret acceptandā: q2 tūc fraus ista sibi nō preclusisset viā: qđ ē verū nisi acceptasset pmā q̄ vacaret: qđ pōt: lz certā & nominatā talis acceptare non possit. j. de cōces. prebē. ne captande: quia tunc per omnia idem.

b ¶ Apostolica. quod ē et in casu decre. j. de preben. li. vi. q. & c. si cū. & §. de rescrip: cū aliquibus cū si. alius cuiū ꝙ papa ad uacaturas contra lateranē. concilium ius si tribuit: vt. §. de conces. preben. c. ij.

c ¶ Dignitatem. singula singulis refert.

d ¶ In eadē. ecclesia scilicet in qua expectans et idem si expectabar in ciuitate vel prouincia: si ī ea fieret talis fraus: cuz eadem sit ratio.

e ¶ Renunciet. de vacatione per renunciationē dicit q2 de illa ad titulū sed idem credo si in fraudem occideretur vel deponeretur. s. qui tenuē obtinebat: vt precludere tur expectādi via ad pinguē. & sm hoc dicam ꝙ expectans primā vacaturā: pmā si vacat ī ei⁹ fraudē recipe nō tenet.

f ¶ Illa. tenui renūciata

g ¶ Tibi. cuz debebatur pma & nō secunda.

h ¶ Alicuius. qa valde senex ē: vel īfirm⁹ valde

i ¶ Vel alias puta quia tractat ille q in sacris ē est de matrimonio ɔtrahendo. vel q2 electus est vel eligi sperat in episcopū: uel religionē vult pfiteri: vel de crimine accusatur pp̄ter quod creditur deponendus: vel his similia.

mo[a] vacaturam auctoritate apo.[b] expectante aliquis prebēdā seu dignitatem[c] tenuem obtinēs i eadē[d] fraudulēter ei renūciet[e]: ut illa[f] primo sic vacante precludat tibi[g] via per cōsequēs ad obtinendū pbendam vel dignitatem: aliā pinguiorē que per mortē alicui[h] vel alias[i] in ipsa ecclesia creditur verisimiliter in proximo[k] vacatura per renūciationē huiusmodi: dummodo de premissa fraude appareat: saltem per aliquas probabiles coniecturas[l]: vt q2 dicte renunciationis tēpore is qui prebendā vel dignitatem pinguiorem habebat infirmitate graui detinebatur: vel aliquid aliud imminebat: propter qđ illius prebenda seu dignitas vacare in proximo probabiliter credebatur nullū tibi volumus obstaculum interponi: quominus prebenda vel dignitate predicta sic fraudulenter renunciata omissa[m]: possis dictam pinguiorē cū eā vł aliā[n] si prius ipsam vacare contigerit auctoritate prefata libere peter: veluti tibi debitam[o] & habere. ¶ Ceterum si predicto renunciāti huiusmodi prebenda vel dignitas pinguior forsitan cōferatur eoipso dicta fraus intelligatur esse probata: & idem renunciās habita[p] omnino careat & ambita[q].

k ¶ Proximo. idem credo si non in proximo: dūmodo fraudulenter fiat renunciatio talis. & possit id alias constare: q2 semper ratio remanet. pōt enim ꝙ litteras habeo ad primā vacaturā & titius: lz non speretur de prima vacatione: tamen q2 odio me psequit renūciat pbēdē q̄ valet vnū florenū: vt sic me īpediat ī pinguib⁹ si vacarēt: certe cū eadē sit rō idē credo.

l ¶ Cōiecturas. No. ꝙ dolus pbatur ex perspicuis cōiecturis: & q cū allegat probare illū debet. ff. de proba. l. quotiēs. §. qui dolo.

m ¶ Omissa. nō enī dz acceptare si hoc sciuit: sz omittere: ut hic vides.

n ¶ Aliam. puta non vacauit illa de qua sperabatur. sed alia.

o ¶ Debitā. lz enī ista nō sit pmo vacās sed secūdo. tamē rōne fraudis pmo vacās fingit. & ē si. §. de rescrip. si pp̄ter eodē. li. & in hoc pfertur equitas rigori pp fraudē. ad idē. C. de iudi. l. placuit. C. de fur. & ser. cor. si qs seruo. & j. de re. pmu. c. vno. & sic nō. casum in quo lz scribatur de prima vacatura: debet secūda. alios casus hēs ad idem de preben. c. ij. in fi. e. ti. q2 sepe. & c. cum in ecclesia. & c. ei cui. & j. de re. pmu. c. vno.

p ¶ Habita. qui semel renunciauit. & sic repetere nō poterit. vij. q. i. ꝙ periculosum cum si.

q ¶ Ambita. s. per cupiditatem. & fraudem. & est si. §. de transla. licz. & c. quāto. vij. q. i. si quis eps. suis ergo terminis sit quisqz contentus. nec vltra mensuras sui iuris affectet augeri: ut in predicto. c. si quis in fin. ambita autem ideo carere debet qr expectanti debetur. sed etiam si non deberetur. puta quia vacauit alia ante illam ob quā fiebat renunciatio. tamen non debebatur renuncianti qui eam adeptus est. cum iste finis non distinguat. & ad hoc faciunt predicta iura.

Romana. Sunt tres partes sm Hosti. & Jo. mo. Primo reuocat edictum. Secundo cām reddit ibi: q2 etiam. Tertio antiphorizat ibi. Sed alia. Ho. Casus.

r ¶ Dum. archiepiscopus remensis visitaret prouinciam remēsem & nō debito modo fuisset a suffragañeis receptus excommunicauit eos & fecit pponi edictum per totam prouinciam remensem ꝙ omnes subditi ipsorū suffraganeorum adirent ipsum pro suis causis dirimendis: papa Innocen. reuocat hoc edictum & dixit ꝙ licet ipsi suffraganei pro suis culpis excōmunicati sint: non tamen ad ipsum archiepiscopum iurisditio ipsorū deuoluitur. cum id ea utum non reperiatur ī iure: lz & alias pro culpis ipsos possit debita pena punire.

r ¶ Romana. multas decre. eiusdem nominis & auctoris de eadē cā que erat inter remensem & suffraganeos habebis in processu huius libri.

s ¶ Publicatum. ex parte archiepiscopi remensis.

t ¶ Subditis. i. quos archieps iurisditionē non hz nisi in certis casibus expssis a iure. & not. §. de of. or. pastoralis: & iō edictū istud reuocare debuit cū vergeret ī pudiciū suffraganeorū & aliorū inferiorū iurisditionē habentium & suū ius absorberet: qđ esse nō debet cuz non nisi p appellationē ad ipm qōnes tales deferātur: nec ipse plus iuris sibi pōt vendicare ꝙ ei per canones sic concessum: de offi. ordi. duo simul. ix. q. iij. cō quest⁹. & q. ij. c. ij. & x. q. iij. q2 cognouim⁹. & xviij. q. ij. c. i.

Rubrica De supplēda negligētia prelatorum.

I Anno. iiij.

¶ Jurisditio suffraganei excōicati ad metropolitanum non deuoluitur. Jo. an.

ROmana[r] ecclesia: & infra Edictū vero p remeñ. prouinciā publicatū[s] vt a subditis[t] episcoporū ipsius pūincie pro audiendis & terminandis eorū causis[u] libere ad remeñ. curiā accedat penitus reuocamus. ¶ Quia etiā si tenerētur[x] iidem episcopi pro suis[y] culpis[z] uinculo excōmunicationis astricti: nō tamē ex culpis ipsis: cum id nō inueniatur a iure cōcessū[a] ad remeñ. archiepiscopum iurisditio deuolueretur eorū. ¶ Sed alia forte pro illis pena ipsis canonica posset infligi. I Idem baronibus & comitibus regni portugalie.

¶ Si ille qui preest est negligens & remissus: debet superior illi dare idoneū coadiutorē. h. d. Jo. an.

GRandi[z] non imerito: & infra. Mandamus quatenus dilectum filium nobilē virum comitē boloñ. pfati[a] regis[b] portugalie fra

u ¶ Causis. quas īter se hñt ipsi subditi: nō intelligas de cāis q̄s habent subditi ɔ suffraganeos ipsos: quia tunc licitum esset edictuz. xi. q. i. peruēit. & c. si qs cum clerico.

x ¶ Tenerēt. h dicit: q2 forte nō ɔstabat an iuste fuisset excōicati

y ¶ Suis. p alienis enī nō dñt excōicari: vt. xxiiij. q. iij. si hēs.

z ¶ Culpis. no. ꝙ lz ex sua culpa excōicat⁹ sit eps: ita ꝙ iurisditionē exercere nō possit: nō tñ pp̄ter hoc ad metropolitanum suū trāsfert iurisditio. §. de conces. pben. q2 diuersitatē. sed pp negligentiā bene trāsfert iurisditio & pbēdarū donatō de epō ad archiepm: ut ibi: & §. e. ti. p totū. not. ergo lz ī negligētia epi archieps suppleat vices ei⁹: nō tñ ī delicto: & ɔtra. opti. §. e. ti. de elec. ꝙꝙ. Sz §. j. de tē. or. c. ij. vbi vicini epi supplēt potestatē quā pdidit eps pp delictū suum: & illud spāle pp fauorem ordinū suscipiēdorū: ī quorū dilatiōe posset eē piculū: & procedit ex cōcessiōe expssa ipsius decre. Itē §. j. de of. dele. si is cui. vbi pp delegati excōicationē de subdelegato appellat ad primū delegantē. Sol. nō sic depēdet iurisditio epōrum ab archiepō sicut delegatorū pape ab ipso papa: ad hoc. §. de re iudi. duobus: & in appellatione que hz fieri infra certū tēpus & psequi etiā īmineret periculum si ibi pmus delegatus nō suppleret: & iō aliud ibi.

a ¶ Cōcessum. si. j. de sen. ex. is qui. Et no. intelligi phibitū qđ nō ē ɔcessum de tē. or. dilectus de trāsla. inter. vbi de hoc. & facit ad ea q̄ notātur de dispensatiōe epōrū. §. de iudi. at si clerici. & l. di. in summa. & c. miror.

z ¶ Pena. sm qualitatē delicti vel cause. §. de offi. dele. sane. i.

GRandi. Primo ponit mādatū. Secūdo dat ipsi⁹ executores ibi: alioqn. Tertio ptestat ibi: p hoc. Et pma ps ɔtinet q̄tuor: nā pmissa coadiutoris cōmēdatiōe & ad qd det & sublatis obstātijs mādat illū pri⁹ recipi. Scđo sibi pareri. Tertio sibi suffragari. Quarto de redditibus illi rñderi. Jo. an. casus

x ¶ Grādi. Rex portugalie negligēs erat: & remissus circa regnum & subditos eius: pdigus & dissipator erat: pmittebat ecclesias mōasteria & pia loca regni sui & ipsas psonas ecclesiasticas aggrauari: viduas etiā & pupillos & orphanos & ceteros ī regno suo degentes grauabat: uel grauari sinebat: q̄re papa supradicto regi & regno & oīb⁹ ibi degētib⁹ puidere volēs dedit ipsi regi ī coadiutorē nobilē virū comitē boloñ. fratrē pdicti regis deuotū circūscriptū magnanimū & potentē: & p quē sperat futurā reformationē ipsi⁹ regni. Mādat ergo oībus baronib⁹ & comitib⁹ ipsius regni portugalie: q̄tenus dicto comiti & coadiutori: cū ad eos accesserit: nō obstātib⁹ aliqb⁹ fidelitatib⁹ homagijs seu pactis uel iuramentis si in aliqb⁹ bis sunt regi astricti debitū honorē exhibeāt: & cū cū oībus suis recipiāt ī ciuitatibus & mūitionib⁹ villis castris & singulis locis ipsi⁹ regni: & eius mādatis obediāt: & sibi auxiliū ɔ quoslibet violētos & repugnātes īpēdāt: & redditib⁹ & iurib⁹ oīb⁹ ipsi⁹ regni sibi ītegre respōdēdo: vt dicto regi sm ꝙ decet excellentiā suā & sibi & suis de pdictis & necessitatib⁹ regni puidere valeat: vult tñ ꝙ personā ipsius regis vel sui legitimi filij si quē illū habere contingeret debeat fideliter ɔseruare. Notificat aūt eis ꝙ si ipsi pdicta nō fecerint ipse mādauit duobus iudicib⁹ ꝙ eos ad id ec. cē. ap. cessante cōpellāt. Protestat in fi. ꝙ per h nō intēdit regi pfato vel suo legitimo filio si quē habuerit pdictū adimere regnū sz solū per puidētiā ipsius comitis cōsulere ipsi regi regno & subditis. Jo. an.

a ¶ Prefati. in decisione sub illo. j.

b ¶ Regis. rex iste dissipator & negligēs erat: ut pz p inferiora: & per vtrunqz videtur ꝙ potuerit remoueri. primū probatur. §. de electio. ꝙ sicut in fi. xij. q. ij. monemus. secundum. §. de offi. cus. c. i. i. q. i. §. ecce cuz honoris. lxxi. di. dictū.

vbi de hoc: ⁊ sic non debuit ei curator dari: sed potius dbuit regno priuari: ⁊ sic ad fratrē ordine geniture cōuerti: cū filios nō haberet. s. de voto l3 dic q rex cui per successionē regnū deferꝫ: ꝓpter supradicta priuari nō debuit: sed curator dari vt hic factū fuit ad instar furiosi seu prodigi. ff. de cu. fu. l. i. ⁊ custodiet regnu3 ⁊ reget sicut ipse curator ⁊ furiosum ⁊ patrimoniū. ff. eo. ti. l. consilio. ⁊ satisdat talis rem eius cui datur saluaʒ fore. ff. eo. ti. l. obseruare. et. l. se. ⁊. C. de cu. fu. l. vl. §. ꝫ cum antiquitas. papa autē hic n̄ curat cautionē requirere propter delictum aut bene priuatur rex regno per superiorem suū: uel per ecclesiam cuʒ superiorē non habet: de re iudi. ad apostolice. xv. q. vi. alius. ⁊. ī. de vo. l3: ⁊ tunc vel succedat proximus. s. cū per successionē defertur: vel eligent illi ad quos ptinet aliu3. s. de elec. c. venerabilem.

a ¶ Fratrem. contra. ff. vbi pupil. mo. vl' edu. d. l. i. ⁊ pe. vbi dicitur q pupillus apud illas personas educari non debet q̄ ad ipsius successionē3 aspirant: ⁊ facit supra de conuer. infide. c. vltimo. sed fm Ber. rex iste non educabatur apud fratrē ꝫ per se ⁊ cum sua honorabili familia et curia: nec erat iste frater suspecta persona.

b ¶ Deuotione. circa deum. s. ⁊ romanam ecclesiam.

c ¶ Circūspectione. erat enī plenus oculis. ad h. s. d elec. scriptū. ⁊ tales debēt esse etiam archidiaconi. xciij. di. diaconi.

d ¶ Cōmendatum. multis modis sumitur cōmendare: quod dic: vt. s. de accu. si cōstiterit. ⁊ s. eo. li. de elec. nemo.

e ¶ Legitimo. illegitimus eni3 nō succedit: vt. s. qui. fi. sint legi. per venerabilē. l. fi. nec educari vel ali debet: vt ibi: de quo dic vt. s. ⁊ de eo q duxit in ma. quam pol. per adul. cum haberet. nec ad ordines promoueri vel ad beneficia ecclesiastica sine dispensatiōe: quod dic vt. ī. de fil. presby. c. i. Jo. an.

f ¶ Iure regni: qa debebat ex successione: hoc vult dicere.

g ¶ Quiq3. regnum ipsum reformaturus ⁊c.

h ¶ Dilectionis. qd enim qs nō diligit: facile cōtēnit. xx. q. iij. presens.

i ¶ Potentia. prodest potētia: ut hic: ⁊ de hoc. s. de appel. cōstitutis. ij. interdu3 nocet. s. de elec. fundamenta. §. proinde. cū si. s. de loca. potuit. cū ꝯcor.

k ¶ Liberam. l3 liberam habeat: donare non pōt. ff. de pac. contra iuris ciuilis. ff. de dona. l. filiusfa. si tamē iusta rōne motus donauerit: valet donatio: vt in pdicta. l. filius. teneꝫ aūt reuocare ea que male sunt alienata: vt. ī. ibi deperditorum recuperationē. imo ⁊ ipse rex reuocare deberet nō obstāte iuramēto de non reuocandis. s. de iureiur. intellecto. secundum Ber.

l ¶ Defensionem. ad quam tenentur ipsi principes seculares: vt. xxiij. q. v. principes. ⁊. c. regnum. ⁊. c. administratores.

m ¶ Monasteriorū. no. arg. nomine ecclesiarum monastria non comprehendi ad idem. s. de electio. sciant eodem libro. ⁊. ī. de senten. excom. c. vlti. §. adijcimus contra. liiij. di. §. hac auctoritate. Jo. an.

n ¶ Viduarū. de quibus an pertineāt ad iudiciū ecclesie: dic ut no. s. de fo. compe. ex tenore.

o ¶ Deperditorum. propter regimen malum. s. d ele. fundamenta. §. digne itaq3. Jo. an.

p ¶ Pacto. ad idem. ī. de offi. ordi. q2 pleriq3. Jo. an.

q ¶ Prohibitione. nō enim potest subditis ꝓhibere quin obediant ⁊ intendant curatori in his que ad curam regni ⁊ ipsius regis honorē pertinēt: cū ad hoc ꝓcurandum assumptus sit: impediretur enim ipsius officium.

r ¶ Conseruetis. ad hoc. s. de iureiur. petitio.

s ¶ Honorem. vt. vij. q. i. q2 frater.

t ¶ Ciuitatibus. q̄ muroꝝ ambitu terminanꝫ: vt. ī. d sen. ex. si ciuitatis. Jo. an.

u ¶ Procuretis. hucusq3 est littera suspensiua. Ber.

x ¶ Violentos. sic enim iuste bellabit se defendēdo. xxiij. q. ij. c. i. ⁊. ij. ⁊. s. de iureiur. sicut. iij. ⁊ sic obedire debēt: ex quo cōstat iustū esse bellū: sed ⁊ idē est cū dubitatur an sit iustum nec ne: vt. xxiij. q. i. quid culpatur in fi. cū autē certū ē bellū iniustum secus. xi. q. iij. iulianus. ⁊. c. si dn̄s. ⁊. c. non semper. cum si.

trem[a] de deuotione[b] ꝓbitate ac circūspectione[c] multipliciter cōmēdatum[d]: qui eidem regi absq3 legitimo[e] decederet filio: iure[f] regni succederet: quiq3[g] examinate dilectionis[h] affectu quos vos ⁊ predictum regnū prosequitur: magnanimitate ac potentia[i] sibi plurimū suffragantibus regnū ipsum maturi⁹ reformaturus firma credulitate speratur: presertiꝫ cuꝫ ad curā ⁊ administrationem generalem ⁊ liberā[k] regni eiusdeꝫ tam pro sepedicti regis q̄ꝫ ipsi⁹ regni vtilitate si ꝓuide attendaꝫ: ac ad defensionē3[l] ecclesiarum monasteriorū[m] alioꝝq3 piorū locoꝝ regni p̄fati: ⁊ personarū ecclesiasticaru3 tā religiosarū quā seculariū: nec non viduarū[n] orphanoꝝ ⁊ ceteroꝝ ibideꝫ degentiu3 ac deperditorū[o] inibi recupatione salubriter: vt in dn̄o ꝯfidimus sit assumptus: cū ad vos accesserit fidelitate: homagio: iuramēto seu pacto[p]: si aliquibus forte prefato regi vel cuicūq3 alij persone tenemini: aut etiā ipsius regis ꝓhibitione[q] dūmodo psonam eius ⁊ vitā ac legitimi sui filij si aliquem ipsum habere contigerit: fideliter conseruetis[r] debitum eis exhibentes honore3[s] nequaquā obstantibus: in ciuitatibus[t]: castris: villis: ⁊ munitionib⁹ regni predicti cū oibus suis recipe ac eius dispositioni ordinationi ⁊ mandatis vniuersaliter singuli ⁊ singulariter vniuersi per omnia ⁊ in oibus intēdere absq3 difficultate qualibet ꝓcuretis[u]: impendentes sibi cōtra quoslibet repugnantes ac ēt violentos[x] consiliu3 auxilium ⁊ fauorē de redditibus[y] ꝓuētibus oibusq3 p̄fati regni iuribus sin̄ diminutiōe[z] aliqua plenarie respōdendo: ut de illis dicto regi fm qd suā decet excellentiam[&] sibi ac suis ⁊ p̄fati regni necessitatibus ꝓ tempore ac negocioꝝ emergentiū q̄litate valeat prouidere. ¶ Alioqn⁹ venerabilib⁹ fratrib⁹ nostris bracharensi archiepo ⁊ epo colibrensi dam⁹ nostris litteris in preceptis: vt vos ad id monitione premissa[?] p censuraꝫ ecclesiasticā appellatione remota cōpellant. ¶ Per hoc autē nō intēdimus memorato regi vel ipsius legitimo filio si quem habuerit predictū regnū adimere: sed poti⁹ sibi ⁊ eidē regno destructioni exposito: ac vobis ipsis in vita[a] ipsius regis per sollicitudine3 ⁊ ꝓuidentiā comitis cōsulere supra dicti. Bonifacius octauus.

¶ Episcopo a paganis vel a scismaticis capto: nō archieps sed capitulū administrat nisi papa quan cito hoc fieri poterit super hoc p capitulu3 consulendus aliter ordinaret. Jo. an.

Si eps a paganis[b] aut scismaticis capiaꝫ: nō archieps[c] sed capitulum[d]: ēc si sedes per mortē[e] vacaret illius: ī spiritualibus[f] ⁊ tēporalibus[g] ministrare debebit[h] donec eum libertati[i] restitui vel per sedem apo. cuius interest ecclesiaru3

y ¶ Redditibus. generale nomē est: plus enim est in redditu q̄ in fructu: vt partus ancille. ff. de vsur. in pecudum. §. partus. ff. ad trebel. deducta. §. hereditatem. ⁊ dixi. s. de elec. generali.

z ¶ Diminutione. ad idem. s. de verbo. sig. cum inter vos.

& ¶ Excellentiam. facit. s. de preben. multa in fi. vij. q. i. quamuis sed remoto pro crimine sumptus nō ministrātur: q2 male meriti debent egestate laborare. ff. d posi. bona fides.

? ¶ Alioquin. i. si cum recipere mandatis parere adiuuare d redditib⁹ integre prouidere predicto comiti cōtēpseritis.

¥ ¶ Premissa. que sem per excōicationem precedere d3. xi. q. ij. idigne. xxiiij. q. iij. d illicita. s. de sen. ex. sacro. cum si.

a ¶ In vita. eisde3. not. coadiutoris officiū expirare morte ei⁹ cui adiutor datus est: tūc enī potestas ad capitulū ptiet in ecclesia cathedrali. ī. c. i. ⁊. ij. mortuo. aūt rege aut reliquit filiu3 qui ex successiōe rex erit ⁊ sic cessat istius coadiutoris officium: aut non: ⁊ sic iste rex erit: ⁊ deficiet esse coadiutor: ⁊ ideo dicit ī vita.

Si episcopus. Aliter non diuiditur: quia tex. sub vno cōstructu depender. Ho. Habuit ortū hec decre. ex his q̄ nota. host. s. de maio. ⁊ obe. cum olim.

b ¶ Paganis. vel hereticis: de quibus idem iuris. vt. s. d here. si qs eps: ⁊ scismatici dicūtur. xxiiij. q. iij. inter heresi3 Jo. an.

c ¶ Archiepiscopus: cu3 hoc nō reperiatur in iure expressum: ut. s. e. c. i. ī. c. proxi.

d ¶ Sed capitulū. ipsi⁹ cathedralis ecclesie cui⁹ eps captus ē. Et sic no. q sicut capitulū cum vacat ecclesia supplet vicem epi in iurisditiōe: vt. ī. c. pxi. ī. de insti. c. i. s. de maio. ⁊ obe. cū olim. ⁊. ī. d maio. ⁊ obe. c. i. sic ⁊ cū quasi vacat: ut hic. ⁊ sic no. ciuilē mortem equiparari naturali: ⁊ est si. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. res vxoris. vbi donatio cā mortis cōfirmaꝫ morte ciuili sicut naturali ad idem. C. de epis. ⁊ cle. l. vlti. ⁊ hoc tamen dic vt no. Jo. an. xvi. q. i. placuit. ij. Jo. an.

e ¶ Mortem. renūciationē. translationem depositionē vel alio modo.

f ¶ Spiritualibus. in his que regrunt ordinē vocabūt vicinos epos cum cautele studio: vij. q. i. pontifices. s. eo. li. de elec. is cui. beneficia aūt que spectant ad collationem solius episcopi nō conferent: vt. s. ne se. va. c. ij. ⁊. ī. eo. ti. c. vno. q2 id nō facerēt si per morte3 naturalē vacarēt vt ibi: nec dāt clerico licentiā transeūdi ad aliam diocesim. lxxi. di. fraternitatem.

g ¶ Tpalib⁹. ita q de īmobilib⁹ bonis nihil alienēt. s. e. li. d elec. is cui.

h ¶ Debebit. pone archidiaconus post epm preest capitulo: episcopus a scismaticis captus est: ⁊ postmodū archidiacon⁹ mortuus: quē capitulum habet eligere ⁊ episcopus cōfirmare: eligit capitulū. T. in archidiaconu3: queritur quis habeat cōfirmare: ⁊ videꝫ q capitulū talem confirmare nō possit: q̄uis enī circa inferiores inueniamus permissum capitulo supplere episcopalem iurisditionem: circa superiores nō reperimus cōcessum. immo videꝫ prohibitū: ad hoc. s. de ma. ⁊ obe. cū inferior ⁊. xxi. di. cum inferior. quidam dixerunt papam ⁊ non aliū hunc cōfirmare posse: ad hoc. ī. de offi. vica. c. i. alij de archiepiscopo dixerunt: sed hos. in hac q̄stione no. de maio. ⁊ obe. cum olim. q capitulum talem cōfirmabit: l3 enim canonici in eo q canonici sint inferiores: tamē in eo q capitulum superiores sūt. ff. qs ⁊ a quo ap. sit. l. fi. ad hoc. s. d offi. or. irrefragabili. §. excessus. ⁊ maxime in eo q epi vices gerunt. s. de offi. dele. sane. ij. ⁊. xciij. dis. c. vlti. ⁊ xciiij. di. c. i. ⁊ h verum credo. ar. ī. de ap. c. pe.

i ¶ Libertati. seruus enim factus erat: insti. de iur. perso. §. vlti. ff. de ca-

pri.ꝛ postli.reuer.l.v.ff.de reg.iur.seruitus.recuperat ergo iura sua q̃si iure postliminij:ut.xvi.q.i.prima actione.vij.q.i.pastoralis.insti.qui.modis ius pa.po.sol.§.si ab hostibus.
a ¶ Consulendum,ad idem.j.de cle.egro.c.vno.
b ¶ Ordinari.i.aliter prouidẽdo:vel forte visitatorẽ dando:vt.j.c.prox.

provıdere necessitatibus sup hoc per ipsum capitulum quãcito commode poterit consulendum[a] aliud contigerit ordinari[b].

Idem.

¶ Ecclesie cathedrali vacanti solus papa visitationẽ deputat nisi archiepiscopus ꝑpter negligẽtiã vel dolosam capituli administrationẽ cũ cause cognitione deputaret hoc.d.primo. Visitator ecclesie vacantis ab inferiore a papa deputatus tẽporalia ꝛ spiritualia administrat excepta beneficiorũ collatione ad epm pertinẽte.h.d.fo. Do.

Ecclesie cathedrali[c] vacãti[d] visitator[e] ab alio q̃z a Ro.põ[f]. deputari non põt[g]. Nisi forte capitulum i spiritualibus ꝛ tẽporalibus negligenter[h] aut perperã[i] administret. Tunc enim archiepiscopus ob negligentiam vel maliciã capituli eo vocato[k] causeq; super hoc cognitione ꝑmissa[l] visitatorem seu administratorem eidẽ ecclesie licite poterit d̃putarẽ. Huiusmodi[m] quoq; visitator quãquã spiritualiũ ꝛ tẽporalium administrationem legitimã[n] censeatur habere:beneficia tamen que ad collationem pertinẽt episcopi[o] conferre nõ põt[p]:si ab alio[q] q̃z Ro.pon.fuerit deputatus[r].

Rubrica De temporibus ordinationũ ꝛ qualitate ordinandorum.

Clemens.iiij.

¶ Episcopus italie vltramontanum non ordinet:nisi de speciali licẽtia pape vel per patẽtes lr̃as epi sui cõtinentes iustã cãm quare nolit vel non possit illum ordinare:si secus factum fuerit ordinans punietur pena condigna:ꝛ ordinat⁹ manebit suspensus:ita q̃ etiã a penitentiarijs pape sine ipsius spãli licentia absolui non poterit. Jo.an.

Epe[s] contingit q̃ nonnulli clerici[t] vinculo excõicationis[v] astricti:aut apostate[x]:seu irregulares[y] vel alias ordinũ sacrorũ susceptione indigni suã patriam[z] in qua de his habetur notitia[&] fugientes[ꝰ] se i remotis partibus faciũt ad huiusmõi[ꝝ] ordies ꝑmoueri. Nos igitur volentes animarũ ipsorum periculis obuiare:statuim⁹:vt nullus episcoporũ[a] italie[b] decetero aliquem vltramõtanũ clericũ[c] ordinare ꝑsumat:nisi a nobis spãlem licẽtiã habeat:uel ab episcopo de cui⁹ diocesi traxit originẽ ordinandus:vel in cuius dioc. beneficiat⁹ existit[d]:per eius patẽtes lr̃as[e] causã rõnabilem cõtinẽtes:quare ipsum nolit aut nequeat ordinarẽ. Eos vero quos contra ꝑmissa contigerit ordiari:manere volum⁹ absq; spe[f] dispensationis super hoc a se.apo.obtinende suspensos[g]:ac ordinantes penitentia condigna puniri. Omnib⁹ nostris penitentiarijs inhibentes districte:ne absq; licentia nr̃a spãli[h] cum taliter ordinatis dispensent:vel suas eis tradant lr̃as per quas cũ ipsis debe-

¶ Ecclesie. Sunt duo dicta.scdõ ibi huiusmodi quoq;. Et ꝑma pars facit tria.ꝑmo ponit dictum.scdõ excepitionẽ ibi nisi.tertio illã limitat ibi:tũc.h.d.
c ¶ Cathedrali.opiniones erant olim qs possit visitatorem dare cathedrali ecclesie.itẽ an visitator possit cõferre beneficia:vtrũq; horũ determinat hic papa:ortũ hẽ ꝑmũ dictũ huius decre.ex his q̃ no.lr̃i.di.q̃m festus:ꝛ per inno.ꝛ hosti.s.ut ec.bene.ut nostrũ secundũ ex his q̃ no.lr̃i.di.obitum.
d ¶ Vacanti.idẽ in qua si vacante:ut.s.pri.
e ¶ Visitator.idẽ quod administrator:õ quo.lr̃i.distin.cathinen̄.ꝛ.c.q̃m festus.
f ¶ Pontifice.cuius interest ecclesiarũ necessitatibus ꝓuidere.s.c.pri.
g ¶ Non põt.hoc ꝓcise tenebat Jo.in ꝑdicto.c.q̃m fest⁹.bar.brix.ꝛ hu.ibi ꝯtra tenebãt.s.q̃ archiepiscop⁹ hoc poterat sicut ꝛ ꝑses dat curatorẽ:insti.de cura.§.vlt.ꝛ q: prohibitum non reperiebatur. Lau.idẽ dicebat:tamen dicebat clericorũ regrendũ consensũ. Inno.ꝛ host.ut ec.bene.c.vno.distinguebant ut hic.s.q̃ ali⁹ q̃z papa sine cãe cognitione ꝛ vocatis his q vocandi erant.s.capitulo nõ poterat visitatorẽ dare:ꝛ est rõ:qa archiepiscopus nõ põt tollere ius suũ capitulo sine cã:qõ est q̃ ad ipsos vacante sede ꝑtineat administratio spiritualiũ ꝛ tẽporaliũ.s.c.pri.cũ cõcor.ibi signa tũ,papa aũt ex ptãtis sue plenitudĩe hoc bñ põt:õ cõces.ꝑbẽ.proposuit.
h ¶ Negligenter.ecce primum casum.
i ¶ Aut pperã.ecce scdm. No.hic eq̃parari negligentiã ꝛ d̃lictũ alibi disferũt.s.de elec.si cõpromissarius ꝑ vtraq; pte.co.ti.q̃q̃. Jo.an.
k ¶ Vocato.sunt enim vocandi:q: eorũ interest.s.de offi.archi.ad hoc,õ ten.ꝯ.si archiepiscopus.ꝛ quomodo intersit.s.viri.
l ¶ Premissa.qõ si nõ fiat.dico visitatoris dationẽ nõ valere:ad qõ.s.co.li.de elec.q̃uis.ꝛ.c.ꝓuida.sufficit.n.legislatorẽ aliqd ꝓhibuisse:ꝛ si non adiicit qõ ꝯ̃factũ fuerit.nõ valere.C.de legi.nõ dubium.
m ¶ Huiusmodi.s.datus ecclesie cathedrali.
n ¶ Legitimã.lr̃i.di.cathinen̄.ꝛ.c.q̃m.ꝛ.s.de ele.cũ nobis oli.i fi.ñ.n.sequit qs hẽ administrationẽ legitimã:ergo bñficia ꝯfert vide instãtiã in .c.vacãte sede.s.ne se.vacã.illa.ꝛ sufficit dare istãtiã.ut.i.q.i.sic vrgeri
o ¶ Episcopi.solius alias illa cũ capitulo confert:qõ dic ut.j.ne se.va.c.vno.ꝛ de reg.c.vlt.
p ¶ Nõ põt.sup hoc vide qõ no.õ ma.et obe.c.cum olim. Scire debes q̃ Jo.ꝛ hu.tenebãt ꝯ̃rium:dicebant.n.in disficte q̃ visitator poterat beneficia ꝯferre.ꝛ hoc no.lr̃i.di.obitũ. Lau.ꝯ̃.opi.ergo lau.vã in visitatore dato ab alio q̃ a papa:ꝑma in visitatore a papa dato:dẽ enĩ ꝑpter ampliorẽ dãtis ꝓrogatiuã ampliore fungi ptãte:ad hoc.j.de ꝑbẽ.si a sede.sicut ꝛ delegat⁹ a papa subdelegatum dat ab alio nõ.C.de iudi.a iudice de of.dele.pastoralis.ꝛ.c.vlt.ad idẽ.j.de prebẽ.hi qui.
q ¶ Ab alio.puta archiepo in casibus supradictis:vel a capitulo si alicui cõmitterent vices:ille diceretur visitator.
r ¶ Deputatus.ille ergo bene hoc poterit:q: oĩa potest que electus.s.eo.li.de elec.is cui. Jo.an.

Epe contingit. Primo ponit cõstitutiõis cãm impulsiuam. Secundo statuit ibi:nos igitur. Tertio transgressores punit ibi eos vero. Quarto ad penã inhibitoriam addit ibi:omnibus. Do.
s ¶ Sepe.fuit igitur ꝓuidendũ.s.de appel.sepe.s.de elec.qa sepe.j.de resti.spo.frequẽs.ff.de legi.nã ad ea.
t ¶ Clerici.no.ꝑ his que.j.dicam.
u ¶ Excõicanõis.de talib⁹ in excõicatiõe maiori ordinatis:dic vt.s.de sen.excõ.cũ illorũ.ꝛ distingue inter regulares ꝛ seculares:ꝛ inter sciẽtes ꝛ ignorãtes ius uł factum:ut ibi.
x ¶ Apostate.qui excõicati non sunt:õ hoc.xxiij.di.si qs.s.de vit.ꝛ ho.cle.si quis de apo.c.iij.nisi i casu.c.ut piculosa.j.ne cle.uel mo.ut piculosa.qui autẽ i apostasia recipit sacrũ ordinẽ etsi religiosus sit ñ dispẽsar cũ eo ꝑ aliũ q̃ per papã.s.de apo.c.vlti.qõ itellige si uera erat apostasia:ꝑ id qõ habes.s.e.c.ex parte.ꝛ ibi no.apostate ãt infames sunt.vi.q.i.infames.ꝛ.iij.q.iiij.si quis a suo ꝛ sic nõ ꝑmouendi.xxiiij.di.q̃m.
y ¶ Irregulares.siue ex crimine siue ex defectu puta bigamia illegitimitate corporis vitio uel alio defectu. Jo.an.
z ¶ Patriã.õ qua inquirere dẽ examinãs ordinãdos.xxiiij.distin.q̃ñ.ꝑp patriã ẽt natiuitatẽ carnis vel vilis emi solet mancipiũ.ff.de edil.edic.qõ si nolit.§.si mãcipia.ꝯ̃.s.de iudi.cũ d̃putati. Sol.nõ loqtur in ordinãdo q subtiliter examinandus ẽ.vt.s.de pur.ca.constitutus.
& ¶ Notitia.ꝛ iõ in his fieri dẽ examiatio.s.de elec.postq̃.cũ suis concor.
ꝰ ¶ Fugiẽtes.xix.q.ij.due sũt.
ꝝ ¶ Huiusmodi.s.sacros.
a ¶ Episcoporũ.abbates etiã ordies conferũt.lxix.dis.q̃m videmus.s.õ eta.ꝛ q̃.c.cũ ꝯtigat.sed talib⁹ cõferre nõ possunt:q̃ dic:vt.j.õ ꝓul.abbates.in.fi.ꝛ ꝑsbyteri cõferunt ꝑsalmistatũ vt.xxiij.di.psalmista.
b ¶ Italie.qd econuerso si eps vltramõtan⁹ ordĩet italicũ:non videł hec decre.locũ hẽre:q: penalis ẽ:ꝛ sic restringẽda ꝛ sic ꝑ ꝓriũ nõ excedit casum.s.e.li.õ elec.statutũ.de pe.di.i.pene. In ꝯ̃riũ vł cũ per oĩa sit eadẽ rõ utrobiq;.ergo idem ius.nec vł ista ampliatio vel extẽsio ẽm ea que vides.s.de elec.si postq̃.ubi constitutio illa cupiẽtes.lẽ penalis locũ habere declaratur i ꝓuisionib⁹ ꝛ appellationibus ꝛ ꝯfirmatiõib⁹:de qbus ibi cautũ nõ erat:ad hoc.ff.de vẽ.ob.l.a ticio.vbi.n.ẽ eadẽ rõ ꝛ penitus oĩmoda similitudo:nõ ꝓprie dicim⁹ extẽdere.ff.ad.l.iulia.de adulte.l.si postulauerit.§.idẽ.ff.de eden.quedã.§.numularios:tũc enĩ pene dicũtur extẽdi:q̃ñ ad casum nõ oĩno similẽ extẽdunł:ꝛ sic itelligũtur ꝯ̃ria:facit ad hanc q̃stionẽ:qõ no.moderni ꝛ host.ꝓcipue.s.de elec.nihil.ꝛ guil.ꝛ gar.c.ti.auaritie.dubitãdo credo ꝑ primã rõnẽ q̃ hec decre.i italicis vltra mõtes ordĩatis locũ hẽat.ꝛ põt ẽẽ rõ:q: vltramontan⁹ citra mõtes existens hẽ duo remedia:vt cito mittat ad ꝓpriũ epm.uel ad papã saltẽ q sibi vicinus est:licẽtiã postulet:qõ nõ sic facile põt italicus vltra mõtes existẽs:habeãt ergo in hoc casu locũ antiqua ꝛ moderna iura:istud aũt suum scriptum casum nõ excedat.
c ¶ Clericũ.qd dices si laicũ ordinet i clericũ:vł q̃ tũc locũ nõ hẽat ꝑ iura gl.ꝑ ri.allegata:ꝛ ad hoc.s.in ꝑñ.decre. Sed ꝯ̃.j.c.vlti.cũ suis ꝯcor.ꝛ eadem est rõ vtrobiq;.ergo idẽ ius erit. Sol.credo per vltimo dicta ꝛ de laico i clericũ ordĩato hãc ꝯstitutionẽ itelligi:ꝛ facit qõ dicã.j.c.pri.ꝛ litterã lege punctãdo post vltramõtanũ ꝛ ñ post clericũ:ꝛ sic tũc verũ itellectũ habebis:ꝛ lẽ proemiũ õ sacris loq̃tur:cõstitutio generaliter loqtur:uel dicũtur hic sacri ordines large ut cõꝑhẽdanł minores:sic.s.de biga.c.i.de hoc.xxxij.di.in sũma.alij contra.
d ¶ Existit.subau.uł vbi hẽ domiciliũ:lẽ alibi natus fuerit.j.c.cũ nullus.i.rñ.nisi dicere velis hoc spãle i hoc casu:qõ credo verũ:ꝛ lẽ alias videã vnũ ius supleri ꝑ aliud:ut.s.de elec.is cui tñ istud nõ credo suppleri per illud:alias facilimũ erit vltramontano infami se facere ordinari:qõ vetat hec constitutio.
e ¶ Litteras.h no.duo spãlia ꝑmo casu i quo scriptura reqrił:ꝛ hẽs de h.s.õ ꝓba.tertio.ꝛ dixi.j.de cẽñ.c.i.scdõ q̃ nõ sufficit lnĩa:nisi exprimał cã:ꝛ ẽ si.j.de sen.ex.cũ medicinalis.
f ¶ Spe.si.s.de elec.c.i.in fi.eps ergo sup executione secum poterit dispensare:ut olim poterat.ix.q.ij.lugdun̄.
g ¶ Suspẽsos.i casu isto celebrãs irregularitatẽ icurrit:ꝛ de hoc dicam.j.c.pr.
h ¶ Spãli.sic.j.de offi.vica.c.ij.ꝛ.iij.j.de pe.ꝛ re.c.ij.de reg.iur.in generali

a ¶ Dispēsari.qđ enī p se nō possunt nec p alios poterūt vt.r.lvi.di.sicut.xxiij.q.vlti.his a qbus.sicut ecōuerso.j.de reg.iur.pōt qs.et ibi plene diri.

Eos qui. Tria facit.pmo punit ordinātē.secūdo rectificat penas ordinantis ibi. his q. Tertio licētiat clericos ordinādos ibi:clerici. Ho.

b ¶ Eos qui.generaliter loquitur ut comprehendat quibus competit ordinare de priuil.qz circa.

c ¶ Clericos.de laicis dic vt.j.c.vltimo.

d ¶ Parochie.i.dioc.ix.q.ij.lugdun̄.quandoqz econuerso de pecul.cle.c.ij.

e ¶ Aliene.i.nō sue:siue sit proxima siue remota.ix.q.ij.c.i.& c.episcopū.lxxi.di.per totum.s.co.ꝙ trāslationem.

f ¶ Licentia.quam qs dare possit dicitur.j.c.proxi.

g ¶ Scienter.sed nunqd scire psumetur vel ignorare: videtur ꝙ ignorare.ff.de proba.l.verius.j.de reg.iur.presumitur dic ꝙ presumitur sciens: nisi probet ignorantiam:ad hoc.s.de elec.innotuit.ibi nec probare cogimus &c.quia quēlibet ordinandum scrutari tenetur: vt.xxiij.distinctōe quia episcop⁹.xxiij.di.quando. videtur autem ad eam probandam sufficere iuramentū:vt.s.de elec.vt circa.& c.nulli. & licz per alios examinet ex sua negligentia eorū culpa sibi imputabitur:ad hoc de simo.in tantum.

h ¶ Affectata.equipollent ergo scientia & affectata ignorantia de clan.despon.cum inhibitio & dicitur affectata ex quo scire potuit:sz noluit immo dissimulauit C.de ince.& inuti.nup.l.qui z.& dico ꝙ si iurauit se ignorare: vt diri in proxi.glo.altera pars habebit necesse probare scientiā vel affectatam ignorantiam & pbabitur hoc per argumenta uel coniecturas probabiles.s.de renunci.c.ij.e.li.

at dispensari[a]. Gregorius.x.in generali concilio lugdun̄.

¶ Qui scienter ordinauerunt clericum alienum per annum a collatione ordinū sunt suspensi: & postquam suspensio fuerit manifesta poterunt subditi sine ipsorum licētia a vicinis episcopis ordinari. Joan.an.

Eos qui[b] clericos[c] parochie[d] aliene[e] absqz superioris ordinandorum licentia[f] scienter[g] seu affectata[h] ignorantia vel quocunque alio figmento[i] quesito presumpserint ordinare[k]: per annum[l] a collatione ordinum[m] decernimus eē suspensos. ¶ His que iura statuunt[n] contra taliter[o] ordinatos in suo robore duraturis ¶ Clericis quoqz parochie taliter suspensorum post quam eorum suspensio fuerit manifesta[p] absqz ipsorum etiam licentia[q] interim[r] recipiendi ordines ab aliis vicinis[s] episcopis: alias tamen canonice[t] liberaz concedim⁹ facultatem.

Bonifacius.viii.

¶ Episcopus originis domicilij vel ecclesiastici beneficij commendatarias ad ordines dare potest: inferiores prelati non nisi ex priuilegio: nec officiales episcoporum. sed hi qui habent administrationem spiritualium illa bene concedunt: & possunt episcopi ordinare priores prioratuum non exemptorum & ipsorum socios quādiu morantur in illis:licet inde non fuerit oriundi. Jo.an.

Eum nullus[u] clericum[x] parochie[y] aliene preter superioris ipsius licentiam debeat ordinare[z]: superior itelligitur i hoc[&] casu episcopus[?] de cuius diocesi est is qui ad ordines[ꝝ] promoueri desiderat oriundus[a]: seu in cuius diocesi beneficium obtinet ecclesiasticuz[b] seu habet:licet alibi natus fuerit domicilium[c] in eadem[d]. ¶ Inferiores quoqz prelati[e] religosi vel alij nisi eis ꝙ suos clericos aut subditos[f] possint a quo voluerint episcopo[g] facere ordinari a sede apostolica specialiter sit indultum[h]: vel officiales episcopi: cuz ad hoc se ipsius officium non extendat[i] huiusmodi nequeunt licentiam impartiri. ¶ Episcopo[k] autem in remotis[l] agente ipsius in spiritualibus vicarius generalis vel sede vacante capitulum[m] seu is[n] ad quez tunc temporis administratio spiritualium noscitur pertinere: dare possunt licentiam ordinandi. ¶ Religiosi[o] vero suis superiorib⁹ i nō exemptis ꝓoratibus deputati prio-

i ¶ Figmēto.s.de elec.auaritie.vel qz forte dixit scholaris est quez bene ordinare possum vel fingit licentiam datam fuisse: vel dicit episcopum ordinandi amicuz suum:ita ꝙ bene habebit ratam.ix.q.ij.lugdun̄.vel scire dissimulauit lras dimissorias surrepticias esse:ut ibi no.Hug.vel in fraudē constitutionis hui⁹ aliquē in suū familiarē recepit:vel ei beneficium cōtulit.hec & similia sunt figmēta

k ¶ Ordinare.etiam ad primā tonsurā.lxxi.di.primatus.de eta.& qualita.cum contingat.quod dic:vt.j.eo.c.vlti.

l ¶ Per annū.cōtinuū.s.de elec.prouida.no.ius nouum:qz oliz certa pēa cōtra tales non fuerat statuta sm quosdā:sed sm guil.hic mitigaꝛ pena.quia oliz per annū a celebratione misse suspēsus erat.deponi debebat:vt.ix.q.ij.nullum.puniūtur ergo i quo peccauerūt.i.q.i.si qs.s.de his q fi.a.ma.par.c.quesiuit.

m ¶ Ordinū.oīum sm guil.& gar.& per hāc litterā.s.eo.vel nō est compos vbi puniꝛ in collatione oīum ordinū:qui in diaconatu peccauit:& si papa voluisset eū tm̄ illo quē cōtulit priuari expressisset:vt.s.eo.lras.&.c.vlti.nec de iure frui dbet maioribus q minorib⁹ caret.ff.de ser.expor.cui pacto.& de or.ab epi.c.i.

n ¶ Statuunt.ꝙ.s.ordīatio rata nō habeatur quo ad executionē.ix.q.ij.p totū.lxxi.di.c.i.quedā iura dicunt eos deponendos.vij.q.i.cps in diocesi.sed nūqd suspensus est sic ordinatus ab executione:vel an habet executionem nisi interdicatur:& videtur ꝙ necessarium sit interdictum.s.eo.tit.ꝙ translationem.ibi interdicta est &c.ad idem de offi.archidi.significasti.Sed contra sicut nō tenet sententia data a non suo iudice:sic nec ordinatio:ut.lxx.di.neminem.lxxi.di.per totum.Solu.dicas illum suspensum ipso iure:sed non illa suspensione q irregularitatē inducat.sed suspendendū illa:vt in dere.quod translationez sm Host.Guil.& gar.vnde & in forma dispēsationis que talibus datur ab apo.se.dicitur ipso ab ordinū executione suspenso:lz igitur suspensi sint a iure.nihilomin⁹ & ab homine suspendentur:& est verum nisi in casu.s.c.pri.

o ¶ Taliter.quia.s.ordinauerunt clericos aliene diocesis:& per hoc dico ꝙ sec⁹ erit in aliis casibus in quibus hoc non inuenitur expressum.ad hoc.s.tit.pri.c.i.de conces.preben.qz supra de elec.suffraganeis.

p ¶ Manifesta.per euidentiā facti.s.de cohabi.cleri.c.vlti.vel qz est iuris notorium.vt.j.eo.ti.vestra.s.de ꝟbo.sig.cum olim.alias in dubio a ꝓprio prelato non recedent.viij.q.iiij.nōne.Jo.an.

q ¶ Licentia.qđ enim a iure concessum est:vlterius nō est necesse a iudice postulari.ff.de ꝯdi.insti.l.q sub ꝯditione.§.vl.C.de thesauris.li.x.l.vna.Jo.an.

r ¶ Interim.s.anno suspensionis durante.

s ¶ Vicinis episcopis.in sua diocesi.qz nō itrabunt absqz sua licentia parochiani suspensi: vt credo sm Guil.

t ¶ Canonice.scilicet precedente debita examinatione & scrutinio & temporibus debitis.s.eodem.ti.de eo.& modo debito.s.non furtiue: vel per saltuz vel plures sacros codē die vel duobus continuato ieiunio.s.eo.lras.&.c.dilectus.

Eum nullus. Sunt quattuor partes que patent per.§.Et determinat notata per hostien.in summa hui⁹.§.a quo in prin.& per Inno.de cle.peg.super rubrica allegatum.s.c.i. Ho.

u ¶ Nullus generaliter loquitur: vt diri.s.cap.proximo.

x ¶ Clericum.vel laicuz.j.c.proxi.

y ¶ Parochie.i.dioce.

z ¶ Ordinare.s.c.prox.cum suis concor.

& ¶ Hoc casu.s.in danda tali licentia: hoc diri qz multis aliis modis.dicitur quis subditus alterius:& de eius foro: qđ dic vt.s.de for.cōpe.c.vlti.& ff.de iudic.heres absens.§.i.

? ¶ Episcopus.ergo nō iferior ut.j.§.p.& ē si.s.de ele.cū ex eo.

ꝝ ¶ Ordines.quoscūqz miores vel sacros.

a ¶ Oriūdus.dicitur.n.quis ibi domicilium retinere vnde oriundus ē.ff.de sena.l.pe.

b ¶ Ecclesiasticū.ad differentiam alterius beneficij vel prouentus secularis & alia ecclesiastica beneficia sine institutione canonica obtineri nō possunt:vt.j.de reg.iu.c.i.cū suis cōcor.& intelligo siue istud sit beneficium ꝓpter quod ordinē recepit.siue nō cū generaliter:& nō distinguēdo loquatur.vnde nec distinguere debeo.ij.q.vi.cōsuluisti.s.de trāsla.inter corporalia.

c ¶ Domiciliū.pōt quis habere domiciliū in pluribus locis.ff.ad municipa.l.assumptio.§.viris prudentibus de fo.cōpe.ex parte.h.s.de rescri.dilectus.ij.ꝙ verum est:si in vtroqz se equaliter collocauit:vt ibi &.j.de sepul.c.ij.alias ibi dicetur habere domicilium:vbi maiorem partem rerum suarum habet.ff.ad muni.eius.§.vlti.C.vbi se.vel cla.seruatores.alias sola domus possessio:que in ciuitate alia comparatur:domicilium non facit.ff.ad muni.libertus.§.sola.

d ¶ In eadē.subaudi.vel dn̄s papa.s.c.i.&.j.§.pri.ipse enī ordinari⁹ ē singulorz.ix.q.iij.cuncta per mundū.& roma cōis est patria.ff.ad muni.roma.& ibi potest quilibet conueniri:vt.s.de fo.cōpe.c.vlti.

e ¶ Prelati.puta abbates archipresbyteri vel archidiaconi:& habebas de his.s.de offi.archi.significasti.dicit enim canon litteras episcopi necessarias & nō inferioris.lxxi.di.cxnecos. f ¶ Subditos.laicos.

g ¶ Epo.dū tñ catholico:& habes de hoc ꝓuile.s.de pseri.veniens.

h ¶ Indultū.subau.uel nisi habeant ex ꝯsuetudīe pscripta vt h facere possint:in h enī casu bn̄ valet ꝯsuetudo sm Jo.q h not.ix.q.ij.cpīs.& facit qđ no.her.s.de of.archi.significasti.nec eniz ꝯsuetudo reuocatur per nouam constitutionem.s.de consti.c.i.eo.li.

i ¶ Extēdat.nisi habeat spāle mādatū ad hoc:vt.j.de of.vi.c.ij.&.iii.

k ¶ Epo.super hoc vide qđ no.her.& moderni de offi.archi.significasti.

l ¶ Remotis.quē locū dices remotū:dicunt qdā de citra ad vltra mōtes p decre.s.de ele.nihil.sz h est falsuz:ꝙ solū talis locus dicaꝛ remotus:qz aliō ē dicere valde remoti vt ibi:& aliud remoti:ut h:sicut aliud ē dicere cautio qz tūc itelligiꝛ nuda cautio.vt.C.de ꝟb.si.sancim⁹.& aliō sufficiēs cautio:& tūc itelligunꝛ pignora vel fideius.ff.man.si mā.§.vl.Sed videtur ꝙ remoti dicanꝛ ex ꝓuiciā.s.de ele.corā.C.de pscrip.x.vel.xx.ann.l.vlti.vel vltra duas dietas.s.de rescri.nōnulli.uel vltra vnā vt.c.li.& ti.statutū.satis credere h arbitrariū iudici qs locus dicaꝛ remotus.

m ¶ Capitulū.ꝙ tūc in spūalibus administrat:vt.s.ti.pri.c.vlt.& pe.

n ¶ Is.puta visitator.lxi.di.qm̄.s.ti.pri.c.vlti.s.de elec.c.is cui.

o ¶ Religiosi.etiā exēpti:ut aliqua fuerit dubitatio.& per id qđ dicit i nō exēptis.vel fuerit dubitatio qz nō erant ꝑpetui.& hoc est verius.

a ¶ Socij. non. n. ibi debent esse soli: qz ve soli ⁊c. ecclesiastici. iiij. vij. q. i. illud. de statu monacho. monachi. ⁊ pbatur eo ti. qõ dei timorem.

b ¶ Oriundi: qz tunc possent rõne originis: vt. s. e. i. rñ. ⁊ sicut possunt ordinare: ita ⁊ cõmẽdaticias ad ordines dare vt ibi.

Nullus episcopus. Duo facit. primo prohibet. secundo punit ibi qui vero. Do.

c ¶ Alius. puto: vel presbyter q psalmistatus cõferre possunt. lxix. dis. qm̃ .xxiij. di. psalmista.

d ¶ Infanti. s. minori. vij annorꝫ septẽnis ergo potest ꝓferre tõsuraz. xxviij. vi. de his. ⁊. lxxvij. vi. in singulis. ⁊ fac. s. de elec. et eo qõ de preben. super ⁊ qõ ibi no. Jo. an.

e ¶ Intraret. ergo minor .vij. an. põt religionem intrare: qõ verum ẽ: sed pcise nõ obligat: vt. s. õ reg. qz in insulis: ⁊. c. ad nostrã ⁊ dic vt. j. õ reg. is qui. ⁊. c. non solum. ⁊ .c. se.

f ¶ Superioris: vt. s. e. pri. i. rñso. Jo. an.

g ¶ Homini. laico: qõ apparet: qz cõfert primã tonsuram olim volebant qdam dicere q clericum alterius epi quis nõ põt ordinare: sed laicuz sic: ⁊ hoc vicebant p decr. s. e. eos q. ⁊ hoc falsum erat vt. lxxi. vi. pmatus: vbi ẽt de laico expssum erat.

h ¶ Aliene. i. nõ sue: qz ẽt si aliene essent dũmõ ⁊ sue nihilominus poterat ordinare.

i ¶ Tonsuram. p quam immunitate gaudet: ⁊ clericalis ordo cõfertur. s. de etate ⁊ quali. cum contingat. Jo. an.

k ¶ Diffinitum. qõ dic vt no. s. de conuer. coniuga. coniugatus.

l ¶ Peccauerit. de his que fi. a ma. par. ca. questuit.

m ¶ Annũ. integruz ⁊ cotinuũ. s. de elec. prouida. c. li. qd si sit bisextus dic vt no. Jo. lv. di. c. ij. ⁊ ber. s. de verb. sig. questuit.

n ¶ Duntaxat. i. tãtũmõ: ⁊ no. pro eo qõ dicit. s. e. ti. eos q. qz si ibi papa voluisset solũ illos esse pũatos a collatione ordinis quẽ iniq cõtulerũt: hoc expressisset sicut ⁊ hic fecit. ad idẽ. s. eo lras: ⁊. c. dilectus. ⁊. s. de deci. ad audientiaz ⁊ itelligo hoc vez qñ solã clericalez tõsurã ꝓtulit: alias ẽt i vlterioribus quos ꝓtulit punient per iura supradicta: ⁊. i. q. i. si qui.

o ¶ Suspensum. ipso iure: sed nunqd tonsuram licebit tũc ab alio episcopo subditis suis recipere. dic q cum hoc non reperiatur expressum non videtur sic licere.

Permittimus. Non diuiditur qz breue. Determinant p istud .c. no. p ber. s. de elec. cũ in cunctis. §. iferiora. eo. ti. c. cũ dilecti: ⁊. s. e. ti. idecoz. ⁊. c. pterea p ipz ⁊ modernos. Jo. an.

p ¶ Permittim⁹. videbat permissuz ẽt in citeriori etate: ar. a ꝓrio illi⁹ decre. s. eo. idecoz. ⁊. ar. directo illius decre. e. ti. ex rõne. ⁊ ar. a pari illius eodẽ ti. pterea. nam i decre. ex rõne dispẽsant cũ decẽnio. i decre. preterea. dispensant in ordine. ergo pari rõne in etate: vt ibi no. host. Sed ad primum dic q ar. a ꝓrio non procedit vbi reperit in iure cõtrariuz: lz alias sit fortissimum: de his que fiunt a prela. cum apostolica. in fi. sed contrariuz reperitur. s. de elec. cum in cunctis. §. inferiora. ergo nõ procedit argumẽtatio illa. ad decre. ex rõne: dico illud fuisse ex spãli mandato pape. ad decre preterea. dico valde maiuz esse pati deffectum in etate q̃ in ordinibus vt per te vides. ⁊ probatur de insti. c. ij. j. eo. li. ⁊ de preben. si pro clericis. noua sit igitur hec permissio.

q ¶ Episcopi. inferioribus credo vetituz: ⁊ fa. s. ti. pri. c. iij. i. ⁊. ij. respõso. s. de elec. cum ex eo.

r ¶ Compleuerint. No. nõ sufficit attingere sicut in episcopo. s. de elec. cum in cunctis. ⁊ in abbatissa. s. de elec. idẽnitatib⁹. i. rñ ⁊ in delegato. s. de of. deleg. cum in vicesimum: ⁊ qõ dicit hic papa de. xx. an. idem si voluisset dicere potuisset de citeriori vel vlteriori tpe. qz ista talia sunt illa de quibus dicit lex quod non oium que a principibus fiunt rõ credi potest. ff. de legi. non oium. ⁊ de hoc. s. de rescrip. si qñ: tamẽ satis eque cõcordãdo ad alia iura. de. xvi. an constituisset sicut in procuratore ad negocia dici

res ⁊ eorum socij[a] possunt a locorum diocesanis quãdiu morãt. ⁊ i ipsis prioratibus ordinari licite: lz non sint de eorum diocesibus oriundi[b].

I Dem.

¶ Episcopus seu alius inferior primam tonsuram infanti non cõfert nisi religionem intret: nec homini illitterato alteri⁹ diocesis absqz sui prelati licentia: nec etiã coniugato nisi religionem itret aut ad sacros pmoueatur legitime: alias contra faciens punitur: vt hic. b. d. Jen.

Nullus eps vel quis alius[c] infanti[d]: nisi forte religionez intraret[e]: seu illitterato: sz nec absqz sui superioris[f] licentia homini[g] diocesi aliene[h] clericalem presumat conferre tonsuraz[i]: nec etiam coniugato nisi volẽti religionẽ intrare: aut ad sacros ordines pmoueri: put est sacris canonibus diffinitum[k].

¶ Qui vero ꝓtrafecerit: vt i eo in quo peccauerit[l] puniat: p vnuz annum[m] a collatione clericalis tonsure dũtaxat[n] nouerit se suspensum[o].

Rubrica De etate ⁊ qualitate ⁊ ordine preficiendorum.

B Onifactus octauus.

¶ Episcopus dispensat cũ maiore. xx. annis in dignitatibus ⁊ personatibus non curatis: si aliud nõ obstet. b. d. Dominicus.

Permittimus[p]: vt epi[q] cum his qui. xx. annum compleuerint[r]: q dignitas vel personatus quibus aiaꝝ cura non imminet[s] valeãt obtinere: possint si aliud non obstat canonicuz[t] libere dispensare[v].

Rubrica de filijs presbyterorum ⁊ alijs illegitime natis.

B Onifacius octauus.

¶ Cum illegitime natis dispẽsat episcopi in minoribus ordinibus ⁊ beneficio sine cura: dũmodo sit tale in quo als dispensare possit: i alijs dispensatio pape requirit: si dispensatum fuerit cum aliquo qõ nõ obstante vllo defectu possit ad curatum beneficium promoueri: pretertu illius dispensationis non poterit duo beneficia insimul obtinere. Jo. and.

Si qui defectuz[x] patitur nataliuz: ex dispensatione[y] potest epi[z] licite si et aliud canonicum[τ] non obstat ad ordines pmoueri minores: ⁊ obtinere bñficium[ϑ] cui cura nõ iminet aiaꝝ: dummodo sit tale[ϰ] sup quo p ipsum episcopum valeat dispẽsari. ¶ Ad ordines quoqz maiores[a] uel beneficia super quibus neqt eps dispensare: sine di-

mus. j. de procur. q generaliter. §. vlti. ⁊ sicut de aduocato. ff. de postu. l. i. ⁊. iij. .q. vi. §. tria. ied vt predici sic placuit principi: ⁊ sufficit sic scriptum cẽ. ff. q ⁊ a quibus. pspexit. vi. q. iij. scriptum est in lege. s. de ser. c. ij. in prin.

s ¶ Non iminet. i illis ergo secus sicut ⁊ in parochialib⁹ ecclesijs. de elec. lz canon. ⁊ hoc forte voluit dicere Jo. q no. de elec. cum dilecti. q in minoribus dignitatibus simplex eps dabit veniam etatis: vel forte aliter intellexerit.

t ¶ Canonicum. qz non sunt illegitimi. nõ corpore vitiati: nec bigami: nec criminosi.

u ¶ Dispensare. sed nunqd p mouendo dispẽsat: de hoc videli. di. q in aliquo. liij. dis. si seruus. in prima glo. lxxxi. distl. si qs sine. xvi. q. i. ecclesia. de concess. preben. lras. de scis. fraternitas. ⁊ per modernos õ si. presby. veniens. de cle. cõiu. viuersis. ⁊ satis ẽ euidens ar. q p mouendo nõ dispensat: qz pumẽ p mouẽs. s. de elec. nihil ẽ. sz hic determinatum ẽ de patiẽte defectũ in etate: qd de patiente defectum in ordinibus: si eligat ad tales psonatus vel dignitates sine cura. nunqd necessaria est episcopi dispẽsatio: vel an de iure cõi ad illa tales eligi possint tenẽt Inno. Ber. cõpo. q de iure. cõi ad illas tales eligi possint. arg. a ꝓrio decre. cum in cunctis. §. inferiora. ⁊ dicit idem codẽ arg. p decre. s. e. preterea Ald. c. lx. di. p totũ respondet illa correcta contraria consuetudine: vel cum ibi dicatur i archidiaconũ non debere quẽ assumi nisi sit diaconus: in prepositum nisi sit presbyter pz illa correcta per decre. cuz in cũctis. §. inferiora. que de ordine nihil dicit ⁊ per id quod ibi dicit si moniti nõ fuerint ⁊c. ⁊ hoc no. Inno. in predicto. §. ⁊ de re iudi. cum olim. ⁊ cõpost. e. ti. dudum. i. ad decre. dudũ. ij. dicũt q idem iudiciuz est quo ad pluralitatẽ: vel allegatio fuit illa host. j. in decre. pdicta preterea. ⁊ in decre. cũ in cũctis. p quo facit qõ no. Ber. de his que fi. a ma. par. capi. ex ore in glo. qz erat. ⁊ hec opinio expressa erat indecisa ipsius decre. ex ore. ⁊ pbatur optime de elec. dudũ. i. ad id qõ dicit de capitulis. lx. dis. p totum. in quib⁹ dicit q archidiaconus diaconus ⁊ prepositus presbyter debet esse dico secundum host. ibi subaudienduz vel subdiaconus: cum in episcopum etiã possit eligi. de etate ⁊ quali. a multis.

Si qui. Sunt duo dicta. secundum ibi: ille vero. Do. Emanauit ad declarationẽ eoꝝ que no. s. eo. ti. c. pe. ⁊ vlti. Jo. an.

x ¶ Defectum. indistincte itelligo put iacet de quocũqz defectu: siue sit spurius siue adulterin⁹ vel naturalis: lz alias quo ad successiones distinguatur: nec ita de facili dispensatur cũ vno sicut cũ reliquo: ⁊ sic intelligat. s. de renũ. nisi cum pudem. §. persone vero ⁊c. est. n. dignum venia qui aliẽo vitio laborat. C. naturali. õ libe. l. legem.

y ¶ Dispensatione. nunquid promouendo dispenset: vide remissiones quas dedi. s. c. prori.

z ¶ Episcopi. in contrarium videbatur. s. eo. litteras. vbi papa cum talibus in clericatu dispensat. sed ratio est: qz petitum fuit a papa. nam ⁊ episcopus poterat vt no. Ber. s. eo. ti. c. vlti.

τ ¶ Canonicum. facit quod dicit. s. c. prori.

ϑ ¶ Beneficium. intelligo simplex: qz in personatu vel dignitate etiam sine cura: vt. s. c. prori. non credo q dispensare possint: ad hoc in eo. ti. ⁊ de preben. c. vlti. ⁊ de hoc de elec. dudum. ij.

ϰ ¶ Tale qz non paternũ imediate sup quo nõ põt eps ẽt cũ legitimo dispẽsare fm vin. s. e. ex tua. Gof. in sũma hui⁹ ti. §. circa aliud. bar. bri. lvi. di. i summa ber. ⁊. p. de sam. in predicta decre. ex tua. ⁊ Inno. eo. ti. c. vlt. fm Jo. q hoc no. .lvi. di. i summa. ⁊ tan. i dicta decre. sz dicit vin. q si tũ esset eps hoc facere non auderet. gof. s. de elec. inotuit. Ray. i summa hui⁹ ti. ⁊ host. i dicta decre. tenẽt ꝓriuz. ad decre. pe. s. eo. ti. rñdent q de illegitimo loqtur. õ tali forte bñficio loq voluit hec lra vel intelligas de bñficio qõ habeat ecclesiã curatã annexã: ad hoc .j. de preben. sup eo. vel de bñficio qõ ex pũilegio ꝓsuetudie vel statuto regrat sacrum ordinem: qz cum in ordine tali dispensare non possit. ergo nec in beneficio qõ illum ordinem regrit: de cõsti. translato. i. q. iij. si qs obiecerit: ⁊. c. si qs pbẽdas: ⁊ est si. qõ dicit. s. de rescrip. si eo tempore.

a ¶ Maiores. hoc intellige de seculari clerico nam in regulari secus est: qz iure etatis promouet ad sacros. s. e. ti. c. i. lvi. di. c. i. ⁊. c. nasci. ⁊ hoc tenet. Jo. lvi. dis.

in summa her.§.e.c.vlti.gof.i sūma hui⁹ ti.§.circa filios.nec p hoc itelligit di
spensatum i epatu.ar.de sen.exco.q: periculosū.de cōcess.pben dilectus.vbi de
hoc per Inno.⁊ Host.xii.di.nos consuetudinem.⁊.j.e.pri.
a ¶Sedis apo.nec sufficit dispensatio legati:vt.§.co.ti.c.pe.⁊ dic vt ibi:ʒ que
ro q̄re epūs dispensat in criminib⁹ ab adulterio citra ⁊ non in defectu.sol.facili⁹ ō
lef irregularitas puniēs ex cri
mine.purgat.n.p pniam non
sic in defectu.xxvi.disti.deinde
vel maior ē irregularitas pue-
niens ex origine q̄ ex crimine:
q: prima ex natura:secunda ex
accidenti:ʒ naturalia imutari
non possunt.vi.di.§.vlti.
b ¶Sedē.eadē rōne dico idem
de illo cū quo dispensat p epm:
vt possit ad minores ordies ⁊ ad
beneficiuʒ sine cura licite pmo
ueri:cum eadem sit rō.
c ¶Defectu.pp hoc a seculari-
bus non repellitur honorib⁹.ff.
de decuri.l.spurij:⁊.l.genera-
liter.§.spurius.Jo.an.
d ¶Odiosam.j.de regu.iur.
odia.cum suis concor.
e ¶Obtinere.concor.j.de pre-
ben.nō pōt.ii.responso.
Sis cum quo. Decidit
causa rationē iterserendo
aliter autem diuidi non pōt:q:
tota littera pendet.do.
¶Sedem.q: ali⁹ nō poterat
.§.c.pe.⁊ eadē rōne idē credo
in epo:q si dispensauerit cū tali
q possit ad minores ordines ⁊
simplex beneficium pmoueri:⁊
postmodū tacito de defectu ipe
tret dispensatio sup pluralitate
talium beneficiorum non valet di
spensatio:ppter eandē rōnem
q: non est verisimile ⁊c.
g ¶Defectu.iste defectus tri-
bus de causis ordinum ⁊ benefi
ciorum pmotionē ipedit.pmo ob
ordinis prerogatiuā.xxvi.di.
.c.pe.⁊ vlti.de exces.prela.inter
dilectos.C.de dign.neqʒ famo
sis.li.xij.secundo ob detestatio
nem paterni criminis qd puni
tur in filio:vt p id puniatur pa
ter.xxiii.q.iij.§.sed q.ff.qd me.cau.l.isti quidē.§.vlti.tertio ppter icontinen-
tiam paternā que timetur i filio:iuxta illud.Sepe solet fili⁹ ⁊c.vi.q.i.§.ver.⁊ id
stilus est curie:si paterne non sit ⁊c.defectus aūt est:sed non culpa.lvi.di.nasci.
⁊ de purga.ca.accedens.
h ¶Omnes.caute ponitur hoc in dispensatione:super hoc vide quod no.hos.
⁊ modern.§.e.literas.
i ¶Defectu natalū:sup quo dispensationes habuerūt:ʒ nōne sublatus erat ille
defectus p primā dispensationē.pinde igitur dʒ hri ac si illegitimus nō fuisset:⁊
sic est §.ff.de.edil.edic.l.qd ita.l.di.ferruʒ de rescrip.cam te.in fi.ff.de natal.re
sti.l.queris.lr̃a ifra cū non sit verisimile ⁊c.soluit §.nec ob.l.qd ita q: hic ō ori-
ginis naturali defectu loqtur:ibi de morbo accidentali:qd facilius tollitur:vt.§.
dixi.c.prox.c.ferrum loqtur quo ad salutē aie:⁊ de peccatis:q̄ purgātur:⁊ sic.c.
cam te.⁊.l.queris.loquunt de quadam plena restitutiōe natalium.
k ¶Sede pfata.alius.n.dare non posset.ad hoc fa.j.de preben.sup eo.⁊.c.non
pōt ⁊.c.cum singula.hoc tʒ hos.de elec.dudū.ij.bar.brix.lxx.di.sanctorum ⁊ In-
no.§.de preben.de multa.Host.aūt dixit q in dispensatione que hʒ fieri pp ne
cessitatē vel vtilitatē ecclesie.eandē potestatē habēt epi post decre.de multa:quā
pmo habebāt p pdictuʒ.c.sanctorum.sed illā q̄ hʒ fieri ob progatiuā psone facit so
lus papa.sic itelligit ipse pe.de samp.⁊ ab.dictā decre.de multa.in fi.sed primā
seruat curia:⁊ hoc in predictis iuribus.xxi.q.ij.si qs iam translatus.
l ¶Duo.ex talis dispensationis virtute prima duo que habuit solū retinere po
terit:vt.j.de preben.nō potest.ij.rn̄so.
m ¶Curam.in curato enim ⁊ simplici bene dispensant episcopi sm oēs:vt no.
in decre.dudū.ij.de elec.
n ¶Momenti.no.litteras surrepticias ipso iure non valere:de hoc dic vt no.
supra de rescrip.ad audientiā.ij.
Altercationis. Tria facit.pmo declarat.secundo reprobat ibi.Et
coertioni.tertio prohibet ibi:Ipsis quoqʒ.
p ¶Altercatiōis.hoc id dicit:q: oliʒ super hoc erant opiniones:dicebat hu.q bi
gamus gaudebat priuilegio clericali:⁊ canonis:q: tenebat portare tōsurā.supra
de.vi.hone.cle.clericus si tonsurā.⁊ erat de foro ec.ar.lxxxi.di.dem.⁊ ad mino-
res ordies ascendere poterat.xxxiiij.di.si qs viduam.ij.in fi.a ɔrio sensu:⁊.c.le
ctor.Jo.⁊ alij.§ p.c.lxxxiij.di.qsqs:⁊ ibi h altercatio:vbi df qsqs clericus vi-

spēsatōe sedis apostolice[a] pmoue-
ri nō pt. ¶Ille vero cum quo per
per sedem[b] dispensat eādē vt pre-
misso nō obstāte defectu[c] valeat ad
beneficium etiam si curam aiarum
habeat pmoueri:nequit pretextu
dispensationis huiusmodi quam
exhorbitantem a iure oportet velu
ti odiosaʒ[d] restringi:nisi vnicum be
neficium obtinere[e]. Idem.
¶Si ille cū quo sup defectu origi-
nis in curato beneficio fuerit dispē-
satuʒ eo tacito super pluralitate di
spensationē obtineat:non valet di-
spensatio.Jo.an.
Sis cum quo fuit per se[f].apo.
dispensatum:vt nō obstāte de
fectu[g] nataliuʒ quem patitur ad om
nes[h] ordines promoueri valeat:et
obtinere bn̄ficium ēt si curam hēat
aiarum dispensationem aliam taci
to de predicto defectu[i] postmodum
obtineat a sede[k] prefata:vt duo[l]
aut plura beneficia similem curaʒ[m]
habentia possit recipere:si ei alias
canonice conferantur:⁊ ea simul li
cite retinere:talis dispensatio cum
nō sit verisimile sedem ipsam cum
illo predictum patiente defectum
voluisse:si hoc fuisset expressum ei
dem in pluralitate beneficiorum hu
iusmodi dispensare:veluti per sur
reptionem obtenta nullius penitus
est momenti[n].
Rubrica De bigamis.

Gregorius.x.in concil.genera.
lugdun.
¶Bigamus nudatus ē omni p-
uilegio clericali ⁊ astrictus seculari
foro:nec valet consuetudo in con
trariuʒ ⁊ phibetur sub anathema
te ne tonsuram deferat.Jo.an.
Altercationis[p] antique
dubiuʒ presentis decla
ratiōis oraculo ōciden-
tes bigamos[q] omni pri
uilegio[r] clericali declaramus esse
nudatos. Et coertioni fori secu-
laris addictos[s] consuetudine[t] con-
traria non obstāte. Ipsis quoqʒ
sub anathemate[u] prohibemus de-
ferre tonsurā vel habituʒ clericaleʒ
Rubrica De officio vicarij.
Inno.iiij.
¶Successor officialis excōmuni
cati excōicatus nō est nisi in crimie
dānato communicet:illa autē que
exercet illo excōicato manente non
valent:si iurisditione solum ab eo
recepta hoc facit.Jo.an.
Romana ecclesia:⁊ ifra
Cum Remen.archie-
piscopus in officialem
alicui⁹ suffraganei sui ex
cōicationis[x] sententia ex aliqua ra-
tionabili[y] cā profert:illos q vices
ipsius[z] gerunt:pp hoc[⁊] excōicatio-
nis vinculo non astringit. Cum
non cōicent ob[ɔ] id officiali eidem
in crimine[ꝛ]:qui[a] ecclesiastice censu-

duā aut scd̄aʒ vxorē duxerit oī ecclesiastice dignitatis priuilegio mox denu-
detur:laicali sibi tn̄ cōione concessa:⁊ p illud denudet videbat nō eē puat⁹
sed priuandus:pn̄s ergo cōstitutio declarat hoc.si.C.ar.iure.l.veteris.C.
de posthu.here.institu.l.qd certuʒ.C.de furtis.apud antiquos.
q ¶Bigamos.vere vel iterpretatiue:ut q: duas vxores habuit:vel cū vi
dua vel corrupta ɔxit.§.
.e.de bigamis.xxvi.di.
deinde:⁊ hoc verū est de
his qui sic i minorib⁹ or-
dinibus ɔxerūt:secus si i
sacris.supra.e.nuper.⁊
.c.a nobis.
r ¶Omni priuilegio.qd
multiplex est.xvij.q.iiij.
si qs suadēte.§.de fo.cō
pe.c.ij.⁊ h c quo ad p-
sonaʒ.itē q nō vexent ali
qbus vexationib⁹ i pso-
na vel reb⁹.C.de epi.⁊
cle.l.i.⁊.ij.⁊.l.generali
⁊.§.de.vi.⁊ hone cle.c.
vi.⁊ id df oī priulegio:⁊
cōprehendit ēt priulegiuʒ
fori.⁊ hoc sequitur.
s ¶Addictos.i.astri-
ctos.C.de epis.au.l.ad
addictos.
t ¶Consuetudine.q̄ erat
in qbusdaʒ locis francie:
nō ergo valet cōsuetudo
in hoc casu:sicut nec in il
lis.§.de cōsue.c.i.⁊.ij.
.§.de elec.q: sepe.ō qua
dic.vt.vij.di.frustra.ō
consue.c.vlti.
u ¶Anathemate:inter
minatio est nō canō late
snīe.qd probat ō irrepa
tro.relatuʒ de quo dic vt
.§.de sagit.c.vno.de si-
mo.sicut tuis.⁊ per.Jo.
lxiij.di.salonitane.
Romana. Sententia
excōmunica
tionis in aliquem pro-
mulgata ex culpa ppria
non est ad eius vicariuʒ
extendenda.h.d.ʒ sen.
⁊ tria facit sm Jo.monachi.primo statuit.scd̄o ratione ponit.tertio tacite
qōni respondet.scd̄a ibi.cum non.tertia ibi:ca tn̄.Do.
x ¶Excōmunicatiōis.maioris:nam excōicat⁹ minori ea q̄ sunt iurisdictiōis
exercet:vt.§.de cler.ex.mi.si celebrat.
y ¶Rōnabili cā.aliter nō dʒ ferri excōicatiōis snīa.j.de sen.exco.cū me-
dicinalis:⁊ potuit esse rōnabilis cā cum officialis epi peccat in his q̄ sunt
iurisdictiōis:q: idē est ɔsistoriū epi ⁊ sui officialis:tūc archiepi eos sic epos
punire pn̄t.j.de ap.romana.i.rn̄.si vero officialis epi aliquid possideret
vel faceret vt priuatus:tunc archieps cuʒ plus punire nō posset nisi sicut
alios subditos epor in casibus no.§.de offi.ordi.pastoralis.⁊ hoc pbat
.j.de fo.compe.romana.§.ij.⁊.vlti.
z ¶Ipsius.officialis vel officialatus:nec putes q officialis aliū officialē
generaleʒ dare possit:ad hoc.§.e.clericos:vbi de hoc p host.⁊ Gar.lʒ spe
cialeʒ cāʒ delegare possit:ēt plures.ff.de iudi.l.cum pretor.posito tn̄ q ge
neralem officialē dederit:sicut iterdū fit ō facto:ille tn̄ excōicatus nō ē:vt
hic dicit:vel hic non df q officialis ipse officialē dederit:sed epūs alium offi
cialē dedit excōicato.pmo q̄ritur an excōicat⁹ sit secundus:⁊ videbat q sic
cū lata eēt snīa in officialē.ad hoc rn̄det:queri solet qd si qs delegauit cāʒ
postea excōicatur:nunqd expirauit delegati potestas.de hoc recurre.§.de
offi.delega.lʒ:⁊ qd non expiret bene fa.j.ti.pri.si is cui.si vo epūs est ex-
cōicatus:nec ipse nec ipsius officialis:cū eorū ideʒ sit cōsistorium:de cāis
cognoscēt:qd ergo tunc fiet.adeatur papa vt prouideat.§.co.li.de sup-
plen.neg.prela.c.i.
⁊ ¶Propter hoc.s.q gerunt vices officialis ex cōmissione episcopi vel
ipsius officialis facta ante excōmunicationem:vel dic vt supra.
ɔ ¶Ob id.s.q gerunt vices eius.
ꝛ ¶Crimine.quia tunc eadem sententia sunt ligati.§.de senten.excom.
si concubine.
a ¶Qui.ita ɔstrue:q.s.officialis non artatur distinctione censure ecclesia
stice:⁊ p eo q suū ⁊c.ergo si ideo essent excōicati:tūc successores eadē snīa
ligarent pone in terminis q excōicauerit archieps epm:monuerat officia
lem q de causis nō cognosceret:qui nō desinebat:excōicauit cū:successor
participauit in crimine damnato vnde ligatus est.alia littera est in plura-

li: exercent ꝛ artantur: quasi dicat eo ꝙ vices gerentes exercent officialis officium: non ligantur sententia.
a Ipsi. s. vicarij officialium.
b Vices. officiales saltem nunc excõicati.
c Tum. alias tñ: al's taliter: ꝛ dic taliter. i. ẽt ꝑpter aliã cãm: nõ ꝑpter officialitatem.
d Tñ. ergo si ab epo secus: qꝛ officiali excõicato si eps alij cõmittat: tenet cõmissio: vt superius dixi.
e Recipiũt. õ facto: qꝛ de iure ille iurisditiones demãdare nõ põt qui excõicatus ẽ. xxiiij. q. i. audiuimus de re iudi. ad probandum.
f Vigorem. nõ. n. poterit excõicatus qõ nõ habebat cõmitteꝛ. i. q. vij. daibertũ. de iure pat. ꝙ aũt. i casu tñ excõicatus vtitur iurisditione. j. de her. presidentes: ꝛ ẽ speciali casus in odium heresis.

Licet. Primo ponit dictum a quo secundo excipit ibi: nisi. do. Et fuit decre. tracta de qdã extrauagãti alexan. iiij. q̃ icipiebat dudũ. vbi qdam officialis epi abbatez deposuerat: qui appellauit ad archiepũ ꝛ officialis archiepi sñiam ɔfirmauit: appellatum fuit ad papam et papa predictas sñias infirmauit. quod hic dicit tenebat Host. de insti. ex frequẽtib⁹. Jo. an.
g Officialez. qui iterdum missus dicitur appellatur. de regu. c. ij. de frigi. ꝛ male. c. i. officialis iste ordĩariam habet iurisditionem. interponit. n. decretum ĩ alienationibus rerum minorum ꝛ emancipationibus: ꝛ omnia que ad iurisditionem pertinent expedit. C. de officio eius qui vices al. iu. ob. l. ij. ꝛ. j. de iudi. c. vlti. sꝫ talia cũ cause cognitionem requirãt ꝑm leges non delegantur. ff. de offi. procon. l. nec quicquã. §. i. ergo sequitur ꝙ ex iurisditõe ordinaria hoc facit non ex delegata ꝑm Inno. ꝛ host. q hoc no. s. e. ti. sua. ꝛ guil. in spe. de ordi. i pñ. Hoſt. contra ĩ summa istius ti. primum tene: ꝛ adde rõnem decre. s. co. lib. de consuetu. c. ij. ꝛ quod ibi dixi: sꝫ autez negari non possit eos iurisditionem habere ordĩariam: tamẽ non ĩ oĩbus recurritur ad eos sicut ad dãtes: hic est ꝙ de casibus hic ꝛ. j. c. pror. expressis sine spãli mandato se nõ ĩtromittunt nec etiam de spiritualibus: vnde litteras cõmendaticias ad ordines dare non possunt: ut. s. e. li. dẽ tempo. ordi. cum nullus. §. i. nec officialis archiepiscopi presente uel vicino archiepiscopo in suffraganeum excommunicationis suspensionis vel ĩterdicti fert sententiam. j. de offi. ordi. c. i. in fine.
h Episcopi. vel cuiuscunqꝫ alterius: cũ eadem sit ratio.
i Generaliter. non ergo tantũ valet genus quo ad singula quãtum species. de hoc. xxiij. di. quãquã. de offi. ordi. si sacerdos.
k Cõmittãtur. sed pone episcopus dedit vicarium generalẽ: ꝛ ĩ mandato expressit aliqõ de istis qõ reqrit spãle mandatũ secuta clausula generali: ꝛ oĩa alia que p nos possumus etiam si mandatum exigant spãle: qrit an talis omnia spãlia possit. ꝛ dixit host. s. de offi. archidia. significasti. p ipsam decre. ꝛ per decre. sedes de rescrip. ꝛ per. l. ff. si quis cau. sed ꝛ si. §. quesitũ. ꝛ per ea q̃ no. de cõmo. c. vno. ꝙ omnia poterit: qõ satis videtur ad instar procur. ut. j. de ꝓcu. qui ad agendũ. §. i. secus si aliquod de specialibus non expressum fuisset: ut ibi. i. responso.

Cum in generali. Premissa duplici rõne ponit dictum a quo secundo excipit ibi: nisi. do. Declarat no. per goff. Inno. ꝛ Host. de preben. dilecto.
l Verisimiliter. no. ĩspiciendum quod est verisimile: cõcordat. s. titu. ij. c. vlt. ꝛ habet hoc locum etiam vbi est generalitas: ut hic ꝛ vbi est obscuritas: ut. j. de reg. iur. ĩspicimus.
m Cõcessurus. ad idẽ. j. de pe. ꝛ re. si eps: ꝛ. j. de reg. iu. ĩ generali. cuꝫ suis cõcor. ꝛ idẽ ĩ obligatõe. C. que res pig. ob. pos. l. i.
n Nec regulariter. secũda rõ hui⁹ dicti. ꝛ iõ dicit regulariter: qꝛ casualiter secus: ut si iusta rõne motus donauerit: ut puta magistro: vel si donare ei permissum sit uel rõne persone ipsi⁹ cui cõcessa est administratio. ut si sit filius senatoris. ff. de admi. tu. cũ plures. §. in primis. ꝛ. ff. de tuto. ꝛ ra. dis. l. i. §. i. ꝛ. ff. de dona. l. filiusfa. i. xii. ij. ꝛ. iij. de hoc no. ff. de pac. ɔ iur. in fi.
o Libera. in cõferendis beneficijs est liberalitas in cui dãdo: sed nõ in dãdo sꝫ ea que no. s. de preben. relatum. ꝛ. c. inter cetera.
p Non pñt. in ɔriũ videbaꝛ p decre. j. de isti. ex frequẽtib⁹: ꝛ. s. de prebẽ. dilecto. sꝫ illa iura non obstãt qꝛ in decr. ex frequẽtib⁹. nõ diꝛ ꝙ officiales possint ɔferre: sꝫ ꝙ possint ɔfirmare: ꝛ hec sunt diuersa: ut patet in. c. se. va. qõ bene ɔfirmabat ab epo ɔfirmãdos. de maio. ꝛ obe. cũ olim. j. de insti. c. ij. ꝛ tñ nõ ɔfert bñficia ad solius epi collationẽ spectantia s. ne se. vacan. illa. ꝛ. j. eo. ti. c. vno ad idẽ. j. de preben. cũ in illis. decre. dilecto. nõ dicit ꝙ approbatio ibi facta per generalez ꝓcu. valuerit.
q Cõmissa. no. p his q̃ not. Jo. Ber. ꝛ host. s. de ɔces. preben. ɔstitut⁹. dixerũt. n. ꝙ eps non põt spãliter ɔferre collationẽ alicui⁹ ꝑbende q̃ nondũ vacat: qꝛ id posset fieri ĩ fraudẽ vacaturaꝝ: qꝛ. n. nõ posset mihi ꝓmittere ꝑmã vacaturam: dare fratri vel amico meo potestatez ɔferẽdi ꝑmã: ꝛ hoc esse nõ põt ꝛ sic ĩtelligaꝛ decre. ꝑdicta constitutus in fi. sꝫ generalr cõmittere collatiõez bñficioꝝ ad se spectantiũ bene põt: ut h: ꝛ. xvi. q. i. statuim⁹. ꝛ ꝑpetuo etiã posset hoc ius cõmitti alicui dignitati vel ĩ genere: ut. s. de isti. cũ venissent uel in spẽ: vt. s. de dõa. pastoralis. xvi. q. ij. visis.

re districtione pro eo ꝙ suum exercent officium non artantur.
Ea tamen que ipsi[a] gerendo huiusmodi vices[b] agunt eo taliter[c] excommunicato manente: si iurisditionem tantum[d] recipiunt[e] ab eodẽ non possunt obtinere vigorem[f].

Bonifacius octauus.

Ex generali commissione non potest officialis inquirere corrigere deponere ꝛ punire subditorum excessus. h. d. Jo. an.

Licet in officialem[g] episcopi[h] per commissionem officij generaliter[i] sibi factam causarum cognitio transferatur: potestatez tamen inquirendi corrigendi aut puniendi aliquorum excessus seu aliquos a suis beneficijs vel administrationibus amouendi: transferri nolumus in eundem. Nisi sibi specialiter hec committantur[k].

Idem

Ex generali cõmissione officialis bñficia conferre nõ põt. Jo. an.

Cum in generali concessione nequaquam illa veniant: que nõ esset quis verisimiliter[l] in specie ɔcessurus[m]: nec regulariter[n] donare valeat is cui bonorum admini stratio[o] ẽt libera[o] est concessa officialis aut vicarius generalis episcopi beneficia ɔferre nõ possunt[p]: Nisi beneficiorum collatio ipsis specialiter sit cõmissa[q].

Rubrica de officio ꝛ ptãte iudicis delegati.

Innocentius. iiij.

Cõseruator a manifestis defendit iniurijs: ꝛ iudicialez indaginẽ non exercet.

Statuimus[r] vt conseruatores[s] quos plerunqꝫ concedimus: a manifestis iniurijs ꝛ violẽtijs defendere[t] possint quos eis committimus defendendos. Nec ad alia que iudicialem idaginem[u] exigunt suaz possint extendere potestatem.

Alexander. iiij.

In coactionibus ꝛ penis pontificali dignitati defertur.

Cum põtificali dignitate preditis[x] ob reuerentiam sacri officij[y] quod exercent plurimũ deferri conuenit: ꝛ eos plus alijs ho

r Statuimus. Sunt due ptes. in ꝑma ponit ꝑmissio. ĩ scõa ibi nec ad alia. ꝑhibitio. do.
s Conseruatores. qꝛ materia ɔseruatoꝝ in ti. isto hic ꝛ. j. c. p ri. ꝛ. c. vlti. posita est. no. cõseruatores delegatos esse: ut dicebat ber. de istis cõseruatorib⁹ p iura antiq̃ paꝝ uel nihil hẽbam⁹: pñt tamẽ dici ɔseruatores epi q bñt ɔseruare ꝛ defendere viduas pupillos ꝛ orphanos ab oppressionib⁹ ꝛ iniurijs de fo. compe. ex pte. h. ꝛ. c. ex tenore. lxxxvij. di. c. i. ꝛ. ij. xxiij. q. v. administratores. scire debes ꝙ isti conseruatores ĩterdũ danꝛ ut aliquos defendãt ɔ latrones uel ꝑdones: iterdũ ɔ eos q eoꝝ ꝑuilegia ĩfringũt: iterdũ latius: ut defendãt ab iniurijs ꝛ offensis: ĩ nullo dictoꝝ casuũ habẽt iudicialẽ indaginẽ ut h: ꝛ. j. c. vl. de manifestis ergo solũmodo hñt cognoscere: ꝛ ĩtellige manifesta illa q̃ notoria sunt: ꝛ ita patentia ꝙ nulla ꝓbabili tergiuersatione celari pñt: ut de ꝟb. si. ex pte. de cohabi. cle. ꝛ mulie. c. vl. sꝫ qd si negeꝛ offensa notoria negatiõe videꝛ fieri res dubia. C. qui. ad liber. ꝓcla. non li. l. iij. dic qõ bene ꝓbationes recipiet cõseruator an factũ sit notoriũ. vt sic videat an sua sit iurisdictio. ff. de iudi. si qs ex aliena. s. de rescrip. sup lr̃is. alias. n. istoꝝ officiũ esset inutile. ꝛ si ĩueniet factũ notoriũ ꝓcedet. al's desistet non. n. hꝫ potestatẽ simpliciter defendendi iniuriã sꝫ q̃lificatã notoriã. s. hꝫ ergo ɔseruator vocare reũ: ꝛ si ɔfiteaꝛ sem̃ hñ qdem. si neget: sup notorio ꝓbationes recipiat: si aũt ɔfiteaꝛ factũ: sꝫ dicit se id suo iure fecisse: dicũt qdã qõ vlterius se ĩtromittere non dꝫ. Alij ɔ dicentes ꝙ ꝓbatiões recipit super notoria offensa: ad hoc. s. de ele. bone: alias facile eẽt conseruatorũ officiũ deludere: vnde si videaꝛ conseruatori ꝓbabilis negatio non ꝓcedat. al's puniat sicut notoriũ: dicebat aũt olim Ber. qõ sicut delegatus recusari poterat sic ꝛ ɔseruator. postea mutauit dicens: qõ qꝛ in notorijs non admittiꝛ recusatio vel appellatio. conseruator aũt non cognoscit nisi de notorijs ergo recusari non poterit. s. de appella. proposuit: ꝛ. c. cum sit. dixit etiã talem conseruatorem ĩuocare posse auxilium brachij secularis. s. de offi. ordina. c. i. ꝛ. c. quoniã. ꝛ. xxiij. q. v. administratores. Jo. an.
t Defendere. hoc intelligi potest de cõmissa ꝛ cõmmittẽda. pone. n. paratos ad exercitium ꝛ violentiam inferendã illis quoꝝ conseruator est prohibere poterit excõmunicare ꝛ punire: de sen. excõ. sacro. ꝛ. j. eo. ti. romana. §. caueant. ĩ cõmissa defendet p districtionem ecclesiasticã compellendo iniuriatores ut satisfaciant leso: ꝛ ẽt secularẽ brachiũ ĩuocando: ut supius dixi.
u Indaginẽ. i. cãe cognitionẽ: seu ipsius examinationẽ: qꝛ dubia sunt. et si de talib⁹ se ĩtromittũt: penã ĩcurrũt. de qua. j. eo. c. vlti. §. ut autẽ. nec valet qõ agitur: ut. e. decre. §. vlti. que est glo. istius. §.

Cum pontificali. Primo premissa cã ponit constitutionẽ in genere: quã scõo specificat ibi: itaqꝫ. tertio excipit ibi: nisi. do. Exẽplificat qõ habetur. s. e. sane. ij. ꝛ. e. pastoralis ĩ pri. Jo. an.
x Preditis. i. pre alijs dotatis.
y Officij. concor. j. de sen. excom. qꝛ periculosum. ꝛ. xi. q. iij. absit.

notari decet[a]: vt cū a iudicibus[b] vl' cōseruatoribus a se. aposto. deputatis contra eos ad coactiones aliq̄s siue penas fuerit ꝓcedendum: gradus & modestia in huiusmodi processu seruet. ¶ Ita q̄ eis quadam condigna reuerētia supportatis ingressus[c] p̄mo ipis ecclesie vl' sacerdotale[d] iterdicat ministeriū: ac deinde ab officio suspēdantur: subsequēter aggrauet cēsura ecclesiastica cōtra eos. ¶ Nisi forte aliter[e] fieri suaserit nimia contumacie proteruitas siue culpa. Boni. viij.

¶ Delegato ꝓcedēte cū duobus subdelegatis nō in totū ad papam nō ad condelegatos appellari d3. hoc dicit. Jo.an.

Si duo[f] ex tribus a sede apostolica[g] delegatis duobus[h] aliis nō in totum[i] subdelegauerint vices suas: ipsiq3 subdelegati cum delegato[k] tertio in cā ꝓcesserint delegata: si appellat ab[l] ipsis nō ad cōdelegatos[m]: sed ad primū delegātem tantummodo appellari debebit. Idem.

¶ Tres casus ponit in quibus suspitionis cā coram arbitris nō tractatur. Primus cum recusat vnus ex delegatis datis cum clausula q̄ si nō omnes. Scdus cum recusatur delegatus episcopi. Tertius cum recusatur officialis. Jo.an.

Si cōtra vnū ex duobus[n] iudicibus cū illa clausula: q̄ si ambo iteresse nō pūt[o]: alter eorum in cā[p] procedat: a sede apost.[q] delegatis suspitionis cā legitima[r] proponatur: cā ipsa suspitiōis corā nō recusato cōiudice ad quē ex vi predicte clausule d3 ipsius cause cognitio ptinere: probari[s] & ab eo expediri debebit. ¶ Ubi vero nō est dicta clausula[t] in rescripto: d3 sup hoc ad arbitros recursus haberi. ¶ Cū[u] aūt ipse delegatus epi[x] recusat: recusationis cā coram epō est probanda. ¶ Idē[y] est si officialis recuset eiusdē: l3 ad ipm ab eodē officiali nequeat appellari[z]. Idem.

¶ Distinguit tria tpa ad sciēdum an iudex suspectus cōmittere possit: q: aut nō est ꝓposita recusatio & tūc i totū p eū fcā cōmissio tenet: aut est proposita sed nōdum ꝓnūciatū sup ea: & tūc volēte recusatore cōmittere pōt alias nō: aut iam ꝓnūciatū est illū eē suspectū: & tūc ēt volente recusatore cōmittere negt. Joannes an.

Iudex ab apo[τ]. se. datus quā

a ¶ Decet. iſpiciꝰ qd deceat: sic. s. e. li. de elec. cū nō deceat. cū suis concor.
b ¶ Iudicibus. potest referri ad id q̄d. j. sequitur deputatis: vel puncta hic: & in dicibus quibuscūq3.
c ¶ Ingressus. & si durante tali interdicto in ecclesia solenniter celebrat irregularis efficitur. j. de sen. ex. is cui.
d ¶ Sacerdotale. sine quo pontificale officiū exerceri non pōt. s. de excess. pla. ex lris: s3 vr q̄ ab ipso principio isti artius q̄ reliq puniri deberēt. v. q. vlti. presbyteri. q̄ est lex. C. de epis. & cler. l. presbyteri. vbi dr q̄ multo maiori pena sunt digni: quibꝰ cū plurimū honoris p nram iussionē delatū ē: occulto reperiunt in crimine. lex illa loquit de illo q deliquit in eo i quo honorabat. s. in sacerdote: q in testimonio dicendo honorat: ut ñ torqueatur: & ideo verū3 tacuit vel falsū3 dixit. vel dic q̄ mior pena maior ē in maiore: fm ea q̄ no. de cleri. vena. c. i.
e ¶ Aliter. ut. s. nō supportent tāta modestia: ut q: iniurias vl' cōtumeliosa vba ꝓfert i iudicem. s. de pe. dilectus. quid si iudex nō seruata forma huius decre. statiꝫ excōicet vel suspendat episcopū vel supiorē: tenet ne sentētia: dic q̄ sic: l3 reprehendēdus sit iudex qui hāc modestiā non seruauit. xi. q. iij. c. i. s. de sen. excom. sacro.

Si duo ex tribus. Non diuidit. premitte q̄ si delegatus pape subdelegat nō in totum facit gradum ita q̄ d eius subdelegato ad ipsum subdelegantem debeat appellari ut. j. eo. si delegatus: & s. eo. sup questionum. sed istud fallit i casu huius decre. do. Edita est h decre. ad dclarationē eorum q̄ no. h. Inno. & Host. s. eodem super questionum. §. si vero. ad fi. Jo.an.

f ¶ Duo. idē de vno & multo fortius: q: maior dubitatio ē qñ duo ex tribus subdelegent: q̄ qñ vnus tm̄: videbatur. n. inspici debere maiorē nūeruꝫ: q: ergo duo erant subdelegati: & tertius delegatus. q: maior pars huius iurisditionis subdelegata erat nō videbat appellandū ad primū delegantē: s3 secus est vt hic vides cuꝫ i. n. hoc casu diuersis respectibus emergāt aduersa: eligere debemus q̄d minus in se h3 captionis. ff. de regu. iur. quotiens. captiosum. n. esset si de pari ad parem appellaretur: ad primū ergo appellari delegātem debebit.
g ¶ A sede apostolica. ideo dictum: q: delegatus ab alio nō delegat. s. e. pastoralis. c. vlti. C. de iudi. a iudice.
h ¶ Duobꝰ aliis. idē si subdelegarent illi college: s3 d hoc videbat dictuꝫ. s. e. sup eo. §. si vero. fm vnā lecturā que ibi amplectenda est: q: si ibi quererer d eo q totum subdelegauerat: nō erat q̄d: q: p precedentia decisa erat.
i ¶ Non intotum. bene dicit: q: si in totum subdelegasset nō esset questio q: tunc semp appellatur ad primū delegantem. s. eo. sup q̄dnum. §. porro.
k ¶ Cum delegato. no. q: si in rescripto esset clausula q̄ si nō oēs: & duo cōmitterent: tertius se excusaret nec cōmitteret: in hoc casu ab illis duobus subdelegatis ad delegatos subdelegantes appellaretur: & non ad primum delegantē: cessat enim ratio: & hoc voluit hec littera.
l ¶ Ab ipsis. delegato & subdelegatis.
m ¶ Cōdelegatos. q: appellatio est de minori ad maiorē3 &c. hic aūt partim appellaret de pari ad parē: q̄d esse non pōt: & adde q̄d dixi. s. e. li. de cōsue. c. ij.

Si contra unum. Sunt tria dicta que patent. scdm ibi: cum autē. tertium ibi: idem est. do. Et reprobat prima pars q̄d no. Inno. s. eo. cuꝫ super & approbat q̄d ibi no. Host. & Abbas. Et ꝓbatur olim p decisam ipsius decre. & ipse Host. s. eodem sup questionū. §. q vo: & j. de appel. legitima. & guil. in spe. de recu. §. vlti. ver. qd si vnus.

n ¶ Duobus. idem si ex pluribus: cum eadem sit ratio.
o ¶ Nō possunt. est ergo necesse q̄ de eius ipotētia pateat antequā collega procedat. s. eo. prudētiā secus cū scribitur: ut. j. e. cum plures. i. rñso.
p ¶ Cā. principali. vnde nō videbat q̄ de ipedimēto cognoscere deberet: q̄d sibi cōmissum nō videat: sed cognoscit an sua sit iurisditio. ff. de iudi. si qs ex aliena. s. de rescrip. sup lris. sic & hic cognoscit an collega suspectus sit: vt sic videat an sit iudex sine illo ex culpe vigore.
q ¶ Se. apo. idem videret in delegatis ab alio: nec ob. j. §. prox. q: ibi loquitur fm hanc rōnem vbi vnus solus est delegatus.
r ¶ Legitima: recusat iudex ꝓpter vnicā cām. s. ꝓpter suspitionē. j. e. pri. s3 illa ex multis causis isurgit: pone exemplū. s. eo. cām que: & capitu. cum. R. & c. isinuāte. de iudi. cāꝫ que. vt lite nō cōte. accedēs. i. & j. de ap. ad hoc & c. postremo. cum similibus. Joa. an.
s ¶ Probari. bene dicit coram quo habeat ꝓbari: & p quē h3 expediri: sed non dicit coram quo habeat proponi: corā quo ergo proponetur: an coraꝫ ambobus: an coram altero tm̄: satis vr per istā decre. q̄ coram oībꝰ sit ꝓponenda: & coram collega ꝓbāda. olim dicebat Inno. s. e. cū sup q̄ l3 bonuꝫ esset q̄ corā oībus ꝓponeret: sufficiebat tm̄ si ꝓponeret tm̄ corā recusando: cū arbitri dberēt cognoscere: q̄ hodie posset locum hre i delegatis datis sine clausula: vt. j. seqtur. sed nunc qd medio tpe pēdēte ꝓbatione corā collega poterit ipse collega i principali ꝓcedere. & vr q̄d sic q: medio tpe ille cognoscere nō potest ergo vigore clausule collega cognoscere poterit. sed dic q̄: q: primo constare debet d ipotentia antequā solus ꝓcedere possit. s. e. prudentiā. s3 pendēte cā suspitiōis ille vult interesse: nec adhuc apparet eū nō posse: igit collega in pncipali nō ꝓcedet. sed Jo. cardi. sentit q̄: & dicit q̄ medio tpe ē locus dicte clausule: q̄ si nō oēs &c. sed dic q̄ expectari debet finis cāe: ad hoc optime. ff. de excus. tuto. l. dixīmꝰ. circa pn. s3 nōne honor est iudicē esse: vt. s. de ap. vt debitus. & C. qñ ꝓuo. nō est ne. l. oēm honorem. & maior honor vr solus iudex esse q̄ cuꝫ alio: ad hoc. j. de pcess. ꝓben. c. vlti. videt ergo collega suspectꝰ in pronūciādo facilius illū suspectū vt solus iudex remaneat. s3 dic q̄ l3 iudici debeatur honor: tm̄ idem onus: vt. s. eo. pastoralis ibi exonerare &c. ff. de mu. & ho. l. vlti. §. iudicādi. vñ non est ibi tāta suspitio: q: nō presumit qs appetere onerosa: & id in his taciturnitas nō habet ꝓ consensu. & de procur. si iussa. §. inuitus. & dixi d hoc. j. de reg. iur. is q tacet. Preterea si male pronūciat in hoc casu non dest appellationis refugium. j. e. ab arbitris.
t ¶ Clausula. ex quo. n. simpliciter dati sunt: vnus sine altero procedere ñ pōt. s. eo. cām matrimonij. & c. vno. impedito ergo vno ita q̄ non possit cōmittere: alij procedere nequeunt. Jo. an.
u ¶ Cum aūt. hoc no. her. s. eo. super questionū. §. quē vero. in vlti. glo. & Host. ibidem.
x ¶ Episcopi. idē in subdelegato delegati pape: q delegauit non i totuꝫ vt in p̄dicto. §. quē vero. si aūt ipe episcopus recusaret: eligerētur arbitri. s. de ap. cū spāli. s3 quare tunc non auditur supior sicut & hic. id: q: iurisditō ordinaria fauorabilis. itē nō ita de facili pōt haberi superior ordinariꝰ l3 interdū possit: s3 ad ea que frequētius &c. ff. de legi. nam ad ea sicut nec sic d facili pōt adiri papa: & id si recusat dlegatus ipsiꝰ itur ad arbitros omni ergo casu papa laboribus & expensis partium voluit ꝓuidere.
y ¶ Idem. s. q̄ coram episcopo probabitur cā recusatiōis. & hoc no. Hosti. j. de ap. legitima.
z ¶ Appellari. nec valet ꝯsuetudo i ꝯriū: ut. s. e. li. d ꝯsue. ca. ij. & sic no. q̄ l3 ad quedā sit idē cōsistoriū epi & sui officialis: nō tm̄ quo ad oīa. idē. s. ti. pri. c. ij. & iij. s3 nōne appellatio & recusatio sunt paria: ut. s. d ap. sup eo. ij. rñ. dic q̄ istud itelligit quo ad modū: ut ibi no. i. sicut non admittit frustratoria appellatio: ita nec frustratoria recusatio. vñ recuso & si nō grauer: tm̄ nō appello nisi grauer. appello a iudice in quē consensi: quem tm̄ nō recuso: i multis aliis ē dissimile: & quo ad casum nrm ē rō: q: l3 d natura appellatiōis sit ut eat ad maiorē: ut dixi. s. e. pri. nō sic i recusatiōe ut pꝫ. s. i. rñso. & i hoc itur ad arbitros: ut. s. e. suspitōis. & d ap. cū spāli.

Iudex. Sunt tria dicta. scdm ibi: post recusationē. tertiū ibi. dummodo. do. Declarat no. p her. s. de ap. scdo regris. in glo. pe. & per modernos idē: & per goff. i summa d ap. §. dubitari. & guil. in spe. de recu. §. vltimo. vsi. sed qd si is iudex. Jo. an.

τ ¶ Apo. se. ideo dictum: quia delegatus ab alio non delegat: ut dixi. s. eodem si duo.

s ¶ Legitime.aliquas concordãtias vedi.ĩ.c.proxi.

b ¶ Proponatur.in ɔ̃riũ videbatur:q2 inefficax est apud ipm iurisdictio: ex quo eligi pōt:q2 nihil refert an aliqd ipso iure inefficax sit:an p exceptionẽ .ff.de reg.iur.nihil interest.ff.ex q.cau.in pos.ea.l.fulcinius.§.si in dies. si ergo inefficax est iurisditio in delegãte:ergo ⁊ in delegato qui partibus eius fungitur.ff.de iuris di.om.iu.l.⁊ si pretor.⁊ .ff.de of.eius cui man.ẽ iuris.l.i.§.q mandata. item pars iurisditionis ẽ delegare.ff.de iurisditi. om.iu.l.iij.in fi.cum ergo alias ptes iurisditõis aggredi non possit:ergo nec istã.inspicimus.n.an delegãs cognoscere valeret: vt sic demum delegatio valeat.C. qui p sua iurisdi.l.vna.hic est qꝫ si proconsul cõmittat cãm antequam ĩgrediatur prouinciam: q2 tunc cognoscere nõ pōt nec delegatus ab ipso: nisi tũc demũ cũ ingressus fuerit.ff. de offi.procõ. obseruare.§.vlti.itez delegatus preuenire non potuit diligẽtiã recusantis: ad hoc.ĩ.d ap.sepe.⁊.c. oblate.itez exceptio que obstat vẽditori ⁊ emptori.ff.de ɔ̃hen.emp.l. doli.§.i.pro ista parte facit q2 causa suspitõis psonã afficit: vnde contra subdelegatũ nõ cõpetit.ff. d diuer.⁊ tẽp.pscri.l.an vitium.⁊ psonales exceptiones psonas nõ egrediuntur.ff.de excep.exceptiones: vnde mutatione psone vitiũ abolet.i. q.i.cito.de filijs psby.ex transmissa.ff.vti pos. si duo.§. nõ videor. item videmus qꝫ ordinarius etiaz recusatus delegat: de fo.compe.si quis ĩ.⁊ de ap.cuz spãli.item lz iudex sit suspectus: dum tamen non recusetur:tenet eius pcessus:vnde tria tempora distinguens hec decre.altercationem determinat.

nisi legitime[a] recusari valeat ut suspectus: pōt licite vices suas committere antequam recusatio cõtra ipsum proponatur[b]: ⁊ si in totum cõmiserit recusari vlterius: aut facta per euz ɔ̃missio impugnari nequibit[c]: quod posset[d] si sibi de iurisditione aliqd[e] reseruasset. ¶ Post recusationem quoqꝫ ppositam cõmittere nisi de recusatoris[f] procedat assensu nõ pōt: sed eo volente hoc pōt ẽt si iam recusatio eadem sit pbata: dũmodo pronunciatuz non fuerit super ea[g]. ¶ Ex tunc[h] enim cum omnino iudex esse desierit[i]: nulla etiam cum illius assensu[k] pōt fieri cõmissio p eundem. Idem.

¶ Delegatus subdelegans etiaz in totum re integra cãm reassumere poterit.b.d.Jo.an.

Quamuis alicui vices tuas in causa tibi a sede apostolica[l] d legata in totum[m] commisisse noscaris: si tamen antequã ille iurisditione vsus[n] fuerit: cõmissio huiusmodi p te reuocet ab ipso: uel cum rebus eximi contingat humanis: causam ipsam resumere poteris. Cuz iurisditio ex quo ipsa vsus non extitit: non censeat in euz efficaciter[o] transiuisse. Idem.

¶ Si delegat[us] subdelegauit quotiens abesset: vel donec reuocaret ⁊ mortuus sit re nõ integra subdelegatus pcedit: ⁊ semp de subdelegato ad delegatuz qui sibi aliquid iurisditionis reseruauit appellare debet etiã post sniam.b.d.Jo.an.

Si delegatus[p] quotiens eum abesse[q] contigerit: tibi cõmiserit vices suas: poteris eo rebus humanis exẽpto: cum ⁊ tunc censeatur abesse: commissum tibi negocium: dum tamẽ illo viuente iurisditione uti[r] ceperis libere diffinire. ¶ Idem[s] poteris qñ tibi vices ẽt sub ea forma ɔ̃misit donec eas duceret reuocandas[t]. Nam talis commissio per quam censet etiam snie prolatio nisi antea fuerit reuocata committi[u] nequaquaz morte[x] cõmittentis expirat: ex quo res integra nõ existit. ¶ Ad eum quoqꝫ qui vices suas cõmittit: donec reuocet: uel qui executionem snie tãtũ[y] aut quicquid aliud de iurisditione sibi reseruat: nõ ad delegantem primum appellari debebit. Etiã si post sententiam fuerit appellandum. Idem

¶ Plurium delegatorum, in icu duz quilibet cognoscit. Et vno cognoscente alii nisi ex cã se nõ intromittunt: ⁊ perpetuatio vnius perpetuat quo ad oẽs.b.d.zen.

Cum plures sub illa forma[z] ut omnes aut duo vel vnus co-

c ¶ Nequibit.intellige cũ ĩceperit subdelegat[us] vti iurisditione.ĩ.c.proxi.

d ¶ Quod posset.s.recusari ⁊ facta cõmissio impugnari.

e ¶ Aliqd.quodcũqꝫ sit illud: Ad idẽ.ĩ.c.ij.ex quo.n. sibi aliqd reseruatur saltem in reseruato iudex remanet. item de suspitiõe subdelegati hz cognoscere.item reuocat ad se iurisditionez.ĩ.c.super qõnum.ff. de iudi.l. iudicium.vnde adhuc reseruari pōt ⁊ cõmissio impugnari.

f ¶ Recusatoris.non est ergo necessarius ɔ̃sensus aduersarij: habet.n.delegatus hoc a lege vt delegare possit: impeditur autem in hoc ex facto recusantis: volente ergo illo hoc poterit ⁊ si aduersarius contradicat.ĩ.c.ti. capitulo vltimo.

g ¶ Super ea.ergo ista non sunt pariã: aliquid esse probatum: ⁊ sm probata esse iudicatum.

h ¶ Ex tunc.s.ex quo pnunciatum fuerit illum esse suspectum

i ¶ Desierit.ĩ.c.in litteris:⁊.c.significauit:⁊.c.venerabili.ff. de re iudi. .l.iudex.

k ¶ Assensu.cum.n.ibi desinat iurisditio nõ est quid progetur.de quo dic vt.ĩ.c.p.⁊.g.

Quamuis. Primo põit dictum.scdo eius rõnem reddit ibi: cũ iurisditio.do. Declarat no.ĩ.c.super qõnum.§.si vero.in glo.patet. ⁊.ĩ.c.venerabili.in glo.pe.⁊ vlti.⁊ ibi etiaz no.per modernos ⁊ guil. in spe.ti.i.§.restat vltra medium,⁊ hosti.plene in summa.e.ti.§. delegari. ver.sed nunqd potest reuocare. Jo.an.

l ¶ Sede apostolica.q2 delegatus alius non potest.

m ¶ In totum.qꝫ si reseruasset iudex remanebit: vnde nõ erat sic dubitandum in eo casu: videbatur.n.in totum cõmittendo ita esse officio suo functus: qꝫ resumere non posset.ad hoc.ĩ.c.pri.in fi.cum suis ɔ̃cor.⁊ hoc dixit Tan.⁊ Ber.olim secutus est eum: sed postea mutauit vt patet per supradictas glosas.

n ¶ Usus.qualitercũqꝫ: ad idem.ĩ.c.lz vndiqꝫ.

o ¶ Efficaciter. vides.n.in casu cõuerso pone qꝫ moritur subdelegans re integra: certũ est qꝫ subdelegatus non pcedet.ĩ.c.lz: ergo patet qꝫ adhuc efficaciter iurisditionem non habet.retinet delegatus ẽt ptãtem compellendi: nisi maliciose seipsum ⁊c.supra.c.pastoralis.aliud ergo ẽ in pcuratore q habet mandatũ ad substituẽdũ q2 dando substitutũ q mãdatũ suscepit: amplius re ĩtegra nequit cãm reassumere: aliud in delegato vt hic vides: ⁊ ẽ expressuz.ĩ. de pcura.is qui.⁊ que sit ratio diuersitatis ibi dicam.

Si delegatus. Sunt tria dicta. Nã primo ponit p̃mũ dictũ cum sua determinatione ibi: dũtamẽ.secũdo scdm ibi: idem.cũ cause assignatione ibi: nam talis. tertiũ ibi: ad eum quoqꝫ. vbi tria cõiungit que in fi.fortificat ibi: ẽt si.do. Approbat primũ dictũ no.per Jnno.⁊ hosti.ĩ.c. licet vndiqꝫ.in prin.Jo.an.

p ¶ Delegat[us].apo.se.vt.ĩ.c. proxi.

q ¶ Abesse.idem dicebant predicti doctores p.l.ff.de v. si.l. in lris.§.i. vbi dr.abest ea res que in rebus humanis nõ est: sed nõ ɔ̃uertit: ẽ ergo de significatiõe uocabuli a qua recedẽdũ nõ est: nisi vbi res aliter salua esse nõ pōt.ff.de leg.iij. nõ aliter.imo tũc vere ⁊ finaliter abest.s.non reuersurus.

r ¶ Uti.qualitercũqꝫ ẽt citra litis ɔ̃test.ĩ.eo.relatũ:⁊.c.lz.

s ¶ Idem.s.cõmissum tibi negocium libere diffinire.

t ¶ Reuocãdas.reuocare iurisditionis est:ff.de iudi.l.indiciũ soluitur.retinẽdo ergo reuocãdi potestatẽ aliquid de iurisditione retinuit.

u ¶ Cõmitti.reprobat lectura Jnno.⁊ ab.q no.ĩ.c.si.p debilitate.qꝫ p talẽ cõmissionẽ non transferebatur snie prolatio q2 per illam clausulam.donec duxero ⁊c.videbat sniam retinuisse: vt illa clausula aliquid operaretur: quod ẽẽ dz.ff.d le.i.si quãdo qs vxori.ad idẽ.ĩ.d p̃m.si papa.i.rñso.in fi. Cõtrariũ tenebat ibi.host. cuius opinio h approbat: nec ob.qd dicitur qꝫ clausula dz aliqd operari: satis.n.operatur: q2 reuocare poterit delegans qꝫ simpliciter vel totum cõmittendo nõ potuisset: itẽ q2 ex vigore clausule illius ad eum appellabitur: vt dr in fi.c.

x ¶ Morte.qd si delegatus vsqꝫ ad sue voluntatis bñplacituz subdelegauerat. Videret prima facie p decre.supra de rescrip.si gratiose.quod illo mortuo expiret iurisditio. Contrariũ videt per hanc decre.ad hoc.ĩ.de bap. maiores.C. de vsufruc.l.ambiguitatẽ.nec obstat illa decre.que in odiosis ⁊ restringẽdis loqt: hic aũt fauorabile puto.melius est.n. hũc iudicem pcedere qꝫ nouo ⁊ incognito casum delegare.ff.de vac.mune.l.ptor.§.vlt.ar.xix.q.iij.monasterijs:⁊.ĩ.de renũ.c.i.⁊ lz hoc videat equũ: primũ vr verius: ad idem.ff.loca.l.iij.

y ¶ Tantum.hic reprobat opinio.tan.qui dicebat delegatum sibi reseruare nõ posse tm̃ executionem snie: ⁊ reprobatur opinio her.⁊ Jnno.qui dixerũt: qꝫ lz executionẽ reseruare possit: si tñ appelletur a snia non appellabit ad eum sz ad primum delegantem: super hoc vide quod no.supra.c.super qõnũ.§.porro.ĩ glo. ij.approbatur autem opinio hosti.qui hoc quod hic dicitur ibi no.⁊ supra eodẽ. querenti.

Cum plures Sunt tria dicta.scdm ibi: porro.tertiũ ibi: iurisditiõe. do. Declarat ⁊ approbat no.p host.ĩ.eo.prudentiã.i.rñso.Jo.an.

z ¶ Forma.ista forma est bñ aduertẽda: aliud.n.est cũ scribitur cuz clausula.qꝫ si nõ oẽs: vel si ambo: q2 tunc iurisditio datur ɔ̃ditionaliter. tunc igitur vnus vel duo iurisditione vti poterunt: cum ɔ̃stiterit de ɔ̃ditione ĩpedimẽto tertij vel collegꝫ: aliter nõ valet qd agitur supra eodem prudentiã.in prin.hic vero iurisditio datur alternatiue: vnde quilibet est iudex insolidũ vigore alternationis.ĩ.de re. iur.in alternatiuis cum suis ɔ̃cor.dicebant tñ quidam in casu nostro ɔ̃trariuz: ⁊ tali rõne cum dicitur in lris: vt oẽs vel duo vel alter ⁊c. videt papa ĩtellexisse: qꝫ si oẽs volunt: ⁊ possunt pcedere oẽs pcedãt: ⁊ si nõ oẽs duo.⁊ si non duo vnus: ad hoc.ff.de admi.tu.l.quidã decedẽs.§.papinianus.⁊ gradus disiũcte ĩterdũ ɔ̃siderantur sm ordinẽ scripture.ff.ad trebel.l.hr̃des.§.fi.ibi tñ ex certis ɔ̃iecturis apparebit intẽtionẽ scribẽtis fuisse talem.ad idẽ.ff.de le.ij.cum pater.§.pe.⁊ .ĩ.de prebẽ.mandato.supra de elec.c.pe.⁊ si dicat qꝫ sm hoc non erit differẽtia inter hanc clausulã: ⁊ clausulã qꝫ si nõ oẽs. Rñdebãt immo erit q2 per hãc clausulã sufficit requirere: sed per clausulã qꝫ si nõ oẽs: necesse ẽ de impotẽtia constare: vt in decre.prudẽtiã.⁊ pro eis facit: q2 papa libentius cõmittit causas tribus qꝫ duobus: ⁊ duobus quã vni: vt ibi: sz ɔ̃rium est verum: vt hic patet: vnde nõ sunt iste alternatiue ordinis sed prestationis: ⁊ est regulare: nec pōt negari quin

si alter solus procedat: mandatum pape sit adimpletum. ff. de sol. q res. §. area. in fi. et in predicta regula in alternatiuis cum suis concor.

a ¶ Consimili. vt si dicatur quod quilibet eorum insolidum et per se iudicare et exeq possit. Jo. an.

b ¶ Apostolica. idem si ab alio: est. n. quo ad hoc eadē rō.

c ¶ Libere. i. etiā nō requisito collega: simili modo exponimus illud libere: quod habetur. s. de preben. de multa. vt patet. j. de preben. l3 episcopus.

d ¶ Uno eorum. idē credo de duobus vel de omnibus qui simul sibi cohaeserūt quo ad quid. s. quod si oēs inceperunt: oēs finiāt nisi ex causa: vt sequitur.

e ¶ Incobāte. qualitercunq3 etiā si lis nondum sit conte. corā eo. s. e. gratum. e. l3. et. s. eo. quā uis. et. j. e. si a subdelegato. aliud in procu. q dicitur occupasse litis conte. vt sit melior eius conditio. j. de pcur. si duo.

f ¶ Nequiunt. ecce aliam differentiā inter clausulam quod si nō oēs. et clausulam vos vel alter quia primo casu quasi vno impedito procedit alter: cessante ipedimento simul procedunt: ille. n. ipeditus postea veniens et cum alio volens procedere admittetur.

g ¶ De eodem. sic in plu. procur. datis insolidum. ff. de procur. l. pluribus. ff. mā. l. creditor. §. duobus. s. de pcura. nō iniuste. j. eo. li. e. n. si duo. alias sequi posset pplexitas: si quilibet per se procedere vellet: quia eodē forte tempore ad diuersa loca citarent. s. de rescrip. c. vlt. ibi vnus excōicaret alter absolueret. de rescrip. si contingat. et sic se impedirent: sicut duo vsufructuarij. ff. de vsufru. l. quotiens. et necesse esset ad superiorem habere recursum. s. e. c. ij. et sic contra iura superfluis fatigaretur laboribus: tutior ergo et melior fuit hec interpretatio: vt res valeret non periret. s. de ver. sig. abbate. ad idem. ff. de admi. tu. l. decreto. ad fi.

rum mandatum apostolicum exequantur aut alia consimili[a] iudices vel executores a se. apo.[b] deputari contingit: ipsorum quilibet iniūctū pōt libere[c] adimplere mandatum. ¶ Porro vno[d] eorum negocium incobante[e] cōmissum: alij nequiūt[f] se vlterius intromittere de eodem[g] nisi uel infirmitate vel alia iusta cā illum[h] contigerit impediri: aut si nollet vel maliciose in eo procedere recusaret[i] ¶ Jurisditione vero perpetuata mandatore viuente per vnum eo casu quo[k] pōt ex iudicibus delegatis: perpetuata irel ligitur quo ad oēs. Idem.

¶ Executor sup gratia facta dat a papa: mortuo papa etiam re integra gratiam exequitur. Jo. an.

Si super gratia cuiquam ab apo. sede facta [l] executores fuerint deputati equum esse cēsemus: ut sicut ipa gratia licet nōdum sit in eius executione processum morte non perimitur concedentis: sic nec etiā re integra perimatur executoribus data ptās: quam[m] veluti gratie p-

dicte accessoriam naturam seq cōgruit principalis[n] ¶ Ne gratiam eandem vel reddi quādoq3 omnino inutilem[o] vel ipsius effectum in tempus longius[p] cum illius dispēdio cui facta extitit differri contingat. Idem.

¶ Duos casus ponit quibus de subdelegato nō in totum appellatur ad primum delegantem. s. cum delegatus excōicatus vel mortuus. alios casus ponit infra eodem si a subdelegato. Jo. an.

Si is cui causa. l3 pprio nomie nō expssio[q] a sede fuerat apostolica delegata subdelegauerit nō in totum[r] vices suas alicui: a subdelegato huiusmodi: si delegatum ipsum excommunicari[s] aut de medio[t] tolli cōtingat ipedimento tali durante[v] ad sedem ipsam. ¶ Ne absolutionem vel successorem expectando illius preiudicari litigantibus vel causa plus debito prorogari[x] valeat: volumus appellari. Idem.

¶ Et breuiter dicit quod ab arbitris

h ¶ Illum. s. incobantem.

i ¶ Recusaret. tunc ergo poterunt alius vel alij procedere: nō sic in procura. datis insolidum: quia vno occupante et postea impedito alij non possunt procedere: nisi dictum fuisset in cōstōne quod nō fieret melior cōditio occupantis. j. de pcura. si duo: et quod dixi de legato impedito collegā hoc casu procedere posse. verum intelligo nisi ille qui incobabit subdelegatū daret. ar. pre. decre. si duo: puto etiā quod cum collega pp impedimētum incobantis procedit: ipse incboans cessante impedimēto suo cām reassumere non poterit: nisi et ille impediretur vel procedere nollet: ad istar eius quod de pcur. dicimus in precedenti decre. si duo.

k ¶ Quod pōt. vt quia scriptum erat: cum clausula quod si non omnes: et collega etiā actu perpetuatiōis impeditus non poterat interesse: vel scriptum erat cum clausula vos vel alter: et patet p hāc lrām quod si iudex processerat cū non posset per illum actum non sit perpetuata iurisditio: vnde per hāc lrām et per decre. prudētiā terminaui qōnem de legato dato in diem vel sub cōditione: qui forte volētibus partibus ante diem vel cōditionem fuerat vsus iurisditione: deinde mortuus fuerat delegans: an per illum actum perpetuata esset iurisditio: nōne iurisditio vni sub conditione mandatur per clausulam quod si ambo: et si antequam cōditio super ueniat procedit: nihil reputatur egisse. s. eo. prudentiam. in prin. ergo si ille actus habetur pro nullo: non est perpetuata iurisditio: et sic perpetuationē inducere non poterit: vnde satis est ibi casus. item ex conditionali demandatione nōdum est attributa iurisditio sed spes iurisditionis: sicut ex conditionali obligatione sola spes est in debitum iri. insti. de verbo. obli. §. ex conditionali. ergo quod ante conditionem fecit: vt priuatus fecit: non ut iudex. itē si prorogatur iurisditio post tempus requiritur quod actor reus et iudex cōsentiāt. ff. de iudi. l. ij. et facit quod nota. s. eo. p. et. g. in princi. vlti. glo. quod recitatur. s. eodem de causis: ita arguendo de posteriore ad prius in preuentione requiretur consensus iudicis: sed iste iudex non erat conditione vel die nō veniēte vt dixi: sicut statuliber qui agit medio tempore facit vt seruus non vt liber. ff. de statulibe. l. statuliberum. idem video quod terminus hominis nō preuenitur. s. de appel. oblate. et forma mādati ex acta diligentia seruāda est: ita quod ei renunciare nō pōt. j. de prebendis. cui de nō. item pendente dilatione iudicis officium cessat. s. de appel. significātibus. C. de dila. siue pars. ad qōnem bene facit. ff. de verbo. obli. cum filius. ff. de conditio. et demon. l. multum. ff. de condi. inde. l. sub cōditione. item bene facit. j. de spon. c. vno. nam vides ibi quod sponsalia nulla inducunt publice honestatis iusticiam et tñ sponsalia conditionalia non: quia ante conditionē cōsensum non habēt: a simili dicam: adhuc minus esse de iurisditione sub conditione delata ante conditionē quam in alias nulla: verū est tñ quod host. no. s. eo. l3. quod ad ppetuationē iurisditionis nō requiritur quod ille actus de iure teneat: quod nō est verum precipue in casu nostro: cum nō possit ppetuari qd nōdū ē: sicut nec renasci qd nondum est natum de cōse. di. iiij. qui in maternis. nec relabi qui nondū est lapsus. j. de here. accusatus.

Si super gratia. Ponit dictum quod primo probat per regulā. secundo per euitationem absurditatis. secūda ibi: ne gratiam. Et declarat hec constitutio que not. gof. et host. de rescrip. cōstitutus. in prin. et hosti. s. eo. quoniam. et. c. l3. Jo. an.

l ¶ Facta. istud est quod soluit contra. decreta. j. de prebē. si cui vt ibi dixi in vlti. glo.

m ¶ Quam. s. ptātem datam executoribus sup ipsa gratia sic facta.

n ¶ Principalis. ad idem. j. de regu. iur. accessorium cum suis concor. huius contrarium videbatur quia iura inducta. s. eo. in distincte: dicebāt ptātem delega. perire re integra morte mandatoris. s. e. relatum. gratum. licet cum si. sed executor habet delegatum: quod patet: quia tractatus ipsorum pōitur sub isto titulo: vt dixi. s. de rescrip. tibi qui ergo eorum potestas expirare videbatur: et non ob. si dicatur illud rescriptum esse executorū gratie: quia si rescripta q cause cognitionem committunt pereunt re integra morte cōmittentis: multo fortius videbatur in executorijs gratiarum: cū facilius via extraordinaria quā via iuris cōis tolli debeat. et si dicatur quod gratia posset esse inutilis: recurretur ad ordinariam: sicuti in casu. j. de preben. si clericus. §. verum. l3 contrarium est verum: et ratio sequitur.

o ¶ Inutilem. puta quia gratiam habebat contra ordinarium: et nouos executores non impetrat.

p ¶ Longius. quia necesse habet adire papam pro cōsequenda iusticia. vel p nouis executoribus impetrandis.

Si is cui. Ponit dictū cui cām iterserit ibi: ne absolutionē. do.

q ¶ Non expresso. alias nō erat dubitatio: si. n. nomē fuisset expressum successor non succederet in delegatione. s. e. qm abbas.

r ¶ Non in totum. h. d. quia alias non esset dubitatio: si. n. delegatus subdelegasset in totum: indistincte appellaretur ad primum delegantem. s. e. super questionum. Sed quando aliquid sibi reseruat appellari debet ad ipsum delegatum subdelegantem: vt ibi. et. s. e. si delegatus.

s ¶ Excōicari. maiori excōicatione: minori enim excō. catus bene exercet ea que sunt iurisditionis. supra de cle. ex. mi. si celebrat.

t ¶ Medio. i. de hoc mundo: quod quare dicatur medium: vide. x xiij. q. iiij. hec autem vita.

v ¶ Durante. no. quia sublato impedimēto. i. illo absoluto vel confirmato successore ad primum delegantem appellari nō dz: et si dubitaretur an ipse subdelegatus esset absolutus: credo quod teneret appellatio alternatiua propter probabile dubium: ad hoc. s. e. li. de postu. c. vno. sicut etiā pp dubitationē probabilem format actor libellum alternatiuū. ff. quorum legatorum. l. i. §. q aūt. alias nō credo marie sz canones quod liceat alternatiue appellari: ne liceat vagari. et. s. e. li. de elec. vt qs duas. ad idē bñ facit. e. li. c. ij. vbi nō tenent vota alternatiua sm canones dixi: quia sm leges nō appellatur ad imperatorem omisso medio: et si appellaretur: imperator remittit ad eū ad quē debuerat appellari. ff. de ap. l. imperatores. vñ si appellaret ad ipatorē vel ad presidem: tenere posset appellatio ad psidem pdcā rōne. sed sm nos appellari pōt ad papā omisso medio. s. de ap. dilecti vir. et ad legatū. s. de of. leg. c. i. vñ si appellans de epo dicat appello ad archiepm vel ad papā: non puto appellationē tenere nisi alterū eligat infra id tps infra qd poterat appellari. ar. s. de postu. c. i. in fi. ne cum discrimine appellati liceat sic vagari. ff. de inin. l. pro. l3. gul. foueat contrarium in spe. de appel. §. nūc tractemus. v. sed pone aliqs. et ver. qd si dicat. bñ facit aūt hec decre. et illa. j. e. si a subdelegato. ad qōnem no. s. de fo. cōpe. si qs contra clericum. in glo. ij. s. ad quem appelletur de legato epi recusati. et dicebant vin. et tan. quod appellari pōt ad archiepm: nō ob. decre. dilecti. cū hic iam per recusationem sublatum sit medium: pro quibus in ar. faciunt ista iura.

x ¶ Prorogari. circa quod debent iudices prouidere. s. de do. et cōtu. fine.

.ff. de of. ordinarij. vt litigantes.

Ab arbitris. Nõ diuidit q2 tota lr̃a vno cõstructu clauditur do. Approbat quod no. Ber. s. eo. suspitõis. circa prin. in glo. 7 guil. in spe. de appel. §. nunc tractemus. ver. sed ad quem.

a Juris. vbi sunt iura videbis infra. 7 ista est ratio quare debet appellari ad papam: q2 cum isti arbitri s̃m iuris formam sint electi: ad ipm̃ ius a quo potestatez habent oportet appellari: 7 sic ad papã qui est lex animata in terris.

b Judicem. delegatũ pape. s. eodem suspitionis. quod intellige: vt. s. eodem. si cõtra vnum. 7 idem si recusetur ordiarius. s. õ appella. cum speciali.

c Concordare. nec sibi inuicem deferẽtibus. s. de rescrip. pastoralis in principio.

d Grauauerint. siue ĩ s̃nia: puta q2 iniq3 pnũciant illum suspectu3 q2 suspect9 probat9 nõ ẽ: vl' ecõuerso: vel ante sentẽtiam: puta nimis breuẽ dilationem dãdo. s. de dila. c. i. quod est ipsorũ officium. s. eodem suspitionis.

e Appellandum. contra. C. õ arbi. l. i. ij. qõe vi. a iudicibus. in qbus d' q nõ appellatur ab arbitris. sol. sunt quidã arbitri qui compromissarij vocant: 7 voluntate adeuntur: 7 ab istis ñ appellatur: 7 sic loquũtur contraria. sunt alij q õ necessitate iuris habẽt assumi: de quibus loquitur hec dcre. 7 a talibus bene appellatur vt hic: 7 sic enã posset ĩtelligi lex illa. C. õ iudi. l. vlti. 7 hac rõne puto hãc dcre. locu3 habere in arbitris electis ad audiẽdam cã3 qua3 mouet eps contra suu3 subditum: cu3 etia3 illo casu õ necessitate eligantur arbitri. xi. q. i. si clericus. 7 de hoc. s. de of. or. irrefragabili. in gl. pe. sic ẽt magis fauet lex ei qui necessariam satisdationem pstare d3 q ei q voluntariã: q2 primum si sibi satisdare nõ põt alio loco satisdare pmittit: scõm nõ. ff. q satis. cog. l. si fideiussor ad idẽ. C. de rebus cre. generaliter. in fi. i. rñ.

iuris appellatur ad papa3. Jo. an.

Ab arbitris qui s̃m formam iuris[a] vt de proposita contra iudicem[b] suspitionis causa cognoscant: vel qui cum de reuocatione ambigitur litteraz iudicib9 neque vnitibus in vnam s̃niam concordare[c]: ad concertationem huiusmodi sopiendam a partibus eligũtur est si grauauerint[d] ad sedem apo. appellandum[e].

I. Dem.

Executor datus a papa vt prouideat persone subdelegate: si detur vt prouideat ecclesie nõ expressa persona non subdelegat nisi habeat speciale mandatum. 7 causa3 reddit. Jo. an.

Is cui ab apostolica sede[f] cõmittitur certe persone prouisio[g] de beneficio ĩ certa ecclesia diocesi vel prouincia[h] facienda potest alij committere licite vices suas. Sed si non[i] expressa certa persona committatur eidem: vt alicui psone idonee de certa ecclesia vel beneficio debeat puidere. Quia circa eligendam personam eius industria tunc videtur electa: puisionem sibi commissam alteri demãdare non potest[k]. Nisi formã cõmissionis habeat: vt per se vel per alium[h] id valeat expedire.

I. Dem.

Is cui aliquid certo loco expediendum committitur ex iusta causa illud expedire poterit extra locũ h. d. Jo. an.

Statuimus vt is per que3 ab apo[l]. se. certo loco iquisitõ fieri: vel quicquid aliud[m] expediri

I Scui. Sunt due partes. scõa ibi: s3 si. que facit tria. primo ponit dictũ ibi: q2 circa. tertia ibi: nisi. excipit. Do. sumpta fuit de extrauagãti que incipiebat: quesiuit a nobis. 7 declarat ista decre. 7 sequens decre. vlti. s. eo. ti. §. is autem. Jo. an.

f Apo. se. spãle. n. est dlegati a pncipe q subdelegare põt. C. õ iudi. a iudici. s. eo. c. pastoralis. 7. c. vlti.

g Prouisio. etiam si cõmittatur ei q inquirat de illius vita 7 conuersatione: vt in de. e. ti. iudices.

h Prouincia. q̃ nõ regrit9 q bñficiũ sit certũ: sufficit q sit certa psona l3 icertũ bñficiũ: vt subdelegaf possit: ĩ h casu ñ h3 locũ dec. ul. s. e. ti.

i Non potest. 7 sic intelligaf. s. eo. c. vlti. §. vlti. vs. n. cuius ĩdustria eligitur non subdelegat. 7 ibi plene de hoc.

k Per aliũ. q̃ qõ de iure cõi nõ põt ex ptãte cõmissionis poterit. ad idẽ. i. e. c. vl. §. vices. 7 faciũt hec ad qõem quã disputaui: an dlegat9 ab alio q̃ a pncipe hñs spãle mandatũ subdelegandi subdelegare possit: 7 credo q sic. q2 sicut isti non habẽt a lege q subdelegare possint: tñ si ad hoc haberẽt spãle hoc possent: sic dicã q l3 delegat9 ab alio q̃ a pncipe non hẽat hoc a lege: 7 sic loquunf 9ria: tñ si h3 hoc ab hoĩe subdelegare poterit: ad hoc optĩe fac. ff. de pcur. c. i. ij. rñso: vbi pcurator ad iudicia añ lit. cõte. ñ substituit ex ptãte legis nisi cẽt datus in rem suã. tñ si h3 spãle mãdatũ substituere põt. ad idẽ. s. e. c. vl. vbi pcurator datus ad m̃rimoniũ 9hẽdũ nõ substituit nisi hẽat spãle: 7 cõpromissari9 dat9 ad eligẽdũ nõ eligit vnum noĩe suo: 7 aliu3 noĩe dñi ex ptãte legis: tñ si hẽat spãle: hoc põt ex ptãte hoĩs. s. e. li. õ elec. c. pe. §. porro. ad hoc ẽt fa. ff. ti. pri. c. i. 7. s. ti. pri. c. ij. 7. iij. 7. ff. de re. iu. qui p aliũ. 7 in regula põt qs. stabo igif regule cũ 9riũ nõ reperiã: 7 dicit lex q nõ refert an ipse ordo dcurionũ elegerit: an is cui ordo ip3 negociũ dedit. ff. qõ cuiusq3 vniuer. no. l. itẽ cox. §. si decuriões. ad hoc ẽt facit. s. de rescrip. cũ aliqbus: 7. ff. de pben. hi qui. i. rñso. insti. de atil. tuto. §. sed q iure veteri.

mandatur: si ppter potentiam vl' maliciam illius contra quem[n] inqri debet: siue procedi: seu fautoru3 eiusde3 nõ possit hoc exequi co loco secure[o]: ne ipse 9modum ex dolo vl' fraude reportet ad id exequẽdum locum aliũ eligat idoneum 7 securum. Idem faciat si alia rõnabilis causa[p] subsit propter qua3 in loco decreto perfici nequeat cõmode[q] quod mandaf: ne tali prctextu impediri contingat mandatũ apostolicum vel differri[r].

I. Dem.

Quando a subdelegato non in totu3 appellatur: quia non admittit exceptionem: per quam dnegatur etiam delegatu3 habere iurisdictionem: ad primum delegantẽ appellabitur. h. d. Jo. an.

Si a subdelegato cui delegat9 non in totum[s] commiserat vices suas ex eo fuerat appellandu3 q2 exceptionem coram se propositam q antequam p eum vel per ipsum delegatum in aliquo processum[t] fuisset: delegans viam fuerat vniuerse carnis ingressus: admittere recusauit: non ad delegatũ cu3 iurisditione3 negetur habere: sed ad delegante3 potius appellari debebit. Idem fiet[v] in alijs casibus[x]: in qbus delegatus iurisditionem haberi negatur. Alias si appellari deberet ad ipsum[y]: eẽt appellãs qui[z] sic fateri videretur eãdem iurisditionẽ habere quod ante negauerat: contrarius[7] sibijpsi.

I. Dem.

Ponit hic qui possint esse conseruatores: 7 vbi cognoscere: 7 an

Statuimus. Primo ponit spãle statutum cum sua cã. scõo illud generalr̃ progat 7 cãm reddit ibi: idem do. Et no. q dicit statuim9 q̃si innuat q ante hanc dcre. ex quo 9missum erat expediendũ in loco cẽ locum expediri non poterat vt forma mandati diligẽter fuaref. cẽ de pben. cui de non. fit q̃ hoc de iure nouo. Jo. an.

l Apostolica. s3 qd si ab inferiori ordinario fiat talis commissio: cũ eadem sit rõ: satis videref idem ius. ff. õ le. nõ oiu3. s. de transla. inter corporalia sed 9rium puto: vt istud vbum aliquid operef: ad hoc. s. de deci. ad audientiã. 7. ff. de puil. si papa. nec est eadẽ rõ q2 non sic de facili de dlegato pape p vniuersum orbẽ recurrif ad papã: sicut ad ordinariũ de prouincia vl' diocesi sua põt recurri. hinc est ẽt q l3 dlegatus pape recusetur corã arbitris: q2 ibi difficile esset recurrere ad papam: delegatus ordinarij nõ: sed recusaf corã ordinario. s. eo. si 9 vnu3. §. cum ãt: si igif delegatus ordinarij in loco exeq nõ põt: insinuet ordinario. qui sup hoc sua dliberatione puideat: uel exp̃sse cõmittẽdo eidẽ qõ cẽ locũ statutũ id possit vel alio modo.

m Aliõ. puta pnũciatio monitio denũciatio: vel his siĩa.

n Illius 9 quem. idem si pp aliã iustam cãm: vt d' in fi.

o Secure. locus ergo non solum debet esse securus partib9. s. de appel. ex parte. i. sed ẽt iudici uel inquisitori: vt hic dbet etiam esse idoneus: q2 nõ in taberna vel in loco inhonesto expediri id debet: vt hic.

p Causa. ẽt sine dolo 7 fraudẽ eius 9 quem imminet expediẽdum. Jo. an.

q Cõmode. xxij. q. ij. facit. ff. de v. si. nepos proculo.

r Differri. prouideri igitur non d3 nõ solum ne impediatur in totum: sed etiã ne nimium differatur: 7 concor. s. eo. super gratia in fi.

Si a subdelegato. Primo ponit statutum. scõo illud prorogat ibi: ide3 tertio causam reddit ibi: alias. do.

s Nõ in totũ. alis nõ esset qõ: vt dixi. s. e. si duo ex trib9. 7. e. si is cui. Jo. an.

t Processum. qd dices. pone papa dedit delegatũ: ille subdelegauit nõ in totũ: demu3 7 anteq̃ subdelegatus incipiat vti morif delegãs. s. papa: nunqd dlegat9 vel subdelegat9 pcedef poterũt: satis credo q sic. q2 subdelegaf ẽ iurisditõnẽ dlegare: ex quo subdelegauit ppetuata sit iurisditio: 7 h'sonat h lr̃a q̃ dicit in aliquo pcessu3. s. e. ti. 7 li. cũ plures. vñ dicit ichoãte. 7. s. e. l3 dũ dicit vti cepit sic 7 retinere ptãtẽ reuocãdi ẽ iurisditõis. s. e. si dlegat9. ij. rñ. s3 pone q omissa hac exceptiõe cũ 9petit procedaf: t3 ne pcessus: õ hoc vide. s. de te. cũ venisset.

v Idẽ fiet. s. q ñ appellabif ad dlegatũ subdelegatẽ s3 ad pmũ dlegãtẽ. io. an.

x Alijs casib9. puta q2 dicit rescriptũ ipetratũ ab excõicato. s. e. li. õ rescri. c. i. vel ip3 delegatũ subdelegantẽ excõicatũ. s. de re iu. ad probandũ. vel delegatũ nõ esse talẽ qualẽ requirit 9stõ. s. e. li. de rescri. statutũ. i. rñ. vl' 9missionẽ ad cẽ factam cẽ locũ de qbus ibi dicif: vl' rescriptũ impetratũ esse p surreptionẽ. ita q nõ valet suata distinctione decre. s. de rescri. sup lr̃is. vel q ipse delegatus subdelegans ẽ suus vel infamis: õ rescri. sciscitatus. vl' nõ est etatis idonee. s. e. cũ vicesimũ. vel q ipse pmus delegans reuocauerat delegatũ subdelegantẽ. ff. de iudi. l. iudiciũ. vel q ipse delegatus retulerat. s. de ap. intimasti. vel ab eo fuerat legitime appellatum. s. de ap. vt debitus. hec 7 similia coram subdelegato opponunf per que delegatum negatur iurisditionem hr̃e.

y Ad ipm. delegatum subdelegantẽ.

z Qui sic. appellando ad cu3 quem negat iudicem.

7 Contrarius sibijpsi. 7 sic nõ audien-

dus: de ap. sollicitudinez. in fi. C. de furtis. l. i. cum si. ⁊ hoc est mirabile: quia si iste delegatus non subdelegasset coꝝ ipso potuisset pponi exceptio: p quā negaretur eum iurisdictionem hre: ⁊ sup ipsa posset pnunciare. s. de rescrip. sup lrīs. in fi. ff. de iudi. si qs ex aliena. nī si coꝝ subdelegato proponat: ⁊ pp hoc appellet nō appellabitur ad ōlegatū: ꝫ ad primū ōlegantē: appellādo. n. fungit vice actoris: ⁊ ī agēdo ñ lz ōria ponere: qō tñ lz in excipiēdo. j. de re. iur. nullus. ad hoc. s. de excep. cum inter priorem.

h Ac cōstitutione. Prima pars circa qualitatem cōseruatoꝝ ponit tres cōseruatorū prohibitiones. s. ōa prohibet circa processus loca subdelegatōes ⁊ durabilitatē ipsorū p rogans alias prouisa p decre. statutū. Do. Quedam ex istis sumpta fuerunt de extraganti aler. que incipiebat: qr de conseruatoribus. Jo. an.

a Tueantur. de hoc. s. c. i. in glo. ij.

b Obtinētes. ecce vna differētia inter delegatū ⁊ conseruatorem: qr delegatus pōt esse canonicus ecclesie cathedralis: cōseruator nō: ⁊ in hoc cōstō aler. immutatur que id permittebat.

c Cōseruator. ecce alia differētia quia eius q ē mihi iuder delegatus possum esse delegatus salno iure recusationis: sed ī cōseruatore secus: vt hic: qō intelligē et si nō opponatur exceptō per fi. huius. c.

d Exceptis. est si. j. de puile. sic aliqui.

e Ecclesiastico. supra vt li. nō cōte. accedens. i.

f Vel tpali. vt lit. nō cōte. accedens. ij. ⁊ ecce tertium: qr salno iure recusationis subditum mihi bñ possum ipetrare ōlegatum conseruatorē non: vt hic.

g Nō psumāt. idē in delegato salno: quia delegatus de expresso cōsensu partiū hoc bene posset. s. de rescrip. statutuz. §. in nullo. qō ī cōseruator nō credo: qr si hoc voluisset: hoc addidisset hic: sicut ibi fecit: ⁊ hoc maxime per fi. huius. c.

h Cōmittet. Guil. no. ōriuz in speculo. ti. i. ad fi. ver. sed nunqd cōseruator. ibi dicebat q cōseruator in eo in quo iurisdictionez hz: vices suas alijs cōmittere poterat: ⁊ ecce qrta differentia inter istuz ⁊ delegatū a principe q pōt in totum ⁊ in partem ꝓmittere. s. c. pastoralis ⁊ c. fi.

i Literarum. ad idem. s. eo. is cui. in fi.

k Nec tūc. s. cum hoc competit eis ex beneficio litterarum.

l Superius. s. in. i. rñso. ⁊ idem in delegato: qr subdelegatus talis esse debet cui posset delegari. s. de rescrip. statutum. §. in nullo. in fi.

m Metu pene. ad idem. s. de elec. cum in cūctis de vi. ⁊ ho. de. vt clericoꝝ.

n Scienter. si ignorantia esset iuris vel crassa vel affectata: idem esset. j. ō re. iur. ignorātia. s. eo. li. de rem. or. eos. supra de clan. despon. c. i.

o Officio. ⁊ a bñficio qō ē eius sequela. xxxij. di. preter hoc. lxxi. di. si qui.

p Suspensi. ecce quintum spāle in cōseruatore: quod nō est in delegato: qr dato q delegatus intromittat se de eo quod nō est sue iurisditionis: non propterea locum habet pena: cum in illo non inueniatur expressa.

q Incurrat. no. nouum casuz quo quis excōicatus est ipso iure: alios not. j. de sen. excom. eos.

r De expensis. ad idem. j. de imu. ec. quoniam. in fi.

s Quoruncūqz. q. d. siue sint dati ad cōseruationē puilegioꝝ: vel ad defendendum a manifestis iniurijs: vel alio modo vt viri. s. c. c. i. Jo. an.

t Ipso iure. vnde si postea procederet in non exceptis: processus esset nullus: ad idem. j. in fi. c. ⁊ fm opi. Gof. Inno. ⁊ Bar. bri. hic est alia differentia: sed fm Ber. ⁊ Posti. secus. de hoc supra de testi. cum venisset.

⁊ quibus possint delegare: ⁊ quantum duret eorum potestas: ⁊ de expensis talium. h. d. zen.

H Ac cōstitutione ppetuo valitura sancimus: vt conseruatores q aliqbus vt a manifestis iniurijs ⁊ violētijs tueātur[a] cosdez: plerūqz a sede apostolica cōcedun tur decetero ōputari non possint: nisi epi vel coꝝ superiores aut abbates seu dignitates vel personat[b] in cathedralibus vel collegiatis ecclesijs obtinētes[b]: nulluſqz deputati sibi conseruatoris esse valeat cōseruator[c]. Nec aliqs regibus ⁊ reginis q sicut dignitatis altitudine preeminēt: sic prerogatiua gra ipsos cōuenit anteferri: dūtaxat exceptis[d]: deinceps conseruatorez habeat cum q sub ipsius iurisditione dñio vel districtu ecclesiastico[e] vel tpali[f] consistat. Conseruatores āt huiusmōi extra ciuitates seu dioce. in qbus fuerint deputati contra quoscunqz pcedere aut aliquos vltra vnam dietam a fine dioc. eorū dē trahere non psumant[g]. Vices quoqz suas citationibus sniaꝝ ōnūciationibus dūtaxat exceptis: quas per alios valeāt exercere: nulli committere[h] possint: nisi hoc eis competierit ex beneficio lrarū[i]: sz nec[k] tunc nisi infra ciuitates seu dioce. in qbus ōputati fuerint ⁊ personis tñ que superius[l] sunt expresse. Ut aūt cōseruatores limites sibi tradite potestatis quos frequenter excedunt: metu[m] pene diligēter obseruēt: decernimus: vt si ō alijs quam de manifestis iniurijs ⁊ violentijs scienter[n] se ītromiserit: seu ad alia que iudicialē indaginez exigunt suam extenderint ptātem: eo ipso per vnum annum ab officio[o] sint suspensi[p]. Pars vo q hoc fieri procurabit: sniaz excōicatiōis incurrat[q]: a qua nō possit absolui: nisi ei quē sic fatigauit indebite: primo satisfaciat ītegraliter de expensis[r]. Officiuz aūt quorūcunqz[s] conseruatoꝝ ipso iure[t] quo ad non cepta negocia p obitum conceden tis volumus expirare[v]. Circa munera vero ⁊ expēsas assessores ac notarios ⁊ personas testimonij causa vocandas illa precipimus ī huiusmodi conseruatoribus per omnia obseruari: que in delegatis iudicibus cōstitutio a nobis super his edita[x] obseruanda decreuit. Quicquid autem contra p missa: vel coꝝ aliqō attētari ꝓtigerit: oio[x] decernimus irritū ⁊ inane.

I Anno. iiij.

Legati nō cardinales sine spāli mandato iure legatiōis beneficia conferre nō possunt: sed legati cardinales hoc bene possunt. Jo. an.

Officij nostri debitū remediis inuigilat subditorū: qr dum eoruz exercitimus onera: dū scādala remouemus: nos in eorum quiete quiescimus ⁊ fouemur ī pace[z]. Prouide presenti ōcreto statuimus: vt ecclesie romane legati[a] quantūcūqz plenam legationem obtineant: siue a nobis missi fuerint: siue suarum pretertu ecclesiarum[b] legationis[c] sibi vendicēt dignitatem: ex ipsius legationis munere conferē di beneficia nullam habeant potestatem[d]: nisi hoc alicui specialiter duxerimus indulgenduz. Nō in fratribus[b] nostris legatione[e] fūgētibus nolumus obseruari: quia sicut honoris prerogatiua[f] letantur: sic eos auctoritate fungi volumus amplioꝝ[g].

Item ēs quartus. s. ti. sancte cecilie presbytero cardinali apo. se. legato.

Legatus habet ordinariazz. de per mortem pape non expirat eius officium. h. d. Jo. an.

Edita. s. ō rescrip. statutū. in hoc q cōparātur alij ōlegati ⁊ cōseruatores lz discrepēt ī qn qz superiꝰ enarratis. s. qr canonicus ecclesie cathedralis potest esse delegatus sed non conseruator secūdo qr eius q ē mihi ꝓseruator: ꝓseruator eē nō possuz. tertio qr eius cui suz subiectus ecclesiastica vel temporali iurisditione cōseruator esse ñ possum. quarto qr cōseruator ñ subdelegat nisi fm formam hic positā. quinto qr cōseruator excedēs metas ptātis sue suspensus ē ab offō: hec patēt ex tertu. sertum addidi. s. in glo. idem in ō legato. septimū secūduz opi. in glo. vnde si.

y Dio. ergo sine aliq ope exceptiōis: ⁊ fa. qō viri. s. ō rescrip. c. i. ⁊ c. ti. statutum. in fi.

Officij nostri Et primo pōit Inno. proemium ad vicenda: vsqz ibi puide. scōo pōit statutū de legatis non cadialibus vsqz ibi: qō ī ffib ibi ponit de cardialibus vsqz in fi. Jo. an.

z Pace. ad hoc pemium concor. pemiuz huius li. ⁊ j. de resti. spol. frequens.

a Legati. tria genera legatorū distinguit h ō cre. ⁊ lz quo ad quedam nō sit ī illis īparitas: vt viri. s. de rescri. statutū. i. rñ. in glō. qr verbuz. tñ quo ad alia est īparitas. s. in excōicatos absoluēdo: vt. s. e. c. pe. ⁊ ī confirmationibus eremptoruz. s. e. li. de elec. si abbatem. ⁊ in cognoscēdo de causis eremptorū ⁊ illos puniēdo. j. de v. si. c. i. ⁊ in collatōib bñficiorum vt h. ⁊ qui dicantur esse legati ō latere: no. s. e. c. pe. ⁊ q cardinales dicantur esse de latere patet. j. cum dicit: quod in fratribus nostris ⁊c.

b Ecclīaꝝ suaꝝ. sicut cātuariesñ. ⁊ choraceñ. s. e. c. i. ⁊ ō ap. c. i. cum si.

c Legationis. q. d. si alio iure hoc eis ꝓpetet: legato illud nō ꝓuat.

d Ptātem. s. supra de sup. neg. pla. lrās. vbi legati q cardinales nō erant: vt ibi patet: ex suprascriptione bñficia conferunt: dic q illud fuit ex spāli mandato: ⁊ sic non dicit: sed concordat ei quod statim sequitur nisi hoc ⁊c. multa ergo licēt ex spāli demandatione que ex generali virtute legis non licent: de his vide supra. ti. prori. is cui. in fi.

e Fratribus nostris. no. qr cum papa promiscue de cardinalibus loqtur vocat illos fratres: si spāliter: ēpos cardinales vocat fratres: reliquos filios. supra de testi. licet. iij.

f Legatione. repete ecclesie romane: de qua supra tractauerat.

g Prerogatiua. cōcor. s. ti. prori. c. vl. §. i. ⁊ j. de priui. ne aliqui.

h Ampliori. vnde beneficia conferre poterunt: cum restitutione tamen ⁊ determinatione: quam habes. j. e. presenti: ⁊ c. se. sed qd dicis: pt ne legatus cardinalis conferre beneficia: quorum collatio deuoluta ē ad papā per latera. cōci. videt q sic: per decre. supra de pben. c. pe. vbi legat[o] tale

beneficium ꝯtulit dicebat ibi. Uin. ꝙ talis legatus hoc nō poterat sine spe ciali mandato. ꝛ ideo ibi insisterat ipse legatus apud papā ꝙ illā collatio nē ꝯfirmaret: ꝛ sic faceret illā valere. Gof. ibi reprehēdebat vin. ꝛ Inno. concor. ibi gof. ꝛ guil. in spe. ti. de legato. §. nunc tractemus. circa prin. q omnes dicunt ꝙ legatus de latere bene potest ꝯferre talia beneficia p pdi ctam decret. immo dicit gof. ꝙ illa pcipue potest ꝯferre que sunt ad papā deuoluta: cui⁹ vices ge rit in puincia allegabat et decr. s. co. dilectus. ꝛ .s. de iurepatro. cū dile ctus. p hoc ēt bñ fac. s. eo. li. de elec. si abbatē .ij. rñso. vbi confirmat electiones quarum con firmatio spectat ad papā ꝛ. j. de verbo. sig. c. i. i. rñso. ꝙ ergo petit pdcā decre. pe. ille legatus ꝙ papa collationē p eū fa ctā psequeref benigno affectu intelligaf quo ad facti executionē q: lega to non parebaf. Certuz est āt ꝙ legatus ēt ō la tere nō pōt ꝯferre benefi cia vacantia i curia sine spāli mandato. ut. j. de preben. lz in fi. qd intelli go infra mensem. ut eo. ti. statutū. Et no. ꝙ vbi est legatus cardinalis in prouincia: vel alius ha bens spāle mandatum: possent tres cōcurrere in collatiōe bñficij. scilicet papa: legatus ꝛ ordina ri⁹. ꝛ si apparet quis p mo contulerit non est dubium: si vero non apparet quis primo ꝯtulerit: te ne quod hēs infra de prebendis. si a sede. Jo. an.

Legatos. Quo facit pmittit ꝛ probat declaratiōis cāz. scdo decla rat ibi pñti. Do. Extrauagans fuit eiusdem clementis ꝛ icipiebat ex pte ꝛ approbat h decre. quod no. Jo. vij. q. i. sicut vir. ꝛ. xxv. q. ij. igitur Jo. de eo in qōnibus suis in pn. Inno. de offi. dele. lz hosti. de resti. i inte. tum ex lris. ꝛ. s. e. c. vlti. ꝛ Guil. in spe. e. ti. §. superest. ver. quid de sen tentia: ꝛ. §. finitur. ver. pone ergo. ꝛ. ver. se. ꝛ i sūma dicit ꝙ legat⁹ hz or dinariā. Uñ p⁹ mortē pape nō expirat ei⁹ offm. Et no. q: lz decre. dirigaf legato cardinali: tñ indistincte loquif de oībus legatis ex quo īfert postea solutionē ad ipsum legatum quereñ: quod ēt patet ex eo quod infra dicit ceterorūq3 psidū. lz ergo quo ad q̄dā sit dr̄a īter eos: ut diri. s. c. proxi. nō tamen quo ad hoc: ut hic vides.

a Dissipent. vitia.

b Plantent. v̄tutes: ꝛ ista pprie sunt ordinariorū. s. de offi. or. c. i.

c Proconsulum. legatos cardinales eqparat pcōsulibus: reliquos pre sidibus. Nā procōsul est q ex ꝯsulibus ab impatore ad regendam certam prouinciam mitrif. Presides aūt illi dicunf qui cum non essent prius cō sules: mittebanf ad regimina prouīciarum. ff. de offi. psi. l. i. vbi de hoc ꝛ. l. ij. ꝛ. ff. de offi. questo. l. i. §. ex his. vnde arguēdo a noīe legati cardi nalis qui ex latere pape ꝛ ex consulibus suis: assistunt. n. sibi in secretis cō silijs. s. e. lib. de elec. fundamenta. §. decet ꝛ qui mittuntur ad regendam prouinciam equiparantur pꝯconsulibus. s. de senten. excommu. ad emi nentiam. ff. de offi. procon. l. ij. Reliqui autem qui secretis consilijs non assistunt missi ad regendas puincias equiparantur presidibus: sed illi hñt ordinarium: ergo ꝛ isti.

d Reputantes. hic incipe constructum: nos reputantes legatos ꝛc. ꝛ me rito dicuntur ordinarij: nec expirat eorum officium. faciunt. n. statuta per petua. supra de loca. ç. i. ꝛ. s. e. ti. c. vlt. ꝛ adeuntur per querelam. s. e. ti. c. i. ꝛ de hoc. ii. q. vi. c. iij. Item habent imperium. s. e. li. de elec. si abba tem. ff. de offi. procon. ꝛ. l. ideo. ad idem. eo. ti. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. C. de of. eius q vicem alt. iu. ob. l. i. ꝛ. ij.

e Declaramus. nō est ergo iuris noui pmulgatoria sed veteris declara toria. quod ergo dr̄ i predcā decr. tum ex lris. de resti. in inte. in pn. cui ēt alex. successor ipsius anastasij officio legationis denuo in partibus illis fū genti ꝛc. illud denuo determinat verbum cōmisit quod sequitur: nō eniz morte anastasij expirauerat legatio. no. tñ. Hof. i sūma istius tit. §. fini tur. ꝙ morte pape lz expiret legatio: nō tñ iurisditio quo ad cepta. sed ne expirat legatio. ut. j. sequitur: nec mirum: legatus. n. pape dr̄ legatus se dis apo. sed sedes ipsa non moritur. xij. q. ii. liberti. ij. s. eo. lib. ō rescrip. si gratiose. Et no. q: ista decre. nō distinguit an ille legatus tpe mortis ingressus fuerat puinciam uel non vnde sicut i reliquis ordinarijs nō in spicimus mortem constituentis: ita nec in isto. An autem vacante sede ce tus cardinalium reuocare possit legatuz forte cōiter a papa ꝛ a cardinalib⁹

deputatum. No. hosti. in pdcā decre. tuz ex lris. ꝛ Guil. i pdcō. §. finitur versi. sed nunquid. ꝙ ex magna ꝛ euidēti cā hoc possent: alias hoc nō debēt. De pote state tñ cardinalium sede vacante: vide qd diri. j. de scisma. c. vno.

Expirasse. idez habes de inquisitoribus heretice prauitatis. j. de here. ne ali quid. Joan. an.

Legatos: qbus in certis pro uincijs cōmittitur legationis officium vt ibidem euellant ꝛ dissi pent[a] edificent atq3 plantent[b] pro uinciarum sibi cōmissarum ad in star pconsulum[c] ceterorūq3 psidū qbus certe sunt decrete prouincie moderande: ordinarios reputan tes[d]. Presenti declaramus[e] edi cto commissum tibi a prede. nostro legationis officium nequaquam p ipsius obitum expirasse[f].

Bonifacius octauus.

Finita legatione expirant reser uatiōes legatoruz ꝛ omnis pro cessus habitus sup illis: nisi tunc il la bñficia iam vacantia sint collata demuz dicitur ꝙ pendēte vna sua reseruatione in ecclesia collegiata vel de beneficio spectante ad colla tionem alicuius legatus in eadē ec clesia: uel bñficio spectante ad col lationē eiusdem: aliam facere non pōt: ꝛ quod fit cōtra predicta: irri tuz decernit. Jo. an.

Presenti declaramus edicto reseruationes quorumcunq3 bene ficiorum ab apo. sede. legato. sue[g] legationis auctoritate factas: ꝛ de creta interposita super ipis: necnō denunciationes: ihibitiones: ꝛ pro cessus quoslibet per eum uel p exe cutores deputatos ab eo habitos circa ipsas: dummodo ad collatio nem[h] eorundem beneficiorum iaz vacantium minime sit processum eo ipso ꝙ illius finitur[i] legatio: vi ribus penitus vacuari: nec execu tores eosdem posse vlterius bñfi cia taliter reseruata cōferre. Ce terum reseruationes huiusmodi p quas interdum prelati ꝛ ecclesie nimium oneranf restringere[k] cupi entes: phibemus: ne postquam le gatus in aliqua cathedrali vel col legiata ecclesia reseruationem ali quam duxerit faciendam aliam illa pendente[l] faciat aliquatenus in in eadem[m]. Nec etiam postquaz alibi reseruauerit aliquod benefi cium ad collationez ptinens cuius cunq3: aliud[n] quod ad illius[o] colla

Presenti. Sūt tres par tes. prima in vno decla rat. secūda circa duo restringit tertia decernit. secūda ibi ceterz tertia ibi: qd. Do. ista decret. ꝛ sequens restringit generalem ptātem legatorum circa benefi cia ꝯferenda. de qua. s. eo. c. i. verum est tamen ꝙ primuz di ctum huius decr. declaratoriū est iuris veteris ut in prin. pa tet hec decre. no. p hosti: s. eo. c. vlti. ꝛ per eū ꝛ p her. s. ō iu repat. cum dilectus. ꝛ guil. in spe. e. ti. §. nunc tractemus. v̄. sed ecce. Jo. an.

g Sue legationis. quasi si ex spāli. auctoritate sibi tradita a papa hoc faceret tunc secus: ad hoc. j. ō prebē. hi qui. ij. rñ. no. q: si legatus nō cardinalis non pōt ꝯferre bñficia vacantia iure legationis. s. e. c. i. multo mi nus ergo posset suare: i cardi nalibus habet locuz hec decre.

h Ad collationē. ergo ñ suffi cit quod vacauerint: nisi prio rū beneficiorum vacātiū sit fcā col latio: ꝛ ē si. j. de ꝯces. preben. c. vlti. vbi non sufficit ꝙ benefi cia vacauerint: ꝛ ꝙ ab executo rib⁹ fuit petitum ut illa ꝯferent si ipsorum nō fuerit fcā collatio īmo habuit locum reuocatoria

i Finitur. hoc potest eē multis modis: puta q: datus fuit legatus ad tps: finito tpe finita ē legatio. s. de of. dele. de causis. Item qñ reuocat⁹ est. ff. de iudi. l. iu dicium. item qñ egressus est legationem aīo non redeundi. legationem ideo diri q: si esset egressus vnam puinciam is qui est legatus in pluribus: ex quo nō est egressus legationem: adhuc non expirauit eius iurisditio. s. e. ti. nouit: sic. n. le gatus in qualibet parte legationis existens iurisditionem exequitur: sicut eps i qualibet pte dio. j. ti. proxi. cum eps. Item finitur legatio psonalis morte ipsius legati non tamen morte ꝯstituentis. s. c. proxi. psonalis ideo dixi: q: si esset re alis: puta que competeret dignitati: nō expirasset morte legati: ut. s. e. c. i. ꝛ. s. ō offi. dele. qm abbas. ꝛ quod supra diri his modis legationem finiri: dic viruz in sui persona ꝛ quo ad non cepta per delegatos: sed si quas causas cōmisisset: ꝛ res non eēt integra: durat finito eius officio illius delegati ptās. s. e. c. vlti. Et ē mi rabile: q: iurisditio delegati a legato bene perpetuaf per citationē ꝛ alium iudi cialem actum: sed nonficatio inhibitio ꝛ decretum nō ppetuauit iurisditionē: exe cutoris hoc ꝛ alios processus facientis: sed reseruationes beneficiorum sunt odiose p pter duo: q: per eas datur via ad vacaturas: ꝛ q: preiudicant ordinarie ptāti: igi tur sunt restringende. sed ptās executorum datorum a papa super gratia facta ēt re integra: ꝛ super facienda re non integra: bene perdurat post mortem pape: q: papa potest ius ad vacaturas dare: sed non sic legatus. s. e. ti. pri. si super gr̄a ꝛ. j. de preben. si cui. in fi. bene ergo potest donec durat in officio impedire ordi nariuz in conferendo: sed finito officio non: ut hic.

k Restringere. cām huic edicto ꝛ ei qd dr̄. j. c. pri. dare potuit cardinalis san cte marie noue: q in pluribus prouincijs legationis papali fungēs officio oēs di gnitates psonatus ꝛ beneficia in legatione sua vacantia sue collatiōi reseruauit: restricta est ergo hodie eorum potestas ut infra patet.

l Pendente. illa igitur sublata: puta mortuus: uel p sufam debito modo ex clusus est is pro quo fcā erat reseruatio: uel iam consecutus est prebendā3 uł reuo cauit legatus reseruationē: tūc bene pōt in ecclesia eadē facere aliā: q: illa nō pē det. si vero illa pendet aliā non pōt facere: sic ꝛ pendente dilatione quiescit offici um iudicis. C. de dila. siue pars. s. de ap. significante. ꝛ sic pendente lite ꝯ vnū electum non pōt ali⁹ eligi: qd dic ut. j. ut lit. pēdente. c. i. ꝛ. ij. sic ꝛ attentata pē dente appel. reuocanf per modū attētati: qd dic: ut. j. de ap. non soluz. sic ꝛ is q ꝯtulit alicui beneficiū pendente termino acceptationis: non pōt illud alij ꝯferre: ut. j. ō preben. si tibi absenti. ꝛ sic pendente negocio reseruationis delegatus nō subdelegat cāz nisi de recusatoris assensu: ut. s. de offi. dele. iuder. ij. rñso sic ꝛ ac cusatus pendente accusatione nō promoueſ. s. de accusa. omnipotens. nec testi ficatur quod dic ix. s. de testi. c. vlt.

m In eadē. q: ista lr̄a non distinguit: nō curo an illa beneficia spectent ad col lationem vnius an diuersorum ex quo. n. sunt in eadē ecclesia siue eijdem siue di uersi habeant ꝯferre pendente vna reseruatione non fiet alia.

n Aliud. etiam in alia ecclesia: ꝛ sic differt a proximo dicto.

o Illius. pone reseruauit legatus beneficium quod spectat ad collationem epi scopi: ac reseruatione pendēte reseruat aliud quod spectat ad collationem ipsius

episcopi ⁊ alterius: nunqd valet reseruatio sibi: credo q̃ nõ: qz licet spectet ad collationem alterius tñ ⁊ illius. ⁊ est si. quod viri. s. de rescrip. statutum. §. cum eo in glo. ii. ⁊ qui iurat nõ suũ esse: iurat ẽt sibi cõe non esse. ff. de ver. sig. pupillus. §. vlti. ad hoc. ff. de leg. iij. l. si qs seruos. vbi testatore legãte seruos suos. ⁊ q̃ totum ⁊ qui in pte sui sunt: legati esse videntur: nec ob. j. de preben. cũ illis in fi. qz illõ induxit intẽtio pape q̃ illam solum grauare intendebat ut ibi viri in vlt. glo. nec ob. qõ diri. s. de rescrip. cũ aliquibus qz similitudo ⁊ idẽtitas ratõis illud inducit ut ibi diri.

a ¶ Premissa. oia comprehẽdit: ad idem. s. de rescrip. olim si igitur finita legatione executor ꝓferat uel pfessus faciat nõ tenet: ut in. i. trñso. ⁊ idem in sequentibus casibus: ut in prin. viri.

De liberatione. Sunt due partes principales. secunda ibi: phibemus. ⁊ prima pars facit duo. primo ponit p̃ hibitionem in quadruplici specie. scõo decretum ibi: decernẽtes. scõa facit quattuor. primo ponit phibitionẽ in quadruplici specie secundo eius cãz ibi: cuz p̃ hoc: tertio decernit ibi: Nos. n. quarto prorogat ibi volentes. Do.

b ¶ Ecclesias. tolle quod est. j. sue ordinationi ꝛc. ⁊ conferre ecclesiam ẽ cõferre ipsam principalem dignitatem de ecclesia: puta epatum: plebaniam: abbatiam. prioratum: uel his similia. ⁊ has hic phibet conferri: nõ tñ prohibet canonicatus ipsarum ecclesiarũ conferri per legatos: quod ex his patet que sequuntur.

c ¶ Electionis. aduerte: iam vidi de facto hanc qõnem. legat⁹ cõtulit plebaniam que ad collationem epi spectabat: quereba-tur an collatio eius teneret: et dicebant quidaz q̃ sic per hanc lkam: ex quo non p̃ viam electionis: sed collationis assumitur ibi prelatus. sed hoc non est verum: qz ista littera que ẽ via electionis loquit tñ in prelaturis cathedralium ecclesiarum loquitur. q. d. archidiaconatuz in ecclesia cathedrali legatus conferre non poterit: si ista duo cõcurrunt: q̃ ille archidiaconatus sit maior dignitas post episcopuz. ⁊ qõ p̃ viam electionis archidiacon⁹ ibi assumat. sed si vtrũqz uel alterum desijt tunc legatus illum conferre poterit vnde nõ sine mysterio sic diuisim summaui intellectũ: ad hoc facit quod seqtur sue ordiatiõi. ⁊ c. nec ob. j. neqz aliquod quomin⁹. ⁊ c. qz ⁊ sine illa clausula satis erat prohibitum p̃ precedentia: ⁊ ibi sic locutus ẽ: pro eo q̃ id ut plurimum euenit: ⁊ põt etiã respicere qõ hic dicit de dignitatib⁹ cathedralũ ecclesiarũ maioribus post epos: sed cũ maioritas ꝓsideret circa multa: ut circa ordinẽ fm quez archipresbyter est maior archidiacono: circa administrationem fm quam econuerso. ⁊ circa alia que no. s. de rescrip. sedes. de qua maioritate intelligimus: dic q̃ de maioritate prelationis loquit: in qua lz inspicienda sit ꝓsuetudo: dicim⁹ tñ ẽ iure archidiaconum precesse: is ergo qui preest post epm capitulo conuocat capitulum. ⁊ similia facit. hac prohibitione inclusus est.

d ¶ Interponat. no. q̃ ordinarius ad quẽ collatio uel electio nõ spectat non põt inhibere electoribus ne eligãt: ẽt si sit legatus de latere: multo minus inferior. s. de resti. in integ. c. ij. vbi de hoc.

e ¶ Prohibem⁹. declarat no. p̃ Inno. ⁊ ho. ⁊. s. de of. ẽlegati ex parte. io. an.

f ¶ Specie. hic genus ⁊ species parificant: interdũ differũt: quod dic ut. xxiij. di. q̃q̃. s. de offi. ordi. si sacerdos.

g ¶ Cuicũqz. uel qbuscũqz: ut in vna pson̄a prohibitũ censeat in pluribus repetitum cum eadẽ subsit rõ. ad idem. s. eo. li. de elec. c. pe. in prin. ⁊ ad hoc de pe. dis. iij. adhuc instant. reui. di. cũ ad verum. vñ nõ poterit resignationẽ cõmittere vni q̃ recipiat: ⁊ alteri q̃ demum conferat: qz qua rõne cõmittendo hec eidẽ da tionez p̃tineat q̃z diu reseruatio pẽdet alteri⁹: sibi quoquomodo reseruet. ¶ Quicquid autem contra premissa[a] ꝓtigerit attentari: eo ipso viribus nõ subsistat. Idem.

¶ Cathedrales vel regulares vl' collegiatas ecclesias legati reseruare vel conferre nõ possunt. Idem i dignitatibus ecclesiarũ cathedralium que sunt maiores post episcopos: si ipsarum prelati per electionem debẽt assumi: ⁊ cõtra hoc fcm̃ est irrituz. Scõo dr̃ q̃ legatus non põt alicui cõmittere q̃ recipiat resignationẽ bñficij ⁊ postea illud conferat: ⁊ contra factum vel faciendũ decernit irritum. io. an.

De liberatione prouida duximus inhibendum: ne aliquis apostolice sedis legatus quantũcũqz legationem obtinere plenariam dignoscatur: cathedrales vel regulares aut collegiatas ecclesias[b] seu ipsarum ecclesiarum cathedralium dignitates: ad quas hi qui preficiuntur eisdez maiores in earum capitulis post episcopos existentes habent p̃ viam electionis[c] assumi: sue ordinationi: collationi: prouisioni: electioni: aut dispositioni quomodocũqz reseruet: nec de ipsis ordinandis: ꝓferendis: vel disponendis: se aliquatenus intromittat: neqz aliquod. quominus hi ad quos pertinuerit eligere aut postulare libere valeant cum vacabunt obstaculum quomodolibet iterponat[d]. ¶ Decernentes qcquid ꝓtra hoc actum extiterit eo ipso irritum ⁊ inane. ¶ Prohibemus[e] insuper ne legatus ipse in genere aut in specie[f] cuicunqz[g] ꝓcedat vt ab his qui beneficia infra legationem eiusdem habentes: ea in illius manibus voluerint libere resignare: ipsoruz resignatione recepta: illa valeat idoneis ꝓferre pso nis. ¶ Cuz per hoc aperiri posset via ꝓtra lateran.[h] ꝓcilium ad beneficia vacatura. ¶ Nos enim cõcessionem quam cõra hoc ꝓtigerit attentari: ⁊ quicquid ex ea vl' ob eã secutum extiterit: nullam p̃rsus habere statuimus roboris firmitatez. ¶ Volentes non solum ad futura: sed etiam ad preterita ⁊ adhuc pẽdentia[i] negocia hoc extendi.

Idem.

¶ Collatio legati p̃ taciturnitatez prioris beneficij viciatur. h. d. zen.

Collatio beneficij per legatũ[l] sed. apo. tibi facta nullius momẽti existit: si in ea non fuerit habita mentio[k] de alio beneficio: quod primitus obtinebas.

Rubrica de officio ordinarij.

Anno. iiij. in conci. lugdunensi.

¶ Archiep̃s non potest sibi ꝓstituere officiales in dioc. suffraganeorum suorum: etiaz pro futuris causis per ap. deuoluendis ad ipsum: nisi de consuetudine hoc habeat: ⁊ tunc etiam tales officiales inhibere non possunt p̃rusquaz fuerit appellatum. Secundo dicitur q̃ do nec archiepiscopus de facili potest haberi officialis eius suffraganeuz excommunicare suspendere vel interdicere nõ potest p̃pter ordinis episcopalis reuerentiam. hoc dicit in summa. Io. and.

Romana ecclesia: ⁊ infra. Prohibem⁹ quoqz ne Remensis[l] archiep̃s in dioce. suffraganeorum suorum foraneos[m] officiales ꝓstituat: quia cuz metropolitani ne suoz suffraganeorũ ingrediantur[n] dioce. vt in eis aucto rez via ad vacaturas: eadem ratiõe ꝓmittẽdo ẽ diuersis. ⁊ iste est casꝰ spãlis quo possum per me qõ nõ p̃ alium. ẽ regulaz. j. de reg. iu. potest. ubi hũc ⁊ quosdam alios numeraui: legatus. n. bñ potest resignationẽ bñficij recipere: ⁊ postea illud bñficiũ vacãs ꝓferre. sed hãc ꝓmissionem nõ pot' facere facilius. n. per hunc modũ fieret fraus ad vacaturas q̃ p̃ illum: ⁊ ẽ si. expssum. s. de ꝓcess. pben. ꝓstitutus. vbi nõ pt alicui epssp̃aliter ꝓmittere q̃ ꝓferat certum bñficium cũ vacabit. lz cũ vacauerit posset illud ꝓferre: puto tñ q̃ legat⁹ bene possit ꝓmittere alicui qõ recipiat resignationem alicui⁹ bñficij: ⁊ recepta resignatiõe cũ beneficiũ vacat: bñ posset eidez ul' alteri cõmittere qõ illud beneficiũ ꝓferat: ⁊ p̃ hãc dec. attentari posset q̃ lz eps posset general'r tradere ptãtem officiali vel vicario suo ꝓferẽdi bñficia vacatura. s. de offi. vi. c. vlt. ñ tñ alteri quez officialẽ constitueret.

h ¶ Lateranen. s. de cõcess. preben. nulla.

i ¶ Pẽdẽtia. q. d. sic ẽ ꝓstõ nõ respiciebat preterita: ita nec pendentia sed p̃rogatiõe eaz certendi voluit adtrãqz: de ẽ vide. s. de elec. lz. canõ.

Collatio. Non diuiditur qz breue est

l ¶ Legatum. cardinalem: qz alius iure legatiõis ꝓferre nõ potest. s. eo. c. i. in fi. nisi ex spãli potestate: ut ibi.

k ¶ Mẽtio. qd vices si legatus p̃prio motu: ⁊ ẽ expmit in lr̃is ꝓcessionis ꝓferẽ mihi bñficiuz bñti aliud de illo mentione ñ fcã: nũqd valebit collatio sicut ⁊ valet eo casu si papa contulisset. j. de pben. si motu p̃prio: vt q̃ non. qz papa nõ est ligatus legibus sicut legat⁹. C. de leg. digna vor. de ꝓcess. pben. p̃posuit. vñ aliud in papa: aliud i legato. sed ẽriũ credo sicut. n. si ordinari⁹ mihi bñtu bñficiuz ꝓfert aliud: bñ tenz collatio hoc tacito: licet vtrunqz retinere nõ possiz: ut in cle. de of. or. c. ii. q̃ in hoc reprobat qõ ẽ no. archi. sic ⁊ si legatus ꝓferat tenebit collatio: non tñ vtrunqz pp̃ hoc potero retinere: ⁊ fa. s. de rescrip. gfa. hoc ergo ꝛẽdit dec. q̃ sic i petrans bñficiũ a papa tenet de bñficio qõ hz q̃tũcũqz modicũ sit illud: facere mẽtionẽ: sic ⁊ ipetrãs a legato: alꝯ ñ valebit collatio: qz impetratio est surrepticia: vbi vero nõ ipetrauit sz legatus contulit; i quo peccauit ille cui facta est collatio: certe i nullo: vnde credo tenet. sic video q̃ impetrationẽ impedit facti possessio collorata. si de illa non fit mentio. s. de cõcess. preb. cum nostris. collationem non impedit. j. de preben. lz episcopus.

Romana. Sunt qnqz ptes fm. Io. mo. primo ponit prohibitionẽ: secunda ibi. ne p̃ eo. solut oppositionẽ illt⁹ phibitiõis. tertio ibi: qz i cãis rationẽ solutiõis subijẽ. q̃rto ibi officiales. q̃ dã limitationẽ officialib⁹ remẽsibus iniungit. qnto ibi: ⁊ hoc ad alios officiales extendit. sed dicit Io. an. q̃ plus sibi placet ut sint due ptes. Do.

l ¶ Remen. idem de alijs. ut in fi.

m ¶ Foraneos. qz foris in dioc. ꝓstituebant: qõ archiep̃s facere non põt: qz i diocesi sui suffraganei ꝛc. ut. j. sequit. uel foraneos. i. q̃ foz teneãt de ver. si. forus. uel foraneos: qz de foris veniũt ut aduene uel peregrini dicantur: quoz sunt reprobata iudicia. ij. q. vi. peregrina. ⁊ c. se. Io. an.

n ¶ Ingrediant. qũo ergo visitabunt ⁊ p̃curationẽ recipiẽt. ⁊ sic est. ẽ. s. de rescrip. cũ ex officij. de censi. sopite. ⁊ c. nuper. ⁊ j. eo. ti. romana. ⁊ c.

vlt. cum suis si. sol. B'nō possunt nisi in casibus pmissis quorum iste vn⁹ est: ⁊ vide qd no. Jo. ir. q. ii. in sūma: ⁊. c. ii. ⁊ ber. s̄. de of. or. pastoralis.

a ¶ Judicent. pro tribunali sedendo.

b ¶ Disponāt. extra iudicium faciēdo coraz se celebrari: ⁊ ante se recognoſci Jctus. J. de fo. cōpe. romana. §. vlt. de celebratione vero diuinorū dic hodie vt in cle. ō primi. archiepisopo.

c ¶ Agant. conferendo ordines: ⁊ sacramēta: ⁊ similia faciendo.

d ¶ Canonica. loquitur de his canonibus. ir. q. ij. ⁊. q. iij. nullus pmas ⁊. c. conquestus ⁊ cōcor. ler in auc. ō defen. ciui. §. interim. col. iij. vbi p̄ses prouincie q pōt cōparari archiepo nō phibet defensorē ciuitatis q pōt comparari epo: quo minus vtatur iurisdictione sua: nō sic aūt in epo circa subditos suoruz subditoruz: de hoc. s̄. e. cū ab ecclesiarum ⁊ phatur in auc. c. i prin. vbi dk q ō fensor ciuitatis pt ō causis inferioruz pretermissis in magistratib⁹ municipalib⁹ cognoscere ⁊ de hoc. ri. q. i. de persona.

e ¶ Per alios. qō eniz qs p se nō pōt nec p alium. lxvi. dist. sicut. ff. ō admini. re. ad ci. p. l. ij. §. i. ar. s̄. lxxxvi. di. nō liceat. J. ne cle. vl mo. c. ult. cum si. primū est generale: scōa sunt specialia: qō dic vt. lxxxviij. di. cp̄s gubernatōnē qō etiam est s̄. J. de regu. iu. pōt quis.

f ¶ Nec pro eo. olim hic erat duplex lra. s. hec p ut iacet: alia fz causas p ap. ⁊c̄. ⁊ hanc lram cōiter habebam⁹: ⁊ hanc secut⁹ ber. posuerat. gl. q̄ fm hanc lram: nec p eo false ē: dicēs q archiep̄s poterat tales officiales i causas ap. cōstituere: sz de illis in quib⁹ appellatum non est nullaz habebant potestatē nisi ō cōsuetudine. ⁊c̄.

¶ Possunt. ⁊ debent quod dic vt. J. e. vt litigantes.

b ¶ Delegare. non tñ suuitētē cōpellere ad delegationē suscipiendā. s̄. e. pastoralis. i. rñso. ⁊ ibi plene de hoc. ⁊. J. de fo. cōpe. romana. ij. rñso.

i ¶ Inhibitiones faciāt. s. iudici. ap. ne vlterius in causis procedat: vt. J. eo. ti. a quibus ⁊. J. de ap. romana. §. si aūt. ⁊ de effectu huius inhibitionis: dic vt. J. eo. non solum.

k ¶ Quia in causis. similitudinem ſprobat.

l ¶ Noscuntur. no. q eo ipso q appellatum est iurisditionez hz in cā vnde videtur q statim possit inhibere: sed de hoc dic vt dicā. J. in decre. de ap. romana. §. si aūt. ⁊ in decre. J. non solum.

m ¶ Vices suas. qz pñt p aliū qō p se. J. de re iudi. pōt. cum suis concor.

n ¶ Nōdum. nemo dat quod nō hz. i. q. vij. dalbertū de. iurepa. q aūt. ⁊ concor. ff. de offi. pcō. obseruare. §. vlt. de rescrip. c. pastoralis in fi.

o ¶ Futuris. tractus futuri tpis ⁊c̄. ff. de vsur. l. i. §. i. ⁊ de hoc. s̄. de procur. auditis. in vlti. glo.

p ¶ Cōsuetudine. pscripta. s̄. de cōsue. c. vl. ad idē. s̄. e. li. co. ti. c. iij. ⁊ cō cordat ad hāc lram. J. e. ti. vt litigantes in fi. Jo. an.

q ¶ A qbus. s. officialib⁹: ⁊ idem dic de ipsis archiepis. eadē. rōne. io. an.

r ¶ Circa illam. puta vicine puincie infra duas dietas vulgares. s̄. de rescripts. nōnulli. vel legales: ut. J. de prebē. pñti. §. loca. vl dic arbitrariū adde qō diti. s̄. de tempo. or. cum nullus. §. cp̄s.

s ¶ Ceriterit. s. archiepiscopus.

t ¶ Attentent. hz de iure hoc possint: qz hz sint minores ordine: sunt maiores iurisditione: pp eos quorum vices gerunt. xcii. di. c. vlt. ⁊. xciiij. dist.

ritate pp̄a iudicēt[a]: disponāt[b]: aliqdue aliud agāt[c]: canonica[d] probibeant instituta nequaquaz hoc possūt i illis p alios[e] exercēt. ¶ Nec p eo[f] q causas per appellationez delatas ad ipos pñt[g] in suffraganeorum suorū dioce. delegare[h]: sitr hz eis tales officiales instituere in eisdem: qui eorum vice cum appellatur ad ipsos citationes inhibitiones[i] faciāt: seu compescāt i hac pte kbelles. ¶ Q:[k] i causis p appelatōnem deuolutis ad ipsos iam iurisditionē obtiere noscunt[l]: pp quod licite possunt sup illis ꝑmittere vices[m] suas. Nō sic aūt in alijs i quibus nōdum[n] extitit appellatum ⁊ iccirco nō debēt aliquos constituere pro citationibus in futuris[o] causis appellationuz ⁊ inhibitionib⁹ faciēdis: nisi aliud remēsis ecclesia circa talium officialium institutionem de cōsuetudine[p] obtineat speciali. A qbus[q] etiam si de cōsuetudine huiusmodi possint in remēsi prouicia constitui inhibitiones tamen ne procedatur in causis priusquam ad remensem curiaz appelletur: fieri penitus inhibemus.

¶ Officiales autem remensis archiepiscopi quādiu i sua puicia vl circa illā[r] extiterit[s] in suffraganeos interdicti suspēsionis vel excōmunicationis proferre sniias nō attētent[t]. ¶ Et hoc idem ab officialibus aliorum metropolitanorum[v] circa ipsorum suffraganeos: quibus ob reuerentiam[x] pōtificalis officij deferri volumus in hac parte precipimus obseruari[y].

¶ Reg. decimus in generali concilio lugduñ.

¶ Canonici qui a diuinis cessare possunt consuetudine uel alio iure si cessare uolūt: causaz sue cessationis expimāt in instrumēto publico vel patentibus lris suo uel alio auctētico sigillo munitis: ⁊ exhibeāt illas vel illud illi contra quem cessant: hoc pretermisso vel expressa causa nō inuēta legitima qcqd medio tēpore pceperint ab ecclesia restituant: ⁊ que percipere debent nō percipiant: ⁊ satisfaciant de iniurijs illi contra quem cessant: cā legitima inuenta tenetur ille ad interesse canonicis: ⁊ ad certam quātitatez ecclesie superioris taxandā arbitrio. Vltimo reprobat cōsuetudo qua imagines sanctorum in dicta cessatione spinis ⁊ vrticis supponebantur. Et statuit cōtrariuz facientes grauiter puniēdos. Jo. an.

Si canonici[z] a diuinis[e] cessare[?] voluerint: pro ut in ecclesijs[x] aliqbus sibi ex cōsuetudie[a] uel als[b] vendicāt: antequam ad cessationem huiusmodi[c] quoquomodo pcedāt: i istrumēto[d] publico v patētibus[e] lris sigillorum suorum aut alterius[f] auctentici munimine roboratis: cessationis ipsius cām expimant: ⁊ illud[g] vel illas[h] ei ꝑtra quem cessare intendunt: assignēt.

¶ Sciturí: q si hoc[i] pōtermisso cessauerint: vel causa[k] quam expresserint nō fuerit inuenta[l] canōica: oia que de quibuscūqz prouentib⁹ illius ecclesie[m] in qua cessatum fuerit cessationis tpe pcepint restituent[n]: Illa vero q pro eodez tpe debent eisdem: nullo modo percipient:[o]

u ¶ Metropolitanorū. vni de iure scriptuz oēs instituit. xxiij. di. preterea. lxi. di. miramur ō re iudi. in causis.

x ¶ Reuerentiam. s̄. de offi. de lega. c. ii. e. ti.

y ¶ Obseruari. dicit de officialibus. quid dices de delegatis ipsoz archiepiscoporuz: credo q idez: cū eadē sit rō: imo multo fortius: qz magis est iurisditio. officialis fauorabilis: cum idez sit consistoriuz. J. de ap. romana. i. rñso.

¶ Si canonici. Sunt quatuor ptes. fm gar. ⁊ Joā. mo. primo ponit cessatiōis formam. scō ibi: sciturí punit nō ſuātes illā. tertio ibi: si aūt. punit illos ꝑ quos canonice cessatum est. quarto ibi. ceteruz improbat quēdam abusum quez facētes puniri decernit. io. an.

z ¶ Canonici. seculares non. n. in regularibus locuz hz hec cōstitutio fm guil. qō est falsum. J. e. q̄uis. in prin. ⁊ dic canonici: ⁊ capitulum: qz pauci hoc ñ possent facere. s̄. ō his que fi. a ma. par. cap. quesiuit.

e ¶ A diuinis. s. officijs.

? ¶ Cessare. de ista cessatiōe dicit. s̄. e. irrefragabili. §. ceteruz nec medio tpe dk talis eccl'ia interdicta: sed suspendunt isti organa sua: vnde tali cessatōe durāte: pōt ibi episcopus ⁊ alij celebrare sine irregularitatis pena: vt in predicto. §. ceteruz. qō nō esset si esset interdicta. ō cle. ex. mi. postulastis. de excess. prela. tanta. hz guil. ⁊ gar. nec possent ipsi canonici sine episcopo ecclesiam iterdicere: de his que fiunt a ma. par. ca. quesiuit. de iure cōi. qz de spāli ñ loquor: ⁊ sic pōt intelligi. s̄. de appel. dilectus. ⁊ vacāte sede de iure cōi hoc possunt. s̄. ō here. ad abolēdam. s̄. de ma. ⁊ obe. cuz olim. J. e. li. e. ti. c. i.

x ¶ Ecclijs. vt lugduñ. vien. Claremonten. attrebaten. ⁊ q

busdam alijs fm guil. ⁊ gar.

a ¶ Ex cōsuetudine. no. q consuetudo iurisditionem tribuit: ut. ir. q. iij. cōquestus. de fo. cōpe. cū cōtingat. de arbi. dilecti. C. de mā. l. i. ⁊ fi.

b ¶ Alias. vt ex priuilegio.

c ¶ Huiusmodi. s. posse a diuinis cessare.

d ¶ Instrumento. ad idem. s̄. e. lib. de. elec. vt circa. ⁊ dic vt ibi.

e ¶ Patētibus. ad idem de tēpo. or. c. i. J. de sen. excō. cū medicinalis.

f ¶ Alterius. no. ex vi relatiui sigillum capituli autēticū. ō hoc ō pba. post cessionē. ⁊ plene p modernos ō fi. instru. c. ij. ⁊ in spe. ō instru. edi. §. videdū. ℣. r. itē no. q pōt qs alieno sigillo signare sicut in testō. C. ō testa. si vnus. ad idē. lxxiij. di. in nomine. ad hoc. s̄. de re iudi. cum inter vos.

g ¶ Illud instrumentum. h ¶ Illas. s. patentes litteras.

i ¶ Hoc pretermisso. i. causa non expressa in patentibus litteris vel istrumento publico ⁊ assignatiōe non facta.

k ¶ Cā. q̄ manifesta ⁊ rōabilis dz cē. s̄. e. irrefragabili. §. ceterū. ⁊ sup ea dz iter uenire tractar⁹: ⁊ suari forma dec. J. e. q̄uis. nō. n. p pēsiōe subtracta vel minima offēsa fiet cessatō: sz pp grauē iuriā puta fiūt statuta cōtra libertatē iponunt talie vel collecte clericis. ō tiek clericⁿ vl cānonicⁿ p secularē bailiuū. vel his sil'ia.

l ¶ Inuēta. per superiorem. J. e. q̄uis. s. per papam.

m ¶ Illius ecclesie. sic. s̄. e. li. de elec. cupientes. §. ceterū. ⁊. e. ti. si ꝑpromissari⁹. in fi. ⁊ no. penas restringendas. n ¶ Restituēt. ꝑditione ex ista decre. cū. n. p nouā legē inducit obligatio vak ꝑdictio ex lege. ff. ō ꝑdi. ex leg. l. vna. sic est ⁊ sil'r in canone: sz fm canones nō intentek actio. s̄. de iudi. dilecti. gar.

o ¶ Percipient: alⁿ percipiat: qz cū ꝑtra eos vak actio ad repetendū: multo forti⁹

exceptio ad non soluendum.ff.de supfi.l.i.§.ait.ff.de re iu.innitus.§.cui dam⁹ .j.de re iudi.qui ad agendum.

a ¶ Ei contra quem.episcopo vel alteri cuicūq.

b ¶ Dānis ⁊ iniurijs.⁊ hec superioris taxabunt arbitrio vt ī casu se.ad hoc.s̄.qd̄ me.ca.sup.eo.C.vnde vi.l.si qñ.⁊ no.q̄ petitio dānoꝝ sup diminutione patrimonij cōpetit.ff. de dā. infec dā.§.i.insti.e.ti.§. pena.actio vero iniuriaꝝ dat ad vindictā .ff.de iniu.l.ptor.§.i.⁊ iō una nō impedit aliā.ff.ō cōdi.fur. si p fure.§.cuz furti.sicut ⁊ aliud erpēse:⁊ aliud dāna.s̄.de ī iur.ī nostra.⁊ dicit ler q̄ tutor dz resarcire dānū pupillo si cessauerit ī distractione reruz que tpe pereunt.ff.ō admi.tu.l.tutor: q reptoriū.§.si tutor: uel si cessauerit admīstrare.c.ti.qdā decedens in fi.dico autem fin guil.q̄ ille ꝯ quē cessatum ē in iuriā estimabit hoc mō: potiꝰ voluissem.c.perdidisse de meo quā hanc iniuriaz pati.sed postea taxabit iudex ne ille in infinitum iuret.ff.de iniur.l.cōstitutionibus.§.i.insti.e.ti.§. pena.de hoc in spe. de iniur.§.i. ver.in hac autem.

c ¶ Tenebunt.in tribus q̄ puniunt:p̄mo ī pceptoꝝ restōne scō qz qd̄ eis ōbet nō pcipiēt. tertio in dānoꝝ ⁊ expensarum refectione:cū.n.non seruierint altari de altari viuere non debuerāt: de pben.cum fin. Itez punient p papaz:⁊ quāta pena arbitraria.j.e.quānis.

d ¶ Canonica.⁊ vera sup.⁊ sic in exheredatiōe:pater q̄ vult filium exheredare dz cām legitimaz īserere in testamēto: ⁊ illa pronunciari debet esse vera vt exheredato sit efficax:in auc. colla.viij.vt cum de ap.co.§. aliud.sic ⁊ in ap.ante sniaz interposita.ij.q.vi.in fi.⁊ de ap. vt debitus.

e ¶ Occasionem.no.ar.q occasionem prebet interdicto ciuitatis vel alicuiꝰ castri tenetur ad restōnez dānoꝝ:que ecclesie religiosi ⁊ hospitalia illiꝰ loci occasione interdicti ī elemosynis ⁊ oblationibꝰ passa sunt:qz qui occasionem dāni ꝛc̄.de iniur.c.vlti.

f ¶ Arbitrio.hic determinat taxationē:cōdēnationem:⁊ conuersionem.

g ¶ Indeuotionis.nam imagines pp reuerentiam illoruz quos imago figurat adorare debemus:quod.n.facit scriptura legentibus:hoc pictura cernentibꝰ ideotis:de cōse.di.iij.platum.ita tñ adorare debemus:ne dubiam in latriaz conuertamus:de hoc de conse.di.iij.venerabiles.

h ¶ In terram.nam nec signū saluatoris in solo aut silice vel marmoribus humi positis sculpere vel pingere licet.C.nemini.li.si .sal.l.vna.

i ¶ Vltrix.hoc ē verbū in.l.C.de his qui ad sta.cōfu.l.i.in fi.sed que erat pena vt q̄ tpalis: vt.s.in vincula publica mittant.ff.de pe.capitaliuz.§.ad statuas. vel q̄ moriant: vt no.C.nemi.li.si.sal.l.vna.sed dic q̄ spūaliter punientur: qz nisi penitēāt ⁊ satisfaciant loci sui dignitate ⁊ honore priuādi sunt.rr vi.q.v.qui cūqz in prin. vel iudicis arbitrio.ff.de iur.delib.l.i.de of.dele.de causis.

k ¶ Compescat.pena.n.vnius metus est alterius: vt.C.ad.l.iu.repe.l.i.

Ordinarii Due sunt partes p̄ncipales.prima prouidet circa collata beneficia.scōa circa ꝯferēda ibi:in conferendis. Itē p̄ma tria facit,puidet circa p̄ceptū dispēsatiōis exhibēde:⁊ ponit penā nō exhibētis.scōa ibi:ceterū.cū exhibetur distinguit ant sit euidenter sufficiēs an dubitet.scōm mēbrum ibi:si vero.secunda principalis facit duo.primo prohibet.scōo decernit. Do.

l ¶ Locoꝝ.p hoc q̄ dicit ordinarii.locoꝝ: vt tñ de epis ītelligere ad hoc.ri.q.i. de psona.tñ dic fin guil.⁊ bar.q̄ et hāc cōpulsionē facere possunt qcūqz inferiores qui bñt institutionē.lxiij.di.si in plebibus.de of.dele.super eo.de insti.cum venissent.⁊ destitutionem.de prebendis referente.ipsi.n.ordinarij sunt ō of.or. cum ab ecclesiarum.⁊ pbatur.j.e.§.in conferendis.

m ¶ Plures.hec pluralitas qz canonibus inimica: vt.j.de de.non resi.qz nō nulli.rri.q.i.per totū.ideo odiosa ⁊ restringenda.ff.de lib.⁊ postbu.cū quidā ⁊ .j.de re iudi.odio.⁊.j.de preben.non pōt.

n ¶ Aiarū cura.lz spāliter hic dicat:idez in alijs:cum.n. pluralitas sit reprobata in beneficijs de iure cōi:pōt etiam in minoribus ordinarius id petere.ō pcur.

sed ipsi ecclesie cedet ac nihilominus ei contra[a] quem cessauerint de dānis[b] iniuriis satisfacere tenebūtur[c]. ¶ Si autē causa eadē canonica[d] fuerit iudicata: is q̄ occasionez[e] cessationi dederat ad omne interesse dictis cānonicis ⁊ ecclesie cui debitum officium eius est culpa subtractum:ad certam quantitatez taxandam:⁊ in diuini cultus augmētum conuertendam: superioris arbitrio[f] condēnet. ¶ Ceterū detestabilē abusuz horrēde indeuotiōis[g] illoruz q̄ crucis beate Marie virginis aliorūqz sanctoꝝ imagines seu statuas irreuerenti ausu tractātes: eas in aggrauatione cessatiōis huiusmodi psternunt iu terram[h]: vrticis spinisqz supponunt: penitus reprobantes aliqd tale fieri decetero districtiꝰ ꝓhibemus: statuētes: vt in eos q̄ ꝯtrafecerint ultrix[i] sic ꝓcedat dura snia:q̄ delinquentes sic puniat graniter:q̄ alios a similiū presumptiōe cōpescat[k]. Idem.

¶ Statuit papa q̄ bñtes plures dignitates: vel alia beneficia curaz aiaꝝ bñtia:p ordinarios cōpellantur ostendere infra tps competens superioris arbitrio statuendū dispēsationes:quas si non ostenderint:pīn de,pcedat:ac si nullas haberent:⁊ si ostenderint ⁊ sufficiētes nō amplius molestent:,puiso ne in pdictis beneficiis cura negligat aiaꝝ:si āt dubitet de dispēsatione ad sedem apostolicā recurratur. talibꝰ plura

et insinuatiōe.nisi essent beneficia que simul de iure teneri possent:qd̄ dic vt.s̄.e.li.de rescriptis gratia.

o ¶ Personatum.ergo idem iudicium qd̄ de bñficijs curam aiarum habentibus.s̄.de elec.dudum.ij.sed nō per oia: vt.s̄.de eta.⁊ quali.c.i.

p ¶ Similis.animarum.§.

sit tā bñficia obtinētibꝰ aliud nō cōferat bñficiū nisi ostensa dispēsatione sufficiēti:⁊ tūc ita demū ꝯferat si p dispēsationē pfit illud cuz alius retinere: vel si pōtibus renūciauerit alr collatio fcā ñ teneat. Jo.an.

Ordiarij locorū subditos suos plures[m] dignitates: vl ecclesias qbꝰ aiaꝝ[n] cura iminet obtinētes:seu psonatū[o] aut dignitatez cū alio bñficio cui cura sit is[p] ē annexa districte cōpellāt: dispēsatiōes[q] auctoritate q̄ꝝ huiusmodi ecclias psonatus seu dignitates canonice tenere se asserūt:ifra tps ,p facti q̄litate[r] ipsoꝝ ordinariorū[s] moderanduz arbitrio exhibere. Nō si forte iusto[t] ipedimēto cessante nullaz[v] dispensationē infra idē tps[x] ꝯtigerit exhiberi[y]: ecclie bñficia: psonatus seu dignitates:q̄ sīñ dispensatione aliq̄ eoipso[z] illicite detieri ꝓstabit:p eos ad quos eoꝝ collatio ptinet:libere[a] personis idoneis cōferātur: ¶ Ceterū si dispēsatio exhibita sufficiēs euidēter[b] appeat:exhibēs ne q̄quā in bñficiis huiusmodi que canonice obtinet:molestet[c]. Prouideat tñ ordinariꝰ q̄liter nec aiaruz cura[d] in eisdez ecclīis: psonatibus: seu dignitatibꝰ negligat:nec beneficia ipsa debitis obseqis defraudētur. ¶ Si vo ō dispēsatiōis exhibite sufficientia dubitet[e] sup hoc erit ad se.apo.recurrendum: cuius est estimare[f] quem modū sui[g] beneficij esse velit[h]. ¶ In conferendis[i] i-

q ¶ Dispēsatiōes.ī quib⁹ velut ambitiosis stricta fieri dz iterptatio: vt .s̄.de elec.dudū.§.insuper.s̄.de fi.pbr.c.i.⁊ .j.de pbē.ñ pōt nec ob. q̄ bñficiū p̄ncipis ꝛc.ō ver.si.oli.qz ambitio ⁊ odiū hoc inducūt.de cō sang.⁊ af.q̄ dilecto.de preben.c.vl.illud aūt ō p̄ncipis beneficio ñ odioso ītelligitur.j.de pbē. quānis.i.

r ¶ Qualitate.hoc regulariter attenditur in quibuslibet dilationibꝰ.s̄. de ap.cū sit.si q̄ dicek habere dispēsationē ī remotis ptibꝰ maiꝰ tps ei debit q̄ si in ppinquo habeat.ff.de edē.l.spaciū.

s ¶ Ordinariorum. ad quos spectat aiarū puidere saluti.j.e.§.puideat.qd si talia bñficia in diuersis epatibꝰ obtīet qlibet ordinariꝰ in cuiꝰ dioc.bñficiū obtinet ipz ꝓpellere poterit ad hanc exhibitionez .ix.q.iij.c. .ij.ad hoc.s̄.de tēp.or. cū nullus.qdā dicūt q̄ ordinariꝰ q̄ puenit ī cōpulsiōe exhibitiōis fuabit qd̄ b dz:⁊ postea alt eps in cuius diocesi bz sīle bñficiū q̄si preuentꝰ ab illo ñ poterit eū ad b cogere.ar.s̄.ō fo.cōpe. ,pposuisti.ff.de iu.om. iudi.cū q̄dā.sed primuz verius fin guil.⁊ pbat pluralitas cuz dicit ordinarij in plurali.

t ¶ Iusto impedimēto. istud excusat ne tempus currat.s̄.de ele.ne pro defectu.⁊.c.quā sit.§.fin. ⁊.c.commissa.§.i.

u ¶ Nullam.vel minus sufficientem.ar.de pe.di.i.scindite.de transla.inter corporalia.ff.q̄ cuiusqz vniuer.l.i.⁊ ideo bene sequitur ceterum.

x ¶ Tempus.ab ordinario moderatum.

y ¶ Exhiberi.sed ꝯ nemo cōpellit dicere titulus possessionis sue.C.de pebere.l.cogi.ij.q.v.§.i.ad hoc dicas q̄ in his que pñt de iure cōi possideri verum est illud:sed in alijs secus vt hic:deprebē.c. de multa.trāsferuntur ergo pp hoc onus probandi in eum: vt hic.s̄.de elec. dudum. de pcu. ex insinuatiōe: vbi de hoc.⁊.c.di.ꝯ morem.⁊ diri de hoc.j.de re.iu.c.i.

z ¶ Eoipso.qd̄ nō ostenderet in termino.lfe.n.que nō apparent nō sunt .ff.de ꝯben.emp.l.in lege.⁊.l.rutilia polla.de con.di.i.solēnitates.

a ¶ Libere.i.non ob.ꝯdictione tenentis illud:credo tñ q̄ si preueniret ipe clericus epm vel eum ad quem pertinet collatio dispensationē ostendēdo q̄ eps postea cōferre nō posset:qz video hoc in iure acqsito p decre.j.de preben.si tibi absenti.

b ¶ Euidenter.i.manifeste.s̄.de elec.si forte.⁊.j.de uer.sig.cōstōem.si aūt esset dubium:fiet qd̄ dz in ver.si vero.

c ¶ Molestetur.ne locuz habeat pena temeritatis vel calūnie.ff.ō iudicum quem.de calum.c.i.⁊.ij.de elec.vz circa.§.alioquin.

d ¶ Cura.hoc ad eius spectat officium.r.q.i.regenda.s̄.e.irrefragabili. .s̄.de elec.dudum.ij.prope princi.⁊ cōcor.de elec.cum ex eo.

e ¶ Dubitetur.probabiliter:de rescrip.cum contingat.prope fi.de ap.cōsuluit.j.de sen.ex.sacro.

f ¶ Estimare.s̄.de iudi.cum venissent.eius.n.ē interpetrari ꝛc̄.ri.q.i.§. ex his.de sen.excom.inter alia.C.de legi.l.vl.

g ¶ Sui.no.solum papaz dispensare in pluribꝰ curatis:pro his que no. .s̄.de preben.de multa.

h ¶ Velut.sumpta fuerunt hec verba ex.l.ff.de verb.sig.neratius.l fine.

i ¶ In conferendis.dixit de pluralitate beneficiorum que obtinebant: hic

dicit de his que obtinere volunt.

a Ostendak. quasi propter iuris transgressionem sit inhabilis ad beneficiū obtinendum. s. de preben. cum iam dudum.

b Ea q. not. q ī plurali dicit ea q. tenetur ergo oīa habita renunciare: si vult de nouo aliud obtinere: nec vnum pōt in aliud pmutare: ⁊ ly potuerit duo vel tria q dispensati ue habebat retinere: mō nō potest de nouo habere nisi vnū: nisi aliud dicak in dispensatione: ⁊ ē ratio: q: odiose sunt tales dispēsationes: vt dicit: et probatur expresse hoc hodie. j. de preben. non potest. i. rīso.

c Aliter. i. dispensatione non obtenta: uel obtēta si pmo non renunciat habitis: cū nō extendak dispēsatio ad tot bēficia

d Talib⁹. i. habētib⁹ plura beneficia cuz cura uel dignates: ul' psonatus ul' alter cū altero.

e Nulli⁹. ē ne reuocata decre. ō multa. vbi dicik q primum simile vacat ipso iure: sed tenet secūdi collatio. hic dk q non tenet posterioris collatio: q promptū ē iura iurib⁹ concordare ⁊ expediens. s. ō decretio. cū expediat dic fm Gar. q decre. ō multa loquitur ī eo qui vnum tm̄ beneficiuz obtinebat: qō erat ō iuk cōmuni: hic loquitur de illo q ante obtinebat plura qō erat cōtra ius cōe ⁊ q non est habilis ad aliud obtinendū nisi dispēsatōnem hz cuz sit transgressor canonum: ut prediri addē in clementina ō pbē. si plures ⁊ qō ibi no. in glo. si intelligas. Jo. an.

Q Uia pleriqz.

Primo inhibet secūdo decernit ibi ōcernētes. tertio psūptores puniri precipit ibi presumptores Jo. hec decretum erat extrauagās: ⁊ incipiebat ad audientiaz nostram.

f Pleriqz. ut potes videre. s. de accu. olim.

g Audacia. ad hoc. j. de ēb. si. ꝓstitutionē. ij. rīi. ⁊ est audacia: qz tacek veritatē mortale peccatum ē. xi. q. iij. si qs. de cri. fal. c. i.

h Interdicunt. hoc ipo se reddebāt suspectos. s. de testi. ꝓstitutis. ⁊ se ostēdit iniquā cām ꝓnere: ut ibi: ⁊. s. de testi. cogē. puenit. ⁊. C. de postulan. pnidendū. ⁊. ij. q. vij. §. verum. v. si quis autem.

i Superiorib⁹ pone gradus in archipresbytero circa epm: epo circa archiepm. ⁊ sic de singulis. i Inqsitoribus: q nō possunt alijs cōmittere vices suas. s. de of. deleg. c. vl.

k Corrigendum. crimina. l Reformādum. mores. Jo. an.

m Ecclesijs. quarum appellatione monasteria comprehenduntur. liiij. di. §. hac auctoritate.

n Personis. puta familiaribus ipoz superiorū legatoz uel inqsitoz.

o Statum. ad qō tales tenenk habita distinctione fm duplicem formaz iuramēti. de qua uel qbus habes. s. de accu. cū dilecti.

p Malicie. ti. s. de of. dele. statuimus. ij. Jo. an.

q Predicta. interdictū: penas: sinias: iuramēta. pmissiones: vel obligationes alias. r Inhibemus. si. ē qō dicit lex q dña accusata de adulterio nō pōt manumittere seruos suos: ⁊ hoc ideo ut p ipos veritas igri possit. ff. q ⁊ a qui. ma. li. nō fi. l. prosperit.

s Sēntēnijs. dico hunc casum specialē in quo non tenet sinia excōmunicatiōis ipo iure: ⁊ addēdum ad alios q recitari solent. s. de sen. ex. per tuas ⁊ dicam. j. eo. li. ⁊. eo. ti. presenti.

t Astringi. si non tenuit principale nec accessoriū. j. de re. iu. accessoriuz cū suis cōcor. ⁊ merito hoc ligare nō dz. ad hoc ut possit veritas reuelari: ⁊ pcor. ad hoc. s. de testi. cogen. c. vltimo. expedit. n. peccata nocētiuz esse nota. ff. de iu. cum qui. §. i.

u Presumptores: ipsos prelatos.

x Impunita. qō esse non dz. s. e. si canonici. in fi.

y Cōdigna. intelligamus arbitraria ex quo certa nō exprimik. s. de of. dele. ō causis. ff. de iure deli. l. i. ⁊ dicit. s. eo. si canonici. in fi.

z Precipim⁹: ⁊ si ipse prelatus non facit hoc peccat: qz qō precipik īperak: qō īperak necesse est fieri. xiij. q. i. qō precipik de ēb. signi. ī his: ⁊ sunt culpe. c. xxviij. di. qz sūt.

Q Uī litigantes. Archiepiscopus cās appellationum iure metropolitico pinentium in propria dioc. vel vnde ad eum deuoluunt cognoscere ul' cōmittere dz nisi aliō hēat cō suetudo. h. d. ⁊ tria facit. pmo ponit cōstōnis cām. scō cōstitutione ibi: statuimus. tertio exceptionē ibi: nisi. Jo. Emanauit hec decre. ad declarationem illius. v. s. eo. c. i. ver. nec p eo ⁊. ibi dicebak in genere suffraganeoz suoz: de qbus non dicebatur: ⁊ eorum que ibi not. Hostien. Jo. an.

a Expēsis: ad hoc intendes dz inder: vt. s. de volo. finē cū suis pcor. sz pone de cōsensu ptiuz archiep̄s audit vel cōmittit cāz extra loca de qbus dk. j. quero an qō agik valeat: ⁊ videk q sic qz cū hoc ius sit ī fauorē litigantium ītroductuz: illi renunciak pūt: de regul. ad apostolicā cuz si. ad hoc. s. de rescrip. statutū. §. in nullo. ⁊ hoc satis verum puto dūmodo ipse vel delegatus eius hēat licētiā epi illi⁹ dioc. vt ibi pro tribunali sedere possint. Ista enī fuit prohibitionis rō: qz archiepus nō pōt ingredi suffraganei sui dioc. ut ibi aliquid agat uel iudicet: nisi in casibus cōcessis. s. e. c. i. si antē cā bononie deferak: equum nō ē q ppter illā possit mutiñ. sedere. si antē mutiñ. eps cōsentit ⁊ ipe ptes: satis credo q possit als ñ: ut. ix. q. ij. c. i. ij. ⁊. iij. ff. de of. presi. l. iij. ff. de iur. om. iu. l. vlt. ⁊ facit de of. legati. no uit. ⁊ que ibi. no.

b Statuimus vk q noua sit ꝓstō. als dirisset īnouamus. s. de treu. ⁊ pace. c. ij. vbi īnouak qō statutum erat. xxiiij. q. iij. si qs romipetas. ⁊. c. paternaz. videbak. n. q sicut legatus in qlibet parte prouincie pōt sedere: sic ⁊ archiep̄s posset. sz pp rōnē quaz diri. s. pri. glo. satis videbak esse cōstitutio ipa uel eius rō antiqua: q idem ē qō ius. i. di. consuetudo. fm q restaret: q legitime deberet esse prescripta. s. spacio. xl. an. ut. s. de cōsue. c. vl. de cā po. cū eccl'ia. nec sufficeret pscriptio. x. an. fm q ī his q sūt pter ius: fm id qō no. xij. di. cōsuetudo: ⁊. di. i. s. eo. li. ō ꝓsue. c. vlti.

c Metropolitico. sup quo vide qō no. Jo. ix. q. iij. ī sum. ⁊. b. s. e. ti. pastoralis ⁊ aduerte qz iterdū cognoscit archiep̄s ut legatus pape ut. s. eo. irrefragabili. §. ceterū ⁊ in eo casu forte posset dici: q eo modo ex his psonis posset delegare: quo ⁊ qbus ōlegati pape: qō dic ut no. s. de rescrip. statutum. ⁊ iō nō dixit simpliciter deuoluuntur: sed dixit iure metropolitico.

a Vel dioc. satis per hāc lk̄am terminatum erat qō diri. j. eo. cum eps.

b Appellatum extitit. hoc cum causa per ap. defertur.

c Dignoscūk. cū deferunt cāe iure metropolitico. alias quā per ap.

d Cōmittat: no. qō nō pōt per se nec per aliū. s. eo. c. i. sic ecōuerso. qō pōt p se ⁊ p aliū. ut ibi ⁊. j. de re iur. pōt vbi de hoc.

e Cōsuetudine. sic. s. eo. c. i. v. nisi aliud. sicut ergo hic cōsuetudo pōt inducek vt alibi possit cōmittere ⁊ audire: sic ⁊ cōsensus dioc. loci ⁊ partiū consensus: vt. s. diri sicut eqparātur pactum ⁊ cōsuetudo in dote lucrāda vel dona. ppter nuptias: ut. s. de do. post diuor. resti. c. vlti. Quid vices: clericus agit ꝓtra epm: ad metropolitanū debet qstio deferri. xi. q. i. si qs cum clerico: nō vult vel nō potest cōmittere in sua ciuitate: nunquid poterit audire vel cōmittere extra ciuitatē ipsi⁹ epi fm id qō dk. s. eo. lib. de rescriptis: statutum. §. cum vero: ⁊ satis id videtur

per predictum.§.qd̄ verū puto: si de consensu procedat episcopi illius in cui⁹ dio cesi cā auditur: vt dixi. s̄. in glo. i.

a ¶ Parte. no. scz in audiendo vel cōmittēdo extra loca predicta: ⁊ sic no. q̄ con suetudo dat iurisdictionē. ix. q. iij. conquestis de fo. compe. cuz ꝓtingat. s̄. e. li. ō consue. c. iij. C. ō emā. l. i. ⁊ fi. ⁊. s̄. eo. ti. c. i.

Si episcopus. Primo prouidet. secūdo prohibet ibi: idem. pma subdiuidit q: p mo. puidet circa expensas vicariorū extra victualia. scōa ibi: hi tamē circa expensas victualiuz: ⁊ cām reddit. Do. Emanauit autē hec decre. ad declarationē eorū que no. Post. s̄. eo. inter cetera super ꝓb. subministrent ⁊ Guil. ⁊ Gar. j. de cēsi. erigit sup ꝓbo ipenso. qui oēs tenebāt qd̄ hic dicit. Jo. an.

b ¶ Dermittit. s. cuz id psona liter erq nō pōt. s̄. de offi. ord. iter cetera. ⁊ semel i anno. x. q. i. decernimus. ⁊ duobus. c. se. ⁊. s̄. de of. archi. mādamus ni si er cā: ⁊ tē ēt plures id poterit ut. s̄. de cēsi. cum venerabilis: ⁊. xviij. q. ij. visitandi. ⁊. c. non semel cum si. Jo. an.

c ¶ Per aliū: sed visitās predi care dz. x. q. i. placuit. j. de cēsi. c. i. sed offiū predicādi nō dele gat. ut. s̄. de off. dele. c. vlti. er go visitatio delegari uel demā dari nō pōt: sed dic p̄m Jnno. goff. ⁊ modernos q hoc no. i ō cre. iter cetera. s̄. eo. aut hoc p̄tinet iure ordinario: ⁊ tunc be ne demādat: ut ibi: ⁊ hic: aut iu re delegato: ⁊ tunc non deman dat ut in cōtrario: nisi haberet ad id speciale mādatum: ut. s̄. eo. li. de officio delegati. is cui ⁊. c. vlt. §. vices.

d ¶ Ipse. episcopus. s.

e ¶ Illi. vicario.

f ¶ Prouidere: ⁊ sic intelligi ō bet decre. illa iter cetera: vbi dī epi ipsis vicariis cū idiguerint necessaria cōgrue subministrēt. s. ut parēt sibi equos: vestes fa miliā: ⁊ alia oportuna preter victualia: ⁊ sic itelligebat host. Jnno. itelligebat ēt de victuali bus: ⁊ tunc. s. cum victualia si ne scandalo p vicarios a subdi tis hri nō poterāt. prima vera vt hic vides: nec per hoc secun dam reprobo.

g ¶ Victualiū. in victualib⁹. n. trhi dz recipi. pcuratio: qd̄ dic ut. j. de censi. c. i. ij. ⁊. iij.

h ¶ Visitāti. illi vicario.

i ¶ Apostolū paulum. i. ad co rinth. ix. c. ⁊ hēs hoc idez. s̄. de prescrip. cum ex offi. ⁊. j. de cen si. c. iij. ad fi.

petat in hac parte[a].

¶ Idem in eodem.

¶ Si eps cum pōt suam diocesiz visitare p aliuz: habet illi in neces sarijs puidere: visitati autē in vi ctualibus puidebūt ipsi vicario vi sitanti: ⁊ nō epo. h. d. Jo. an.

Si eps suam diocesim vbi ei a iure pmittit[b] faciat p alium[c] visitari: lz ipse[d] illi[e] hēat in alijs ne cessarijs puidere[f]. ¶ Di tū qui uisi tant: ministrare tenent expēsas vi ctualium[g] visitanti[h]: cum fm apo stolum[i] nō sit magnuz si ab eo me tant tēporalia: p quem spūalia se minantur. ¶ Idē tū eps cum perso naliter non visitat: nil prorsus ab his: qui per illū quem deputat fue rint visitati: exigere poterit aut de bebit[k].

¶ Idem.

¶ In quolibet loco dioc. non exēpto: p se ⁊ p aliuz pōt eps p tribu nali sedere: ⁊ libere exeq q̄ ad ipsi us spectant officium. Jo. an.

Cum eps[l] in tota[m] sua diocesi iurisdictionem ordinariaz no scat hre[n]. ¶ Dubiuz non existit: qn in quolibet loco[o] ipsi⁹ diocesis non exēpto[p] p se vel p alium[q] possit pro tribunali sedere[r]: cās ad ecclesia sticuz foz spectātes[s] audire: perso nas ecclesiasticas cum earum ex cessus exegerint[t]: capere[v]: ac car ceri[x] deputare: necnō ⁊ cetera que ad ipsius spectant officium[y] libere[z] exercere.

¶ Idem.

¶ Canonici qui a diuinis cessare psit: cum cessare voluerint: voca būr absentes: sicut si imminēret ele ctio faciēda: cū quib⁹ de cessatiōe deliberabūt: ⁊ si deliberant cessare reqrent prius cuz contra quem ces sant: ut irrogatam offensam emē det: qd̄ si fecerit: nō cessabunt: alio qn cessare poterunt: ita q̄ a cessa tione ifra mēsez vtraq pars ⁊ ces

k ¶ Debebit: de hoc querebat in glo. de qbus in pn. c. diri: ⁊ videbat q̄ ex quo iure concedente p alium soluere poterat ō bitum ad qd̄ subditis tenebat suum debituz recipe posset: ar. s̄. de elec. significa sti. sed put dicebat decre. cum venerabilis. s̄. de censi. tunc demum eps pcurati onē hēbit cū accesserit ⁊c. si ergo nō accedat: sed mittat: nō hēbit ipse sed missus: ut h vides: nō. n. ferēdus ē q lucrum amplectit ⁊c. C. de cadu. tol. l. vna. §. p se cundo. ⁊ ad quē spectat onus ⁊c. xii. q. ij. charitatē. ⁊. c. qcunqz. ⁊. c. ecclesiasticis

Cum episcopus. Ponit dictum cuius rationem premittit. secunda ibi dubium.

l ¶ Episcopus: idem est in legato circa suam legationē. s̄. de offi. leg. nouit. idē in archiepiscopo circa suā ppriā dioc. s̄. eo. ut litigantes. sed non quo ad prouin ciā ut ibi. ⁊. s̄. eo. c. i. ⁊. x. q. ij. c. i. ij. ⁊. iij.

m ¶ Tota: ita q̄ nullus alī⁹ in tota ipa dioc. sub eo iurisdictionē hēt. i pte aūt be ne: qd̄ dic ut no. xxv. di. plectis. ⁊ facit qd̄ no. host. de offi. archipresby. c. ult.

n ¶ Habere. ita q̄ intētio sua fundata ē de iure cōi: ita q̄ q se dicit exemptum hz hoc ostendere. c. di. ꝓtra morē. quod dic ut. j. de priui. cum persone.

o ¶ Loco. honesto tū: maxime cū tractat cās spāles. s̄. de ap. qua fronte.

p ¶ Exempto. ad cognoscendū locum exemptuz. vide. j. de priuil. si papa. ⁊ bñ

dixit nō exēpto: q in loco exempto cathedram collocare non pōt: ut iudicia exerceat: vt expresse probatur. xviij. q. ij. luminoso.

q ¶ Alium: qd̄. n. pōt p se ⁊ p alium. j. de re. iu. pōt dic. ut ibi.

r ¶ Sedere. qd̄ requiritur in cognitione ⁊ decisione cārum. iij. q. iij. §. spa cium. j. de re iudi. c. vlt. Jo. an.

sans ⁊ cōtra quā cessatur: iter arri piat eundi ad papā: vel per se vel p procuratores sufficiēter instructos nisi iterim iteruenerit concordia in ter ipsos: ⁊ continuatis dictis quā cito poterūt se coram papa psent vt vtraq parte psēte: vl altera con tumaciter absente: papa diffiniat negocium ⁊ culpabiles puniat. ⁊ si pars cessans predicta nō seruet ces satio non seruetur. Jo. an.

Quāuis sup cessationib⁹ a di uinis q̄ a capitulis: cōuētib⁹ siue collegijs secularium vel regu larium eccl'iaz multotiēs sine cau sa rōnabili attētant: manifesta sa tis felicis recordatiōis inocentio[e] tertio ⁊ gregorio⁹. x. pdecessorib⁹ nostris manauerint instituta. Quia tū post illa ē plerūqz comptuz: ces satiōes easdē irrōnabiliter[f] fore fa ctas. ¶ Nos ad tam pniciosuz cui tādum abusum eadez statuta cum ifrascripta moderatione in suo vo lentes robore pdurare: de fratruz nostroz cōsilio districti[g] ibibemus ne a secularī vel regulari[a] capitu lo: collegio: seu cōuētu[b] ecclesie cu iuscūqz: cessatiōes[c] ipse nisi voca tis oibus put[d] sunt p electionis ne gocio cuocādi: ⁊ deliberatiōe[e] ha bita diligenti ac epo alio uel quocū qz clerico siue laico: cuiuscunqz di gnitatis pēminētie ꝓditiōis aut sta tus existat: pp cuius iniuriam vel offensam cādez videt cessatio faci enda post predictas vocationem ⁊ deliberationē de cessando habitaz reqsito q̄ irrogatam iniuriam vel offensam emēdez: aliquatenus at tētet. Neqz tunc ēt si emēdam in de habuerint: vel per eos stetert[f] quominus habeāt cōpetentem. Si aūt premissis seruatis capitulum collegiū: vel ꝓuētus alicuius eccle sie ad cessationem eandē duxerint pcedenduz ex tūc[g] ifra vni⁹ mēsis[h]

o ¶ Spectātes. ut. s̄. de verb. sig. super qbusdā i fi. de foro compe. c. cū sit ibi de hoc.

t ¶ Exegerint: alias non debet cos retinet: si ō pa rendo iuri dederint fide iussoriam cautionem. j. de sen. excō. si clericos in fine.

u ¶ Capere. i. capi facet quia man⁹ inijcere i ali quem nō debet episcop⁹. Lxx vi. di. ñ liceat. C. ō epis. ⁊ cler. aut. sed neqz ⁊ de ipsius mandato ca pientes excōmunicati nō sunt. s̄. de sen. excō. ut fa me. ⁊. j. e. li. ⁊. e. ti. si cle ricos. Jo. an.

x ¶ Carceri. q lz istituius fuerit ad reoz custodiaz interdum ē pena. j. ō pe nis quāuis. ⁊. s̄. de ꝓb. sig. nouimus. in fi.

y ¶ Officiuz. ordīes cele brare virgines ⁊ ecclesias cōsecrare ⁊ his sīlia.

z ¶ Libere. ac si esset i p pria ecclesia uel palatio iuridico. Jo. an.

Quāuis Sūt tres partes. prima po nit i genere ius antiquū ⁊ p ꝓstitutiōe cause pōt trāsgressionē ipsi⁹. secū da dat formam cessandi bus ante factum ibi: nos tertia cessatiōes aliter fa ctas iubet nō seruari ibi parte insup. do.

a ¶ Regulari. reprobata ē igit opio dñi gu. du rā. q no. s̄. e. si canonici. q̄ dec. illa non habebat locum i regularib⁹: iz so lū i secularib⁹ qz dicebat canonici: ut ibi diri.

b ¶ Conuentu: itelligas q̄ sibi vēdicet ius cessan di ex cōsuetudine vel alio iure: ut. s̄. eo. si canonici in pn.

c ¶ Cessationes ipse. aliquatenus attententur: quod est infra.

d ¶ Prout sunt. s. de prouin. s̄. de elec. coram. vbi de hoc. ⁊. vii. q. i. factus ē cornelius. In his aūt vocationibus q̄ de remoto loco fiant statut consuetudini: ut. eo. ti. cum inter vniuersas. ⁊. c. bone. ij. sed an vocentur vel non statur consuetudini fm quosdam: qd̄ nō est verum p decre. ō pre ben. cum i ecclesijs: vnde credo q̄ si in ista ecclesia esset cōsuetudo absētes non vocari ad electionem: nec ad hanc cessationem vocari debebunt per hanc litteram que dicit prout sunt ⁊c. Et no. ex hac lt'a q̄ in alijs tractati bus ecclesiarum q̄ electionib⁹ nō debēt vocari absentes: alias quare di risset prout sunt in electionib⁹ ⁊c. ⁊ facit ad ea que no. x. q. ii. hoc ius por rectum: ⁊. j. de testibus presentium.

e ¶ Deli beratione. no. casum in quo pcedere dz tractatus: sic ⁊ in alienati one ppetua rerū imobiliū ecclesie. j. de re. eccle. nō alie. dudum.

f ¶ Steterit. si. s̄. e. lib. de elec. cōmissa. §. annus. ⁊. j. de preben. lz.

g ¶ Et tunc. i. post cessationem.

h ¶ Mensis. quot dies computantur in mense: diri. s̄. eo. libro. de eloc quam sit.

a Iter arripiant: datur ergo dilatio ad iter arripiendū: ⁊ postea ipse arbitrariuz ad se presentandum: sic. s. co. li. de elec. cupientes: sed vnum no. qz in decre. cupientes: siue arripuerint iter infra mensem siue non: dz postea ire: ⁊ post ipse arbitrarium expectat⁹ p. rr. dies: sz hic ex quo nō arripuit iter infra mēsem habēt locum pene debite: nec post arbitrarium temp⁹ expectatur.

b Continuatis: nō credo qꝯ ppter hoc cōpellatur oī die pficisci: ⁊ nunquā quiescere: qs. n. ipi⁹ iudex arbitrek: qō p. ll. dietas ōberet venire nō gescendo ⁊ hoc pbak dū dicit quācito poterunt: ⁊ illud dicamur posse qō possumus de iure ⁊ cōmode. xxij. q. ij. fa. ff. de v. si. nepos proculo: ⁊ hoc vtri. s. de elec. cupiētes i prima particula super ver. cōmode.

c Partibus. quaꝯ assertione panduntk merita causaꝯ. s. ō resti. in inter. tum ex litteris.

d Pena docente. rrr. viij. di. qui ea. de offi. legat. nisi specialis.

e Et manifesta. s. e. ir refragabili.

f Cessando. s. vt vocentur absentes deliberent ⁊ requirant priusquaz fiat cessatio.

g Mittendo. s. iter arripiendo infra mensem: ⁊ dietas prout cōgrue poterunt cōtinuando. no. igitur i summa ad hoc qꝯ fiat cessatio: necesse est hec i teruenire. Primo qꝯ qui cessant hoc habeant ō cōsuetudine vel alio iure ut cessare possint. Secundo qꝯ uocent absentes ad tractandu de cessatiōe. Tertio qꝯ tractēt. Quarto qꝯ de cessando deliberent. Quinto qꝯ sit manifesta offensa propter quaz cessant. Sexto qꝯ sit rationabilis. Septimo qꝯ añ cessationē instrumento publico vel patentibus lrīs autentico sigillo munitis cām cessatiōis exp̄mant. Octauo illud instrumētū vel lr̄as tradāt ei contra quez cessant. Nono qꝯ requirent illum qꝯ emendēt cōpetenter iniuriam vel offensam ppter quā cessare volunt: qō, si non fecerit tunc locum hz cessatio: nō cessationem dz vtraqz pars arripere iter ad sedem apostolicā ifra mensem: per se vel p procuratores sufficienter instructos: et tunc cōtinuatis diebus hz tēpus arbitrarium quo cōmode possit ire: oībus his nō seruatis non seruek cessatio: ⁊ habeant locū pene. s. si canonici. ⁊ preter illas arbitraria summi pontificis: vt hic.

Presenti. Sunt tres partes principales: vt patet in rubro. secunda ibi: porro. tertia ibi: sane. prima tria facit. primo prohibet. secundo excipit ibi: nisi. tertio penam imponit ibi: alioquin. Do.

h Superiores: archiepiscopi vel patriarche.

i Ecclesiastice. In secularibus non posset habere locum pena iferius posita. Joan. an.

k Vacantibus: vacare etiā dicunk si sint manualia: nō de mēsa sz habētia bona discreta: ⁊ in his locum hz hec cōstitutio: vt in cle. de supplē. neg. prela. qz regulares que determinat qō h archi. plire no.

l Quibuscunqz: i h differt a decre. qz sepe. s. c. li. de ele. vt pz. j. in fi.

m Collationem: inter hec ⁊ sequentia magna est differentia. j. de preben. cum in illis.

n Custodiā. s. e. li. de elec. generali. ⁊. lxiiij. di. § in plebibus. de isti. cū spacium pars vtraqz: videlz hi q cessant: ⁊ illi ēt ppter quorū factuz a diuinis cessat: nisi supueniēte cōcordia inter eos cessatio illa cesset: iter arripiant[a] per se vel p procuratores idoneos cum munimētis ⁊ actis ad negociuz ipsuz spectantibus ad se. apo. veniēdi: ⁊ continuatis[b] dictis q̄cito cōmode poterunt se apostolico conspectui repræsentēt: vt partibus[c] pñtibus: an vna presente: altera non veniēte: vel mittēte: examinato negocio apud sedē eādem pars que culpabilis inuenta fuerit in premissis: preter alias penas a dictis canonib⁹ istitutas: si romano pōtifici videbitur expedire: pena[d] docente cognoscat quātū excesserit: que cessationi facte rationabiliter cāz dedit: vel que sine rōnabili ⁊ manifesta[e] causa cessauit

Parte insuper a diuinis cessante suprascripta tam in cessando[f] q̄z in veniendo siue mittendo[g] ad sedem apostolicam non seruante nō seruetur cessatio: sed non obstante vt prius in ipsa ecclesia celebretur.

I Item.

Primo ponit pstōnem de bonis dignitatum vel ecclīaꝯ vacantiuz nō occupandis p eos ad quos collatio vel custodia ptinet: nisi de spāli iure id eis cōpetat: ⁊ cōtrafacientibus penā iponit. Secūdo ostēdit de qbus bonis itelligak cuz de spāli iure id alicui cōpetit. Tertio decre. qz sepe. supra eo. lib. de elec. dicit non esse correctam. Jo. and.

Presenti pbibem⁹ edicto ne epi vel eoꝯ superiores[h]: aut abbates seu quiuis alij regulares: vl seculares prelati: aut ecclesiastice[i] quecūqz p̄sone vacantibus[k] dignitatibus: personatibus: prioratibus vel ecclesijs quibuscunqz[l] sibi subiectis: seu adcollationem[m] ordinationem: presentationem: vel custodiā[n] pertinētibus: eorūdē bona morientibus eorum rectoribus vel ministris i ipsis inuēta: siue vacationis ipsorum tempore obuenientia que in vtilitatem eorūdez expendi: vel futuris debent successoribus fideliter reseruari[o]: occupare aut in vsus suos cōuertere quo quo modo presumant. Nisi de speciali priuilegio[o] vel consuetudine iaz prescripta legitime[p]: seu alia cā[q] rōnabili hoc eisdez competere dignoscak. Alioquin episcopi ⁊ eoꝯ superiores ab ingressu ecclesie[r] ceteri[s] vero ab officio[t] ⁊ beneficio tam diu eoipso nouerint se suspensos: quousqz[v] restitutionez[x] fecerit de predictis. Porro[y] vbi ex priuilegio uel cōsuetudine: seu alia de causa rōnabili sibi aliquis p̄dictorū asserit bona ꝓpetek supradicta[z] hoc de illis bonis solum debet intelligi: que solutis debitis[r] si qua sint ⁊ de his que fuerint necessaria ꝓ seruitoribus ⁊ ministris ac incūbentib⁹ onerib⁹[?] vsqz ad nouos redditus supportandis congrue reseruatis ex ipsis reperta fuerit superesse[x]. Sane ꝓstōnem quaz superius spāliter edidimus[a] contra capitula: collegia: conuentus: seu singulares[b] personas bona cathedralium vel regularium aut collegiatarum ecclesiarum vacantiuz[c] occupantes: per constitutionē presentem: quaz in dignitatibus: personatibus: prioratibus: ⁊ ecclesijs alijs locum habere censemus: nolumus in aliquo derogari[d].

Rica de maioritate ⁊ obedientia.

Bonifacius octauus.

Capitulum vel is ad quem administratio pertinet vacante sede eos absoluet quos absoluere posset episcopus si viueret: nisi a se. aposto. id fuerit interdictum. Joan. and.

venissent. de ap. bone.

o Reseruari: per iconomū si ē in ecclīa: vel cuz qui custodiā habet: qō dic vt di ri. s. de elec. qz sepe. ⁊ no. qꝯ dicit reseruari. p hoc. n. vk qꝯ de illis nō possint decedētes testari: de hoc no. gar. de re. eccle. nō alie. hoc cōsultissimo. ⁊ distinguebat put distinxerat hosti. s. de pecul. cle. si qs sane: inter clericum habētē administrationē: ⁊ nō habentē: nā clericus hñs administrationē quādiu viuit ⁊ sanus ē dare pōt: moderate tñ. s. de don. ecte ꝓparant eni cuz cū vsufructuario: qz eiꝰ ius morte finik: sicut vsufructuarij: vt in p̄dcā decre. si qs sane ⁊. s. de dona. ꝓsultationib⁹. s. ō pig. c. vlt. insti. ō vsufru. §. si nik. pōt ergo dum viuit voluntatez suā facere dūmodo moderate donet: cū incipit infirmari cōparak vsurario ⁊ ita nihil hz nisi vsuz tñ: elemosynam tñ facere pōt. s. de testa. ad hoc: testari nō. e. ti. cū in officijs cum si. si vero sit clericus non hñs administrationez: sed personaliter ⁊ simpliciter hñficatus: ⁊ in vita ⁊ in morte compatur vsufructuario: quātum ad faciēdū fructus suos ⁊ de ipis p̄nt testari: ecclesia tñ succedit eis in istis si ō cedāt ab intestato. s. de test. relatū. pbak satis ista distinctio. s. ō testa. requisiti. §. illō: ⁊ ꝓsuetudo generalis quasi vbiqz cā approbat: ⁊ qō dictū est de clerico simpliter hñficiato qꝯ facit fructus suos: intelligendū ē ō preceptis ⁊ recōditis: alij ō p iura allegata ad ecclesiam ptinebunt.

o Priuilegio. s. de rescrip. si pp. j. de prebē. si tibi ꝓcesso: ⁊ . s. de vbo. sig. c. pe.

p Legitime. rl. an. spacio. s. de consue. c. vlti.

q Cā. puta onere iposito i fūdatione. xviii. q. ij. eleutherius ⁊. c. seruitium: de iurepa. preterea vel statuto: vt in predicta decre. qz sepe.

r Ecclesie. ad idē. s. e. li. ō ofdele. c. ii. ⁊ si sic suspensus celebraret in ecclesia irregularis esset vt. j. de sen. ex. is cui. secꝰ si extra ecclesiaz: vt ibi dicā.

s Ceteri: iferiores epis.

t Officio ⁊ beneficio: dic qbꝰ cunqz: vt. s. ō electi. qz sepe. nō sic in casu. s. e. li. de elec. cupiētes. §. ceterum. ⁊. c. si compromissarius: in fi. ⁊ est rō: qz h ab officio suspensis est: ibi nō vt in predicta decre. diri qz sepe.

u Quousqz: facta ergo restitutiōe nō erit necessaria aliqua absolutio: vt no. Jo. lxxi. di. si q. ⁊. r. q. vij. si quis deinceps ⁊ Ber. de ma. contra. cō. interdi. eccle. de muliere.

x Restitutiōe: ⁊ sic non sufficit cautio: iā. n. hic fuisset expressum: sic. j. de vsu. c. ij. ad hoc de deci. ad audiētiā. fi. j. ō vbo. sig. ex parte. j. de sen. ex. venerabilibus. §. sane. ⁊ facit. s. de re. iudi. cum alīqbus. ff. de pig. ac. l. nō. est. Jo. an.

y Porro: sumptum fuit hoc de eo qō no. bo. de vb. sig. c. pe.

z Supradicta. s. dimissa tpe mortis: ⁊ obuenientia tpe vacanōis.

r Debitis: ad q̄ fmāt ecclesia obligata: ⁊ successor sicut heres filiꝰ pñis ad pñna vt. s. de sol. c. i. sic ēt dicit ler. qꝯ si mulier dedit bona sua in dotē dedisse vk qō superest deducto ere alieno. ff. de iure do. l. mulier ⁊ hñ debent p̄ius ipius ecclie ōbita solui: qz agris eiꝰ sitiēnib⁹ alios irrigare nō debet. C. de serui. preses.

? Oneribꝰ: fabrice: hospitalitatis: receptōis legatoꝯ: ⁊ nūcioꝯ se. ap. ⁊ religs silib⁹. xxi. q. i. c. i. de preben. ō monachis. ō prescrip. accedētes. ō cēsi. cū istātia.

x Superesse: hodie dic vt in constitutione Jo. que incipit suscepit.

a Edidimus: supra de elec. qz sepe.

b Singulares psonas: ipārium ecclīaꝯ de qbꝰ loqtur decre. qz sepe.

c Vacantium: principali prelato: vt ibi diri.

d Derogari: sed in quo poterat derogari. sol. in eo qꝯ hic seruantur consuetudines statuta ⁊ priuilegia: ibi vero reprobantur: ⁊ ex hoc foue credidisset aliquis

derogatū fuisse.

E Piscopali Primo ponit dictum a quo excipit ibi nisi. Domi. Edita fuit ad declarationem eorum que no. s. eo. bis que. ꝛ reprobat qd tenebat Gof. s. e. ne se. va. illa. Jo. an.

a ¶ Vacante. idē si eps a paganis vł scismaticis captus esset: vt. s. d̄ supplē. neg. prela. si episcopus.

b ¶ Is ad quē: puta visitator datus a papa. s. e. li. de elec. is cui vel ab archiepo ī cā. s. e. li. de supplē. neg. prela. c. vlti. vł electus ad hoc p capłm.

c ¶ Iurisditio. circa tpalia ꝛ spiritualia: vel saltē circa spūalia vt. s. de tēp. ordi. cū null⁹. e. li.

d ¶ Tunc tpis. vacante sede.

e ¶ Iuris a qualibet iuris excōicatione absoluit eps: si absolutio nō sit sūmo pontifici reseruata. s. de sen. ex. nup ꝛ dixi. s. e. li. de elec. sciant cuncti.

f ¶ Hoīs. puta ipsi⁹ epi mortui: vel sui vicarij: vel delegati qd dic vt. s. de of. dele. prudentiā: vł inferioris prelati: qd dic vt. s. de of. ord. cū ab ecclesiaꝝ

g ¶ Impriri. hoc tenebāt hug. vin. her. ꝛ host. sed gof. cōtra p. ca. xi. q. iij. si epus ante dānati. vbi dicebatur q̄ mortuo epo debebat successor excōmunicatū a pdecessore absoluere. vñ dicebat q̄ capłm id nō poterat: sꝫ falsum ē: vt hic vides: ad hoc d̄ her. ad abolendā. s. e. cū olim. s. e. li. de sup. neg. pla. c. pe. ꝛ vlti. j. de insti. c. ij. cum similibus ad idē. c. si epus. dic qd ibi dicit̄ q̄ successor poterit illū absoluere: sꝫ non ibi dr̄ q̄ eps solū hoc facere debeat: ꝛ pōt ēt dici capłm visitator vel successor cū in iurisdictiōe succedat: vt p iura superius allegata probat̄.

h ¶ Ei. s. capło: vel iurisditionem epalem habenti.

i ¶ Se. ap. non credo īferiorem hoc posse: ꝛ facit qd dixi. s. eo. de sup. neg. pla. c. vlti. ꝛ ī auč. de defen. ciui. §. interim. coll. iij. ꝛ dixi. s. ti. pxi. c. i.

P Actum. Primo pōit dictū scdo soluit obstaculū ibi: quāq̄ tertio rōnē reddit ibi: cum per. Do. Emanauit ad declarationē eoꝝ que no. Inno. ꝛ hosti. d̄ sepul. c. i. Jo. an.

k ¶ Pactuꝫ. quid sit pactuꝫ habes. s. de vb. sig. pactum.

l ¶ Certos. puta masculos: vel tales de tali domo.

m ¶ Libera. hoc inducebat dubitationē: ex quo. n. hēbāt liberā: videbat̄ q̄ oēs sepelire possent nō obstan. pacto. sed non ē verū: sicut ꝛ ille q liberā hꝫ non donat: vt. s. d̄ of. vica. c. vlt. ꝛ de elec. is cui cum similibus: ꝛ. C. de inof. tes. si quādo. ī prin. ꝛ est rō huius. c. q: per pactum priuilegio renunciauerunt. vt sequitur.

E Piscopali sede[a] vacante pōt capitulū: seu is ad quē[b] episcopalis iurisditio[c] tūc tēporis[d] noscit̄ pertinere: his qb⁹ posset eps si viueret: ab excōicationis sñia: siue iuris[e]: siue hoīs[f] fuerit: absolutionis beneficiū ipartiri[g]. Nisi ei[h] fuerit a sede apostolica[i] specialiter interdicta potestas.

Rubrica de pactis.

B Onifacius octauus.

¶ Monachi habētes liberā a sede apo. sepulturā: si paciscūtur de non recipiendis aliqbus: vel certis parochianis ecclesie alicui⁹: seruare compelliūtur pactum: nec illos sepelire poterūt: licet apud eos elegerint sepeliri: cum per pactū priuilegio renunciauerint. Jo. an.

P Actū[k] cū rectore parochialis ecclesie factum a uobis ne aliquos: vł certos[l] ipsi⁹ ecclie parochianos recipiatis ad ecclesiasticā sepulturam: omnino seruare debetis. Quāquā sepultura libera[m] sit mōasterio vestro ab aposto. se. indulta: ꝛ illi apud eos elegerint[n] sepeliri. Cum per dictum pactū indulto huiusmodi derogetur[o].

I Dem.

Pactum factum pr̄i a filia: dum tradebat̄ nuptui: q̄ dote contenta nullum hēbit ad bona pr̄na regressum si iurauerit id ipa filia: oia seruare tenebitur. Jo. and.

Q Uāuis[p] pactū patri factū a filia duꝫ nuptui tradebat̄: vt dote contenta[q] nullum ad bona paterna regressum haberet: improbet[r] lex[s] ciuilis: si tamē iuramento nō[t] vi nec dolo prestito firmatum fuerit ab eadē: oīno seruari[v] debebit: cū nō vergat in eterne salutis dispēdium[x]: nec redundet in alterius detrimentum[y].

I Dem.

¶ Pacta inita p ffes pdicatores vel minores vel alios mendicantes cum rectoribus parochialium ecclesiaꝝ sup parochialib⁹ iuribus si facta sunt per priores vel guardianos de suoꝝ cōuentuum ipsorum locorū consensu: sꝫ auctoritas sed. apo. nō interuenerit: vel licētia p̄oris vel ministri generalis: aut magistri vel prouincialis ministri: vel capituli prouincialis seruanda sūt dūmodo alias sint licita ꝛ honesta hoc dicit Jo. and.

Q Uia ex eo: q̄ fratres predicatores[z] ꝛ minores ꝛ alij mēdicātes[&] cōpositiones ꝛ pacta cū prelatis capitulis rectoribus ꝛ personis ecclesiarū ciuitatū castrorum villarum ꝛ locoꝝ in quibus dom⁹ seu habitationes[?] eorū existūt: sup iurib⁹ parochialib⁹[x] uel alijs[a] qbus cūqꝫ articulis ab eis vel eorū antecessoribus[b] inita siue facta seruare recusant: ꝛ ea eo pretextu infringere moliuntur: quia magistri aut ministri vel prioris generaliū seu prouincialium eorūdē nō affuit assensus ī ipsis: nec approbata p ipsorum generalia vel prouicialia capitula extiterunt: multa in diuersis mūdi partibus isurgūt scandala ꝛ ipsorum fratrum quos decet puritatem oīmodam in suis obseruare actibus ꝛ ab his abstinere propēsius: per que possit alijs exēpli pernicies generari: fame detrahit̄ plurimum ꝛ honori. Nos his occurrere paterne sollicitudinis studio ītēdentes pn̄ti decreto sancim⁹: cōpositiōes ꝛ pacta huiusmodi cum prelatis capitulis ꝛ rectoribus ꝛ psonis predictis ab ipsorum fratruꝫ cōuētualibus prioribus seu guardianis facta vel approbata de suorum cōuentuum consilio ꝛ assensu: dum tamen alias sint licita[c] ꝛ honesta[d]: debere ab ipsis fratribus ī locis in quibus fuerit facta perpetuo inuiolabiliter obseruari nō obstāte q̄ magistri vel ministri aut p̄oris generalium seu prouincialium predictorum nō interuenerit ī eisdem assensus: nec ab ipsorum generalibus vel prouicialibus capitulis extiterit approbata: seu q̄ sedes ap. ī his que per predictos fratres minores[e] facta fuerint: auctoritatem suam nō prestiterint vel assensum.

n ¶ Elegerint: qd poterāt ēt si minus religiosus eēt loc⁹ elect⁹ q̄ dimissus: vt. j. de sepul. c. ij. in fi. sꝫ ex v̄tute pacti huiusmodi electio pdicta caret effectu. ꝛ no. q̄ lꝫ tale pactū īter eccłias initū valeat: ñ tñ vꝫ pactū qd parochiāus pmittit vł obligat vł iurat se sepulturā electuꝝ vł electā ñ dimissurū. j. de sep. c. i. ad h. s. e. pleniqꝫ.

o ¶ Derogeť: si pactū secutū ē p̄uilegiū: nō ē dubiū q̄ nō obuiat p̄uilegiū quo ad alia qb⁹ derogatū ē p pactū: ꝛ ē casus. s. de prescrip. cū oli. si aūt p̄uilegiū secutū fuerit cōpositionē: ñ valuit ꝯtra cōpositionē: ex quo in illo fcā nō fuit inde mētio: vt. s. de deci. ex multiplici. oī ergo casu seruandū est pactum.

Q Uamuis. Primo pōit dictum. scdo rationem reddit ibi: cum non. Do.

p ¶ Quāuis: tolle lex ciuilis improbet qd ē. j.

q ¶ Contenta. ipa filia.

r ¶ Improbet. q: ex futura successiōe: q̄ siue sit de succedēdo siue d̄ nō succedendo nō valet s̄m leges. C. de inof. test. si qñ. §. i. C. de pac. l. pactū qd dotali ꝛ. l. vlti. C. de col. l. pactū dotali. cum si.

s ¶ Lex ciuil. pdicta. C. de col. l. pactum dotali. sꝫ mirꝫ q̄re s̄m leges non valeat tale pactū cū s̄m eas hñ valet pactum ne pr̄ filio succedat. ff. si a parēte. l. i. §. vel si parēs. sol. nō ita debetur hereditas filij: sicut pr̄is filio. ff. de inof. te. nā ꝛ si. vel veri⁹. nō vi pacti ibi repellitur: sꝫ pp delictū q: pciuꝫ emancipatiōis recepit: vt. C. de ope. li. l. si quam vel aliter: vt no. in predicta. l. pactum.

t ¶ Nō vi. an iuramētuꝫ p metū extortum obliget dic vt no. Jo. xxij. q. iiij. inter cetera. ꝛ. xv. q. vi. auctoritatē. ꝛ her. s. de iureiur. si vero ꝛ. s. quod metus cau. abbas ista lr̄a ꝛ. s. de iureiur. cum contingat. ꝛ. j. e. li. eo. ti. licꝫ faciunt p illa opiniōe q̄ non obliget.

u ¶ Seruari debebit. approbata ē ergo opi. pla. no. pdcā. l. pactū: q h dicebat: sꝫ accur. ibi ꝯtra p. l. C. de legi. ꝛ ꝯsti. ñ dubiū. ꝛ. C. de nup. auč. q̄ eis. signata sup. l. iperialis. sꝫ de turpi iuramento loqt̄. quia aūt rōne sꝫ leges ꝯcr⁹ puberis tꝫ si iurauit: q alś nō tꝫ. C. si aduer. ven. auč. sacra. eadē rōne tenere debet pactū istud iuratum: ꝛ idē in casu. s. de iureiur. cum contingat: ꝛ vide qd ibi no. ꝛ. j. e. lib. ꝛ ti. lꝫ. que contra. ad istā decre. non tñ multū faciunt ꝛ compelli debebunt p censuram ecclē. iudices seculares ad h ius canonicum obseruandum per predictā decre. lꝫ ad idē de sen. excō. decernimus.

x ¶ Dispēdiū. tūc. n. obseruādū non esset. xxij. q. iiij. per totā ꝛ. s. de iureiurā. si vero ēt s̄m leges: vt ī palle. auč. C. d̄ nup. auč. q̄ eis. ff. d̄ le. i. si qs inquilinus in fi.

y ¶ Detrimētū. s. pncipale. secundario eni ibi posset detrimētum reperiri filijs vel viro: vel venientibus ab intestato: vel similibus personis.

Q Uia. Primo ponit dictum. scdo illud decidit ibi: nos. Jo.

z ¶ Predicatoꝝ. hi ponunt̄: qa antiquiōr ipsoꝝ institutio: ad idē. s. de excel. pla. nimis. s. de p̄u. ī his. s. e. lib. de elec. quorundam. ꝛ ibi dixi.

& ¶ Mēdicantes: vt sunt heremitam sancti aug. vel quiuis alij.

? ¶ Habitatōes: q̄s mutare vel alś de nouo acqrere ñ pñt: vel āniq̄s dimittere: vel aliquo titulo ī alios transferre siñ spāli lnia se ap. vt. j. de excel. pla. c. vno.

x ¶ Parochialib⁹: vt exhibitiōe sacramētoꝝ decimis primitijs: oblatiōibus: iure funerandi. ꝛ his similibus.

a ¶ Alijs: extra iura parochialia: put multa potes exempla p te videre.

b ¶ Antecessorib⁹: ad q̄ tenet̄ successor sicut ipe pdecessor: ad hoc de so. c. i.

c ¶ Licita. alias non valēt: ꝛ facit. s. de pac. c. vlti.

d ¶ Honesta. s. ꝛ possibilia: q: nullus ad ipossibile obligari posset. s. e. c. vlti. ꝛ. j. de reg. iur. nemo. pōt.

e ¶ Minores: de eis dixit: qa de ipsorum exemptione constabat vel quia dicebantur priuilegiati. q̄ nulla ipsorum pactio vel obligatio teneret facta sine licentia domini pape.

Non indiscrete. Sunt tres partes sicut sunt tria principalia dicta. secunda ibi: l3. tertia ibi: procurator. Do.
a Indiscrete. si. s. c. nō iniuste. z. j. de iura. ca. c. vlti.
b Laicum. intelligo qui nullum habeat ordinem. nec sit alias ecclesiastica persona. xij. q. i. c. duo.
c Spiritualibus. contra. s. de iudi. c. ij. Sol. ibi loquitur de laicis qui tractant cās spirituales suo noīe. quasi ius in eis habētes z sic nō est contra. No. tñ Ber. s. de excep. apostolice. q̄ quis nō potest agere pro se vel pro alio p eo q̄ possidere nō potest. sed in actibus spiritualibus tūc id posset habere locum: in iudicialibus autē super spiritualibus locū non habet: vt hic vides: z super hoc vide q̄d no. Host. in summa huius ti. §. qui dari ver. vlt. z Guil. i spe. e. ti. §. i. versi. item q̄ ē laicus. z quod no. s. de sindic. c. vno.
d Reputari. ff. de procurato. l. inuitus. §. i. et ibi de hoc. z insti. p quas p. no. acqui. §. vl. z simile in teste. ff. de testi. l. i. z in contrahendo matrimonio. xxx. q. iiij. qui spiritualem. s. de spon. cū apud. cum ergo non reperiamus hunc expresse phibitum: erit ergo admittendus: z ideo dixit expresse: quia tacite videbatur prohibitum: sm eū modum quem supra dixi sm Ber.
e Ab eo. s. pcuratore. si ergo dñs ɔtestatus litē dat pcuratorē postmodum ad litē: iste sic datus nō substituit: vt hic pbaī. l3 videatur. ar. s. C. eo. ti. nihil arbitramur itcresse sed ibi loquitur de facultate dandi nō de facultate substituēdi: vt ibi no. Et no. q2 approbatā puto opinionē Jo. quā ibi no. Accur. s. q̄ pcurator datus post litē nō substituit z Guil. i spe. huius ti. §. i. ver. qd si pcurator itercesserit. Accur. dicebat q̄ forte idē vtrobiq3 dici poterat p. l. C. de cōsor. eius. li. l. ij.
f Litis. z exponūt legiste. i. istantie: vt. C. ō iudi. pperādū sm nos nō poterit istantia: vñ intelligim⁹. s. de iudi. c. pe. z videtur snia in eum formanda nō in dominū. de quo dic vt. s. de elec. querelam.
g Procurator. vt. C. eo. l. nulla: z. l. pe. z. l. neq3 in fi. z. ff. eo. in cause. z. ff. de appel. l. ab executore. §. fi. z. ff. ō doli excep. si pcurator agit. §. i. z hoc verum intelligo vbi fuerit simpliciter cōstitutus: vel nō expresse phibitus: alias si cōstitutus fueris vsq3 ad litē cōte. z expsse phibit⁹ ne vltra pcederet secus: ō quo dic vt no. Inno. z Hostiē. s. e. petitio. perficiat ergo dñs p se vel p aliū litē ceptā: z ad istar huius dixit dñs Azo q̄ delegatus ab alio q̄ a principe post litem ɔtestā. delegare potest: quod sm nos videtur non verum: vt. s. de appel. cū cām. z de hoc. s. de re iudi. cum bertoldus. nec est facienda cōparatio, q2 etiam post lit. cōtes. ordinarius reuocat delegatū suū. ff. de iudi. l. iudiciū. sed pcurator nō nisi causa cognita: vt. j. e. c. pri. z rationem quere. ff. eo. ti. post litem.
h Antea. lit. cōtesta.
i Nō potest. s. dari alius pcurator. ff. eo. l. quod quis.
k In rem suā. vt si titulo donationis cesse sunt actiōes mihi z datus sum pcurator ad eas intēdendas. iste est casus. C. de dona. l. illā subtilem.
l Substituēdi. tunc. n. substitut⁹ vr: vel datus ab ipso dño ad hoc. ff. q̄ cuiusq3 vni. l. item cor. §. decuriones. z per hoc z alia quedam iura solui questionem de delegato ab alio q̄ a principe qui habet speciale mandatū subdelegandi. s. q̄ subdelegare possit ad idem. s. de offi. deleg. is cui: vbi de hoc. z. c. vlti. §. vices.
m Certa. psona. In ɔ̄rium videbaī: qr pcurator debet esse certus. ff. e. ti. l. ij. sicut z arbiter. ff. de arbi. item si vnus. §. si in duos. z. s. de arbi. innotuit. sicut z tutor. ff. de testa. tu. tutor. icertus. z. l. duo sunt ticij z hoc p p̄dicta iura tenebat Uber. de bobio: vt no. Guil. in spe. in ti. i. §. iam nūc. ver. quid si in delegatiōe. z Accur. vr idem tenere. ff. eo. l. i. in glo. i. s3 illa glo. z. l. ij. eo. ti. possent intelligi de pcuratore incerto sm modum illi⁹. l. duo sunt ticij. ff. de testa. tu. quia plures sunt ticij: z fecit ticium procuratorem: z nō apparet de quo senserit.
n Negocia. z ad vnū etiā negociū dari pōt. ff. eo. l. i. de neg. ge. l. iij. §. negociū. ad id. ff. vi bo. rap. l. ij. §. q̄ ait.
o Deputare. ff. man. si pcurator. z sic no. vnā differentiā inter pcuratorem ad negocia z ad iudicia. aliā videbis. j. e. qui generaliter i fi. tertiam. s. de rescrip. ex parte decani. ff. man. si mandasset. z quod hic dicitur: dic verum nisi in casu. j. eo. c. vlti.

Quamuis. Sunt due partes. Prima tractat de reuocando. Secunda de adesse. in prima distinguit duo membra. scdm ibi: postea. i quo octo casus excipit subdens clausulam generalem. Do.

Rubrica de procuratoribus.

B Onifacius. viii.

Laicus pōt esse procurator ad agendum z defendendū in causis spūalibus: pcurator post litē ɔte. pōt dare alium pcuratorē ante nō nisi datus fuerit i rē suam: vel a dño habuerit mandatū de substituēdo etiam nō certā personā: procurator ad negocia pōt dare alium pcuratorem libere z etiam quādocūq3.

Non indiscrete[a] iudex censetur egisse pcuratorem laicum[b] ad agēdū vel defendendum in causis spiritualibus[c] admittendo cum regulariter qui non prohibetur expresse ad exercendum procurationis officium idoneus debeat reputari[d]. Licz autem a procuratore post litem contestatā ab eo[e] possit: cū dñs sit litis[f] effectus dari alius procurator[g] antea[h] tamen nō pōt[i]: nisi in rem[k] suam sit datus vel a dño substituendi[l] alium etiam certa[m] nō expssa persona sibi fuerit concessa potestas. Procurator vero datus ad negocia[n] potest libere quādocūq3 alium deputare[o].

Idem.

Procurator ante litē cōtestatā et sine cā reuocari pōt post lit. cōte. non sine rōnabili cā: dñs tñ bñ potest adesse cause cū ipso pcuratore maxime si de colusione timeat.

Quamuis procurator possit ante litem contestatam[p] etiam sine cā libere a dño reuocari[q] postea[r] tñ ipso nolente[s] neqbit[t]: nisi cū[v] domino inimicum[x] fieri: vel suspectum[y] aut aduersario affinitate[z] cōiungi: vel eius[τ] heredem fieri seu ingredi[ɔ] religionem: aut in longum[ɣ] pegrinari: vel egritudine aut vinculis[a] detineri cōtingat: seu alia rōnabilis[b] cā subsit; pp quā sit merito reuocandus. Uerum quāq3 nisi vt premittitur reuocari nō possit[c] dñs tamen sue cause vna cum eodē procuratore: maxime si ō collusione timeat.

p Contestatā: vt isti. man. §. pe. ff. mā. si vo nō remunerandi. §. si mādauero. C. māda. si pater. ff. de pcu. ante litē. s. de ele. i causis. s. eo. ex isinuatōe z ē iste casus quo penitere l3 qō dic vt dixi. j. de reg. iur. qō semel. que est contra.
q Reuocari. s3 nunqd in hoc casu reuocatio puenire debeat ad iudicē vel ad aduersariū dic vt. s. e. mādato. z vr q̄ ñ. ar. a ɔ̄rio illius decre. z hoc ibi tenēt Tan. z Gof. Ber. z Inn. ibi tenēt ɔ̄x z subaudiūt marie z eox rōes ibi vide. z guil. i spe. eo. ti. §. i. ver. itē q̄ mandatum Host. no. eo. ti. auditis. q̄ reuocatio t3 idistincte quo ad piudiciū reuocantis. Si queraī ō preiudicio aduersarij si sit ante lit. cōtes. z iudex vel aduersarius certificatus fuit: vel certificari potest de mādato: non obest reuocatio nisi ad alterx puenerit. debz. n. ignorātia pbabilis esse excusata: de ele. ex. mi. apostolice. ff. iudi. sol. si aūt multo minus valet post lit. cōte. nisi ad alterx p̄dictox pueniat: qh⁹ semel. de mandato extitit facta fides. s. eo. mandato. ff. e. si pcuratorē. sed si celet se procurator obligaī dño. ff. de do. elegāter. §. pe. z si nō est soluēdo: teneī aduersarius si particeps sit delicti. ff. mā. si pcuratorē. §. i. sin aliter: sibi iputet q talē elegit. ff. de mino. cū mādato in fi. vnde si reuocatio ad iudicē vel aduersariū pueniat: id sup quo cōclusū est nō ipedit: alia sic: vt in p̄dicta decre. auditis. Si aūt de mandato nō fuit facta fides: z sine satisdatione fuit admissus t3 reuocatio. z intelligaī. s. e. nfa. z. c. ex insinuatione. z. ff. e. i causa. z ɔ̄rius sensus. s. e. mandato. z sibi iputet q cā nō exegit: si aūt satisdationē exegit in pcuratorē celātem reuocationem redūdabit: z aduersari⁹ erit sine dāno vnde si erat procurator actoris cōmissa est satisdatio de rato. ff. rē ra. ha. l. ij. si pcurator rei satisdat iudicatū solui: z de dolo cōmitteī. ff. iudi. sol. l. iudicatū solui. z. ff. eo. plautius.
r Postea. i. post lit. ɔte. z itelligas ab ipso pcuratore: vt dixi. s. c. pri.
s Ipso nolēte. secus si volēte: z sic posset itelligi. s. e. mandato: vt ibi no. q̄tūcūq3 tñ pcurator ɔdicat: nō pcedeī cum eo post reuocationē quousq3 de cā reuocationis cognitū fuerit: nō enim deberet se ingerere pcurator s3 debet ei sufficere q̄ sine suspitionis nota remoueaī. ff. eo. l. que omnia.
t Nequibit. contra. j. eo. si quem. so. ibi.
v Nisi cum. hos casus qui sequūtur: habes. ff. eo. ti. l. filius. §. fi. z. l. seq. vsq3 ad. l. sed etiam. z. l. post litem. vsq3 ad. l. que omnia. §. i.
x Inimicū. z q̄ inimicitie hic veniāt arbitrabiī iudex. facit qō dixim⁹ de iudice z de teste. iij. q. v. c. ij. de simo. p tuas. z de ac. cum oporteat. Nō tñ dico q̄ requiranī capitales. z hoc sonat lr̄a q̄ dicit uel suspectū. l3 videaī ɔ. ff. e. l. filius ad fi. z. l. si post datū. Sed i pcuratore pro quo pmisit dñs iudicatū solui loqtur q cōpelliī psequi nisi capitales inimicitie interueniāt. vel alie iuste cause de qbus ibi diciī z iō. l. e. ti. vel exilio. q̄ loqtur de casu nostro nō posuit capitales in textu.
y Suspectū. z est suspitio allegāda z pbāda sicut ɔ iudicē. s. de ap. cū spāli. s3 hoc ipso q̄ opas gerit i inuitū suspect⁹ ē. ff. e. ti. l. q̄ oīa z sic ēt ex falsa causa dñs poterit ipm reuocare q2 ɔdicēdo suspect⁹ erit z sic habebit locū hec lr̄a. Sed pōt dici vt no. Accur. ff. eo. ti. l. q̄ oīa q̄ aut pcurator solus resistit: z tūc pcedat z vera sit obiectio. aut aduersari⁹: uel pcurator z aduersarius. z tūc secus: z sic pñt itelligi. l. pāl. z decre. ista. sed lr̄a ista solū dicit ipso nolēte. vñ z postea dicit idem Accur. dic eū suspectū qualitercūq3. sed nō ita q̄ remoueaī: uel suspectus ē iterim donec cā remotionis tractaī. alias enim ad qd remotionis cā tractareī nō video l3 dñs Mar. ibi primā cōsueuerit approbare.
z Affinitate. q2 tūc dño timeī piculū. C. de excusa. tu. humanitatis.
τ Eius. s. aduersarij: z tūc ipse pcurator aduersari⁹ est. z poterit dicere ɔ̄rium ei⁹ qō pmo petebat. ad h. iij. q. vij. §. tria. v. si ɔ partē. ff. de postu. l. vlti.
ɔ Ingredi. etiā nō pfitēdo. s3 solū pbationis causa: ad hoc. j. de sen. excō. religioso. ij. rñ. z. j. de regula. c. i. in prin.
ɣ Lōgum. arbitrio iudicis credo terminādum habita ɔsideratiōe cāe z viax.
a Uinculis. p̄donū vel hostiū potestate. ff. eo. ti. item si suspectus.
b Alia rōnabilis. vtputa etas nimis decrepita vel nimis iuuenis. z tūc reuocareī de facto: vt. ff. eo. ti. l. post litē. in fi. vel q2 latitat. ff. eo. l. vel exilio: vel iudicio publico vel priuato detineī: vt. ff. eo. ti. l. vel iudicio. z idem in fi.
c Possit. inuitus: vt. s. vidisti.

a ¶ Collusione. s3 nõne ex quo de collusione timet h3 eũ suspectũ: quare ergo nõ reuocat: vt. s. eo. c. Sol. timet hoc s3 pbare nõ põt ad hoc. ij. q. vij. pleriq3. vel aliter hic nõ vult dilatare pcessum cãe: q eẽt in cognitiõe suspitiõis: vt. s. diri. ⁊ pbaf. ff. eo. l. post litẽ. Jo. an. b ¶ Adesse. Sed qd sibi pderit adesse: pderit q2 possent testes ⁊ pbationes inducere quas ille omitteret: vel saltẽ ille producere tenebitur nominatos a dño: bñficiu3 enim iuris quod adesse possit interpretandu3 est late ⁊ vt aliqd pferat de vb. si. abbate: ⁊ de hoc p Accur. ff. de inof. te. si suspecta in prin.

item i causa suspecti tutoris. ff. de pcur. nõ solũ. §. si. Itẽ vbi sunt duo pcuratores oium rerũ alicui⁹: tũc enim nõ põt vnus ab alio sine spãli mãdato exigere. ff. e. l. q duos. ⁊ l. itaq3. Itẽ de iterdicto. de lib. exhi. ⁊ dedu. ff. eo. l. põponius. in pn. Itẽ in acceptilatiõe. ff. de accep. l. iij. itẽ i rescriptoꝝ ipetratione. s. de rescrip. nõnulli. ⁊. c. ex parte. Item in causa matrimoniali fm Vin. s. qui ma. accu. po. c. ex litteris in parte decisa. ar. j. s. c. ti. accedẽs: s3 ibi parẽtib⁹ agentibus de matrimonio filioꝝ accessit ipsoꝝ cõsensus vt ibi no. Item fm quosdã in voto trãsmario. s. de voto ex mlta in pn. ver. illis. Item in cõsumptorium instrumẽtorum exẽplatione de fi. instru. c. vlti. itẽ i his q se. ap. sibi spãliter reseruauit: qꝫ dic vt no. de offi. leg. c. translationẽ. Itẽ in ptrahendo matrimonio. j. e. c. vlt. ⁊ i spõsalibus: q de. vel vo. veniẽs in compromisso. s. de arbi. per tuas. Item i absolutiõe petẽda ab excõmunicatiõe de sen. ex. qõ de his in fi. ⁊ arg. de pe. di. i. quẽ penitet. Itẽ i oblatione filij idolis facienda. de cõse. disti. iiij. queris. i prin. Item i cõtrahẽda excõmunicatiõe xxiij. qõ. iij. si habes in princi. Item in prestatione iuramenti de calũnia. j. de iuramen. calũ. ca. vlti. item in casu. s. codẽ li. de ele. procu. ⁊ de hoc vide i spe. eo. ti. §. i. ver. item opponitur l3 quod habeat.

I Squi. Sunt duo dicta principalia. scõa ibi: vex. prima subdiuidif. q2 primo ponit dictũ inserens pⁱu3 argumẽtũ ibi: l3. secũdo ponit exceptionẽ a dicto ibi: nisi. Do.

c ¶ Potestatẽ. q2 aliter nõ poterat nisi in casib⁹. s. eo. c. i.

d ¶ Susceptum. ⁊ l3 dixerit se nolle suscipe: tñ dño i eadẽ voluntate manẽte adhuc suscipe poterit: vt. j. eo. l3.

e ¶ Usus nõ fuerit. l3 ergo dñs reuocet procuratorẽ re itegra: vł añ lit. cõtes. isti. mã. §. recte ⁊. s. c. pri. i pn. cũ suis cõcor. ⁊ ipso facto s3 id qõ d. j. eo. si quẽ procurator tñ dat⁹ ad substituendũ hoc nõ põt post susceptum mandatũ. iam enim suo functus ẽ officio: ⁊ poti⁹ hic cõstitutus a pncipali dño: qꝫ substitutus a procuratore videtur vt diri. s. eo. c. i.

f ¶ Apostolice. q2 alius nõ subdelegat. C. de iudi. a iudice. s. de off. dele. pastoralis. ⁊. c. vl. de ap. cum causam.

g ¶ Aliud. s. qõ reuocare possit anteqꝫ ille vsus fuerit: ⁊ habes hoc. s. e. li. de offi. dele. qꝫuis. Sed qro quare aliud i delegato qꝫ in procuratore. So. credo qꝫ sit rõ: q2 delegatus principis habet a lege qꝫ cõmittere possit: ⁊ iõ donec iudex subdelegat⁹ vti ceperit reuocare poterit. vt i predicta decre. qꝫuis. s3 pcurator de quo hic loqf h3 hoc ab hoie: ⁊ iõ cõmittendo suscepto mandato p pcuratorẽ functus ẽ officio suo: ⁊ ideo amplius nõ reuocat. Et no. q2 si cõpromissarius datus ad eligendũ eligat ⁊ electus renuit consentire ampli⁹ nõ eligit: q2 suo funct⁹ est officio. s. e. lib. de elec. si cõpromissarius. §. i. pcurator tñ substituẽs nõ est funct⁹ officio suo: nisi substitutus mandatũ suscipiat: vt hic vides: ⁊ iõ aliud q2 hic procurator cãm agere ⁊ substituere poterat: ibi solũ eligere: ⁊ iõ citius illius expirat offiñ ⁊ fm superius dicta no. q2 cũ tres casus sint positi. s. c. i. in quibus procurator ad iudicia substituit: hic de altero tñ dicit. s. de eo q mandatũ h3 vñ de reliqs secus credo cum habebãt potestatẽ nõ ab hoie sed a lege: vt superi⁹ diri ex eo qꝫ factus est dñs litis in rẽ suã: alias. n. quare non sic de alijs expressisset: ⁊ facit de deci. ad audientiam. ⁊ qõ recitari solet de eo q dur. in ma. quam pol. p adul. c. viti. ⁊ de cõuer. infi. c. i.

h ¶ Illo. s. substituẽte: a dño aut bene habita distinctione quã habes. s. c. pri.

i ¶ Reuocãdi. tũc enim nõ expirat mandatũ: ex quo penes eum potestas remanet reuocãdi: ⁊ facit optime. s. eo. li. si delegatus. de of. deleg.

k ¶ Oẽs. põt ergo pstitui ad vnã ⁊ plures ⁊ ad oẽs cãs procurator. ff. e. l. i.

l ¶ Exercere. sic ⁊ delegatus ab alio qꝫ a pncipe ad vniuersitatẽ causarũ vnã delegat ⁊ in alijs iurisditionẽ retinet. ff. de iudi. cum pretor. §. i.

Q Ui ad agendum. Primo ponit de generali procuratorio cũ clã. secũdo cũ illi forme adijcif spãle. Tertio ponit tria q requnt spãle mãdatum ⁊ casum excipit. secũda ibi: sed si. tertia ibi: procurator quoq3. Do.

m ¶ Qui ad agendũ. datus ad agendũ defendere cogif: vel satisdare de defendẽdo. ff. eo. l. seruum in fi. n ¶ Speciale. vt. j. §. vlti. cum si.

o ¶ Nõ debet. ⁊ sic non valet tñ gen⁹ quo ad spẽm quãtũ spẽs: ad idẽ. s. de ap. c. ij. de hoc habes. s. de offi. ordi. si sacerdos. xxiij. di. quãquã.

p ¶ Nõ expssos. nõ tñ p hoc mrimoniũ pbere poterit: vt. j. e. c. vl. nec poterit p electum vel prouisum opponere crimina vel defectus vt in de. eo. ti. nõ potest.

q ¶ Admittef. no. pro illa opi. Bul. ⁊ alioꝝ doctoꝝ legũ qꝫ paciscens qꝫ casum fortuitũ nõ opponet: aut aliquos expssit secuta generali clausula: aut nullũ vt in pmo casu teneat reuocatio: in secũdo vero nõ. ⁊ nota. hec materia p Accur. ff. si quis cau. sed ⁊ si. §. quesitum. ⁊ recitari solet. s. de depo. bona fides.

r ¶ Mãdato. vel eo qꝫ habeat vim ipsius spãlis mandati: vt. s. pri. rñ.

s ¶ Deferre. ff. de iureiur. iusiurãdum. l. i. §. si.

t ¶ Uel pacisci. C. de transa. transactionis. vbi de hoc. ff. eo. ti. l. pcurator cui libera. ⁊ l. mãdato. ⁊. s. de trãs. ptingit. ⁊ de arbi. p tuas. nec in integrum restitutionẽ pro alio petere. s. de resti. in ite. corã. vbi de hoc: ⁊ hoc qñ pncipaliter petif. secus si icidẽter. s. eo. ti. sciscitata. C. ẽt p pcura. cãm in ite. resti. agi pos. l. vnica.

sione[a] timeat minime prohibetur adesse[b]. L Dem.

¶ Procurator hñs mãdatũ substituendi: substitutũ a se post mãdatum susceptũ: ẽt si eo non sit vsus reuocare nõ põt. nisi ⁊ ptãtẽ hñit reuocandi: si aũt erat pcurator ad plures cãs ⁊ in altera substituit: ⁊ i alijs remanet pcurator. Jo. an.

I Squia pcuratore super hoc a dño ptãtẽ[c] hñte procurator extitit substitut⁹ nõ põt post mãdatum susceptũ[d] etiã si eo vsus[e] nõ fuerit. ¶ Licet i delegato se. apo[f]. vices suas alteri pmittẽte aliud[g] cẽseaf: vlteri⁹ reuocari ab illo[h]. ¶ Nisi reuocandi[i] ptãs pcessa fuisset eidẽ. ¶ Uerũ si cũ ad plures vł ad oẽs[k] cãs generaliter pstitutus fuisset: in vna tñ substituerit earũdem. in aliis nequaqꝫ prohibef pcurationis officium exercere[l]. L Dez.

¶ Procurator generalis nõ agit exigẽtia spãle mãdatũ ab aliq illorũ specificatõe l'iba ptãte. h. d. 3ẽ.

Q Ui ad agẽdũ[m]. ⁊ defendẽdũ ac generaliter ad oia etiã si mãdatũ exigant spãle[n] pstituif procurator ex vi generalitatis hmõi ad aliquẽ articulũ: i quo spãle mãdatũ exigif admitti nõ[o] d3. ¶ Sed si aliquis vel aliq de articulis speciale mãdatũ exigentib⁹ specificati fuissent a dicta clã generali tunc ad non expressos[p] etia3 admittetur[q]. ¶ Procurator quoq3 absq3 spãli mãdato[r] iuranẽtũ deferre[s]: transigere vł pacisci[t] nõ põt: nisi ei ⁊ bonorũ cause administratio libere sit concessa[v]. L Dez.

¶ Mãdatũ generale ad negocia ẽt ad iudicia se extẽdit: põt filiussa. ẽt absq3 pris consensu maior ãnis xxv. ad iudicia. maior. xvij. ad negocia deputari. h. d. 3en.

Q Ui generaliter[x] pstituitur ad negocia pcurator: agere ac experiri[y] põt exceptis his casib⁹[z] q mandatum exigunt speciale. ¶ Nedũ vero ad negocia: s3 etiã ad iudicia pt filiusfamilias[⁊] absq3 pris assẽsu fieri pcurator. ¶ Lic3 aũt qs post. xvij. annu3[?] pcurator ad negocia[ꝫ] licite deputef: ad iudicia tñ nisi maior. xxv.[a] annis fuerit deputari neqbit. L Dem.

¶ Ex pluribus pcuratoribus qñ vnus sine alio admitti debeat hic habetur. h. d. 3en.

S I duo[b] pcuratores simul nõ

v ¶ Cõcessa. vel datus sit in re3 suã. In trib⁹ ergo casib⁹ hoc põt. i. qñ h3 spãlẽ: qñ h3 generalẽ ⁊ liberã. qñ dat⁹ est i rem suã: hec probaf. ff. eo. l. pcurator cui libera. ff. de iureiur. l. iusiurãdu3. §. si. ⁊. l. se. C. de noua. l. nõ abstulit. ⁊. ff. de sol. l. hoc iure. ⁊ no. C. de transac. l. trãsactionis.

Q Ui generaliter. Soluit tria dubia. primũ de forma. scdm de persona ibi. ne dum. tertium de etate ibi: l3 autem. Do.

x ¶ Qui generaliter. nõ eget sũma: q2 salis sumat semetipsum. hoc primũ dem ponebat Guil. pro qõne i spec. e. ti. §. i. in fi. ⁊ sequẽdo Aber. idẽ dicebat qꝫ dicit hec decre. ⁊ idẽ no. Host. de procu. petitio. in. i. glo. ⁊ satis olim hoc dicebamus p decre. dilectus vbi est hoc satis expssum. s3 glo. videbaf ibi tacite psentif qꝫ generalr fuerat pstitut⁹ ad negocia ⁊ ad iudicia.

x ¶ Generaliter. No. qꝫ generaliter potest fieri procuratoris constitutio: ⁊ dicitur hoc. s. eo. petitio.

y ¶ Experiri. i. defendere. s. de iudi. c. i. alibi ponif pro agere. s. de cau. pos. pastora. z ¶ Casibus. exempla vide. s. c. priori.

⁊ ¶ Filiusfamilias. nõ dubitamus qn filiusfamilias posset cõstitui procurator. s. c. iuste. ⁊. ff. eo. l. filiusfamilias. §. ipse quoq3. S3 an sine mãdato pris possit cõstitui dubitabaf: ⁊ videbaf qꝫ non: q2 pro se non admittif ergo nec pro alio. cum iterdũ admittaf pro se q nõ pro alio. ff. de postu. l. i. §. ij. iij. q. vij. §. tria. ⁊ no. de hoc p Accur. C. de bo. q lib. l. vl. §. i. i fi. S3 q2 nil depit patri. iccirco admittif sine mãdato: vt h: ⁊ est simi. j. de iudi. c. vlti. §. vl. vbi aũt deperiret patri haberent locũ iura pdicta: ad hoc ff. ad treb. ille a quo. §. si. ff. de in iteg. resti. cum mãdato in fi.

? ¶ Xvij. annũ: isti. q ⁊ ex qui. cau. ma. pos. §. iuste. sic ⁊ aduocatus pegif se deb3. xvij. an. ff. de postu. l. i. §. initium. iij. §. vij. §. vel um.

ꝫ ¶ Ad negocia. no. Host. s. c. nõ iuste. i. iiij. glo. pcurator dat⁹ ad negocia maior. xvij. ⁊ mior. xxv. pt agẽ ⁊ expiri: nã ex quo pcurator ad negocia agẽ pt: vt. s. pr. rñ. ⁊ mior. xxv. an. daf ad ñgocia vt h q ⁊ aget: vt ibi

a ¶ Xxv. ff. eo. ti. mior. C. de his q ve. eta. ipe. l. si. C. eo. ti. l. exigendi.

S I duo. Diuidif fm Jo. an. hoc mõ: q2 principium ⁊ finis ibi sanc ponit de pcuratoribus simpliciter datis distinguens iter causas spirituales ⁊ non mediũ ibi secus ponit de datis isolidũ: pmo sine clã qꝫ non sit melior. scõa ibi nisi qñ cum clã. tertio moderationẽ subdens ibi dũ tñ. qrto casu dubiũ circa id soluẽs ibi cetex fm eum. Ego expediã p ptes ⁊ sũmabo quãlib3 ptẽ p se. ⁊ faciã vnã ptẽ vsq3 ad. §. cetex. hec pria ps h itedit Ex duob⁹ pcuratorib⁹ sif simplr pstitutis alt sol⁹ admitti nõ d3. si do isolidũ q pmo ptestaf litẽ admittif alto totalr excluso nisi adiectũ fuerit qꝫ si sit melior pditio occupãtis quo casu alto nõ psequẽte nec aliũ substituẽte reliqu⁹ admittaf. h. d. Do. b Si duo. emanauit h decr. ad declaratio

nem eor que no. Jo. ij. q. vij. §. forma. ⁊ Ber. s. e. ti. nõ iniuste. ⁊ Alcur. ff. e. ti. l. plurib⁹. ⁊ Jnno. Post. s. eo. in nostra. ⁊ Guil. in spe. eo. ti. §. rõne autem. ver. quid si duo. ⁊ ver. sequen.

a ¶ Simul. qr secus si diuersis tpib⁹. ff. eo. l. si qs tũ. §. fi. ⁊. s. e. nõ iniuste: ⁊ hoc ideo qr dãdo scõm videt primũ reuocare: vt i predictis iuribus: ⁊ hoc est verum nisi exprimat se nolle primum reuocare. ff. de lega. i. si quis pluribus. ad hoc. j. e. si quem. ⁊ hoc vere intelligo: et si secũdus procurator nolit suscipe mãdatũ. arg. insti. qui. mo. tes. infir. §. posteriore. ubi dicitur q scõm testamẽtum rũpit primũ: lz ex secundo testõ aliqs heres factus nõ sit: uel esse noluerit. sic ⁊ hic. arg. pdictorum iurium ⁊ hoc tractat Guil. in spec. eo. ti. §. rõne autem. ver. sed cum dato secundo.

adiecto insolidũ[a] deputent: vn⁹ sine altero non debebit admitti[b]. Secus[c] si sint insolidum ꝓstituti: sz tũc illi⁹ melior erit cõditio q per litis cõtestationẽ[d] negociũ pmit⁹ occupabit[e]. Post occupationem aũt huiusmodi alter se itromittere nequibit vlterius: cum ille litis dominus[f] sit effectus: nisi dictũ i ꝓstõe fuisset q⁹ non fieret melior conditio occupãtis[g]: tunc enim si eiz qui occupauit infirmari: mori: absentari: vl' alias impediri contingat aut si prosequi forte nolit: poterit alter suscipere ac perficere negocium ab alio icohatũ[h]: dũtũ ab alio non fuerit alius substitutus: nã si sit: is preferri[i] debebit eidẽ. ¶ Ceterũ vbi nullo substituto[k] alter[l] suscipit negocium pseqẽdum: is q occupauit pmitus: ipz[m] resumere postea ipedimẽto cessante[n] nequibit: nisi forsan illũ ꝓtingeret ipediri[o]. ¶ Sane in electionum postulationiz: pnisionum: ⁊ alior spiritualiũ negocior causis[p]: cuz talia celeriorẽ[q] expeditionẽ exigere dignoscãt: volum⁹ spãliter[r] obseruari: vt si plures procuratores simul i eis fuerint nõ insolidum[s] deputati: iudex ne pp corũ cõcursum negocia eadem itricari[t] cõtingat: idoneorem[v] ex ipsis eligere valeat: ⁊ ille solũmodo pseqat: habeatqz quicquid cuz illo sic electo factum extiterit plenã roboris firmitatẽ: nec ad pseqendũ ali⁹ admittatur postmoduz: nisi put eũ qui nõ occupat negociũ: cẽsuimus post occupationem factaz ab alio superius admittendũ[x].

I Dem.

¶ Procurator q renuit acceptare mãdatum penitere pt q̃diu constituẽs i eadẽ pseuerauerit volũtate.

Licet is qui procurator[y] constituit ab absẽte[z] dixerit psentatũ sibi suscipere[a] nolle[b] mãdatũ hoc tñ nequaq̃ obstãte[c] quãdiu[d] cõstituens in eadem perstiterit voluntate ipsuz[e] acceptare poterit quandocũ qz placebit[f]. I Dem.

¶ Domin⁹ dans pcuratorez q̃tiens contingit eũ abesse: cãz tractãdo pcuratorem nõ intelligit reuocare: sec⁹ si simpliciter: nisi expresse ptestetur q ipsum reuocare non intendit: vl' alias hoc appareat ex pbabilibus cõiecturis. Jo. an

Si quẽ[g] sub ea forma: quotiẽs te abesse[h] contigerit: constituetis pcuratorẽ ad cãz: nõ ideo licet tractes eã postmodũ p teipsuz: procuratorem ipsuz dignosceris reuocare: quinimmo procurator idem

i ¶ Preferri. est. n. ꝓstitut⁹ ab eo q potior ẽ cl'a nõ ob. vt. s. vidisti: excludet ergo illũ cũ vices potioris gerat: ad hoc. xcij. di. c. vl. ⁊. xiiij. di. c. ij. de pbẽ. hi qui.

¶ Ceterum. Procurator datus insolidũ q occupauerat negociũ ex impedimento exclusus nõ reassumit nisi altero impedito. h. d. Do.

k ¶ Substituto. ab occupãte. nũqd hunc reuocare possit. dic vt viri. s. e. ti. is q.

l ¶ Alter. collega datus cũ eo insolidum.

m ¶ Ipsum. negocium.

n ¶ Cessante. ar. j. s. eo. li. de elec. cupientes. §. qõ si. ⁊. j. de sen. ex. eos qui. vbi cessante ipedimento tenet qs ad hoc ad qõ prius tenebat: sed ꝑ iã ali⁹ occupauit: ⁊ eo casu quo potuit: vnde virtus clausule hoc operatur vt vides.

o ¶ Impediri. ⁊ tunc ille assumet nec ille substitutũ dare poterit cum litem nõ fuerit contestatus. s. e. c. i. §. i.

¶ Sane. In causis spiritualibus ex duobus procuratoribus simul simpliciter datis iudex eligit magis idoneũ qui solus pseqi poterit nec ali⁹ admittitur nisi primo legitime exclusso. h. d. Do.

p ¶ Causis. secus i negocijs et spiritualibus: vt pz. s. de elec. c. pe. §. si autẽ. qõ est contra ⁊ ibi viri.

q ¶ Celeriorez. de hoc vide qõ viri. s. eo. li. de elec. c. vl.

r ¶ Spãliter. no. ergo. q fauor aliquid inducit z̃ ius positiuz qõ habuisti. s. in pn. decre. Et no. p hanc lẽam reprobatã illã opi. que videbatur equa Ber. s. e. nõ iniuste q siue cẽt cl'a i solidũ siue nõ: iudex poterat eligere. sz nõ ẽ verũ nisi i spiritualibus: vt hic vides. ⁊ facit p illa opi. ff. de popul. act. l. ij. sed nõ ob. qr ibi plus tãgit vniuersitas q̃ priuata psona. ⁊ iõ fuit electio magistratus.

s ¶ Nõ insolidũ. si enĩ insolidũ non esset speciale: quia omni casu iudex eligeret si ambo concurrerẽt ⁊ simul occuparent. ad hoc. s. de elec. c. pe. §. i.

t ¶ Intricari. vt ex cõtrarijs rñsionib⁹: parat igit viã expeditioni negocij puidet dñõ absẽti. occurrit partiũ laborib⁹ ⁊ inutilib⁹ expẽsis ad que ofa tenet iudex. s. eo. li. de offi. ordi. vt litigãtes de rescrip. statutum.

v ¶ Idoneorẽ. ff. de accu. si plures. ff. de admi. tu. si plures ⁊ vt idoneor magis honestus: ⁊ qui melius merita cause nouit. s. de iura. calũ. in pertractãdis.

x ¶ Admittendum. s. qñ nõ dedit substitutũ: ⁊ nõ pot vel nõ vult pseqi.

y ¶ Licet. Nõ diuidit quia ter. sub vno ꝓstructu pendet. Do.

z ¶ Procurator. ad iudicia vel negocia nõ curo cum nõ distinguat: ⁊ eadem ratio sit vtrobiqz.

a ¶ Absente. presens igit ⁊ absens qs pot ꝓstitui procurator: vt hic: ⁊. ff. e. l. i. s. de cõfir. vti. vel inuti. cum dilecta.

b ¶ Suscipe. q si sciẽter illud sine ptestatione recipit: dñm qui pro eo debite caueret sup inclusis in pcuratorio defendere cogit: vt in cle. eo. ti. c. i.

c ¶ Nolle. de nolle ⁊ velle: quõ alterũ extẽsiuũ alterũ nõ. vide qõ no. ff. de verbo. obli. si quis stipulatus sit.

d ¶ Quãdiu. si ergo mutasset volũtatẽ vel cãm agendo vel aliũ pcuratorẽ dando secus est vt viri. s. e. pri. in pn. ad hoc. j. e. pri.

e ¶ Ipsum. mãdatuz.

f ¶ Placebit. ar. j. ff. de suc. edic. l. i. §. qui semel. vbi si ille qui est primi gradus dixerit se nolle succedere: statim ius deuoluit ad eum q est secũdi gradus: sed ibi erat ad quẽ ex renũciatiõe ius deuoluebat: hic ad nullum aliũ q̃ ad dñm ipsum pcuratorem ꝓstituentẽ. vñ satis dici pot q de quadã pseuerãtia volũtatis ⁊ eqtate ille vel nõ desinit eẽ pcurator: vel si desinit: iure pmittẽte reassumere pot ⁊ forte statutũ fuit ne ꝓtingat ppter pcuratoris defectũ negocia ptelari: ad hoc. s. e. pri. Credo tñ p pdictam legẽ ⁊ p hanc lẽam q̃diu ⁊c. si dñs dixisset ꝓstituo tale q si renuerit: tale ꝓstituo: nõ haberet tũc locũ hec decre. Et no. ar. q si electus presentata sibi electione renuat cõsentire: adhuc electoribus i eadẽ volũtate manẽtibus poterit cõsentire alias non. qõ verum est qr a pncipio renuũt ⁊ q̃si inuitt trahunt. viij. q. i. qui episcopatum. ⁊. c. in scripturis. Jo. an.

¶ Si quem. Sunt duo dicta pncipalia. scõm ibi: secus. Do.

d ¶ Si quem. decre. ista approbat q no. per Jnno. ⁊ Post. s. e. c. petitio: ⁊ vide qõ no. ff. man. qui mutuam. §. non ideo. Jo. an.

e ¶ Abesse. sub hac ergo forma potest dñs pcuratorem dare sic ⁊ delegatus pa

pe.subdelegatum pape.s.de offi.deleg.si delegatus co.lib.

a ¶ Assumet.si.C.de cura.furi.l.pe.ff.māda.qui mutuam.§.nō ideo.

b ¶ Secus.s.q: nō assumet.r.j.declarat quare.

c ¶ Ante litem.tunc reuocaē sine cā r inuitus: vt.s.co.c.ij.cū suis cōcor.

d ¶ Siue post.ad hoc.s.e.nō iniuste.ff.e.l.pluribus.ff.man.qui mutuā.§. nō ideo minus.sed ꝯ.s.e.c.ij.vbi post lit.ꝯte.ꝑcurator nō reuocaē. Jo.qdā dicūt hūc casum addēdū.s.ꝙ ꝑcuratorē post li.ꝯte.a se nō reuocat dñs vt det alium ꝑcuratorem: si cām tractat bene. Sed ad hoc ꝯdicit finis ipsius decreta.que dicit ꝙ adesse pōt.sed nō tractare: r est expressum.C.co.l. ꝑcuratoribus.vbi hēs ꝙ post ꝯtestationē a ꝑcuratore factā nō habet dñs ptātem ꝓsequēdi negociū dic ergo r dius ꝙ decre.ista r supradicta iura loquunē qñ domino post lit.ꝯte.nō ꝯdicit litis assumptio.vt legi. r no.ff.co.ti.l.que oīa.r iō illa lra q̄ ē .s.co.lib.c.ij.ibi ipso nolente.soluit ꝯtrariū.r ita ēt tenēt predicti doc.ī decre.petitio.s.e.si aūt ꝯdicitur tunc locum habet decre.illa ꝙ causa cognita reuocabitur.alias non.

e ¶ Assistas.qō pōt eo iuito.s.co.ꝙuis.in fi.ff.co.l.paulus.ff.de inoffi.testa.si suspecta.

f ¶ Manere.ad idem.s.co.si duo.r no. pro ꝑtestatione: qa hec saluat ꝙ sine ipa perderet: de hoc.s.de cōsti.cū.M.r de elec.cumana.xxviij.di.c.i.

g ¶ Veritatem.ff.co.l.si actor.j.de iudi.c.i.

h ¶ Accidat.puta quia vinculis detineē.s.co.ꝙuis.

i ¶ Oportuna. pone procurator non habebat mandatū iurandi de calūnia: vnde oportuit venire dñm r iurare.j.de iura.calū.c.vlti.

Procurator. Tria sūt dicta vt pz in rubro: secundum ibi: quāuis: tertium ibi: sane. Jo.

t ¶ Ignorarent.spāle ī hoc casu cū alias reuocatio ꝑcuratoris ad negocia ad ipsum ꝑcuratorem venire debeat: de quo dic vt.s.de rescrip.ex parte decani. De reuocatione ꝑcuratoris ad iudicia diri.s.co.c.ij.

v ¶ Existit.arg.ꝯtra.ff.de diuor.l.si peniteat.reuocatū est ergo mandatū: lz mandatarius hoc ignoret: quāquā agat: ne sine culpa sua dāno afficiatur.ff.manda.si vero nō remunerandi.r.l. si mandassem.

x ¶ Nequiuit.xxvij.q.ij.c.i.r.ij.r per totum de spon.cum locū.r.c tua.r de despōsa.impube.c.i.r ē ratio q̄re furiosus nō ꝯtrahit: quia nō potest ꝯsentire.xxvij.q.v.ij.neqz.r.s. de sponsa.dilectus.

procuratoris assumet[a] officiū qñcunqz te contigerit abñtare. ¶ Secus[b] si simpl'r a te fuerit constitutꝰ: tunc enim siue ante[c] litem contestatā siue[d] post ad cāz ipāz venias: nō vt ipsi procuratori assistas[e].sed vt cāz tractes eandē: tractando ipam eū reuocare censeris: nisi dicas expresse ꝙ ipm vis in officio procurationis hoc nō obstante manere[f] vel nisi ꝙ non aio reuocandi hoc facias: ex aliquibus appareat cōiecturis: vt si forsan aliquis immineat articulus in quo tu melius nosti veritatē[g]: aut si sit procurator ipse infirmus vel forsitan se absentet seu quicquid aliud accidat[h] propter quod ipsi cause tua sit presentia opportuna[i]. Idem.

¶ Tria dicit. Primo ꝙ procurator ad contrahendū matrimoniū dz habere spāle mādatū. Secūdo ꝙ talis procurator non substituit nisi ad hoc mādatū habeat. Tertio ꝙ si talis procurator reuocatus etiam ignoranter contrahit: non tenet matrimonium. Jo.an.

Procurator nō aliter cēsetur idoneus[k] ad matrimonium contrahendū[l]: q̄z si ad hoc mādatū habuerit speciale[m]. ¶ Et quāuis alias is q constituitur ad negocia procurator aliū dare possit[n]: in hoc tñ casu ꝑꝑ magnum quod ex facto tam arduo posset periculum iminere non poterit deputare[o] aliū nisi hoc eidē specialiter sit commissū[p]. ¶ Sane[q] si ꝑcurator añq̄z cōtraxerit[r]: a dño fuerit reuocatus[s]: ꝯtractū postmodū mrimoniū ab eodē: licet tā ipse q̄z ea cum qua cōtraxit: reuocationē hmōi penitus ignorarent[t]: nullius momenti existit[v] cū illius cōsensus defecerit sine quo firmitatem habere nequiuit[x].

Rica. De his q̄ vi metusue cā fiunt.

¶ Gregorius decimus in concilio generali lugdun̄.

¶ Excōicatiōis: suspensionis: vel interdicti absolutio vel reuocatio ꝑ vim extorta non tenet. Secūdo dicitur ꝙ extorquens excommunicatus est ipso iure. Jo.an.

Absolutionis bñficium ab excommunicatiōis[y] sententia: vel quācunqz reuocationem[z] ipsiꝰ aut suspensionis[ꝛ] seu etiam interdicti[ꝯ] per vim[ꝝ] vel metum extorta[a] ꝑsentis constitutionis auctoritate omnino viribꝰ vacuamus[b]. ¶ Ne autem sine vindicta violētie crescat[c] audacia: eos qui absolutionē seu reuocationem huiusmodi vi vel metu extorserint[d]: excommunicationis[e] sententie decernimus subia

Absolutionis. Que sūt partes. secūda ibi: ne autem. Jo. huius decre. fuit dubitatio quia regulariter que per metuz fiunt valent r obligant: quod dic vt no.xv.q.vj. auctoritatē.r.s.e.c.abbas. Fallit ī casibus ibi no.ad quos adde istum r quia sicut iniusta excōicatio ligat: sic videbaē ꝺ iniusta absolutione. de pe.di.i.verbum.

y ¶ Excōmunicationis. etiam iniuste humiliter debebat enim absolutionem petere: non per metum cōpellere: q: sentētia pastoris siue iusta r c. xi.q.iij.ca.i.sm Guil. r Gar.

z ¶ Reuocationem.differentiam facit inter absolutionem r reuocationē: r potest dici absolutio solennis que fit iuxta formā ecclesie: reuocatio verbalis sine solennitate vel vbi tenuit excōicatio locum habet absolutio: vbi non tenuit reuocatio. vel refert reuocans ad solutionem ad cautelam.

ꝛ ¶ Suspensionis.intelligo indistincte vt loquiē.i.ab officio siue a beneficio siue ab ingressu ecclesie.j.de sen.excō.is cui.

ꝯ ¶ Interdicti.ista tria sunt paria: q: oīa sub ecclesiastica censura ꝯtinenē r secum trahunt executionem. vnde sequens appellatio non suspēdit earū effectū.s.de appel.pastoralis.r.c.ad hec qm̄.j.de sen.excō.is cui.r ī scriptis ferri debēt.j.de sen.excō.cū medicinalis.§.r hec eadem.

ꝝ ¶ Vim. vis est maioris rei impetus cui nō pōt resisti.ff.co.l.i.in fi.r.l.ij.r quot modis sumaē r quot actiōes vel interdicta ꝯducat no.s.co.ad audientiam. Metus autem est trepidatio mentis instātis vel futuri periculi cā.ff.e.l.i.r exigiē ꝙ presens sit metus: licet futurum sit periculū.ff.co.l.metum.ij.r quis metus excuset.no.s.co.dilecti.

a ¶ Extorta.sic nec subditi electi a prelatis debent transeundi licētiam extorquere.s.co.li.de elec.quorūdam.

b ¶ Vacuamus.ipso iure hic vacuaē qō fit ꝑ metū: alibi per actionem qō me.causa: alias ꝑ ꝯstitutionē ꝑncipū alias ꝑ iudicis offm̄: qō dic vt no.s.co.cum dilecti. Quid ī excōicatione ꝑ vim vel metū extorta videē qō idē.s.ꝙ ipso iure nō valeat: q: par ius ligādi r absoluēdi dñs eē voluit.de pe.dist.i.verbum ad hoc.xi.q.iij.iniuste.sed dic ꝯ sm Guil.xi.q.iij.quattuor.pōt tñ ꝑ exceptionē elidi: vt ibi no.ar.ff.de fur.iterdum.§.i.

c ¶ Crescat.nam si negligenter ea que male r c.xxv.q.ix.loci.s.de vi.r hone.cleri.vt clericorum.

d ¶ Extorserint.si ergo metum intulit: sed iudex absoluere noluit nō habz locum hec pena: q: verba r c.s.de cleri.nō resi.relatū.cum suis concor. r optime facit.ff.de in ius vo.l.ꝙuis. alias tñ puniē inferens pro qualitate delicti.ff.ad.l.aquil.ita vulneratus.

e ¶ Excōicationis.no.excōicatum ampliꝰ excōicari: qō dic nota.iij.q.iiij.engeltrudā.r de iude.ita quorūdā.si autē nō ipse excōicatꝰ sed alius metum inferat: nō excōicatus erit: r tūc non sumatur predictū arg. Sed nūquid hoc casu ipse excōmunicatus īterdictus vel suspensus incurrit hanc penam dic ꝙ sic si mādauit: vel eius nomine factū ratū habuit.s.de ele.sciant.j.de sen.excō.cum quis.nec dicā istos penā euadere: lz absolutor postea ratū hēat illud qō ab initio coactus fecerat: q: statī ab initio ligat

k ¶ Idoneus.an ꝑ ꝑcuratorē possit ꝯhi matrimoniū.de hoc nō dubitaē ꝑ canonē.xxxij.q.ij.honorantē.s.de cōuer.ꝯiug.ex pte.ij.r q de.vel vo.c.veniens ad idē de matri.ꝯc.c.ij.ff.de spon.sufficit.r.l.vlti.r.ff.de ritu nup.l.mulieres: oēs enim cōtractus q ꝯsensu ꝯhunē inter absentes contrahunē.ff.de cōtrahen.emp.l.i.§.ē aūt.sz.ꝯ.s.de spō.du.c.i.ibi corde tñ r ore r c. Sed dic ꝙ satis diciē ore ꝯsentire q ꝑ ꝑcuratorē ꝯsentit.j.de regu.iur.q per alium. Sed an ꝑcurator ille debeat ad hoc hēre spāle mādatū dubitabaē: dicebamus aūt ꝙ sic sicut r in aliis casibꝰ quos no.s.co.li.r ti.q ad agēdū.§.vl.r ad hoc.facit.s.ꝺ despō.ipu.c.i.insti.de nup.§.i.r expressum erat.ff.de ri.nup.l.generale.r.l.mulierem.

l ¶ Cōtrahendū.nec ad cām mrimonialē agendā: vt diri.s.co.q ad agendū.§.vlti.sm Vin.sz hoc ꝯ.s.e.ti.accedēs.sed solu.vt ibi no.Ber.in fi.vlti.glo.

m ¶ Spāle.sed nūqd si hz generale cū quibusdā expressis cla subsecuta: vt.s.e.li.r ti.q ad agendū ꝯhere poterit.videē ꝙ sic ꝑ illud ca.sed cōtrariū credo vt ibi diri: dico enim ꝙ illa cla generalis que sequiē specialia expressa similia includit.sed non longe maiora: vt est in casu nostro: notabiliter enim tale concedi debz: r hoc voluit hec lra ad hoc.xij.di.nos ꝯsuetudinē.s.de rescrip.sedes.C.ꝺ diuer.rescrip.l.i.ff.de vi.tri.r oleo leg.l.vlti.in fi.r ad hoc facit finis huius.c.maxie cū requiraē spāle mandatū: r de expssa persona vt statim dicā sic r dubitatio nō ꝑcedit. Sed qd dices: nūqd reqriē spāle mādatū ad ꝯhendū: vel requiriē speciale de certa ꝑsona r expressa: videē ꝙ nō reqraē expressa persona.argu.s.co.c.i.ij.respōso. Sed dic ꝯ per.l.ff.de ritu nup.l.generali.ad hoc.s.de arbi.inotuit.cum cōcor.r que no.xxix.q.i.in summa.

n ¶ Possit.libere r qñcūqz.s.co.c.i.in fi.r.ff.mau.si ꝑcurator.

o ¶ Deputare.r sic fallit illa regula: ad idē.ff.de ritu nup.generali in ꝑn.

p ¶ Cōmissum.cōcor.s.e.c.i.ij.rñ.s.de offi.dele.is cui.r.c.vl.§.vices quoqz.

q ¶ Sane.hoc qō diciē hic notabat Jo.lxiiij.di.tibi dño.r.xxx.q.v.nec illud.

r ¶ Cōtraxerit.matrimoniū diciē ꝯtrahi ꝑ mutuū cōsensum: r est vex ī hoc casu secus in mrimonio spirituali: q: ex quo clerici elegerūt: lz adhuc nō sit ꝑ mutuū electi ꝯsensum mrimoniū spirituale ꝯctum: tñ penitere nō poterūt.s.de elec.publicato: r.c.cū inter canonicos.r facit ad hoc de transla.inter corporalia.

s ¶ Reuocatus.vel vlterius ne cōtraheret. Quid si iurauerat dñs nō reuocare vel penitere. Idē licet piuriꝰ sit r de hoc debeat sibi penitētia imponi: de spon.sicut: r.c.si iter ī fi.defuit enim ꝯsensus: r sic idem iuris cū cadē sit ratio. Jo.an.

fuerunt: absolui tñ poterunt p suũ ordinariũ. cum cõditor canonis sibi nõ retinuerit absolutionem. j. de sen. excõmu. nuper. ⁊ viri. s. eo. lib. de elec. sciant. ⁊ in hanc penam icidit qui per penam amissionis rerum ad hoc cõpellit ipsum excõmunicatorem: vt. s. eo. c. abbas.

a ¶ Subiacere. quid si compulit per vanum metũ de quo timere nõ debebat nunquid tũc locuz hz hec pena: vic q̃ nõ fz Bar. qz talis metus nõ inducit restitutionez: nec ppie appellat metus. ff. eo. l. metũ cũ. ll. seq. ⁊. l. nec timorẽ. Et quis sit iustus metus no. s. eodem cum vilecti. ille ergo metus qui putat iustus ad reuocandum ea que per illuz fiũt ille penam constitutionis induc it: alias non.

cere[a].

Rubrica De restitutiõe i integrũ.

G Regorius nonus.

¶ Ecclesia post quadriennũ non admittitur ad petẽdũ restitutionẽ ꝓtra sniam vel ꝓtractũ. nisi rationabilis aliqua cã hoc suadeat. Jo.

Ecclesia[b] que ad retractandaz sniam[c] vel cõtractũ[d] p beneficiũ[e] restitutionis in integrũ postulat se admitti: si quadriẽnij[f] spacium post sit lapsum: ⁊ negligẽter[g] omiserit: non est ad beneficium huiusmodi admittenda[h]. ¶ Nisi preuaricatiõis[i] vel fraudis manifeste[k] ꝓbet[l] sup hoc interuenisse conuentum[m]: aut alia[n] rationabilis causa[o] subsit: que superiorẽ mouere debeat ad idẽ beneficiũ concedendum.

B Onifacius octauus.

¶ Ecclesia ꝓtra ꝓfessorez que lesa fuit admittit infra q̃drienniũ p bñficium restitutionis in integrum postea nõ: nisi p viam iuris cõis. Jo.

Si aduersus confessionem[p] in iudicio[q] a se[r] factã lesa[s] eccl'ia beneficium restitutionis in integrũ infra quadriennium ab ipsius ꝓfessionis tpe computandum[v] petere negligenter[x] omittat: non ẽ: nisi aliqd rõnabile[y] appareat: qõ aliud[z] suaserit faciendum: ad hoc petenduz vlterius admittenda. ¶ Ubi vero p viã cõem reuocationis erroris quez in facto[c] pretendit: uult aduersus suam confessionem ecclesia se iuuare? hoc qñcũqz poterit[ꝓ]: donec negocium sit finitum[a]

Rubrica De arbitris.

B Onifacius. viij.

¶ Si ex tribus arbitris duo cõcordant in summa: tenet illorum sentẽtia: si omnes discordant: tenet sententia de summa minori.

Si ex trib[9] arbitris te duo in decem: ⁊ tertius in qnqz condẽnent: debet sententia preualere duoꝝ[b]. Licz cũ vnus in. xv. alius in. x. tertius vero in quinqz pronũciat illi[9] qui dixit de summa minori[d]: cũ in illa oẽs ꝓcordes existant: sententia efficax censeatur. Idem.

nium: ⁊ dolus culpe preponderat. ff. ad. l. aquil. item si obstetrix in fi.

n ¶ Aut alia. possibile est q̃ ista verba fuerunt Greg. tñ in extrauagãti sua quatebatur non erant: vnde credo q̃ addita fuerint per Bonifa. ⁊ est si. ō preben. dilectus filius. G. in fi.

o ¶ Causa. vt. s. eo. ti. tum ex litteris. vel vixit ille prelatus male cõtrahens tãto tempore: vñ tunc non currit prescriptio. xvi. q. iij. si sacerdotes. vt tenet Inno. i. d. c. ex litteris. vel multas nouas mutationes prelatorũ habuit ecclesia vel eminentissimũ fuit dãnum ipsius.

S Iaduersus. Sũt duo dicta principalia. secundũ ibi: vbi vero. Jo. declarat qõ no. Inno. Hostiẽ. ⁊ Moderni. s. eo. ti. auditis. Jo.

p ¶ Cõfessionẽ. ergo cõtra confessionem datur restitutio. ff. ō confes. certum. §. pe. Sed ꝓtra aũt cõfessa est veritatem ꝗ quã nõ datur restitutio. aut falsitatem ⁊ hoc pbato nõ nocet confessio: vt infra sequit. nõ est ergo recurrendũ ad extraordinarium: ex quo ordinarium cõpetit. ff. ō minori. i cause. ij. So. dixit Host. q̃ posset esse q̃ falsitas confessa pbari non posset vnde expedit restitutionem dare. Vel dic q̃ fuit confessa non p errorem: vel non põt error pbari sed lesio. Vel fuit confessa tpe quo nõ debuit: vel lata est snia: tñ est adhuc infra q̃drienniũ a die confessionis: vt. j. dicã. Idem si cõtra sniam vel contractum vel aliam lesionez vt dixi. s. c. pri.

q ¶ In iudicio. ideo dicit: qz extra iudicium facta non nocet: quod dic vt. s. de confes. c. vl.

r ¶ A se. vel ꝑcuratore. s. de re iudi. suborta. de confes. c. vlti. vel ab aduocato pte absente. s. de appel. cum causam. de censi. olim.

s ¶ Lesa enormiter. qz pro leui lesione non datur restitutio: vt. s. de re. eccle. nõ alie. c. pe. ff. de in ite. resti. l. scio illud. ff. de mino. si ex causa. i. rñ. in fi.

t ¶ Integrum. quid operetur: dixi. s. c. pri.

v ¶ Computãdum. in hoc differt minor a maiore: quia etiam post sententiã infra quadriẽnium restituitur minor contra confessionem: maior non nisi ante sententiam ⁊ ostenso de errore.

x ¶ Negligenter. secus si preuaricatione vel aduersarij fraude: vt. s. c. pri.

y ¶ Rationabile: vt dixi. s. c. pri. z ¶ Aliud. s. contrarium.

c ¶ In facto. qui nemini nocet. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. error. dũmodo pbetur negocio nõdum finito. s. de cõfes. c. vlti. ⁊ ō error autẽ iuris nõ excusat. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. ij. ⁊. l. cũ qs. ⁊ de hoc. j. de reg. iur. ignoratia. Jo. an.

ꝓ ¶ Iuuare. põt ergo aliqs cõtra factũ suũ venire: hoc ẽ rõne erroris: qz nil tam ꝓriũ ꝓsensui q̃ error. ff. ō in. o. iu. l. si p errorẽ. sic ⁊ ī mñimonio ō ꝓiu. ser. c. vl.

ꝓ ¶ Poterit. ⁊ sic vna via admittit ad id a quo alia ꝓhibet: quia per formam iuris cõis admittit ad id a quo prohibetur per restitutionis beneficiũ: sic interdũ econuerso per formam iuris cõmunis repellitur: ⁊ per beneficium restitutionis admittit. s. eo. ti. coram. vbi de hoc. ad hoc contra. j. de reg. iur. cum quid cum suis concor. sed solue vt ibi dixi.

a ¶ Finitum. quocũqz modo: puta sentẽtia vel transactione: quod dic vt dicã. j. de lit. ꝓte. exceptionis. ⁊ huic decre. cõcor. j. de appel. concertationi.

Ser tribus. Sunt duo dicta scõm ibi lz: quo ad mentẽ decre. lz quo ad litteralem intellectum diuisionẽ nõ recipiat. Jo.

b ¶ Duoꝝ. s. q̃ ꝓdẽnauerũt in decẽ ⁊ qdam dicebant ꝓriũ ar. ei[9] quod statim sequitur: ⁊ hoc tenebat Guil. in spec. eo. ti. §. vlti. in prin. cuius hic reprobatur opinio: qa illud verum cum oẽs dicunt de dispari summa: ⁊ sic reprobat qõ no. Accur. ff. e. ti. l. diẽ. §. si plures ⁊ reprobat opinio Placentini q̃ placuit Guil. ⁊ quando duo ptestantur q̃ non cõsentiunt in minori summa. Et qõ dicit hic de tertio q̃ ꝓdẽnat in minori summa dicas idẽ: ⁊ multo forti[9] si cõdẽnaret in maiori: qz tũc minor est dubitatio: vt. s. dixi. Idem si absolueret: vel nõ pronũciaret: vt. j. c. pri. ⁊ p hoc dicemus idẽ in termino solutiõis faciẽde: vt si duo assignãt tres mẽses. alius vnũ tenet dilatio duoꝝ: si oẽs discordãt tenet minor.

c ¶ Licet cũ vnus. hoc sumitur. ff. eo. ti. diem. §. si plures.

d ¶ Minori. s. de. v. Et est ratio que sequitur: plus enim semp in se cõtinet qõ ẽ minus: ad hoc. xxiiij. q. i. si quis vederit. ⁊. j. de reg. iur. plus semper. vbi ō hoc ⁊. ff. de reg. iur. in eo qõ plus. ⁊ in obscuris minimum sequimur. j. de reg. iur. in obscuris. qõ dic vt ibi. Quid si ille q̃ cõdẽnat in. xv. protestatur q̃ ita ꝓdẽnat in. xv. q̃ nõ ꝓsentit in minorem summã: lz quidam contrarium dicant satis credo adhuc tenere sententiam in. v. cum illa protestatio impossibilis videat ⁊ videtur sibi contrarius de consti. cum. M.

V T questionibus. Tria facit fm Jo.mo. Primo ponit pemiũ. Scđo statutũ. Tertio tacite qōni rñdet. scđa ibi statuimus. tertia ibi: circa. Do.
a ¶ Maliciosam. vt seruirēt. s. parti que eos elegerat quā videbāt succūbere.
b ¶ Imponatur. ad quod puidere debet iudex. s. de do. ⁊ cōtu. finē. ff. si cer. pe. .l. quidam. Et no. ꝙ hic desideratur acceleratio: quod dic vt dixi. s. de electio. c. vltimo.

¶ Si ex tribus arbitris vnus noluit examinando vel diffiniendo negocio itéresse: duo pcedere poterūt ac si ille pñs eēt: circa iudices āt antiqua iura seruētur. Jo. an.

V T qōnibus que plerūqȝ propter arbitroꝝ voluntariam seu malitiosam[a] abñtiam remanēt īdecise: finis celerius imponatur[b]. ¶ Statuimus vt si ex trib[9] arbitris a ptibus electis[c] coꝝ aliqs ab alijs legitime[d] requisitus ad examinandum vel diffiniēdū[e] vna cuȝ eis negociū: super quo in ipsos extitit cōpromissū nō curauerit cessante ipedimēto[f] legitimo ꝯuenire: duo pñtes penes quos[g] lȝ lex ciuilis[h] aliud inuenire videaṫ: totaleȝ eo casu remanere decernimus ptātē[i] possint maliciosa seu volūtaria illius absētia nō obstante dictū examinare negocium ⁊ libere[k] diffinire sicut possent illo pñte: nec volente cū eis in vnā sñiam cōcordare: vt sic ipsius abñtia pñtia repleta diuīa[l] cū reputari faciat p pñte[m]. ¶ Circa[n] iudices vō ātiq iura volumus imutari.

Explicit liber primus.

Incipit liber secundus.

Rubrica De iudicijs.

c ¶ Electis. simpliciter q: si eēt ibi clausula vos: vł alter vestꝝ vel ꝙ si nō oēs: non pcederet decre. dubitatio: sicut nec in iudicibus: sicut dicam in fi.
d ¶ Legitie. p lr̃as suas vel nūcium litteratorie destinatū vel p iuratum nūciuȝ qđ dic vt. s. de offi. deleg. prudentiam.
e ¶ Diffiniēdum. cū. s. ꝯclusuȝ est ꝙ nō restat nisi ferre sñiam. s. de fi. instru. cū dilectus.
f ¶ Impedimēto. ergo tunc stabimus legi: cū hȝ īpedimētum legitimū: qđ rescribere dȝ collegis vt in predicta decre. prudētiam. de delegato diximus vel pars id corā eis pbare dȝ.
g ¶ Quos. decernimus totalē ptātem ⁊c. qđ sequiṫ.
h ¶ Ciuilis. ff. co. ti. l. si in tres alias est. §. sub. l. iteȝ si vnus ⁊ bona etiā fuit legis cōsideratio que voluit ꝙ pñtia ⁊ cōtradictio nō noceret. sed sic absentia q: forsan ille si p̃sens fuisset traxisset alios in partem suam: ⁊ ē si. cum dicimus ꝙ alias teneṫ ꝯsilium requirere ⁊ non sequi: vt no. s. co. ti. cum olim: sic dicit decre. ꝙ in electiomb[9] plus nocet contemptus ꝙ̃ contradictio. s. de elec. venerabilē. ⁊. c. bone. Sed decre. ista voluit illum fingere p̃sentē ⁊ contradicentē vt. ī. sequitur ex cōsideratione equitatis que poniṫ in p̄nc. ⁊ sic diuerso respectu vtriusqȝ bona fuit cōsideratio ⁊c. ⁊ est si. qđ no. s. de iureiur. cū ꝯtingat. s. de rescri. .c. vl. Sed qđ dices: nūquid seruabitur hec decre. in foro seculari? Dic ꝙ nō in locis q̄ nō sunt in tpali iurisditiōe eccl̃ie: qđ dic vt dixi. ī. de reg. iu. c. ij.
i ¶ Ptātē. si cōpromittētes dixissent ꝙ si nō oēs ⁊c. hoc possent duo: ⁊ hec decr. supplet ac si ipsi dixissent ⁊ ē si. C. de rei vxo. act. l. vna. circa principiū.
k ¶ Libere. vñ si nolit itéresse examinationi: nō teneṅṫ ipsuȝ in sententia vocare per hanc litteram. arg. ad hoc. ī. de dolo ⁊ cōtu. cum qui. sed dic eum ad omnia citandum. arg. eius quod ibi dicam.
l ¶ Diuina. ad hoc. C. de iudi. pperandū. §. cū autem heremodiciū. s. de dolo ⁊ cōtu. veritatis cum si. ī. de eo qui mit. in pos. c. vno.
m ¶ Presente. per hoc dico ꝙ nō est idem in duobus arbitris: qđ hic dicitur in tribus: q: si ex duobus vnus se absentat maliciose: alter nō pōt pcedere: q: ī tribus duo sunt maior pars. s. c. pri. Preterea ille absens habeṫ p presente ⁊ cōtradicente: vt h vides. ergo neutrius valet sñia. s. de re iudi. c. vlti. Nā tunc valet sñia presentiū in hoc casu: qñ valeret eo cōtradicēte: al's nō: ⁊ per hoc dico etiā ꝙ si ī cōpromisso hoc actū ē ꝙ nō valeat ipsoꝝ triū arbitroꝝ sñia. nisi omnes cōcordent: ꝙ nō habebit locum decre. ista eadē ratione: vnde tunc locū hȝ hec decre. cum simpliciter sunt assumpti: vt. s. dixi.
n ¶ Circa iudices. ptestatio quedā vł tacite qōnis rñsio. Circa eos ergo dicit ꝙ aut sunt ordinarij. aut delegati. Si ordinarij aut quilibet p se ⁊ insolidum iurisdictionē habet ⁊ tūc pōt alter preuenire. s. de fo. cōpe. c. pe. ⁊ no. s. đ ap. vt debitus. aut nō insolidum ⁊ per se sicut in capitulo vel sindico. vel hi qui audiūt causam presbyteri. diaconi ⁊ subdiaconi in his casibus omnes citare debēt ⁊ si due partes sunt presentes sufficit. ff. ꝙ cuiusqȝ vniuersa. plane. đ decre. ab ordi. faci. .l. iij. nisi in predictis casibus vbi certus requiritur numerus. xv. q. vij. si autē. ⁊. c. felix. de re iudi. nō pōt. aut delegati: ⁊ tunc distingue: aut sunt dati simpliciter. ⁊ tunc vnus sine alio non procedit. s. de offi. deleg. causam matrimonij. aut cū clausula: ⁊ tunc iterū subdistingue. q: aut cū clausula ista: vos vel alter vestrū aut cum illa: ꝙ si non omnes. In primo casu tene quod habes. s. c. lib. de offi. dele. cum plures. In secundo quod habes. s. de offi. deleg. prudentiā. Sed queres: quare ius diuersum iter arbitros simpliciter datos ⁊ delegatos simpliciter datos: vt per superiora patuit. Dic ꝙ ius qđ minus dictum est a partib[9] supplet lex: sic alias. ff. co. titu. item si vnus. §. principaliter. Judices autem maiori maturitate creātur: vt. s. de rescrip. statutum. ⁊ ideo ius in eis supplere nō vult. Item in iudicibus rigor attenditur: quia clementiores lege eē nō debēt. in auē. de iudi. §. oportet. colla. vi. arbitri aūt prout visum eis est pronūciant ⁊ plerūqȝ eliguntur amici: ⁊ possunt viles esse: ⁊ ideo ius magis circa illos prouidere ⁊ cōsiderare voluit: vt. s. in prin. decre.

I Uris esse. Primo ponit dictum. secundo excipit ibi: nisi. Do.
o ¶ Ambiguum. ambiguū est vbi opiniones sunt ⁊ iura varia videntur. s. de sen. excō. inter alia. Jo. an.
p ¶ Nō videtur. nec est. ff. de ar. quesitum.
q ¶ Delegatum. a contrario sensu videtur secus de ordinario. xci. di. qlis de his que fi. a prelatis cum apostolica. Sed idē ī ordinario fm Ber. nō enim potest compellere partes coraȝ se venire psonaliter nisi in sequentibus casibus. C. de pcur. .l. vlti. ⁊ ideo de ipso dictuȝ nō fuit: quia de ipso non dubitatur per predictam .l. sed de delegato pape dubitaṫ q videbaṫ posse idem ꝙ papa quo ad illam causaȝ. liberum enim est cuilibet p se vel pcuratorem respondere .C. de his qui ad eccl̃iaȝ confu. l. p̄senti. §. cū aūt .ff. de procur. l. i. ī. de iura. calū. c. vlti. de pcur. querelam beneficiū autē iuris nemini auferendū est vt. xviij. dist. de his .ī. de reg. iur. indultum cum suis cōcor. ar. ꝫ. ꝙ psonaliter citatus psonaliter venire teneaṫ. s. de do. ⁊ cōtu. cū dilecti. dic ꝙ illud obtinet in papa vt ibi no. ⁊ sic etiā. s. de ma. ⁊ obe. humilis đ vita. c. vlti. ⁊ habēt hec locum in causis puatorū. In causis vero ecclesie collegij vel vniuersitatis de necessitate interuenit sindicus de iura. calū. in pertractādis. ⁊. c. seq. fm Ber.

I Uno. iiij. in gene. conci. lug.

¶ Judex delegatus nō hñs ad h spāle mādatū a papa nō pōt cōpellere partē vt psonaliter corā eo cōpareat nisi ex ratiōabili cā. Jo. an.

I Uris esse ambiguum[o] nō vł[p] iudicem delegatum[q] qui a sede apostolica mandatuȝ ad hoc nō receperit spāle[r] iubere nō posse alterutrā partiū corā se psonaliter in iudicio[s] comparere. ¶ Nisi cā fuerit criminalis[t] vel nisi pro veritate dicenda[v] vel pro iuramēto calumine[x] faciendo: vł alias iuris necessitas partes coraȝ eo exegerit psonaliter presentari.

B Onifacius octauus.

¶ Mulieres psonaliter ad iudicium qēūqȝ cā in iure nō expressa: inuite trahēde nō sunt: sed si necessariū sit ipsarū testimoniū in cā iudex expensis producentis ibit interduȝ mittet: ⁊ iudex fraudulēter vadēs excōicatus ē. mulieres religiose ēt volentes extra monasterium suuȝ ex aliqua causa personaliter ad iudicium trahi non possunt qđ cōtra predicta fit est irritum. Jo.

M Ulieres quas vagari nō cō

r ¶ Speciale. quia tunc sicut papa id potest ⁊ ipse similiter. s. de pcura. c. penul. cum suis concor.
s ¶ Judicio. de extra iudicium nō dubitatur: ⁊ est si. s. eo. libro de restitutio. in integ. c. ij.
t ¶ Criminalis. intelligas criminaliter intentata. Si enim de crimie agitur ciuiliter: bene interuenit pcurator. s. de pcur. tue de accu. super his vnde tūc personaliter venire compelli nō poterit. Si autem criminaliter intētatur: procurator nō interuenit nisi in casibus. no. ij. q. vi. si quando. ⁊. s. de accu. veniens. Sed querebat hic Ber. si admittatur pcurator in causa criminali: an valeant que facta sunt cum eodēȝ. Et videtur ꝙ sic si nō opponitur exceptio. C. de pcur. ita demuȝ. ff. de pcura. filiusfa. §. veterani. ⁊ ea que fiūt cum falso pcuratore valent per cōsensum. ff. de iudi. licet. ff. rē ra. ha. l. iij. §. falsus. Sed contra videtur. quia cōtra legeȝ actum est. ff. đ pub. iudi. l. penul. §. ad crimen. ⁊. v. q. iij. §. in criminalib[9]. dicebat Ber. ꝙ valet qđ cum eo actum est p prima iura: ex quo nō fuit obiectū. Judex tamen talem procuratorem ex officio suo potest ⁊ debet repellere. s. de exceptio. exceptionem. cuȝ suis concordan. ⁊. ī. de accus. cum. p. nec obstat si iudex debet repellere. ergo non valuit iudiciuȝ: vide instantiam in excommunicato per predictam decre. exceptionem. ī. de excepti. pia. ⁊ cum Bernardo concordat Guilielmus in speculo de procurato. §. i. vers. sed pone ꝙ in casu tali.
v ¶ Dicenda. puta prestando iuramentū de veritate: qđ solum olim prestabaṫ in spiritualibus: hodie secus. ī. de iura. calū. c. i. in fi. ⁊ differt in eo a iuramento calūnie: q: per illud respondetur de eo ꝙ credit ⁊ estimat. C. de iura. calum. l. ij. §. sinautem. per istud iuramentum de veritate respondetur vt littera sonat. s. de elec. dudum. ij.
x ¶ Calūnie. ꝙ p̄ncipales psone prestare debent. C. de iura. calū. auē. principales ⁊. ī. de iura. calū. in ptractādis qđ verum est nisi procurator habeat ad id speciale mandatum. ī. de iura. calum. c. vlti. in quo casu dicam ꝙ delegatus p̄ncipalem ad iurādum cōpellere nō poterit cum ibi tunc nō sit iuris necessitas đ qua sequitur: nisi forte principalis iustior sit ꝙ̃ pcurator: ⁊ natura cause hoc reqrat. vel sciat melius veritateȝ: vt. C. de pcur. l. vlti. ⁊ facit ad hoc. s. de pcura. si quem in fi. co. lib.

M Ulieres. Primo ponit prohibitionem mulieribus in genere. secūdo ibi: sed cum puisio hinēbris circa ipsarum testimonia cū certa phibitione ⁊ pena. tertio phibitio circa religiosos ibi. Ceteruȝ. quarto decretum ibi: decernimus. Do. Ista decreta. Bonifacij extrauagā. erat qa edita ante compillationem huius sexti libri. Jo. an.